

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

44695

Večne Resnice

v

POGOVORIH

za

LJUDSKE MISIONE

p o

SLOVENSKIH DEŽELAH.

Spisal

FIL. JAK. KAFFOL

duhovnik Goriske nadškofije.

I. ZVEZEK.

V GORICI,
Založil Karl Sochar
1861.

44695

IVAN IV. TOMANIC

Vesna Hrabice

POGOVORI

LIJUBSKO MIŠTVO

44695

92188/1952

Natisnil J. B. Seitz.

PIJ IX.

Znamenite bile so besede, ki so mi jih sveti Oča Papež PIJ IX. u god sv. Floriana leta 1858. a Vatikanu tako-lé govorili:

Vi ste, kakor pravite, Slavjan. — Slavjanski narod je verli in zares močen narod. — Jaz vse Slavjane po očetovo ljubim. — Škoda da so razkoljeni. — Njih blagost bila bi sloga, in ta se jim cimi le v sjedinjenju s katoliško cerkvijo. — Zatorej rad iz dna serca podelim svoj apostolski blagoslov vsem oznaniteljem svetega Evangelja po Slavjanskem. ”

Tem očetovskim besedam spominek postaviti sem sledeča dva zvezka slovenskih pogovorov za ljudske misione spisal.

Na Tominskih Pečinah v godovno sv. Cirila in Metuda 1860.

F. J. Kaffol

Kaplan.

Uvod.

Dragi prijatelj!

Dozdeva se, da si vés unet za čast Božjo in se veliko trudiš za zveličanje svoje čede. Hvala Bogu, ki človeške serca vlada in kamor hoče, nagiba! — Sada želiš tudi mision svojim faranom napraviti. Prav, Mision je skorej geslo naše dôbe po slovenskem. Kar so častiti Lazaristi v Avstrijansko vpeljeni in pri svetem Jožefu v Celju misionsko hišo za Slovence posedli, je misionski duh jel po naših deželah kaj nježno pihljati. Smem reči, da redki so sem pa tje snidi slovenskih duhovnikov, kjer bi se ljudski misioni v spomin ne vzeli. In to je dobro znamenje za našo duhovščino; kajti slišal sim enkrat iz ust pobožnega in jako učenega moža hude besede: *qui adversarius est missionis, suspectus est de sexto.* — Misioni-červno ne neogiblivo potrebni, so vender zlo koristni; ko bi uže druge hasnjivosti ne imeli, je zadostna ta-lé, da pravoverni dolge spovedi opravljajo in zastaranega kvasa se očiščujejo; ker žalostna skušnja uči, da skorej polovica kristjanov takih spoved potrebuje. — Se ve da ljudski misioni povsod enacega sadu ne donašajo, pa menda misionarji tega niso krivi, vzrok leži kje drugdi. — Ga ne bom imenoval.

Veš, dragi prijatel! da sim bil tudi jaz pri častitih Lazaristih novo duhovno poslopje zidati začel, toda prepozno je bilo, in nekoliko osramoten sim moral odstopiti; pa kakor povsod sim se tudi ondi nekaj naučil. Spisal sim po francoskih in talianskih pridigarjih slovenskih pogovorov za ljudske misione, in ker si želiš v svoji fari ravno sada mision napraviti, ti bom povedal, kako se imaš pred misionom, o misionu in po misionu obnašati, da boš vsem neredom, ki večidel uspeh misionov tlačijo, nekoliko v okom prišel, in da bo seme misiona pri tvojih faranih v dobro zemljo padlo in stoterin sad doneslo.

Pred misionom.

Ni prav, moj Dragoslav! da rečeš: mision bom vpeljal in pa kar misionarje pokličeš, marveč moraš poprej ljudstvo na mision pripravljati tako-lé: -1. da mu razložiš: kaj je mision? posebna milost Božja za faro, po misionu veliko usmiljenje na ljudstvo iz nebes rosi. In če bi se semtertje nasprotniki oglasili, imaš njih ugovore prijazno opovreči. Vsako dobro delo ima svoje protivnike. — 2. Moraš že poprej ljudstvo v potrebnih resnicah od zakramenta svete Pokore in posebno kar dolgo spoved vtiče, dobro podučiti, ter vsakemu priporočiti, da naj pregleda svoje pretečeno življenje, se napravi za dolgo spoved in naj jo opravi pri spovedniku, v ktereга zaupanje ima. — 3. Pri misionu se večidel kaka bratovšina, če fara take še nima, osnova. Ti si imaš že poprej bratovšino izbrati in svoje ovce v njenem namenu podučiti ter jih napotiti, da se bratovšine oprimejo. Se ve da za to kakor tudi za

mision si moraš škofijskega privoljenja priskerbeti. Za Slovence ti goreče priporočim bratovšino svetega Mohora, ali pa uno sv. Cirila in Metuda. — 4. Ne bilo bi po godu, ako bi ti mision napravil, kadar se tebi zljubi, marveč kadar tvoji farani naj prostorniši čas imajo, in razloži jim, kako je Bogu všeč, da mu vseh čas, ko bo mision terpel, ponižno darujejo. — 5. Veš, da vsaka srenja ima svoje napake; naznani torej misionarjem že naprej poglobitve dušne bolezni svojih ovac, da jim bodo zdravila napisali. — 6. Za mision je treba gorečih spovednikov. Misionarji niso kos vsim spovedancom zadostiti. Poišči si tacih med bližnjimi duhovni, skličí jih v skrivno konferenco, pogovori se z njimi, da se bodete vsi enacih vodil deržali. Odkazi slehernemu njegovo spovednico. Ni prav, da bi si spovednice menjali; tudi ne, da nekteri spovedniki odidejo in drugi pridejo; najslabše pa, ko bi zavoljo velike množice spovedancev hiteli. Non multa sed multum. — 7. Če hočeš, da gospod Bog svoj nebeški blagoslov podari, moraš mision napraviti iz zgolj duhovnega namena. Zato varuj se velike slovitve. 8 dni poprej ga v svoji domači cerkvi očitno naznani. Cerkvo ponižno okinčaj, pa takó, da bo vse v njej le na spokorenje kazalo. Dohod misionarjev ljudstvu napovej z zvonjenjem. —

O misionu.

Briden je bil v pretečenem stoletju naj slovečiji misionar na Francoskem, imel je takó rekoč človeške serca v svoji oblasti; vender ko je v faro prišel, kjer mu je bilo misionariti, je pred altar presv. Reš-

njega Telesa pokleknil in Bogá pohlevno prošil, da bi mu vsaj eno dušo poboljšati dal, ter je dostavil, da z eno dušo bo vés njegov trud obilno poplačen. — Veš, moj Dragotin! da mision je zlo težko delo, pa ne pozabi, da je s pridobljenjem edine grešne duše več ko pomězden; zatoorej vesel bodi misiona, in misli si, da ravno zavoljo njega bo tebi gosp. Bog milostljiv. — Ko se bo mision v tvoji fari pričel in si ti bitko martro, kojo na prižnici imaš, pred vsem ljudstvom misionarjem v roke položil, moraš 1. vedno paziti, da se bo v cerkvi in povsod pravi red spolnoval. Skerbi, da se bo ljudstvo v cerkvi tudi ko ne bo pridige, v duhovni pozornosti kolikor mogoče obderžalo; zatoorej po vsakej pridigi dovoli mu pol ure v premišljevanje slišanih resnic, po tem pa daj mu delo tako-lé, da se svete maše redoma berejo, križev pot derži, sveti Roženkanc moli, ali pa spokorne pesmi pojejo; pa vse naj se godi brez prevelicega šuma, da se ne bo spovednikov motilo. O času misiona naj orgle molcé, preveč glasne pesmi naj potihnejo, in če se želi peto mašo imeti, naj se odpoje kakor je navada v adventu in postu. — 2. Ti in vsi pričujoči duhovniki imate ljudstvu s tem v izgled biti, da očitno vse pridige poslušate, in domačim pastirjem je svetovati nektare resnice si začerkati, da bodo kos pozneje pri priložnosti jih v spomin vzeti. To veliko izda. Ni prav, celó pohujšljivo je, če spovedniki na sprehoj gredó, ko misionar pridiga. O času misiona so vsi pričujoči duhovniki misionarji, če ne na leci, pa v spovednici. — 3. Pri misionu se derži vselej le splošno obhajilo. Kdor se hoče odpustikov vdeležiti, ga mora čakati, če posebnega uzroka nima, n. p. bolezen i. t. d. Tvoja dolžnost je spove-

dance tega opomniti in na to gledati, da se zmotnjave ne vmesijo. Misionski odpustiki so le na cerkvo, kjer se mision derži, navezani. Ondi se imajo sveti zakramenti prejeti. Slabo je, da pravoverni v drugo morebiti dalnjo cerkvo k obhajilu gredó. — 4. Fajmošter bo hrano in stanišče gg. misionarjem in spovednikom priškerbel. V farovžu bodi, če je le mogoče, miza za vse, pa obed bodi le kar za potrebo. Če ne moreš vsem dati stanišča, pa pri poštenem zasebniku ga naprosi. V gostivnici je duhovnik vselej, zlasti pa o misionu kamen spodtikleja. — 5. Nikdar se satan toliko ne togoti kot o misionu; takrat on po fari okoli divja in vsih zvijač se posluži ljudstvo motiti; zatorej varuj se prijatel! če ti tudi vse po volji ne gré, da besedice ne zineš, da misionarskih pridig ne pretresuješ, i. t. d. To bi utegnilo neizmerno škodvati. To naj si zapomnijo vsi pričujoči duhovniki, da Božji veter pihlja, kjer hoče. Nasprotniki misiona precejajo komarje, in hvalijo hinavsko domače pridgarje. — 6. Po dokončanem misionu boš gospode misionarje s hvaležnostjo odpravil, in njih odhod z zvonjenjem naznanil. Tudi drugi duhovniki naj se brez velike pomude prijazno poslové. — Misionski križ pa ostane glasno znamenje, da tukaj je Gospod Bog svoje ljudstvo milostljivo obiskal. —

Po misionu.

Priserčni Dragotin! mision je dokončan, misionarji so odpravljani, vse šlo je po redu, in ti si serčno vesel. Prav imaš se radovati; kajti nov biser si v krono, koja ti je v večnosti prihranjena, vtaknil: pa ti rečem, da močno bi se motil, ako bi mislil, da

duhovno življenje tvojih faranov je dognano, da tvoje ovce so se že prerodile, da pobožnost je v fari že vterjena. Njiva se je preorala, zemlja objugala, pretresla, nekteri podglodivni červi so pomorjeni — pa ne še vsi. Ako bi se ti sadaj na kraj tvojega polja v hladno senco vsedel in delapusten več časa svoje duhovne livade le ogledoval, kmalo se ti bo spet ljulika prikazala, in rasti bi utegnila hujše ko pred misionom. Zatorej moraš ti in tvoji duhovni pomagavei, kakor tudi vsi bližnji duhovniki v okolici s podvojeno gorečostjo delati, da bo mision sadja donesel. Sam že dobro veš, kaj dolžnosti zahtevajo, pa prijaznost mi dopusti, da te nekterih reči opomnim: —

1. Po vsakem misionu morajo vsi bližnji duhovniki za spovednico goreči biti. Za mladež je zlo koristna zaporedoma šest nedeljska spoved v čast sv. Alojzu, za zakonske može sedem nedeljska spoved v čast sv. Jožefu, za zakonske žene sedem nedeljska spoved u čast preč. Devici Marii. Po misionu se nekteri radi primejo te pobožnosti. Greh bi bil jih zadrževati. — Drugi želijo od dolge spovedi še kaj popraviti ali pa vsak mesec svete zakramente prijemati. — Tretje je gnada Božja še le po misionu obudila, in hočejo dolgo spoved opraviti. i. t. d. Ako ne boš prijatelj spovednice, ljudstvo bo vpešalo in strupena slana bo cvetje misiona podušila. —

2. Sim rekel, da pri vsakem misionu se káka bratovšina osnova. Vodja bratovšine boš ti, in veliko ti bo dala opraviti. Če se boš merzlega kazal, malo bo izdala. Se ve da se imaš vsake prenapetosti ogibati, pa sveta gorečnost je pri takih vpeljavah neogiblivo potrebna. —

3. Vem, da si zgovoren in sloveč pridigar, pa radó se godi, da, kdor zmerej le tistim poslušavcom govori, sčasoma nekoliko omerzli. Po misionu se imaš tudi ti v misionarskega pridigarja ponoviti, in večkrat omeniti resnic, koje so misionarji razkladali, in pa še določiti, kar se pristojno dozdeva. Pokaži ljudstvu večkrat na misioni križ. Prav je obletnico misiona slovesno obhajati. —

4. Znano ti je, da o nedeljah in praznikih popoldne se mladež obojega spola naj nevarniši zapeljuje. — Ne vem, kakó se v tvoji fari godi, pa fajmoštri so dolžni temu v okom priti s podučanjem in svarjenjem. Naj več pa bodo opravili, ako mladini tačas duhovno delo dajo, takó da po popoldanski službi Božji šolo napravijo. —

5. Po misionu za čas vtihnejo vse pohujšljive veselice; todá kmalo se hudobni duh spet jih vpeljati napenja. Temu se boš z vso močjo vstavljati moral. Če se le enkrat premotiti daš, spet smo na stari grešni cesti. Poznaš gerde ponočnjake na deželi; le kar za las jim ne prižanašaj, oni so kuga za nedolžnost.

6. Pobožnost v fari po misionu obderžati močno hasnejo ljudske vaje. Ti bi sam zamogel take deržati s pripomočjo svojih duhovnikov v adventu ali pa v postu. Zgled so ti dali že mnogi častiti fajmoštri. Glej, posnemovanja so vredni.

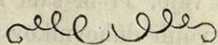
Evo ti, dragi prijatel! nektare vodila, kako bi mision, ki ga želiš svojim faranom blagodariti, hasnovati utegnil. Se ve da ti nisim vsega zapisal, celo knjigo bi ti moral spisati, ko bi ti hotel popolnoma zadoštit, pa ni treba; saj si učen mož in posebno v pastirstvu tako premeden, da ti ga ni jednaka. Tudi

znano mi je, da ti nisim nič novega pisal, pa ne zameri mi, prijatelj od prijatelja vse za dobro vzame. Še to te prosim, dovoli, da smem to pismo kot uvod svojim misionskim pogovorom, ktere te dni na svetlo dam, predložiti. Te serčno pozdravljam. Z Bogom. —

Na Pečinah v god sv. Mohora 1860.

F. J. KAFFOL

duhovnik.

I. POGOVOR.

Nāše zveličanje je v nevarnoti.

(Pričetje misiona)

„Reši svojo dušo.“ I. Moz. buk. XIX. 17.

Sodomljani so gerdó živeli, in gospod Bog je bil v svoji pravični jezi sklenil jih pokončati. — Tako beremo v svetem pismu stare zaveze. — Med njimi pa je živel pravični Lot s svojo družino. Gospod Bog pošlje dva angela hudobijo Sodomljanov pregledat in Lotu naznanit, da naj zapusti Sodomljane in njih mesto, da ž njimi vred ne pogine. Angela prideta v Sodom, Lot nju sprejme v prenočišče ter ju pogosti; angela pa mu sporočita sklep božje jeze, ter mu svetujeta, da naj vzame seboj, kar svojega ima — ženo in dve hčeri, in naj beži iz mesta, da ne bo s Sodomljani vred končan. Lot posluša, kar mu angela pravi, pa težko mu stane od svojih domorodcev se ločiti in se obotavlja nebeška poslanca vbogati. Angela pa Lota za roko primeta in siloma peljeta iz mesta Sodomljanskega njega in njegovo družino, ter mu vpijeta: reši svojo dušo, ne ozeraj se, in ne postajaj, marveč hiti, da poginu uideš. — Takó se je Lot s svojima dvema hčerama rešil nebeškega ognja, ki je Sodomljane požgal. —

Kakor Lotu se marsikteri duši na svetu godi; zakaj svet je današnje dni v greh zakopan, kakor je bila nekdaž Sodoma, in keršanska duša v veliki nevarnosti visi s pregrešnim svetom vred poginu zapasti. Oh kakò srečna bi taka duša bila, ako bi gospodov angelj prišel njo opominjat, ter nevarnega pogina odpeljat in rešit! — Ali kaj pravim, da marsiktera duša je v nevarnosti se pogubiti? Ako to resnico bolj na tanko pregledamo, pač obstati moramo, da vsi — do enega vsi — v taki nevarnosti tičimo, zakaj „*človek nikdar ne vč, ali je pred Bogom v sovražtvu ali v ljubezni*“ uči modri Eklesiastes 9. 1. in sveti Pavl nas vse opominja „*s strahom in trepetom za naše zveličanje delati.*“ Fil. 2. 12. Mi vsi poznamo Jezusove strašne besede: Veliko poklicanih — malo pa izvoljenih. — Da smo poklicani, vemo, pa ne vemo, ali bomo izvoljeni — zveličani.

Tudi med vami, ljubi moji kristjani! se je prekleti greh vgnezdil; zakaj iz Adamove pregrešne persti ste tudi vi izdelani, in morebiti je vaše dušno zveličanje bolj v nevarnosti, kakor marsikterega družega kristjana semtertje po svetu. Oh kako srečni bi vi bili, ako bi angelj iz nebes prišel, za rokó vas prijel in iz greha — iz te dušne nevarnosti nakviško povzdignil ter neprenehama vam vpil; „*rešite svoje duše.*“ — Pa ali ga nimate takšnega angela? Pač imate ga. Takšin angelj je vaš domači duhoven. Kot skerben pastir je on vselej vam goreče v sercé govoril, svete evangelijske resnice je vedno vam razkladal, vas opominjal in prosil pobožno živeti, grehu se odpovedati in pretečenih malopridnost se pokoriti, da bi se ne pogubili. Pa kakor se je Lot obotavljal angela vbogati,

so tudi mnogi zmed vas ravnali. Nekteri ste rekli: naš duhoven pridiga, ker mu njegov stan to dolžnost naklada in ste merzli ostali; drugi ste sami pri sebi mislili: dobro bi bilo, ako bi spolnili, kar nam naš učnik priporočuje, pa ste pri vsem tem v en dan živeli; tretji ste se grozili, da vaš duhoven prehudo straši, pa ste brez straha ostali; četerți ste pridige svojega dušnega pastirja tudi hvalili, pa vašega serca se niso prijele; peti ste celó kvasili rekoč: kaj poslušate in verjete, kar duhovni govore, sej ni vse res, i. t. d. morebiti zmed stoterih si je samo eden prizadeval po svetih resnicah živeti, — pa še ti se je včasih obotavljal in v skušnjavah ni stanoviten ostal. — To viditi je vašega domačega duhovna sercé bolelo, vi ste se mu smilili, ker ste se vsak dan le prepadu večnega pogubljenja bližali. Zatorej je on pri vas sveti mision napravil, naj bi se pri tem misionu vam duhovne oči odperle, naj bi se vam velika nevarnost dušnega pogubljenja pokazala, naj bi ta mision vas za rokó prijel, kakor sta angela Lota prijela, in tako rekoč siloma vas vlekel proč od brezdna večnega pogubljenja. Glejte, tako milo za vas skerbi vaš domači duhovni pastir. Resnično reči se mora, da on je dober pastir, kateri vas — svoje ovce — vse preserčno ljubi.

In jaz, ki naprošen od vašega duhovnega sem prevzel ti mision voditi, kaj mi je storiti, da bom z božjo pripomočjo to veliko in imenitno delo vam v zveličanje in Bogu v čast srečno opravil? Slehernega zmed vas prijazno za rokó primem ter mu rečem: Brat! sestra! reši svojo dušo, ti si v veliki nevarnosti se večno pogubiti. —

Glejte, to resnico hočem dans vam prvič raz-

ložiti, in pokazati, da naše zveličanje je v nevarnosti in sicer I. zavoljo našega pretečenega življenja, in II. zavoljo neznane, negotove prihodnosti. — Bom pa tudi vas prepričal, da sadanji mision bo tistemu zmed vas, ki se ga bo skerbno poslužil, krepko pomagal večnega zveličanja se vdeležiti.

Ljubeznivi Jezus! ki si nebeški prestol zapustil in na zemljo doli stopil grešnike iskat in zveličat, pomagaj nam svete resnice prav zastopiti, greh zapustiti, samemu nebeškemu Očetu služiti, in se zveličati. — Prečista Maria Devica, pribežališče grešnikov! priporoči nas svojemu ljubeznivemu Sinu, in ker si mati milosti božje, sprosi nam milost pri nebeškem Očetu. — Sveti J. varh te cerkve in posebni besednik te poštene srenje, prosi za nas, da bi iz nebeškega prestola žark božjega vsmiljenja na nas šinil, naš um razsvetil, naše serca omečil in k pravi pokori nagnil. —

Vsi ljudje na vesolnem svetu so vstvarjeni za večno zveličanje, in Jezus je za vse na križu umerl, torej se vsi zamorejo zveličati. Med drugimi pa je nam neizrekliva sreča došla, da mi večnemu zveličanju bližej stojimo, kajti rojeni smo in podučeni v edino zveličavni sveti katoliški cerkvi. Sadaj pri nas stoji, ali se hočemo zveličati ali pa se nočemo. Če voljo nebeškega očeta vselej in povsod spolnujemo, in se v slehernih rečeh njegovim zapovedim radi podveržemo, se bomo zveličali; če se pa božji volji zoperstavljamo, in le svojo lastno voljo spolniti hočemo, se bomo pogubili.

Glejte, ta je cela modrost se zveličati, ta je cela neumnost se pogubiti — Ah! in kolikrat v svojem pretečenem življenju smo takó nespametni bili, da le svojo voljo smo spolniti hotli — in vselej smo grešili! Morebiti celó sadaj, ko tukej stojimo, v sereu mislimo in želimo, da bi se le naša volja zgodila, akoravno z jezikom zgovarjemo tiste svete besede iz gospodove molitve: „*zgori se tvoja volja kakor v nebesih takó na zemlji.*”

Pa sem rekel, da v pretečenem življenju smo velikokrat svojo voljo spolnili, in tako smo veliko grešili. Ali smo pa za storjene grehe božji pravici zadoštili? ali smo jih s pravo pokoro zbrisali? ali smo si svesti, da so nam popolnoma odpuščeni? To so velike vprašbe, ki so celo svetega Bernarda močno strašile. Mi vemo, da smo grešili, pa ne vemo, ali so nam naši grehi odpuščeni; zatoorej moramo obstati, da resnično je naše zveličanje v nevarnosti zavoljo naših pretečenih grehov. Bom spričal. —

I. Kdor hoče pri neskončno milostljivem Bogu odpuščanje svojih grehov doseči, mora troje pogojev doveršiti, namreč: on mora 1. svojih grehov se serčno zgrevati, 2. se jih čisto spovedati in 3. prav se jih spokoriti. Ako edin teh pogojev vmanjka, nič mu ne pomaga druge doveršiti — grehi mu niso odpuščeni. — Poglejmo, kako z nami stoji. — Pervič. Odpuščanje grehov doseči je potreba čeznatorno grevengo v sereu imeti. Kar pa ta serčni kes zadene, moramo spoznati, da veliko smo že svoje dni grešili: naše oči so se spodtikvale nad ostudnimi pogledi; naše ušesa so poslušale nešttevilo vmazanih reči, gerdih marnjev in strupenega opravljenja; naš jezik je govoril tolikanj

nespodobnih besed, da jih nihče sošteti ni kos, naše roké so se z obilnimi krivicami in nesnagami vmazale; naše nogé so po takih grešnih potih koračile, da na to misliti stermimo; naše serca so se takih počutkov radovala, ki so svetemu Duhu od nas slovo dajali, z eno besedo, posvetna ničemernost, grešno veselje, meseno poželenje in zapeljivi svet so nas v pretečenih letih vedno po grehu sukali; na Boga smo bili kakor pozabili, njegove gnade zaničevali, in toliko grehov že storili, kolikor štejemo ur v življenju: pa grevence — prave serčne grevence nad svojimi hudobijami morebiti še nikdar imeli nismo; še nikdar nismo svojih grehov obžalovali iz ljubezni do Boga; še nikoli nismo solzice potočili čez grehe iz edinega uzroka, da smo svojega neskončno dobrega očeta zaničevali, da smo ljubeznjivega Jezusa v sebi vnovič križali, da smo svetega Duha žalili. Če so se kadaj nas polastile otožne misli, da se ne bomo po takem ravnanju zveličali, da smo pravico za nebesa zgubili in peklu zapadli, le kmalo smo si jih iz glave in serca izderli, ter s posvetnimi rečmi se zmotiti iskali. Odgovorite mi, ali ni tako bilo? Oh resnično je, da mi prave serčne grevence nad svojimi grehi nismo imeli. Po tem takem tudi nadjati se ne smemo, da Bog je nam pretečene grehe odpustil.

Res, Bog je neskončno usmiljen, tega nas prepriča David, kteremu je Bog grehe odpustil; to nam pové Magdalena, ktero je Bog grehov omil; tega nas zagotovi Peter, ktereга je Jezus milostljivo pogledal; pa David, Magdalena in Peter so se grehov serčno kesali in milo nad njimi jokali. David je cele noči svojo posteljo s solzami polival, Magdalena je Jezusa

serčno ljubila in s solzami mu noge opirala; Peter je toliko jokal, da solze so mu brazdo po licu naredile, in sv. Klement od njega pové, da vsako jutro, ko je petelin zapel, je tudi on k molitvi vstal. Kako pa z nami? David, Magdalena in Peter so nam po tem takem le žalostni izgledi, kateri nam pravijo, da se odpuščanja svojih grehov nadjati ne smemo, dokler takšine grevence nimamo, kakoršno so oni kazali. —

Drugič. Odpuščanje grehov doseči je potreba svojih grehov čisto se spovedati. — Pri spovedi se mora človek vseh svojih grehov obtožiti, mora povedati, kolikokrat je slehern greh storil, kakšine nasledke je vsak greh imel, kakšine okolišine so se slednega greha deržale. Pri spovedi mora grešnik svojo vest popolnoma odkriti in serecé pred spovednika položiti, da on čisto spozna, kakšen da je njegov dušni stan. Grešnik ne sme stvarice zatajiti, pa tudi besedice ne ziniti sebe zagovarjati; marveč kakor da bi pred večnim sodnikom stal, kjer se ne bo nič skriti dalo, tako mora pri spovednici vse obstati. Oh in kako težko je vse to! kako težko je v globočino serca pogledati, vse gubé vesti preiskati! Slepa ljubezen nas večkrat mami, Satan nas slepari, da to ali uno grešno ni, da se tega in unega spovedati treba ni, ali pa nas nagovarja, da naj si poiščemo mehkega spovednika, morebiti celó gluhega, ki nas prav ne zastopi. In tako slabe spovedi opravljamo. — Da rečem, ravno tukej je velika nevarnost; zakaj vam povem, da naj večji grešniki si vedno spovednike preberajo in naj mehkejših iščejo, menda zato, ker jim ni volje se poboljšati, pa vedite, da mehki spovedniki vas na ramenih v pekel nesejo.

Pa denimo, da ste se vi vsih svojih grehov

vedno obtožili, ste li pa storjeno krivico popravili, brez česar spoved nič ne velja? ste li povernili ptuje blago? ste li dano pohujšanje poravnali? ste li lažnjive besede preklicali in vkradeno čast bližnjemu povernili? ste li unega, ki je bil vam v grehu tovarš, posvarili? Če tega storili niste, vaše spovedi so bile slabe. Vi ste se spovedvali, da ste nečisto živeli; ali ste pa nečisto življenje zapustili? ali ste vezi gerde ljubezni raztergali? ali ste se slabim tovaršem odrekli? Če tega storili niste, tudi grehi vam odpuščeni niso. — Vi ste se obtožili, da ste v grešne navade zapleteni, ali ste pa take navade odpravili? Če jih niste, vaše spovedi so bile prazne. — Vi ste se spovedvali, da redite sovražstvo do bližnega; ste se li s svojimi razžalniki sprijaznili? Ako tega storili niste, ste po spovedi še le sovražniki božji ostali. — Vi ste morebiti ptujih grehov krivi bili. Vi ste se spovedali, pa morebiti uni, ki ste mu v grehu široko držali, še le v grehu živi. Njegovo dušo bo sodnik iz vaših rok terjal.

Kako pa stoji z dolžnostmi vašega stanú? Ali ste se obtožili vsega pomanjkanja? ali ste po spovedi z novo gorečnostjo vseh svojih dolžnost se poprijeli? Morebiti niste imeli pravega podučila, ker niste k pridigam in k nauku hodili. Kako, ali ste po spovedi poskerbeli unih resnie se naučiti, ktere je vam spovednik priporočil? Z eno besedo, vsaka spoved, po kateri bi ne bili si upali pred večnega sodnika stopiti, je močno dvomljiva, pred ko ne nič vredna, in ako bi se vaše sercé zavoljo enega ali družega greha sadaj pred sodni stol poklicanemu biti zbalo, je očitno znamnje, da grehi vam še na vesti tičijo. — Vi se jih niste še prav čisto spovedali. —

Tretjič. Odpuščanje grehov doseči je potreba se jih prav spokoriti. — Vem dobro, da mi nismo v stanu po lastni moči za svoje grehe božji razžaljeni pravici zadostiti; pa sam Jezus Kristus je nam v pomoč prišel, ker se je Bogu Očetu za nas daroval. On je v svojem britkem terpljenju neizmeren zaklad nam zapustil v odpuščanje grehov. Sadaj se imamo tega zaklada poslužiti, ako hočemo grehov očiščeni biti. In vi veste, da spokorne dela so pripomoček, tega Jezusovega zaklada se vdeležiti. Spokorne dela so tako rekoč žlėb, po katerem nam iz Jezusove desne strani presveta rešna kri v našo dušo teče, in jo opere vse grešne nesnage. Če pa spokornih del ne opravljamo, takega žlėba v Jezusovo desno stran ne nastavimo, njegova presveta kerv se v našo dušo ne cedi, in grehov oprani ne bomo.

Vprašam, ali smo doprinesli toliko dobrih spokornih del, da smemo reči, vdeležili smo se Jezusovega terpljenja, naši grehi so nam odpuščeni? Jojmene! strah me obide, kadar to premišljujem. Grehov smo storili obilno, spokornih del pa smo le maličko opraviili, in vender sv. Tridentinski zbor nam pové, da pokora mora biti velikosti grehov primerjena. Samó enkrat v življenju grešiti je človeku zadostni uzrok za vselej jokati, pravi nek cerkven učenik. „*Kaj je človek v pokori, vpraša sv. Avguštin, in odgovori: Ti je človek, ki je jezen sam na-se, in sam sebe vedno štrafuje, naj bi pri Bogu milost dosegel.*” Sveti Jeronim nam spokornika popiše, ker pravi: Obraz, ki se je prot božji zapovedi lišpal, se more lepote znebiti; život ki je cerklan bil, se mora bičati in strahovati; oči, ki so se v grehu smejale, se morajo v pokori jokati,

mehke oblačila se imajo v ostro spokorno obleko spremeniti; kdor je iskal svetu in ljudem dopasti, mora le Jezusovo ljubezen iskati. — Povejte mi po tem takem, ali smo se mi svojih grehov že prav spokorili? Oh ne! še senca spokornikov nismo. In vender smo že veliko grešili. —

Glejte da prav pravim, ker terdim, da naše zveličanje je v veliki nevarnosti zavoljo pretečenih grehov; zakaj mi se jih nismo še serčno zgrevali, — se jih nismo prav čisto spovedali — in še naj manj pa se jih po dolžnosti spokorili.

Pri vsem tem bratje! veselite se. Gospod Bog je vam lepo priložnost dal v tem svetem misionu popraviti vse, kar je bilo v vašem pretečenem življenju skaženega, se vdeležiti popolnoma odpuščanja pretečenih grehov, in pravo pot nastopiti, ki pelje v večno zveličanje.

V tem svetem misionu se bodo vam razkladale tiste večne resnice, ki so naj bolj pripravne, človeško srce omečiti in grešnika presuniti. Gospod Bog bo svojo sveto gnado podaril, in prava čeznatorna grevenega nad vašimi pretečenimi grehi se bo v vaših srcih zbudila. Gospodov duh bo okoli vas pihljaj, in ljubezen do Boga se bo v vas zavnela; Sveti Duh bo vam govoril, in vaše serca se bodo milo tajale, da bodete obžalovali vaše nekdanje zmote, in prav serčno se jih kesali. — V tem misionu se bo vam gerdoba malopridnosti in hudobija greha razložila; kakó si imate svojo vest izpraševati, se bo vas podučilo, in se bo vas napeljalo v celo vaše pretečeno življenje nazaj pogledati; vi boste imeli priložnost, ker bo tukej obilno spovednikov, dolgo spoved od celega svojega živ-

ljenja storiti, in tako boste lahko popravili, kar ste pri svojih nekdanjih spovedih vmanjkali. — V tem misionu se bodo tudi obilne molitve opravljale, vsak dan boste lahko pri več svetih mašah, boste križevo pot obiskvali, sveti roženkranc molili, in nebeški blagoslov s presvetim Rešnim Telesom prejemali. Te dni imate priložnost obilno obilno bogajmé dati in tudi nekatere dni, posebno o petku in saboto se postiti. Glejte, te so spokorne dela, ki bodo vam milost božjo naklonile, in v Jezusovi Rešni kervi vaše grehe zbrisale. — V tem misionu so tudi popolni odpustiki zapopađeni, katerih se bo slehern vdeležil, ki bo naj manj sedem pridig poslušal, se čisto spovedal, vredno obhajal in v papežev namen, za povikšanje svete cerkve, spreobernenje nevernikov in krivovercov, in za mir med keršanskimi knezi molil. — Resnično, čeravno je vaše zveličanje zavolj nekdanjih grehov v nevarnosti, sadaj imate priložnost vse pretečeno popraviti, in z Bogom v mir in ljubezen stopiti. — Toliko v oziru na vaše pretečeno življenje. — Kar pa našo prihodnost zadene, sem tudi rekel, da naše zveličanje je v nevarnosti. Bom dokazal. —

II. Kadar sta božja angela Lota in njegovo družino iz pregrešnega mesta Sodome peljala, kakor sem vam v začetku pravil, sta vsem ostro zažugala, nikar na poti nazaj se ne ozerati, rekoč jim, da kdor se bo nazaj ogledal, ne bo življenja vnesel. Lot in njegovi dve hčeri so vbogali ter so poginu ušli, Loto-va sopruga pa ni stanovitna na tisti poti ostala, marveč ozerla se je nazaj prot Sodomi, in glej! pri tej priči je življenje zgubila — ona je okamnela, pravi sv. pismo.

Tako se vtegne tudi nam goditi. Čeravno smo v pretečenih dnevih hudih pregreh in velikih zmot se varovali, in nadjati se smemo, da smo na tisti pravi poti, ki edina v zveličanje pelje, vender zagotavljeni nismo nebeške dike, kajti mi smo nestanovitni, ozreti bi se vtegnili kot Lotova supruga, pasti bi znali in okamneti v slabem; zatoorej pravim, da naše zveličanje je tudi v nevarnosti zavoljo neznane prihodnosti. — Pa sveti mision bo tudi v tem nam pomagal. —

Pervi vzrok, zavoljo kterega bo naše zveličanje tudi v prihodnosti še le v nevarnosti, je človeška slabost, kojo v sebi nosimo, dokler na svetu živimo. — Naše telo je sprideno, naša pamet je oslABLJENA, naša volja je bolj k slabemu kot pa k dobremu nagnjena, naše meso je popačeno, mi vedno v sebi čutimo neko neporedno hotljivost; slabe navade nas močno sučejo, zapeljivi počutki nas veliko nadlegujejo, grešne družbe, prekanjeni tovarši in slabi izgledi nas neprenehama na krivo pot vabijo. Peklenski Satan kot rijuveč lev okoli hodi in zapeljati nas išče. Pri takih slabostih kdo je v stanu terditi, da ne bo grešil? zatoorej nas opominja apostelj rekoč: kdor stoji, naj gleda, da ne pade.

V življenju svetnikov imamo prav posvariven izgled. V Sebastii na Armenskem je pod cesarjem Lučinom štirideset vojakov, lepih in serčnih korenjakov sveto keršansko vero spoznalo. Poglavar Agrikola jih vkaže prvič kervavo tepsti, potlej pa nage in razmesarjene na zamerznjen ribnjak postaviti. Ne daleč od ondod je tudi napravil gorko kôpelj, kjer bi se vsak, če bi od vere odstopil, precej согрети zamogel. Pri kôpeli in pri ledu so drugi vojaki stražili. Kdo bi bil

misllil, da mučeniki ne bodo do enega vsi stanovitni, kakor so bili serčno sveto vero spoznali? Ali človeška slabost je enega premagala, ušel je izmed štiridesetih iz leda in tekel v kôpelj. Vero je zatajil in venec mučenstva iz glave vergel. On je bil serčno pot v zveličanje nastopil, pa nestanoviten je bil in pogubil se je.

Glejte človeško slabost. — Tako bi se vrtgnilo marsikteremu zmed nas zgoditi; kajti vemo, da le tisti bo venčan, kdor do konca stanoviten ostane, 2. Tim. 2.

Pa ti sveti mision bo nam pomagal naše slabosti pokrepiti, ložej v prihodnič pred grehom se za varvati in za zveličanje skrbeti. Sveti nauki, ktere bomo tukej slišali, bodo nam podpora v naši slabosti, bodo nam palica v rokah, s ktero bomo *dušne sovražnike* odganjali. Mi smo res slabi, pa dobri sklepi, ki jih bomo tukej storili, bodo nam moč dajali, sebe zmagati in ne več listu na vejci, ktereга vsak pihlej gane, podobnim biti. Svete resnice, ki jih bomo tukej premišljevali, bodo nas z božjim strahom napolnile; mi bomo smert in sodbo premišlovali, bomo s svojimi mislimi v pekel in nebesa stopili, ter bomo vidili, kakšne štrafe nas čakajo, če bomo svoji slabosti stregli, in kakšino neizrečeno plačilo nas čaka, če bomo svoji slabosti silo storili, jo premagali, v dobro prežugali. — Toliko bo ti mision nam hasnil. —

Drugi vzrok, zavoljo ktereга bo naše zveličanje tudi v prihodnič le še v nevarnosti, leži v božji gnadi. — Mi vsi vemo, da gnada božja je nam potrebna se zveličati, in da brez nje nihče ne mora kaj vrednega za večno plačilo storiti, pa tega ne vemo, koliko časa bo nas Gospod Bog s svojo gnado podperal.

Do sadaj je nam Oče nebeški milostljiv bil, in nas ni končal v naših grehah; kako bo pa za naprej, živa duša ne vë, celo nebeškim angeljem znano ni. Gospod Bog je vse svoje dari in milosti, ktere je vsakemu človeku posebej podeliti sklenil, dobro prerajtal, kakor nas uči sv. Duh, ker pravi: „vse si premeril, preštel in pretehtal” Modr. 11. 21, pa mere, števila in teže svojih gnad nobenemu razodel ni. Gotovo je samó to, da s čim večjo gorečnostjo se človek božjih darov posluži, tem bolj mu nebeški oče svojo gnado povikša.

Smem reči, da ti mision je posebna gnada božja — morebiti za nektare zmed vas zadnja gnada, takó da, ako bi se mu zoperstavljali, in bi se ga ne hotli poslužiti, bi pri Bogu ne dosegli več milosti, marveč v svojih grehah bi umerli. Pa če tudi tako ostro ne sodimo, povejte mi, komu bo Gospod Bog v svoji neskončni milosti veči gnade dal, ali unemu, ki bo sadanji mision zanemaral, ali pa tistemu, ki se ga bo z vso gorečnostjo poslužil? Menim, da tistim se bo Bog razodel, ki ga iščejo, une bo pa iz ust plunil, ki se njegovemu obiskovanju zoperstavljajo. Bog je vas zgubljene ovce po tem misionu iskat prišel, je prišel vam svojo gnado ponujat, je prišel vas vabit na njegovo večerjo v nebeškem kraljestvu; kdor ne bo vbo-gal, lahko bi se mu zgodilo, kar unim evangeljskim povabljenim, da nikdar nebeške večerje okusil ne bode. To bi strašno bilo, pa vender pravično; zakaj kdor sadaj božjo gnado zaničuje, nje v prihodnič vreden ne bo. V grehu bo umerl. Pred sodnim stolom bo zvedil, da ti mision mu je bil zadni poklie v zveličanje. Tačas bo zdihoval in celo večnost kervave solze prelival, pa nič mu ne bo več pomagalo, čas setve se

je stekel, misionov se ne bo več vdeležiti mogel, za svoje grehe bo božji pravici večno plačaval, ker za gnado ob pravem času ni maral. — Tako, mislim, ste prepričani, da, čeravno je naše zveličanje vedno v nevarnosti in sicer zavoljo pretečenih grehov in neznane prihodnosti, vender ti mision, ako ga dobro opravimo, nam bo veliko pomagal dušo zveličati. —

Ljubeznjivi kristjani! Beremo v svetem pismu, da kadar je Lot na povelje angelov s svojo družino vred Sodomljansko mesto zapustiti imel, sta v mestu še dva mladenča živela, ktera je mislil Lot za zeta vzeti in svoji dve hčeri jima poročiti. Lot gre k njima, jima vse dopové ter svetuje, da naj vstaneta, ž njim gresta in življenje si rešita. Pa mladenča mu ne verujeta, celo posmehujeta se mu, ter sta v mestu ostala, zatorej pa tudi telesno življenje in dušo zgubila. — Če se sme k svetemu pismu še beseda pristaviti, kaj se vam zdi, kadar je začel iz nebes žvepleni ogenj na Sodomo padati, kadar se je hiša za hišo zavnemala tako nagloma, da nihče ni mogel vteči, kaj sta una mladenča mislila, kaj sta rekla, kadar je ogenj tudi nju obdal, kako milo sta se kesala, da nista iz mesta bežžala. In kadar sta dušo zdihnili ter iz sodomljanskega ognja v večni peklenski ogenj padla, kakó sta zakričala in sebe zaklela, da Lota vbogala nista. da! smem reči, da še sadaj čez tavžent let vpijeta in kervave solze polivata, da nista iz pregrešnega mesta zbežžala, kadar nju je Lot klical, in ondi bodeta več-

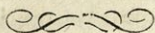
ne čase v peklenškem ognju vpila, kričala in sebe klela, da se nista lepe priložnosti poslužila, in si dušo rešila. —

Tako se vtegne vsakemu zmed vas primeriti, kateri se ne bo hotel tega misiona poslužiti. — Kakor je Lot mladenčema pravil, kaj se bo s Sodomo godilo, sim prišel tudi jaz vam pravit, kaj se bo z vami grešniki godilo. kakor je Lot mladenčema svetoval življenje rešiti, tudi jaz iz globočine serca vam svetujem vstati, greh zapustiti in dušo rešiti. Pa zdi se mi, da kakor sta una mladenča terdovratna ostala, celó se starčiku posmehovala; se bo tudi med vami marsikteri najšel, ki mojim besedam veroval ne bo, morebiti se bo celó iz misiona ali pa iz tistih, ki se ga bodo vdeležvali, norca delal. Ali zažugam mu, da ne bo brez štrafe ostal. Prišel bo čas, če ne poprej, gotovo na smertni postelji, da bo zdihoval rekoč „ *veliko grehov sim v življenju storil, bojim se da se jih nisem čisto spovedal, da mi niso odpuščeni! oh zakaj nisem o misionu velike spovedi opravil, sadaj bi lahko vest imel.* ”

— Kadar bo tista zadnja ura odbila, ki mu bo vrata v večnost odperla, strah ga bo obšel, merzel pot se mu bo po obrazu pocedil in on poreče: „ *oh zakaj se nisem misiona poslužil!* ” — In kadar bo pred sodnika stopil, ter obrajt deržal in Gospod mu poreče: „ *Klical sem te, misionarje sem ti poslal bil, da so te v mojem imenu svarili; ti jih nisi hotel poslušati, še posmehaval si se jim.* ” Oh kakó žalostno bo zanj spoznati, da zadnja gnada mu je bila v misionu na ponudbo, in ker jo je zaverigel, mora v pekel iti. Takrat bom tudi jaz zoper njega vstal, pred božjim sodnim stolom nespokornika tožil in v obraz mu rekel, da sem mu poprej pravil,

kaj se mu bo godilo. In nesrečnež bo v peklenški ogenj veržen, kjer bo jok in škripanje s zobmi; ondi bo večno vpil, da pogubljen je, ker ni hotel misionarjev poslušati, in svetega misiona se poslužiti. —

Preserčni bratje! Bog mi je priča, da iz globočine serca vas vse zveličane viditi želim, in sercé me bo bolelo, ako bom prisiljen sodni dan zoper kakšnega pričati; zatoorej vas sadaj zarotim pri svetih nebesih, za ktere ste vsi vstvarjeni; vas zarotim pri vaših dušah, ki so božja podoba, skerbife, da jih zveličate; vas zarotim pri vaših angelih varhah, kateri zmerej vkoli vas stojijo in k dobremu vas naganjajo, prizadevajte se, da pogubljenju odidete; vas zarotim pri svetem I. vašem patronu, v kterege cerkvi ste kerščeni bili, potrudite se, da pred božje obličje pridete; vas zarotim pri vaši ljubeznjivi materi prečisti Marii Devici, ktera nič tako ne želi, kakor da bi mi vsi k njenemu Sinu prišli, opravljajte svoje zveličanje; vas zarotim pri ljubeznjivem Jezusu, ki je svojo presveto rešno kri prelil, da bi večnega pogubljenja vas rešil, poslužite se tega misiona, pridite radi svete resnice poslušat; zakaj sadaj je za vas prijeten čas, sadaj so pri vas dnevi zveličanja; zatoorej opravite svoje dolge spovedi, vstanite iz greha, v kterem ste morebiti že leto in leto ležali; vstanite, zapustite grešno življenje, in rešite svoje duše. Amen.

II. POGOVOR.

Zakaj nas je Bog na zemljo vstvaril.

„Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu
služi.“ *Matevž IX. 10.*

Ko bi človek stopil v kakem velikem mestu na visok stolp, in bi mu Bog dal takó jasno oko, da bi zamogel vse viditi, karkoli ljudje po mestu mislijo, snujejo, iščejo in delajo; pač bi zagledal neizmerno množino raznih misel in mnogoterih želja; pa prepričal bi se, da vse le na minljive reči pozemeljskega življenja merijo. Tukaj bi vidil enega, ki želi nakviško se dvigniti; tam družega, ki obogateti želi; tukaj bi zagledal enega, ki misli samo na posvetno veselje in telesno sladost; tam družega, ki snuje visoko hišo sodati; tukaj bi enega zapazil, kateri si z neko pravdo glavo beli; tam družega, ki svoje dobičke prešteva in družinske zadeve prerajtuje; tukaj bi vidil serce, ki je posvetne ljubezni vse presunjeno; tam pa oserčje, ki sovražtva gori in nevošljivosti omaguje; z eno besedo vidil bi, da skorej vsi ljudje le posvetnost ljubijo, in redek se najde, ki bi za dušo skerbél in v sercu mislil: zveličati se moram, naj velja kar rado. — Da! resnično je, kar je nekđaj David pravil, da Gospod Bog gleda iz nebeških višav doli na človeške otroke, zvediti, ali je med velikim številom še kdo tako pa-

meten in moder, da bi na Gospoda mislil in se ne bil v pozemeljsko ničemernost zatelebal; pa vsi so pravo pot zapustili, so se spridili in v posvetne malenkosti zaljubili, in nobenega ni več, da bi dobro delal, čisto nobenega ni. Ps. 13. Glejte, taka je slepota ljudi, in takošno je tudi naše bedaštvo!

Kdo mi zná povedati, od kod to pride? Nam pové sveti Krizostom, da od greha. Ljudje so podobni, kar zveličanje zadene, novorojenemu detetu, ki mirno v zibeli spava, in kar nič se ne zmeni za temno noč, ktera zemljo pokriva. Ako bi jaz zamogel vam vašo dušo pokazati, pravi ta učenik, vi bi vidili, kako je lampica gnade svetega Duha v njej vgasnila; vi bi vidili, kako jo je črni dim posvetnih reči okadil, in kako ona v trdnem spanju drema. Ako bi mogel vam pokazati vašo dušo, vi bi spoznali, da kakor je bila nekdam lastavica s svojim blatom pobožnega Tobiatā oslepila, da ni več jasnega dne, zlatega sonca in krasote božjega vstvarstva gledal; tako je greh s svojim blatom vaše duše oslepil, da se svojega poklica več ne zavejo in proti nebesom ne gledajo, marveč medlé v nezmerni skerbi za posvetnost, in omagujejo pod težo časnega truda in pozemeljskega zahtevanja.

Ljubi kristjani! Kako tej človeški napaki v okom priti? — Sam ljubeznjivi Jezus je blagovolil nas v tem podučiti. Ko ga je namreč satan v puščavi skušal, in mu ponudil dati vse kraljestva svetā in njih veličastvo, če prednj pade in ga moli, mu Jezus odgovori: „*Poberi se satan! zakaj pisano je: Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu služi.*” — S temi besedami nam naznani, da nismo na zemljo vstvarjeni, naj bi tukaj svet in njegovo veličastvo uživali, marveč

naj bi Bogu služili, in svoje zveličanje opravljali. — To resnico sim prvo vam razložiti namenil, ter rečem: (dobro zapazite) Bog nas je na zemljo vstvaril:

I. naj bi tukaj v Boga in v svoje zveličanje vedno mislili;

II. naj bi Bogu služili in svoje zveličanje opravljali.

Ta je naš visoki in edini poklic na tem svetu. Od doveršenja tega poklica visi naša večnost; zatoorej se bom dans od tega z vami pogovarjal.

Bog nas je vstvaril. On nas ne potrebuje, zakaj v svojih popolnostih si je sam sebi zadosten, in tudi neizmerne veke pred vstvarjenjem sveta ni ničesar potreboval. Bog nas je vstvaril, pa ne za tega del, kakor da bi mi zamogli njegovo veselje povikševati, ali pa k njegovi že popolni sreči še kaj pridjati, marveč iz nezapopadljive ljubezni do nas nas je vstvaril, naj bi tudi mi v Njem srečni bili.

Kakor naj skerbniši Oče je Bog nam ta svet za časno prebivališče krasno ogledal, in z vsem ga obdaril, česar bi mi v pozemeljskem življenji potrebovali. Nam samim pa je dal dušo in telo; dušo je nam po svoji podobi vstvaril, neumerjočo jo je vstvaril, in z zlo imenitnimi lastnostmi obdaril; telo pa je nam iz ila zemlje naredil, in tudi tisto podobo mu dal, v kateri je bil od vekomaj sem namenil, svojega edinorojenega Sina na svet poslati. Bog nas je postavil gospodarje čez vesolni svet, ker je nam dušo s telesom sklenil;

zakaj tako smo postali po duši nebeščani, po telesu pa zemljani, in med tem ko vse druge stvari na zemlji stvarnika le po svoji natori — slepó časté, ga zamoremo mi z dušo in telesom veličastiti. In to je tudi naša visoka dolžnost, od ktere, če jo zvestó dopolnimo, naša večna sreča visi.

zgodaj ljubezn
mi
biti
Sim rekel, da Gospod Bog naše službe ne potrebuje, pa vender Njemu ni dopadlo nam dati večno zveličanje brez našega lastnega prizadetja. Kakor je bil nekdam v nebesih svojim angelom čas poskušnje odkazal, preden jih je na večne čase popolnoma seboj sklenil, in je nepokorneže vekomaj zaverigel; tako je tudi nas v poskušnjo postavil, preden nam hoče zveličanje dati. Čas poskušnje terpi vse naše pozemeljsko življenje. Mi Boga potrebujemo, in brez Njega srečni biti ne moremo; zato je treba v pozemeljskem teku zvestó dopolniti, kar je nam naročil, da dosežemo krogo zveličanja; če mu zvesti ne bomo, naša večna osoda bo una zaverženih angelov. Premislimo torej, zakaj nas je Bog na zemljo vstvaril:

I. Naj bi tukaj vedno v Boga in v svoje zveličanje mislili.

mi
ed ob
Poglejte ljudi na svetu; vsak ima svoje opravila, na ktere vedno misli; eden je vojšak in misli na svoje orožje, drugi je obertnik in misli na obertništvo, tretji je kmetovavec in misli na svoje kmetijstvo, četrty je rokodelec in misli na svoje dela; vsak ima svoje razločne opravila, vender pa imajo vsi skupej le edino dolžnost na Boga misliti, ki jih je vstvaril, in za zveličanje skrbeti. Ta je edini poklic vsih na zemlji živih ljudi; kajti papež ni vstvarjen biti papež, kralj ni na zemljo postavljen biti vladar, bogatin ni zavolj

zakladov na svetu, tudi kmet ne zavolj kmetijstva, in tergovec ne zavolj kupčijstva; marveč vsi smo na zemljo vstvarjeni, naj bi se za zveličanje trudili ali borili. Zatorej je modri Salomon h koncu svojih svetih bukev, ki jim pridigar pravimo, po tem ko je človeškim otrokom zlo ginljive besede od modrega zadržanja in pobožnega življenja govoril, z velikimi čerkami to resnico sporočil: „*Boga se boj, in njegove zapovedi derži, v tem je cel človek*“ ali pa kakor prestavlja sveti Jeronim, „*za to je človek vstvarjen.*“ Eklest. 12, 13. Kdor na Boga ne misli, in njegovih zapoved ne derži, kdor se Boga ne boji, na tem svetu nič ni, ker za svoje zveličanje ne skerbi in živi, kakor da bi bil pozabil, zakaj je na zemlji. Bog ima biti začetek in konec vsega človekovega opravila, in ker „*je Bog vse reči za svojo čast vstvaril*“ mora človek, ki je edina pametna stvar na svetu in krona vsega vstvarstva, z vso močjo si prizadevati, stvarnikovo ime poveličevati, in vedno ga v spominu imeti.

To je gospod Bog že pri stvarjenji prvega človeka jasno naznanil. — Vemo, da Bog je Adama samega vstvaril, in mu ni dal berž tovaršiče, čeravno je pri vsih družih živalih ob enem oba spola na zemljo postavil; vemo, da preden je Bog Adamu tovaršico pridružil, celo preden je Adam od zemlje kaj jedel, pil ali zavžil, mu terdó zaspali da; pa to spanje ni bilo natorno, marveč bilo je zamaknjenje, kakor uče razlagavci; v tem zamaknjenji se je Adamova duša do nebeških višav dvignila, ondi je božje reči gledala in stvarnikovo bitje občudovala. V tem zamaknjenem stanu mu je še le Bog iz rebra tovaršico Evo vstvaril. Vse to se je iz edinega uzroka godilo, naj bi Adam

in vsi njegovi otroci spoznali, da niso na zemljo postavljeni, da bi se tukaj ženili, jedli, pili, telesno veselje in životne sladosti vživali; marveč naj bi svoje serca nakviško povzdigovali, na Boga in na večnost mislili, ter za zveličanje skerbili.

In res, vse druge skerbi, kar naše telo zadevajo in posvetne potrebe tičejo, so le postranske skerbi, so prav za prav le otročje skerbi. Kadar otroci kako hišico zidajo, jim pravimo, da se igrajo, zakaj, če si še toliko prizadevajo, veter popihlja in hišico jim razdene: enako smemo reči od vsih posvetnih skerbi, s kojimi si ljudje glavo belijo. Če so si z velikim trdom imenitne hiše sozidali, če so v časti visoko prišli, če so si kupe zlatá in srebrá spravili; glej vse te skerbi so le otročerije, veter smerti popihlja, in vse je zgubljeno. Edina skerb je dušo si zveličati, če na to ne misliš, se na svetu po otročje šališ, dragi čas zapravljaš in slepó živiš.

Tako nespametni so bili ljudje v Noetovem času. Bili so na Boga in na zveličanje pozabili, ženili so se in samó na posvetno sladost mislili. Noe jih je svaril, pa le posmehovali so se mu. Bog jih je končal z občnim potopom, in oni so zgubili vse pozemeljsko in tudi zveličanje. — Tako bedasto so človeški otroci delali, ko so se bili lotili Babilonski turn zidati. Do nebes so menili stolp povzdigniti in večni spomin si postaviti. Pa v Boga niso mislili, in se spomnili, zakaj da so na svetu, zatorej jim je Bog jezike zmotil, se niso več zastopili, od pričetega zidanja so morali jenjati, in se po svetu razkropiti. Taka zmešnjava, kakoršna je bila v Babilonskem turnu med zidarji postala, se včini v slehernem človeku, ki na svoj poklic na tem svetu

pozabi, in na mest' v Boga in svoje zveličanje misliti, se zateleba v to zemljo, in tukaj svojo zadovoljnost išče. Oh! in kolikanj jih je dandanašen po svetu takih ljudi! Kolikanj jih je med nami nespametnih zidarjev Babilonskega turna!! „ *Ali je mogoče,* ” pravi sveti Gregor vsem takim, „ *ali je mogoče, da pameten človek ne presodi, kaj mu koristi, da ne misli na svojo neuumerjočnost, da ne vpraša sam sebe,* ” kaj bo enkrat ž njim? marveč svoje mlade leta in cveteče dneve potрати v posvetnih otročerijah, namreč s tem, da si ničemerno premoženje spravlja, in na zemlji posvetne spominke stavlja. Dvignite, ljubi moji! svoje poglede višej, spomnite se na Boga. On vas je samo zato na zemljo vstvaril, naj bi tukaj za svoje zveličanje skerbili; zatorej jenjajte biti pozemeljski kerti.

Prav lepo nas v tej resnici ljubeznjivi Jezus pouči. Sveti evangelist Lukež nam pové, da je On nekdaj prijazno pokregal Marto, ktera si je s postrežbo veliko opraviti dajala, rekoč ji: Marta, Marta! skerbna si, in si veliko prizadevaš; pa le eno je potrebno. Mario Magdaleno pa, ki je k njegovim nogam sedla, in brez vse posvetne skerbi njegove besede poslušala, je serčno pohvalil, rekoč ji: Maria si je naj boljši del izvolila, kateri ji ne bo odvzet. Luk. 10, 39-42. In pri drugi priložnosti je rekel: „ *Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi? Ali kakšino menjo bo človek dal za svojo dušo?* ” Mat. 16, 26. Morda bo dal zlata, srebra, dražih biserov, imenitnega poslopja, slovečih kraljestev? Vse to ni čisto nič; ako se duša zgubi, je vse zgubljeno, zgubljeno na večne čase. Zatorej, dragi moji! mislite vedno na Boga, za njega ste vstvarjeni; On je večno življenje vaših duš.—

Vender pa bi ne bilo že zadosti samo v Boga in v naše zveličanje misliti, marveč naš poklic na tem svetu se mora tudi v djanji kazati; zatoorej rečem, da Bog nas je na zemljo vstvaril

II. naj bi tukaj Bogu služili in svoje zveličanje opravljali.

Vse mertve in nespametne stvari na svetu po svoji moči Bogu služijo. One mu tako služijo, da nikdar ne vmankajo dopolniti, za kar jih je stvarnik namenil, in za las ne odstopijo iz mesta, kamor so postavljene. Zatoorej pravi prerok David: *Ogenj, toča, sneg, led in nevihte spolnijo božjo povelje.*” Ps. 148. — One Bogu strežejo, ker po svojih različnih krasotah človeka na Božje popolnosti opominjajo, kakor uči sveti Pavl rekoč: „*Kar je nevidljivega na Božjem bitstvu, se od stvarjenja svetá sem po tem, kar je stvarjenega, spozna in vidi.*” Rim. 1. 20. — One služijo Bogu, ker človeka z vsem oskerbljujejo, česar mu je potreba, naj bi on ložej čast Božjo povikševal. Stvari človeka celo spodbadajo, Boga poveličevati; in Hugo od Svetega Viktorja piše, da mertve stvari nam tri besede vedno na uho šeptajo, namreč: prejmi, daj, bežaj: prejmi dobrote, ki ti jih nebeški Oče po nas daruje; daj hvalo Bogu, kateri je nas zavoljo tebe vstvaril; bežaj pred kaznimi, s kterimi te bomo na Božjo zapoved terpinčile, če Bogu ne služiš; zakaj veš, da zemlja te bo požerla, ogenj te bo žgal, pekel te bo davil. — Če se vse nespametne in mertve stvari za Božjo službo in čast ponašajo; kje je pa pametni človek, gospodar vseh stvari? bo li on hudobniši od vsih stvari na svetu? Menim da ne, zakaj njegov poklic je občno poznan — Bogu služiti in za svoje zveličanje delati; in

vsi vemo, da Bog je človeka na zemljo vstvaril, naj bi ga zmerej bolj in bolj spoznal, ga ljubil in častil, ga molil in njegove zapovedi deržal, in tako enkrat zveličan bil. — Poglejmo to bolj na tanko:

Pravim, da človek je dolžan Boga zmerej bolj spoznati; zato mu je stvarnik pamet in zastopnost dal. Po tih žlahnih lastnostih je človek zmožen v modrosti rasti. Modrost na svetu je pa edina, namreč Bog; kdor v Božjem znanji napreduje, raste v pravi modrosti, in prav rabi zastopnost in pamet; kdor pa ne mara Boga čedalje bolj spoznovati, in se le k drugim posvetnim vednostim nagnje, je abotnik, ki se ne zavé cila in konca svojega vstvarjenja. Jezus nas lepo v tej dolžnosti podučí: Še le dvanajst let star se On za tri dni od svojih priserčnih staršev loči biti v tem, kar je svojega Očeta; in mej tem, ko ga starši z veliko žalostjo po Jeruzalemu iščejo, sedi v tempeljnu v sredi učenikov, ter jih posluša in poprašuje. On je bil sicer zapopadek vsega Božjega znanja, pa ga je le čas za časom, leto za letom razvijal, nas podučiti, da naša dolžnost na svetu je vedno napredovanje v Božjem nauku. „Jezus je rasel v modrosti in starosti, in v milosti pri Bogu in ljudeh“ Luk. 2. 52. Kakor v starosti, imamo tudi mi v modrosti — v Božjem spoznanji rasti, da zveličanje dosežemo, zakaj *to je večno življenje, da ljudje spoznajo Očeta, samega pravega Boga, in Jezusa Kristusa, kterega je On iz nebes doli poslal*“ govori večna Resnica. Jan. 17. 10. —

K pravemu spoznanju nebeškega Očeta se pridruži ljubezen in častitva Božja. Vse nam vpije, da imamo Boga ljubiti, vse nas vabi, ga noč in dan častiti. On je nas s častjo in slavo venčal, čez vse stvari

svojih rok nas je postavil, vse pozemelske reči nam je k nogam položil; Ps. 8, 7. — po njem smo v vsem obogateli, v vsej besedi in v vsem znanji, tako da nam ne manka nobenega daru; 1. Kor. 1. 5-6. — Odkupljeni smo s predrago kervijo Sina Božjega, in „*Kristus je zatorej prišel nas rešit, naj bi človek spoznal, kako ga Bog ljubi, in naj bi se človekovo serce ljubezni do Njega zgrela, kateri ga je prvi ljubil.*” Avguštin. Kako — ali ga ne bomo ljubili in častili? — Stvarnik je slehernega zmed nas v neki stan postavil, nekatere dolžnosti mu naložil, in neke dela odkazal; pa ne zatorej, kakor da bi On od človeka tih opravil potreboval; tudi ne zatorej, kakor da bi človeka brez spolnjenja tih dolžnost in brez dopernašenja tih del ređiti ne zamogel; marveč vse to nam je Bog sporočil iz edinega uzroka, naj bi nam priložnost dal, našo ljubezen mu pokazati, in nekterega zasluženja za večnost se vdeležiti. Mi se pa tako pokažemo božje služabnike, ako vse svoje dolžnosti iz ljubezni do Boga spolnujemo, in vsako delo z dobrim namenom v Božjo čast doveršimo. V tem nas Jezus poduči, ker pravi „*Moja jed je, da storim voljo tega, kateri me je poslal, in da dopolnim njegovo delo.*” Jan. 4. 34. „*Jaz častim svojega Očeta — in dopolnim njegovo besedo.*” Jan. 8. — „*V tem nas tudi sveti Pavl poduči rekoč: Ali jeste, ali pijete, ali kaj drugega delate, vse k časti Božji delajte.*” Zatorej, kakor angeli nebeški vedno pred Božjim sedežem strežejo in svete ljubezni goré, bodi nam na svetu splošno vodilo, nobenega dela se ne lotiti, preden bi svojih oči do nebes ne dvignili, in Bogu ga v čast ne posvetili. Lampica božje ljubezni naj nam vedno v sercu gori, in na jeziku naj nam

bodo besede: vse k večji časti Božji. Tako bo naše življenje vedna služba Božja, in zveličali se bomo. —

Če Boga ljubimo in častimo, ga bomo pa tudi ponižno molili, in zvestó njegove svete zapovedi držali. To je zveršek Božje službe. — Dušo in telo imamo od Boga, Bogu ju moramo posvetiti; dušo mu posvetimo v ponižni molitvi, telo pa v zvestem spolnjenji njegovih svetih zapoved. Bali človek! ti imaš Gospoda svojega Boga moliti; on je tak Gospod, da njegova velikost in veličastvo vse tvoje misli in premisli preseže. Njegova sveta volja bodi tvoja zapoved. Če on tvoje življenje terja, z veseljem mu ga daj; ne vstavlja se, on terja, kar je njegovega. Ako mu tukaj življenje daš, ti bo on tamkaj večno življenje podaril. Ko je trinog nekdanj sveti Cecilji sodbo smerti naznanil, in jo pomiloval, da mora tako mlada umreti, mu odgovori, da za Kristusa umreti je njeno veselje, ker blato zmenja za zlato. Ko so mučitelji mlademu Agapitu žerjavico na glavo djali, je rekel: to nič ne dé, ko vem, da moja glava bo v nebesih venčana. Sveta Neža je vesela svoj život Bogu darovala, in za Jezusa v smert šla. Tako so prijatelji Božji svojemu stvarniku služili, dušo in telo so mu posvetili, — vedno so ga molili in radi življenje mu darovali. Tako delati je tudi naša dolžnost.

Glejte, ljubi moji Kristjani! zato nas je Bog na zemljo vstvaril, naj bi vedno v Boga mislili, Njemu služili, zmerej bolj in bolj ga spoznovali, ga ljubili in častili, ga molili in njegove zapovedi držali, in tako enkrat zveličani bili. Kdor si na svetu z drugimi rečmi glavo beli, je na svoj poklic pozabil, in je pomilovanja

vreden, kajti pogubil se bo, in lepih nebes nikdar ne bo vidil.

V životopisu francoskega misionarja Bridena se bere sledeča dogodba: Ko je ta sloveči mož leta 1750 v mestu Aix (E) misionaril, kar nekega dne, ko so vsi spovedniki pri kosilu sedeli, poterka vojšak na vrata in stopi nagloma ves oprашen in poten v ovežje, ter praša po očetu Bridenu. Gospod misionar hitro izza mize vstane, ter ga prijazno popita, s čem bi mu bilo služiti? Vojšak mu naznani, da mu je volja, ž njim samim nekaj govoriti. Misionar ga pelje v svojo spavnico. V spavnico stopivši verže vojšak plajš in orožje od sebe, poklekne pred misionarja in reče: Gospod! 27 milj sem dalječ prišel. Pred mnogimi mesci sim vas pridigati slišal od človekovega poklica, in od tistega časa nimam več mirnega serca. Vest mi je trinog, ker nisim živel po Božji volji. Jaz sim naj večí grešnik od vsih, kar jih je na svetu. Nikdar nisim v Boga in svoje zveličanje mislil, in Bogu služiti mi ni v glavo padlo, marveč služil sim svetu. Vem Gospod! da sim vas pri obědu nadlegoval, pa imejte z menoj poterpljenje, meni ni več obstati. Ne grem od tukaj, dokler me ne spoveste, in na pravo pot denete. Jaz se želim k Bogu oberniti, in vse ostale dni le Njemu služiti. Pomagajte mi. „ Misionar se od veselja zjoče, objame grešnika, kakor je bil nekđaj v svetem evangelji oče svojega zgubljenega, pa spet najdenega sina objel, in ondi na

mestu poslušá spoved zgrevanega vojšaka. Spokorjeni grešnik ostane nektore dni pri misionu, in gré po tem ves vesel in poboljšán spet na svoj dom.

Ljubi kristjani! kolikanj jih je med vami enacih nesrečnežev, kakoršen je bil ti vojšak? Položite roko na serce in odgovorite mi: Kako ste dosihdob na Boga mislili? Kakšino ljubezen ste do Boga imeli? Kakó ste božje imé spoštovali in svete nauke cenili? Kakó ste za božjo čast skerbeli? Ali ste vse svoje vsakdanje opravila vedno k večí časti božji doprinašali? Ali ste se bali Boga žaliti? Ali ste se vselej greha varovali? Kako ste Boga molili? Ali ste se mu vselej posvečevali? Odgovorite mi na te vprašanja, in spoznali boste, kako z vašim poklicom stoji. Jojmene! vi ste le na svet mislili, in za posvetnem veseljem dirjali. Vi ste se le po grehu valjali, ste vse svoje žive dni dolgo rajdo hudobij in malopridnost seboj vlekli. Vaši učeníki so vas sicer svarili, so vam v serce govorili, ali njih opominvanja so bile glas vpíjočega v puščavi; svetá omamljeni jih niste poslušali, še manj pa vbogali. — Vi ste tudi k spovedi hodili, pa greh zapustiti ni bila vam volja. Resnično, vi ste bili pozabili, zakaj da vas je Bog na zemljo vstvaril, in kar stvarice mu niste služili. Oh vi nesrečneži! Kam bi bili po tej poti prišli? Gotovo v večno pogubljenje. —

Ljubi bratje! Slišali ste, zakaj vas je Bog na zemljo vstvaril, in svoj poklic ste spoznali; nu takó zdramite se, in vstanite iz grešnega spanja. Bog vas kliče. Očistite se svojih grehov, otresite se posvetnega praha, in začnite po Božji volji živeti. — Nočete! svet vas še le moti, in njegove ničemernosti vas še le mikajo. Takó pojdite z menoj, vas peljem na kraj pe-

klenskega brezdna, od ondi pogledjte v peklenške plavše, kjer večno pogubljeni stokajo in rjujejo; vprašajte jih, kaj oni pravijo od posvetnih dobrot. Nu, zinite prekleti! povejte: Kaj je vam pomagala vaša prevzetnost? Kaj je vam ostalo od vaših zakladov? Čemu je vam bilo vaše mehkužno življenje? Oni vam zavpijejo, da se po vsem peklu razmeva: „*Oh mi smo bili zašli od poti resnice, smo bili na svoj poklic pozabili; zatorej smo v večno noč padli, in strašne peklenške nevihte so nas zajele.*” „*Jaz sim bil le kosček posvetnega medu pokusil,*” zakriči drugi, svojo ognjeno glavo povzdigvaje, „*in sadaj v večnem joku ležim.*” „*Jaz sem bil veliko zakladov spravil,*” zine tretji, „*in sadaj sim v večni revšini.*” Oh! stoka četrti, „*oh! v kakšino terpljenje sim padel! bil sim nekdaj na svetu mogočen, bil sim češčen in spoštovan, ali sadaj sim v sramoto prišel. In mojih tug ne bo nikdar konca.*” — Glejte taka osoda tudi vas čaka, ako življenja ne premenite, in po svojem poklicu ne živite. — Dvignite svoje poglede pa proti nebesom, in pogledjte ondi bliščeče sedeže in zlate vence izvoljenih. Poprašajte jih, ali jih še kaj teži, da so po velikem terpljenji v nebeško kraljestvo prišli? Presodite, kakšino veselje oni zavživajo, v kakšini časti bivajo, s kakšino radostjo so napolnjeni. Oni so bili na svetu preganjani, psovani, zaničevani, terpinčeni, umorjeni, ker so Bogu služili. In sadaj so vsega zadovoljeni, so srečni na vekomaj. —

Kristjani, ki še na svetu živite, zberite si, ali hočete s pogubljenimi večno terpeti, ali pa s zveličanimi večno se veseliti. Vaša osoda je v vaših rokah. Zapazite: kratko posvetno veselje pelje v večno ter-

pljenje; kratko posvetno terpljenje pelje v večno veselje. „*Gospoda svojega Boga molite, in njemu samemu služite.*” To dopolnite, in v nebesih bodeite večno veseli. Amen.

III. POGOVOR.

Do sadaj smo slabó za svojo dušo skerbeli.

„Usmili se svoje duše, da Bogu dopadeš.”

Ekleziasitik XXX. 24.

Resnično, ljubljeni kristjani! naše dušno zveličanje je v nevarnosti; tega smo se včerej prepričali, ko smo naše pretečeno življenje presodili, in v neznano prihodnost pogledali: pa dušno zveličanje je tudi v veliki nevarnosti ravno zavoljo sadanjih priměr; zakaj nastopili so tisti žalostni časi, od katerih je naš nebeški Zveličar tolikokrat pravil, ter jih imenoval dneve temnote in černe noči — dneve, v katerih bo sveta vera pod mrakom hudobnih strâst otemnela, in zakrita pod zagrinjalom krivih predsodkov in posvetnih zmot ne bo kos, mnogim ljudem takó jasno svetiti, da bi v njeni luči pravo pot spoznali in zapustili krive steze, na ktere so v lažnjivosti zašli. Ljudje, ali kaj pravim ljudje — kristjani so na svoj poklic pozabili in ne mislijo več na nebesa, marveč le na ti svet; ne živé več za večnost, marveč le za časnost; ne skerbé več za večno zveličanje, marveč le za posvetno srečo in za pozemeljsko veselje. — Ta je velika zmota današnjih ljudi. — V slednih rečeh človeški rod napreduje, samó v dušnih zadevah dalječ zaostaja. Sadanji ljudje vedó vse prav ceniti, samó duše po vrednosti ceniti ne vedó. To

je žalostna prikazen, in za tega del stopim jaz dans pred vas z besedami modrega Siracida in vsakemu zmed vas rečem: „*usmili se svoje duše, da Bogu dopadeš,*” ter še določim, kar je sam Jezus rekel: „*kaj pomaga človeku, če ves svet posede, na duši pa škodo terpi, ali ni duša več vredna ko celi svet.*” Samo eno je potrebno — dušo zveličati. —

Pa morebiti bo marsikdo sam pri sebi mislil: saj ni vse tako, saj se še le veliko za dušo trudimo. Nu, tako poslušajte, jaz vam hočem dokazati, da do sadaj smo slabó za svojo dušo skerbili. To ložej dog-nati, bom vam tri resnice v premislek predložil:

1. do sadaj smo malo na dušno zveličanje mislili, smo se malo od tega pogovarjali;

2. do sadaj se nismo za dušno zveličanje nič kaj po-trudili;

3. mi smo svojo dušo večkrat leto in leto v grehu medleti pustili.

Od tega se bomo sadaj pogovarjali. — Pripra-vite se.

Človeška duša je zgolj duh, katerega je gospod Bog iz nič vstvaril, svojo podobo, in bi skorej djal enakost mu vtisnil, in človeku v telo ga vsadil, naj bi ga na tem svetu oživiljal; zatorej pravi sveti Bazili: „*v tvoji duši si vse o človek, in brez duše nisi nič ka-kor perst, in v perst boš zopet zibnil.*” — Vsako člo-veško dušo je Bog neumerjóčo vstvaril, in za to jo na-menil, naj bi kratek čas na tem svetu v božji službi

se skusila, po tem pa pri večnem Bogu tisti prostor posedla, ktereга so bili nekđaj prevzetni angeli zgubili; zatorej je človeška duša Bogu tako draga, kakor uči sveti Auguštin, da zavoljo nje je on nebo vstvaril, morje razširil, zemljo vterdil in solnce na nebu prižgal; — vso ljubezen je gospod Bog v človeško dušo razlil, v Jezusu Kristusu je on človeško dušo celó pobožil, zakaj večna čast jo čaka v nebesih. — Naše telo je le perstena posoda, v kateri se duša skuša, ali bo vredna táke visoke božje ljubezni, ali bo vredna zaveržene angelje nadomestiti, in večno čast posesti.

Pa glejte, ljudje na zemlji so se takó zmotili, da svojo dušo zanemarajo, za telo pa — za to presteno posodo, močno skerbé. Ravno narobe delajo; zatorej pravim:

1. Do sadaj smo malo na dušno zveličanje mislili, smo se malo od tega pogovarjali.

Resnično je, da kar nam pri sercu leži, na to radi mislimo, od tega se pogostoma pogovarjemo, čez to se semtertje posvetujemo. — Ko je Saul, prvi Izraelski kralj, še le v očetovi hiši bival, se prigodi, da domači oslički se na pašniku zgubé. Oče pošlje Saula z enim hlapcom vred jih iskat. Gresta, po celi poti mislita, kje bi vtegnile živali biti, ter se vedno le od njih pogovarjeta. Ker jih dolgo ne najdeta, gresta celo s prerokom Samuelom se posvetovat, ter si pokoja ne dasta, dokler jima ni povedal prerok, da so osli najdeni. — Mi smo zató na svet postavljeni, naj bi tukej dušno zveličanje opravljali, Boga prav spoznali in zvestó mu služili. Edini namen našega vstvarjenja je ta, da bi nebesa iskali in najšli. Ali pa mi vedno na to mislimo? ali se pogostoma od tega pogovarjemo? Oh!

naše vsakdanje misli so večidel le na pozemeljsko do-
brostanje, naši pogovori so le od posvetne sreče! Mi
smo na tem svetu popotniki, — pa popotniki brez
glave; ker ne pomislimo, kam naša pot pelje, in smo
pozabili na cilj in konec svojega življenja. —

Stopim na hribček, iz kterega se vidijo vaše
vasi, vaše hiše, vaše polja. Kaj zagledam? Velika
množica ljudi semtertje teka, slehernemu se njegove
želje na obrazu kažejo, ali kakšine želje? temu želje
po premoženju, drugemu želje po veselju, tretjemu že-
lje po posvetni časti i. t. d. Se bližam enemu in dru-
gemu, ter jih vprašam: kam gredó? kaj bi radi imeli?
na česar naj večkrat mislijo? kaj bi jim bilo naj ljub-
ši? Eden mi odgovori, da bi naj rajši bogát bil, zato-
rej grě na kupčijo, da bi si mogel kaj pribarantati;
drugi mi reče, da vedno na pravdo misli, katero je s
sosedom za neki svet sprožil, in da gre sodnika nago-
varjat, naj bi mu pomagal nasprotnika vžugati; tretji
mi obstane, da naj ljubše so mu posvetne veselice, in
da ravno sadaj se je na take napravil, kjer se nadja
s svojimi prijatli prav židane volje biti; četerti mi celó
odkrije, da gre neko osebo obiskat, s katero že več let
nečisto znanje ima. Vsak le posvetno misli, le od po-
svetnega se pogovarja, le za posvetnim leti. Oh ne-
srečneži! kje je pa vaša duša? kje vaše zveličanje?
kje vaša večnost? Oh nespametneži! ali ne razumete,
da samó eno je potrebno — na dušno zveličanje mi-
sliti?

Stopim iz hribčka, grem v vas. — Že od da-
leč mi velik krič na uho bije. Grem bližej, ter poz-
vem, da iz pivnice, kjer je polno gostov, se tak šun-
der glasi. Dans je gospodov dan. Pojdimo v pivnico

gledat, kako se tukaj kaj godi. Tukaj sedijo pri eni mizi nekteri možaki, pred njimi bokal vina stoji, in oni se mirno pogovarjejo od letine in polja, od setve in žetve. — Kadar so že več poličev spraznili, in jim v glavo stopati začne, se gosposke in vlade in duhovnikov lotijo, in postave grajajo, in pridige popravljajo in cel svet vižarijo, samó za svoje lastne kočé podpreti svojega jezika in nog prav vižariti ne morejo. — Kadar so pa že zlo vinjeni in terčeni, začnó od babkvasati in smeh in burke vganjati, in se bahati, kdo več ima, in da so drugi vsi sromaki in cape, in rabantijo in se pridušajo, in s pestjó ob mizo treskajo in tako naprej. Domá pa vboga družina kruha strada, in žena pri malih otrocih solze poliva, ker jih nima s čem odeti. Tudi tukaj se na zveličanje nič ne misli, in ne pogovarja od božjega kraljestva. — Ajdimo drugam, — postavim, zvečer v kmetijsko hišo. Poglejmo, kakó se tukaj kaj godi. — Hčere in dekle predejo, možje pa zraven treske delajo, ali pa po klopih lenobo pasejo in tobak smodé. Kaj se pogovarjejo, kaj hlapec basá, kaj se ženstvo reži, in smejejo? Ne vem, kaj imajo, pa vidim, da mlajšo hčer večkrat rudečica spreleti, starja se pa kar smeje, in se je rudečice o takih pogovorih že davno odvadila. In takó predejo v pozno noč, in dolgo in debelo verv hudega in gerdega napredejo. Tudi tukaj se nič ne misli na dušno zveličanje. — In tako se godi na podu, kadar turšico manejo; tako v hramu, kadar repo in korenje obrezujejo; tako se godi na polju, kadar plevejo ali žanjejo; tako v senožetih, kadar kosé in grabijo; tako se godi celo po potih, kadar k maši in popoldanski službi božji grejo: povsod najdemo, da na dušno zveličanje se nič

*Obleke in keramo podobne stvari bi se prijavili, kar bi bi težje bilo.
Tudi bi se našli božji kralji.*

ne misli, od tega se ljudje več ne pogovarjejo. —

Sveti evangelist Lukež nam pové, da kadar se je sveti Janez kerstnik v puščavi oglasil, in njegovo opominjevanje k pokori se je dalječ razglasilo, so ljudje od vseh krajev k njemu derli ga vprašat, kaj jim je storiti. Prišli so kmetje, prišli so očitni grešniki, prišli so celó vojaki in ga vprašali, kaj je nam storiti? Po-
vejte mi, kdaj ste pa vi vprašali: kaj moramo dobrega storiti, da bomo večno življenje posedli? Mat. 19. 16. Vam se celó vsako nedeljo razklada, kar bi imeli storiti, da bi večno živeli; pa vi za vse to nič ne marate, marveč le posvetno snujete. — Sveti Alojzi je slehernemu, ki mu je kaj posvetnega svetoval, rekel: kaj bo to pomagalo za večno življenje? Tako tudi jaz rečem: Kaj bodo vam pomagali vsi posvetni zakladi, kaj vsa posvetna čast, kaj posvetno veselje, če pa duše ne zveličate? Oh da bi jaz tak glas imel, da bi se po celem svetu razmeval, vedno bi hotel vpiti: da vse posvetno nas ne more srečnih storiti, če dušo zgubimo. Pa zakaj bi jaz vpil, saj je sam Jezus klical: *kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?* Mat. 16 26. Da! moj ljubeznjivi Jezus! ti si klical in vpil, toda ljudje te niso poslušali. Ti moj ljubeznjivi Rešenik si vekomaj mislil na zveličanje človeških duš; ti si ves čas, od kar je Adam grešil, z očaki in preroki se pogovarjal od rešenja človeških duš; ti si na zemljo stopil se pogovarjat z ljudmi od njihovega zveličanja, in še dandanašen nasvetuješ svojim namestnikom na svetu, kako bi se človeške duše k zveličanju napotovale: ali glej malopridnost ljudi! na vse drugo oni mislijo, od vsega družega se pogovarjejo, čez vse reči se posvetujejo; samo na dušno zveličanje nič ne mislijo, od

večne dušne sreče se nič ne pogovarjejo, v tej naj
važnejši zadevi od nobenega soveta nič vediti noče-
jo. — Tébi, mili Jezus! bodi ta hudobni tužni zanemar
sadanjih ljudi potožen. —

2. Do sadaj se nismo za dušno zveličanje nič kaj
potrudili.

Denimo, da vi ljubi kristjani! na svoje zveličanje
nekterebrate mislite, in od tega se pogovarjate, kakor
bi znal marsikteri mi vgovoriti; če se res to godi, ali
ni še le večí hudobija, da pri vsem tem za dušo se nič
kaj ne potrudite, nič ne delate? — Smem terditi, da pri
današnjih ljudeh je skerb za dušo zadnja skerb. Kako
ne? — Marsikteri zmed vas ima vest s grehi obteženo.
To mu nek znotranji glas pové in mu pravi: „ *pojdi,
nesrečnež, skaži se duhovnim, spovej se svojih grehov.* ”
Pa kaj on odgovarje: Da, k spovedi mi je treba iti;
pa kdaj? danes ne, danes sem na to in to gostijo po-
vabljen; jutre tudi ne, zakaj to in to delo imam opra-
viti; pojuteršnem tudi ne, zakaj moram na kupčijo iti.
In tako se spoved od dne do dne odlaša! Uboga duša
medli, za njo je zadnja skerb. —

Beremo v sv pismu, da Eliezer je bil zvesti
Abrahamov hlapec. Abraham ga pošlje v Mezopotansko
mesto Nahorjevo, Haran, od ondod iz Batueleve hiše
nevesto svojemu sinu Izaku pripeljat. Eliezer gre in
po celi poti ga skerbi, kako bi naročbo gospodarjevo
opravil. Pride na Mezopotansko, se bliža mestu Nahor-
jevemu in goreče se Bogu priporočuje, naj bi mu de-
klico pokazal, ktero je Izaku nevesto namenil. Se vse-
de pred mestom k vodnjaku, ter sam pri sebi reče:
tisto deklico, ktera bo meni na mojo prošnjo rada piti
dala, in tudi moji živini sama vode ponudila, je Bog

Izaku nevesto izbral, na tem jo bom spoznal. In glej! kmalo pride Rebeka, Batueleva hčer po vodo in vse to dopolni. Eliezer se nji razodene kdo je, in ona ga vesela v očetovo hišo pelje. Ko Abrahamov hlapec v hišo pride, mu nagloma kruha predpložijo in gostijo napravijo, ter ga nagovarjejo se vsemi in nahraniti. On pa le na nogah stoji, stvarice ne okusi in reče: dokler svojega sporočila ne opravi, se ne vsedem in ničesar na jem. Sadaj razloži, da je Abrahamov hlapec, da je prišel Izaku nevesto iskat, pové, kako se je pri vodnjaku godilo. Ko vse po redu dopové, snubi Rebeko za svojega mladega gospodarja Izaka. Rebekini starši veseli poslušajo in zadnič odgovoré: „*Božja previdnost je, vzemi našo hčerko Rebeko, pelji jo na Abrahamov dom, ona naj bo žena Izakova*“ Še le sadaj se je Eliezer vsedel in pogostil. Pa zakaj se ni hotel Abrahamov hlapec poprej odpočiti in si kruha vrezati? Modri Liranec pravi, zato da je pokazal, kako močno je na sereu mu ležalo, kar mu je bil Abraham naročil. — Sadaj spoznajte iz tega, kakšino skerb imate pa vi za svojo dušo, ker jo zapostavljate ne samó potrebnemu okrepčanju svojega telesa, marveč celó svojim kratkočasom, igračem in drugim praznim šalam. Kje je tisti med vami, kateri kadar v greh pade, reče: *grešil sem, ne bom jedel, dokler si ne bom vesti v sv. pokori očistil; unega reveža sem za njegovo plačilo ogoljufal; ne bom jedel, dokler mu krivice ne povernem: soseda sim opravljal in čast mu odvzel; ne bom jedel, dokler opravljenja ne prekličem in časti ne povernem; v soseski sem zdražbo naredil, ne bom jedel, dokler je ne poravnam in mir spet ne naredim. Kdo zmed vas, pravim jaz, za svoje zveličanje tako skerbi, da se jedi odpové, dokler*

svoje s grehi ranjene duše ne ozdravi?" Oh svest rečem s sv. Krisostomom: duša se vsakdan rani, se v greh pogrezne, se mnogoverstno mori, pa nobena vsakdanja skerb zanjo nas ne beli.

Ali kaj pravim vsakdanja skerb? ni li res, da opravilo za dušno zveličanje večidel do starosti odlašamo, in marsikteri pravi: „*bom za dušo skerbel, kadar se bom svetá naveličal; bom skerbel takrat, kadar se mi bo zdelo, do bo čas vmreti?*” Kdo bi ne stermel tako govorjenje slišati! Za edino svojo dušo hočeš še le takrat skerbeti, za dušno zveličanje še le takrat delati, kadar ti bo svet slovo dajal, in te že pokopališču ponujal? Oh strašen zanemar! Kakó je to, da v družih zadevah si več skerbi daš? Denimo, ti imaš hčerko omožiti, in praviš, naj se omoži, preden je mogoče. Ti bi rad premoženje pomnožil, in zemljišča dokupil, in praviš, naj se kupčija stori, preden je mogoče. Ti imaš pravdo dognati in praviš, jo morem končati, preden je mogoče. Kakó je to, da za vse druge posvetne reči takó skerbiš, in do starosti jih ne odlašáš, dušo pa do zadnjega zanemaraš? Zató, mi odgovoriš, kar te zadeve vtiče, je potreba bistrega uma, sprevidene modrosti in skerbne pazljivosti; kar pa dušno zveličanje zadene, en hip zadosti. — Moj kristjan! ali je mogoče takó bedastvo v misli vzeti? ali je mogoče takó hudo-bijo izustiti? — Dušo zveličati en hip zadosti! — Poslušaj, kaj pravi modri Škot: Zadni hip življenja je težko se zveličati, in sicer od strani človeka, zakaj on je močno v greh zaziban; pa tudi težko je od strani Boga, zakaj on je hudo razžaljen nad odlašanjem našega spreobrnjenja; zatorej je nas vse posvaril, takrat ko je Marto v svetem evangelji podučil, ki si je s po-

strežbo veliko opraviti dala, ter ji je rekel: „ *Marta Marta, skerbna si in veliko si prizadevaš, pa le eno je potrebno* — za dušo skrbeti in delati. Mat. 10. 41-42. S temi besedami, pravim, je nas vse posvaril, dušnega zveličanja posvetnim rečem nikoli ne zadpostavljati.

In vender kaj vidim? Vidim, da vi skerbite za svojo čast, skerbite za svoje otroke, skerbite za svoje hiše; vidim, da skerbite za svoje prijatle in prijatelce, vidim celó, da za svoje živinčeta skerbite, samó za dušo nič ne skerbite, za dušno zveličanje nič ne delate. Zdi se, da pri vas je vaša duša zadnja dekla v hiši. Oh hudobija! oh malopridnost! oh bedaštvo! Gospodova jeza me presune, ko to napčenost premišljujem, in ne morem, da bi se ne razserdil čez tako spačenost sadanjih kristjanov. Da! vidim, kako vi svoje duše grehu izpostavljate, in ravno tje jih tirate, kjer je nevarnost naj večí; kjer Satan, recimo tako, kjer Satan vse svoje žile napenja, vaše duše padjarmiti, in v večno pogubljenje vleči; tje jih tirate, kjer se nečisti pogovori očitno deržé, kjer so zapeljivci brez strahu, kjer se vsa peklenska hudobija vkupej zbira. — Glejte, kako slabó za svoje duše skerbite, kakó nič vi za dušno zveličanje ne delate. — Oh moj ljubeznjivi Jezus! kako si pa ti za človeške duše močno skerbel, koliko si ti za njih zveličanje storil! Nebesa si za čas zapustil in na zemljo stopil, večne časti si se za čas slekel in podobno hlapca oblekel, da si naše duše iskat prišel, ah! in s kakšnim trudom, s kakšno gorečo ljubeznijo si ti mili Jezus nas iskal! kakor skerben pastir si vedno za nami letal in nas klical, noč in dan si nisi pokoja dal, in zadnič si na sramotnem križu raspet bitko smert storil, samo da bi bil naše duše zveličal. Ti si

toliko storil za človeške duše, in današnji ljudje nič za svoje duše ne skerbé, nič za zveličanje ne delajo. Tebi, mili Jezus! bodi ti grešni zanemar potožen. —

3. Mi svojo dušo večkrat leto in leto v grehu medleti pustimo.

Velika hudobija sadanjih ljudi je ta, da na dušno zveličanje nič kaj ne mislijo, in ko bi na to mislili, bi bila še le veči malopridnost, da za dušno zveličanje se nič kaj ne potrudijo; ali gotovo naj veči pregreha je, da duši nočemo pomagati, akoravno vemo, da je v smertni nesreči, marveč jo pustimo leto in leto v grehu medleti. In glejte, tako dalječ seže pregrešni zanemar dušnega zveličanja v sadanji dobi.

Tega vas prepričati slehernega zmed vas zaprosim, naj pregleda svoje življenje od mladih nog — odkar je začel greh spoznovati, in naj mi pové, kolikanj let, ali kaj pravim leta, kolikanj dni do sadanjega hipa je bil brez greha? Zaupam, da se med nami tudi pobožne duše najdejo; ali žalibog, večidel zmed vas, ako mi hočejo odkritoserčni biti, mi bodo obstali, da vedno so le v grehu ležali. Ti mladenč si se že v pastirskih letih nad svojim telesom pregrešil, in še sadaj se nisi tistih ostudnost popolno spovedal; ali denimo, da si se spovedal, pa morebiti si še sadaj tistim grehom tako vdan, da je nisi še spovedi opravil, pri kateri bi te ne bila ta gerdoba težila. — Ti deklina si od svojega petnajstega leta v nesramno ljubezen zapletena. Molčim od vsega družega, kar tvojo dušo v tej zapeljivi tovaršii pogubljuje; ali tega ti zamolčati ne smem, da vse tvoje obhajila so v tem času slabe bile, ker dvema gospodoma serca posvetiti ne moreš — Jezusu in pa nesramnemu maliku. — Ti hišni gospodar

si že perve leta, ko si gospodarstvo prevzel, neke krivice se zadolžil, ali pa kakšino drugo škodo sosedu storil; in glej, te krivice nisi še poravnal, tako dosihdob v grehu in sovražtvu z bližnim živiš. Ti hišna gospodinja imaš, odkar si v sosesko prišla, grešno navado čez sosedo lagati, jih opravljati in obrekovati, takó zmerej zdražbe delaš, ter si uzrok vednega vjedanja, prepira in preklinjevanja; glej, ti si vselej v grehu, tvoja duša zdihuje pod težo vednega strupa, ona je vedno v smerti. In tako dalje se godi, da veliko ljudi svoje duše v vednem grehu medleti pusti, in so v naj večji nevarnosti, se za vselej pogubiti.

Pa vi mi boste rekli: saj hodimo k spovedi, dobivamo odvezo svojih grehov, in tako se nevarnosti pogubljenja rešimo. Je že prav, da k spovedi greste; ali ne pozabite, da nebesa vsake odveze, ki jo pri spovedi dobite, ne poterjijo. I kakšina pokora je ta, če ste po spovedi ravno takšini, kakoršni ste poprej bili? če se ravno po tistih ostudnostih valjate, če ravno v tiste tovaršije zahajate, če krivično premoženje naprej živivate, če svoj jezik ravno takó nad bližnim brusite, če sovražtvu naprej redite? Vi se zanašate na odvezo? Tisti spovednik, kateri vam v takem stanu odvezo deli, je slepec, on sam svojo dušo pogubljenju zastavlja, ker svojih dolžnost ne spolne; in kako hočete, da bo za vaše duše skerb, ker za svojo ne mara? Pred takimi spovedniki nas svari sam sveti Janez, ker pravi: „*ne verjamite vsakemu duhu, temuč skušajte duhove, ali so iz Boga.*” 1. Jan. 4. 1. Taki spovedniki vas v pekel in ne v nebesa napravljajo. In vendar taki spovedniki so vam naj ljubši. Oh jaz moram tukej s prerokom Jeremijam zdihniti in reči, „*da vi svojo pre-*

drago dušo v roke svojim sovražnikom daste.” Ne, takó svoje duše ne rešite nevarnosti večne smerti, takó se greha ne oprostite; marveč tako se čedalje bolj v greh zapletete, terdovratni dušno smert iščete, in sveto pokoro, ki je edina pot v zveličanje za grešnike, ravno v večno pogubljenje porabite, takó vi dušno zdravilo v dušni strup spremenite. — Oh moj Bog! kdo mi da dva potoka solz iz mojih očes, naj bi objokoval táko malopridnost, nad katero se sv. Duh grozi, ker pisano je: „*človek po hudobii svojo dušo vmori.*” Modr. 16. 4. Moj ljubeznjivi Jezus! ti si se petkrat v svojem življenju na tem svetu solzil, in vselej le nad hudobijo ljudi in čez nesrečo človeškega rodu, v katero ga je bil greh pogreznil, tako v živo ti je k sercu šla osoda Adamovih otrok; ali glej, današnji kristjani do gerla v grehu tičijo in še smeja jo se; glej jih, oni so v naj večí nevarnosti se pogubiti, in to jim nič serca ne kali; njih duše že leto in leto v grehu medlé, so vse gnade obropane, so vsega nebeškega zasluženja nezmožne, in vender ti kristjani nič za to ne pomarajo. Oh moj Zveličar! če to hudobijo ljudi — ta njih zanemar za dušno zveličanje primerim s prevelikim terpljenjem, ki si ga ti za zveličanje človeških duš prestal, to je žalostna, strašna prikazen!

Ljubi moji bratje! ali niste nikoli premislili, kaj se pravi ali večno zveličanim ali pa večno pogubljenim biti? kaj se pravi večno srečen ali pa večno nesrečen biti? ali niste nikoli presodili, kakšen razloček je med nebeškim veseljem in peklenskim terpljenjem? Pojdi, moj brate! v svojo sobico, zapri se ondi za kratek čas, in resno to resnico pretuhtaj, po tem pridi mi povedat, kakšni občutki so pri tih mislih tvoje serce

prešinili. — Ne pozabi, da je večnost na tehtnici. Ako se enkrat v peklenški brezden pogrezneš, kdo ti bo verv podal, da te spet vun izleče? ako te enkrat Satan v svoje temno kraljestvo povleče, kdo bo za teboj letel, da te bo iztergal iz njegovih krempljev? Kdor enkrat doli pade, ga ni nazaj več. Iz pekla ni rešenja. Zatorej rečem vsakemu zmed vas z modrim Siracidom: *Moj sine! reši svojo dušo, in daj nji čast po njeni vrednosti.*” Ekl. 10. 31. Do sadaj si slabo za dušo skerbela, malo si na njo mislil, malo se od nje pogovarjal; do sadaj se nisi za dušno zveličanje nič kaj potrudil, celó v smertnih grehah si jo pustil več časa medleti. To je bila velika hudobija. Ne bodi več tako malopriden, usmili se svoje duše.

Predragi kristjani! V svetem pismu beremo, kako veliko skerb sta imela stari Tobija in njegova supruga za svojega sinka mladega Tobijeta. — V dalnem medjanskem mestu Rages je stari Tobija pri nekem prijatlu Gabelu dolg deseterih talentov srebra — to je 15.000 gold. — potegniti imel; torej pošlje svojega sinka mladega Tobijeta po denarje, mu priskerbi tovarša za pot, in sam nebeški angel Rafael se v podobu mladenča v to ponudi, ter gresta v dalno deželo. Ali komej mladi Tobija od hiše odide, že se roditelja kesata, da sta ljubeznjivega sinka spred oči pustila, in v nevarnosti daljne poti ga postavila. Posebno pa je mati nad odhodom sina žalovala, neprenehoma je solze točila, na sina mislila, od njega se pogovarjala, za-

nj skerbela in vpila: Oh moj sine! zakaj smo te pustili potovati, tebe, ki si punčica naših očes, podpora v naši starosti, veselje našega življenja, zaup naših prihodnih dnevo. V tebi smo vse imeli, in nikdar bi te ne bili smeli od sebe pustiti. Oh nespametneža, da sva te v tako nevarnost postavila, ker ti si naše vse na tem svetu. Takó je žalostna mati zdihovala. Stari Tobija jo je tolažil, ter nji pravil, da tovarš, ki je z njim šel, je zvest varh, da ga bo zdravega nazaj pripe-ljal; ali mati si ni dala pokoja, marveč vsak dan ga je na pot čakati šla, po kateri se je nji zdelo, da bi sin vtegnil domu priti; da celó nekaterekrat je na vi-soko goro koračila, iz ktere se je pazno dalječ okoli sebe ozirala, naj bi sina zagledala, ali ker ga ni bilo, se je vsa objokana domu vernila in vpila: Oh moj si-ne! kdo vé, da se nisi v kakšen prepad pogreznil, in me kličeš, da bi ti vun pomagala? kdo vé, da te ni kaka divja zvér napadla in rastergala? Oh moj sine! morebiti te ne bom nikoli več vidila. Takó je mati skerbela za edinega sina, dokler se je zdrav, in sre-čen domu vernil. In veselje staršev se ne da popisati, kadar sta mladega Tobijeta zopet poljubovala. —

Kakor mladi Tobija svojim roditeljem, tako draga ima nam biti naša duša, ali kaj pravim tako draga? — naša duša mora nam biti čez vse na svetu draga; zakaj ona je več vredna kot celi svet. Naša duša je naše vse. Od nje se imamo vedno pogovarjati, za-njo smo dolžni vselej skrbeti, svojo dušo moramo zmerej v rokah nositi, da je ne zgubimo; zakaj Satan vse žile napenja, da bi našo dušo v pest dobil, in ako bi bil on gospodar celega sveta, celi svet bi dal, samó da mu dušo zastavimo. To vemo iz svetega evangelija,

kjer nam sv. Matevž pové, da, kadar se je Jezus v puščavi postil, je Satan k njemu stopil, na visoko goro ga peljal, vse kraljestva sveta mu pokazal in rekel: „glej vse to ti bom dal, če poklekneš in me moliš“ Mat. 4. 9.

In kaj mislite, da je lahka reč dušo zveličati? Svest vam rečem, da od vsih družih naših opravil na svetu naj težje je, za storjene grehe pokoro donesti in dušo rešiti. Sveti Jeronim se je v puščavo podal, se je v temne berloge zakopal, noč in dan je svoje telo strahoval in svoje počutke berzdal, vender on pravi: ker sem grešil, se noč in dan tresem, kako bom svoj dolg do zadnega venarja plačal. — Sveti Avgustin je vedno vpil: Pekla se bojim, večnega ognja se bojim — Ako so ti sveti možje za večno zveličanje v strahu bili, ali se bomo mi nadjali, lahko se zveličati?

Ljubi bratje! zbudite se, in začnite za dušo skrbeti. Poslužite se pogostoma svetih zakramentov, odpovejte se svoji prevzetnosti, berzdajte svoje hudobne nagone, krotite svojo spačenost, križajte svoje meso, za vselej glavo grehu razbite in pokoro delajte. Sadaj je prijeten čas. Ako tega ne storite, gotovo vi za dušo, za nebesa, za Boga ne marate. Če me vi poslušati nočete, jaz se obernem na te zidove, na te slope, na te altarje, in za pričo jih vzamem, da jaz sem vam resnico govoril. Ali po kaj mi bodo oni pričevali? Tukej je pravi živi Bog, ki me posluša, in me bo enkrat sodil. Zatorej, moj Bog! ti poznaš moje serce, ti veš, kako serčno jaz želim zveličanje vsih tukej pričujočih duš. Oh kako srečen bi jaz bil, ako bi zamogel svoje življenje za - nje zastaviti! jaz bi dal svojo kri, kakor si ga dal ti, ljubeznjivi Jezus! Pa ker tolikanj

storiti ne morem, bom storil, kar zamorem, resnico jim bom oznanoval. Daj jim, mili Jezus, da bi se njih sere tista gorečnost prijela, s katero želim pridigati. Jaz bom govoril njihovim sercom. Jaz bom razjasnoval njih um, ti pa njih volje omeči. Jaz jih bom iz greha budil, ti pa vleči jih. Jaz jim bom luč donašal, naj bi jim skoz življenje svetila; ti pa, moj Bog! daj jim gnado, za to lučjo hoditi, da pridejo vsi v večno zveličanje. Amen.

IV. POGOVOR.

Grešnikova malopridnost.

„*Moj sin! bežaj pred grehi kakor pred kačo.*”

Ekleziastik XXXI. 2.

Slabó smo do sadaj za svoje dušno zveličanje skerbeli; tega smo se zadnikrat prepričali, ko smo premišlevali, kakó malo smo dosihdob na svojo dušo mislili, skorej nič se za-njo ne potrudili, in celó nekrekrate jo v smertnem grehu medleti pustili. Oh da smo do sadaj tako slepi bili! Gospod Bog je za nas ljubeznjivo skerbela, mi pa nismo hotli za svojo največi srečo nič skrbeti; in zdi se mi, da una prilika od vinograda, po kateri se je nekđaj gospod Bog čez Izraelsko ljudstvo pritožil, kakor nam prerok Izaija pové, se naši malopridnosti popolnoma prileže. Prilika se takó glasi:

Oča je svojemu predragemu sinu vinograd v dedšino izročil. Ti ga je mično ogradil, vsega kamnja očistil, skerbno obdelal in nasadil, v sredi vinograda je stolp sozidal in še nježno prešo postavil; sadaj je pričakoval, da bi mu vinograd rodil grojzdja, pa donesel mu je le divjega tersja. Sodite med tem vinogradom in njegovim gospodarjem. Kaj bi bil mogel ta vlastenec svojemu vinogradu še storiti in ni storil? Morebiti v tem prav imel ni, da je dobrega grojzdja pričakoval? Razjasnimo priliko: Vinograd smo mi, izvoljeno ljudstvo. Bog Oča nas je bil izročil — vse s

ternjem malopridnost zapletene, in s kamni grehov nastlane, ter popolnoma nerodovitne — svojemu edino rojenemu Sinu Jezusu Kristusu. Božji Sin nas je s svojim presvetim naukom ogradil, vsega kamnja grehov očistil, z evangelijskimi resnicami lepo obdelal, in s zveličavno gnado nasadil; v sredi nam je na Petrovi skali stolp, — sveto katoliško cerkvo — sozidal in vanj svoje namestnike varhe postavil, katerim je naročil nad nami čuti, k dobremu nas buditi in pred sovražniki varovati; postavil je še v našem naročji čudoredno prešo, iz ktere se njegova presveta rešnja kri, kakor jo je enkrat na Golgati prelil, v naše serca vedno cedi, nam dušo omiva, in večno življenje donša. — Tolikanj je mili Jezus nam — keršanskemu ljudstvu storil. Sadaj on od nas družega ne pričakuje, kakor da mu dobrega sadu rodimo. Sodite sami, kaj bi nam bil Jezus še mogel storiti, da ni storil? Nima li pravice terjati od nas svetega življenja, in zvestega spolnjenja svojih zapovedi? Nima li pravice od nas terjati, da naj za zveličanje svoje duše skerbimo, za katero je on toliko storil, tolikanj prestal? —

In vender jih je veliko med nami, kateri nočejo po dolžnostih svojega visocega poklica živeti, in milemu Jezusu dolžnega sadu svetih čednost roditi, marveč mu donašajo le divjega tersja hudobije in neštevilnih grehov. Gorje takim, strašno gorje! oni so malopridne drevesa v Jezusovem vinogradu; posekani bodo in v ogenj verženi. Zatorej, da bi vas pred tako strašno nesrečo zavaroval, sem vam izustil besede svetega Pridigarja rekoč: „*Moj Sin! bežaj pred grehi kakor pred kačo,*” ter sem prišel vas pred grehi svarit.

To storiti bom dans grešnikovo malopridnost

vam pred oči postavil, in rečem: 1 grešnik je naj večji prederznež; 2. naj večji hudobnež; 3. naj večji nezvestnež; 4. naj večji nehvaležnež. — To bomo pregledali. —

Od vsega zlega na svetu naj strahovitniši je greh. Greh je zaničevanje Boga, je puntanje zoper božjo presveto pravico. Človek, kateri greh dela, se opéra zoper stvarnika nebes in zemlje; on bi rad, ko bi mogoče bilo, neizrečeno dobrega Boga pokončal, njegovo sveto kraljestvo razbil, božjo pravico razderl in vse nebeške postave vničil; bi rad na mestu Boga greh za Boga postavil, in mu z vso pohotnostjo služil. — Glejte grešnikovo malopridnost! Se li zamore večji hudobija misliti memo take grešnikove malopridnosti? Náka; zatorej je pa tudi pisano, da „*Grešnik Gospoda razserdi.*“ — Pa presodimo bolj na tanko grešnikovo življenje, da se bomo od njegove malopridnosti prav očitvidno prepričali:

1. Grešnik je naj večji prederznež, on večno zveličanje v nevarnost postavlja. —

Kaj bodele rekli od tistega človeka, kateri po slabi, sterhli dilici čez globok prepad hodi, in se v nevarnost deva, da bi se dilica kmal vlomila, on pa v prepad stermoglavil, zatilnik si podvil in žalostno poginil? Kaj bodele mislili od unega, kateri po tankem, kerhkem ledu čez derečo reko stopa? in kar nič ne pomisli, da bi se mu šibka, enonočna zmerzlina pod nogami utegnila razpočiti, in on bi v globočini merz-

lih valov življenje zgubil? Ali se vam taki ljudje ne zdijo veliki prederzneži? Kmal bi rekel, da, ko bi jih nesreča zadela, kateri se tako nespametno izpostavljajo, bi nobenega pomilovanja ne zaslužili. — Še veliko večí prederznež je slehern grešnik: On vé, da Bog ima v rokah njegovo časno in večno življenje, da le migniti mu je, in vse stvarstvo je pripravljeno grešnika končati, ter ga strašno zadaviti; on vé, da v grešnem stanu, v katerem se znajde, mu stvarice zaupa ne ostane za zveličanje; in vender se ne boji, se ne trese, ne trepeta, marveč prederzno tje v en dan živi, še v posvetne veselice zahaja, kratkih časov išče, in zmirej bolj v greh se topi. Oh velika prederznost grešnikova! Pa s tem ni še vse doveršeno. —

Na svetu mende ga ni človeka, katerega bi spomin na prihodnjo smert nikoli ne napadel; zakaj tako globoko v človeški zavesti je to namenjeno razrušenje naše natore vkoreninjeno, da naj večí malopridnež si ga ne more za vselej iz glave izbiti. Kako se pa grešnik v tih grenkih mislih tolaži? On sam sebi govori: „*Bom že greh zapustil v starosti; se bom prav čisto spovedal na smertni postelji; bom zadnjo uro prav goreče v božjo neskončno milost zaklical.*” Oh prekleta prederznost, ki tako govoriš, od kod si se v-zela?! Grešnik! ali veš, kaj se pravi na starost pokoro odlašati? Se pravi, nikoli se ne spokoriti, kakor uči sv. Avguštin rekoč: Ta je naj pravičniši kazen greha, da, kdor ni hotel prav delati, dokler je zamogel (v mladosti) ne bo zamogel, kadar bo hotel (v starosti). Grešnik! ali ne veš, kaj hoče reči, prederzno v božjo milost grešiti? hoče reči, dobro zapazi, sam sebe pogubljenju ponujati. Jeli nisi še nikdar premislil,

kako velik razloček je v tem, ali ti greh zapustiš, ali pa greh tebe zapusti? Vedi torej: ako ti grehu o pravem času slovo daš, se smeš pri Bogu odpuščenja nadjati; če pa greh tebi slovo da, in te zapusti, ker mu več prav služiti ne moreš, težko težko ti bo Bog zaslužno kazni odpustil. Ne rekaj tedaj, da boš na zadnjo uro v milost božjo prav goreče zaklical, marveč raji premisli, da božja milost tudi svoje mejnike ima; če tiste preskočiš, nad teboj se bodo Jezusove besede spolnile, ktere je rekel: „*Iskali me bodete, pa v svojih grehkih bote umerli.*” Boj se, da se ti ne bo zgodilo, kar je pobožni Job tebi in vsem tebi enakim zažugal, da „*pregrehe tvoje mladosti bodo tvoje kosti prešinile, in ž njimi v grobu počivale.*”

Oh nezapopadljiva prederznost grešnikova! Kako je mogoče, da pameten človek, ki vsakdan strašne zglede pred očmi ima, le eno samo minuto v grehu leži? kako je mogoče, da si upa zadnjo uro odpuščanje svojih grehov doseči, ker vender samo enega v vsem keršanskem veku imamo, ktereга je bila taka gnada došla — desnega razbojnika, — pa še tega le v trenutku, ko so bili vsi zakladi božje milosti vesoljnemu svetu odperti — na priprošnjo božje matere Marije prečiste Device. Resnično, take prederznosti današnjih grešnikov ne razumem, pa siljen sem njih malopridnost prekleti, in jim z večnim pogubljenjem zažugati. Ali kaj bom take klel in jim žugal, boljši je jih zaprošiti rekoč: Grešniki, nesrečni moji bratje! presodite, na katerem prepadu visite, dokler v grehu živite; spoznajte, da večno zveličanje v nevarnost postavljate, dokler se k Bogu nazaj ne obrnete; pretehtajte, da več časa ko bodete pokoro odlašali, tezej bo zadostenje

božji pravici; zatorej ne obotavljajte se taki malopridni prederznosti za vselej slovo dati.

Pa grešnikova malopridnost ne obstoji samo v tej prederznosti, marveč seže še dalje —

2. Grešnik je naj večji hudobnež, on Boga svojega vsegamogočnega Gospoda zaničuje.

Kaj bodele rekli od sina, kateremu so starši lepo premoženje pospravili, in, naj bi ga pred vojaštvom zavarvali, mu gospodarstvo vse hiše izročé, samo to pravico si obderže, da smejo pod njegovo streho stanovati in ž njim vred iz ene sklede jesti; sin pa tega terpeti ne more, in iz sovražtva do staršev, naj bi jih ob streho in zavžitek pripravil, hišo sam zapali, in premoženje razproda, ter gre v unanjo deželo, in sam sebe ondi sovražniku keršanstva v sužnika proda. Kaj ne, da ta sin je tako velik hudobnež, da ni vreden, da ga sonce ogreva. —

Še veliko večji hudobnež je slehern grešnik: Edina in naj večji dobrota je Bog; edina in naj večja hudoba je greh; vender grešnik, ki je zato vstvarjen, naj bi Bogu služil, in v svojem sercu, kakor pod streho ga hranil, se sovražno proti Njemu dvigne, mu da od sebe slovo, zaničuje božje postave, noče od njegove ljubezni nič vediti, in v obraz mu reče: ne bom ti služil ne; marveč gre, se grehu proda, in sužnega se mu stori. Zatorej se Gospod Bog po preroku Jeremiju čez grešnike pritoži, rekoč: „*Dvojno hudobijo je moje ljudstvo storilo: Mene vir žive vode so zapustili, in si luknjaste vodnjake skopali, ki vode ne morejo deržati.*”

Pa hudobija grešnikova seže še dalje. — Vemo, da, kadar je prerok Natan Davidu v dobro namerjeni priliki od bogatina, ki zmed svojih sto ovac

ni hotel nobene zaklati, ampak je edino vzel revežu, da je ž njo prijetlja pogostil, razložil, da on je tisti hudobnež, ker je Uriju edino ženo zapeljal, in še velel njenega moža vsmertiti; je kralj svoje oblačilo od žalosti razstergal, si glavo s popelom potresel, na obraz padel, in zavpil: „*Grešil sim, spoznam svojo hudobijo.*” Kako pa grešnik? Gospod Bog mu po svojih namestnikih vedno grehe očita, sadaj v pridigah, sadaj v keršanskem nauku, ga svari hudobije, in na serce mu govori, naj bi se saj vsegamogočnemu stvarniku priklonil in dolžno čast mu skazal; ali grešnik noče in le odgovarja: ne bom Bogu služil ne, in se učnikom še posmehuje. — Večkrat tudi božja roka hudobneža strahuje, take težave mu na glavo vsiplja, da jih vsakteri za očitne šibe greha mora spoznati, vender grešnik le terdovraten ostane, in odgovorja: ne bom služil ne. — Očetova milost se pri nekterih hudobnežih še britkejših potov posluži, ona semtertje marsikterega na bolno posteljo verže, in mu smertni meč na persi pomeri; grešnik se sicer malo zviija, ali neki strah ga obide, in sadaj nekoliko poboljšanja obljubi; pa komej smertna nevarnost odide, že spet glavo dvigne; še le z eno nogo iz bolne postelje stopi, že noče nič več od storjenega sklepa vediti, še sam sebe zasmehuje, da se je tako hitro oplašiti dal, in sadaj se še le bolj vživo zaroti, da nikakor ne bo obljube spolnil, in Bogu nikakor ne služil. —

Povejte, ali se zamore veči hudobnež misliti, kakor je taki človek? Prav se je Bog pritožil od takih rekoč: „*Oni so spačeni, in so v svojih delih nag-nusni postali; nobenega ni, ki bi dobro storil, kar nobenega ni.*” Ps. 12. — Vender pa tudi s to hudobijo

ni še doveršena grešnikova malopridnost, marveč gre še naprej. —

3. Grešnik je naj večji nezvestnež, on Jezusu storjene prisege ne spoľnuje.

Na hribu Kalvari je Jezus, naš večni kralj, svojo sveto bandero zasadil, ktera od ondi slovesno vihra na vse kraje sveta. Iz križa je On z močno besedo zavpil: „*Pridite vsi, ki hočete večno živeti, pod moje razprosterte roke, stopite pod bandero svetega križa, zapišite se med moje vojake, položite roko na sveti evangeli, in prisežite meni služiti; jaz pa vam obljubim vas vsih dušnih nesnag očistiti, in vam večno veselo plačilo dati.*” To smo vsi kristjani storili. Komej rojeni smo bili h kerstu neseni; ondi vprašani: ali se satanu, njegovemu napuhu in djanju odpovemo, smo odgovorili: da! se odpovemo. Po tem smo pa prisego pod Jezusovo bandero očitno storili, izustivši: „*Věrujemo v Boga Očeta, v Boga Sina in v Boga svetega Duha. Věrujemo v Jezusovo edino zveličavno cerkvo in vse svete resnice.*” Po tej prisegi smo bili v Jezusovi smerti kerščeni, kakor nas sv. Pavl lepo podučí, ker pravi: „*Mi smo bili s Kristusom pokopani v smert, da, kakor je kristus vstal od mertvih s častjo Očeta, tako tudi mi v novem življenji hodimo.* — *Naš star človek je bil ž njim vred križan, da bi se v nas razdjalo telo greha, in da bi več ne služili grehu.*” — Iz kerstne vode smo novorojeni v popolni gnadi božji stopili. Pomaziljeni smo še bili s sveto križmo v Jezusove vojake, in naše imena so bile v število božjih služabnikov ter v bukve izvoljenih zapisane. — Tako smo z Jezusom v zavezo stopili in pod bandero našega nebeškega vojvoda prisegli.

In kaj stori grešnik? Vselej, kadar greh dela, to kerstno prisego prelomi, zapusti bandero sv. Križa, pobegne od Jezusa, svojega vojvoda, gre v satanov tabor in hudičev postane. „*Kdor greši, je iz hudiča*“ uči sv. Janez. Ondi služivši pod znamenjem sovražnikovim proti Jezusu strupene pšice strelje; ondi kot odpadenec proti Kalvarju gleda, se nad Jezusom jezi in sveti križ preklinja. — Povejte, ali tak ni velik nezvestnež?

Kadar posveten vojak cesarjevo bandero popusti in k sovražniku pobegne, ako ga spet v roké dobé, mu nanagloma sodbo storé, in brez milosti ga ustrelé. Kakšno kazen zasluži pa grešnik — Kristusov pobegnež? „*Gorje duši, ktera svoje prisege ne ohrani cele in neoskrunjene.*“ V tih besedah je modri pravično sodbo nad grešniki izustil. Gorje takim nezvestnežem! vsmereni bodo in večno vsmereni. Oh da bi se ovedili, in dokler jim je prizanašanje na ponudbo, nazaj prišli k svojemu banderu, ter v milost svojega pravega vojvoda Jezusa Kristusa klicali. Morebiti bi jim bilo prizaneseno z večno smertjo.

Pa tudi s to nezvestôbo grešnikova malopridnost ni še zadosti označena, marveč še četert znam nji tiče: —

4. Grešnik je naj večí nehvaležnež, on svojemu neskončno milostljivemu Bogu dobro s hudim povračuje.

Ako bi se vam od podložnika povedalo, da potem, ko ga je neki dober kralj iz sužnosti rešil, v službo sprejel, še celo posinovil, in dediča kraljeve krone postavil; se je zoper svojega dobrotnika in krušnega očeta spuntal, ter ga hotel iz kraljevega prestola spoditi, in z lastno roko umoriti, težko bi mi verjeli, da se tak nehvaležnež med ljudmi znajde. Vender be-

remo v posvetni dogodivšini od nekega Bruta tako nehvaležnost. Juli Cezar, poglavar rimljanske ljudovlade, je bil tega mladenča posinovil; ko so se bili nekteri rogovileži zoper Cezarja vzdignili, se je tudi Brut z rogovileži vred zoper življenje Julija zaprisegel. Neki dan pride Cezar v zbirališče, in tam ga nezadovoljneži s smertnim orožjem naskočijo. Cezar potegne svoj meč, in se jim krepko brani; ko pa med puntarji tudi Bruta zagleda, mu od prevelike žalosti meč iz roke pade, izgovori besede: Ali tudi ti, moj sin! (me hočeš umoriti), se s plajščem pokrije, kakor da bi ne mogel Brutove nehvaležnosti gledati, in pod ranami rogoviležev dušo izdihne. — Kaj ne, ta Brut je bil velik nehvaležnež? Zgodovina ga hudo zmerja in biča. — Še le veči nehvaležnež je vsak grešnik.

Vam ne bom še pravil, kdo je naš naj veči dobrotnik, saj sami veste, da nebeški Bog. On nas je brez našega zasluženja vstvaril; se je zavolj nas včlovečil, in, naj bi naše duše večne pogube rešil, je na svetem križu sramotno in bitko smert storil; nas je posinovil, in dédiče nebeškega kraljestva postavil. — Sem pogledjte, to podobo premislite, tukej je zapisano, kolikanj smo Bogu dolžni. In ti grešnik se zoper tega neskončnega dobrotnika vzdiguješ in puntaš. Tebi ni zadosti, da je Jezus enkrat za te umerl, marveč ga hočeš spet križati, vzameš kladvo in žeblje, in ga spet na križ razpenjaš, kakor ti sveti Pavel očitno pové, da „*kdor greh dela, Sina božjega v sebi križa.*” Ti mu ternato krono vsakdan na glavo pritiskaš, ga hudo bičaš, mu milo serce s sulico prebadaš, česar te zagotovi sv. Tomaž, ker piše: „*Kadar grešiš, kar v tvoji moči stoji, priložnost dajaš, da bi Jezus zopet križan bil.*”

Oh malopridnost, nad katero sam pekel stermiti!
Oh nehvaležnost, ki človeško pamet preseže! Kristian, kteremu že njegovo ime pové, komu se ima za vse zahvaliti, tistega mori, čigar ime nosi. In Kristus kaj stori? On milo zdihuje rekoč: *Ako bi me moj sovražnik klel, bi poterpel, in ako bi moj neprijatelj od mene hudo govoril, bi se morebiti pred njim skril: da pa ti, kateri si bil z menoj enakih misel, moj svetovavec in znanec, kateri si z menoj sladke jedi zavžival, in sva v božjo hišo vkupej hodila,*” to delaš, in meni dobro s hudim povračuješ, oh! — oh! — oh! — zdi se mi, da se Jezus s škerlatnim plajščem zakrije, naj bi take gerde nehvaležnosti malopridnega grešnika ne gledal. —

Glejte, kristjani! takšna je grešnikova malopridnost. Grešnik je zveržek človeštva, on je naj večji prederznež, je naj večji hudobnež, je naj večji nezvestnež, je naj večji nehvaležnež. Menim, da je ni na celém svetu bolj malopridne stvari, kakor je grešnik, On je smrad vsega vstvarstva. Zatorej vsacega zmed vas zaprosim z besedami svetega Ekleziastika: *Moj sin! bežaj pred grehi kakor pred kačo.*

V petih Mozesovih bukvah se bere od sledeče Izraelcom dane postave: Kadar se je v judovski deželi truplo ubitega človeka našlo, in vmorivca zasačiti niso mogli, so sodniki zmerili, kteremu mestu merlič naj bližej leži. Iz tega mesta so mogli potem starašini junico, ki nikoli v voz in v plug še ni bila v-

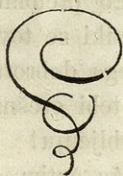
prežena, v bližnjo puštinjo peljati, in ondi jo v pravni dar zaklati. Leviti so pristopili, in svojo službo opravljali. — Sadaj pa so vsi starašini ljudstva k umrtenemu pristopili, roke nakviško dvignili in prisegli, da oni umorstva niso krivi, in da tudi ne vedó, kdo bi bil hudodelstvo storil, ter so Boga zaprosili, da bi milostljivo ravnal, in nad njimi se ne maštoval. Kaj menite, kako strašno je bilo gledati, kadar so ti sivoglavni možaki svoje roke nad glavo merliča nakviško držali, in vsi z enim glasom prisego izgovarjali: „*Nāše roke te kervi niso prelile, in nāše oči tudi ne vidile. Bodi milostljiv svojemu ljudstvu Izraelu, kterega si rešil, o Gospod! in ne šteј mu v greh te nedolžno prelite kervi.*” In vender le tako je bil sum umorstva odvaljen. Kaj pravite, ako bi se bil resnični umorivec med njimi znaјdel, ali bi bil tudi on roko dvignil in s krivo prisego svojo malopridnost zapečatil? ali bi se bil prederznil izgovoriti, da se umorstva krivega ne čuti? Ne vem. — Pa preobernimo govorjenje.

Tudi jaz sem — stopivši na to sveto mesto — mertvega človeka našel. Zdi se mi, kdo bi utegnill umorivec biti, pa vender si ne upam ga imenovati; samo to vam povem, da po mertvem soditi, je razboјnik mogel hujši biti memo naj grozovitniši zverine; zakaj truplo je tako raztepeno in razmesarјeno, da ni več človeka v njem poznati. Glava mu je vsa raztolčena, život je ves le ena rana, sereé mu je skoz in skoz prebódeno, roke in noge so prevertane, vse žile in kite so mu potergane. Gotovo reči smem, da hudodelnik ga je dolgo časa moril. Hočete li umorјenega viditi? Gleјte ga..... Sem stopite, položiti roke na to glavo in prisežite, da ni nobeden zmed vas njegov u-

morivec, in da tudi ne veste, kdo je to hudodelstvo storil. — Kako, vi se tresete, priseči nočete? kako, ali ste tega umorstva krivi? Jojmene! ali ste vi taki malopridneži? Ali pa tega človeka poznate? Ti je Jezus Kristus, edinorojeni Sin živega Boga, On je resnični pravi Bog, in vi ste po tem takem umorivci vélovečenega Boga. — Pa s kakšnim orožjem ste ga morili, da je tako strašno razmesarjen? Spoznam, da s grehi; zakaj vem, da le greh je v stanu, Jezusovo serce tako britko prebosti, in od temena do pete vsega razmesariti. Oh prekleti greh, kaj si ti tukaj storil! Oh malopridni grešnik, kako si ti z Božjim Sinom ravnal! Gorje tebi grešnik, stokrat gorje! Ti si malopriden prederznež, ker si svojo dušo večnemu pogubljenju zastavljal; ti si ostuden hudobnež, ker si svojega Boga sramotil, zaničeval; ti si gerd nezvestnež, ker si Jezusu storjeno prisego prelomil, od njega pobegnil, in z njegovimi sovražniki se tovaršil; ti si spačen nehvaležnež, ker si tvojega dobrotnika, tvojega Rešenika križal in moril. Gorje tebi grešnik! stokrat gorje! ti si zapadel večnemu pogubljenju!

Ali kaj, iz križa čutim Jezusa klicati: „*Oče! odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.*” Grešniki! še vas ni Jezus preklel, marveč za vas pri svojem nebeškem očetu prosi. On je zavoljo nas presveto kri prelil, pa ta kri nam je sprava z Bogom Očetom. — Pridite, bratje! na kolena padite, in svojo grešno malopridnost iz globočine serca obžalujte; pristopite, v Jezusovi rešni kervi si duše omite, in prosite, da bi vam Gospod milost storil zavoljo te nedolžno prelite kervi, ter vam dosadanjih malopridnih grehov ne zarajtal; približajte se, svoje roke na to Jezusovo glavo položite,

in pri tej britki martri vsi prisežimo, da nikdar več
nočemo grehu služiti. Recimo: *Mili Jezus! spoznamo*
in vemo, da smo že kdaj večni smerti zapadli, ker smo
tebe morili; sadaj smo se svoje malopridnosti ovedili, iz
dna serca se je kesamo." Lepo se ti zahvalimo, da
nas v naših pregrehah nisi končal. Pokoro hočemo de-
lati vse žive dni, in pri tvojem svetem križu obljudi-
mo, in prisežemo, da se nikdar več ne bomo s gre-
hom pečali. Tako nam pomagaj Jezus Kristus! Amen.

(80)
V. POGOVOR.

Nasledki smertnega greha.

„Vedi in vidi, kako je hudo in grenko, da si Gospoda svojega Boga zapustil.“ Jeremia II. 18.

Kdo zmed vas, ljubi kristjani! mi bo povedal, kjé je pravo stanovitno veselje doma? Morda za mizo, kjer dobro jedó? morda na plesu pri godeih, kjer sladko pojó? morda pri igrah, kjer burke kvasijo? Ali pravega veselja na rajanji ni, pijance, igravce veselje beži. — Le božji mir je studenec resničnega veselja: le pošteno, nedolžno serce je njegovo prebivališče. Kdor drugod po svetu veselja išče, in ne v dobri, čisti vesti, ga ne bo nikdar našel. —

In takó se slehernemu grešniku godi, serce mu je vedno nemirno, povsod ga neki strah sprejemlja, nikjer pravega veselja ne najde. J kako bo ta hudobnež veselje našel, saj je ni na celem svetu bolj nesrečne stvari memo grešnika, kakor sim vam v zadnjem pogovoru dokazal, ker sim grešnikovo malopridnost popisal. Pa vam odkritoserčno rečem, da še le bolj bi grešniku serce vpadlo, in še le veči strah bi ga obšel, ako bi on svoj nesrečni stan resno premislil in presodil, kako hudo in grenko je za-nj, da je Gospoda svojega Boga zapustil; zakaj on bi spoznal, da na živem je mertev, in mertev ostane, dokler si vesti in serca greha ne očisti, in hudobije se ne spokori; on bi spoznal, da je otrok pogubljenja, dokler mu mir

nebeški in ljubezen božja serca in pameti ne presuneta v Kristusu Jezusu, našem Sredniku pri očetovi milosti. — Grešnik bi se moral zbat, ako bi nasledke smertnega greha pretehtal, v katerih že leto in leto brodi, in omamljen nesrečne pohotnosti, večnemu poginu v gerlo leti. Oh grešnik! da bi se zdramil, in dokler ti je božja milost še na ponudbo, pot spokorjenja nastopil! da bi spet tistega božjega miru iskati začel, ki v Jezusu Kristusu človeške serca razveseljuje in pamet pogubilne zmote zavarja! Grešnik, *da bi enkrat zvedil in sprevidil, kako je hudo in grenko, da si Gospoda svojega Boga zapustil!*

Ljubi Kristjani! vi ste se zadnikrat prepričali, kakó malopriden je slehern grešnik v obziru na Boga; dans pa hočem vam pokazati, kakó hudoben je grešnik sam zoper sebe, ker si s grehi dušo mori, in večnemu pogubljenju sam sebe ponuja. To resnico razjasniti, bom vam razložil nasledke smertnega greha, ki so sledeči:

1. sguba posvečevarne gnade božje; 2. zadušenje vsega zasluženja, ki smo si ga bili s pretečenimi dobrimi deli za večnost že spravili; 3. nezmožnost s prihodnimi dobrimi deli si nebеса služiti; 4. zadolženje hudih časnih in večnih kazni. — Od tega se bomo pogovarjali.

„Greh,“ ta je tista strašna beseda, katero samo lišati se je Marija od Pacis vsa tresla in večkrat omedlela; „smertni greh“ ta je tista hudoba, ki je vesolni svet v nezapopadljivo nesrečo pogreznila, in še dandanašnji tolikanj stisk in zopernost uzrokuje,

(ter s takimi solzami človeškim otrokom pozemeljsko življenje grenči, (da però ni kos popisati, in tudi jeziku ni mogoče dopovedati.) „*Greh stori narode nesrečne*“ je modri rekel, Prigov. 14. 13. in prav je imel. — Pa vender jih je veliko ljudi na svetu, ki tega razumeti nočejo, marveč grehu rokó deržé, in mej tem se še srečne mislijo. Reveži! njim se godi, kot se je unemu Laodičeskemu predstojniku godilo, od kterega govori skrivno Razodenje svetega Janeza. Ta cerkveni pervak je bil zašel na grešno pot, in ker se je pri vsem tem kaj ponosno cenil, in blagostanja bahal, mu je Gospod Bog po svetem Janezu tako lé pisati velel: „*Ti praviš, da si bogat, premožen in ničesar ne potrebuješ; in ne veš, da si revež, pomilovanja vreden, vbog, slep in nag.*“ Takó resne besede veljajo vsem grešnikom sveta; želim, da bi si jih dobro k sereu vzeli.

Naj bi se jim nekoliko oči odperle, jim hočem žalostne nasledke smertnega greha v premislik predpoložiti, ter rečem:

Pervi nasledek smertnega greha je zguba posvečevavne gnade božje.

Slehern človek stopi skoz vero in sveti kerst v popolno ljubezen in prijaznost božjo; in dokler po svetem kerstu v nedolžnem stanu živi, tako visoko vrednost na sebi ima, da ni samo častit služabnik, marveč tudi prijatelj božji; ne samo prijatelj, marveč celo ljubeznjiv otrok živega Boga; ne samo otrok božji, marveč tudi živi tempelj svetega Duha, Bog živi v njem in on v Bogu. Po keršanski veri in po svetem kerstu se človek nekako poboži, Bog ž njim v zavezo stopi, mu svoje gnade deli, in ga svoje natore deležnega stori. Tako nas uči sveti Peter, ker pravi: „*da bote deležni*

Božje nature " 2. Petr. 1. 4. — Glejte v tem obstoji posvečevavna gnada božja. — Kdor pravično, sveto, bogoljubno, nedolžno živi, jo v sebi obderži, je v posestvu naj dražega zaklada; on ima pravico do nebeškega kraljestva po Jezusu Kristusu.

Iz tako srečnega stanu pa človeka smertni greh sterže, in ga v strašno nesrečo pogrezne. Smertni greh človeku gnado božjo vkrade, ga oropa nebeške ljubezni, in vso prijaznost stvarnikovo mu odvzame; smertni greh človeka od Jezusa loči, mu da zgubiti pravico za nebeško zveličanje, in iz serca mu svetega Duha spodi, ter ga stori otroka večne pogube, česar nas sveto pismo zagotovi, v katerem beremo: ako umerjete (v grehu) je prekletstvo vaš del. Ekl. 41. 12. — Glejte ti je prvi nasledek smertnega greha. — To je dobro vedil sv. Janez Krizostom; zatorej je rekel, da na svetu se je edinega zlega, greha bati. Ko je hudobna cesarica Eudocia tega svetnika preganjala, in svoje svetovavce radovedno popraševala, kaj bi naj hujšega Krizostomu storiti zamogla: nji neki dvoran, kteremu je Janezova pobožnost znana bila, naravnost pové, da hujše štrafe za Krizostoma ne pozna, kakor bi ta bila, ako bi se ga zamoglo v greh posiliti. — Kjé pa dan današnji človeka najdemo, da bi se greha tako močno bal? Kjé ga najdemo, da bi ti strašni nasledek greha prav presodil in raji kri prelil, kakor v greh dovolil? Kjé ga najdemo, da bi nad zgubo posvečevavne gnade božje solze točil?

Vemo iz svetega pisma, da kadar je nesrečni Ezau zvedil, kako ga je brat Jakob, kteremu je bil za pičlo jed pervénstvo prodal, tudi za očetov blagoslov prekanil, je po šotoru okoli Jakopove postelje kakor

oroslan rijuveti in vpiti jel. Ah! in ti grešnik si popolnoma zgubil žegen, ne pozemeljskega, marveč nebeškega očeta; si prodal ne za kako jed, temveč za ostuden greh pravico ne za posvetno, ampak za nebeško kraljestvo: pa vender serce te ne boli, se ne jočeš, ne vpiješ. Kako je to? Ali ne spoznaš svoje nesreče? Dvigni svoje oči nakviško, kaj meniš, da imaš še Očeta tam gori, ki te ljubi in milostljivo na te gleda? Naka, ti ga nimaš več; marveč vedi, da oster sodnik ti od zgoraj doli žuga, in ako v tem stanu pred njegov stol prideš, tvoj del je večno prekletstvo. Kaj li ne veruješ? Povej, si li morda ti kaj žlahnejši od angelov? Gotovo ne, tajiti pa ne moreš, da zavoljo samo enega greha je pravični Bog nešteto angelov vekomaj pogubil, — in zanašati se ne moreš, da zavoljo tebe bo Bog svojo pravico spremenil. Ti si otrok pogubljenja, dokler v samem enem smertnem grehu živiš; si v oblasti satana, dokler ga s pokornimi solzami iz duše ne zbrišeš. Gorjé tebi! Bog je od tebe odstopil, vso posvečevavno gnado ti je odvzel; ti sicer na telesu ziviš, pa na duši si mertev; zakaj dušno življenje je posvečujoča gnada božja.

Drugi nasledek smertnega greha je zadušenje vsega zasluženja, ki smo si ga bili s pretečenimi dobrimi deli za večnost že spravili.

Ako v pretekle dneve pogledamo, zdi se mi, da ga ne najdemo kristjana, kateri bi ne bil še nikoli kaj dobrega, čednostnega in pobožnega dopernesel. Gospod Bog, kateri kozarec merzle vode dolžan ne ostane, vse dobre dela, ki jih mi v stanu posvečevavne gnade božje storimo, nam v zasluženje zarajta, in o času računa jih bo nam z večno diko plačal; vender pa le

takrat, če brez vsega smertnega greha pred njegovi sodni stol pridemo. Če pa kristjan zapusti pot pravičnosti, in se z edinim smertnim grehom omadežva, ob enem vse svoje dobre dela zaduši, in pri sodbi mu ne bodo čisto nič pomagale. Ta je sicer strašna, pa gotova resnica. Sam Bog jo je nam razodel, ko po preroku Ecehielu takole govori: „*Ako pa pravičen svojo pravičnost zapusti in hudobijo dopernese, ali bo še živel? Vseh njegovih pravičnih del, ktere je bil storil, se ne bom spomnil, v hubobii, v ktero je zabredel, v grehu, s katerim se je zagrešil, v tistih bo on umerl.*” Eceh. 18. 24. Te besede so strašne, pa sam Bog žuga, da vse doprinešene dobre dela, s kterimi smo si v pretečeni dobi nebesa služili, bodo popolnoma pozabljene, ako v edinem smertnem grehu ta svet zapustimo, in večno pogubljenje bo naš del. — Glejte, ti je drugi nasleddek smertnega greha.

Premisli, moj Kristjan! to resnico bolj natanko. Ako bi bil ti v preteklih dnevih živel, kakor sv. Dominik v vednem zatajenji, v postih, in v križanji svojega mesa, pa v edinem smertnem grehu umerješ, vse ti nič ne pomaga, pogubljen boš. Če bi ti kakor sveta Melania vse svoje premoženje med vboge razdelil, naj bi nage oblekel, bolnikom postregel in vsacega popotnika v svojo hišo sprejel, ako pa v edinem smertnem grehu umerješ, pri vsem tem si večno pogubljen. Ako bi ti tolikanj otrokom kumoval, kolikor ljudi je sveti Francisek Saveri kerstil; ako bi ti tolikanj svetim mašam služil, kolikor se en dan po celem svetu berejo; ako bi ti vse svete poti obiskal, kolikor jih je po vesolnem svete; ako bi ti cele dežele k Jezusovi sveti veri spreobernal; ako bi noč in dan molil in grešnike svaril;

naj bi pa z edinim smertnim grehom na duši v večnost šel, glej ti si otrok pogubljenja, vsih tvojih pravičnih in dobrih del se Gospod ne bo spomnil. Ali se zamore kaj strašnejšega misliti memo te resnice? Oh ti prekleti greh! kolikanj škode uzrokuješ. Ob enem polomiš vse evetje naših dobrih del, in takšine nas storiš, kakor da bi ne bili še nikdar kaj pobožnega doprinesli.

Denimo, priden kmet nasadi svoj vinograd, ki ga je od očeta podedval, v velikem trudu z naj žlahnejšimi sadnimi drevesi. Pride pomlad, in vse drevesa lepo cvetē; pride poletje, in drevje je bogato s sadjem obloženo; pride jesen, in vse zori; že je kmet ves svoj trud pozabil, ter veselo misli, koliko bo za sadje potegnil. Ali kaj — na enkrat po noči vstane hud vihar, vse drevje polomi, izkorenini, polomasti in pokonča. Zjutrej zgoodej kmet vstane, in prva njegova pot je v vinograd pogledat. Že od dalječ vidi drevje na tleh, vidi nezrelo sadje razmetano, vidi vse poškodvano, vidi svoj trud in zaup vničē. Serce mu žaluje, na terdo skalo se vsede, in začne milo zdihovati in na glas jokati. Ako se sme posvetno z dušnim primēriti, tako se grešniku godi. Vse sadje dobrih del, s kterimi se je človek že leto in leto za nebesa trudil, mu prekleti greh naenkrat polomasti, vse zaluzenje njegovih postov, molitev in milošin mu vniči; s korenino vred mu vse čednosti iz duše izruje, in ga nezmožnega stori vsake kreposti. Tega nas uči prerok, ker pravi: „*Korenina* (svetih čednost) *je usahnila, in sadu nikakor več ne stori*“ Os. 9. 16. — Oh velika nesreča, ki jo smertni greh človeški duši včini! Od te govori prerok David v 79. psalmu, kjer nesrečno grešnikovo dušo prilika vi-

nogradu, po katerem so divje svinje z ostrimi zobmi vse razrile; od te govori Job v 15. poglavji, kjer grešnikovo dušo prienači nesrečnemu mestu, katero so ljuti vojšaki poropali in požgali. In ti grešnik se ne solziš, čez svojo nesrečo ne vpiješ, — marveč vidim, da se še smejaš. Oh ti nesrečnež! naj bi se tvoje duhovne oči odperle, da bi revni stan svoje duše spoznal, ti bi stermel svojo dušo viditi nago in pusto, oropano in ranjeno, revno in oslABLJENO. —

Tretji nasledek smertnega greha je nezmožnost s prihodnimi dobrimi deli si nebesa služiti.

Iz suhe korenine nobeno drevesce ne raste, in drevo, ki je vsahnilo, sadu več ne rodi. Enako človek v smertnem grehu je podoben vsahnelemu drevesu, on nobenega sadu ne rodi in ni zmožen, z dobrimi deli si nebesa služiti. Naj povzdiguje svoje roke do nebes karkoli hoče, in prosi pomoči, Bog mu odgovarja: zavoljo tvojega grešnega serca ne morem tvojih molitev blagovoljiti; naj plačuje svetih maš, in daritve na altarje poklada, karkoli se mu ljubi, Bog mu proti rekoč: dokler v grehu ležiš, so mi tvoji darovi gnusoba; naj posvečuje gospodove dneve, kakor naj zvesteji kristjan in na božje poti naj hodi, kakor naj pobožniši duša, gospod mu govori: dokler se greha v pokori ne znebiš, jaz tvojih praznikov in obhodov ne porajtam. Z eno besedo, karkoli človek v grešnem stanu dobrega, krepostnega in pobožnega stori, nič mu ne hasne za večno življenje. On je podoben suhemu drevesu, ki nobenega sadu ne rodi. Te strašne resnice nas sam Jezus podučil, ker pravi: „*Ostanite v meni in jaz v vas. Kakor mladika ne more roditi sadu sama od sebe, tako tudi vi ne, ako v meni ne ostanete. Jaz sem terta, vi*

mladike. Kdor ostane v meni, in jaz v njem, on rodi veliko sadú, ker brez mene ne morete nič storiti " Jan. 15. 4-5. Brez Jezusa mi ne moremo v nebesa. Vse naše dobre dela, da nam v nebesa pomagajo, morajo v Jezusu storjene, in z njegovo rešno kervjo oškropljene biti; če pa imamo dušo s smertnim grehom omaževano, nismo v Jezusu, nismo deležni njegove presvete kervi, naše dobre dela nimajo nebeške cene, ne bodo začerkane v večne bukve, torej nam za nebesa nič ne zdajo. —

Pa bo sem ter tje marsikdo rekel: Po tem takem mi je zastonj, v stanu smertnega greha kaj drugega storiti. Mu odgovorim: Ako misliš v takem stanu z dobrimi deli si nebesa služiti, čisto zastonj; zatoorej le pojdi in iz cerkve se poberi, ako si v smertnem grehu; zakaj tvoje molitve ti za nebesa nič ne pomagajo; ti si tukej pred oltarjem le gnusoba v božjih očeh, si gerda pošast pred angeli in svetniki; pospeši se, da odideš: vender vstavi se, te nočem brez tolažbe spustiti; ti si v smertnem grehu, tvoje molitve in druge dobre dela nimajo res čisto nobene zasluge za nebesa, ali vedi, da te dobre dela, ktere v tem nesrečnem stanu doprinašáš, božjo jezo kroté, da te ne konča v tvojih pregrehah; zavoljo teh dobrih del ti milostljivi Bog svoje vsmiljenje ponuja, te k pokori kliče in na poboljšanje te čaka; zatoorej vbogaj moj совет, grešni brate! veliko dobrega delaj, da ti bo milost božja obilniši, in hiti se spokoriti.

Iz rečenega lahko sprevidimo, da ti nasledek smertnega greha je pa tudi veliko hujši od unega, ktereга sem razložil, ko sem rekel, da smertni greh zaduši vse zasluženja naših dobrih del, s kterimi smo si

že nebesa služili; zakaj zadušene dobre dela spet oživijo, kadar se greha očistimo, in Gospod Bog jih bo nam poplačal, če spokorjeni pred sodni stol pridemo; kar pa v stanu smertnega grehu pobožnega in čednostnega včinimo, je za vselej za večnost zgubljeno, in zgubljeno ostane, ako se tudi spokorimo in v božjo prijaznost stopimo. Glejte, da smertnega greha se je bolj bati memo vsega zlega na sveti. Ta je tudi uzrok, da v svetem pismu nikjer nobeden prerok ali drugi sveti mož grešnikov ne povabi Boga častiti. Beremo v Davidovih psalmih, da ta sveti pevec nagovarja vse stvari in jih vabi Bogu slavo prepevati, on vabi celo gade, morske some, celo černe skorpionje Boga častiti, samo grešnikov ne vabi. Zakaj ne? Sveti Krizostom nam pové rekoč: „*V grešnikovih ustih božja hvala ni dostojna.*“ Glej grešnik, naj spodniši stvari ti še zad stojiš. Ti si po božji podobi vstvarjen, si gospodar vsega stvarstva postavljen, pa si po smertnem grehu tako nisko padel, in pred Bogom taka gnusoba postal, da tvoja častitev v nebesih manj velja, kakor črnega skorpiona. Povej, ali se zamore misliti večja nesreča?

Četerti nasledek smertnega greha je zadolženje hudih časnik in večnih kazen.

Te resnice se očitvidno prepričati, dvignimo se nakviško, in stopimo s svojimi mislimi v nebeške višave. Ondi se je prvi greh včinił. Gospod Bog je bil tudi čistim duhovom — nebeškim angelom čas poskušnje odkazal, in glejte vsi angeli te poskušbe niso prestali, marveč Lucifer se je prevzel, se je spuntal zoper Boga rekoč: „*Jaz bom enak Bogu naj visokejšemu, bom povzdignil svoj prestol nad zvezde nebeške.*“ Iz. 14; nešteto drugih angelov se je Luciferove prevzetnosti delež-

nih storilo, in vsegamogočni Bog verže Luciferja z vsemi družimi prevzetnimi angeli za vselej iz rajskih nebes, ter jih potisne v večno peklensko terpljenje. Glejte večno kazen za smertni greh.

Stopimo s svojimi mislimi iz nebes zopet na zemljo, in pojdimo v Paradiž, kjer prva človeka vesela stanujeta. Gospod Bog je Adamu in Evi lahko zapoved dal: *Od vsacega drevesa verta jejta, od drevesa znanja hudega in dobrega ne smeta jesti; ako bota od njega jedla, bota umerla.*” Tako je Bog rekel. Lahko bi bila vbogala in stvarniku svojo pokoršino ter ljubezen skazala; pa od kače sta se dala zapeljati, jedla sta od sadu prepovedanega drevesa, in kmalo sta kaznena bila. Za vselej sta bila iz rajskega verta spodena, hudim telesnim boleznim sta zapadla, nmreti sta morala, in kako pa za njuni duši? Bog nju ni pogubil, pa vse pozemljsko življenje sta se morala pokoriti, in le v zaupu na prihodnega Mesia sta večnemu terpljenju ušla. — Glejte hudo časno kazen za smertni greh.

Stopimo s svojimi mislimi še v pekel, kjer večno nesrečni za smertni greh štrafe prestajajo. Po tih podzemeljskih ječah se razmeva stok, vpitje in krič; po tih vnanjih tminah se glasi samo jok in škripanje s zobmi; po tih peklenskih plavših gorijo v večnem žvepljenem ognju pogubljene duše, ki so s grehi omađežvane pozemljski tek dokončale in od telesa se ločile, one gorijo in bodo vekomaj gorele; preklinjajo ure in minute svojega pozemljskega življenja, ker so grehu služile; preklinjajo nekdanje prijatle, tovarše, znance in vse, ki so jim k grehu roko držali; preklinjajo same sebe, da se niso greha ogibale in se ga ni-

kakor pokorile, in večno se bodo klele. — Glejte večno terpljenje za smertni greh.

Ako je pravični Bog prevzetne angele zavolj greha za vselej iz nebes vergel, ako je on prva človeka zavoljo greha tako ostro štrafal, ako on nesrečne duše v peklu zavolj greha nevsmiljeno terpinči; kaj misliš ti grešnik, da se bo s teboj drugač godilo? Oh ne, zakaj božji serd se bo čez vsacega grešnika razlil, in kdor noče sam sebe zavolj greha štrafati in pokoro delati, njega bo Bog štrafal in večno pokoril, pa nikdar ne spokoril. Zatorej grešnik! *vedi in vidi, kako hudo in grenko je, da si Gospoda svojega Boga zapustil*, in v greh se pogreznil, zgubil si namreč pošvečujočo gnado božjo; zadušil in vsmertil si vse zasluženje, ki si ga bil z nekdanjimi dobrimi deli za večnost že spravil; ti si nezmožen postal v tem grešnem stanu si nebesa služiti, in zapadel si še hudim časnim in večnim kaznim. *Vedi in vidi, kako hudo in grenko je, da si Gospoda svojega Boga zapustil.*

Sveti Jeronim nam čudno šego popiše, kako da so Judje, po tem ko jim je mesto Jeruzalem razdjano in oni so v Rimljansko sužnost prišli bili, obletnico te svoje nesreče obhajali. Ta cerkveni učenik pové, da še v njegovem času je bilo Judom ostro prepovedano v Jeruzalem priti, razun enkrat v letu in sicer ravno tisti dan, v katerem so bili Rimljani mesto premagali in posuli; pa tudi ti dan se jim ni dovolilo po mestu jokati, ako niso poprej Rimljanom kaj plačali;

zatorej so ti reveži vsako leto veliko denarjev zložili in tako si dovoljenje jokati kupili. Ko je zaznamvani dan napočil, so se Judje od vsih krajev sveta sošli moške in žene, stari in mladi, vdove in divice, in vsi so v žalostni obleki, z razvezanimi lasmi, z bledimi obrazi in s pobitimi serci počasi mestu Jeruzalemu se bližali. Do mestnih vrat pridši so jeli milo hlipati, na persi se tolči in se solziti. Sadaj so najprej pot nastopili na goro Morijo, kjer so vedili, da je nekdanj tempelj stal. Njih jok se je dalječ okoli glasil, ko so memo posutih hiš koračili, v kterih so njihovi prededje stanovali. Do razvalin tempeljna pridši so vsi na obraze padli, in tak mili krič zagnali, da okoli in okoli se je razmevalo. Ko so razvaline svetišča s solzami polili, in se razjokali, da bi se bili kmalo kamnjem smilili, so obhod po celem mestu nastopili, od terga do terga so po mestnih ulicah hodili in britko jokali. Kmalu se je čas istekel, ki so ga bili odkupili, da so smeli jokati. Sadaj so rimljanski vojšaci pristopili, ter jim molčati veleli. Radi bi bili Judje še jokali, pa Rimljani so jim prepovedali ter jim rekli: ako hočete še jokati, morate še denarjev plačati. In kdo bi veroval — Judje so svoje mošnje odvezali, in lakomne vojšake podkupili, naj so jim še za čas se jokati dovolili, da so mesto Jeruzalem zgubili, da jim je imenitni tempelj razdjan, da so pregnani iz domovine in v sužnost pretirani. — Sveti Jeronim se čudi nad to šego, in pri popisovanji te žalostne Judovske obletnice sam solze toči.

Sem stopi, kristjan! To dogodbo nisem zastopjal povedal. Za del zgube posvetnega Jeruzalema so Judje žalovali, da! celo denarjev plačali, naj bi jokati smeli;

ti grešnik pa si po svojih grehah zgubil nebeški Jeruzalem, in vender se ne solziš. Judje so jokali, da jim je tempelj razdjan bil; ti grešnik si pa sam v sebi razdjal tempelj svetega Duha, si Bogu od sebe slovo dal, in prekletemu grehu si v svojem serce tempelj postavil, in vender na svojo nesrečo ne misliš. Judje so jokali, da so zgubili domovino; tebi grešnik je pa smertni greh vse tvoje dobre dela zadušil, te je vsmeril, da v tem grešnem stanu ne moreš več nebes služiti; glej greh te je oropal vse posvečevavne gnade božje, ti je vkradel pravico za tvojo pravo domovino — za nebesa, te je na poti potolkel in kot ptujca v unanji deželi mertvega na tla pogreznil, in vender ti ne jočeš čez svojo nesrečo. Judje so jokali, da so v sužnost preterani bili; tebe grešnik je pa smertni greh prodal v sužnost ne posvetnemu silniku, marveč peklenškemu okrutniku — ostudnemu Satanu, kateri ti večno terpljenje v žvepljenem ognju pripravlja, in vender ti se ne treseš, ne trepetáš; ne vpiješ, v prah se ne zavalíš. In morebiti je ravno dans leto, odkar si tako nesrečo podjel. Ti hišni gospodar! morebiti je ravno dans leto, odkar si svojemu sosedu hudo krivico storil in za ped zemlje svojo dušo, nebesa, Boga prodal. Ti hišna gospodinja! morebiti je ravno dans leto, odkar si grešno sovražtvo na sosednjo vergla, in svojí prevzetnosti lepe nebesa darovala. Ti keršanski mladenč! morebiti je ravno dans leto, odkar si z uno osebo gerdo znanje storil, Boga iz svojega serca spodil in ostudnemu maliku serce odperl. Ti keršanska deklina! morebiti ravno dans obletnico obhajaš, odkar si devištvo zgubila, in iz Jezusove neveste postala ostudna loternica in gerda služabnica nečistega duha. Oh ne-

sreča! kdo jo more prav popisati! Samo ti grešnik, ti grešnica, je nočeš spoznati, je nočeš objokati. Oh! da bi jaz zamogel s svojimi solzami vaše grehe oprati, jokati bi hotel nad vami noč in dan. Grešniki! kje je vaš Bog? kje je tista nedolžnost vaše duše, s katero ste bili pri svetem kerstu okinčani? kje so tiste dobre dela, ki ste jih v svojih nedolžnih letih dopernesli? Oh prekleti greh, ti peklenški tat, vse si pokradel, pomoril si lepe duše, podušil si sveto ljubezen, oslabil si božje zaupe, oslepil si kersansko modrost, polomil si nježno cvetje bogoljubnih čednost, poropal si vso pobožnost. Oh grešniki! vi ste Boga zgubili in večnemu pogubljenju zapadli. Jokajte grešniki in v solzah se polivajte.

Ljubeznjivi bratje! ovedite se. Milost božja je vam še na ponudbe. Poslužajte, kako vam Bog še le govori: „*Jeli moja volja, da hudobnež umerje? nikakor; marveč moja volja je, da naj zapusti svoje grešne poti, in naj živi. Zakaj torej bodete umirali vi, ki ste iz Izraelove hiše? saj mene ne veseli smert grešnika, govori Gospod Bog*“ Exek. 18. In sveti Peter uči rekoč: *Bog ravna poterpežljivo zavaljo vas, ker noče, da bi bili nekteri pogubljeni, temuč da bi se vsi k pokori obernili.* 2. Petr. 3. 9. Poglejte sem na Jezusa. On je prišel naše slabosti na - se vzet, in svojo moč nam podariti; on je prišel iskat, kar je človeškega, in nam dat, kar je božjega; on je prišel krivice terpet in nam nebeško vrednost podeliti, govori sveti Peter Krizolog. Pridite bratje! k Jezusu se približajte; v njem so vsi naši zaupi, v njegovi rešni kervi se svojih grehov očistite, božji mir bo spet vaše serca prešinil in vi boste večno živeli. Amen.

VI. POGOVOR.

Grešnikova spreobrnitva.

„Kakor živim, pravi Gospod Bog, nočem grešnikove smerti, marveč naj se hudobnež spreobrne od svojega pota, in naj živi.“

Ecehiel XXXIII. 11.

Ljubljeni kristjani! v svojem pretečenem življenji smo veliko grešili. Se ve da zmed vsih sem jaz naj veči grešnik; ali tudi slehern zmed vas, ako svojo roko na serce položi, in skrivne bukvice svoje vesti prebere, bo našel, da brez greha ni, po besedah sv. Janeza, ki pravi: *„ako rečemo, da greha nimamo, sami sebe zapeljujemo, in resnice ni v nas“* 1. Jan. 1. 8. Grešniki smo vsi, in samo ti razloček je med nami, da nekteri smo veči, nekteri pa manjši grešniki; pa vemo in tega smo se v zadnjem pogovoru prepričali, da tudi z naj manjšim grehom neskončno dobrega Boga razžalimo, in pot v nebesa si zgradimo; vemo, da z vsacim grehom smo se od Boga ločili; kdor je v velik greh dovolil, je Boga naenkrat popolnoma zgubil in večni smerti zapadel; kdor je pa le majhen greh storil, Boga sicer popolnoma zgubil ni, pa njegovo ljubezen si je zmanjšal, in hudim časnim kaznim zapadel, ter v nevarnost se djal, čedalje bolj od nebes se oddaljati, in pa koncoma tudi večno nesrečen biti. Oh prekleti greh! kako ti človeka v nesrečo topiš. Kaj je nam, dragi bratje! storiti, da se vsih opovér, ki jih

nam greh stavlja k Bogu in v večno veselje priti, nagloma oprostimo? Sam Bog je nam po preroku Ezechieleu naznanil, kaj imamo storiti, ker pravi: *Kakor živim, nočem smerti grešnikove, marveč naj se hudobnež spreoberne od svojega pota, in naj živi.* Glejte, s temi besedami je večni Gospod prisegel, da njega ne veseli naša nesreča, da on ne želi naše večne smerti, da noče našega pogubljenja; marveč on bi rad nas pri sebi v nebesih imel, in se nam dal v rajskem veselju od obličja do obličja zavživati; pa Gospod Bog je neskončno pravičen, on nas v nebesa vzeti ne more, če mi le grehu služimo, temveč nas štrafati bo siljen. Mi se njemu tudi kot grešniki smilimo; zatoorej, da bi njegovi ostri pravici ne zapadli, on nas svari in uči, kaj imamo storiti rekoč: „*naj se hudobnež spreoberne od svojega pota in naj živi; in kakor da bi nas hotel k spreobertenji posiliti, doloži ravno ondi še te mile besede rekoč: spreobernite se, spreobernite se od svojih slabih poti, čemu bode te umerli vi, ki ste iz Izraelove hiše?*” Saj se ne more bolj milih besed izustiti, kakor so te. Tako močno želi Gospod Bog našo spreoburnitvo.

Zatorej sem tudi jaz danes prevzel govoriti od grešnikove spreoburnitve, ter bom razložil, v čem ta spreoburnitva obstoji, namreč v tem:

1. da se grešnik od greha proč oberne; 2. da greh nad seboj kaznuje; 3. da se grešnik k Bogu nazaj oberne; in 4. da iz ljubezni do Njega dobro dela. — Od teh važnih resnic se bomo pogovarjali. —

Nobeden ne more k Očetu nebeškemu priti kakor po meni; nasledujte me, je nekda Jezus rekel. Mi vsi, karkoli je nas kerščenih, smo se zavezali za Jezusom hoditi, naj bi k Očetu prišli. Ali glejte, edin greh je zadosti od Jezusa se ločiti, in pravo pot zgubiti. Zgubljeno pot spet nastopiti in djati se v Jezusovo nasledvanje, hoče reči: se spreoberniti. Spreobernitva v našem pomenu je torej vernitev iz grešne poti zopet na pobožno pot. To vernitev opravlja grešnik, kadar se svojih grehov resnično kesa, se jih prav pokori, se serčno poboljša, s pripomočjo gnade božje dobro dela, in stanovitven v spolnjenji božjih zapoved oстане. Grešnikova spreobernitva je po tem takem njegova popolna sprememba iz slabega v dobrega kristjana, in kdor hoče to spremembo opravljati, mora čvetero stopinj storiti:

1. *Grešnik se mora proč oberniti od greha.*

Sveto pismo nas te resnice prav jasno podučí: „Naj zapusti hudobni svojo pot, in krivični svoje naklepe, in naj se verne k Gospodu, in se ga bo usmilil“ Izai 55. 7. Tako govori prerok Izaija. Verzite proč svoje malike, po tem pridite, in jaz bom vas rešil vaših sovražnikov, tako je večkrat gospod Bog Izraelcom govoril. „Verzimo od sebe dela teme“ uči sveti Pavl Rimlj 13. 12. Marija Magdalena naj prvič grehu slovo da; odpravi od sebe, kar jo je v greh zapeljevalo; sožgé, kar so ji bili grešni prijatli podarili; sterga iz sebe prevzetne oblačila, podere na glavi ves lišp, verže proč vse dišave in mazila, ki so ji v greh stregle; po tem še le k Jezusu prisope in odpuščanje dobi. Treba je, da se telo greha razdene, da bi več ne služili grehu, opominja sveti Pavl. Telo greha

so pa zapeljive tovaršije, so grešne zaveze, so nevarne priložnosti, so gerde navade i. t. d. vsem tem [se moramo vmakniti; zakaj drugači ni resnično, da smo se od greha ločili, da smo se spreobrnili; in če smo tudi za čas od greha jenjali, kmalo se bo nad nami vresničilo, kar piše sveti Peter: „*Pes se verne k temu, kar je izkozlal, in skopana svinja se spet po luži valja.*” 2. Petr. 2. 22.

Ali kaj bom vam samo iz svetega pisma spričeval, da greh moramo zapustiti, če želimo odpuščenja doseči, saj to že naša pamet pové. Denimo, tebi po noči tat v klet pridere. Ti ga zasačiš in zvežeš, ter pravici izročiti misliš. On te prosi, da bi mu prizanesel. Ti se ga usmiliš, ter mu rečeš: jaz te spustim, če oblubiš, da mi nikdar več kradel ne boš. On pa ti odgovori: Te obljube ti ne storim, marveč prej ko mogoče ti bom klet okradel. Kako, ali mu boš prizanesel, ga ispustil? Naka, pravici ga boš izročil in celó gosposko zaprosil, naj bi ga za vselej zaperla, da bi več ne kradel. Glej, ravno tako se na duhovno vižo s človekom godi, kateri greha zapustiti noče; on ni spokorjenec, marveč zasmehovavec božje pravice. Kako hočeš, da mu bo Gospod Bog greh odpustil, ker on greha zapustiti noče? kako ga bo nebeški Oče v svojo ljubezen sprejel, ker tak človek še zmerej grozovitno sulico v rokah derži, in se naganja, Jezusovo serce prebosti, ter ga umoriti? Ta grešnik noče grešne vezi raztergati, noče telesa grehu razdjati, noče svoje hudobne poti zapustiti, noče gerdega malika od sebe vreči, ni pravi spreobrnjenec, in po takem nikdar nebes vidil ne bo, marveč v svojih grehih bo vmerl in se v večni ogenj zakopal.

Sveti Ambrož nam pové sledečo dogodbico. O njegovem času je neki mladenč prav razujzdano živel. Za neki čas popotuje mladenč v drugo deželo. Onda se svetega misiona vdeleži, in pa poboljša. Pride domu in neki dan ga na poti njegova nekdanja ljuba sreča, s katero je poprej gerdo živel. Mladenč gre mimo in nečistnice še pogleda ne. Ta se vstavi, za njim se oberne in mu reče: Ali me ne poznaš? Jaz sem tista. Mladenč ji odgovori: Jaz pa nisem več tisti; in gre svojo pot. Glejte, ta mladenč se je bil resnično spreobernil, on se je bil od greha odločil. Oh da bi mi nje-ga v spreobernitvi posnemali! da bi se tudi mi od greha ločili! da bi sami sebe zatajili in v pobožne služabnike božje se spremenili! Blagor nam! mi bi se smeli odpuščanja svojih neštevilnih grehov nadjati, in zaup za večno življenje imeti. — Vender pa ni še zadosti samo od greha se proč oberniti, marveč grešnik mora tudi:

2. *Greh nad seboj kaznovati*— se ga pokoriti.

Vsak greh, pravi sveti Avguštin, bodisi velik ali majhen, mora biti štrafan; ali ga mora človek sam nad seboj kaznovati, ali pa ga bo pravični Bog kaznoval. Če nočemo, da bi Gospod Bog nas kaznoval, kaznujmo sami sebe — delajmo pokoro. — Odprimo sveto pismo, in mi najdemo to resnico povsod poterjeno. Že pervima človekoma je Gospod Bog za greh pokoro naložil, in ona sta 900 let jokala in se pokorila, da sta milosti božje se vdeležila. Od pervega človeka skoz vse čase stare zaveze je Bog ljudi opominjal, greh nad seboj kaznovati in se pokoriti. On je po preroku Joelu govoril: „*Spreobernite se k meni iz vsega svojega serca, s postom, z jokom in žalovanjem.*” Joel 2. 12.

Pa tudi vsi grešniki, ki so vero v Boga še obderžali, so to resnico terdili, da, ako se sami ne štrafajo, jih bo Gospod kaznoval; zato je rekel modri Siracid: *Ako pokore ne delamo, bomo v Gospodove roke padli.* Eklez. 11. 22. — V novi zavezi se je ravno tako godilo. Že Jezusov predhodnik Janez kerstnik je v puščavi vpil: „*delajte pokoro;*“ in sam Jezus je tako rekoč s tem svoje učiteljstvo pričel, da je izustil: „*Delajte pokoro, zakaj nebeško kraljestvo se je približalo*“ Mat. 4. 17 ter je vsem grešnikom zažugal rekoč: „*če se ne spokorite, bote vsi pogubljeni.*“ Luk. 13. 5. — Za Jezusom so vsi apostelni in vsi cerkveni učenci do naše dobe enako resnico oznanovali. Sveti Pavl je vsakemu grešniku žugal rekoč: „*Po svoji terdovratnosti in nespokornem sercu si nakopavaš jezo na dan jeze in razodenja pravične sodbe božje.*“ Rim. 2. 5. Sveti Jeronim imenuje pokoro edino desko, ki grešniku na tem svetu še ostane, splavati iz morja pregrehe do brega božje milosti; tako da ako se grešnik pokoriti, in greha nad seboj kaznovati noče, mu družega ne ostane, kakor se potopiti v večni ogenj.

Pa saj vsak grešnik to resnico spozna, in vi še nobenega niste slišali, ki bi bil rekel: Jaz sem grešil, pa nisem dolžan se pokoriti; marveč če je koli kdaj terdovraten hudobnež od pokore govoril, je le blodil: jaz sem grešil, pa se ne morem, ali pa se nočem pokoriti; zakaj beseda „*pokora*“ je beseda nature.

Oh nesrečni grešniki! vam torej ni še zadosti, da greh zapustite in se proč od njega obrnete, marveč vi se ga morate tudi pokoriti, in kervavo pokoriti. Če je vaše oko grešilo, ni zadosti, da ga samo od greha proč obrnete, temveč vi ga morate tudi posiliti,

da ponižno na zemljo gleda, vi ga morate tudi s spokornimi solzami napolniti. Če je vaše uho grešilo, ni zadosti, da ga samo od nesramnega govorjenja proč obernete, marveč ge morate tudi posiliti, da božje nauke posluša. Če je vaš jezik grešil, ni zadosti, da ga samo od klafanja in kletve odtergate, temuč ga morate tudi posiliti, da se molčanja privadi. Če je grešila vaša roka, vaša noga, ni zadosti, da ji grešiti prepoveste, marveč morate tudi poverniti, kar je roka vkradla, morate nogo posiliti, da pred Boga poklekne in odpuščanja prosi. Če je grešilo vaše meso, ni še zadosti, da mu strah pred grehom storite, marveč vzemite v roko ostro šibo svetega posta, in tepite s tistim svoje meso. Boljše je, da greste spokorjeni v nebesa, kakor da bi v nečistosti, na duši in telesu ostudni, se pogreznili v pekel. Oh nesrečni grešniki! vi ste zgubili pravico za nebesa; vi niste več otroci božji, marveč Satanovi sužniki; vi nimate več gnade božje, in ste vse zasluženja svojih nekdanjih dobrih del zadušili; vi niste več deležni svetih molitev, in v svojih grešnih telesih mertve, ostudne duše nosite; oh nesrečni grešniki! jokajte, stokajte, zdihujte, vaš del je peklenški brezden. Hitite se svojih grehov pokorit, hitite sami sebe kaznovat, hitite sami sebe gajžlat, raztergajte svoje serca, plakajte pred Gospod Bogom in rekajte: Zanesi Gospod, zanesi svojim nepokornim otrokom, in ne daj nas v večno zasmehovanje. In Gospod se bo vas vsmilil, bo vaše duše v Jezusovi rešnji kervi opral, in vas spet v svojo ljubezen sprejel. — Zatorej rečem dalje, da je že prav, da se od greha proč obernemo in nad seboj ga kaznujemo, pa tudi potrebno je še:

3. *Da se grešnik k Bogu nazaj oberne.*

In resnično. „*Iščite Gospoda*“ pravi kraljevi prerok, „*iščite Gospoda in bote močni, iščite vedno njegovo obličje.*“ Ps. 104. 4. Zgubljeni sin je bil hišo svojega očeta zapustil, v daljne kraje šel, lepo očetovo premoženje zapravljal in razujzdano živel. Ali kazen ga doide, vest ga peče, in objokan se verne nazaj k razžaljenemu očetu. Rad bi bil naj manjši hlapec v hiši svojega očeta, ker je spoznal, kar je nekdanj David govoril, da boljše je v hiši svojega očeta ponižan biti, kakor pa med drugimi grešniki prevzetno gospodariti, in zatorej je k očetu rekel: nisem vreden, več tvoj sin imenovan biti. Tako se slehernemu grešniku godi. On zapusti očetovo hišo, zapusti svojo pravo deželo, in se loči od svojega neskončno dobrega Očeta, ter gre v ptujo deželo nesrečnega greha, kjer peklenski Satan kraljuje, zapravlja vse očetovo premoženje — posvečujočo gnado božjo, zastavi svojo dušo večnemu pogubljenju, in hira v sužnosti ostudnega zmaja. Pa, ker je vsaka duša že po rojstvu kristjana, ni mogoče, da bi se s takim nekeršanskim življenjem zadovoljila; zatorej vest začne grešnika peči, on zgubi serčni mir, in misli zopet na očetovo hišo, kjer mu je z nedolžnostjo veselje cvetelo. Kaj družega mu je storiti, kakor nazaj se vrniti k razžaljenemu Očetu in prositi ga, naj bi ga blagovolil, kot zadnjega hlapca zopet v svojo hišo sprejeti?

Ali ga bo pa nebeški oče sprejeti hotel? Vselite se grešniki! naša spreobrnitva najde Boga vselej pripravljenega, pravi sv. Avguštín. Sam Bog nas kliče k sebi rekoč: „*Obernite se k meni, in jaz se bom k vam obrnil,*“ in po preroku Jeremiju govori: „*Obernite se k meni, in jaz svojega obličja ne bom od vas*

proč obrnil, zakaj jaz sim svet, in se ne jezim večno." Jerm. 3. 12. Naš ljubeznjivi Jezus prav z usmiljenimi besedami nas k sebi vabi rekoč: „*Pridite k meni vsi, ki ste žalostni in obloženi, in jaz vas bom poživil.*" Glejte grešniki, ki ste s hudobijami obloženi, in pod težo nekdanjih malopridnost žalujete; Jezus vas k sebi kliče, on vas hoče poživiti; k njemu se obrnite, k njemu bežite, k njemu tecite, on bo butaro grehov vam odvzel, ki težko na vaših sercih leži.

V življenju svetnic božjih beremo, da Taida je bila gerda grešnica v Aleksandrii. Sveti puščavnik Pafnuci jo pride spreobračat. Pervi nauk, ki ga ji razloži od vsepričujočnosti božje, nji je serce omečil. Ona je sklenila k Bogu nazaj se obrniti, zapusti mesto, kjer je tako strašno gerdo živela, in gre v puščavo se pokorit. Pafnuci njo v puščavi v čumnato zapré, vrata zapečati in samo malo oknice odperto pusti, skozi katero nji vsakdan nekoliko kruha in vode v živež donese. Taida ga vpraša, kako bi imela moliti, da bi Boga njena molitev omečila. „*S tvojimi ostudnimi ustmi nisi vredna Boga izgovarjati,*" nji odgovori puščavnik; na zemljo poklekni, obraz proti vzhodu solca obrni in vedno izgovarjaj rekoč: „*Ti, ki si me vstvaril, usmili se me!*" Tri leta je grešnica v čumnati ostala in tako molila. Za tri leta so puščavniki Boga prosili, naj bi jim razodel, ali so Taidi že vsi grehi odpuščeni. Zdaj se sanja Pavlu, ki je pod vodstvom svetega Antona živel, da je v nebesih kaj mično posteljo vidil, okoli ktere so šteri device stražile. Mislil je sam pri sebi: ta postelja je gotovo pripravljena za svetega Antona, naj zvestejšega služabnika božjega. Ali naenkrat glas iz nebes zadoni, ki pravi: Ta postelja ni za očeta

Antona, marveč je za grešnico Taido pripravljena. — In glej petnajst dni poznej Taida umerje, in njena duša se dvigne v nebeško čast. Ona se je bila k Bogu nazaj obrnila, ktereга je bila skoz greh zapustila, in Bog je ni zaverigel. Obložena s grehi jih je obžalovala, in Jezus jo je razveselil z nebeško krono.

Tako storimo tudi mi grešniki. Stergajmo svoje serca, in kar je posvetnega, hudobnega, grešnega, od sebe odpravimo, ter pravo ljubezen do Boga v se zasadimo. Odrecimo se vsemu, kar je neporednega, nepoštenega, nenavnega, in posvetimo Bogu svojo pamet in zastopnost, svojo voljo in vse dušne moči. Živimo v vedni božjej vsepričujočnosti, postavimo Jezusa za kralja svojega serca, in poterpežljivo čakajmo, da on nas pokliče v večno veselje. — Ali kaj pravim, da nas pokliče? — Naka, nismo še vredni plačila, ako se samo k Bogu nazaj obrnemo, marveč še četrta stopnja je k resničnemu spreoberjenju potrebna, namreč:

4. *Da iz ljubezni do Boga dobro delamo.*

Da si mi s svojimi dobrimi deli nebeške zaklade spravljamo, ste dve reči nam potrebni: biti v stanu posvečujoče gnade božje, in pa vse v dobrem namenu k časti božji, iz ljubezni do Boga storiti. — Kar prvo — stan posvečevavne gnade božje zadene, sem vam že pravil, da grešnikove dobre dela za nebesa nobenega plačila ne zaslužijo; zakaj duša je brez posvečevavne gnade božje mrtva, in kakor nas uči sveti Prosper, posvečevavna gnada božja je življenje duše in vzrok vsega dobrega zaslužjenja; zatorej brez take gnade si za večno življenje nobenega zaklada ne spravimo. Tudi naš Izveličar te resnice opominja, ker pravi: „*Brez mene ne zamorete nič storiti*“ Jan. 15. 5.

Jezus je luč, kdor v njem ne ostane, tapa po temi. V taki temi smo do sadaj živeli; vest smo imeli z velikimi grehi obteženo; naša duša je bila mrtva, in zato-rej, akoravno smo kadaj kaj dobrega storili, pri Bogu nobene veljave ni imelo, v večne bukve zapisano ni bilo. Glejte, kako potrebno je nam že zavoljo tega uz-roka sadaj, ko smo se spreobrnili, goreče dobro delati.

Pa tudi, če smo le v malih grehih bili, se je nam bati, da smo si le majekino zaslužkov za nebesa spravili; zakaj svet je nas sleparil, mi smo morebiti s svojimi deli le posvetno čast iskali, ne pa iz ljubezni do Boga semtertje kaj dobrega doprinesli. Gospod je pa nas sam za se vstvaril, in on svoje časti nobenemu ne da. Vsako delo, bodisi še tako čednostno, ako ga ne storimo k časti božji, iz čiste ljubezni do Boga, je za nas popolnoma zgubljeno, in mi smo podobni bedaku, kateri svoje zaslužke deva v sod brez dna. Nam bi se vtegnilo goditi, kar učen mož nam od nekega poljskega plemenitnika pové:

Ta Poljak je svojo domovino močno ljubil, in veliko premoženja v njeni prid žertvoval. Pošteno je živel tako, da celi svet ga je pravičnega imel. Prav staremu že se je enkrat sanjalo, da se je v posebno lepem kraju znašel, kjer je nešteto nebeških duhov nagloma pisariti vidil. Se bliža enemu, ter ga vpraša, kaj da se tukaj zapisuje, in dobi sledeči odgovor: Mi smo angeli božji, in zapisujemo dobre dela ljudi, ki na zemlji živé. Poljak radovedno dalje pita: ali smem pogledati v moj listek, kaj je na njem zapisano? Zakaj ne? mu angel reče, in nagloma izmed družih listkov njegovega poišče, ter mu ga poda. Pa kako se Poljak začudi, ko skorej ves listek prazen najde. Ali je mo-

goče, da dosihdob tako malo zasluženja za nebesa imam, saj sem tolikanj za domovino storil, in še pošteno živel? „*Oh prijatelj! ga angelj zaverne, na te listke, ki so bukve življenja, se samo tiste dobre dela zapisujejo, ki jih ljudje iz ljubezni do Boga doprine-sejo.*” — Poljak se zbudi, premisli nekoliko svojo pretečeno življenje in spozna, da sanje so resnične bile. (Stöger nebeš. krona).

Glejte, tako bi se vtegnilo tudi nam primeriti, ker nismo v popolni prijaznosti božji živeli, in svojih dobrih del ne iz čiste ljubezni do Boga opravljali. Oh ja! če mi v pretečeno življenje nazaj pogledamo, žalibog! najdemo, da dneve — tedne — mesce — leta smo zapotratili — brez vsega zasluženja za večnost; najdemo, da veliko naših postov in milošin ne more biti v večne bukve zapisanih, ker jih nismo iz ljubezni do Boga, marveč le iz natornih, ali pa še celo iz posvetnih nagibov opravljali; najdemo, da toliko naših božjih potov, toliko molitev, toliko svetih maš, da! celo toliko svetih zakramentov, ki smo jih prejemale, jih ni zapisanih v listek večnega življenja, ker le nečimerni uzroki so nas pri teh, samo na sebi dobrih delih vodili in pogospodarili. — Zatorej, bratje moji! popravimo, kar smo zamudili, saj sadaj začnimo dobro delati iz ljubezni do Boga. „*Delajte, dokler je dan, zakaj pride noč, v kateri nobeden ne more nič delati*” opominja nas sam Jezus. — Prišla bo ura, da bi radi popravili, pa ne bo več časa. Ura bo odbila v večnost, kaj bo z nami, če svoj listek v večnih bukvah prazen najdemo? Mi smo bili dosihdob nezvesti hlapci, ali spreobrnili smo se, od greha smo se proč obrnili, in ga nad seboj kaznujemo, k Bogu smo se nazaj obrnili, in on je nas

v svojo ljubezen spet sprejel, sadaj hitimo še nadomestit, kar smo bili zamudili, hitimo z dobrimi deli nebesa služiti.

Da! moji predragi kristjani! vsak grešnik se mora spreobrniti, če ne, on bo večno pogubljen. Tukaj ga ni nobenega vgovora. In spreobrniti se je slehernemu mogoče. Tega nas prepričajo vsi spokorniki, ki so v nebesih; to nam tudi pravijo vsi grešniki, ki v peklu gorijo, in večno obžalujejo, da se niso hotli spreobrniti. Da bi pa vsi grešniki veči serčnost dobili za potrebno spreobrnitvo, poslušajte posnemljiv izgled, ki ga vam sveti Vincenci Pavljan sporoči.

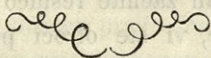
Ko je ta svetnik leta 1617 fajmošter v Šatiljonu na Francoskem bil, je ondi nek grof Ružmon po imenu bival. Ta je strašno pohujšljivo živel. Med drugimi svojimi neštevilnimi pregrehami je bil on mnogo ljudi v dvoboju usmertil; zakaj dobro vaje na meč je vsacega, ki se mu je zameril, v dvoboj klical in gotovo ga vmoril. Ni povedati, govori sveti Vincenci, kolikanj ljudi je Ružmon smertno ranil, ali pa naravnost vbil. On je bil strah cele dežele in vzrok pogubljenja mnogih duš. Zgodi se, da ti grof pride neki dan Vincenca iz radovednosti obiskat. Svetnik mu začne na serec govoriti od njegovih pregreh, in ga vpraša: kakšina bo njegova sodba in cela večnost? In glej, besede ga omeče, začne misliti, pregleda svoje življenje in sterme; prešteje svoje grehe in strah ga obide; presodi, kolikanj duš je v večnost posilil in trepeta. Ali je za-me še pomoč?

vpraša, in Vincenci mu odgovori, da Bog je neskončno usmiljen. Grešnik se Vincencu podverže, opravi veliko spoved, se spreoberne in tako pokoriti začne, da ne samo fara, ampak cela dežela se nad njim čudi. Med drugimi spokornimi opravili je on skorej vse svoje veliko premoženje razprodal, in ceno v milošino obernil. Samo edini grad si je obdržal, ki mu ga Vincenci ni dovolil prodati. V tem si je kapelico napravil, in on, ki poprej od Boga ni hotel nič slišati, v tej kapelici po tri in štiri ure vsak dan pred križanim Jezusom in presvetim Rešnim Telesom kleče svoje grehe objokuje; spomnivši se, da je tolikanj nesrečnih duš v večnost posilil, se je na obraz na tla vergel in v prahu se valjal, in mlo solze polival, naj bi milost dosegel. Jezusovo terpljenje je pogostoma premišljeval in na glas vpil, da kot naj hujši razbojnik je on Jezusa križal. — Kot plemenitniku mu je bil naj ljubši njegov meč. Prigodi se, da neki dan jezdari po cesti in premišluje svoje hndobno življenje, kar zarožlja mu meč na strani, ki ga je opasanega imel. On ga pogleda, se spomni, v koliko pregreh mu je to orodje služilo. „*Ti pregrešni meč*“ tako zavpije, ali si ti še na moji strani, ti, ki si mi pomagal Jezusa žaliti? Tudi tebe se moram znebiti. — Pa kako, ali bom brez meča okoli hodil? kaj bodo rekli drugi plemenitniki? Ali pa če me sovražnik na poti naskoči, kako se bom brez meča branil? — Nič ne dé; dokler pregrešno orodje na strani imam, nisem resnični spreobrneneč, nisim Jezusov prijatelj! Reče, stopi s konja, si odpasa meč, ga vzame v roke, mahne z njim na kamen, ga razlomi v več kosov, položi kosove na skalo, stopi zopet na konja in naprej jaha. — Tako se je znebil vsega, kar ga je v

greh dražilo. Tako je prav Bogu živel. Zadnič stopi še v red Kapucinarjev, in do smerti se je pokoril. Ni dvomiti, pravi sveti Vincenci, da bi se ne bil ti spokornik zveličal. — Glejte pravega spreobnena, on se je od greha proč obrnil, in greh je nad seboj kaznoval, on se je k Bogu nazaj obrnil in iz ljubezni do Boga je dobro delal.

Grešniki! tukaj imate zgled, posnemajte ga; zakaj vam zaterdim, da ne vem za drugo pot, po kateri bi vtegnili večnemu ognju oditi. Zberite si dans, kar je vam ljubo, ali spreobrnitvo, ali pa večno pogubljenje. Nečistniki! nečistnice! prešeštvavci! vi, ki ste se poživili, in svoje telesa ostudili, onečastili, oskrunili; dvignite se iz mlake svoje ostudnosti, štrafajte sami sebe, zakličite v božjo milost, raztergajte svoje pregrešne serca, z jokom in postom spreobrnite se k Gospodu; ako ne, vi bode v naj spodnjem peklu večno goreli.— Maščevavci! maščevavke! ki ste si nad svojimi razžalniki hudobno serce ohladevali, in kakor imenovani Ružmon svoje roke v nedolžni kervi svojih sovražnikov omakvali; spreobrnite se, dajte slovo svoji jezi, krotite svojo naglost, odpustite vsem razžalnikom; ako ne, tudi Jezus vam ne bo odpustil, in vi ste večno pogubljeni. — Prisegovavci! ki božjemu imenu nečast delate, in za pričo svojih laž Boga kličete; spreobrnite se, zapustite vso laž, in začnite resnico ljubiti, kaznovajte sami sebe; ako ne, vi ste otroci peklenškega lažnika in deležniki njegovega večnega terpljenja. — Pijanci! samogoltniki! ki imate trebuh za Boga, in gerlo za gospodarja; spreobrnite se, zapustite pregreho, ki vas pod živino ponižuje, oprimate se svetega posta in zavkažite svojemu zapeljivemu mesu; ako ne, v peklu

bote večno lakoto in žejo terpeli. — Krivičneži! lakomniki! ki ste se ptujega premoženja polastili, in s grešnimi obrestmi hiše pozidali; povernite goljufive zaklade, povernite, kar vašega ni, in še od svojega dajte vboгим, vdovam in zapuščenim sirotam; ako ne, za vas ni več milosti, duša bo vam iz telesa stergana in v večno pogubljenje zakopana, in čigavo bo, kar ste si krivično spravili? — Osramovavci presvetih zakramentov! ropari božji! Oh kaj bo z vami? Vi ste se nad naj Svetejšim zagrešili. Svete odveze ste nevredno prejekali, presveto Rešno Telo ste v svojih grešnih sereh onečastili, presveto Jezusovo kri ste z nogami taptali, kaj bo z vami? Oh spreobrnite se, jenjajte od take malopridnosti, verzite se na obraze pred Jezusa in prosite ga za odpuščanje; ako ne, vi boste večno vpili pod zobmi peklenškega zmaja, on bo vas tergal in derl zavoljo ognjusenja presvete Jezusove kervi. — Oh vsi grešniki! pri tem svetem križu, na katerem je Jezus nam odpuščanje vsih grehov dosegel, vas zarotim: spreobrnite se, zakaj bi umirali, zakaj bi bili pogubljeni, vi ki ste iz hiše Izraelove? Spreobrnite se k Bogu, in Bog se k vam spet oberne. Spreobrnite se, in vi boste večno živeli. Amen.

VII. POGOVOR.

Kôpelj v Jezusovi kervi.

„*Kri Jezusa Kristusa nas očisti od vsega greha.*”

I. Janez I. 7.

Ljubljeni kristjanje! gotovo je nam potrebno se sprooberniti; zakaj grešniki smo, in v tem stanu nam stvarice zaupa za večno zveličanje ne ostane. Slišali smo v zadnem pogovoru, kakšino mora naše spreobrnjenje biti; ali določim, da tudi pri takem spreobrnjenju še ne dosežemo odpuščanja svojih grehov, marveč, če hočemo opravičeni biti, se moramo še v Jezusovi rešnji kervi svojih grehov omivati, ker vemo, da le *kri Jezusa Kristusa nas očisti od vsega greha*. Že stari Judje so imeli v svojih obrednih šegah senčno predpodobo te važne katoliške resnice. V dan vesoljne sprave je njih veliki duhovnik vsako leto zaklal mladega junca za svoje pregrehe, in je sedemkrat s kervjo proti zagrinjalu svetega šotori poškopil. Po tem pa je zaklal še kozla za pregrehe judovskega ljudstva, in z njegovo kervjo v svetem šotori poškopil. Zadnič sta bila zaklana junec in kozel, popolno vsa zažgana, in pepel semtertje razpotresen v očiščenje. Tako sta se veliki duhovnik in judovski ljud grehov očiščevala in z Bogom spravila. Ta junčeva in kozlova kri je bila predpodoba presvete rešnje kervi našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki *nas od vsega greha očisti*, po izustenih be-

sedah svetega Janeza, in pa po nauku svetega Pavla, ki pravi: „Če kri kozlov in juncov in potreseni juničin pepel ognjušene posveti v telesno očiščenje, koliko bolj bo kri Kristusa, kateri je po svetem Duhu sebe brez madeža Bogu dal, našo vest očistila od mertvih del, da bomo služili živemu Bogu.“ Hebr. 9. 13-14. Da! dragi kristjanje! se ne smemo nadjati odpuščanja grehov, ako se jih ne omijemo v Jezusovi presveti kervi; zakaj sam Jezus je nedolžno Jagnje Božje, ktero odvzame grehe sveta, le on je spravnik med pravičnim Bogom in grešnim svetom; zatorej rečem vsem: *pridite k Jezusu, kupite si brez denarjev in brez kake druge menitve vina in mleka*, — mleka, to je usmiljenja božjega; vina, to je pomoči nebeške. — Pridite, vi ki ste bolni na svojih dušah, k Jezusovi kôpelji, okopajte se v njegovi rešnji kervi, in ozdravljeni bodete. Pa kje je ta kôpelj, v kateri se Jezusova presveta kri tako obilno v naše bolehné duše cedi? Ta kopelj je zakrament svete pokore. Ondi po treh žlebih Jezusova rešnja kri vré na grešno dušo. Pervi žleb je *serčna grevenga*; drugi žleb je *čista spoved*; tretji žleb pa je *zmožno zadostenje*. Kdor želi svojih grehov očiščen, in pred Bogom opravičen biti, v to kôpelj naj stopi, k tem žleбом naj se približa, tukaj naj se omiva. — Od tega se bomo nekoliko bolj obširno pogovarjali.

(Po treh žlebih, sim rekel, se cedi presveta Jezusova rešnja kri v kôpelj zakramenta svete pokore. Sičér ima Rešnikova kri v slehernem žlebu svojo moč,

ali grešnik, ki se hoče po navadni poti odpuščanja svojih grehov prepričati in zagotoviti, (si mora dušo v vsih treh žlebih, ki se pod Jezusovim križem v veliko kôpelj zbirajo, dušo oprati; on) mora namreč svojih grehov se serčno kesati, se jih čisto spovedati, in pa za nje po zmožnosti zadostiti. Sveti Tridentinski zbor to resnico jasno razloži, in slehernega, ki bi se prederznil drugači učiti, strašno izobči rekoč: „*Ako bi kdo tajil, da za celo in popolno odpuščanje grehov ni spokorniku potreba trojih opravil, ki so: grevenga, spoved in zadostenje, kateri se zoveje troje delov pokore, ta bodi preklet.*” Seja 13. c. 4. Mi hočemo slednega tih delov, ki so žlebi Jezusove kervi, posebej pregledati:

1. (Pervi žleb Jezusove kervi je serčna grevenga.) Grešnikova grevenga, pravi sveti Tomaž, obstoji v tem, da on svoje poprejšne delo zaničuje, in pa sklene, po vsi moči se vprihodnič takih del varovati. Po besedah svetega Jeronima začne grešnik, ki serčno grevengo ima, Boga, kterega je poprej sovražil, ljubiti; in greh, kterega je poprej ljubil, sovražiti. Grešnik, ki pravo grevengo v sercu čuti, mora žalovati, da se je s to gerdobo pečal, (s to hudobo se ognjusil, s to ostudnostjo si dušo oskrunil. — Grešniku se mora nad grehom studiti; on se mora v sercu zavzeti, da se je dal od te peklenske gerdobe v tako neizrečeno nesrečo pogrezniti, in treba mu je zdihniti rekoč: Bolje bi za me bilo, da bi me bile vse druge nesreče zadele, da bi bil umerl, kakor pa da sem se s tako peklensko ostudnostjo soznanil. — Grešnik mora terdno skleniti, nikdar več grešiti, vse priložnosti greha naenkrat zapustiti, vse grešne vezila ob enem razstergti, da! rajši življenje dati, kakor pa samo v edin greh še dovoliti.

Tako začne on greh sovražiti. — Sadaj pa še proti nebesom pogleda, se spomni na nebeškega Očeta, in začne milo jokati, da je svojega neskončno dobrega štovarnika razžalil, da je njegovo presveto ljubezen zgubil, da je njegovo prijaznost zapravil; — pogleda na sveti križ, se zavē, da je ljubeznjivega Jezusa nehvaležno spet križal, in njegovo presveto rešnjo kri z nogami teptal; se spomni na svetega Duha, katerega gnade je zaničeval; se spomni na nebesa in pekel, in zavedivši se, da je pravico za nebeško dedišno zgubil, in pa peklenskemu terpljenju zapadel; se mu vest trese, serce se mu milo sogreje, in potokoma se mu solze po obrazu polivajo. — Tako začne grešnik greh sovražiti, katerega je poprej ljubil, in Boga ljubiti, katerega je poprej sovražil. Glejte, to je začetek usmiljenja božjega in opravičenja grešnikovega; Jezusova rešnja kri začne v grešnikovo dušo kapljati, on stoji pri prvem žlebu velike kopelji, zakramenta svete pokore, in se vmiva v Zveličarjevi rešnji kervi.

V životopisu svetega Bazilja cezarejskega škofa se bere sledeča čudna dogodba: Neka gospa prav premožna je še v mladih letih vdova postala, in se izda strašno ostudnim grehom. Milostljivi Bog, ki ne želi grešnikove smerti, nji na serce govori, in grešnica sklene se spokoriti. Se pripravlja za veliko spoved, vest skerbno sprašuje, in vse grehe na listek zapisuje. Sadaj gre k svetemu škofu Bazilju, poklekne prednj in iz listeka mu grehe čita, ter tako se spové. Na to vzame sveti škof listek v roké, ga povzdigne nakviško, ter zdihne: „ *Gospod Bog! ti sam grehe zbrisuješ, tvoja milost je večji memo naše hudobije, usmili se te nesrečne grešnice, ki te zgrevana in objo-*

kana za odpuščanje prosi. " Sveti škof listek na altar položi, in celo noč pred altarjem klečé za grešnico moli, drugi dan pa še ondi sveto mašo bere. Po dokončani sveti maši listek iz altarja vzame, in glej! vsi grehi so bili zbrisani, samo edin naj ostudniši ne. Grešnica to viditi obledi, se verže na obraz pred svetim škofom, joče, vpije in prosi rekoč: Oh sveti oče, molite za me, naj bi mi še ta greh odpuščen bil. Sveti Bazilj se milo nad tem zjoka, ter grešnici reče: Vzemi listek in pojdi k svetemu Efremu, ki v daljni puščavi stanuje; on je velik prijatel božji, on ti bo pri Bogu odpuščanja sprosila. Grešnica gre. Ko se Efremovi čumnati bliža, nji pride puščavnik naproti, in ji že od dalje vpije: Nazaj pojdi, jaz sim grešnik, in ti pomagati ne zamorem; nazaj pojdi k svetemu škofu; kakor ti je sprosila odpuščanje drugih grehov, ti bo sprosila odpuščanje tudi še za ti greh. Efremu je bilo namreč od vsega nebeško razodenje došlo. Grešnica se objokana verne. Ali kaj, — ko do mesta Cezareje nazaj pride, glej! Bazilj je bil mej tem umerl in ravno sadaj nesejo njegovo truplo na pokopališče. Grešnica to viditi, od velike žalosti nad svojim grehom, se verže na tla, in zavpije: Sveti služabnik božji! med teboj in menoj naj Bog sodi, zakaj ti si bil v stanu, za moj greh pri Bogu odpuščanje mi sprositi, in si me poslal v puščavo, kjer nisim nič opravila. V tej žalosti potegne listek iz žepa in ga verže na merliča, ter na glas joče. Pričujoč duhovnik pobere listek, viditi kaj žena hoče, pa ne najde nobene čerke na njem. Grešnici ga nazaj poda ter ji reče: Zakaj jočeš, glej, saj je listek čist, in Bog ti je vse grehe zbrisal. Gospa se lepo Bogu zahvali in vsi ljudje ga povelčujejo, da je tak čudež nad grešnico

storil (Simeon Metafrastes in vita s. Basili). Glejte, ljubi kristjanje! tako si je ta grešnica po pravi serčni grevengi v Jezusovi rešnji kervi dušo oprala. Oh! in naše serca so terde kot skala. Mi še nikdar nismo čez svoje grehe jokali. Mi ne spoznamo gerdobe svojih grehov, ne spoznamo svoje velike nehyaležnosti, ne čutimo v svojih sercih nobene ljubezni do Boga, nočemo obstati, da smo malopridni razbojniki ljubeznivega Jezusa! Kaj bo z nami? Ali bomo deležni Jezusove kervi? ali bodo nam naši grehi zbrisani? Žalosten moram odgovoriti, da kratko nikar. Ako svojih grehov ne obžalujemo, tudi odpuščanja ne dosežemo; ako Boga ne ljubimo, tudi njegovi otroci biti ne moremo; obžalujmo torej hudobijo, ktera se da samo s solzami zbrisati; sovražimo pregreho, ki je nas v strašno nesrečo pogreznila; obernimo se vsi objokani nazaj k Bogu, ktereга smo bili v svoji nepokoršini zapustili; ljubimo ga in vedno kličimo rekoč: Zanesi nam Gospod! zanesi svojemu ljudstvu! operi nas naše hudobije. —

2. Drugi žleb Jezusove kervi je čista spoved.

Jaz bom Gospodu svojo krivico sam zoper sebe spoznal, in ti Gospod! mi odpustiš hudobijo mojih pregreh." Tako je že v stari dobi kralj David govoril. Po tem takem ni zadosti, da mi serčno grevengo nad svojimi grehi čutimo, marveč smo tudi dolžni svojih krivic se obtožiti, svojih grehov se spovedati, če le priložnost imamo. — Sveto pismo nas te dolžnosti jasno doviža, in sicer najdemo že v stari zavezi obilno svedočeb te resnice. „Kdor svoje hudobije zakriva, slabó se mu bo godilo; kdor jih pa spozna in se jih zderži, bo usmiljenje doseget, tako se bere v bukvah Prigovorov 28. 13. Ne sramuj se svojih grehov se obtožiti" govori modri

Siracid Ekl. 4. 31. — Se ve da v starem testamentu se je obtoženje grehov na drugo vižo godilo; še le po Jezusu Kristusu se je to imenitno opravilo za zveličanje grešnikov prav razvidilo; On je spoved v zakrament postavil in svojim namestnikom oblast dal, ljudem grehe odpuščati, ker jim je rekel: „*Prejmite svetega Duha; katerim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni, katerim jih bote zadržali, so zadržani,*” Jan. 20. 21-24. Namestniki Kristusovi ljudem grehe odpuščajo, ali pa zadržujejo le v Jezusovem imenu. Oni so prav za prav postavljeni ključarji, ali blagajniki, ali hranitelji Jezusove kervi. Če spoznajo, da grešnik je odpuščanja vreden, ga odvežejo in žleb Jezusove kervi na-nj obernejo, da si dušo omije; če ga pa odveze nevrednega sodijo, ga kot nesrečnega brata omilujejo, pa zaklad Jezusove kervi mu zaprejo. Zatorej opominja sveti Janez vse grešnike se prav spovedati, ker pravi: *Ako se spovemo svojih grehov, je zvest in pravičen, da nam odpusti naše grehe, in nas očisti vse hudobije.* I. Jan. 1. 9. in kmalo doloži še veselo resnico rekoč: „*Ako je kdo grešil, imamo pri Očetu besednika Jezusa Kristusa Pravičnega, in on je sprava za naše grehe; ne samó pa za naše, ampak za grehe vsega sveta.*” I. Jan. 2. 1-2.

To so terdili vsi pravoverni; zato beremo že v apostoljskem djanji, da mnogi so prišli se obtožit, in so svoje djanja povedali, 19. 18. in cerkvena zgodovina nam pové, da skoz vse keršanske veke je spoved veljala, tako da modri Origen je prav pisal rekoč: Ako mi svoje grehe ne le pred Bogom, ampak tudi pred tistimi, ki naše rane zaceliti zamorejo, to je, pred mašniki spoznamo, se nam naši grehi izbrišejo; in sveti Tridentinski zbor celo vsacega, ki bi to

važno resnico od potrebne spovedi tajil, prekolne in izobči.

(Čista spoved torej je drugi žleb, po katerem se Jezusova rešnja kri v naše duše cedi.) — Sveta Magdalena od Pacis je nekdam pri spovednici stala in verste čakala na spoved, mej tem ko se je druga njena samostanska sestra spovedovala. In glej, ko spovednik roko dvigne spovedenko odvezati, vidi svetnica v zamaknjenem duhu, kako se iz Jezusovih ran presveta rešnja kri na spovedenko cedi, njeno serce čisto omiva in s gnado krepča. Sveta devica se ne more pri tem pogledu več zderžati, marveč polna želje po Jezusovi kervi zavpije: Tudi meni o Gospod! tudi meni! Zgovori, svoje roke razprostira, in od naj večje ljubezni do Jezusa omedli.

Glejte, ljubi kristjani! resnično je, da z obtoženjem svojih grehov se Jezusove kervi vdeležimo. Zatorej bližajmo se radi spovednici, in verzimo od sebe vso krivo sramožljivost, kadar pred Jezusovega namestnika poklekne; razložimo mu odkritnosercno in prav s zastopljivimi besedami ves stan svoje duše; položimo pred njega svoje serca, in vselej se tako čisto spovejmo, kakor da bi po spovedi naravnost pred sodnji stol stopiti imeli; zakaj veste, da sveti Pavl uči: *Ako bi sami sebe presodili, bi ne bili sojeni*" Kor. 11. 31. to je, ako bi sami sebe ostrejši presojevali in očiščevali, sami sebe sodili v zakramentu svete pokore, bi šiba ostre božje pravice nas ne tepla. Bližajmo se pogostoma k temu žlebu Jezusove kervi; zakaj pogostoma v slabosti padamo, pogostoma tudi se moramo v Jezusovi kôpelji omivati.

3. Tretji žleb Jezusove kervi je zmožno zadostenje.

„*Pokoriti se ali pa goreti,*“ pravi sveti Avguštín, in sveti Pacian doloži rekoč: Bolje je se očistiti v studencu solz kakor pa v ognju, zakaj vemo, da nič omadežanega ne pojde v nebeško kraljestvo. — Jezus Kristus je sicer za vse naše grehe božji pravici zadostil, pa on je vsem rekel: „*Ako kdo hoče za menoj priti, naj zataji sam sebe, in naj vzame svoj križ in naj hodi za menoj.*“ Mat. 16. 24. Če je tudi Jezus vse za naše zveličanje storil, vender nismo oprosteni, toliko storiti, kolikor premoremo. Mi si moramo veliko prizadjeti, po zmožnosti za svoje pretečene grehe zadostiti; se vč da naše zadostenje nam ne more odpuščanja grehov in božje milosti doseči, ker mi vbogi červiči nismo kos, neskončni božji pravici primerjenega zadostila donesti; ali vse, kar mi za svoje grehe opravljamo, nam tolikanj koristi, da se Jezusovega zaslužnja vdeležimo; zatoorej pravim, da naše zmožno zadostenje je žleb, po katerem Jezusova kri v našo dušo curlja in jo opera.

Sveta katoliška cerkev je skoz vse veke tako učila, in vsem grešnikom, ki so svoje grehe spoznali, v zadostenje spokorne dela nakladala. In ta naložena pokora je bila v prvih stoletjih keršanstva zelo ostra, je terpela več let, in je bila nekterekrate tudi očitna. Še v novejših dobah najdemo zgledov ostre očitne pokore. Tako beremo, da Erihu II. kralju angleškemu, ki se je bil zadolžil umorstva svetega Tomaža, kantuarijskega nadškofa, papež Aleksander III. 1172 naloži sledečo pokoro: Bosonog je moral v cerkvo iti, kjer se je truplo umorjenega nadškofa hranilo. Pred cerkvo pridši je pokleknil, in očitno odpuščanje prosil; gre v cerkvo, in ko do mesta prikorači, kjer je svetnik

umorjen bil, se razjoče; sadaj stopi k grobu mučenca in se obtoži očitno svojih grehov; na to si ramena sleče, in od vsih škofov njegovega kraljestva ga vsak po petkrat, od osemdeseterih redovnikov pa ga vsak po trikrat z bičom po plečah vdari. Ondi po tem celo noč bos in tešč, klečé na terdih tleh moli, in še le drugo jutro odvezo dobi. — Tako je katoliška cerkva mnogoverstno pokoro nakladala, in v Tridentinskem zboru slehernega, ki bi tajil, da je zadostenje za greh potrebno, hudo prekolne. Seja 14. — Tako še današnje dni spovedniki v duhu svete matere katoliške cerkve grešnikom pri spovedi pokoro naložijo, in spovedenece le takrat, kadar že pokoro prevzame, odvezo dobi.

V misionarskih poročilih čitamo sledečo dogodbo: Peter Buržua, mladenč iz otoka Majorke, pade v svojem 23. letu v turško sužnost v mestu Algier. Zapeljan ondi Kristusa zataji, in tako rekoč posiljen se poturči. Pa, čeravno se zvunanje po turško obnaša, vender v sereu še le pravo vero hrani. Sčasoma se zavé, da tako Bogu dopasti ne more, da mu je treba spet očitno Jezusa ^{spomni: kisi me goneli} spoznati. Vedil je sicer, da če to stori, bo moral umreti, pa sam sebe je tolažil rekši si: Jezus je za me umerl; moj greh je tako velik, da se da le s smertjo spokoriti. Gre k svojemu gospodarju, ter mu reče: Ti si me posilil se poturčiti, ali sadaj ti povem, da sim kristjan, in kristjan hočem ostati do smerti. Reče, in gospodarju turško kapo pod nogé verže, ter jo pohodi. Vem, mu dostavi, da me boš umoril, pa to me ne straši, jaz sim pripravljen za Kristusa življenje dati; — tako bom moj greh spokoril. Gospodar ga obsodi živemu sožganemu biti, ga veli do podhlače sleči, okoli vratu verige mu djati, na ramo velik tram

zadeti in na terg ga peljati, naj bi ondi smert storil. Se zgodi; in ko ga na terg peljejo, on po poti glasno pravi: Hvaljen bodi Jezus! sveta rimljanska, katoliška apostoliška vera je edino-zveličavna! Svojim tovaršem pa je tako govoril: Smerti se sicer bojim, pa v sebi čutim glas, ki mi pravi, da Bog mi bo dal moč vse muke prestati. Saj se je tudi naš Gospod Jezus Kristus smerti bal, pa je vender še večji terpljenje prestal, kakor mene čaka; zaupam v njegovo pomoč in milost. Na tergu steber v tla zasade in mladenča k njemu privežejo; sadaj derva okoli nanesejo, jih zažgejo, in mladenč v sredi ognja živ gori. Neki katolišk misionar, Vaser po imenu, je skrivaj za mladenčem šel na morišče, in ker vidi, da do konca stanoviten v ognju Jezusa moli, mladenča na smertno uro izobčenja reši, kteremu je bil kot odpadene od vere zapadel; in na znamnje, kakor sta se bila med seboj zastopila, ga od grehov odveže, kterih se mu je bil že poprej spovedal, se jih serčno skesal, in pa za nje božji pravici zadoštiti, je svoje življenje daroval. To se je godilo leta 1655.

Oh zavidljiva smert tega mladenča! On je bil v veliki nevarnosti se pogubiti, in glejte kot marternik je umerl. On je dal svoje življenje v zadostenje svojih grehov, in tako si je žlebl Jezusove kervi na-se obernil, se je opral v Jezusovi kopelji, in njegova duša se je vsa čista dvignila iz terpljenja v večno veselje. Kakor nekdanj sveti Peter Alkantarski, ta mladenč nam sadaj iz nebes govori: *Srečna pokora, ki mi je v tako čast pripomogla!* — Kako se pa z nami kaj godi? Oh pokora! ta beseda že nam ne dopade. Celo naše življenje bi imelo biti le pokorjenje, zakaj veliko, prav ve-

liko smo že grešili; ali mi se vsega ogiblujemo, kar boli, peče, in bode. Jezus je za nas neizrečeno veliko terpel, mi pa iz ljubezni do njega nič terpeti nočemo. On je za nas strašno smert storil, mi pa edinega posta njemu darovati nočemo. Jelite, ni res, da celo čez spovednike mermramo, če nam le nekoliko težavno pokoro v zadostenje naložijo? Oh moj Jezus! ti nosiš ternato krono na glavi, mi pa hočemo zmerej le z rožcami ovenčani biti, in vender želimo tvoje nebeške časti se vdeležiti. Prazne nade! ljubi moji bratje! te so naše prazne nade. Nobeden k Jezusu ne pride, če ž njim vred ne terpi. Kakor je on za grehe vsega sveta se pokoril in božji pravici zadostil, se mora vsak zmed nas za svoje grehe pokoriti, da se Jezusove rešnje kervi vdeleži in milost doseže. Iz tega namena je ljubeznjivi Jezus zakrament svete pokore v sveti katoliški cerkvi postavil, (ter je tako veliko kopelj iz švoje rešnje kervi vsem grešnikom zapustil,) naj bi se po serčni grevengi, čisti spovedi in zmožnem zadostenji svojih grehov ondi omivali, čistili in znažili, in tako zaznamnjani s znamnjem nedolžnega Jagnjeta, in oblečeni v bele dolge oblačila, stali pred nebeškim prestolom ter večnemu Bogu slavo prepevali. —

V Jeruzalemu je bila ovčja kopelj, ktera se je po hebrejsko Betzajda imenovala, in je imela pet lop. Ta kopelj je imela čudno moč; angelj Gospodov je ob časih v kopelj prišel, in voda je pljivkala, in kdor je po pljivkanji vode prvi v kopelj stopil, je ozdravil,

ktero bolezen koli je imel; zatorej je v peterih lopah pri ribnjaku velika množica bolnih, slepih, kruljevih in suhouldnih ležala, ki so čakali na pljivkanje vode, in ko se je voda kaliti začela, so vsi na enkrat nakviško planili, ter si je vsak na vso moč prizadeval, prvi v ozdravivno kopelj stopiti. Kaj se vam zdi, kakšen stok se je po tih lopah slišal, kadar so si bolniki na noge pomagali, in kakšen krič in kakšino zdihvanje je okoli zadonelo, kadar so drugi bolniki prvega že v kopelji zagledali, ker jih je prehitil, ter s svojim ozdravljenjem vsem drugim priložnost ozdraviti spodmaknil; zakaj nekteri so več let ondi zastonj čakali, kakor nam sveti evangelist Janez pové, da neki človek je 38 let bolan v lopi pri tej ovčji kopelji ležal, pa ni ozdravil, zato ker revež človeka imel ni, da bi ga bil, kadar se je voda skalila, v kopelj djal, in preden je on prišel, je že drug pred njim v kopelj stopil; dokler je sam Jezus memo gredé ga čudovitno ozdravil Jan. 5. 1-15.

Ta ovčja kôpelj v Jeruzalemu je bila lepa predpodoba današnje velike kopelji v Jezusovi presveti rešnji kervi, v zakramentu svete pokore. Lope so današnje spovednice, angeli Gospodovi so spovedniki, bolniki so vsi grešniki. — In glejte grešniki! Jezusova kri že vré in pljivka, gospodovi namestniki so že prišli v spovednice vam pomagat, da vsi stopite v veliko kopelj rešnje kervi, in od vsih svojih bolezni ozdravite. Oh kako veselje za vas! Pa tudi kako veselje za nas, da vam zamoremo takó ljubeznjivo resnico naznaniti! zakaj vam povem, kar je že nekđaj sveti Ambrož izustil, da za pridgarje je ni večé radosti od te, da grešnikom zamorejo odpuščanje napovedati. Pridite, bratje! in vsi, ki imate spokorjeno serce, bote ozdravljeni; vsi,

ki je vas greh podjarmil, bote oprosteni; vsi, ki ste se pred božjo pravico veliko zadolžili, bote odpuščanje dosegli; pridite, za vas so nastopili dnevi gnade, serčnega miru, božjega usmiljenja in Jezusove milosti. Po grehu ste zgubili ljubezen in prijaznost svojega Boga; ste se odrekli nebeški dedšini, katero je vam Jezus Kristus s svojo presveto kervjo zaslužil; ste postali sužniki Satana in deležniki peklenskega brezdnja. Ah, to je bilo strašno! ali bodisi vaš stan kakšnor koli hoče, grešniki! veselite se, in serčnost si dajte; zakaj samo pri vas sadaj stoji, ali hočete popolnoma odpuščanje imeti. Jezus je pripravljen vas v svoji rešnji kervi oprati, in Bog Oče je pripravljen vas spet v svojo ljubezen sprejeti, ter vse pravice vam poverniti. Naj bodo vaši grehi kakšnorkoli hočejo, vsi bodo vam odpuščeni in čisto pozabljeni, vi boste djani v število poklicanih, opravičenih, zvoljenih. —

Vender še nekaj. Pri ovčji kopelji, od ktere sem govoril, je bila velika množica bolnih, slepih, kruljevih in suhoudnih, pa samo enega je Jezus ozdravil, ko je memo prišel, zakaj? vpraša sveti Avguštin, in odgovori: zato, ker samo ti je bil prav pripravljen. Iz tega razvidite, da se morate prav pripraviti, naj zakrament svete pokore vredno prejmete. Zatorej pristopite s živo vero, s terdnim zaupanjem v milost božjo, in s stanovitnim sklepom življenje poboljšati; pristopite s zgrevanim in ponižnim sercom, in recite: naj velja kar rado, jaz se hočem spokoriti, in nikdar več ne grešiti. Tako bo zakrament svete pokore za vas resnična kopelj, iz ktere bodete popolnoma ozdravljeni, vsi čisti in kot naj ljubeznjivši otroci božji stopili.

Oh grešniki! grešnice! vam govorim, poslušajte

me, vbogajte me. Oh ja, vi me bote vbogali, saj sami spoznaste, da druge poti za vas več ni v večno življenje. Zatorej o moj Bog! vkroti tvojo jezo in ne žugaj več z maščevavnostjo. Glej pred teboj zgrevane grešnike, ki se vsi objokani v naročje tvoje milosti veržejo. Oni so žalosti čez svoje grehe presunjeni, in kličejo v tvoje usmiljenje. Oh, Oče prizanesljivosti! in Bog vse tolažbe! usmili se nas, in ne daj nas tvoji ostri pravici v roké. Daj se omečiti z našimi solzami, z našimi zdihleji. Ozri se, nebeški Oče! na presveto rešnjo kri tvojega ljubeznjivega Sina Jezusa Kristusa, v kateri se mi vsi želimo oprati, in bodi milostljiv nam vbogim grešnikom. Amen.

VIII. POGOVOR.

Trojno duhovno vstajenje.

*„Zbúdi se kteri spiš, in vstani od mertvih,
in Kristus te bo razsvetlil.“*

Sv. Pavl do Efežanov V. 14.

Sveti Auguštín bil je v hude sponi spačene poželjivosti uvezan, in grešnih strast takó prevzet, da nemogoče se mu je zdelo, odpovedati se razujzdanemu življenju, in novo pobožno življenje nastopiti. Večkrat je poskusil razkovati se ostudnih verig gerde navade, pa, ker mu ni bila še terdna volja se poboljšati, kmalo je zopet padel v sužnost svojih grešnih razvad. Neki dan premišluje svoj žalostni stan, in solze poliva čez svojo nesrečo, ker dobro je vedil, da večno pogubljenje ga čaka. Pri tej priložnosti vzame v roké sveto pismo, ga nagloma odpre, in glej! ravno te besede, ktere je sveti Paul do Efežanov pisal rekoč: „zbudi se, ki spiš in vstani od mertvih, in Kristus te bo razsvetlil,“ mu v oči padejo; jih prebere, jih premišluje, spozna, da so njemu rečene, dvigne svoje solzne oči prot nebesom, ter zaprosi: Kristus razsvetli me! hočem se zbuditi, hočem od mertvih vstati, hočem se poboljšati. — In tukaj se je pričela Auguštínova spreobrnitva. Zbudil se je iz grešnega spanja, vstal je iz postelje gerdih pregreh, v kateri je toliko časa mertev ležal, in Kristus ga je razsvetlil, da je velik učenik katoliške cerkve postal, in nebeški svetnik.

Grešniki! ta zgled vam velja. Vi ste v zadnem pogovoru lahko spoznali, da v kopelji Jezusove kervi se morate svojih grehov oprati, ako je vam ljubo večnemu pogubljenju oditi; sadaj tedaj zbudite se, kateri spite, vstanite od mrtvih; — vi ste kot grešniki mrtvi na duši, in Kristus bo vas razsvetlil, bo svojo gnado v vaše serca vlil, bo vas s svojo pomočjo podperal, bo s svojim nebeškim mirom vaše vesti vpokojil, in vi se boste prepričali, kako sladek je Bog, in kako veselo je Jezusu služiti.

Pa bojim se, da bi v tej zadevi dušni sovražnik marsikterega motiti utegnil, ter mu zastopiti dajal, da živi med tem, ko je v resnici le mrtev; bojim se, da bi nekdo zmed vas ne mislil, da z njegovim zveličanjem dobro stoji, ker večkrat presvete zakramente prejema, čeravno pa po velicih grehih brodi; zatoorej sim namenil vas v tem danes skerbno podučiti, in bom vam razložil trojno duhovno vstajenje, iz kterega se bo slehern prepričal, kaj ima od svojih spoved misliti, kako stoji z njegovim dušnim vstajenjem, kako z njegovim zveličanjem. In da me bodete lažej zastopili, bom vse grešnike, ki k spovedi hodijo, na troje razdelil, ter jih prilikal z vstajanjem treh oseb iz svetega pisma in rečem:

1. Nekteri grešniki le na videz od grehov vstanejo, kakor se je bil Samuelov duh le na videz Saulu prikazal;

2. Drugi grešniki le za čas od grehov vstanejo, kakor je bil Lazar le za čas od mrtvih vstal;

3. Tretji grešniki pa za vselej greh zapusté, kakor je bil mili Jezus za vselej svoj grob zapustil.

Te resnice so važne za vsacega grešnika. Po

njih bo slehern zmed vas sprevidil, kako stoji z njegovo dušo; zatorej prav pazljivo poslušajte.

Človeška duša je bila neumerljiva vstvarjena; vender pa pravimo, da umerje, kadar si človek svojo vest z velikim grehom oskruni; in toliko časa mertva ostane, dokler si grešnik v zakramentu svete Pokore vesti čisto ne vmije, in zopet v prijaznost božjo ne stopi. Duša v takem grešnem stanu prav za prav ni mertva tako, da bi človekovega telesa ne oživljala; marveč mertva je le na duhovno vižo, ker je posvečujočo gnado božjo, ktera je edino dušno življenje, zgubila. — Kakor naše telo umerje, kadar se duša od njega loči, enako umerje duša, kadar se gnada božja od nje loči. Posvečujoča gnada božja pa se po vsakem smertnem grehu od duše loči. Da to je za dušo velika nesreča, vsak lahko zastopi; zakaj smert duše, ali pa njeni zapad večnemu pogubljenju, sta jednaka pomena. — Kaj ne, da srečna bi se pač duša štela, ako bi zamogla pogubljenju oditi in zopet oživeti? in ona resnično tudi oživi, kadar se grešnik svojega smertnega greha spokori, ker posvečujoča gnada božja se zopet v dušo poverne. Kakor bi mertvo telo spet oživelo in vstalo, ako bi se duša vanj povernila; tako duša od mertvih vstane, kadar se posvečevavne gnade božje vdeleži. — Vidite, da velika prilika obstoji med obudanjem mertvih teles iz pokopališč, in pa med vstajenjem grešnih duš iz blata grehov. Te prilike se po-

služivši bom vam v zgledih pokazal, kako kaj z vašim duhovnim vstajenjem stane, ter rečem:

1. Nekteri grešniki po spovedi le na videz iz grehov vstanejo, kakor se je bil Samuéllov duh le na videz Saulu prikazal.

Samuél bil je velik prerok v Izraelu, zvest prijatelj kralja Saula, in njegov serčen opominjevalec. Samuel umerje, in bil je zakopan v Ramati. Kmalo po njegovi smerti je Saul imel vojsko s Filistejci, in preden je v boj šel, bi bil rad zvedil izid vojske; zato je Gospoda poprašoval; pa, ker je bil Saul pobožno pot zapustil in grešno živeti jel, mu Gospod ni odgovoril ne po sanjah, ne po duhovnih, ne po prerokih. Se spomni na svojega mertvega prijatla Samuela, in v glavo mu pade iz groba ga poklicati, naj bi mu izid vojske povedal, kakor mu je že večkrat v življenji prav prerokoval. Gré v Endor, kjer je bil za čarovnico zvedil, ter nji veli Samuela od mertvih poklicati. Čarovnica opravi svoje vražne zarotenja, in glej, prikaže se podoba starca z dolgo brado, z belimi lasmi, s gerbavičastim čelom, obraz ima razježen, in v dolg plajšče je zavit. Saulu se zdi, da je Samuel, in pade na svoj obraz. „Zakaj me kličeš? vpraša prikazen Saula. V velikih težavah sim,“ jeclja Saul, „kako bo vojska s Filistejci končala, bi rad vedil.“ „Ker ti nisi Gospoda poslušal, je on tebe zapustil; ti in Izraelci bote padli Filistejcom v roké; jutre bodete umerli ti in tvoji sinovi, in tvoj kraljevi prestol bo Davidu izročen.“ Izgovori in zgine. I. Kralj. 28. Cerkveni učenci pravijo, da ni bil Samuel iz groba vstal, marveč Bog je le prikazen v Samuelovi podobi poslal, zašlemu Saulu zadno štrafo napovedat, in zavoljo njegovih pregreh smert in zgubo

kraljevskega prestola mu naznanit; čeravno je Saul mislil, da s Samuelom govori. Samuelov duh je bil na videz, prikazen pa v resnici.

Veliko grešnikov na svetu je, kar njih duhovno vstajenje zadene, tej prikazni močno podobnih. Oni imajo dušo s smertnimi grehi obteženo, in so z Bogom v sovražtvu. Viditi, da se vsakdan mnogo kristjanov v Jezusovi rešnji kervi pri zakramentu svete pokore omiva, jih vest peče in serce se jim solzi, da so oni od vsih naj slabši; in bojivši se, da bi jih drugi očitno hudobneže ne psovali, se k spovedi napravijo, pridejo v cerkvo, morebiti tudi željo imajo, vseh grehov se obtožiti; pa kriva sramožljivost se jih polasti, oni niso še prav na tanko svoje nesreče premislili, in nad svojimi grehi se zgrevali, se niso prav goreče k Jezusu obrnili, in prava volja jim ni se ojstro pokoriti, strah pred svetom je veči kakor pa božji strah; zdaj pristopi še peklenšček, priseženi sovražnik naše duše, začne grešnika motiti in na serce mu zapeljivo govoriti, ga straši z mnogimi lažnivimi zvijačami; in nesrečni grešnik poklekne pred spovednika, se obtoži svojih majnih slabost, zamolči pa naj večje malopridnosti. Jojme ne! on prejme po nevrednem sveto odvezo in zakrament svete Pokore ognjusi; serce mu oterpne, satan ga še le tesneje v svojo sužnost uveže, ga tako rekoč še v večo progreho potiska — in nesrečni grešnik pristopi še k presvetemu obhajilu, zapečati svojo nezvestobo pri spovedi še z nevrednim zavžitjem presvetega Jezusovega Telesa, in ropar božji postane, postane strašna prikazen. Ljudje ga pravega spokornika imajo ter mislijo, da je od grehov vstal, to da v resnici taka ni; marveč je strašna prikazen svojemu angelju varhu,

ki je perst nad ustmi deržaje njegovo obtoženje poslušal, in stermel nad njegovim grešnim zamolknenjem; je strašna prikazen vsim nebeščanom, ker zvedó, da na mesto se svetih zakramentov v večno zveličanje poslužiti, se jih posluži v večno pogubljenje; je strašna prikazen prečisti Mariji Devici, ker vidi, kako ta nesrečnež njenega Sina vnovič križa in hudobno mori; je strašna prikazen samemu milemu Jezusu, ker ta malopridnež ne presodi sam sebe, marveč po nevrednem jé Jezusovo meso in pije njegovo rešnjo kri, ter si sodbo jé in pije, ker ne razloči telesa Gospodovega. Gorjé takim grešnikom! stokrat jim gorjé! na videz pred svetom so vstali, v resnici pa so se še le globokeje v grob greha zakopali. — Takim veljajo besede, ktere je sveti Janez govoril nekemu cerkvenemu pervaku v Sardah. Bil je namreč svoje dni neki predpostavljen v Sardeškem občinstvu, ki se je pred človeškimi očmi kazal, da živi popolnoma v naj terdnejši veri in nar serčnejši ljubezni; pa pred Božjimi očmi njegovo življenje ni bilo popolno. Sveti Janez mu na Božje povelje dopiše, ter ga te napake ostro graja rekoč mu: „*Vem tvoje dela; imé imaš, da živiš, pa si mertev.*” Raz. 3. 1. Tako rečem nesrečnim oskrunovavcem svetih zakramentov: „*imé imate, da živite, pa ste mertvi.*” Vi hodite k spovedi in zatorej svet vas za poštene derži, pa pred Bogom ste gnjusoba in stud. Ljudje vas vidijo, da se med spokornike verstitute, in mislijo da ste vstali iz postelje grehov; ali Bog vé vaše dela, pozna ves strup vaših sere, vi ste mu ostudna prikazen.

Grešniki, ki tako delate, nesrečni bratje! pomislite, da svet sicer goljufati zamorete, pa nikdar ne

Boga. Unemu pervaku v Sardah je Bog zažugal rekoč: *Ako ne boš čul in pokoro delal, bom prišel k tebi kakor tat, in ne boš vedil, ktero uro k tebi pridem.*”

Raz. 33. Tudi k vam utegne Gospod priti, in ne bodete vedili, ktero uro k vam pride. Zatorej čujte in delajte pokoro. Presodite, da vsaka slabó opravljena spoved človeka nizko v peklenško prekletstvo pogrezne; pomislite, da ložej bodo sodni dan uni obrajt storili, kateri niso nikdar k spovedi šli, kakor pa tisti, kateri so sveste zakramente nevredno prejemale. Zdramite se, nesrečni bratje! vi ste v nevarnosti, Božje kraljestvo za vselej zgubiti, in za večne čase v oblast peklenških Filištejev pasti. Zbudite se, ki spite in popravite svoje slabe spovedi in grešne obhajila. Vstanite od mertvih; vi ste resnično mertvi, odkar se v tem nesrečnem stanju znajdete, in karkoli ste dobrega doprinesli, za večnost je vse zgubljeno; vstanite od mertvih in Kristus bo vas razsvetlil, in vsi nebeščani se bodo nad vašim duhovnim vstajenjem veselili.

2. *Drugi grešniki le za čas od grehov vstanejo, kakor je bil Lazar le za čas od mertvih vstal.*

Lazar, Martin in Magdalenin brat in pa Jezusov velik prijatelj, bil je v Betanji umerl in ondi zakopan v jamo, čez ktero je bil kamen položen. Ko je štiri dni v grobu ležal in že smerdel, pride Jezus v Betanijo, in sestro ga peljete k njegovemu pokopališču. Jezus veli kamen odvaliti, vzdigne svoje oči na kviško, pomoli k svojemu Očetu, ter potem z velikim glasom v grob zavpije: Lazar! pojdi ven. In glej, Lazar je zdajci ven prišel, povezan na rokah in nogah s povoji, in njegov obraz je bil v pert zavit, kakor je bila pri Judih šega pokopavati. Jezus reče pričujočim: Raz-

vežite ga, in pustite ga iti. Jan. 11. — Tako je bil Lazar obujen in je od mrtvih vstal. Še mnogo let po tem je živel. Vemo, da po Jezusovi smerti bil je, iz judovske dežele pregnan, na Francosko v mesto Marsejl prišel. Ondi je Jezusovo vero učil, in prvi Marsejski škof bil. Pa vendar bil je le za čas k življenji obujen, ker je znano, da je spet umerl, in v Marsejli se še današnje dni njegov grob kaže. Njegovo vstajenje od mrtvih v Betanji bilo je torej le za čas, ker se je v Marsejli zopet v grob vlegel. —

Temu je veliko grešnikov podobnih. Oni svoj nesrečni stan spoznajo, in se nekaterekrate v letu n. p. o veliki noči, v adventu, in še o drugih priložnostih k spovedi napravijo, se čisto vseh grehov obtožijo in vest si vpokojijo; tudi s pobožnim duhom še zakrament svetega Rešnega Telesa prejmejo; oni so vstali iz groba grehov; milostljivi Bog jim je vse nezvestobe prizanesel; zakaj po besedah svetega Pavla: „*so darovi in poklic Božji brez kesanja.*“ Rim. 11. 29. Bog jim grehe popolnoma odpusti, in svojo posvečujočo gnado dari: ali kaj? oni le toliko časa v gnadi božji ostanejo in brez greha živé, dokler se jim priložnost grešiti ne ponudi; kadar pa taka nastopi, se zopet v grob greha zavalijo, in spet na duši umerjejo. Od takih pravi sveti Avguštin, da težko bi se od njih reči zamoglo, da so greh zapustili, marveč le za čas so odložili grešiti. Podobni so unemu človeku, kateri zvečer svojo suknjo sleče, pa jo zjutrej zopet obleče. — Taki grešniki so zlo nesrečni; zakaj čeravno po besedah svetega papeža Gelazija Božja milost ne dopusti, da bi zavoljo spovedanih grehov ostremu maščevanju zapadli, ker Bog nikdar grehov ne odpušča pod pogojem ne več grešiti,

marveč „*daje vsim obilno in ne oponaša.*” Jak. 1. 5. vender pa bojo taki nezvestneži zavoljo vnovič storjenih grehov težje obrajt pred sodnikom imeli, ker Božjo gnado in milost v zlo obračajo.

Se pripoveduje od leva, da kadar ga lovci podé, kar mesa v želodcu ima, vse izpljuva, naj bi ložej letel in lovcom vtekel. Kadar pa lov jenja in on zapaзи, da je nevarnost pretekla, se poverne na mesto, in kar je bil poprej izpljuval, spet povžije. Takó delajo imenovani grešniki. Duhovni lovci so pridigarji in spovedniki. Kadar ti cerkveni služabniki s sveto gorečostjo grešnikov za Božje kraljestvo iščejo, na serce jim govore in tako rekoč jih lové, oni pridejo, in kar jim hudobije na sercu leži, v spovednici odložijo; pa komej duhovni lov o veliki noči, v adventu in o kaki drugi priložnosti jenja, kar se oni v poprejšno grešno življenje povernejo, in tako rekoč vse grehe spet povžijejo, kojih so se spovedali bili; in takó je njih poslednji stan hujši od poprejšnega, ker zapadejo še večemu sovražtvu božjemu; oni postanejo, kakor govori apostelj, nerodovitna zemlja, ktera pije dež božje gnade, pa le ternje in osat rodi, zatorej je blizo prekletstva, in njen konec je požganje. Od takih pravi sveti Peter: „*Boljše bi bilo zanje, pota pravice ne spoznati, kakor po spoznanji spet odstopiti od svete zapovedi.*” 2. Petr. 2. 21. Glejte, oni so na duhovno vižo Lazarju podobni, kateri je bil v Betanji od mrtvih vstal, pa je spet v Marsejli umerl.

Pa od kod pride, da se toliko grešnikov po spovedi zopet v grehe zakopa? Poglavitna uzroka sta dva: Pervič — ker se ne poslužijo potrebnih pripomočkov za pobožno življenje; drugič — ker mislijo,

da v gnadi božji ostati jim bo zmerom z enakimi overami opraviti, kakoršne se jim od začetka kažejo. — Kar pripomočke za pobožno življenje zadene, jih že poznate, spovedniki jih vam vsakemu posebej na perste soštevajo in goreče priporočujejo; ni treba, da bi jih vam ponavljal, samó rečem, da se nikdar zadosti prečuditi ne morem, ko vidim, da se jih tako slabó poslužite. Kadar vam kdo svet da za posveten dobiček, se mu zahvalite in zvesto po njem deržite; kadar pa vam spovednik reče: tako in tako se moraš ravnati, ako si hočeš dušo rešiti, zato nič ne pomarate, in vsak majhen trud je vam preveč nadležen. Povejte, ni li duša več od posvetne sreče? kakšina razločba je med nebesom in peklom? Presodite to. — Kar pa drugo zadene, da mislite, da v gnadi božji ostati bo vam vedno z enakimi overami opraviti, kakoršne se vam pri začetku kažejo, se močno motite. Sledni začetek je težek, naj težej pa v dušnih zadevah; ali kadar enkrat, dvakrat, trikrat dušnega sovražnika zmagate in osramotite, bo vam čedalje lažej šlo. Poskusite, in vi se bode te vesele resnice kmalo prepričali. Zbrihtajte se in bodite močni. Potrudite se, in prišel bo čas, da bodete minuto in hip svoje stanovitnosti blagoslovili. Poslužite se vsih pripomočkov, kojih vam spovedniki nasvetujejo, in vi bote srečni na vekomaj.

3. *Tretji grešniki za vselej greh zapusté, kakor je bil mili Jezus za vselej iz groba vstal.*

Jezus Kristus, naš mili Zveličar, bil je na križu umerl. Izgovorivši zadnje besede: „*dopolnjeno je, Oče! v tvoje roké zročim svojo dušo,*“ je glavo nagnil in dušo izdihnil. Že mertvemu je vojak s sulico desno stran odperl, in tekla je kri in voda iz nje. Vsi priču-

joči so ga za mertvega spoznali, ter nebo in zemlja sta njegovo smert obžalovala. Njegovo truplo je bilo po judovski šegi v tančico zavito, in v nov grob položeno. Velik kamen je bil k durim groba zavaljen, farizeji in duhovni so ga zapečatili, in še grob z varhi obdali. In Jezus je vender iz groba vstal; to nam vsi evangelisti spričujejo. Jezus pa tudi nikdar več ne umerje, „*smert ne bo več čez njega gospodarila; zakaj da je umerl za naše grehe, je enkrat umerl, da pa živi, živi Bogu*” na vekomaj. Rim. 6. 9-10.

Jezus je pravi zgled, po katerem bi se imeli vsi grešniki ravnati pri svojih spovedih. Kakor je Kristus od mertvih vstal po veličastvu Očetovem; takó moramo tudi mi po duhovni smerti, po zamorjevanji počutne poželjivosti, grehu odmreti, in po spovedi v novem življenji hoditi; presveto gnado, kojo smo pri zakramentu svete pokore v Njegovi kervi dosegli, moramo za vselej obderžati, in ljubezen Božjo, ktera je bila v naše serca vlita, moramo vedno v sebi hraniti, dokler ne pride mili Jezus nas k sebi klicat in z nebeško krono nas venčat. Oh! da bi med nami obilno takih k novemu življenju obujenih bilo! ali kaj pravim obilno? — da bi vsi mi tako srečni bili, da bi se v nas teló greha razdjalo, in da bi grehu več ne služili! Da bi mi vsi z nevesto visoke pesmi reči zamogli: „*deržim ga, svojega ženina, in ga več ne izpustim;*” oh! kakó bi bili mi srečni! mi bi vse svoje žive dni svest prepevali zmagovavno pesem „*Aleluja;*” satan, naš sovražnik, bi osramoten odstopil, in si ne upal, nam se bližati; našim gerdim razvadam bi se uзда vložila, spačena poželjivost bi se v korenini zadušila; pohujšljivim mnenjem bi se jezik odrezal, zapeljivim tovaršijem bi

se slovo dalo; posvetnim veselicam bi bile vse strune prerezane, in na mesto vsega tega bi se nekako rajsko veselje pri nas že v tem življenji pričelo, ktero bi se lepó vjemalo z blago srečo prvih starišev pred njunim grehom, in bi se mično doveršilo na unem svetu z nebeško častjo. Oh kaka sreča bi ta bila! Samó misliti na njo se mi serce nježno greje, in mile solzice mi oči močijo.

Pa, jojmene! iščem med današnjimi kristjani take zpovedence, ki bi bili po spovedi s Kristusom iz groba grehov ostali, in ne več umerli, pa jih ne najdem. Jih iščem med mladino, pa jih ne najdem, marveč žalosten zapazim, da današnja mladina močno razsaja, in kakor v starosti, raste tudi v razujzdanosti; in akoravno k spovedi hodi, pri vsem tem se čedalje bolj v hudobije topi, ter se vsakdan z novimi pregrehami soznanuje in skruni. Jih iščem med starimi, pa jih ne najdem, nemogoče se jim zdi, zastarane razvade opustiti, in pregrešno življenje poboljšati; nemogoče se jim zdi izrovati iz serca vkoreninjene napčenosti, in svetih čednost se poprijeti; nemogoče se jim zdi, grešnim terminam slovo dati in na pot pobožnosti stopiti; oni že po 30, 40, 50 let k spovedi hodijo, pa z Jezusom še nikdar od mertvih vstali niso. Jih iščem med temi, ki večkrat, jih iščem med unimi, ki le po enkrat v letu k spovedi pristopajo, pa prazne nade! vsi so božjim in cerkvenim zapovedim nepokorni, so spovednikom nevbogljiivi in po tistih potih dirjejo, ktere so bili pri spovedih že večkrat obljubili zapustiti. Žalibog! jih ni med nami takih, ki bi bili greh za vselej zapustili, in s Kristusom na duhovno vižo vstali. Oh moj ljubeznjivi Jezus! glej kako nezvesti so ti tvoji verni; glej, kako

so se spačili tvoji sadanji učenci; glej, kako malopridni so današnji kristjani. Ti jih kličeš, pa oni te ne poslušajo; ti jih vabiš, pa oni ne vbogajo; ti jih prosiš, pa oni se ne omeče; ti jim žugaš, pa oni se ne zbojijo: ti jih tepeš, pa oni se ne ovedó, in ne trepetajo. Mili Jezus! presuni jim serce — pa ne s tvojim sodnim mečem — marveč s tvojo vsegamogočno gnado, naj bi sadaj v tem svetem misionu vsi iz groba greha k večnemu življenju vstali, in nikdar več ne umerli.

V životopisu svetega Vincenca Pavljana se bere sledeča dogodba, koja se z našim duhovnim vstajenjem prav lepó strinja. — Sveti Vincenc Pavljan je bil že kakor duhovnik več let domači učitelj v Gondovi družini, ki je bila jako bogata in plemenita rodbina na Francoskem. Gondova družina imela je semtertje po francoskem mnogo posestev. Leta 1617, mesca januarja, pride Vincenc s Gondovo družino v grad Folvil v Amienski škofii, in za čas ondi biva. Glej, neki dan ga pridejo prosit, naj bi blagovolil v bližno vas Gan iti k umirajočemu kmetu, ki ga serčno poželuje. Vincenec gré, in bolnik, ki je za prav poštenega moža v soseski veljal, se mu spové, ter mu razodene več smertnih grehov, kojih se je že mnogo let svojemu domačemu fajmoštru obtožiti se sramoval. — Gondova supruga bila je prav pobožna gospa, in za nekatere dni pride tudi ona bolnika obiskat. Ko k postelji bolehnega moža, kteri je njeni kmet bil, stopi, ga vsega ve-

selega vidi. Ga vpraša, od kod to veselje na smertni postelji? In kmet odgovori: „*Hvala Bogu! da ste v naše kraje prišli, in duhovnika Vincenca seboj pripeljali; drugače bi bil jaz pogubljen, in večno pogubljen!*” Na to blagi Gondovi grofinji dopové, kako da je pri spovedi iz sramožljivosti grehe tajil in svete zakramente več let nevredno prejemal. Pa ne samó njej je to povedal, marveč njegovo serce je bilo veselja tako polno, da vsem je od svoje poprejšne nesreče in sadanje sreče pravil. Gondova grofinja to slišati, je milo zdihnila rekoč: Bog vé! koliko tacih revežev se med mojimi kmeti znajde; ter naprosi Vincenca, naj bi dne 25. januarja 1617 v Folvilski cerkvi pridigal in vse kmete nagovarjal, veliko spoved od celega življenja storiti. To se zgodi, in po zgledu svetega Pavla, kterega spreobrnjenja god se ta dan obhaja, se je veliko kmetov za dolgo spoved pripravilo, in na duhovno vižo k novemu življenju vstalo.

Ljubi kristjani! ta resnična dogodba vam velja. Morebiti se marsikteri zmed vas v enakem stanu znajde, v kakoršnem je uni kmet medlel. Pomislite veselje, katero je uni grešnik občutil, kadar je stari kvas svojih grehov iz serca postergal, čisto se spovedal, in k novemu življenju vstal. Tako veselje je tudi vam na ponudbo. — Presodite pa še to, v kakšino terpljenje bi bil uni nesrečnež v večnosti padel, ako bi bil v svojih grehih umerl. In takošno terpljenje v peklenskem ognji slehernega zmed vas čaka, kateri se noče svojih grehov tukaj na svetu spovedati, spokoriti in s Kristusom vstati. Zatorej rečem: grešniki! kateri spite, zbudite se, vstanite od mertvih; Jezus vas kliče, in dans, ko njegov glas slišite, ne delajte se gluhih. Na

nogé, grešniki! Gospod Bog je vam milost donesel, je vam vse zaklade svojega usmiljenja odperl, zato ker on ne želi vaše smerti, marveč vaša sreča, vaše večno zveličanje bi ga veselilo.

K vam se obernem, nesrečni bedaki! ki ste se od satana takó močno slepariti pustili, da ste grešne spovedi opravljali; vas prejmem za rokó, vi se mi v sercu smilite, ter vam rečem: bratje! sestre! usmilit se svoje duše! Glej nesrečnež! že leto in leto v grehu medliš, in po vsakej spovedi si se nižej v pogubljenje vtopil; zbudi se, vstani od mrtvih. Spovedniki te čakajo. Ne boj se, oni bodo z duhovnim veseljem tvojo dolgo spoved poslušali, bodo s teboj poterpežljivost imeli; kakor se meni, se tudi njim smiliš. Le daj si serčnost, Bog te ni še pogubil, tudi oni te ne bodo spodili, in ne ostró obsodili. Le pojdi s zaupanjem k spovednici, poklekni, ter svoje zmote naravnost povej. Ti boš pokleknil kakor otrok pogubljenja, pa vstal boš kot otrok zveličanja; in kadar vstaneš, varuj se, da spet ne padeš, in Kristus te bo razveselil, „ *in povem ti, da v nebesih bo večí veselje nad teboj, kakor nad devet in devetdesetimi pravičnimi, kateri ne potrebujejo pokore.* ” — K vam se obernem, nestanovitni kristjani, ki ste do sadaj sicer dobre spovedi opravljali, pa zopet v grehe padali, ter vam pokažem na Jezusa rekoč: Bratje! sestre! kaj se vam dozdeva, da On ni še zadosti ranjen in križan bil, ker ga vi še vsakdan z novimi grehi martrate? Kje je vaša ljubezen do njega? On je vas do smerti ljubil, in še vedno vas priserčno ljubi; vi ga pa sramotite, bičate, in križate. Jenjajte enkrat od svoje malopridnosti, in bodite zvesti svojim obljubam, ki jih pri spovedi delate, saj veste besede,

katere je On govoril, da „*kdor do konca stanovit*
ostane, se bo zveličal.“ Pridite tudi vi k spovedi v
sadanjem prijetnem času, vstanite iz svojih slabost, in
ne dajte se več v greh zapeljati. — K vam se ober-
nem, blage, srečne duše! ki ste že davno iz greha
vstale in sada z Jezusom živite v novem življenji. —
Pa kje ste drage Jezusove neveste!? Jih ne vidim! —
Prekleti greh! tako tedaj si ti vse serca ostrupenil,
vse? Bratje! sestre! vsi tedaj imamo potrebo pokore,
vsi moramo od grehov vstati, če se hočemo zveličati.
Oh, naša neizmerna nesreča! Obernimo se k Jezusu.
On je večno življenje, pri Njem je milost, usmilenje
in vstajenje, ter zaprosimo ga rekoč: Mili Jezus! mi
smo grešili, smo mertvi na duši. Pomagaj nam, da bi
zopet od greha vstali, in odsihdob le s teboj živeli za
večno zveličanje. Amen.

IX. POGOVOR.

Pokoro odlašati je zlo nevarno.

„Nikar se ne mudi, in ne odlašaj od dne do dne k Gospodu se spreobrniti; zakaj nagloma te vtegne njegova jeza zagrabiti, in o času maščevanja te končati.“

Sirah V. 8.

Blagor nam grešnikom, da imamo v nebesih tako milega Očeta, ki nas berž ko smo grešili, ne konča, kakor zaslužimo; marveč po svojem neskončnem usmiljenji nas k spokorjenju in poboljšanju čaka, da celo mnogoverstno nas budi in kliče, k njemu nazaj se spreobrniti, ter nam odpuščanje naših grehov obljubi, in nas zagotovi svoje zopetne ljubezni. — Blagor nam grešnikom, da imamo besednika pri Očetu — Jezusa Kristusa Pravičnega, kateri je sprava za naše grehe; on je nam pod svetim križom, na katerem je za vse grešnike svetá sramotno smert storil, iz svoje presvete rešnje kervi veliko kopelj napravil, naj bi si po serčnem kesu čez svoje nezvestobe — po čistem obtoženju pri njegovih namestnikih — in pa po zmožnem zadostenju za svoje pregrehe v tisti kopelji — v zakramentu svete pokore svoje duše oprali in tako zaznamnjani s kervjo nedolžnega Jagneta zopet v očetovo ljubezen stopili, in pravico do nebeškega kraljestva dosegli. Blagor nam, da *kri Jezusa Kristusa nas očisti*

od vseh grehov, ako se v pravi pokori tiste vdeležimo, kakor smo v zadnem pogovoru slišali. — Vender pa dostaviti moram, da ta blagor ne velja vsem grešnikom; zakaj veliko jih je semtertje po svetu, in da bi se tudi med nami takšini ne znajšli! kateri od pokore nič vediti nočejo, in v svojih grehih dan na dan bolj medlé. Reveži! oni so grehov vsi vmazani, njih duše so gnjus vsem nebesom; pa vender se nočejo k Jezusovi kopelji bližati, se nočejo oprati v presveti rešnji kervi, pokoro od dne do dne odlašajo in milost ter usmiljenje božje trudijo. Takim rečem dans z modrim Siracidom: „*Nikar se ne mudi, in ne odlašaj od dne do dne k Gospodu se spreobrniti, zakaj nagloma vtegne njegova jeza te zagrabit, in o času maščevanja te končati.*”

Poslušajte me terdovratni grešniki! vi ki se obotavljate pokoro delati, vam rečem, da *pokoro odlašati je močno nevarno*. In da bodete vi to nevarnost dobro spoznali, bom tri resnice v premislik vam predpostavil:

1. *pokoro od dne do dne odlašati je nevarno, ker prihodni čas ni v naši oblasti, in spokorjenje bo zmerej težje;*

2. *pokoro do starosti odlašati je še le bolj nevarno, ker ne vemo, ali bo nam Bog gnado dal, v starosti se pokoriti;*

3. *pokoro do smertne ure odlašati je čez vse nevarno, ker težko bo takrat mogoče se prav spokoriti.*

Tukaj imate troje resnic, ktere prav resno pre-mišljevatí vas povabim.

Sveto pismo nam pové, da Faraon se je vstavljal, judovsko ljudstvo iz egiptovske sužnosti spustiti. Ga posiliti, je Mozes več čudežev pred kraljem storil. Med drugimi je vkalal, da iz vsih mlak, potokov in vodišč so se gerde žabe vzdignile, v mesta prigazile in v Faraonov dvor priregljale. Kralj se je sicer zaperl v naj samotnejšo sobico, ali žabe so vender do njega prilezle; na mizo so mu skakljale, ko je jedel, ko se je spat vlegel, so mu v posteljo prišle. Faraon to viditi, veli Mozesa klicati, ter mu reče: „*Prosi tvojega Boga, naj mi to kazen odvzame, in jaz ljudstvo izpustim.*” Mozes mu odgovori: „*Kdaj vkažeš, da Boga za-te, za tvoje služabnike in za tvoje podložnike prosim, naj bi jim žabe odgnane bile?*” Na to se Faraon nekoliko pomisli in reče: Jutre. In tako se je zgodilo. II. Moz. buk. 8. —

Kdo zmed vas, ljubi kristjani! bi se ne čudil nad Faraonovo neumnostjo, da je hotel še le juteršni dan gerdih žab rešen biti? Bedak! povsod so te ostudne živali okoli njega regljale, se ni imel kam vsesti, kam se vleči, ni mogel ne jesti ne piti, da bi ga nesnažne žabe nadlegovale ne bile, in vender še le jutre je želel jih oprosteno biti. Mozes bi bil samo edino besedo izustil, in na enkrat bi se bile vse žabe nazaj v svoje poprejšne vodišča pobrale; pa nespametni Faraon je na juteršni dan odložil, da naj Mozes zanj moli. Ali ni bila to velika nespamet? Tak nespametnej je slehern grešnik, ki pokoro odlaša. Pridigarji ga budé, spovedniki ga vabijo in ga vprašajo: kdaj hočeš, da te omijem v Jezusovi kervi tvojih grehov? kdaj vkažeš, da za-te molim, naj ti Bog milost stori? pa on odgovarja: dans ne še, morebiti jutre. Neumnež! bedak! poslušaj:

1. Pokoro od dne do dne odlašati je nevarno, ker prihodni čas ni v naši oblasti, in spokorjenje bo zmerej težej.

Za vse reči, ki človeka vtičejo, pravi sveti Avguštín, potrebujemo časa; pa nič tako negotovo ni kakor ravno čas. Ne vemo, ali bomo prihodni čas v oblasti imeli, ne vemo, kako dolgo bo terpel, ne vemo, ali bo za nas srečen ali nesrečen. Vsa prihodnost je nam zakrita, je za nas skrivnost. Iz tega sledi, da vsak je nespameten, kdor v prihodnost odlašá, kar bi sadaj storiti zamogel: iz tega tudi sledi, da naj večí nespametnej je slehern grešnik, ki svoje večno zveličanje v nevarnost nepoznane prihodnosti postavlja. Ne rekaj tedaj, o grešnik! se bom časoma spreobernal, bom s časom to in uno pregreho opustil, bom s časom se spovedal in se spokoril; zakaj modri Salomon pravi, *da človek ne vë, koliko časa bo živel,* " Eklez. 9. 12. če tebe čas prehiti, se ne boš nikdar spokoril. Ali pa povej mi, koliko časa te bo Bog k pokori čakal? Res ti praviš: Sim še mlad, sim še močen, sim stalnega zdravja. Moj prijatelj! slab porok za dolgo življenje so mladost, telesna moč in zdravje. Smert pobira in ne zbira. Ona terka na vrata tudi mladih, močnih in zdravih ljudi, ter jih kliče k sodbi, in sam ne moreš tajiti, da pogostoma si že slišal od smerti taciñ oseb; zatorej poslušaj, kaj ti pravi sveti Cezar: ne zanašaj se ne na zdravje, ne na svojo mladost, in ne odlašaj k Gospodu se spreoberniti, zakaj še vselej le prepozno začneš za svoje zveličanje skerbeti, ker nobene gotovnosti od svoje smertne ure nimaš. Edin kamen, edin korec iz strehe te zna vsmertiti. Samo edina slaba stopinja, ti padeš, in nikdar več ne vstaneš. Samo težak

voz se na te zverne, edin konj te pohodi, in ti utegneš mertev ostati. Že mnogim se je taka naključila, in kdo te je zagotovil, da se tudi tebi taka ne zgodi? Zatorej pravi sveti Euher: Veliko bedaštvo je, pokoro od dne do dne odlašati, ker vender vemo, da od nje visi naša večna sreča; in če je ne storimo, smo pa večno nesrečni.

Pa denimo, da ti grešnik boš dolgo časa živel, in še več let, kakor ravno sam misliš, doživel; ali je pa gotovo, da boš pokoro storil? Sveto pismo nas uči, da čas je močno razločen. Je nek čas v človeškem življenju, v katerem se Bog najde, če se išče; pa je tudi nek čas, v katerem se Bog ne najde, če ravno se išče. Nebeški Oče je nam obljubil odpuščanje naših grehov, če se jih spokorimo, pa ni nam dal prostosti samim si čas, dan, uro, hip izbirati za naše spreobernenje. Sam Jezus je nas te resnice podučil, ker je rekel. „*Jaz grem, in me bote iskali, in bote v svojem grehu umerli.*“ Jan. 8. 21. Kdo vč, da tisti čas, v katerem se misliš ti grešnik spokoriti, ne bo za te nevgođen, nemilosten, in boš v svojem grehu umerl. — Saj bo tudi število grehov vsakdan veči in spreobernenje od dne do dne težej. Vi že sadaj pravite, da nimate zadosti moči svoje grešne nagone premagati; kako jih bote pa poznejše premagali, ker se bodo v vas popolnoma vkoreninili? Ali ne veste, da vaše slabe navade od dne do dne rastejo, in tako rekoč v železne verige vas vklepajo? Če sadaj tolikanj serčnosti nimate se jih znebiti, še le manj je bote pozneje imeli. Vi niste kos sadaj malo dušnih sovražnikov zmagati, kako jih bote pa zmagali, kadar se bodo pomnožili? — Kaj bode rekli od popotnika, kateri ima čez potok brodit,

naj bi do domače hiše prišel, ki na unem bregu stoji, pa sam sebi reče: bom nižej čez potok brodil; gre doli poleg potoka, potok se čedalje bolj naraša, in on za vodo gredé misli še le nižej čez-nj gaziti. Ni li tak popotnik neumnež? od hiše domače se oddaljuje in zmerej v večji nevarnost se deva, nikdar čez potok ne pregaziti. — Enako delaš ti grešnik, ki pokoro odlašáš. Od nebeške domovine se oddaljuješ; gnado, kojo ti Bog sadaj za spokorjenje ponuje, zametuješ; potok tvojih pregreh se zmerej bolj množi; in ti praviš, da hočeš še le v poznejših letih pokoriti se. Bedak! pomisli, da kar bi sadaj s pomočjo božje gnade lahko storil, ti bo poznej nemogoče, in v svojih grehah boš umerl. Izbudi se tedaj, in dans, ko te Gospod kliče, ne delaj se gluhega, ne oterduj svojega serca, in ne mudi se k Gospodu se spreobrniti, da si ne boš jeze nakopaval na dan jeze. Vedi, da sadaj je nebeški Bog pripravljen, tvojim solzam svojo milost pridružiti; zdaj je za te vgoden čas: sadaj začni se pokoriti, ako se hočeš zveličati; in ne izpostavljaš se nevarnosti prihodnega neznanega časa, ter ne kopiči greha na pregreho, da ti pokora vsakdan težej ne bo. —

2. *Pokoro do starosti odlašati je še le bolj nevarno, ker ne vemo, ali bo nam Bog gnado dal v starosti se pokoriti.*

Sleden grešnik, ki pokoro od dne do dne odlašá, večidel tako dalječ pride, da se s tem tolaži rekoč: se bom v starosti pokoril. Oh malopridnost, od kod si se vzela? Taki se hočejo k Bogu obrniti, kadar ta svet za nje več maral ne bo; se hočejo Bogu darovati, kadar posvetnega veselja ne bodo več uživati zamogli; hočejo prijaznosti božje iskati, kadar jih

bo svet zaničevati jel. Oh goljufija! pa tudi kakšina krivica zoper Boga vse milosti in dobrote je tako misliti! Po tem ko ste vi svoje naj lepše leta v posvetnem veselji zapotratili; po tem ko ste si vse mlade dneve kozarec pregrešnosti polnili, in vsem strastim služili; po tem ko ste s svojimi telesi, dokler ste dokaj moči imeli, nečistosti, pijanosti in vsem poželenjem mesa stregli: pridete v svoji starosti, in se Bogu v službo ponudite; mu ponudite svoje serce, ki je hudobij vse omamljeno; mu ponudite svoje telo, ki je greha vse oslabeledo; mu ponudite svoje ude, ki se nekdanjih razujzdanost vsi tresejo; mu ponudite svojo pamet in zastopnost, ki niste več zmožni bozjih resnic premišljevanja in zapopasti; mu ponudite vaše življenje, ki je vse posvetno, prešerno in ostudno. Tako tedaj vi kralja vse časti in Boga vsega veličastva spoštujete, da mu darujete, za kar svet več ne mara? Kaj mislite, da bo Gospod Bog vaše darovanje blagovolil? nikakor; on bo vam rekel: vaše darove jaz zaničujem; odstopite, vi ste mi gnjusoba! Jaz, vaš kralj, sim poželet imeti v dar pervino vašega življenja; sim želel v službo imeti vaše cveteče leta, vašo nedolžno mladost; jaz, vaš Gospod sem vas za-se vstvaril, in vaša dolžnost je bila vse življenje meni darovati: pa vi niste hotli, marveč ste svetu služili, in sadaj, ko je svet vam slovo dal, ste k meni prišli in to mi darujete, za kar svet več ne mara. Odstopite, vaše darove jaz sovražim, oni so meni gnjusoba. Jaz vas ne potrebujem. Tako je nekda j Gospod Bog govoril Judom po preroku Izaiju, in tako bo govoril vsem, ki pokoro do starosti odlašajo.

Pa kako, ali ne bo po tem takem Bog nobene gnade tistim dal, ki se želijo v starosti spokoriti? Na

to vprašanje odgovoriti rečem, da čudoviten je Gospod v svojih darovih, in nobeden iztuhtati ne zamore mere njegovih milost in gnad. — Kolikanj gnade od Boga zaupati smejo tisti, ki do starosti pokoro odlašajo, je naznanil prerok David, ko je besede izgovoril: „*Oni se na večer spreobernejo, in lakoto terpijo kot psi.*” Ps. 58. 7. Taki grešniki z Bogom nehvaležno delajo, in Bog bo z njimi delal kakor s psi. Kako delate s psi? Vi sedite pri mizi. Pride pes, začne okoli skakljati, evili in prosi, da bi mu nekoliko jedi dali. Kaj storite? Mu li naj boljše jedi iz mize daste? nikakor, marveč naj slabše; meso za-se obderžite in kosti mu naveržete. Tako dela Bog s takimi grešniki. Oni so z Gospodom nehvaležno delali, so naj lepše leta za-se obderžali, so cvetečo mladost v posvetnem veselji zapotratili, dokler so nekoliko telesnih moči imeli, so svetu služili; ko so pa že vsi oslabeledi, pridejo in na stare dni se Bogu služiti ponudijo. Na večer življenja se spreobernejo. Bog, ki je neskončno bogat v svoji milosti, jih noče popolnoma zavreči; pa tudi takim nehvaležnikom vse polnosti svoje gnade ne podeli, marveč kakor s psi ž znjimi dela. Oni lakoto po božji gnadi terpe, svoje grehov trepetajoče roké k Bogu povzdigujejo in okoli njega zdihujejo, pa Gospod jim od mize svoje milosti samo kosček gnade božje podari. Resnično, kateri se na večer spreobernejo, lakoto terpijo kot psi. Taki nehvaležniki ne smejo zaupati, da Gospod Bog bo polno kupo svojega usmiljenja na-nje izlil, marveč kakor se psom naj spodniši jedi dajejo, bo tudi njim le drobtince svoje gnade podaril. In oni bodo lakoto terpeli.

Grešnik! presodi to resnico, in povej mi, ali

se smeš nadjati, da se ne boš pogubil, ti, ki do starosti pokoro odlašáš? Težko ti stane že sadaj greh zapustiti, in se ga spokoriti, akoravno ti je vsa polnost gnade božje na ponudbo, in pregreha v tvojem sereu vsih korenin pognala še ni: kako se boš pa spokoril na starost, ko se bodo tvoje napake v tebi popolnoma vkoreninile, ko te bodo tvoje pohotnosti vsega pogospodarile, ko se bodo tvoje pregrehe okoli tebe silovito ovile kot strupene kače? kako se boš takrat spokoril, ker ti bo Bog le zadnje drobtince svoje gnade podaril? Se bojim, grešnik! da Jezusove besede se utegnijo nad teboj spolniti, ker je rekel: „*Jaz grem, in me bote iskali, in bote v svojem grehu umerli.*“ Jan. 8. 21.

3. *Pokoro do smertne ure odlašati je čez vse nevarno, ker težko bo takrat mogoče se prav spokoriti.*

Kakor sem rekel, da slehern grešnik, ki od dne do dne pokoro odlašá, sčasoma tako dalječ pride, da se še le na starost pokoriti misli; tako smem tudi terdit, da vsak grešnik, ki se je na starost pokoriti mislil, večidel tako dalječ seže, da svoje spokorjenje še le na smertno uro dognati hoče. Z eno besedo: skorej vsak, kdor začne pokoro odlašati, jo odlašá do smertne ure, in zadnič se pogubi; zakaj težko, zlo. težko je na smertno uro se prav spokoriti.

Vem, da je verska resnica, kakor uči sveti Avguštin in drugi cerkveni učeniki, da Gospod Bog zamore grešniku vsak čas pravo spokornost navdahniti, kadar mu dopade, torej tudi na smertno uro; pa vera in lastna skušnja nas uči, da to se prav redko godi. Skoz vse veke keršanstva imamo edin zgled takega spokorjenja — namreč desnega razbojnika; in skoz

vse čase nas skušnja uči, da kakor človek živi, tako tudi umerje.

Na smertno uro se prav spokoriti, ste dve reči potrebni: prvič, da nam Bog gnado da; drugič, da se mi take gnade zvesto poslužimo. — Kar prvo zadene, sem že poprej rekel: da Bog tistim grešnikom, ki pokoro do starosti odlašajo, samó drobtince svoje gnade podari; smem pa tukaj dostaviti, da na smertno uro bo grešnikom svojo gnado odrekel. — Odprimo sveto pismo. V bukvah pregovorov beremo sledeče besede: „*Jaz sim vas klical v življenji, pa niste hotli k meni priti. Jaz sim svoje roke stegaval, od greha vas odtergati, pa vi niste hotli mene celo pogledati, in ste le grehu služili. Jaz sem vas k pokori klical, sim vas opominjal in vam svetoval se poboljšati, vi pa ste ves moj совет zaničevali, in vse moje opominjevanja ste zamenarali. Zatorej se bom tudi jaz k vašemu poginu smejal in vam se spakoval. Grešniki me bodo na smertno uro klicali, in jih ne bom poslušal.*” Pregov. 1. 24. 25. 28. Te besede nam jasno povedo, kako se bo grešniku na smertno uro godilo. — Ravno te resnice nas Jezus podučil. Ko je nekda naš ljubeznjivi Zveličar v tempeljnu Farizeje svaril, in oni se niso hotli poboljšati, jim reče: *Jaz grem, in me bote iskali, pa ne bo več časa za vas, in bote v svojem grehu umerli.*” Jan. 8. 21. In sveti Pavl opominja Rimljane rekoč: „*Ali zaničuješ bogastvo njegove dobrotljivosti in poterpežljivosti in prizanesljivosti, in ne veš, da te božja dobrotljivost k pokori napeljuje? Po svoji terdovratnosti pa in nespokornem sercu si nakopavaš jezo na dan jeze in razodenja pravične sodbe Božje.*” Rim. 2. 4-5. Po tem takem na smertno uro grešnik gnade božje pričakovati

nima. — Pa denimo, neskončno usmiljeni Bog mu gnado podari, grešnik mora še drugo spolniti; namreč: se mora božje gnade zvestó poslužiti. Kako se je pa boš prav poslužil, ker te bo huda bolezen nadlegovala, ker te bo strah pred večnostjo presunil, ker te bo peklenški sovražnik z vsemi zvijačami motil, ker ti ne bo več mogoče storjene krivice popraviti, ptuje blago poverniti, dano pohujšanje preklicati, in za vse grehe primerjeno pokoro donesti? kako boš z božjo gnado delal, ker boš večidel v britkih telesnih bolečinah pamet zgubil, in svojih hudobij iz mladih let se več ne spomnil? Zatorej uči modri Korneli de Lapide, da pokora sicer ni nikdar prepozna, če je resnična, pa redko je resnična, če je pozna. In sveti Avguštin popiše grešnika na smertni postelji in reče: Kaj bi od njega mislili, ne vem; samo to vem, da mi gospodovi namestniki ga imamo tolažiti, mu serčnost dajati, njegove zadnje zdihljeje sprejemati, ter s svetimi zakramenti ga previditi; ali pa bolnik svete zakramente vredno prejme, ali je njegova pokora resnična, ali mu Bog grehe odpusti, tega jaz ne morem vediti; celo bojim se, da umirajoči grešnik s prejemanjem svetih zakramentov svoje pogubljenje zapečati, in iz telesnega terpljenja gre v večno terpljenje. In tako govori sveti Ciprijan, sveti Ambrož, sveti Jeronim, in vsi drugi cerkveni učeniiki.

Grešniku se na smertni postelji godi, kakor se je godilo Samsonu v naročji nezveste Dalile. Od tega čudovitega izraelskega junaka ste že večkrat slišali, da je bil strah vsih Filistejev. Filisteji podkupijo neko dekle, Dalilo po imenu, s katero je Samson v prijaznosti bil, naj bi od njega zvedila, v čem njegova velikanska

moč obstoji. Samson nji pové, da, ako bi ga kdo zvezal s sedmerimi mokrimi žilami, bi bil šibak kot drugi ljudje. Dalila si žile priskerbi, in ko Samson v njenem naročju zaspi, ga zveže in zavpije: Samson! Filisteji gredo nad te. Samson pa plane nakviško, in žile rasterže kot niti. — Dalila to viditi mu opočita, da se ji je zlegal, in ga spet nagovarje ji resnico povedati. Samson nji pové, da, ako bi ga kdo vsega v nove ver-
vi povezal, bi si ne mogel pomagati. Dalila to stori, in ko ga je spijočega vsega povezala, zavpije: Samson! Filisteji gredo nad te. Samson pa nakviško plane, in spet vervi kot pajčino poterže in se brani. — Dalila to viditi ga psova, da jo norico ima in ga v tretjič prosi, nji skrivnost njegove moči razodeti. In Samson nji reče: ako bi me kdo za lasé na tla pribil, bi se ne mogel rešiti. Tudi to stori Dalila, si dobi žebljev, in ko nji Samson na kolenih zaspi, ga za njegove dolge lase na tla pribije, ter zavpije: Samson! Filisteji gredo nad te. Samson pa tudi sadaj na noge plane, žeblje kot konople iz tla poruje in se brani. — Dalila se začne na to jokati, ga zmerja, da ji noče resnice povedati, in ga spet prosi nji odkriti, v čem toliko moči ima. In čudite se, že trikrat ga je Dalila Filistejem izdati mislila, tega se je Samson očitvidno prepričal, vendar zdaj ji resnico razodene rekoč: Vsa moja moč je v mojih dolzih lasih. Ako bi mi kdo lase postrigel, vso moč zgubim. To je bilo Dalili zadosti. Samson nji v naročji zadrema, ona pa škarjice iz nedrija vzame in mu lase postrizhe, ter zavpije: Samson! glej Filisteji gredo nad te. Samson plane na noge, ali moč božja ga je bila zapustila; misli se Filistejem braniti, ali ni bilo več časa, ni bilo več moči. Sovražniki so ga

zvezali, oči so mu izkopali, in v temno ječo gnali. Sodnik. 16.

Kristjani, čitajte sveto pismo, in vam rečem, da ga ne najdete zgleda, ki bi se bolj strinjal z neumnostjo grešnikovo. Iz tega jasno sprevidite, kaj grešnika čaka, ki do smertne ure pokoro odlaša. — Samson je vselej mislil, da se bo poslednjih nevarnost znebil kakor pogrejšnih, dokler ni tako oslepil, da je skrivnost svoje moči razodel, in zatorej žalostno poginil. Tako dela tudi grešnik. Vse življenje on večkrat k spovedi hodi, in obljube dela se poboljšati. Spovednik ga nevarnosti se pogubiti opominja, mu pravi, da Bog mu je bil dosihdob milostljiv in ga svari, ne več na božjo milost grešiti; ali grešnik si prederzne, gre v poprejšno tovaršijo, in kmalo se v tisto pregreho zavalj ter misli: se bom spet k spovedi povernil, bom spet nevarnosti pogubljenja odšel. In tako pride do starosti, greha se pa ni še spokoril; pride do smertne ure, in misli, sadaj se bom greha otresel, se bom prav čisto spovedal, se bom spokoril; pa ni več časa, gnada božja ga zapusti. Spovednik pristopi, pa grešnik nima več moči se prav obtožiti, spovednik ga budi, da bi Boga za odpuščanje prosil, pa v njegovem sercu nobene grevenge ni; spovednik ga nagovarje, nekdanje slabe spovedi popraviti, pa grešnik razum zgubi, in se ne zavé več malopridnosti svoje mladosti. Spovednik ga izprašuje, pa grešnik vse narobe odgovarja. Spovednik ga odveže, mu svete zakramente podeli, pa pravični sodnik ga zaveže in zapečati njegovo pogubljenje. Grešnik umira, okoli njega stojijo peklenski zmaji; grešnik umerje, in njegovi sovražniki dušo popadejo, ter jo vlečejo v večno temno ječo. Tako umerje grešnik, ki do

smertne ure pokoro odlašaja; on umerje nespokorjen, ker je nespokorjen živel, in njegov del je večno pogubljenje. Zatorej bratje! ne odlašajte od dne do dne k Gospodu se spreobrniti, zakaj nagloma vas utegne njegova jeza zagrabit, in o času maščevanja vas končati.

Dragi kristjanje! Znamenitno je in večne čase važno vstane, kar nam sveto pismo pové od grešnega mesta Ninive. Ninivljani so malopridno živeli, in božja jeza je zahtevala njihovo pokončanje, milost božja pa je želela njih spokorjenje; zatorej pošlje gospod Bog preroka Jona-ta, jih k pokori budit, ter jim povedat, da še 40 dni jih čaka na spokorjenje. Jona se sicer vstavlja, Ninivljanom iti pokoro pridigat, pa gospod Bog ga s hudo prisili. — Jona pride k mestnim vratom, ondi dobi veliko množico posvetnjakov, ki so se z jigrami, z veselicami, s plesom, s pijančevanjem in z drugimi pohujšljivimi šalami kratkočasovali; on stopi med nje in z velikim glasom zavpije: Ninivljani! še 40 dni, in ako pregrešna Ninive se ne pokori, jo bo Vsegamogočni Bog posul in končal. — Po tem gre prerok v mesto, korači po naj večih in naj bolj obljudenih ulicah, skliče vkupej grešnikov, ter jim spet z močnim glasom zavpije: Ninivljani! še štirideset dni, in ako se ne spokorite, bo vas božja jeza zajela in brez milosti končala! Prerok gre naprej, pride na veliki mestni terg. Velika množica ljudi ga obstopi, sleden hoče čudnega misionarja viditi, in Jona med njimi zo-

pet svoj glas dvigne in na vso moč zavpije: Ninivljani! še štirideset dni, in ako pokore ne storite, bo vas božja pravica zagrabila, in vse končala tako, da edin zmed vas ne bo glave vnesel. Prerok zgovori in naravnost zapusti mesto.

Ta pridiga, ki jo je Jona Ninivljanom deržal, bila je sicer kratka, ali veliko sadú je donesla. Kakor strela so se prerokove besede po vsem mestu razglasile, in kot meč, ki serce prebode, so serca grešnih mestjanov presunile. Na enkrat se je Ninive spremenila. Hudobije, razujzdanosti, sovražtva, kletve, pijančevanje, grešne veselice, plesi, tatvine so jenjale; pobožnost, čednost in dobre dela so na mesto pohujšanja nastopile. Sovražniki so se očitno sprijaznili, krivice se popravile, vsi Ninivljani so začeli stokati, jokati, se pokoriti in v milost božjo klicati. Sam kralj, kadar prerokove besede zasliši, stopi iz prestola, se v spokorno obleko zavije in glavo si spepelom potrese. Po njegovem zgledu so storili vsi pervaki v mestu. Pa vbogo ljudstvo je bilo naj bolj vživo pokore presunjeno. Viditi je bilo, kakar pravi sv. Ambrož, ljudi, ki so vsi objokani okoli hodili gologlavi, bosí, blede od hudih postov, oni so se na persi tolkli, solzne oči prot nebesom povzdigvali in Boga za odpuščanje prosili. Ženske so se v černe oblačila oblekle, ves lišp od sebe vergle, kite si razvijale, in iz globočine serca žalosten jok gnale. Tudi deteta, ki so bile še le v zibelki, tudi neumne živali, ki si po pašnikih živeža iščejo, so se morale postiti in se pokoriti. — In Bog se jih je usmilil. Čas 40 dnevov se steče — Ninive ni bila posuta, ljudstvo ni bilo končano. Milostljivi Bog jim je zavolj pravega spokorjenja prizanesel. —

Grešniki, ki pokoro od dne do dne odlašate, ako bi prerok iz nebes poslan vam povedat prišel, da še 40 dni imate čas se pokoriti, kako, ali bi ga vi poslušali, vbogali in pokoro delati začeli? Menim da. Nu, tako tudi jaz vam oznanim še 40 dni; ali ne celo 40 dni, še poprej utegne marsikter zmed vas pred božjo sodbo klican biti. Mera vaših pregreh je zverhana, zadosti ste Boga žalili; sekira božjega maščevanja je v drevo vašega življenja že zasekana, vi se že k tlam nagibate, preden 40 dni izteče, bo zadnji mahlej vas okoli vergel, poderl; in kaj bo z vami? kaj z vašo dušo? — Vem, vi mi znaste odgovarjati, da ne bo taka, da v 40 dneh ne bote še umerli. Tako povejte mi, kdo je vam za to porok? Včerej je vaš sosed iz senjaka padel in do smerti se pobil. Predvčerajšnjem je tvoj znanec neko puško poskusil, puška se mu v rokah sproži in ga je usmrtila. Uni dan je strela dva človeka na polju ob enem končala. Ali mi zamoreš terditi, da jutre ne bo na te versta prišla? kaj bo s tvojo dušo? Ali ne veš, da vse stvari v Boga kličejo, tvojo smert terjajo, in so pripravljene te končati, ker njih stvarnika žališ? Ali ne veš, da tvoj sovražnik, peklenski satan ti povsod zanjke stavlja, in bi te rad ubil, naj bi poprej tvojo dušo v terpljenje vlekel, katero ti že več časa pripravlja? Grešnik! težko boš še 40 dni živel.

Moj brate! zakaj se mudiš in k Gospodu se spreobrniti obotavlješ? Glej, presveta Jezusova kri se curkoma iz križa cedi, se cedi tudi za te. Hiti, pristopi, operi si dušo, dokler je čas. Začni se pokoriti, kakor so se Ninivljani pokorili, da te Gospodova jeza ne zagradi in ne konča, marveč da dosežeš milost pri Gospodu vsega usmiljenja in neskončnega prizanašanja. Amen.

X. POGOVOR.

Grešnikova smert.

„Smert grešnikov je strašna.“ Psalm. XXXIII 22.

Ljubi kristjani! V človeškem življenji je nek trenutek, v katerem vsi prerajti pozemeljskih dobičkov na enkrat odpadejo, vse hrepenenje po časti posvetni in snovanje po tem, kar sveti Duh nečemernost imenuje, mahoma jenja. Ta trenutek je smertna ura. — Dokler človek po poti življenja gré, ga nikakor taka nesreča ne zadene, koja bi se nikdar več popraviti ne dala; če tudi bo tû ali tam zasramovan, vender ga kmalo srečna naključba, spet v čast in imenitnost povzdigniti utegne; če je premoženje zgubil in vbožec postal, zamore zopet obogateti; če je v greh zabrodil in dušo si omadežal, se zamore spokoriti in zgubljeno nedolžnost v pokori nadomestiti: ali kadar je prišel do konca življenja, kadar je prišel do zadnje ure, ga smert za vselej vstavi, ga vstavi ravno v tistem stanu, kakoršnega je zasačila; zatorej pravi sveti Duh: „*kamor bo drevó padlo, ondi bo obležalo.*“ Ekl. 11. 3. To pomeni: kadar se od človeka reče: umerl je, se sme določiti: njegova osoda je sklenjena, on je srečen ali pa večno nesrečen. Smert je trenutek, od ktereга večnost visi, govori sveti Avguštín, je trenutek srečne ali pa nesrečne večnosti. — Dobro smert storiti — to je torej veliko opravilo, bi imela edina skerb vsacega človeka biti.

Vender se taki najdejo, ki se prav slabó na smert pripravljajo, tje v dan živé, in na strašni trenutek, od kterega večnost visi, celo ne mislijo. Nesrečneži! kadar jih bodo smertne bolečine obdale, kadar se jim bo merzel pot po obrazu cedil, kadar jih bo grozni strah pred večnostjo obhajati začel; takrat bodo drugači mislili, takrat bi radi še za kratek čas v življenje se povernili, naj bi se bolje za smert pripravljali; ali dovoljenje za to jim ne bo dano, in njih smert bo strašna: zakaj strašna je grešnikova smert.

Mi smo zadnjikrat premišljevali, kako nevarno da je, pokoro od dne do dne — do starosti — do smertne ure odlašati; storimo dans en korak naprej, presodimo smert grešnikovo. Jaz rečem: smert grešnikova je strašna in sičér iz treh uzrokov:

1. *strašna je zavolj britkost, skerbi in strahu, ki bodo grešnika obdajale;*

2. *strašna je zavoljo obupa v božjo milost, ki se bo grešnika polastil;*

3. *strašna je zavoljo poslednje nespokornosti, v kateri bo grešnik umerl.*

Odprite, terdovratni grešniki! svoje ušesa in poslušajte; vam bom govoril. Zvedite, kaj vas čaka, preden tisti trenutek nastopi, od kterega vaša večnost visi. —

Oh smert! ti bi pač vseča poročnica bila, ako bi pobožnega človeka h koncu njegovega pozemeljskega teka venčat prišla; ali kadar prideš grešnika na

sredi poti njegovih malopridnost vstavljat, si pač grenka oznanovavka!.... Čudna prikazen! Jaz živim, diham, vesele dneve zavživam, med prijatli okoli hodim, sem premožen in povsod v časti; pa glej, na enkrat smertna ura odbije! Oh smert! Kri mi po žilah teči jenja, lica se mi ne rudečijo več, jedi ne zavživam več, oči mi vgasnejo, hud smrad mi začne iz trupla puhteti, in v černo zemljo me zakopljejo, kjer bom ostudnim červom v jed! Oh smert! Zlato solnce, bliščeče zvezde, zeleni logi, dnevi, mesci, lepe poslopja, prijetno polje, mične pristave: vi ste za-me, kakor bi ne bili, ali bolje, vi ste še, in boste, le mene več ne bo. Oh smert! Drage prijaznosti, in nježne ljubezni mi življenje oslادkvajo, ali vse te prijetne vezi se mahoma razteržejo. Starše, suprugo, otroke, brate, sestre, sorodnike, vse moram na enkrat zapustiti. Oh smert! Kdo bi bil mislil? ločiti se moramo, in med nami se naredi velik prepad, da se v tem življenji nikdar več vidili ne bomo. Oh smert! oh smert!

In ko bi smert srečna bila, bi se radi od vsega, kar nas na ta svet veže, ločili s zaupom, na unem kraju še veliko imenitniši prijetnosti posesti; ali če smert nas v naših grehilih zaleze, takrat je ločitva še le prav grenka, tužna, obupna, strašna. Zatorej pravim, da smert grešnikova je strašna in sicer:

1. *strašna je smert grešnikova zavoljo britkost, skerbi in straha, ki ga tisto uro obdajajo.*

Resnično. Grešnik je vse svoje dni ljubil svoje premoženje, svoje veselice, svojo družino, svoje življenje; in sadaj se bo od vsega ločiti moral, in stopiti pred Boga, kterega ni ljubil. On leži na postelji, smertni meč mu je že v seree zaboden, telesne moči

Kaj je smert? Očišča bo ura. Neperlet se bo v njej ločiti 11 delo
Za 10 ali 20 let - 1
Kaj je smert?

ga zapuščajo, oči se mu mračé, udje mu nevgiblji prihajajo, kri mu že počasi po zilah teče, beseda mu v ustih že oterpnuje, smertne britkosti ga obdajajo, strah pred večnostjo ga navdaja. — On je ljubil premoženje, in morebiti ga je celo po krivici spravljal. Zdaj ga bo moral zapustiti; pogleda skrinjo svojih zakladov, kjer je pri denarjih tudi svoje serce imel, kjer je tako rekoč svojega Boga hranil; britkost ga presune spomnivši se, da jih bo zapustiti moral, in da bi jih mu nobeden ne vkradel, si jih celo pod vzglavje djati veli. — On je ljubil kratkečase, in morebiti si je v tistih veselicah življenje skrajšal. Ali tega on ne pomisli, marveč le hrepeni še po plesih, v katerih je on nekdam veliko veljal, in bi rad še v take družbe zahajal, kjer je nedolžnost svoje duše zapravljal; pa ni več časa, bolezen ga je vstavila, in njegove želje so le žalostna svédočba njegovega nespokornega serca. — On je ljubil svojo družino, in sadaj se bo od nje ločiti moral. Okoli njega stojijo njegovi otroci, in žalostna supruga. Vsi ga nagovarjejo, naj bi oporočil, in vsak želi več ko mogoče podedvati. In bolnik se da od slepe ljubezni zapeljati, da jim sporoči tudi uno krivično premoženje, katero bi bil imel poverniti. Tako zapečati sodbo svojega pogubljenja, in da bi družina dobro stala, podpiše on v večnem ognji goreti. — On ljubi svoje življenje in bi rad še smerti odšel; zatoorej pošlje po zdravnika. Ta pride, in bolnik vse moči napne, ter mu reče: Jaz nočem še umreti, in od vas, zdravnik! zdravja terjam. Se ve da grešnik ne želi umreti, ker ne more besed svetega Pavla zapopasti, kateri je rekel: smert je moj dobiček; jaz želim umreti in s Kristusom biti. Grešnik hoče še živeti, ker se ni vedil

nikdar v božjo voljo vdati; on ne želi umreti, ker je le na tem svetu zadovoljnosti iskal, in nikdar pomislil ni, da posvetno veselje se ne da primeriti z nebeško prijetnostjo. Revež! nespametno je vse svoje žive dni delal, nespametno na smertni postelji govori; v svet je zaupal, od sveta pomoči terja. Zdravnik ga pregleda, mu serčno žilo pošlata, ga nekoliko sprašuje po vzroku bolezni, in ker vidi, da tukaj vse zdravništvo nič ne opravi, zgovori: Zoper smertno moč se zdravilo ne najde. Te besede bolnika osupnejo in s strahom presunejo. Za-me torej ni več pomoči, umreti moram? zapustiti svoje premoženje, za katero sim se tolikanj trudil; za vselej se odpovedati vsemu veselju, ki sim ga na svetu toliko iskal; ločiti se od svoje družine, katero sim tako serčno ljubil; umreti moram in svoje življenje dati, ki mi je tako drago bilo? Oh to je grenko, tužno, obupno, strašno! Tako revež zdihuje, pa na dušo se še ne spomni. — Vender družina želi, da bi bolnik kot kristjan umerl; zatorej nasvetuje, da bi se po spovednika poslalo. Se ve da to grešnika še le bolj ostraši, in spomnivši se, da je vselej duhovnike le psoval, se nekoliko vstavlja, zadnič pa od družine nadlegovan dovolji. Se gre spovednika klicat.

Zdaj poglej kristjan, ki poznaš, kako težkó se je zveličati, poglej tega grešnika v njegovem stanu. Njegove oči, nekdam vse žive, so otemnele, in v glavo se vleknile, da je strah viditi. Njegov obraz je ves spremenjen, bled, medel, se spiči v brado. Sapa mu iz ust smerdi, on že težko diha, že pojema. V gerlu mu že greči in komaj še besedo izusti. Po vsem životu ga dere in njegove telesne britkosti so strašne; njegove skerbi so velike, in zdaj, ko so po spovednika poslali,

ga je še tužen strah obšel, on se je namreč na večnost zmislil. Poglej tega človeka, in povej mi, ali bi mu ti v tem stanu kakoršino si bodi opravilo zaupal. Gotovo ne. In glej, ta grešnik ima še naj večji, naj važniši delo opraviti, namreč pokoro za vse svoje grehe storiti, in dušo zveličati; on se ima iz posvetnega v božjega človeka spreobrniti; se je dolžan vseh svojih misel, željâ, besed, djanj in zamud obtožiti, in vse storjene krivice popraviti; z eno besedo: on mora v tem žalostnem stanu tisto delo opraviti, za katero se drugi kristjani vse življenje trudijo. Je li to mogoče? Večni Bog! kakšina bo njegova spoved? kakšina njegova pokora? kakšina njegova grevenga? kakšino njegovo zadostenje? Kako bo ta grešnik od sveta svoje serce odtergal, kateremu je tolikanj let služil? kako bo svoje grehe sovražil, ker jih je vse življenje ljubil? kako bo Boga ljubiti začel, ker ga je vse žive dni le sovražil? — Pa evo! spovednik je že pred durmi. Stopimo k drugemu premisliku:

2. *Grešnikova smert je strašna zavoljo obupa v božjo milost, ki se ga tisto uro polasti.*

Spovednik stopi skoz vrata, ter izusti: „*Mîr bodi tej hiši in vsem, kateri v njej prebivajo;*“ se bliža bolniku in ga pozdravi rekoč: *pospravi svoje hišvanje, Gospod hoče s teboj obrajt deržati.* Te besede grešnika vsega pretresejo, in kot oster meč mu serce presunejo „*Oh ja! treba mi je svoje hišvanje pospraviti, ker umreti moram,*“ zdihne bolnik „*ali kako se bom pripravil, ker še nikdar na večnost mislil nisim? Se bojim, da z mojim obrajtom bo težka reč.*“ Spovednik ga nekoliko tolaži, mu serčnost daja, ter ga spomni na neskončno usmiljenje božje. Pa vidi, da ni veliko časa

40
850
158
2752
7002

zamuditi, in ga k spovedi nagovarja. Grešnik se vda in spoved se prične.

Nekdanji hudobni kralj Antijoh je na bolni postelji ležal, hude telesne bolečine so ga stiskale, ves život mu je na živem gnjil, ostudni červi so mu iz gnjilobe lezli, od vsih zapuščen je v smertnih tugah medlel. Takrat se je spomnil na svoje pregrehe, ki jih je bil v Jeruzalemu storil, je obljuboval, vse popraviti in poravnati, pa ni bilo več časa, ni bilo več milosti, — nesrečno je poginil. Tako se godi grešniku. Pred njegovim spominom se krožijo vse njegove malopridnosti in hudobije kakor strašne prikazni; pred njegovo nesrečno dušo, pravi sveti Bernard, se verstijo vsi njegovi grehi kakor črni vrani, ki se okoli merhe kavsajo; okoli njegove vesti se zvijajo vse njegove ostudnosti, krivice, pohujšanja in ropi božji kakor strupene kače, kadar jim hočeš glavo streti. Grešnik ster-mi. — Kakor popotnik, kateri ima čez potok koračiti, ki se pred njim dereče in šlevno naprej vali, miri s skerbnim očesom globočino; pa potok se zmerej narašča, valove napenja, že jih popotniku pred noge meče, da kmalo bi ga bil spodmaknil in seboj potegnil; na to on nagloma nazaj skoči, in vs ostrašen si čez potok več ne upa; enako grešnik. On zagleda pred seboj potok vseh svojih malopridnost od mladih let do pozne starosti, in ostermi; on se spomni vsih svojih nezvestob in razujzdanost, in se trese; on se zave, kolikanj gospodovih praznikov je onččastil, kolikanj božjih gnad zaver-gel, kolikanj svetih zakramentov oskrnil, in tre-peta; on vidi pred seboj, koliko bi imel popraviti, koliko se pokoriti, in se vstraši; ves osupnjen nazaj stopi od pregledovanja svoje vesti; si ne upa vseh grehov

se spovedati, si ne upa vseh hudobij se spokoriti, ne upa odpuščanja doseči. — Njega se obup polasti. — Oh ti nesrečni grešnik! kam si prišel? Na eni strani ga neusmiljena smert davi, na drugi mu angelj sodbe z ostrim mečem razježeno žuga; na tretji ga ostudno število njegovih pregreh straši, na četrti ga hude telesne bolečine obhajajo; na peti ga peklenške pošasti nadlegujejo; na šesti pa mu svet, premoženje, družina še le britkost delajo. Oh ti nesrečni grešnik! kam si prišel?

Spovednik ga sicer z božjo neskončno milostjo tolaži, pa sam namestnik Kristusov se skrivaj trese. On grešniku besede naprej govori, naj bi ga saj nekoliko za odvezo pripravil, pa te besede druge moči nimajo (memo unih, ki jih prot votlemu hribu izgovarjemo in odměv nam dajo. On mu reče: Verujem v Boga, in grešnik mu odgovori: Boga. — Mu reče: zaupam, da milost božja me ne bo pogubila, in grešnik izgovori: pogubila. — Spovednik mu reče: žal mi je, da si grešil, in grešnik izusti: grešil. Karkoli mu spovednik reče, grešnikovega občutja se ne prime, njegovo serce je terdo kot jeklo, je podobno votli pečini, iz ktere se le odměv naših besed glasi. Še hujše.) Od spovednika napeljevan grešnik tisti čas spozna svoje napake, in čim bolj jih spoznava, tim bolj se togoti: „*Grešnik bo vidil in se bo jezil,*“ pravi prerok Ps. 111. On tako divja, da bi rad sam sebe končal in vničil. „*Grešnik s svojimi zobmi škriplje in se žalosti*“ uči sveti Duh. On želi, da bi nikdar rojen ne bil, ali pa da bi se mogel v nič nazaj pogrezniti; ali „*grešnikova želja je prazna;*“ on kliče na smert, pa večnost se mu oglasi; kliče na vničenje, pa nesrečna obstoječnost se

mu oglasi; kliče na svet, pa pekel se mu oglasi, kliče na svoje nekdanje kratkočase, pa večno terpljenje se mu oglasi; kliče na Boga, pa peklenški zmaj se mu zareži. Oh nesrečni grešnik! kam si ti prišel?

Spovednik vidi, da ni več časa spoved daljšati, dvigne svoje oči prot nebesom, in zdihne: „*Tvoji sklepi o Bog! so čudovitni in tvoja milost je brez konca!*“, ter grešniku odvezo da, ker katoliška cerkev veli, nobenemu umirajočemu odveze ne odreči; pa sveti Avguštin reče na to: *Pokoro zamoremo dati, pa gotovosti dati ne zamoremo*, in drugi učenik pravi: Mnogo umirajočih mi razvežemo, pa pravica božja jih zaveže. In tako se utegne vsakemu grešniku goditi, kateri se hoče takrat pokoriti, kadar grešiti več ne more, kadar greh njega zapusti, pa ne on greha; tako se utegne vsakemu goditi, kateri se ne boji grešiti, marveč se boji samó goreti; tako se bo vsakemu na zadnjo uro godilo, kateri bo v življenji greh na grehe nakladal; zakaj angel gospodov se je v skrivnem Razodenji prisegel pri Njem, ki živi od vekomaj, da ne bo več časa za take grešnike. Oni bodo pod velikostjo svojih grehov omedleli, božja gnada jih bo zapustila, obup na božjo milost se jih bo polastil, in nesrečno bodo umerli. — Pa stopimo k tretjemu premisliku.

3. *Grešnikova smert je strašna zavolj poslednje nespokornosti, v kateri on umerje.*

In tukaj vas opomnim, kar beremo v svetem pismu, namreč: da Gospod Bog je bil nekdanj vkazal preroku Jeremiju persteno posodo vzeti, in pred mestne vrata iti, kjer so se ljudje shajali, in ondi pred ljudmi posodo razbiti ter glasno zaupati: glejte ostro sodbo božjo in pravično rabsodbo: kakor je ta posoda razbi-

ta in se ne more več v celo vkupej složiti, tako bo to ljudstvo narazen razpodeno in razkropljeno, in nobeden ga ne bo zamogel več vkupej sklicati in spet zjediniti: „Tako bom razmandral to ljudstvo, in to mesto, kakor je razmandrana ta perstena posoda, koje nobeden več vkupej zložiti ne more.“ Jer. 19. Taka sodba čaka grešnika na njegovo zadnjo uro. Spovednik ga je razvezal, kakor sim rekel, pa Bog ga je zavezal; in sadaj se mašnik napravlja ga obhajati, vzame v roke sveto posodico s presveto Popotnico, in podajaje mu zadnikrat Jezusovo Rešno Telo jo izprazne. Zdi se mi, da vera, vest, angeli in pa hudiči takrat grešniku na uho vpijejo rekoč: glej sveto posodico, če ravno se ni razbila, se je pa spraznila za te; — s tem zadnjim grešnim obhajilom je tvoja sodba zapečaten; zadnikrat si vidil tvojega Boga kot Očeta, v kratkem ga boš vidil kot sodnika, kot neusmiljenega maščevavca. — Kakor je pri zadnji večerji v Judeža Iškarjota po grižljeji Satan vanj šel, in se je v poslednji nespokornosti z vervjo obesil, tako grešnik po zadnjem nevrednem obhajilu popolnoma v oblast satanovo pade; za njega ni več pomoči; njegova nespokornost je doveršena. Ohi nesrečni grešnik! tako tedaj je za-te opravljeno, s zadnjim grižljejem si svojo sodbo zapečatil, in družega ti ne manjka, kakor samo še dušo izdihniti in se v večni ogenj pogrezniti. In kmalo se bo tudi to godilo. — (Glej, grešnik že začne umirati, in smert že dušo iz telesa preganja. Kakor star beršlen, kadar ga od zidovja tergati hočeš, ktere ga se je v jezerih kolencih objel, se zvija in z vso močjo se ga derzi, ter se brani od zidovja ločen biti in ječi, kadar ga proč lomiš; enako ječi grešnikova duša, se zvija in na vso moč se

vstavlja ter žaluje, da mora od telesa se ločiti, v katerem je toliko let v grešnem pozabljenji svojega poklica živela. Smert nji vpije: vun! vun! iz te hiše; ta hiša bo posuta, druga hiša, drugo stanovanje te čaka — v večnosti; in duša zaječi — večnost, ter se z vso močjo telesa oklene. — Pa umirajočemu in že pojemajočemu se ima še poslednje olje podariti.

Prerok Ecehiel je nekdam vidil šestero mož, ki so bili angeli umorivci, v mesto priti. Vsak je imel kupico umoritve v roci. Oni so šli po mestu, in na vsacega človeka, kateri ni znamnja božjega na čelu imel, kupico umoritve izlili, in tako vse hudobneže pomorili. — Tako se godi grešniku umirajočemu, kadar ga duhovnik v sveto olje deva. Okoli njega stojijo angeli morivci — peklenščeki, in kadar mašnik razne ude pojemajočega s svetim oljem mazili in cerkvene molitve opravlja, tudi ti gerdi zmaji kupico vmoritve nanj izlivajo in svoje strašne besede pristavljajo. Kadar namreč duhovnik oči in ušesa mazili in Boga prosi, da bi mu prizanesel, kar je z očmi in z ušesi grešil; ti poklenski zmaji odgovoré: večna umoritva tistim očesom in ušesom, ki so le grehu služile, nad ostudnimi pogledi in vmazanimi marni se veselile. — Kadar duhovnik roké in nogé mazili, in za odpuščanje grehov prosi, koje je grešnik z rokami in nogami storil, ti gerdi duhovi odgovoré: večni umor tistim rokam in nogam, ktere so le krivico delale in po grešnih potih hodile; večno pogubljenje tisti duši, ki je v tem telesu na svetu živela in teh udov se v greh poslužila. Oh ti nesrečna duša! koliko boljše bi bilo za-te, da bi nikdar rojena ne bila! Ti si vsa lepa iz božje roke izšla; si bila v kerstni vodi vsega madeža vrojenega greha či-

sto omita, in za večno zveličanje zaznamvana in zdaj... zdaj ga nimaš več znamnja zveličanja, si vsa ostudna in boš kmalo peklenščekom enaka. — Nu, tako loči se pregrešna duša! od gerdega telesa, kateri ti je bil tovarš v tvojih razujzdanostih, in pojdi pred sodnika; ne pred podkupljivega sodnika te zemlje, marveč pred sodnika, ki ima oblast čez žive in mrtve; pred večnega sodnika, kateri pozna vse tvoje malopridnosti, in prejmi od njega, kar si zaslužila s svojimi napakami, on naj te da čez peklenkim trinogom, — naj te živo v večni ogenj pogrezne. — Loči se, pregrešna duša! od tega sveta, kteremu si vse žive dni služila, tako da si nebesa zapravila, na kterem si vse življenje le srečo iskala; zapusti ta svet, on se je tvojih hudobij naveličal; poberi se iz te zemlje, zadosti si jo s svojimi ostudnostmi oskrunila. — Loči se, pregrešna duša! v imenu Boga Očeta; On te je že preklel, ker mu nisi hotla služiti; loči se v imenu Boga Sina, kateri je čez te sodbo že sklenil, ker si njegovo rešno kri z nogami taptala, in vse žive dni ga križala; loči se v imenu svetega Duha, kateri te je izmed števila izvoljenih že kdaj izbrisal, ker si njegovo sveto gnado zaničevala. — Loči se, pregrešna duša, od tega sveta v jezi presvete Trojice, in pojdi... Pa kam?.. Nad glavo mi žuga božja strela, pred menoj stoji strašen brezden odpert, od zadaj me svet proč potiska, na čelu mi sedi smert, ki me duši, na desni strani mi je nešteto grehov, na levi plati mi stojé peklenški zmaji, ki čakajo me popasti, — kam hočem iti? — Angel varh! kje si, priteci mi na pomoč, reši me! Ali tudi tega ni več tukaj. Naprej že je letel pred sodnika, tam grešno dušo tožit, kadar jo bodo satani pred sodbo privlekli. — Gre-

šnik se zadnikrat zvije, dušo izdahne in duša stoji na sodbi vsa gerda, pregrešna, ostudna. — Tako grešnik umerje — njegova smert je strašna — je nesrečna. —

Ljubi kristjani! kdo zmed vas je pripravljen tako strašno smert storiti, kakoršino sem vam popisal, da je smert grešnikova? mislim, da ga ni med nami takega abotnika. Ali kako se to strinja z našim življenjem? Nobeden ne želi nesrečno umreti, pa veliko zmed nas jih grešno živi. Ali ne veste, da kakor kdo živi, tako tudi umerje? Kakšino bedaštvo! vpije sveti Avguštin, slabó umreti se bojiš, pa slabó živeti se ne bojiš. — Jenjaj slabó živeti, da se ne boš bal slabó umreti. —

Predragi moji bratje! morebiti se vam dozdeva, da popisi nesrečne grešnikove smerti so le prazne strašila; — ali pa da cela moja današnja pridiga je le porod živeče domišljave. Oh! jaz si sam sebi pridigam, kadar vam pridigam, in, če sim s grehi obložen, tudi jaz pred to resnico trepetam, ker pod božjo rokó stojim. Bi li ne bil nespametnež, sam sebe strašiti s tako žalostno resnico, ako bi mi Bog, sveta katoliška cerkva in cerkveni učeniki uzrokov k temu ne dali? Ne bodimo izmed tistih bedakov, da bi mislili: Bog ne bo greha štrafal. Mi verjemo v sveto pismo, verjemo v sv. katoliško cerkev in vemo, da božja pravična jeza grešniku žuga in ostra sodba vsacega hudobneža čaka;

mi vsi terdimo s svetim pismom, da smert grešnikov je strašna. — Če to terdimo, zakaj pa ne skerbimo srečno smert storiti? zakaj se ne potrudimo pravično živeti, ker vemo, da smert pravičnih je blaga, srečna, vesela, prijetna?

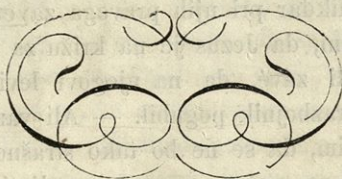
Pa jaz se motim. Saj jih je med mojimi poslušavci večidel takih, ki imajo čisto vest in pravično serce, ter se ne bojijo umreti, marveč, s svetim Pavlom po smerti celo željno hrepené. Tako oglasite se mi taki prijetli božji, da vas poznam in z vami se veselim. — Stopite bližej, da se vam priklonem. — Kako? ali ni nobenega, da bi za smert pripravljen bil? — Nobenega ni... Moj Kristus! zmed vse te velike množice ni za smert še nobeden pripravljen!! Po tem takem bi slehern zmed vas, ako bi zdaj iz tega življenja poklican bil, utegnil nesrečno smert storiti! *Moj Bog in moj Gospod!* kako je to, da se takó slabó na smert pripravljate. Odsihdob se mora z nami boljše goditi. Nakanimo se, na srečno smert se pripravljati in sicer takole: Pervič: Mislimo pogostoma — vedno na smert; zakaj „ *blagor tistemu, ki uro svoje smerti vedno pred očmi ima* ” uči modri Sirah. 7. in blagor mu, kdor se vsakdan umreti pripravlja. Vsako jutro misli, da ne boš večera dočakal; in kadar večer pride, misli, da jutrejšnega dneva ne boš doživel. — Ta misel je že veliko grešnikov spreobernila in zveličala. Da bi spreobernila in zveličala tudi nas! — Drugič: Živimo tako, kakor bomo na smertno uro želeli, da bi bili živi. Saj veš, da na smertno uro vsacega strah obhaja, kadar se svojega napčnega življenja spomni, in on zdihne: oh da bi bil boljše živel! Sadaj je čas tistemu strahu v okom priti; zatorej zaderži se pri vsakem svo-

jem delu in pri sleherni svoji misli tako, kakor da bi še tisti dan umreti imel. Če dans nisi pripravljen umreti, kako boš pa jutre?

Glejte, ljubi bratje in drage sestre! ti ste dve zlati vodili, na srečno smert se pripravljati. Poslužite se ju, in sem vam prorok, da ne bodete umerli nesrečno, kakor grešniki umirajo.

Poglejte sveto britko martro. — Grešnik na smertni uri ne dobi pri tej podobi križanega Jezusa nobene tolažbe. On se spomni sicer, da Jezus je bil zanj križan, pa se tudi zavé, da se ni vdeležil Jezusovega zaslužnja. On se sicer spomni, da Jezusova kri je curkoma za grešnike tekla, pa se tudi zavé, da je presveto rešno kri z nogami teptal. On se sicer spomni, da Jezusove rane so pribežališče grešnikov, pa se tudi zavé, da ni nikdar pri njih pravega zavetja iskal. On se sicer spomni, da Jezus je na križu za grešnike prosil, pa se tudi zavé, da na njegovi levi strani se je nespokorjeni razbojnik pogubil. — Ali vam, ljubi moji bratje! obljubim, da se ne bo tako strašno godilo, ako se pokoriti, in za srečno smert pripravljati začnete. Kadar se bo vam tisto uro britka martra v roke podala, bote ljubeznjivega Jezusa kuševali in govorili rekoč: Grešnik sim; ali ti mili Jezus si za grešnike umerl, zaupam, da v tvoji rešnji kervi je moja duša oprana. — V to in to pregreho sim bil v življenji zapeljan, pa zaupam, da tvoje presvete rane bodo za me božjo milost omehčile. V življenji sem bil na krivo pot zašel, sem bil več let zgubljena ovca; ali tvoje roké so razprosterte, tvoja glava je nagnjena, zaupam, da me, spokorjenega zopet objameš in zgrevanemu kušlej tvoje ljubezni daš. Ti, moj ljubeznjivi Jezus! si ves moj zaup

si moj Zveličar, si moj Tolažnik. — Milost in usmiljenje meni vbogemu grešniku! In iz visocih nebes bo zadonelo: Milost in usmiljenje bodi vselej spokorjenemu grešniku. Amen.

XI. POGOVOR.

Grešnik na sodbi.

„Tisti dan bo dan jeze, bo dan tuge
in britkosti, bo dan stiske in nadloge,
bo dan mračnosti in teme, bo dan obla-
kov in viharjev.“ Sofonija I. 15.

Ljubi kristjani! odkar solnce na nebu sveti in dan od noči loči, je človeški rod že veliko žalostnih dni doživel: vidil je namreč dneve kervavih vojsk in hudih narodnih prepirov, o katerih so se imenitne mesta kot groblje razsipale in ljudje se kot muhe morili; vidil je dneve strašnih kug in tužnih lakot, o kterih je blede smert po svetu Adamove otroke kosila kot kosec rožice po zelenem travniku; vidil je dneve grozovitnih potopov, nesrečnih pogorišč in neusmiljenih zemljepotresov; vidil je dneve silnega preganjanja in zlobnega puntanja narodov, o katerem nihče svoje glave varen ni bil. Vender vsi ti žalostni dnevi v nobeni priliki ne stojé s tistim dnevom, v katerem ima Sin božji priti sodit žive in mertve. Tisti dan se po pravi- ci zove „*velik dan*“ Božji prerok ga imenuje dan jeze, dan teme, dan oblakov in viharjev; in sveta ka- toliška cerkva od njega pravi: *Strašen dan bo dan plačila.* — *Zemlja se bo v prah zdrobila,* — *priča Da- vid in Sibila. Grozen strah bo svet obdajal,* — *kadar bo*

sodnik prihajal, — k ojštri sodbi človek vstajal. — Jela bo trobenta peti, — mrtvim po grobeh grometi, — k sodbi priti jim veleti. Smert, natora bo stermela, — kadar bode stvar ožvela, — k božjemu sodniku hitela. —

Od tega strašnega dne je Jezus Kristus svojim apostelnom govoril; od velikega sodnjega dne je sveti Pavl v atenskem Areopagu besedo izustil, in terdovratne serca modrijanskih Gerkov omečil; od sodnega dne je skoz vse čase sveta katoliška cerkev svojim otrokom govorila, in pridigarjem veli to ojštro resnico večkrat v spomin vzeti; od te velike resnice bom tudi jaz danes vam pridigal.

Res, strašne bodo znamenja, ki imajo sodnji dan napovedati: vsi narodi na zemlji bodo jokali, in vsi ljudje od strahu koperneli; zakaj nebeške moči se bodo gibale in stebri sveta se stresli, morje bo zdivjalo, in divji viharji bodo vihrali, terdne gore se bodo razrušile in gromeči potresi bodo vstali. Luna bo strahu omedlela, solnce bo od groze prevzeto kervavo postalo in ostermelo, goreče švigajoče strele bodo narode strašile. — Strašno bo vstajenje mrtvih, strašen bo prihod sodnika živih in mrtvih. Ali vse to bo še le začetik tistega dne, ki se imenuje dan mračnosti in teme, dan černih oblakov in viharjev; in jaz dans ne bom od teh znamenj, ki so le priprave za občno sodbo, nič govoril; marveč, ker sem vam v zadnem pogovoru grešnika na smertni postelji popisal, se mi pristojno zdi, da gavam dans tudi na sodbi popišem. Torej grešnik na sodbi — ta je predmet današnjega pogovora. In da bi me vi ložej zastopili, bom štiri sledeče postaje storil:

1. *Grešnik bo na sodbi izpraševan;*
2. *bo prepričan;*
3. *bo osramoten;*
4. *bo obsojen.*

Grešniki! vam velja moja beseda; poslušajte me.

Prerok Ozea nam da od sodbe božje s kratki-
mi besedami strašen zapopadek, ker nam pové, da Go-
spod mu je nekdaž vkažal ga imenovati „ *Neusmilje-
nega*. ” Ozea 1. 6. — Sadaj Gospod dovolji, da ga
kličemo Očeta, zato ker nas ljubi kot naj boljši oče;
Njemu je ljubo, da ga imenujemo našega dobrega Bo-
ga, kakor ga je David zval: „ *Ti si moj Bog in moje
usmiljenje*; ” Ps. 58. 18. ali tisti dan ne bo več naš
dobri Bog, marveč bo le ime imel „ *Neusmiljen*, ” —
on bo tedaj Sodnik brez usmiljenja. — Joj! kako stra-
šen bo tisti njegov prihod, kako močno razločen od
pervega prihoda, ko je polni usmiljenja kot šibko dete
zagrešeni svet rešit prišel bil! Nebeške vrata se bodo
s groznim zabrenčanjem odperle; eno morje božje
svetlobe bo iz nebeškega stanovanja šinilo; vsi kori
čistih duhov, vse trume rajske vojske se bodo na nebu
v lepe verste nastavile. Znamnje svetega križa se bo
prikazalo, zraven križa bo viditi mater križanega —
prečisto Marijo, in zdaj se iz desnice Božje vzdigne
tisti, kteremu je dana vsa oblast v nebesih in na zem-
lji, — se bo prikazal Sodnik brez usmiljenja, in oginj
pred njim in viharji, in gromi in strele okoli njega.
Jezusa zagledati bodo grešniki zavpili: Hribi, padite na
nas! — gore pokrite nas! zemlja, morje požri nas! —
skrite nas pred groznim serdom in jezo njegovo. Pa
zastonj bo vse to vpitje, tukaj se ne bo več nobenemu

vmakniti — nobenemu se skriti. — Sodba se bo pričela. Glej, sodnik bo zdaj se vsedel. — Vse, karkolj je kdo naredil, — celi svet bo tistokrat zvedil. — Bukve bodo prinešene, — dela bodeš bral storjene — dobre vse in nepoštene.

1. Grešnik bo na sodbi izpraševan.—

„Človeško serce je majhno, pa nepoznano,” pravi prerok Jeremia 17. 9. nobeden ne more viditi, kaj se v našem sercu godi; samo Bog, ki si je v slehernem človeškem sercu stanovanje postavil, pozna vse bavde našega serca, in tisti dan bo on razsvetlil, kar je v temi skritega, ter bo misel naših sere razodel. Grešnik bo tisti dan izpraševan, in sodnik bo brez usmiljenja na tehtnico položil vse djanja in pregrehe iz njegovega pozemeljskega življenja. —

Ti si bil človek, poreče serditi sodnik vsakemu grešniku. — Iz ljubezni sem te bil vstvaril po svoji podobi, da bi meni služil; jaz sem ti bil pamet dal, da bi bil mene spoznal in moje zapovedi deržal in takó v večno življenje šel: ali kot neumna živina si živel, svojega serca do mene povzdignil nisi, se nisi spomnil ne mene, ne namena svojega vstvarjenja. Že v svoji prvi mladosti si bil samovoljin, neubogljiv, staršem in predpostavljenim nepokoren; si zmikal doma in drugej; tako si prvo oblačilo svoje nedolžnosti ognusil, zapravit. Kakor na letih in starosti, si tudi v malopridnosti rasel. — Oh, takrat še le bomo vse razujzdanosti svoje prve mladosti prav spoznali, kadar bo Gospod z nami obrajt deržal; takrat bomo s svetim Avguštinom plakaje zavpili: Gorje nam, tako mali otroci, in že tako veliki grešniki! Že hudobije iz našega detinstva bodo nas s strahom presunile; zakaj spoznali

bomo, da stvarice se nismo po Jezusovem zgledu ravnali. — Kaj nisi neki v odrašenih letih počel? — bo sodnik dalje izpraševal. — Svoje starše zaničevaje, zajedaje in preganjaje, si jih iz hiše, in veliko pred časom v černo zemljo spravil. Delo si bil v nemar pustil; premoženje, ki so ti ga bili starši s težavo in trdom pridobili, si v igrach, in pojedinah in pijanostih in nesramnih delih zapravil; kmalo si začel svoje roke na ljudsko stegati, druge slepariti, dolgove delati, od kterih si dobro vedil, da jih svoje žive dni plačal ne boš. Nesramnih pogledov in nečistih misel si bil poln, vma-zane in pohujšljive besede si rad govoril, hinavsko si nedolžnost v svoje zaderge spravljaj, jo časno osramo-til in večno nesrečno storil. Ti si se posdtopil celó po-steljo svojega soseda — svojega prijatla ognusiti; tebe ni zaderžavala ne zaveza žlahte, ne kervi, ne prijaznos-ti. Kot jastrob si nedolžnost in čistost preganjal, in k nečistim delom si prepire, krege in sovražtva, k so-vražtvom opravljenja, preklinjevanja in maščevanja, k maščevanjem boje in krive prisege pristavljaj. — Luč svoje pameti si bil čisto vgasil, na svojega stvarnika si bil popolnoma pozabil, kakor neumna živina si vse dni živel, vse ude svojega telesa si v greh porabil, ti si bil sramota vsega vstvarstva, in zaveržek človeštva. Tako si se bil poživinil, in si še veliko družih duš od božje službe odpeljal ter v greh pogreznil in nesrečne storil. Čas je, da se s teboj sodba začne, in tvoje hu-dobno srce pred vsem svetom razkrije. —

Ti si bil pa tudi kristjan, poreče serditi sod-nik pri tem izpraševanju, si bil z lučjo svetega evan-gelija razsvetljen! Kaj nisem jaz neki za-te storil, da bi bil ti svojo dušo ohranil? — Ne zadosti, da sim

svojo kri na sramotnem križu za-te prelil, in naj zaničljivši smerti umerl, sim ti dal še mnoge učenike, pridgarje in spovednike, da bi te bili prav vodili: dal sim ti na tvojem popotvanji angele v varhe, svetnike v besednike in pomočnike. Jaz sim te bil prišel iskat, sem te bil vzel po sv. kersti v otroka, — v brata, v število svojih izvoljenih; redil sim te z nebeško jedjó — z lastnim mesom. Ti si lahko občutil vse, kar je v Bogu resničnega, lepega, svetega, popolnega, ljubeznivega; si spoznal, kako bi Bogu služiti imel v duhu in resnici. Ali ti hudobnež si moj sveti evangeli, moje presvete zakramente in mene zaničeval; si moje meso sebi v strup, in moje dobrote v svoje pogubljenje obračal; moje mašnike si zasramoval, moje veže onečastil, moje altarje omadežval, moje skrivnosti ognusil, mojo za-te prelito kri si z nogami taptal. Jaz sim te svaril, pa nisi nič pomaral; sim te klical, pa še odgovoril mi nisi; sim šel za teboj, pa pred menoj si bežal; sim te prosil, pa nisi za-me nič porajtal; sim ti žugal, pa ti si se mi posmehoval. Kje je oblačilo tvoje nedolžnosti, s katerim sim te bil pri svetem kersti oblekel? Odgovori od sv. obhajila in od družih zakramentov, ki si jih kradel in nevredno prejemal? odgovori od moje ljubezni, od mojih dobrot. Resnično vam povem, da edina čerka, ali edina pičica ne bo prešla od postave, od ktere bi mi odgovora ne dali.

Ti si bil zakonski mož, si bil hišni gospodar, si bil oče, poreče serditi sodnik, kako si se v tem stanu obnašal? Dal sem ti bil krotko, molčečo in pridno ženico v pomoč in podporo, ali ti si z njo huji kot s živino ravnal. Jaz sim ti bil premoženje izročil, iz moje roke si obilne pridelke in lepe dohodke prejemal, da

bi bil v mojem imenu se tudi potrebnih sobratov usmilil; ali kolikokrat sim se ti jaz sam v njih podobi oglasil, pa za-me ni bilo koseca kruha, ni bilo kapljice pijače, ne cunjice oblačila: za vsako drugo grešno potrato ti ni nikoli zmanjkalo, le za-me je vselej primankovalo. Jaz sem ti bil dal družino in otroke. Kako si za-nje skerbel? kako si svoje mlajše zredil? Na mesto jih k dobremu opominjevali in napeljevali, namesto jih podučiti ali v potrebi posvariti, si jih s kletvino, s grešno besedo, s spačenim zgledom pohujšal, zapeljal, pogubil. Iz tvojih rok terjam njih pogubljene duše. — Ti si bila zakonska žena, si bila hišna gospodinja, si bila mati, poreče sodnik, kako si svoje dolžnosti spolnila? Zakaj si svojemu možu nezvesta bila, in taužent ur v življenji ogrenila? Zakaj nisi za svoje dekile skerbela? si jih nesramno voglariti pustila, da so se pogubile? Kje so tvoje hčere? Ti bi jih bila imela na domače tiho življenje vaditi, molitve in pobožnosti učiti; ali mehkuzila si jih, si njih šeptanje s ponočnimi vlačugarji terpela, zatorej so sramota hiše, žlahte, soseske in zveržik človeštva postale. Odgovori sadaj od sebe in od njih pogubljenih duš. Ah gorje jim, kateri za svoje in zlasti za domače skerbi nimajo, vero so zatajili, in huje se jim bo godilo kakor nevernikom.

Oh strašno izpraševanje! Kaj bo pa z vami opravljivi, zbodeči, strupeni jeziki? kaj bo z vami nezvesti posli, lenobni najemniki? kaj bo z vami barantači krivični in tatinski rokodelci? Kaj bo tisti dan z vsemi grešniki, ker bo treba odgovor dati od slednje slabe misli, od vsega hudega poželenja in vsacega pregrešnega djanja? kajti resnično: *Bukve bodo prinesene, — dela bodeš bral storjene, — dobre vse in ne*

poštene. — Oh strašno izpraševanje! Ali bomo zamogli kaj pokriti, ker Gospod pozna vse bavde našega serca, in so mu znane vse stopinje našega življenja? Naka; marveč

2. *Grešnik bo na sodbi prepričan.*

Na tem svetu išče vsak grešnik svoje hudobije pokriti: on se skrije v temno noč, kadar svojim nesramnim strastim zadostuje; se skrije v samotne zakote, kadar pregreho vganja; če pa njegove djanja na dan pridejo, jih išče izgovarjati, in večkrat se mu uspeši, da s zvitim besedami svet oslepari, da ga časti in poštenega ima. Tudi na sodbi bo grešnik svoje malopridnosti pokriti in vsaj zmanjšati mislil, ali zastonj — vse mertve in nespametne stvari, ktere mu sada v greh strežejo, se bodo tisti dan zoper njega dvignile; vsi, ki jih je tovarše v grehu imel, bodo zoper njega pričevali, in Gospod bo poklical Svetnike, Angele in Satane, ter bo on sam se na sodbi z vsemi temi združil, grešnika njegovih napak prepričati in mu njegove nezvestobe pred oči postaviti. „*S sodnikom vred se bo vesolni svet zoper hudobneže v boj dvignil,*“ pravi večna modrost 5. 21. Poglejmo to resnico bolj na tanko:

V tem življenji so vse mertve in nespametne stvari grešniku podveržene, in mu služijo v njegovo željo, pa zdihujejo, da so mu sužne za greh, kakor uči sveti Pavl rekoč: „*Vemo, da sada vsa stvar zdihuje in stoka*“ Rim 8. 22. Mertve in nespametne stvari grešniku služijo, ker jim je stvarnik zavkazal, in človeški nečemernosti jih podvergel. Ali sodnji dan bo tudi stvar rešena iz sužnosti popačenja, in Gospod jo bo oborožil v maščevanje sovražnikov. Tako uči sveti Duh Rim. 8. 21. Modr. 5. 18. — Pomisli grešnik! Solnce,

ki zdaj tvoje molopridnosti osvetljuje, bo zoper tebe govorilo; luna, ki tvoje grehe olesketa, bo zoper tebe vpila; zvezde, ki tvoje hudobije vidijo, bodo zoper tebe se dvignile; vsi življi bodo zoper tebe pričali; zrak, ki si ga s svojimi pregrehami okužil; zemlja, ki si jo s svojimi krivicami ognusil; ogenj, ktereга si se v grešnem stanu poslužil; voda, ktero si s svojimi ostudnostimi omazal, vse te bo tožilo; celo kamnje iz tistega zida, za katerim si svoje pregrehe skrival, bo sodnji dan govorilo in zoper tebe pričevalo. Oh grešnik! kaj bo? — ali boš zamogel stvarico pokriti? Tvoji zakladi, ki si jih po krivici spravil, te bodo tožili; tvoja postelja, v kateri si greh delal, te bo tožila; plačilo, ki si ga najemnikom prikratil, te bo tožilo; verti, gojzdi in logi, v katerih si nesramne shode deržal, te bodo tožili; ta sveti tempel te bo tožil, ta sveta prižnica te bo tožila, ta sveta spovednica te bo tožila, ta sveti kerstni kamen te bo tožil; ta sveta miza, kjer si se po nevrednem obhajal, te bo tožila; ti sveti altarji te bodo tožili, vse mertve in nespametne stvari te bodo tožile; zakaj kamen od zida bo vpil in dervo, ki je med voti poslopov, bo govorilo, pravi prerok Habakuk 2. 11. — Še več. —

V tem življenji ima vsak človek svoje prijatle, ki ga zagovarjajo in njegove slabosti pokrivajo; posebno pa tisti, ki smo jih tovarše na svojih krivih potih imeli, terdo od naših pregreh molčé. Ali tisti dan ne bo tako. *Jaz bom egipčane zoper egipčane podšuntal,*” pravi Gospod Bog po Izaiju 19. 2.

Vse pametne stvari — vsi ljudje se bodo zoper grešnika dvignili, in grešniki bodo zoper grešnike pričevali. Da, grešniki! vi bode te sodnji dan eden zo-

per družega se dvignili. Vi ostudni nečistniki bodete eden družega tožili. Vi nesrečni sinovi boste zoper svoje očetje, ki so uzrok vašega pogubljenja, vpili. Vi oskrunjene hčere boste zoper svoje matere, ki so uzrok vaše večne nesreče, divje tožile. Starši, oskerbniki, učniki, vi bodete pričevali zoper svojo družino in zoper svoje učence, ki so stregli vašim strastim. Vi nespokorne in terdovratne duše bodete tožile zoper spovednike, ker so vam nevrednim sveto odvezo delili. Da grešniki, čez vse, kateri so vas pohujšali, ki so vas zapeljali, ki vas niso svarili, bodete pričevali in vpili rekoč: Pravični sodnik! maščevanje jim! zakaj brez njih bi ne bili grešili; pravico stori sodnik! ako imaš nas pogubiti, pogubi tudi nje, štrafaj jih sedemkrat ostrejše; zakaj oni so uzrok našega pogubljenja. — In kaj hočem reči od nevernikov in neznabogov, ki niso imeli luči svete vere, in bodo pogubljeni, kako bodo oni nas kristjane tožili? Malopridni kristjani! bodo oni vpili, Boga so poznali in mu niso služili; Rešenika so sprejeli, in so ga zaničevali; učenike so imeli, in jih niso poslušali; sveti zakramenti so se pri njih hranili, in se jih niso poslužili. Pravični sodnik! ako nas pogubiš, moraš pač jezerkrat bolj njih štrafati. Zato je rekel sam Jezus: „*Vam povem, Tiru in Sidonu — prebivavcom nevernih mest — bo ložej sodnji dan, kakor vam —* ki pravo vero imati. Mat. 11. 22.

Pa še le hujši bo pričevanje zoper grešnika od strani angelov varhov in svetnikov, katerih imena nosimo; zakaj dokler na svetu živimo, so ti naši prijatli in besedniki; oni naše slabo življenje sicer sovražijo, pa nikdar ne jenjajo pri nebeškem Očetu za nas prositi. Ali kakšina sprememba! pravi sveti Bernard, kakor

hitro se grešna duša od telesa loči, se ljubezen angela varha v sovražtvo, in prijaznost svetnika v zaničevanje spremeni. Oni bodo stopili pred sodnika, in polni jeze do grešnika ga bodo z ostrimi besedami tožili, da je svete keršanske imena onečastil; da svetega navdahnjenja in blagih svetov ni poslušal in vbogal; da je božje gnade zaničeval, da je toliko in toliko pohujšanja dal in drugim bogaboječim dušam zaderge stavil; da je ponižnost zasramoval, čistost psoval, devištvo derl, in pobožnost z nogami teptal. Te resnice nas sveti Pavl zagotovi, ker pravi: *Ali ne veste, da bodo sveti ta svet sodili?* 1. Kor. 6. 2. — Ali kaj vidim? Jojme ne! grešniki, trepetajte. Angeli in svetniki niso še doveršili svoje pritožbe, kar že vidim, da peklenški Satani velike črne bukve pred sodnika razgernejo. Joj grešniki! vse vaše pregrehe od prve mladosti do zadnjega zdihljeja na smertni postelji so z ognjenim perezom v te strašne bukve začerkane. Joj grešniki! kaj bo? Ti peklenščiki s strašnim glasom k sodniku zavpijejo: Beri sodnik! te so dela teh kristjanov, za ktere si ti na križu umerl. — Oh grešniki! kaj bote počeli? *Odgovorite, povejte, razložite, če imate kaj za svoje opravičenje.* — Oh vi nimate besedice izustiti. *Reveš! kam se češ podati, — kje prijetla tam iskati? komaj dobrim bo obstati.* Oh strašno prepričanje! Nu, grešniki! preberite, česar vas Satani tožijo. Recite jim, da lažejo ti peklenški sovražniki. Ali vi si ne upate ničesar tajiti. Nu, tako izgovarjajte se, pa saj tudi to ne bo pomagalo, marveč

3. *Grešnik bo na sodbi osramoten.*

Zasramovanje in zaničevanje je plačilo za greh, kakor je čast in spoštovanje lepo plačilo za svete čed-

nosti. Dvigni se Gospod! plačaj človeškim otrokom. — Čas je, da se enkrat očitna razločba stori med grešniki in pravičnimi. — Zadosti dolgo časa je lulika med pšenico rastla; vkaži, da se lulka v snope pobere ter sožgé, in da se pšenica v žitnico spravi. Vstanite narodi in gledajte tanko pravico božjo; spoznajte, da Bog dela velik razloček med svojimi sovražniki in prijatli; prepričajte se, da ni vse eno, grešno ali pa pobožno živeti. „*In zbrali se bodo pred njim vsi narodi, in jih bo narazen ločil, kakor pastir loči ovce od kozlov. Ovce bo postavil na svojo desnico, kozle pa na levo. In angeli pojdejo, in bodo ločili hude iz sred dobrih.*” Sin Božji. —

Joj strašna ločitva! tudi en grešnik ne bo se skril. Takrat se bo vidil en divji, zanikerni, pijanski, zapravljivi oče od svojih pridnih otrok, od svoje pohlevne žene ločen; en nevbogljivi, spačeni, hudobni sin od svojih pobožnih staršev odtergan; ena samovoljna, jezična, nečista hči od svoje bogaboječe matere odločena; prešeštna žena od svojega poštenega moža, sosed od sosedu, tovarš od tovarša, brat od brata za vselej odločen. Nebo se bo zavzelo, zemlja se bo čudila nad tem odločenjem; zakaj vse, karkol je kdo naredil, cel svet bo tistikrat zvedil. Oh sramota! na levici bo stal tudi uni mladenč, ktereга so ljudje poštenega mislili in ga hvalili, zakaj bil je velik grešnik na skrivnem; na levo bo postavljena tudi una deklina, ki so jo tako pametno imeli, umela je namreč svoje nesramne dela skrivati in se pobožno obnašati; tudi una žena, ki je bila tako milo darljiva, in uni mož, ki so ga vsi pravičnega čislali, sta na levici: zakaj znala sta svoje pregrehe pred svetom, ne pa pred Bogom zakrivati.

Kaj ti bo pomagalo, o nesrečni človek! tvoje hinavstvo? „*Ti si se na laži zanašal, pravi Gospod Bog, ali jaz bom tvojo nagoto odgernil, in tvoja gerdoba bo očitna postala.*” Jer. 13. 25. Kaj boš takrat počel, o nesrečni grešnik? Ti si svoje ostudnosti v temo zakrival, ali tisti dan boš nag, le z gerdo in težko butaro naj nesramniših del in družih na skrivnim storjenih krivie obložen, pred nebom in zemljo in pred vsemi narodi stal v očitno sramoto in občen posmeh; zakaj „*narodom bom tvojo gerdobo pokazal*” govori gospod Bog po preroku Nahumu. 3. 5. Oh strašno osramotenje! Kaj bodo rekli vsi, ki te poznajo in ne poznajo? Kaj bodo rekli tvoji starši, sorodniki, prijatli in znanci, ki so te poštenega in pravičnega mislili? Kaj bodo rekli tvoji učenci in redniki, katerim si se na zemlji pobožnega hlinil? Kaj bodo rekli svetniki nebeški, apostelni, mučenci, spoznovavci in device, katerih imena si nosil in izgovarjal? Oh prečista Divica Marija! ki si vselej naša mati in besednica, kaj boš ti takrat od grešnikov rekla? ali boš še za-nje pri svojem Sinu govorila? ali jih boš še pred božjo jezo varovala? ali jim boš še mila mati? Oh, strah in trepet vsem grešnikom, Marija se bo tisti čas razserdila in vse grešnike preklela. Vsi svetniki in angeli nebeški, in vsi božji prijatli bodo tistikrat z velikim glasom zaupili: *Proč s grešniki, njih pogled nas žali.* Takrat bom tudi jaz — vaš učenik — moj glas dvignil in zavpil: *Vstani Gospod! in sodi svojo reč.* Jaz sim tem malopridnežem pravil, pa posmehovali so se mi; jaz sim jih svaril, pa spakavali so se mi; jaz sim jih prosil, pa psovali so me; jaz sim jih učil, sim jim pridigal, sim jih k pokori klical, pa niso hotli poslušati, mi niso verovali. *Vstani Gospod,*

in sodi svojo reč. Glejte, zdaj zagromi iz peklenškega brezdna strašno vpitje: Sodi pravični sodnik! Vsi peklenški Satani priderjejo in bodo terjali rekoč: Z nami vred morajo vsi grešniki štrafani biti, zakaj grešili so kakor mi.

Oh grešniki! nesrečni grešniki! kam se bodele takrat obernili? Vi bote zakričali: *Hribi padite na nas, — gore pokrite nas, — zemlja — morje požri nas, — skrite nas pred groznim serdom.* Ali zastonj bo vpitje, pravična sodba mora biti očitno izgovorjena. —

4. *Grešnik bo obsojen.*

Narodi vesolnega sveta, ki ste v Jožafatovi dolini vkupej se snidili, omolknite, sodnik se napravlja sodbo izustiti; trepetaje potihnite, sodnik se že na sodnjem stolu dviga; počakajte pazite, sodnik se že, kot nekdanj na križu na Kalvarskem hribu, na desno in levo stran obrača. Veselite se pravični na desni strani, njegov obraz je vam mil in prijazen. Poslušajte, on govori rekoč: Prišel je, moji preljubi! veseli dan, v katerem pred nebom in zemljo prejmete plačilo vaše zvestobe, vaše čednosti in svetosti; na nobeno vaših dobrih del nisem pozabil; kar ste naj manjemu med vami storili, ste meni storili. *Oh pridite vi blagoslovljeni od mojega Očeta, in posedite na večno kraljestvo; ki je bilo vam od začetka pripravljeno.* Mat 25. 34. Božja svetloba šine pri tih besedah na izvoljene, vse trume nebeških vojsk obdajo pravične, veselje in radost zadoni na desnici, Hozana Sinu Davidomu se zapoje, in med soglasnim petjem zmagavne slave gredó pravični v večno življenje. —

Zdaj se oberne sodnik na levico. Oh strah! o groza! njegovo obličje je serdito. On je ves ogenj, ves

zubelj; strele švigajo iz njegovih oči. *Ali me poznate, vi prekleti! tako on zareži, ali me poznate! Jaz sim. — Glejte moj križ, na katerem sim za-vas sramotno smert storil. — Glejte moje rane, ktere so mi bile za-vas vsekane, in ktere ste vi vedno ponavljali. Glejte mojo desno stran, serce mi je bilo za vas prebodeno. — Glejte me, katerega ste vse življenje križali. Vi neusmiljeni okrutniki! vi terdovratni grešniki! se niste hotli v moje rane skriti, marveč moja kri ste z nogami taptali; sadaj pride moja kri čez vas in vaše duše. V življenju me niste hotli poznati, zdaj pa jaz vas ne poznam: *Poberite se spred mene, prekleti! v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim služabnikom.* Mat. 25. 41. In doli od nebes se bo odmevalo: *Ti si pravičen o Gospod! pravična je tvoja sodba; in pa čer- ni peklenski zmaji bodo na enkrat vse grešnike obdali in jih v večni ogenj vlekli, kjer je jok in škripanje s zobmi.**

Oh grešniki! grešnice! kaj bodele takrat rekli, ko se bodo izvoljeni v nebesa povzdigovali, vi pa v peklenski brezden se pogrezvali? Vaš jok, vaš krič, vaše vpitje se bo po celi Jožafatovi dolini razmevalo. Vi nesrečneži bodele tulili kot divje zveri. Vi bodele svoje hudobije obžalovali, pa ne bo več časa se jih spokoriti. Vi bodele prot nebesom svoje poglede povzdigovali, pa nebesa ne bodo več za vas. Vi bodele za izvoljenimi vpili in jih klicali, pa oni vas ne bodo več poslušali; zakaj med njimi in vam bo velik prepad vstal. Peklenski Satani bodo vas v večni ogenj terali, pa vi bodele še le vpili in slovo jemali rekoč: z Bogom! lepe nebesa! nikoli vas ne bomo vidili; — srečno! presveta Trojica! ti si nas kakor svoje

otroke ljubila, pa mi smo ti bili nepokorneži; — srečno! ljubeznjivi Jezus! ti si bil nas odrešil, pa mi se nismo hotli rešenja vdeležiti; — srečno! prečista Devica! — srečno! angeli nebeški! — srečno! svetniki! vi ste serčno za nas skerbili, pa mi smo bili malopridni; — z Bogom starši! — z Bogom bratje in sestre! — z Bogom prijatli in znanci! z Bogom vsi, ki ste nas na svetu oskerbovali. Nikoli se ne bomo več vidili. — Oh vi greste v nebesa, boste večno srečni, mi pa gremo v pekel, bomo večno nesrečni. — Oh strah! o groza! o strašno slovo. — Ali glej, med takim kričem se zemlja s strašnim zaškripanjem in potresom razpoči, peklenški brezdenj se s grozovitnim hrušenjem odpre, černe megle žepljeno-strupenega dima vun planejo, peklenškega ognja zubelj vun šine, in cela truma pogubljenih je že požerta v černo brezdnno, požerta na večno. — Od neba pade ogenj in sožgé zemljo, ki je pregrešnega človeka nosila. — Tek časa se vstavi, — štetva lét neha, — večnost se začne. —

Taka bo osoda grešnika na sodbi. Bog nas obvaruj take nesreče; zatoorej zdihnimo k Jezusu rekoč: Kralj nezmerne visokosti, rešiš svoje brez vrednosti, reši v moji me slabosti. Spomni se, o Jezus mili! da so za me te umorili; prosim, tisti dan se usmili. Truden hotel si hoditi, za me svojo kri preliti, daj k zveličanju to biti. Daj te imeti pomočnika, naših duš odrešenika, preden vid'mo te sodnika. Da sim kriv, to sam spričujem, sam pred seboj se sramujem, pa zane-

si, Bog, zdihujem. Rane grešnice zacelil, tolovaja si zveselil, meni upanje dodelil. Nisim vreden odpuščanja, vender, Bog pomilovanja, varuj v ognji me jokanja. Med ovce me den' ovčico, reši zmed kozlov srotico, in pokliči na desnico. Ko zaveržene preklete pahnil v ogenj boš ujete, deni me takrat med svete. Sliši prošnjo, Bog! pohlevno, dušo glej pobito, revno, skerbi zame stvar nevkrevno. Amen.

*Danes smo nestopiti v. ad. čas, o. gnetite se v trin čas
grobo, da se ne po lube bati, o. samovesti strahni svetni dan, da
bode svetni prišel svetni svetani. Varujte se, po lube, varite svetni
ki se jih bode mogla svetni dan bati, o. samovesti.*

at Bog, xristianem. Hano graminec angelu, tolovaja si
zveseli, meni pranje dade. Nisim vreden edinstva
vender Bog pomilovanja, vruj v ogori me jekanja.
Med ovoj me dan oves, vsi xani kralov avtor, in
pokliči na danico. Ko zavese prekleto pahnili v o
genj bog ajto deni me tekati med avtor. Sini pro
ajo Bog! pohlevno dajo elj pobilo, nevno skrbni
zame siva revne. Amen

XII. POGOVOR.

Kaj bo z nami.

*„Gospod bo svet sodil po pravici in ljudstvo
po svoji milosti.“* Psalm. XCVII. 9.

Na tem svetu so ljudje mnogoverstno razločeni po rojstvu, po spolu, po starosti, po stanu, po narodu, po jeziku, po službah, i. t. d.; pred Bogom pa druge razločbe ni, kakor edina ta, da nekteri so pravični, drugi pa krivični; da nekteri so pokorne ovčice, drugi pa nečisti kozli; da nekteri so dobro seme, drugi pa so ljulika. Vsak človek tiče v eno ali druge versto.

Tudi med vami, ljubi moji poslušavci! obstoji tak razloček na videz: nekteri ste bogati, drugi pa reveži; nekteri ste po gospodsko, drugi pa po kmetiško oblečeni; nekteri ste učeni, drugi pa priprosti, neučeni; nekteri ste pred svetom ponosno poznani in v razni časti, drugi pa ste malo poznani, morebiti celo zaničevani. Ali kakor vas božje oko vidi in pozna, vas samo v dve versti postavi, namreč: v versto nedolžnih ali pa v versto grešnikov; v versto pobožnih, ali pa v versto malopridnih; v versto čistih, ali pa v versto nečistih, v versto ponižnih, ali pa v versto prevzetnih; z eno besedo — zmed vsih, kar je vas tukaj, so nekteri na poti v izveličanje, drugi pa na poti v pogubljenje. — Kadar bo enkrat pozemeljska suknja odpadla — kadar bomo to telo slekli; bomo vse to bolj jasno vidili,

in eden družega bolj na tanko poznali, ter vedili, kdo se je bolj za nebesa boril, kdo pa za pekel zoril.

Kaj ne, če človek to nekoliko sam pri sebi na tihem premišljuje, da ga nek strah spreleti, in spominivši se svojih pregreh se mu serce tresti začne; on ne more, da bi skerbno sam sebe ne vprašal: kaj bo z menoj? — Pri tej besedi vas dans primem: kaj bo z nami? Grešili smo, kaj bo z nami? — V versto nedolžnih, pravičnih, čistih, pobožnih služabnikov božjih se ne moremo šteti, kaj bo z nami? — Svet nas sicer ne pozna, ljudje nas poštene, čiste, pravične mislijo; pa vest nam vedno naše malopridnosti očita, in sodnji dan bo ves svet naše pregrehe spoznal, bomo očitno osramoteni; naši starši, znanci in prijatli in vsi ljudje bodo nad našimi hudobijami stermeli: kaj bo z nami? — Mi se za svoje grehe nismo še nič pokorili, sodnji dan utegne pravični sodnik ostro sodbo čez nas izustiti in peklenjskim trinogom nas izdati; kaj bo z nami? —

Hočete li vediti, kaj bo z vami? „*Gospod bo svet sodil po pravici in ljudstvo po svoji milosti.*“ Ste mi besedami je prerok David vam napovedal, kaj da bo z vami. *Pravica ali pa milost božja* bo vaš del; karkoli si hočete izvoljiti, oboji ste vam še na ponudbo.

To vam prav jasno razložiti, stopite z menoj na hrib Kalvarje; glejte, na tem hribu stoji troje križev, vi jih poznaste. — Na srednjem križu, ki je nekoliko višej od družih dveh postavljen, visi naš Zveličar *Jezus Kristus*, ves ranjen in kervav, s ternato krono na glavi, za roké in nogé je na križ pribit; on terpi strašne muke in se daruje za grehe celega sveta svojemu nebeškemu Očetu. Nad glavo mu je viditi napis: *Jezus Nacarenski kralj Judov*. On je tedaj kralj,

in kakor sveto pismo uči, je od Boga Očeta postavljeni Sodnik živih in mrtvih. — Na desni strani stoji drugi križ, na katerem visi nek razbojnik, imenovan Dizma. On terpi smert za svoje grehe in se umirajoč Jezusu priporočuje. Nad glavo nima nobenega napisa, pa denimo mu ga, naj se glasi: „ *Milost božja edina pot v nebesa za spokorjenega grešnika* ” — Na levi strani stoji tretji križ, na katerem drugi razbojnik, imenovan Gezma visi. On terpi smert za svoje hudobije in umirajoč Jezusa zaničuje. Tudi ta nima nad glavo napisa; pa denimo mu ga, in nam v poduk naj se glasi: *Pravica božja gotova pot v pogubljenje za nespokorjenega grešnika*. — Sem stopite, grešniki vesolnega sveta, in tudi vi, moji poslušavci! tukaj imate razločen odgovor na vprašanje: Kaj bo z nami? — Ako nam križani Jezus milost skaže, bomo zveličani kot Dizma; če pa On nam pravico stori, bomo pogubljeni kot Gezma. — Izvoljimo si, kar je nam drago. Z desno roko nam mili Jezus iz križa milost ponuja, v levi roci pa pravico derži za vse grešnike, ki se nočejo milosti vdeležiti.

Da se pa nihče zmed vas motil ne bo misleč, da si je milost izvoljil mej tem, ko le pravici zapade, bom vam te dve važni resnici od milosti in pravice božje v dveh razbojnikih na Jezusovi strani bolj jasno razložil in pokazal, *kaj je vam storiti, da bi se milosti božje vdeležili*. —

Jezus Kristus, ki je bil brez greha, umerje na križu kot naj večji grešnik. — Edinorojeni Sin Boga

Očeta se je včlovečil, je nam enak postal, in umerje kakor človek; in akoravno je on svet nad vsimi svetniki, sam na sebi večna svetost, vender umerje kot naj malopridniši hudodelnež; On umerje vsréd dveh razbojnikov, kakor da bi bil naj hujši razbojnik. Oh čudna resnica! ktere mi zadosti ne premišljujemo; ako bi jo prav premišljevali, bi se pač naše serca gorke ljubezni do Jezusa tajale; zakaj on je za nas take sramotne smerti umerl; on je umerl med grešnikoma in za grešnike, naj bi mi grešniki ne umerli, marveč večno živeli. — Ali o strašen spomin! mej tem ko Jezus med grešnikoma in za grešnike umira, sta na njegovih straneh dva grešnika, in le eden se po njegovi milosti zveliča, drugi pa se po božji pravici pogubi! —

Kar se je tukaj na hribu Kalvarji s tema dveh grešnikoma godilo, se godi skoz vse veke s grešniki svetá. Nekteri, — in žalosten rečem, da pičlo število jih je — nekteri grešniki se Jezusove milosti vdeležijo, se zveličajo; drugi pa se nočejo k Jezusu obrniti, in zatorej se po pravici pogubé. Kterim hočete vi, moji poslušavci! prišteti biti? —

Stopite bližej, presodimo nekoliko bolj na tanko obnašanje tih dveh razbojnikov, in kmalo bote spoznali, kteremu ste bolj podobni, ali spokorjenemu Dizmu, ali pa nespokorjenemu Gezmu; tako se bodete lahko sami sebe sodili, ali se smeste milosti božje nadjati, ali pa morate pred božjo pravico trepetati.

Naj prvič poglejmo na desnega razbojnika. — Sveti evangelisti nam od njega povedó, da, ko je razbojnik na levi z ljudstvom vred Jezusa preklinjal, ga je spokorjeni Dizma svaril rekoč: „*Se tudi ti ne bojiš Boga, ker si v ravno tistem obsojenji? Midva sicer po*

pravici, zakaj po zasluženji svojih del prejemava; ta pa ni nič hudega storil. In je rekel Jezusu: Gospod! spomni se me, kadar prideš v svoje kraljestvo." Luk. 23. 40-42. Te so bile besede, ki jih je desni razbojnik izgovoril. Te besede so iz globočine britkega serca prišle, in zatorej se je Jezusove milosti vdeležil in nebesa dosegel. Pa ne čudite se; zakaj v tih kratkih besedah so vsi občutki spokorjenega serca vpleteni in obsegajo vse pogodbe, pod katerimi ljubeznjivi Jezus grešniku milost skaže. In posebej.

1. Razbojnik Dizma je imel vero v Jezusa. On ga je Boga spoznal, ker je rekel svojemu tovaršu: „*Se tudi ti ne bojiš Boga?*” On je očitno razglasil, da Jezus je nedolžen, ker je rekel: „*Ta ni nič hudega storil,*” in tako ga je Mesija naznanil, ki je za druge terpet prišel. — In to je čudno. Glejte, okoli in okoli po hribi Kalvarji je stalo neverno ljudstvo, je Jezusa preklinjevalo, in se mu posmehovalo rekoč: „*Aha, kako tempel božji poderaš, in v treh dneh spet soziđaš, pomagaj sam sebi! Če si Sin Božji, stopi s križa.*” Mat. 27. 40. — Sem ter tje pod križem so se sprehajali veliki dohovni z ošabnimi pismarji in prevzetnimi starašini vred, ter so Jezusa zasramovali rekoč: „*Drugim je pomagal, sam sebi ne more pomagati. Ako je izraelski kralj, naj stopi zdaj s križa, in verujemo vanj. V Boga je zaupal, naj ga zdaj reši, če ga je rad imel. Saj je rekel: Sin Božji sim.*” Mat. 27. 41-43. — Tudi vojaki, kateri so pristopili in mu jesiha ponujali, so Jezusa psovali rekoč: „*Ako si ti kralj judovski, pomagaj si.*” Luk. 23. 37. — Kratko, vsi pričujoči so bili v Jezusa neverni, samo desni razbojnik ima vero vanj, ga pred vsimi spozna nedolžnega, ga spozna za Boga, ga očitno Mesija okli-

če. — In kar je še več: Dizma ni poznal Jezusovih čudežev, ni bil nikdar priča njegovega djanja; in vendar, kadar ga vsi drugi zaničujejo, kadar ga vidi v naj sramotnišem terpljenji, ga spozna Boga in Mesija. Drug človek, čeravno bi bil nekoliko vere v Jezusa imel, bi bil začel dvomiti, bi bil pri taki priložnosti od vere odpadel; ali Dizma ga je takrat, ko je Jezusa v naj večem zasramovanji, v naj hujem terpljenji vidil, očitno, odkritoserčno in stanovitno razglasil za Boga in Mesija — Glejte! prava, terdna in serčna vera je desnemu razbojniku vrata do milosti božje odperla.

Stopimo zdaj k razbojniku na levi Jezusovi strani. — Tukaj visi na križi hudodelnež, imenovan Gezma. On veliko terpi in se hudó zvija. Njegova duša je s strašnimi grehi obložena. On mora kmalo umreti in v smerti nobene tolažbe nima. Sveti evangelisti nam od njega kaj strašnega povedó, namreč, da je zadnjo uro Jezusa preklinjal rekoč: Zaslišujem, da si se ti Mesija imenoval. Ako bi ti Mesija res bil, bi sada pač pomagal. „ *Ako si ti Kristus, pomagaj sam sebi in nama* ” Luk. 23. 39. Tako je ta nespokornež govoril. Oh kako močno razločno je njegovo govorjenje od unega, ki smo ga iz ust desnega razbojnika slišali. — In posebej, ta nesrečnež nima nobene vere v Jezusa; zakaj on mu reče: „ *Ako bi ti Kristus, to je Mesija bil.* ” Ta hudobnež se tudi ne da od spokornega Dizma posvariti, marveč bolj le z nevernim ljudstvom, z velikimi duhovni in z drugimi Jezusovimi sovražniki derži in ga preklinja. Od tod njegovo pogubljenje. Kakor je vera v Jezusa desnemu razbojniku vrata do milosti odperla, tako je nevera levemu razbojniku vrata do božje milosti zaperla, in on je le ostripravici zapadel. —

Kteremu ste vi grešniki, kar vero zadene, bolj podobni, ali desnemu, ali pa levemu razbojniku? Mi verujemo v Jezusa, kakor je Dizma veroval, bodele nanágloma odgovorili. Da, vi ste vsi kerščeni in se kristjane imenujete, to dobro tudi jaz vem, ali sveti apostelj pravi: kateri so Kristusa oblekli, se morajo po Kristusu ravnati, in sveti Ambrož doloži besedo, da vera je korenina vsih čednost; pri vas se pa tako življenje vidi, po katerem se da soditi, kakor da bi v Jezusa ne verovali; se vidijo take dela, ki iz korenine svete vere izrasti ne morejo. Vi pravite, da imate vero v Jezusa, pa v vaših sereih kraljuje prevzetnost, jeza, nevošljivost, posvetnost, celo nečistost in še jezer družih malikov. Vi pravite, da imate vero v Jezusa, pa ga za majckine posvetne reči zatajite, s svojimi obilnimi grehi ga zasramujete, ga preklinjate, ga vnovič križate. Vi pravite, da imate vero v Jezusa, pa njegove namestnike zaničujete, njegovih svetih nauk ne poslušate, njegove presvete zakramente onečastite. Ne, vi nimate prave vere v Jezusa, ga ne spoznate za Boga in za Mesija, zakaj, ako bi to vero v sereu hranili, pač bi drugač živeli. Vi ste podobni levemu razbojniku, da, vi ste še hujši od njega, kajti Gezma je le enkrat od Jezusa praviti slišal, da je Bog in Mesija, namreč na križu, ko ga je Dizma svaril; vi pa slišite vsakdan, ali vsaj vsako nedeljo, in vender svoje vere v djanji ne kažete. Kaj vam pomaga, če tudi vero imate, ker pa del po veri nimate? Sodite, ali se zamore vam kaj bolj goditi, kakor se je nesrečnemu levemu razbojniku godilo? —

Stopimo spet k desnemu razbojniku.

2. *Dizma se je na križu k serčni pokori spreobrn timeril.* Ko je on namreč Jezusa za Boga spoznal, ga

tudi strah božji presune; ko bi trenil, se mu vse njegovo pretečeno življenje pred oči postavi, on se zavé svojih malopridnost, in celo rajdo svojih hudobij kot v zerkalu pred seboj vidi; vest ga jame peči, serce se mu trese. — Ni še zadosti. On se spomni, da Jezus je tudi Mesija, ki za grehe sveta strašne muke prestaja; v globočini trepečega serca se mu zaup v Mesija zbudi. — Sadaj poslušaj, kako ljudstvo in vsi pričujoči Jezusa zasramujejo, čuti, kako ga celo levi razbojnik preklinja; in v sercu ga boli, da se nedolžni Jezus tako gerdó psuje, njemu se Jezus smili, ljubezen do Mesija se mu v nedrijih zavname, on začne zanj govoriti in svari levega razbojnika rekoč: „*Se tudi ti Boga ne bojiš?*” Tako je Dizma na križu Jezusov apostelj postal. Strah, ki je njega zavólj storjenih malopridnost spreletal, je on želel tudi v serce levega razbojnika vcepiti; mu je začel praviti, da Jezus je Bog, naj bi tudi unega malopridneža k poboljšanju naklonil. In to je očitna svedočba spokorjenja; zakaj gorečnost druge, posebno pa tiste, ki smo jih tovarše hudobij imeli, na pot pokore napeljevati, je gotovo znamenje našega pravega spreobnjenja. —

Pa njegovo spreobnjenje je bilo še popolnishi; zakaj on je očitno z jezikom naznanil, kar je v sercu čutil. Bilo ni mu namreč zadosti, svoje malopridnosti skrivaj spoznati, marveč javno se je hudobneža razglasil in tudi levega razbojnika njegovih krivic opomnil, ker je rekel: Midva po pravici terpiva in prejemava, kar sva s svojimi deli zaslužila. S temi besedami se Dizma svojih hudobij očitno obtoži, in svoje slabo življenje serčno obžaluje. — Pa da svoje spokorjenje popolnoma doverši, se smerti kot pokori za greh voljno podverže,

in samo to želi, da bi mu terpljenje in smert odpuščenje grehov doneslo. On je spoznal, da križanje, za katero so ga bili sodniki obsodili, je le kazen božje pravice, in je še le majhina štrafa v priliki z njegovo pregreho; on je pokazal, da mu ni nič mar za telo, pa da se za dušo boji; on ne prasha več, da bi živel, ampak da bi se zveličal. — Glejte serčno spokorjenje desnega razbojnika. Oh čuda velika! Človek, ki je bil naj večí hudobnež do smertne ure, v hipu, ko ima dušo izdihniti, se popolnoma spokori, postane Jezusov učenec, se svojih malopridnost zgrevá, se jih očitno obtoži, se voljno podverže smerti in samo to želi, da bi živel na duši. Oh srečni Dizma! ti si nam živ zgled, da milost božja spokorjenega grešnika nikdar ne za-
verže. —

Kako pa levi razbojnik? — Pogledjmo ga. — Ta se ni hotel spreobrniti — ne spokoriti. Njega ni strah božji kar čisto nič presunil, za večnost mu ni bilo mar, na Boga se ni stvarice spomnil, marveč le na ta svet je mislil. On ni hotel svojih malopridnost prav spoznati, marveč se je le togotil, da so ga deželski sodniki k smerti obsodili; ni obstal, da smert mu je pravična kazen za pregrehe, ter je terjal terpljenja križa rešen biti, zato je rekel k Jezusu: *Ako si ti Kri-stus, pomagaj sam sebi in nama*. Glejte ga nespokorneža, on nima nobene žalosti nad svojimi hudobijami, in zatorej mu milost božja ni došla, marveč je le pravici zapadel.

Grešniki! kateremu teh dveh razbojnikov ste bolj podobni, kar vaše spokorjenje zadene? Oh koliko jih je med vami, ki v grehíh ležijo, in če jih kakšina nesreča, kakšina težava, ali kakšino terpljenje zadene, ne re-

čejo: to mi je Bog poslal za štrafo mojih pregreh, marveč le preklinjajo, zdajajo zdaj tega zdaj unega in mislijo, da ljudje so jim stiske napravili! Da celo taki se znajdejo, kateri namesto se ponižno terpljenju podvreči, Boga preklinjajo rekoč: Bog! reši nas, ako si vsegamogočen! — Oh, koliko jih je med nami grešnikov, ki sicer k spovedi gredo, pa le iz navade, in nobene žalosti v sercu nad grehi nimajo; njih nič ne boli serce, da so Jezusa žalili, in nobene ljubezni do ljubeznjivega Rešenika v sebi ne čutijo, in so po spovedi ravno takšni, kakoršni so pred spovedjo bili! Da celo najdejo se taki, ki svoje napake pri obtožnji zakrivajo, in jim ni prava volja se spokoriti in grešno življenje zapustiti. Če jim pa spovedniki nekoliko ostrejo pokoro naložijo, so nevoljni in nekatere krate je še ne spolnijo ne. Povejte, kateremu dveh razbojnikov so taki podobni? Gotovo le levemu nespokorjenemu Gezmu; zatoorej bodo z njim vred ostri pravici božji zapadli.

Stopimo še enkrat k desnemu razbojniku.

3. *Dizma se Jezusu priporoči in ga za usmiljenje prosi.* — V takih smertnih težavah in serčni žalosti nad svojimi pregrehami dvigne desni razbojnik svoj umirajoči obraz do Jezusa, solze se mu po bledem licu ulijejo, ter zaprosi rekoč: „*Gospod! spomni se me, kadar prideš v svoje kraljestvo!*” Ta razbojnik je velikost svojih grehov tako čutil, da si ni upal prositi za popolno odpuščanje, ni rekel: odpusti mi moje hudo-bije, marveč je le ponižno zaprosil: spomni se me. On si ni upal prositi za nebesa, in ni rekel: zveličaj me, marveč je le rekel: kadar prideš v svoje kraljestvo, ne pozabi na me. Ali ker je ponižno in zaupljivo prosil, se mu je usmiljeno Jezusovo serce vse odperlo; ljubez-

njivi Jezus se prot njemu oberne, ter mu reče: *Resnično ti povem, dans boš ti z menoj v raji*" Luk. 23. 43. Oh srečni Dizma! Ti si Jezusa samo prosil, da bi se tebe le spomnil, in Jezus ti priseže, da te bo v nebesa vzel. Oh nezapopadljiva milost Jezusova! Prav je imel sveti Ambrož, ko je učil, da Gospod vselej več da, kakor za kar ga prosimo. Tukaj vidimo to resnico spričano. Dizma je iz razbojnika v hipu opravičen postal. S križa je prišel v nebesa, iz štrafe je prišel v plačilo. Oh milost božja, kdo bi veselja ne stermel pri tem spominu! Kje je grešnik, da bi pri taki neskončni milosti zaupati ne smel? Vsem grešnikom je za vse grehe za vselej odpuščanje na ponudbo, ako se ga le vdeležiti hočejo po zgledu desnega razbojnika.

Pa od milosti do pravice božje je le edina stopinja. To spoznati poglejmo zadnič na levega razbojnika. — Ta nesrečnež ni nobene pomoči od Jezusa pričakoval, in tudi za odpuščanje ga ni prosil. Sicer je želel terpljenja rešen biti, pa njegovo govorjenje je tako prevzetno, da slehern lahko razume, da on ni nobene pomoči od Jezusa zaupal, marveč še le pred vsem ljudstvom je z besedami Jezusa sramotil. On je rekel: „*Ako si ti Kristus, pomagaj sam sebi in nama*" Resnično, v tih besedah je ni nobene iskrice ponižnega zaupa, ga ni nobenega žarka svete ljubezni, ga ni nobenega zdihljeja serčne prošnje. Mi vsi obstojimo, da te njegove besede so močno razločne od unih, ki jih je desni razbojnik govoril; obstojimo, da kdor tako prevzetno, nezaupljivo in celo sramotivno govori, ni nobene milosti vreden. — In od tod njegovo pogubljenje. Med tem ko je mili Jezus desnemu hudodelniku nebesa obljubil, je levemu sodbo pogubljenja izustil.

Kako se pa v tej zadevi današnji grešniki obnašajo? Kar vero in spokorjenje zadene, smo vidili, da so bolj levemu razbojniku podobni; kako pa v molitvah? ali prosijo milega Jezusa za odpuščanje, za usmiljenje? Oh groza? ki me spreleta. Ali jih ne vidite sadanje grešnike? — oni pridejo v cerkvo, in se pred Jezusom tako zadržijo, kakor da bi ga prišli nekaj terjat; ali jih ne vidite? — njim se sramotno zdi pred Jezusa poklekniti; ali jih ne slišite? — oni neke besede na tako vižo žebrajo, da, ko bi k vam v hišo prišli vas za česar prosit, bi jim vi prošnjo odrekli, in še vrata jim pokazali, zakaj njih prevzetne in zaničevavne besede bi vas razkačile. Oh mili Jezus! kolikanj nespokornih Gezmov imaš ti na svoji levi strani, ki te še vsakdan žalijo, sramotijo, zaničujejo, preklinjajo. Gorje jim! pravica božja jih bo zadela. Pa naj bo tako, saj oni sami pravico na se kličejo. —

Zdaj, ljubeznjivi kristjani! ko smo obadva razbojnika presodili, postavimo si vse tri križe na hribu Kalvarji ob enem pred svoje duhovne oči. — Na srednem križu Jezus umira za grehe vsega sveta. Vsi zakladi božje milosti so odperti; vender v tem hipu, ko se opravlja rešenje in zveličanje vsih ljudi, ko se gnada božja iz Kalvarje po vesolnem svetu razliva, le desni razbojnik milost doseže, se zveliča; levega razbojnika pa božja pravica zadene, se pogubi; iz terpljenja križa pade v večno terpljenje, od Jezusove strani pade v pekel, iz Jezusovega naročja pade v peklenški ogenj, iz Jezusove tovaršije pade v hudičevo tovaršijo. Oh strašna dogodba! kaj bo z nami? Kam bomo pa mi prišli, ki smo toliko grešili? Oh strah, ki nas presune!

V teh dveh razbojnikih smo mi vsi v podobljenu. — Dva razbojnika na Jezusovi strani — obadva malopridneža — obadva grešnika, kakor smo mi. Obadva sta priča Jezusovega terpljenja in njegove smerti; obadva sta pridružena Jezusovemu zadostenji božje pravici; obadva sta zapopadena v Jezusovi molitvi; obadva sta deležna Jezusove rešnje kervi; vendar le edin se spokori, se zveliča, drugi pa terdovraten ostane, in se pogubi, — se pogubi tisti dan, tisto uro, tisto minuto, ko se gnada božja po vesolnem svetu razliva; se pogubi tisti hip, ko je naj večí milost vsem grešnikom na ponudbo; se pogubi, ko pri drevesu zveličanja stoji, — in mu je le roko stegniti po sadu večnega življenja; takrat se pogubi, ko so Jezusove rane odperete; takrat se pogubi, ko se Jezusova rešnja kerv za vse grešnike curkoma cedi. Oh kaj bo z nami, grešniki! ako se je razbojnik na Kalvarji pogubil? — Mili Jezus! povej ti, kaj boš z nami storil? ali boš nam milost skazal, ali boš nas po pravici sodil? ali boš nas zveličal, ali boš nas pogubil? — Glej, mi se bojimo, se tresemo, serce v nas trepetaja, naša duša je v strahu. Mi se spomnimo svojih neštevilnih grehov, mi spoznamo, da smo bolj nespokorjenemu kakor pa spokorjenemu razbojniku podobni. — Mili Jezus! kaj boš z nami storil, kadar boš s svojim križem prišel soditi žive in mertve? ali boš nas postavil na desnico k desnemu razbojniku in milost nam skazal? Ali pa boš nas odločil na levico k levemu razbojniku in po pravici nas štrafal? Oh mili Jezus! naznani nam tvoje večne sklepe!! — Odprite ušesa, človeški otroci, in poslušajte: „ *Kakor resnično živim, govori Gospod, nočem grešnikove smerti, marveč naj se hudobnež spreoberne od svoje*

grešne poti, in naj živi” Eceh. 33. 11. Nesrečni človeški otroci, ne bojte se me, „*Sin človekov ni prišel duš pogubljat, ampak rešit,*” govori Jezus Luk. 9. 56. „*Spreobrnite se k meni, in ako so vaši grehi rudeči kot škarlat, jih bom opral, da bodo beli kot sneg.*” Iz. 1. 18. Pridite k mojemu križu, objokajte svoje grehe, in jaz bom vas na moje serce pritisnil, bom vas poljubil kot brate. Pridite, iz moje desne strani rešnje kervi zajemite, in jaz bom vam milost skazal, bom vaše grehe pozabil in večno življenje vam dal. — Ako me pa nočete poslušati in v svojih grehah terdovratni ostanete, ter mene čedalje zaničujete; bo moja pravica vas zadela, jaz bom vas na večno preklel, in boste svojega pogubljenja sami krivi. —

Glejte grešniki! to bo z nami: — Spokorjenim bo milost, nespokorjenim pa bo pravica došla. Izvoljite si, kar je vam rado.

Zraven natornega življenja, ki ga človek obderži, dokler duša v telesu biva, ima človek še duhovno življenje, ktero v tem obstoji, da duša s svojim Bogom v ljubeznjivi zavezi živi. Kakor razbojniki človeka, ktereга v samotnem kraju dobé, usmertijo in natorno življenje mu vzamejo; tako se najdejo tudi taki razbojniki, ki dobrega kristjana ob dušno življenje pripravijo, in na duši ga vbijejo. In zdi se mi, da med mojimi poslušavci se mnogo takih dušnih razbojnikov najde, ki so priproste in nedolžne ob vero in poštenost, ter pobožne in pravične ob gnado božjo pripravili; hočem

reči, najdejo se med vami taki, ki so druge po svojih gerdih, pohujšljivih zgledih v greh zapeljali in na duši jih umorili. Da so taki razbojniki hujši grešniki in več malopridneži memo unih dveh na Jezusovih straneh, vsak lahko razume. Oh dušni razbojniki! kakšini strašni sodbi ste vi zapadli! kako ostro rajtengo boste vi pred sodnikom dati morali! Vender ne obupajte, in ne rekajte, da za vas ni več milosti. Res je, vaše pregrehe so več, kakor so bile unih dveh razbojnikov, pa milost božja je neskončna. Jezus tudi vas ne bo zavergel, če se k Njemu obrnete in za odpuščanje ponižno prosite. — Poslušajte vsi grešniki, kaj je vam storiti, da se milosti božje vdeležite:

1. Desni razbojnik, pravi sv. Vincenc Ferarski, se je spreobrnil, kadar ga je senca Jezusovega križa obsenčila; solnce se je namreč tako nagnilo, da je senca Jezusovega križa na Dizma prišla, ker njegov križ je nekaj nižej stal. Ta senca je bila zanj ogrinjalo milosti božje, in ga je tako rekoč pred božjo pravico skrila. — Išcite tudi vi grešniki tako senco. In kje je bodeite našli? V cerkvi, kjer Jezus v presvetem zakramentu biva, kjer se vsakdan ponavlja njegovo darovanje na Kalvarji. Tukaj pri vsaki sveti maši senca Jezusove milosti na grešnike pada. Pridite, ponižno molite, svoje grehe obžalujte, za odpuščanje prosite in — milost božja bo vam došla.

2. Desni razbojnik, pravijo drugi cerkveni učenci, se je spreobrnil, ko ga je Jezusova rešnja kri oškropila. Iz Jezusovih ran se je namreč presveta rešnja kri obilno cedila, škropila je tudi na desnega razbojnika, in kakor da bi bil v Jezusovi kervi novokerščen, ga je gnada božja presunila in v tem hipu se je spo-

koril. — Išcite tudi vi grešniki v Jezusovi kervi se oprati. Pa kje? to veste sami že. Pristopite k zakramentu svete pokore, ondi je kôpelj v Jezusovi kervi, ondi bodete odpuščanje in milost dosegli. Pristopite s ponižnim in zgrevanim sercom k presvetemu obhajilu, in Jezusova kri bo vas oprala, vi boste milosti božje se vdeležili.

3. Desni razbojnik, pravi sv. Bernard, se je spreobernal, ko je prečista Divica Marija zanj prosila. Marija je namreč pod Jezusovim križem stala na desni strani, in je za razbojnika, ki je poleg nje na križu visel, Jezusa prosila. In vslišana je bila. — Glejte grešniki, to imate tudi vi besednico. Ona se kliče pribežališče grešnikov in vas ne bo zapustila, ako se njej iz globočine serca priporočite. Ne obotavljajte se, tej milostljivi materi v naročje se djati; ona bo vam milost božjo naklonila.

Glejte, ti so trije pripomočki, milost božjo doseči in pogubljenju oditi. Pa ne pozabite, tudi vse križe in težave tega sveta voljno poterpeti in mislite kakor Dizma, da ste jih zaslužili, da jih vam sam Bog za pokoro vaših grehov pošlje. Oznanujte tudi povsod Jezusa Kristusa z besedo in z lepimi zgledi, posebno pa tistim, ki ste jih tovarše v grehu imeli, in ktere ste pohujšali; učite jih Boga poznati, pobožno živeti, Boga se bati in njegove zapovedi deržati. — Ako bote v tem spokorjenji stanovitno ostali, ne bojte se božje pravice, ona bo odjenjala in vaš delež bo milost božja. Kadar bo smert vam dušo od telesa ločila, in bodete pot v večnost nastopili, bo mili Jezus vam naprot prišel in vam rekel: Ne bojte se, vaši grehi so vam odpuščeni, in dans boste z menoj v nebesih. Amen.

XIII. POGOVOR.

Pekel.

„Poberite se spred mene, prekleti! v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim služabnikom.“ Matevž, XXV. 41.

Ljubi kristjani! strašne so bile besede, s katerimi je pravični sodnik grešnike na sodbi preklel. To smo predzadnikrat slišali. Strašno se bo z vsemi zmed nas godilo, kateri nespokorjeni ostanejo, in z levim razbojnikom vred pogubljeni zapadejo. Tiste besede bodo tudi njim veljale: „Poberite se spred mene, prekleti! v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim služabnikom.“ Oh, kakšen jok se bo na levi strani zagнал, kadar bo tista ostra sodba izgovorjena! kakšen krič se bo od une strani razmeval, kadar se bodo prekleti v pekel pogrezovali! kakšino vpitje bo od ondi donelo, kadar bodo peklenščiki pogubljene v večni ogenj metali! Zdi se mi, da tiste besede: „Poberite se spred mene, prekleti! v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim služabnikom“ so vam kosti in mozeg presunile in vam po ušesih še le šumé.

Vender se jaz močno bojim, da bi ta strašna sôdba enega ali družega zmed nas zadeti utegnila; bojim se, da bi nekteri zmed mojih poslušavcov sodnji dan z jokom, kričem in vpitjem v pekel se pogreznili. Kaj mi je storiti, da bi vas vse pred tako grozovitno nesrečo zavaroval? Sveti Krizostom mi v tem strahu

dobro svetuje, ker pravi: „*Stopi, o človek! v pekel, dokler živiš, da ne boš mogel vanj stopiti, kadar se boš od tod ločil; ker nobeden, ki to ognjeno peč pred očmi ima, ne bo vanjo pahnjen.*” Jaz sem torej namenil dans vas v pekel peljati, in z edino serčno željo, naj bi nobeden zmed vas po smerti telesa za vekoma v pekel ne prišel. Jaz bom skusil vam popisati grozovitno terpljenje, ki ga pogubljeni v tem strašnem brezdnju pre-stajajo. Iz tega bodeite spoznali, kakšine ljute muke vas v večnosti čakajo, ako se svojih grehov ne spokorite, dokler čas imate. — Pa ne mislite, da bi jaz zamogel dostojen obris od satanskega kraljestva pred vašo duhovno oko razgerniti. Mi nemoremo božje milosti prav zapopasti; koliko manj pa smo v stani od pekla, kjer razžaleni Bog z vso ostrostjo svoje pravice in z vsemi šibami svoje jeze večno prekleto tepe in kaznuje, prav govoriti. Da me pa lažej s svojimi mislimi sprejemali bodeite, bom svoj pogovor takole razdelil:

1. *Prekleti v peklu imajo terpljenje zgube;*
2. *Pogubljeni v peklu imajo terpljenje občutkov;*
3. *Prekletih terpljenje je brez polajšanja, brez tolažbe in večno.*

Mili Oče nebeški! tvoje moči in gnade mi je treba, da bi spodobno in v živo od osnovanega strašnega predmeta govoriti zamogel; ponižno te zaprosim: usmili se me, podpiraj me s svojo milostjo! —

Kritičen in vpliven v pekel se pogreznil.
Kaj mi je storiti, da bi vas tpe pred tako grozovitno nesrečo varoval? Sveta Križostom mi v tem stalin

Vsi človeški narodi, kateri so kdajkoli na svetu živeli, so v pekel verovali; hočem reči, vsak je po svoji veri terdil, da je nek prostor, kjer hudobni ljudje po telesni smerti hude štrafe prestajajo. Ne bom tukaj njih raznih misel od pekla razkladal, samó rečem: kdor v Boga veruje, mora tudi v pekel verovati; kajti nes-pametno bi bilo terditi, da neskončni, vsegamogočni in naj pravičniši Bog bo poštene in nepoštene, zveste in nezveste, dobre in hudobne, pravične in krivične ljudi po smerti telesa enako poplašal; neumnež je, kdor misli in pravi, da Bog med svojimi prijatli in sovražniki nobene razločbe ne dela. — Jezus Kristus, Sin Božji, je nas v tej resnici jasno podučil, ker je rekel: „*Pravični pojdejo v večno življenje, prekleti pa pojdejo v večno terpljenje.*“ Mat. 25. 46. In sveta katoliška cerkev nas uči, da „*kteri so dobro storili, pojdejo v večno življenje; kteri pa so slabo storili, pojdejo v večni ogenj.*“ Sym. Athan. — Resnica je nepremakljiva, da obstoji pekel, v katerem bodo pogubljeni večno terpelili. — Kakšine kazni pa imajo prekleti v pekli?

1. *Prekleti v pekli imajo terpljenje zgube*, to se pravi: pogubljeni imajo neizrečeno žalost, da so za vselej od Boga ločeni. Ta je strašna kazen za vse preklete — naj večji pa za pogubljene kristjane. — Premislimo to. —

Sleherna človeška duša je le za Boga vstvarjena. Njeni edini namen je, ves čas pozemeljskega življenja le na Boga misliti, le k Njemu se povzdigovati, le po Njem hrepeneti; in kadar bo iz ječe telesa spuščena, naravnost k Bogu se dvigniti, ž Njim se skleniti in vekomaj pri Njem v nebesih živeti. — Dokler pa človek na tem svetu biva, se rad v pozemeljske min-

ljive reči zateleba, in njegovo serce se na svetne ničemernosti naveže enako otrokom, kateri se zaljubijo v malinkoste, igrače. Od tod pride, da v tem življenji imamo od Boga večidel le temne zapopadke, da serce nas veliko ne peče, kadar smo Boga po grehu zgubili. Gospod nas na tem svetu večkrat išče, nam na vest govori, ter k sebi nas kliče; pa mi ne vbogamo, marveč še pred Njim bežimo, ker ne zastopimo, kaj se pravi, Boga zgubiti; ker ne spoznamo, kakšina nesreča da je, brez Boga živeti, in ker ne razumemo, da naj veči veselje je z Bogom biti. — Ali kadar bo smert našo dušo od telesa ločila, takrat bo suknja pozemeljske mračnosti odpadla; zagrinjalo, ki je nam v božje obličje pogledati branilo, se bo rastergalo; mi se bomo vsega posvetnega prahu otresli, vse zapeljive prijetnosti in grešne veselja sveta bodo odpadle, in mi bomo Boga zagledali, kakoršen je v resnici; On se bo nam tudi v vsej svoji lepoti in v celi svoji ljubeznjivosti pokazal. Naše duše se bodo v Njega zamaknile, in mi bomo na tanko spoznali, da smo bili edino ze Njega vstvarjeni, da naša edina sreča je le v Njem, da v vsem pozemeljskem življenji bi bili imeli le v Njege misliti. — Naše duše se bodo takrat v Boga spustile, kakor pšica v tarčo leti, kakor kamen v sredotočje hiti. — Ali jojmene! kakšina bo tvoja žalost, moj brat! kako bo pobito tvoje serce, kadar te bo vsegamogočna roka božja nazaj potisnila, kadar te bo Bog od sebe pahnili; kakšen bo tvoj obup, kadar boš strašne besede zaslišal: Poberi se spred mene, prekleti! Tvoja duša se bo takrat z vso močjo Boga oklenila, ona bo jokala in stokala, njeni krič in vpitje se bo dalječ glasilo; pa vse bo zastonj; Gospod Bog, ki je neskončno lep, poln

milosti in dobrote, On, ki je zapopadek vse sreče in vsega veselja, vse prijetnosti in sladkosti, sicer živi, pa ne več za te — pogubljena duša. — Grešna duša bo vpila in klicala, kakor so une nespametne divice v sv. evangelji na vrata ženina terkale rekoč: Gospod, Gospod! odpri; pa bo odgovor dobila: Jaz te ne poznam. Kako, Gospod! bo rekla nesrečna duša, ti me ne poznaš? Saj sem tvoj otrok, in ti si moj Oče; — saj sem kristjana, in ti moj Rešenik; — saj sem zmed tvojega ljudstva, in ti si moj Bog. — In On bo odgovoril: Ne, nisem tvoj Oče, marveč le tvoj neusmiljeni sodnik, tvoj sovražnik sem; in če sem tvoj Oče — sem tvoj Oče brez milosti, brez usmiljenja. — Tvoj Rešenik! ne, nisem več tvoj Rešenik, moja rešnja kri se za te več ne cedi, marveč tvoj maščevavec sem, sem te preklel, ker si mojo kri z nogami taptala, in moje svete nauke sramotila. — Tvoj Bog! ne nisem tvoj Bog in ti nisi več zmed mojega ljudstva; kajti jaz nisem Bog nečistnikov, nisem Bog razbojnikov, nisem Bog preklinjevalcev, nisem Bog zapeljivcev, nisem Bog krivoprisegovancev, nisem Bog pijancev in hudobnežev; in ako si me svojega Boga mislila, vedi, da odsihdob sem za te razježen Bog, strašen Bog, neomečljiv Bog. Poberi se spred mene, prekleta, v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim služabnikom.

Iz svetega pisma vemo, da Absolom se je bil zoper svojega dobrega očeta Davida močno zagrešil, zatorej mu je bil oče prepovedal, da ne sme pred njegove oči. To je Absoloma čez vse žalostilo. Ta nesrečni sin je v Jeruzalemu bival, njegovo poslopje je bilo poleg očetovega dvora; on je vsega zadosti imel; ali ta prepoved, da pred očetove oči ne sme, ga je tako

žalila, da jokal je noč in dan, da celo smerti si je želel. „ *Naka, je zdihoval, te kazni jaz prestati ne morem.* ” Očeta sem razžalil, to vem, in on ima mojo pregreho vedno v spominu, ter me viditi noče; naj pošlje raj svojih vojakov ali beričev, da me vsmertijo; kajti ljubše mi je umreti, kakor pa ločenemu biti od očetovega obraza. II. Kralj. 14. — Takšina je žalost, takšino je tudi terpljenje zgube prekletih v pekli. Oni so bili nepokorni otroci, ki so naj boljšega očeta razžalili; zdaj jim je sodba izgovorjena, da nikdar ne bodo gledali v obličje nebeškega očeta. In njih žalost nad to zgubo se ne da popisati. Ondi se v večnem pogubljenji valjajo; njih duh, njih zastopnost, njih spomin, njih serčne želje in vse njih dušne moči se proti nebesom dvigajo; in ker ne morejo več doseči, kar so zgubili, se jezijo, s svojimi zobmi škripljejo in se žalostijo. „ *Oh jaz nesrečna* ” vpije tukaj ena prekleta duša, „ *zgubila sem svojega Boga, zgubila večno dobroto, zgubila večno lepoto, zgubila naj ljubeznjivšega Očeta, zgubila naj imenitniši popolnomost, zgubila sem srečo angeljev, zgubila veselje svetnikov, zgubila ves zaklad rajskih nebes! Jokaj nesrečna, stokaj brez prenananja; polivaj solze, ves pekel naj se mojega kriča razmeva, moja zguba je neskončna.* ” „ *Oh! jaz sem zgubila svojega Boga,* ” vpije tukaj druga prekleta duša, „ *sem zgubila svojega kralja, zgubila milega Rešenika, zgubila svojega učenika, zgubila svojega prijatla, zgubila svojega ženina, in ž njim vred sem zgubila nebesa — domovino večne prijetnosti, sem zgubila veličastno kraljestvo, sem zgubila čast, bogastvo in življenje, vse sem jaz nesrečna zgubila.* ” „ *Jaz sem zgubila svojega Boga* ” vpije tukaj v pekli tretja pogubljena duša, „ *in zakaj*

sem ga zgubila? zavoljo edine pregrešne ostudnosti, zavoljo edine ničemerne stvari, za greh edinega kratkega hipa sem Boga zgubila. Oh kako lep in ljubeznjiv je Bog, in jaz bi ga bila zamogla vedno uživati, ali zgubila sem ga na vekomaj. " „ Oh svetniki in svetnice nebeške, " tako zdihuje četerta pogubljena duša, med vami imam svoje starše, prijatle in znance, tudi jaz bi bila lahko z vami vred srečna; oh in nisem hotla! Vi ste v božji gnadi, v nebeški časti; jaz pa sem v terpljenji in sramoti. Oh kako lahko bi se bila jaz zveličala, ako bi bila živela, kakor so drugi živeli; ako bi bila storila, kar mi je Bog ta in ta dan v serece govoril; ako bi se bila tega in tega greha spovedala; ako bi bila ptuje blago povernila; ako bi bila tej osebi slavo dala, ako bi bila te hiše se ogibala; ako bi se bila tej priložnosti odpovedala in na ples ne hodila; ako bi se bila tega misiona vdeležila, in pri tem spovedniku dolgo spoved opravila; ako bi bila molila, se postila in pokorila: pa nisem hotla. Toliko podučjenja sem imela, toliko lepih zgledov sem vidila, toliko posvarjenja sem slišala, toliko gnad mi je bilo na ponudbo: pa nisem hotla dobrega storiti in zatorej sem pogubljena, — sem zgubila Boga, — in za koliko časa? — na za en hip, ne za en dan, ne za en mesec, ne za eno leto, ne za sto let, ne za tавžent let; — marveč — oh strah in groza — na vekomaj sem Boga zgubila. — Oh žalost! oh trepet! oh solze! oh obup! oh — oh — oh — Ogenj peklenski! plamen žvepljeni! večna žerjavica! vse peklenske pošasti! vsujte se na me, končajte me. Jaz sem naj nesrečniši zmed vseh stvari, kajti zgubila sem svojega Boga. Oh neskončna zguba, nezapopadljivo terpljenje, ki se ne da popisati. — Glejte, takšino je terpljenje zgube, tako pre-

kleti v peklu žalujejo, da so na vekomaj od Boga ločeni. —

2. *Pogubljeni v pekli imajo terpljenje občutkov*, to se pravi: pogubljeni terpe v pekli strašne, grozovitne štrafe na vsih delih svojih počutkov.

Vam dati samó temen zapopadek terpljenja občutkov, opomnim vsih kazni, s kterimi Gospod Bog ljudi že na tem svetu nekreterate obiskuje, kakor so: velike nesreče, nagla zguba vsega premoženja, kervave vojske, strašne pogorišča, dereče povodnje, ljuta revšina, huda lakota in žeja, okrutne bolezni, neprevidena smert; vse to močno boli, ali po besedah preroka Daniela vse te tuge še kaplica niso proti morju terpljenja prekletih: *kapalo je prekletstvo na nas.*” Dan. 9. 11. — Mislite si nadalje vse naj hujše bolečine bolnikov, vse stokanje bodljivih, vse nadležnosti mertvoudnih, vse vročine unih, ki jih merzlica trese, vse vpitja unih, ki jih zobje bolé, vse udovcukanja božjastnih, vse muke unih, ki na pesku terpe; pa vender vse te bolečine so še le malenkosti proti terpljenju pogubljenih, zakaj Bog je govoril: „*Jaz bom zbral zoper nje vse hudo*” Deut. 32. 22. „*in vsa bolečina se bo čez nje vsula.*” Job. 20. 22. — Stavite si po tem pred oči vse grozovitne muke, ktere so nekđaj marterniki terpelí: ostre meče, razbeljene peči, vrelo olje, ognjene klešče, stoljen svinec, dereče zobje risov in oroslanov; z eno besedo, stavite si pred oči vse muke, ktere je zamogla hudobija okrutnikov zmisliti, naj bi bolj vživo perve kristjane terpinčili. Zadnič pa pomislite, kaj bi bilo, ako bi vse te kazni samo en človek prestajal? Kaj bi bilo, ako bi se vse te muke ob enem edinemu človeku na glavo vsule? kaj ne, da groza vas obide to misliti? In vender vedite, da ta človek bi še skoraj nič ne

terpel v priliki, kar prekleti v peklu na svojih počutkih terpe. Tako uči sv. Auguštín rekoč: Vse to je še le malo, ni še nič. Oh pač strašno more biti v sodni-kove roké pasti! Neskončna je božja milost, ali tudi neskončno je njegovo maščevanje; in kakor je na hribu Kalvarje vse prizanašal, tako v pekli vse strašno štrafuje. — Kakšino je tedaj terpljenje pogubljenih v peklu? — Poslušajte grešniki, in dajte si dopovedati, da ne bodete enkrat sami poskusili. Terpljenje občutkov v pekli je tako strašno, da živ človek ga ne more razumeti; je tako strašno, da ni mogoče ga popisati in jezik ni v stanu ga dopovedati. — Ogenj — silovit — grozovit — večni ogenj je edini živelj pogubljenih; ogenj, takšen ogenj, ki ga sama božja jeza zakuri, naj bi svoje sovražnike neusmiljeno pekla; je večno terpinčenje prekletih v pekli; ogenj, tak žvepljen ogenj, ki ga nikdar nobena reč pogasiti ne more; je večno ležišče, po katerem se pogubljeni v pekli valjajo. — Nad to resnico nobeden dvomiti ne sme, kajti sam Jezus jo je razodel rekoč: *Poberite se spred mene, prekleti! v večni očeni ogenj.* Mat. 25. 41. Od te resnice govori sveti Janez, ker pravi: *Neverni in prekleti, in ubijavci in nečistniki, in vražarji, in malikovavci in vsi lažniki bodo imeli svoj del v gorečem ognjenem in žveplenem jezeru; kar je druga smert.* Raz. 218. Ta resnica je skoz in skoz v svetem pismu poterjena; to resnico terdijo vsi cerkveni učeniki; in to resnico vsi človeški narodi spoznajo. Z ognjem je Gospod Bog vselej že na tem svetu naj več grešnike štrafoval; z ognjem je požgal nečiste mesta Sodomo in Gomoro; z ognjem — pa z veliko grozovitnišim ognjem vse preklete v peklu štrafuje, — in jih štrafuje na vsih počutkih.

Grešnik! ne rekaj: kako bodo moji počutki v pekli goreli, ker se moje truplo v zemljo zakoplje in ondi v prah zibne. Neumnež! ali ne veš, da občutki so dušna vlast, da terpljenje počutkov le duša občuti. Zderi mertvemu človeku oko, on se ne zgane, truplo ničesar ne čuti; drugač pa pri živem telesu, kajti duša je občutljiva. Po svojem vgovoru se ti vdaš nezapopadljivi zmoti, naj bi se ne vdal čudovitni skrivnosti, ti reče modri Bosuet. — Da, pogubljeni v pekli terpijo na pogledu — na očeh. — Vi hudobni mladenči in malopridne deklina svoje oči v zlo porabite. Vaši pogledi so nečisti in polni prešestvanja, pa v pekli se bodo polnili s solzami in za vselej bodo vso svetlobo zgubili; zakaj „*hudobnežem bo luč vgasnila*“ pravi sveti Job. 18, 5. Ondi ne bodete družega gledali, kot strašne prepade, černe tmine in goste megle; ne bodete družega vidili, kakor grozovitne pošasti, gerde zmaje, peklenske kače in strašne hudiče. Iz oces bo vam švigal žvepleni ogenj, ki vas bo žgal in nikdar ne vgasnil. — Pogubljeni v pekli terpe na slišnji — na ušesih. — Vi grešniki in grešnice poslušate zdaj radi razujzdane pogovore in klafarske pesmi, in se veselite vmazanih šal in nekeršanskega norčevanja; pa počakajte, v pekli bodete za vse to dragó plačali; ondi bodete poslušali le peklensko preklinjevanje in hudičevo zasramovanje; bodete slišali le jok in stok in vedno opočitanje. Vaše ušesa bodo strašnega ognja gorele, pa nikdar ne zgorele. — Prekleti v pekli so štrafani na duhanji. Ti grešnica si sadaj omišluješ dišečih mazil in dišavnih rožec; ali namesto dišav boš v pekli imela smerdljivi sopor gorečega žvepla, ki se po hudičevem kraljestvu kadi. Iz tvojih nosnic bo švigal

plamen nevgasljivega ognja. — Pogubljeni terpijo na okusu. Grešniki so večidel dobre slasti in iščejo vedno le to, kar gerlu streže; oni ne ljubijo postov, jedó radi meso, pijejo sladkega vina in se pogostoma gostijo; ali v pekli bo druga: huda žeja jih bo sušila, strašna lakota jih bo morila, in druge jedi ne bodo imeli, kot ogenj in plamen, pili pa bodo želč peklenskega zmaja in jesih božje jeze. Večni ogenj jim bo gorel iz gerla in ljuti plamen jim bo iz ust švigal, peklenska žerjavica jim bo jezik sušila in ustnice. — Pogubljeni v pekli bodo terpeli na potipu — na vsem životu. — Kaj bodo terpeli? Večen ogenj, — tako da ogenj bo njih edini živež, kakor uči prerok Jzaia rekoč: „*Ljudstvo bo živež ognja*“ Iz 9. 19. Da, grešniki! prekleti so v ognju in ogenj je v njih. Ta ogenj, grešnik! grešnica! bo skoz oči in ušesa v vas švigal, bo vam sapo dušil; vi ga bodele v ustih in nosnicah čutili. Vaša koža bo vsa spečena, vaše meso in vaše ramena bodo gorele, vaši možgani bodo v glavi vreli, vrela bo vam vsa kri v zilah, vaš mozeg bo vam v kosteh vrel. Ta ogenj bo vas žgal na pljučah, bo cvrel vaš drob, bo pekel vaše serca. Vaš prekleti jezik bo kot ogel sožgan, vaše persi bodo kot živa žerjavica. Vaše roké in nogé, ki so grehu služile, bodo v ognjene verige zakovane, tako da se ne bodele mogli v tej peklenski peči premakniti, marveč da bodele siljeni negibeči ostati kot skala v sredi morja. Vi bodele rastegnjeni v peklenskem ognju ležali, bodele ondi zakopani in zasuti v ognjeno žerjavico; ves vaš život bo ognja presunjen kakor goreča kodelja, ali pa kakor kos železja, ki se vse razbeleno iz goreče peči potegne. — Oh pekeli! ti strašen kraj vsega terpljenja! oh

pekli! ti ječa strašnega ognja. Stanovati v ječi, kjer so tla vsa ognjena, kjer so zidovi ognjeni, kjer je streha ognjena, kjer se družega ne vidi ko ogenj, družega ne šlata ko ogenj, po drugem ne hodi ko po ognju, družega ne sope ko ogenj; bivati samó s Satani, ki so duhovi ognja, stanovati vkupej samó s prekletimi, ki so vsi ognja vžgani, z eno besedo, biti sam ves v ognju; — glejte grešniki! — grešnice! to je pekli, — in tega ste si služili vselej, kadar ste smertno grešili; v tako strašno terpljenje ste se napravljali vselej, kadar ste greh delali; takim grozovitnim štrafam ste zapadli vselej, kadar ste svojega Boga hudo žalili. —

Ljubi bratje in predrage sestre! „*Kdo zmed vas bo zamogel v ognju in z ognjem prebivati?*“ vprašam vas s prerokom Izaia 33. 14. Ali ti moj brat! ti se vsega ogibaš, kar boli in peče; ti se celo besede „*terpljenje*“ vstrašiš; že majhna bolehnost te močno zdela; že šivančen vpehljej ti solze vterne; ti kričiš in vpiješ, kadar ti bolehen ud režejo in žgejo. Kako boš zamogel v peklenški peči ležati v ognju in z ognjem? — Ali ti moja sestra! ti si vsa občutljiva, ti čez dolge noči tožiš, kadar spati ne moreš; ti žaluješ, kadar te glava ali pa zobje bolé; tebe že velika vročina in silni mraz močno nadleguje. Kako boš pa zamogla v pekli prestajati? In vender se tje napravljate. Oj grešniki! grešnice! stopite že dans s svojimi mislimi v pekli. Koga najdete ondi? Nečistnike in nečistnice, kakor ste vi. Prešestvavke, kakor ste vi. Lakomnike, kakor ste vi. Pijance, preklinjevalce in krivo prisegovalce, kakor ste vi. Glejte, ti so bili nekda na zemlji to, kar ste vi zdaj; pa vedite, da tudi vi boste enkrat to, kar so sadaj oni — večno prekleti v pek-

lenskem ognju. Bratje! sestre! dobro to presodite in povejte: *Kako boste zamogli prebivati v ognju in z ognjem?* — Trepetajte grešniki! grešnice!

3. *Terpljenje pogubljenih v pekli je pa še zatorej strašno, ker je brez polajšanja, brez tolažbe in večno.* Tako uči sveti Bonaventura. — Premislimo še to. —

Pravim, da terpljenje prekletih je brez polajšanja. — Da, moji predragi! s terpljenjem v pekli ni tako, kakor s terpljenjem na tem svetu. Svetne terpljenja imajo zmeraj kakšno olajšanje. Kadar vi na bolni postelji ležite, in bolečine terpite; — glava vas boli, merzlica vas trese, hudó vas bode, po vsem životu vas terže i. t. d. so to sicer resnične britkosti, pa vi vendar čas za časom kakšno polajšanje čutite; zraven tega vam še vaši prijatli strežejo, vam koristno zdravilo nasvetujejo in pa oskerbljujejo, vam posteljo porahljajo, in na mnoge načine terpljenje polehčajo. — U pekli ni taka. Vse terpljenja se ob enem na preketega vsujejo; on je ob enem ves v ognju, in se ne more premakniti, si ne more pomagati, tudi nobenega zaupa v naj manjše polajšanje nima. — Kaj je en kančik merzle vode proti peklenskem ognju? in vendar tudi en taki kančik je prekletemu odrečen. Te resnice se prepričamo iz svetega evangelija. Glejte pogubljenega bogatina, od katerega sveti Lukež pogl. 16. govori: on se je na svetu dobro gostil, sladkih jedi je zavžival, naj boljšega vina je pil, in zdaj v pekli terpi lakoto in žejo. On vpije v peklenskem ognju in prosi za en kančik vode, naj bi si ognjeni jezik ohladil, pa ga ne dobi. On vpije že čez osemnajst sto let, naj bi se mu to polajšanje dovolilo, pa ni vslišan. On bo vpil milione vekov, pa ne bo nikdar tega majkenega

polajšanja dosegel; zakaj za preplete je ni več milosti. Gospod jih je zaverigel in na vekomaj zaverigel. —

Pravim na dalje, da terpljenje prekletih v pekli je brez tolažbe. — Na tem svetu se ima v terpljenji še zmerej kaka tolažba. Kadar ste nesrečo podjeli, če ste pravdo po krivici zgubili; če se vam po nedolžnem čez čast govori; če vam smert predrago soprugo pobere; če vam ljubi otrok umerje, i. t. d.; pristopijo prijatli vas tolažit; vaši starši in znanci vas pomiljujejo, ter vam solze brišejo; sam Bog je vašega joka omečen; vaši angeli varhi, svetniki nebeški in prečista Divica Marija vzamejo delež nad vašo nesrečo. Vse to vam žalostno serce ohladi. — Ali v pekli ga ni usmiljenja, je ni tolažbe od nobene strani. Prekleti so zgubili, kar jim je bilo naj dražej: Boga, nebesa, dušo. Oni zdihujejo, stokajo, jočejo, kličejo, vpijejo; pa nobenega ni, da bi jih čez to zgubo tolažil. Oni so vtopljeni v živ žveplen ogenj in strašno kričijo; pa nobenega ni, da bi jih pomiloval. — Ni je za-nje nobene tolažbe od strani nebes; zakaj nebesa so za-nje zaklenjene, in rajske višave ne poslušajo več njih kriča. — Ni je za-nje nobene tolažbe od strani Boga; zakaj Bog se je čez nje razserdil, ter je njih razjezeni maščevavec. — Ni je za-nje nobene tolažbe od strani Jezusa Kristusa; zakaj on jih je zaverigel, in čez nje strelo svojega prekletstva spustil. — Ni je za-nje nobene tolažbe od strani prečiste Dvice Marije; zakaj ona ni več njih besednica, ni več njih mila mati, marveč jim je le kervoločna maščevavka. — Ni je za-nje nobene tolažbe od strani angelov; zakaj njih svetega navdahnjenja niso vbogali, njih ljubeznjivega varstva niso v življenju porajtali, sadaj so od njih popolnoma

zapuščeni. — Ni je za-nje nobene tolažbe od strani svetnikov, marveč svetniki se veselé terpljenja pogubljenih in vedno kličejo rekoč: prav se godi sovražnikom našega ljubeznjivega Jezusa. — Za preklete v pekli je tudi ni nobene tolažbe od strani še živečih ljudi na tem svetu; zakaj oni so od nas vekomaj ločeni, niso našega pomiljevanja vredni, celo naši sovražniki so, in tudi nam le pogubljenje vošijo. — Za pogubljenje je pa tudi ni nobene tolažbe v pekli od strani Satanov. Oh moji bratje! hudobni duhovi se vam na tem svetu prilizujejo, vam serčnost do greha dajejo; ali v pekli preklete na vse viže mučijo, jih zasmehujejo, jih sramotijo, jih psovajo, se jim spakujejo, in hujše ko morejo, jih terpinčijo. — V pekli je ni nobene tolažbe za preklete tudi ne od strani družih pogubljenih, naj si bodo vže v žlahti, ali v znanstvu, ali v prijaznosti; marveč vsi se eden drugemu kot stekli psi koljejo, si opočitajo nekdanje hudobno življenje, se eden proti drugemu puntajo, se kolnejo brez prenehanja: oče preklinja svojega otroka, otrok očeta; matere kolnejo svoje hčere, hčere matere; brat kolne svojo sestro, sestra brata; možje kolnejo svoje žene, žene svoje može; znanci in prijatli, ki so na svetu eden drugemu tovarši v hudobii bili, se strašno preklinjajo; in tisti, ki so eden drugemu vzrok za pogubljenje bili, bi se radi še v veči terpljenje pogreznili, samó za to, naj bi se ne vidili. — Glejte, kam pridejo grešne prijaznosti; glejte, s čem se končajo nesramne ljubezni; glejte, kje se rasteržejo malopridne društva. Oh strašen stan prekletih, oh žalostna osoda! —

Pravim zadnič, da terpljenje v pekli je večno. — Oh, da bi peklensko terpljenje saj enkrat konec v-

zelo; ali terpeti, večno terpeti! to je zveršek vse nesreče prekletih. Večnost! strašna večnost! kadar te premišlujem, moja pamet stermi. Večnost! ti si brez kraja in konca; moj razum se v tebi zgubi. Večnost! nezapopadljiva večnost! to besedo jaz v hipu izgovorim, ali moj duh se vtopi v neznane širjave. — In prekleti so vekomaj od Boga ločeni, ne bodo vekomaj lepih nebes vidili; — oni bodo vekomaj v peklenskem ognju goreli, — ne bodo vekomaj naj manjšega polajšanja imeli, — bodo vekomaj brez vse tolažbe. — Oh strašne resnice! Strah in trepet za te grešnik! Večnost! večnost!! večnost!!!

Predragi kristjani! za vsacega človeka, kadar se na tem svetu rodi, bosta v večnosti dva prostora pripravljena: eden v veseli večnosti — v nebesih, drugi pa v žalostni večnosti — v pekli. Ta resnica je v svetem pismu vterjena, in prav lepo jo je nam sveta Terezija razložila. — Slehern zmed nas zamore svoj prostor v nebesih posesti, ako se grehu odpove, pokoro dela in se Jezusu daruje; pa tudi slehern zmed nas bo svoj prostor v pekli posedel, ako bo čedalje grehu služil in nespokorno živel. Oh! in dosihdob smo si le pekel služili. — Grešnik! soštej si na perste svoje pregrehe, in povej, ali zamoreš v tem stanu kar majken zaup za nebesa imeti? Ti si že davno zaslužil, da bi se bil v peklenski ogenj pogreznil. Bog te ni še končal, on ti je hotel čas za spokorjenje dati. Ti se ne-

beškemu Očetu smiliš. On te rad ne prekolne, ker si stvar njegovih rok, ker si cena njegove rešnje kervi, ker si tempelj njegovega Duha. Ali ne pozabi, da ne boš pogubljenju odšel, če se ne spokoriš. Brat moj! jaz te zarotim pri tem svetem križu, s kterega boš enkrat svojo sodbo zaslišal, usmili se sam čez se, in reši se, dokler imaš čas. Amen.

Pogubljeni preroj: Gospod, povikaj naše ternsene, ko podelješ jih veslino. Ti si drago samo to te preroj. Ronce stane ternljenju; ali oni upogabljenju preroj ni mlisane, le besede: zmiraš večins je odgovor na njih pr. Kedar in v hudi bolezni - Kako dolgo se ti nri vsoev vdan 10. ni ti ne zapopet. - 11. in ti mlisni, da b. dan - 12. in nri se ti vsoeva ke nor pol veir. - si trda nri Kako dolgo kako vena vonga, samo klesy nepokoj; ti mrai upanje, da pride vendar kam, v kgovial, imat predstavlja, da predrag. Kako b. veirnost; nra b. bota zmiraš nikdar, - terpet, - se ne veseliti, zmiraš puznalyen - mraen adrejen, v vgnji, nikdar v ni nebesih, zmiraš pri jatanu ne boga gledati - o streina veirnost!!

pod naram, gly venter je zmiraš lahko odstopiti od prigoch, se zmiraš se lahko spokoriti in zveien p. Zato pa ne odlašaj svojiga sprebarnjenja na prihar. Zaini prav, vprašaj quato svoje vesh, ¹⁵ me das se ni od hindebe Kadar boš preis Kadel svoje žiljenje, spo čisto svojih grehov, akleni terdno pobahjati nri mraen ni greha sluziti, temni le ja nebesa vele

XIV. POGOVOR.

Nečistost.

To vedite in presmislite, da noben kurbir ali nečistnik nima deleža v kraljestvu Kristusovem in Božjem.

Sv. Pavl do Efežanov V. 5.

Resnično, ljubi kristjani! resnično, da pekel je, v katerem grešniki večne štrafe terpe. To ste v zadnjem pogovoru slišali; in jaz vam ponovim, da je pekel, v katerem so vsi nespokorjeni grešniki, kakor so: malikovavci, krivoprisegovavci, zavdajavci, sovražniki, lakomniki, pijanci, preklinjevavci, tatje, roparji, ubijavci, nevošljivei, v večni žveplen ogenj zakopani. Pa zmed vsih grešnikov, ki v peklenškem ognju goré, naj številniši so kurbirji, prešestniki, mehkužni, ki sami sebe skrunijo, nesramneži, — z eno besedo, nečistniki. Pregreha nečistosti naj bolj silovito na svetu gospodari; naj več razžaljenja božjega na zemlji vzrokuje; naj bolj okrutno človeški rod v nesrečo topi; mu sveto vero tlači, pamet temni, blage občutke duši, neporedne poželenja zdivja, in človeka, ki se ji vda, poživini; zatorej je vsem nečistnikom, ki se ne spokoré, naj grozovitniši terpljenje v peklenškem ognju pripravljeno, česar nas opomni sveti Pavl rekoč: „*To vedite in presmislite, da noben kurbir ali nečistnik nima deleža v kraljestvu Kristusovem in Božjem,*” marveč — doloži besedo — „*kurbirje in prešestnike bo Bog sodil,*” Hebr. 13. 4.

Serčna žalost me vnema, ko premišlujem, koliko kerščenih duš ta prekleta nečistost v pogubljenje tira; zatorej sim namenil vam dans od te ostudne pregrehe govoriti. — Vem, da nespodobno je svetim, od te gerdobe se pomenkovati; in da sveti Pavl svetuje besede „*nečistost*“ nikakor z jezikom ne imenovati; rad bi tudi jaz to opustil; ali sila je velika, ne smem molčati; pekel se polni z nesrečnimi dušami, ne morem hladen proti temu biti. — Ne bojte se, čiste duše, Jezusove neveste, le zvestó dvignite svoje glavé, ne bom vas orudečil, marveč še vašo lepo čednost podičil. — Ve pa, nečiste duše, ki ste že davno svoje divištvo prodale in ljubeznjivega Jezusa zgubile, ter večnemu pogubljenju zapadle; ovedite se, pripravite solze, svojo neizmerno nesrečo objokati; dajte se omečiti k serčni pokori, da ne bodete enkrat v peklenstem ognju večnih, pa ničvrednih solz polivale. — In jaz bom razložil:

1. *Uzroke, zakaj se moramo nečistosti odpovedati in se je varovati;*

2. *Kdo se stori nečistosti krivega;*

3. *Kterih pripomočkov se imamo zoper nečistost poslužiti.*

Te resnice bom razložil; pazno me poslušajte.

Poglejte ta tempel. — Tukaj Gospod Bog med nami prebiva. Tukaj je vse sveto, vse k božji službi streže. Ti slopi, to zidovje, ti kropilni kamni, to pevališče z orglami, ta prižnica, ta spovednica, ta obhajilna

miza, ta altar, ta sveti tabernakelj, — vse nas opominja božje posebne pričujočnosti, vse nas spodbada k pobožnosti, vse nam pravi, da tukaj je Bog med nami, vse nas kliče poklekniti in Boga ponižno častiti. — Tak tempelj božji je tudi telo slehernega kristjana, kakor uči sveti Pavl rekoč: „*Ali ne veste, da je vaše telo tempelj svetega Duha, kateri je v vas, katerega imate od Boga, in da niste svoji? zakaj kupljeni ste za drago ceno.*” 1. Kor. 6. 19 - 20. Vsi udje našega telesa so udje Kristusovi, naše usta so Kristusova prižnica, naše roké in nogé so služitelji Kristusovi, naše oči in ušesa so okna Kristusove, naše persi so altar Božji, naše serca pa so tabernakelj — so svetišče, v katerem sam Bog s svojimi gnadami prebiva in kraljuje. — Hudó bi se pregrešil, kdor bi to cerkvo onečedil, ta oltar onesnažil, ta tabernakelj ognjusil; pa še veliko huje se slehern kristjan pregreši, ki tempelj božji v svojem telesu oskruni, svoje serce omadežva in svetega Duha iz sebe spodi. Zatorej nas opominja sveti Pavl rekoč: „*Častite in nosite Boga v svojem telesu.*” 1. Kor. 6. 20. — Vender veliko kristjanov za to opominjevanje svetega apostelna nič ne mara; marveč se z vso pohotnostjo gerdi nečistosti izdajo, tempelj božji v sebi ognusijo, svetišče živega Boga v sercu oskrunijo in ude Kristusove storijo kurbine ude. Oh nesrečneži! ki po smradni mlaki te peklenške pregrehe broдите, vstavite se, odprite ušesa in poslušajte:

1. *Uzroke, zavoljo katerih se je treba nečistosti odpovedati in se je varovati:*

Pervič zato, ker nečistost je velik ostuden greh, katerega gospod Bog strašno kaznuje.

Le naj večje pregrehe imajo to lastnost, da so

vselej velike, — pekla vredne hudobije, in se nikdar med male grehe šteti ne dajo, če se prostovoljno dopernesejo. Med take pregrehe se šteje nečistost. Ona je vselej velik, smertnonaglaven greh, ko bi se tudi kdo le v mislih zoper sveto angelsko čistost rado voljno mudil. Kar se v tej reči prostovoljno dopusti, se ne more nikdar smertnega greha izgovarjati. Že iz tega se da skleniti, kako strašen greh je nečistost. Ta je ostudna hudobija, zavoljo ktere, če otroke izjemamo, se jih bo malo odraščениh ljudi zveličalo, pravi sveti Remigi. — Sin Božji se je pustil, ko se je bil včlovečil in je po svetu okoli hodil, kakor uči sveti Krizostom, mnogoterih grehov obdolžiti, se vč da po krivici, ker on je bil sveti vsih svetih; je pustil od sebe reči, da ima s hudičem zavezo; je pustil se obdolžiti, da ljudstvo šunta in podpihuje; se je pustil grajati pijanca, jeduna, zapeljivca in več tacega: pa tega si ni nikoli pustil reči, da je nečistosti vdan. Tako ostudna je pregreha nečistosti že sama na sebi. „ *Nobena pregreha toliko oblasti Satanu čez naš svet ne daja, kakor nečistost; ta pregreha pekel razveseljuje, in skorej ves svet v pogubljenje vleče,* ” pravi sveti Bernard. — To še bolj zastopiti vedite, da zavoljo nečistosti je Bog žalost občutil, da je človeka vstvaril. Ko je Bog vstvarjene reči pregledoval: nebo, zemljo, solnce, luno, zvezde, ptice pod nebom, ribe v vodi, živali na svetu, je nad vsem serčno dopadajenje imel. Ko je pa nečistost na zemljo vdarila, in med ljudmi se vgnezdila; ko vse meso je svojo pot zgrešilo, se kmalo bere, da Boga je grevalo, da je človeka vstvaril. Od nobene druge pregrehe se tako v svetem pismu ne bere, kakor samó od nečistosti, pravi sveti Jeronim. — Premislite, kako velika in ostudna

pregreha mora pač nečistost biti. Bog je vidil pregreho nepokornih angeljev v nebesih, in ni rekel: žal mi je, da sem jih vstvaril; Bog je vidil nehvaležno nepokorščino prvih staršev v paradižu, in ni rekel: žal mi je, da sem jih vstvaril; Bog je vidil bratomora in obup Kajna, je vidil strašno neusmiljenost kralja Faraona, ki je vzkazal vse izraelske fantiče vtopiti, je vidil neštivilne hudobije izraelskega ljudstva, je vidil kervoločno malopridnost Herodeževo, ki je vzkazal vse nedolžne otročiče Betlehemske ob enem pomoriti, je vidil tavžent drugih pregreh med ljudmi na svetu gospodariti; vender nikjer se ne bere, da Boga bi bilo grevalo, da je človeka vstvaril; temuč le nad nečistostjo ima Bog tako gnjusenje, da, ko je ta pregreha na svet vdarila, je rekel: žal mi je, da sem človeka vstvaril. Tako velik in ostuden greh je nečistost.

Oh ti prekleta nečistost, da tako močno našega ljubeznjivega Boga žališ! Oh ti peklenški smrad, da našemu milemu nebeškemu Očetu tolikanj gnjusenja storiš! Poberi se, ostudna gerdoba, v peklenški brezden, iz kterega si se na zemljo privlekla. Ali jojmene! kaj vidim? Ta gerda pregreha se je med kristjane silovito vgnezdila, nečisti duh je kerščene serca obsedel, nečistost se več za greh ne derži; današnji kristjani z mirno vestjo temu hudičevemu maliku strežejo, današnji mladenči za to satansko kugo dirjejo kot stekli psi, današnje deklina so vse te ostudne bolezni omamljene, celo med zakonske ljudi se je preketo prešestvanje vrnilo; stergane so vse spona in vezila lepe zvestobe, razmesarjena žaluje sveta nedolžnost, nečistost pa po svoji ostudni mlaki vleče kristjane v večno pogubljenje. — Oh časi obžalovanja vredni! oh dnevi

trikrat nesrečni! kam smo prišli? Ali so ti tisti kristjani, od katerih so nekđaj celo ajdje pisali, da neomadežvano živé? od katerih so neznabogi pravili, da jim je čistost bolj ljuba kakor življenje? Oh ne, ti so le smet, so le sramota kristjanstva; so nerodovitne drevesa na keršanskem polji, ktere je Bog že kdaj preklel; so smerdljivi udje Jezusove cerkve, so hudobna ljulka na Kristusovi njivi, ki bodo v snope zvezani, da se sožgejo. Taki nesramni ostudneži so ti kristjani, zavoljo katerih je že večkrat Boga grevalo, da jih je vstvaril.

Pa slišim, da nekteri tej pregrehi podverženi pravijo in se tolažijo rekoč: „*Bog pozna našo slabost, on je neskončno usmiljen Oče, in nas ne bo pogubil.*” Pojdi z menoj, nesramni svet, pridi in poglej v sveto pismo, ter prepričaj se, kako ostro Gospod Bog to pregreho štrafuje, ktero ti imenuješ človeško slabost. — In jaz bi mogel železen jezik imeti, ako bi vam hotel vse božje prekletstvo in nebeške kazni čez nesramno nečistost povedati; zakaj komaj se najde zmed 72 bukev svetega pisma edine, ki bi prav živega svarjenja, in grozних prepoved zoper nečistnike ne zapopadle. „*Ne prešestovaj*” takó že je Gospod Bog z lastnim perstom na drugo Mozesovih tabel zapisal. „*Kdor se bo z nečistniki družil, ga bodo gnjiloba in červi v oblast dobili, in njegova duša bo zbrisana iz števila izvoljenih, je rekel modri Siracid*” 19. 3. „*Nikar se ne motite! Ne kurbirji, ne prešeštniki, ne mehkužni, (ki sami sebe oskrunijo), ne nečisti s svojim spolom ne bodo posedli Božjega kraljestva,*” govori sveti Pavl. I. Kor. 6. 9. Molčim, da zavoljo nečistosti je bil Bog ves svet z občnim potopom kaznil, kakor sem že poprej omenil;

molčim, da zavoljo nečistosti je bil Bog vzkazal na en dan 24000 Izraelcov v puščavi pobiti, Deut. 25.; samo tje vas peljem, nečistniki! k tistemu morju, ki se imenuje mertvo, smradljivo morje. Vedite, da o časih Abrahamovih je bila tukaj lepa planjava; imenitne mesta Sodoma, Gomora in še troje družih so tukej stale; pa njihovi prebivavci so bili nečistniki; zatorej se je Božja pravica nad njimi razserdila, žveplen ogenj je padel iz nebes in vse pokončal, na večen strašen spomin, kako Bog nečistnike štrafuje, in z ognjem štrafuje. Zdaj tam leži smradljivo morje, iz kterega tak kužen zrak puhti, da dalječ okoli nič ne raste, in celo ptica, ako čez morje berli, smrada omotena v morje cepne in pogine. Tje pojdi, nečistnik! ki praviš, da neskončno usmiljeni Bog bo s tvojo slabostjo poterpel; tje pojdi in tam se uči, kako Bog nečistost ostro kaznuje. In če tebe božja pravica zadela še ni, kušovaj božjo roko, da ti čas se spokoriti dovolji; pa ne pozabi, da Bog nečistnike ostro štrafuje, in z ognjem kaznuje. —

Drugič se moramo nečistosti odpovedati in se je varovati tudi zato, ker nam pamet otemni, in sveto vero oslabi, posvetno čast in blago pokonča, in pa življenje požré.

Kadar pisan modras človeka vpikne, se hudobni strup v rani vlasti, vpiknjeni ud oteka, telesna moč človeka zapušča, strup se pe žilah in mozgu razšira, in nesrečni človek kmalo konec stori. Tako ravna nečistost s človekom, kateri se ji podverže. Ona pamet človeku otemni in sveto vero mu spodkoplje. „*Nečistost,*“ pravi sveti Bernard, „*je živinska pregreha.*“ In resnično, ga ni greha, kateri bi človeško telo bolj sramotil in

človeka živini tako prienačil, kakor je nečistost. Od tod pride, da čim bolj človek nečistost vganja, tim bolj pamet in sveto vero zgublja, in živini enak postaja, ki nima ne pameti ne vere. Take ljudi Bog prepusti spri-denemu poželjenju, jih z duhovno slepoto vdari, da ne-sramnim strastim strežejo, in tega kar za greh ne deržijo. Od tod njih oslepljenje uma, oterpnjenje volje, gnju-senje nad vsemi duhovnimi opravili, zaničevanje vsega opominjevanja, njih nespokornost in večno pogubljenje. Naj se takim ljudem nebesa pokažejo naj se jim pekel odpré, nič jih ne spremerzne; naj se jim svetuje, kake svete bukve brati, naj se jih pregovarje, presvete za-kramente prejemati in božjo besedo poslušati, vse je zastonj; kajti „*mesen človek ne zapopade, kar je Bož-jega.*” Sveta vera, božja beseda, presveti zakramenti, zveličanje, večnost, duša, Bog, so takim nesrečnim ne-sramnežem le prazne smešne pravlice. Oh ti hudičev strup gerde nečistosti! kam ti po božji podobi vstvar-jenega človeka pripraviš! poživiniš ga, mu pamet otem-niš, mu sveto vero spodkoplješ. —

Kadar se ogenj v strehi zavname, kmalo celo hišo v prah in pepel spreoberne, in tudi ljudi žalostno pomori. Tako tudi strašna nečistost vse požre in po-konča, kar človek na svetu ima; mu požre posvetno čast in blago, in pa življenje mu skrajša. — Glejte zgubljenega sina iz svetega evangelija; sladnje neči-stosti omamljen je zapustil očetovo hišo, je šel v ptujo deželo, ter je ondi z nečistim ženstvom zapravlil čast in očetovo dedišno. Poznal sim sina plemenite rodbine, ki je iz zgol nečistega znanja z osebo iz spodnjega stana se zaročil v veliko in sramotno žalost svojih do-brih staršev; pa kmalo se je tudi svoje žene naveličal

in z drugo nečistnico se soznani, ter zapustivši soprogo in otroke, je z njo v ptujo deželo pobegnil, dokler mu je ondi njegova loternica strupa zavdala in ga umorila. Tukej so se spolnile besede svetega Krizostoma, da „*nečistost rodi ubijavce.*“ Oh! in koliko nesrečnih zakonov se najde po svetu, kateri niso bili v nebesih sklenjeni, marveč jih je le nečistost zvezala; in zatoorej so morebiti celej soseski v pohujšanje, posamesnim družinam v tugo, zavezanim pa v živi pekel na sveti. — Pa pustimo to. — Ali se ne najdejo celo med nami take nesrečne osebe, ktere je nečistost ob čast pred svetom pripravila? Ali jih ne poznamo takih hiš, ki jih je nečistost posula in poderla? Ali ne slišimo večkrat od ponočnega tepenja in ubijanja? Kdo je tega uzrok? Nesramna sladnost. Dva ali več psov so hotli eno kost glodati, in so se sklali. Nečistniki, ki so pod to priliko zapopadeni, ne poznajo nobene pravice, nobene milosti, nobene prijaznosti, nobene ljubezni. Sin mori očeta, oče prebode svojo ženo, gospodinja zavda možu, hčer svojo mater konča. Oh strašna prikazen! oh peklenska pošast! oh ostudna nečistost!

Da, moji ljubi kristjani! kaj ne, da se hočete nečistosti odpovedati in skerbno se je varovati? zakaj ona je velik, ostuden greh, ktereга Bog strašno kaznuje; ona vam vkrade, kar naj imenitnejega imate, vam pamet otemni in sveto vero spodkoplje; ona vas že na tem svetu nesrečne stori, ker vam posvetno čast in blago požré in življenje skrajša. Da, naše telesa so Jezusovi udje, mi jih nočemo kurbine ude storiti. Mi smo tempelj svetega Duha, zatoorej hočemo ta tempelj v svetosti hraniti. Mi obljubimo pri tem svetem križu, s ktereга se Jezusova rešnja kri v naše serca cedi, da

hočemo čisto živeti in božjo podobo na sebi ceniti. Mi se zarotimo pri tej Jezusovi desni strani, iz ktere nam večno življenje zvira, iz ktere je nam mili Jezus vso svojo ljubezen na glavo izlil; da nikdar več se nočemo vdati pohotnemu mesenemu poželjenju. Poberi se spred nas, gerda nečistost! poberi se iz naše srede, ostudna pregreha! poberi se iz naše soseske, nesramna pošast! poberi se iz naše duhovnije, spaka peklena! mi hočemo odsihdob le Jezusu služiti, milemu Jezusu, ki je bil sin prečiste Device Marije. —

2. *Kdo pa se stori nečistosti krivega?* — Da se bode te vedili, te ostudne kuge in neusmiljene morivke človeških duš varovati, poslušajte, kdo se nečistosti krivega stori:

I. Slehern, kdor prostovoljno in z dopadajenjem nesramne misli v sebi ima; kajti misel je prvi znotranji nagib do djanja, da, celo djanje je le doveršenje misli. Nesramne misli so glasovi skrivnega zapeljevanja, one so, kakor pravi sv. Ciprian, tolikanj gadov, ki jih v sercu redite, in koji vas smertno pičijo. Nesramne misli, ako jih kdo prostovoljno in z dopadajenjem ima, so vselej smertni greh, nas uči sveto pismo, kjer je pisano: „*Slabe misli so pred Gospodom gnjusoba.*“ Pregov. 15. 26. — Varujte se nesramnih misel že v začetku, kajti one se v duši vnamejo kakor ogenj v slami, in če se enkrat v sercu vgnezdijo, je težko se jih znebiti. Pa tudi nikdar ne pozabite se spovedati svojih misel, nad katerimi dvomite, ali so zadoستي čiste bile; zakaj kdor hoče nečistega duha rešen biti, ga more pri spovedniku zatožiti.

II. Nečistosti se krivega stori, kdor nečiste želje v sercu redi, to hoče reči, kdor želi kako ne-

sramno delo dopernesti, in morebiti celo priložnost išče. Nečiste želje so že globokejši stopnja v nesramnost, kakor so gerde misli bile, zakaj k njim se tudi volja človekova pridruži, in vpraša po zadostenju pohotnosti.

Zatorej je sam Bog take želje pod smertnim grehom prepovedal, ker je zapoved Mozesu dal rekoč: „*Ne želi žene svojega bližnega.*“ Jezus Kristus je to zapoved še ostreje razložil, ker je izustil: „*Jaz vam povem, da vsak, kateri ženo pogleda, da je poželj, je že prešestval ž njo v svojem sercu.*“ Mat. 5. 28. — Varujte se nesramnih želj, one se utegnejo človeka povsod, celo v cerkvi, polastiti; zakaj nečisti duh hodi okoli po noči in po dnevu, in človeške duše povsod lovi. Pa tudi ne pozabite, pri vsakej spovedi od vsih svojih želj račun dati spovedniku.

III. Nečistosti se krivega stori vsak, kateri nečiste poglede ima, ali pa kaj nesramnega bere. Naše oči so dušne vrata, skoz nje smert v dušo zleze. Glejte Davida, nečisti pogledi na Urijevo ženo so ga prešestnika in umorivca storili. Ker so nečisti pogledi taki veliki grehi, kaj pa hočem reči od tistega ženstva, ki k takim pogledom napeljuje po prešernih oblekah in nesramni noši? Oh koliko greha se take nesramnice dolžne store! — Kakor po nesramnih pogledih, se tudi uni nečistosti zadolži, kdor kaj vmazanega bere; kajti grešne reči brati, ali pa nečiste slike gledati, se pravi olje v ogenj vlivati, ali pa, kakor pravi sveti Jeronim, prostovoljno nevarnost iskati; zatorej Tridentinski zbor take bukve in slike ostro prepoveduje.

IV. Nečistosti se krivega stori, kdor nesramne besede govori, ali pa vmazane pogovore posluša. Sveti Pavl pravi, da nič bolj ne škodi lepemu zaderžanju

kakor nesramni pogovori, torej nikdar brez greha niso. In sam Jezus je rekel, da za vsako prazno besedo bodo ljudje odgovor dali sodni dan. Mat. 12. 56. Kako pa za nesramne besede?! Oh! in današnji kristjani si z nesramnimi pogovori kratke čase delajo. Oh nesrečni jeziki! ki toliko duš morite. Ljubi bratje in predrage sestre v Kristusu! zamašite usta tistim, ki z nesramnimi besedami k vam pridejo.

V. Nečistosti se ljudje krive storijo z nekeršanskim kuševanjem, s prepovedano ljubeznijo in prijaznostjo, z nesramnim voglarenjem, z nečistim pošlatanjem, in objetjem, z ostudno kurbarijo in loternijo, s gerdim prešestvanjem, s živinsko sodomijo Oh! vstavi se moj jezik in ne pravi na dalje ostudnost spačenih človeških otrok. — Oh čiste duše, Jezusove neveste! jokajte z menoj vred, da se vaš ljubeznjivi ženin tako strašno zaničuje in s tolikimi ostudnostimi razžali; plakajte, da ga nesramni kristjani tako neusmiljeno vsakdan bičajo s gerdo nečistostjo. Oh ljubeznjivi Jezus! ko so te Judje bičali, si 5.000 vdarcev prejel, pa glej, današnjim nečistnikom se to še malo zdi, zatorej te vnovič bičajo in na tvojem svetem otajstvenem telesu, ktereга udje so naše telesa, ti vsakdan neštevilno ran vsečejo. Oh nehvaležni človeški otroci! ali bodete še dolgo časa taki kervoločni okrutniki milega Jezusa? Ali ne bodete še z Jezusovo rešnjo kervjo svoje mesene pohotnosti zalopnili? Pač, presladki Jezus! mi se hočemo odsihdob odpovedati vsej nečistosti, in želimo neomadežvano živeti. —

3. Kterih pripomočkov se imamo zoper nečistost poslužiti? — Poslušajte in dobro si zapazite, kaj je vam storiti, da ne bodete več v nečistost zabredli. —

Pervi pripomoček zoper nečistost je molitev. Vsa naša moč je le v Gospodu, in On da dobrega duha tem, ki ga zanj prosijo; zatorej je nam Jezus nasvetoval rekoč: *Čujte in molite, da ne pridete v skušnjava. Duh je sicer voljan, meso pa je slabo*" Mat. 26. 41. Kakor hitro se mesena pohotnost zbudi, pravi sveti Jeronim, kakor hitro se sprideno poželenje v vas oglasi, k Bogu se obrnite, On zamore vam čistost, podariti. In da bodete ložej se vdeležili te čednosti, zdihnite ginljivo k prečisti Devici Marii, ktera je kraljica vsih divic in mati svete čistosti; ona bo vas gotovo v svoje zavetje spréljela in pred nečistim duhom zavarvala. Nekterebrate pokleknite tudi pred britko martro, stavite si pred oči kervavega Jezusa in recite: Kako bi jaz ljubeznjivega Jezusa spet križal?! Poberi se od mene, nečisti duh! Bog me vidi, kako bi jaz v pričo svojega Boga tako strašno pregreho storil?!

Drugi pripomoček je pogosto prejemanje svetih zakramentov. Nečistosti se varovati je velikih gnad potreba; pri svetih zakramentih pa se naj večih gnad vdeležimo. Zatorej le pogostoma bližajte se sveti spovedi, in odkritoserčno vse svoje skušnjave spovedniku dopovejte; zakaj nečisti duh, uči sveti Ignaci, se ničesar tako ne boji, kakor čiste spovedi, in od vas beži, kadar ga v spovednici zatožite, da vam nadleguje. Stopite po tem s ponižnim in zgrevanim sercom k presvetemu obhajilu, in okrepečani z Jezusovim telesom in s presveto rešnjo kervjo bodete vse ognjene pšice hudega poželjenja v sebi pogasili. Oh! da bi me ubogali, kmalo bi se iz lastne skušnje prepričali, da nečisti duh zoper človeka, ki Jezusa v sebi hrani, stvarice ne premore. —

Tretji pripomoček zoper nečistost je zatiranje svojih počutkov. — Naši občutki so veliki nasprotniki svete čistosti, to vsak zmed vas dobro ve, in je prepričan, da čim veči prostost svojim počutkom dovolji, tim slabši se s čistostjo godi; zato je sam Jezus rekel: čujte, da ne pridete v skušnjava. In sveti Avguštín nasvetuje rekoč: Ne oboroži sovražnika sam zoper sebe, marveč zavkaži nogam, da ne bodo šle v pregreho; zderži roke od malopridnosti, obrni oči proč od hudobije, zatisni ušesa, da ne bodo nesramnih besed poslušale, gospodari skerbno cez celi svoj život. Resnično je, da nobeden čist ne ostane, kdor ne zna svojemu telesu modro zavkazati; nobeden zveličan ne bo, kdor sam sebe z Jezusom ne križa. Sveti Pavl je svoj život strahoval; sveti Jeronim si je s spičastimi kamni persi kervavil; sveti Francišek se je nag po snegu valjal, sveti Aloizi ni nikdar ženski v obraz pogledal. Ako so taki svetniki svoje telesa krotili, kaj bo z nami, ki se še posta le po redkem poslužimo? kaj bo s tistimi, ki se celo z vinom in žganjem opijanjajo, v čem, pravi sveti Dub, da je nečistost?

Ne, ljubi moji! tako se ne bodete nikdar nečistemu duhu vbrani, in nebes ne vidili. Dosadaj je pri vas telo gospodarilo, pa slabo gospodarilo; odstavite ga in dajte gospodarstvo duši: ona naj telesu zavkazuje, naj ga kroti, da ne bodete zavoljo nečistosti pogubljeni.

Četrti pripomoček zoper nečistost je vbeg pred priložnostjo. — Slaba priložnot je ogenj, človek pa je slama, pravi prerok. Kakor ogenj slamo vžgá, tako vžgá slaba priložnost človeka z nečistostjo. K svetemu Avguštinu je hodil mladenč k spovedi, ter ga je vselej

za nove pripomočke zoper nečistost popraševal, pa svetnik mu je vedno le rekel: vteci, vteci pred priložnostjo. Tako rečem tudi jaz vam vsem: vtecite pred vsem, kar k nečistosti napeljuje; bežite pred pojedini in pijančevajem, ondi je večidel nečistost doma; bežite pred plesom in ponočnim voglarenjem, ondi nečistost duše mori; bežite pred nesramnimi tovaršijami in prijaznostimi, ondi se diviškim dušam zanke stavljajo; ne prejemaite nikdar nobenih spominšin, kakor so prestani, vuhani ali pa rute, od tistih, kateri morebiti nesramno do vas mislijo; bežite celo pred lenobo in radovednostjo, ker tudi v tem se vtegne kača nečista roditi; bežite pred vsako osebo, ne hodite v nobeno hišo, ogibajte se vsih krajev, varujte se vsega obiskanja, z eno besedo: bežite pred vsako priložnostjo, kjer dvomite, da bi vaša čistost dobro zarvarjena bila.

Glejte, ti so pripomočki zoper nečistost. Nadjam se, da, ako še enkrat pomislite, kako velik greh da je nečistost, in če presodite, v kakšini mnogoverstni nevarnosti da smo, v to gerdo pregreho pasti, se bodete zvestó tih svetih pripomočkov poslužili, in dušo si pred gerdim smradom ostudne nečistosti oteli.

Modri kardinal Miroslav Boromej nam povestico od neke talijanske dekline sporoči, ki se podučivno z današnjo pridigo vjema: Katarina Vanini se je v 16. stoletju v Sieni od plemenitih, pa vbozih staršev ro-

dila. Bila je jako lepe telesne postave in krasote, ali to k njeni nesreči. Nje mati ni veliko veljala, kajti hčeri je vse dovoljila. Tako se je zgodilo, da Katarina se je zapeljivemu svetu vdala, in iz Siene v Rim pobegnila. V Rimu je ona strašno pohujšljivo živela. Zavolj nje je mnogo razujzdanežev vse premoženje potratilo in veliko pobojev se je pripetilo. To zvediti so papež Gregor XIII. nečistnico iz mesta spodili. Katarina pride nazaj v Sieno, in ondi hudó zboli. Se pošlje po spovednika, in nečistnica obljubi življenje popolnoma poboljšati, ter vedno v pokori ostati. Pa prazne nade — Katarina ozdravi na telesu, pa ne na duši, in spet poprejšno nečisto življenje nastopi, kakor večidel vsi delajo, kateri so od nečistosti pogospodarjeni; zakaj ta pregreha človeka tako oslepi, da on svojo dušo, katero je Jezus s presveto rešnjo kervjo drago odkupil, za vmazano veselje kratkega hipa Satanu proda. — Vender veselite se, v god svete Marije Magdalene gre Katarina v cerkev; po božji previdnosti se naključí, da ondi pridigo posluša, ki je bila ravno na njene zmote namerjena. Pridiga jo je omečila, in obilno solz je že v cerkvi polila. Pride vsa zgrevana domú, popade nagloma za škarje, in si lepe dolge lase, ki so bili vzrok njene prevzetnosti, postriže, razproda vse svoje ošabne oblačila in denarje med vboge razdeli, ter se obleče v spokorno obleko, in začne v svojem 24. letu pokoro delati, v kateri je do 40. leta stanovitna ostala, dokler je kot druga spokorjena Magdalena mirno v Gospodu zaspala. Tako je Katarina Vanini peklu odšla.

Nečistniki in nečistnice! ki me poslušate, vam velja ta povestica. Dvignite svoje oči prot nebesom. Oh lepe nebesa! tam gori nedolžno jagne vsred čistih divie

kraljuje; tam gori prečista Divica Marija svete rajde čistih devic okoli jagnetovega trona vodi, in po nebeških širjavah se taka pesem glasi, ktere nobeden ne zastopi, kakor same divice. Ah, nečistniki in nečistnice! za vas tam gori prostora ni, zakaj kurbirji ali nečistniki nimajo deleža v božjem in Kristusovem kraljestvu. — Poglejte nečistniki in nečistnice pa v pekel. Tam doli peklenščeki pečejo in žgejo vse tiste, ki so se na svojem životu pregrešili, ki so nesramno živeli, in loternijo vganjali. Tam doli je tudi za vas že prostor namenjen in Satan je peč že zakuril, v kateri se bodete večno žgali, pekli, kričali in eden družega kleli, zakaj kurbirje in prešeštnike bo Bog sodil. Oh vaša strašna slepota, da za kratko vmazano veselje hočete večno terpeti! Povejte mi, ostudneži! kaj ste imeli, po tem ko ste svojo gerdo željo spolnili in svoji meseni pohotnosti vstregli? Nepokojno vest, žalostno serce na tem svetu, in v peklu ste si vselej veči terpljenje napravili. — Oh nesrečni bratje! nesrečne sestre! ovedite se, pokora, — pokora! — Ker ste imenovano Katarino Vanini v pregrehi posnemovali, posnemajte jo tudi v pokori. Za vas je ni druge poti, peklu oditi in v nebesa priti.

Glejte ga ljubeznjivega Jezusa, predrazega Sina prečiste Device Marije. On je Magdaleni odpustil in tudi prešeštnice ni obsodil. On je ves milostljiv. Vi ste ga bičali, pa vas ni še preklel. — Pribežite k njemu. Ta svet je že marsikterega zmed vas zavoljo nečistosti osramotil in obsodil, pa Kristus še ne, — pri Njem je še le milost. Dajte se Njemu v naročje, da bodete večno živeli. Amen.

Gobova bolezen je bila smet na strahovito
navlog jetrovih dežel, in kdor je to bolezen
videl, se pač malo upanja ni, da bi bil
kdo opravič. Začela se je pa gobova bolezen
stara, da so se prikazali posamezni mediji
na obrazu, to namreč so se nasebno tako raz-
širili pri ulem žvotu, da je bilo vse toje
v eni kranti. Lapa gobovega bila je smrti
in tamne, lase so spadali iz kloba in
in česan se je gobova dotaknil, bilo je sanje
že rožeti pri živem žvotu gupiti o depa
žvotu, da strah ne naleži vohi, mogli so gobov
amort, točen ohrani v samostnih
lepta Tako strahna bila je gobova bolezen, da
nahuje, da bi se ne, ne gobova bolezen tudi
a se neka dolgo gobova bolezen tudi
ero dno človeka velika huda, omenjajo, da
omori kar ni hudi gobova bolezen, da bolezen
se mnogi neustoj. Ali so, da bi se
sanje, gobova bolezen, da bi se
o ž, zaka, niso bledi, pristopiti k jeziku? Taki
je bila bolezen, tako silno naleži, da
mi se moramo ozirati na tisti gobovi, brez
in pred njimi, da tisti, mi sanje, ne bomo
in sanje, da mi bolezen; ozirati se moramo
poč, dno, in tisti. Kar boli, pohujš, dno
in oči, vlačing, in vlačing; pravi in vlačing
in tisti, da bi se morali, da bi se morali

XV. POGOVOR.

Ples.

„S plesavko nikar tovaršije ne imej, in ne poslušaj je, da se ne boš morebiti pogubil po njenem prilizevanju.“ Sirah IX. 4.

Prerok Jeremija je nekdam sedel na razvalinah Jeruzalemskega mesta in na groblji ondašnega poderte- ga tempelja mlo objokoval osodo Izraelskega ljudstva, ki je bilo v babilonsko sužnost potirano. „Poslušajte me, prosim, vsi narodi in pogledjte mojo žalost: naše divice in naši mladenči so v sužnost peljani.“ Tako on iz globočine svojega žalostnega serca zdihuje. Enaka žalost presune vsacega pobožnega kristjana, če presodi hudo sužnost, v katero je peklenski trinog današnje ljudstvo vklenil, namreč v sužnost gerde nečistosti, zoper katero sem zadnikrat vas svaril; da! solzni moramo zavpiti: pogledjte žalostno prikazen; naše divice in naši mladenči so od nečistega duha v sužnost peljani. — In resnično, katera bogaboječa duša bi se ne solzila, kadar vidi, da očitno, celo o gospodovih dnevih, se grešni plesi napravljajo, kjer se mladina obojega spola v sužnost nečistega duha vklepa, kjer se sveta nedolžnost očitno zasramuje in drago devištvo z nogami tepta? kdo, pravim, bi pri tem žalostnem pogledu ne jokal? Zatorej nas svari modri Siracid rekoč: „S plesavko nikar ne imej tovaršije, in ne poslušaj je, da ne boš pogubljen po njenem prilizevanji.“

Ja. Od plesa sem namenil dans vam govoriti. — Veliko so že pridigarji zoper to nekeršansko veselovanje svarili, pa njih besede so bile večidel le glas vpijočega v puščavi; in kristjani so od Satana tako močno oslepljeni, da celó terdijo, da ples ni grešen. — Vem, da v tem predmetu ne bom veči sreče imel, kakor so jo drugi močnejši pridigarji imeli; pa vender molčati ne smem, ker vem, da današnji ples je prvi nagib v nečistost; zatoorej *zaupaje v božjo pomoč dvignem svoj glas* zoper tiste, ki druge zapeljujejo rekoč jim: *ples ni grešen*, in njim nasprot zastavim načelo: *današnji plesi so grešni*. To dokazati, bom troje resnie razložil:

1. *Današnji plesi moré v človeku natorno - npravne, po-božne občutke:*

2. *Današnji plesi vzrokujejo mnogo velikih grehov:*

3. *Današnji plesi so nekako malikovanje.*

Poslušajte me pazljivo, in vi bodete z menoj obstali, da današnji plesi so grešni.

— *Bali*, od daleč se čuje šunder, muzika in ples. Ne vem, ali se samo meni tako zdi ali kali, vsaka muzika za ples ima nekaj posebnega, mило-žalnega v sebi, in gosli tako žalostno zdihajo in cvilijo, kakor bi jim bilo bitko pri sercu. — Pa le pojdemo pogledat na plešišče. Kako imajo plesavci in plesavke sparjene lica, in žerjave oči, in kako jim serce klopoče in po glavi šumi! Tukaj eden vreši in grozno zatuli, tam eden po podu dirja in ceptá, in v drenju s komolcom tovarša zadene, ta pa na vse gerlo zarobanti in zakol-

ne, da njegova ljuba, če je blizo, saj zvé, kako serčen in čverst kavelj je on, na ktereга se lahko zanese. — Tam uašopirjena deklina čaka, da smukne v versto, in kot obsedena po podu ferči; in domá znabiti bolna mati zdihuje in ji ni mogla vbraniti ne ples; spet tam neka druga pisano gleda, in v sercu preklinja, da so-sedov hlapec raji z njeno tovaršico pleše, in je njo pustil. — In tako v eno mer rajajo in noré, da se pôd giblje in stene majó, in kolnejo in tulijo, in se kot krave napajajo, kakor dolgo krajcar gleštajo in še dalje, in gerde živinske pogovore in burke imajo, in že na očeh in na obrazih se jim pozna, kako jim srovo razberzdano poželjenje kot mravljišče mergoli v sercih. In poznej, kadar v pozno noč domú rogovilijo, se marsikrat še na potu strašni smertni grehi zgodé, se velikrat pretepajo, — clo ktereга ubijejo iz ljubosumnosti. — Mislite si, kaj bi bilo, naj bi med tako druhal, kadar ravno nar bolj noré in vganjajo, na enkrat Gospod Jezus Kristus stopil, v tisti podobi, kakor ga je Pilat ljudstvu pokazal, — kervavo raztepen na celem životu, z rudečim sramotnim plajščem ogernjen, ternjevo krono na glavi, in milo obličje polno kervi in pljunkov; — in bi se molčé tje med nje vstopil s zvezanimi rokami, s pripognjeno glavo, z usmiljenim pogledom, in vsi bi v gledali to kervavo blédo podobo, in bi spoznali Njega: — joj in gorjé, kako bi vsa ta mesena druhal tudi kot zid obledela od neizrečenega straha, in vsi bi z velikim krikom narazen planili in bežali pred njegovim mirnim pogledom. Prav tako bi bilo, kakor da bi mila solnčna luč naenkrat v kateri temen, čern berlog zašinila, in divjo zverino splašila. (Alban Stole) — — Ta je čedna podoba vašega poštenega plesa. Do-

voljite, da tudi jaz svoje pazke pristavim rekoč:

1. Današnji plesi moré v človeku natorno — pravne, pobožne občutke.

Gospod Bog je slehernemu človeku dal sramožljivost v varhinjo njegove čistosti. Satan pa si vse žile napenja, v človeku ta natorno — pravni občutek zadušiti, ter je — to ložej doseči — ljudi naučil plesati na sadanjo vižo. Sicer so tudi Hebrejci plesali, pa so vselej moštva posebej in ženstva posebej plesali. — Kaj bi pa vi od mladenča in deklina mislili, ako bi nju na polju ali na drugem mestu tako se objemati vidili, kakor se na plesišču godi? Slabo bi nju sodili. Kako je to, da na plesu pa deržite za pošteno, kar bi kje drugej za ostudno razglasili? Glejte, Satan je tako ljudi oslepil.

Človekova duša, pravi sveti Avguštin, je postavljena med Boga in stvari; če se k Bogu dviguje, bo razsvetljena, zboljšana in čedalje popolniši; če se pa k stvarem nagibati začne, bo otemnela, slabi in čedalje hudobniši postaje. Na plesu se človekova duša od Boga proč obrača in na stvari se naslanja, zatorej slabi in zmerej bolj malopridniši prihaja, sramožljivost jo zapušča, in neko slabo nagnjenje, ki v slehernem človeku tiči, se jame buditi, ljubezen do Boga peša in ljubezen do sveta raste: duša je na široki cesti v nesrečo — v pogubljenje.

Modri Siracid pravi: „*Ne gledaj v divico, da se ne boš nad njeno lepoto pohujšal.*“ Ekl. 9. 5. Nevarno je torej divici v obraz pogledati; koliko nevarniši pa je za roko jo prijeti, na plesišče jo peljati, se nje okleniti in po plesišču z njo dirjati? Ali mi zamore kdo

tajiti, da sveta sramožljivost ne beži, da se spačeno meseno poželjenje ne zbudi, da drago devištvo ni v nevarnosti? Salust, moder pa razujzdan ajd, govori od Sempronije, neke rimske gospé, in reče, da Sempronija ne utegne biti zlo poštena ženska, zakaj zna prelepó píti in plesati. Po tem takem smemo tudi mi soditi, da kdor dobro plesati zna, in kdor rad pleše, ne utegne veliko pošten biti. — Poznam moža, kateri sam pové, da je do 20. leta tako sramožljiv bil, da si ni upal nobeni ženski v obraz pogledati; pa pride na ženitnino in ondi je silen plesati, ter obstane, da od tistega časa ga je sveta sramožljivost popustila, in taka huda vojska se je v njem zavnela, da veliko je opraviti imel, sam sebe v poštenosti obderžati. — Poznam tudi žensko, ktera pride — 14 let stara, ples gledat; ondi jo mladenč norčevaje se na plesišče potegne, ter jo začne sukati. Kmalo pa deklina blizo zagleda svojega očeta, in taka sramožljivost jo obide, da se plesavcu iz naročja zmuzne in pobegne. Ali to ni bilo zadosti. Postala je taka plesavka, da nobeden ji ni plesa vbrani zamogel. Za malo let je pa tudi nesrečna bila in nezakonskega otroka povila. —

Ali čemú bom nadalje pravil, kako današnji plesi pobožne občutke moré? saj sami veste, kako se je vam godilo. Ako hočete odkritoserčni biti, morate pač obstati, da ples je bil prvi uzrok zgube vaše sramožljivosti; je bil prvi uzrok, da hudobno spačeno meseno poželjenje se je v vaših telesih zbudilo; je bil prvi uzrok, da ste se v prepovedano ljubezen z drugim spolom zapleli in zadnič nesrečni bili. Resnično, vsak, ki je divištvo očitno pred svetom ali pa skrivaj samo pred Bogom zgubil, spozna, da nesrečni ples je bil

pervi začetek. In smem reči, da kdor se s plesom peča, prijatelj divišta ni.

Tega še le bolje se prepričati, vas vprašam, kdo ples napravlja? Ne govorim tukaj od kerčmarjev, ker že vsi veste, da te le posvetna dobičkarija na vajeji derži, in tudi pozabili niste, da noben pošten kerčmar takih veselie v hiši ne terpi; marveč le vprašam, kateri mladenči plese napravljaajo? *Odgovor*: Taki, ktere že vsi, in če ne vsi, mnogi za nesramneže poznaste. Taki mladenči ples napravljaajo, kateri že na obrazih znamnja nosijo, da so sužniki nečistega duha. Oni takó zajinke nastavljaajo, naj bi nespametne divice lovili. Kakor ptičar v ptičarnici limance nastavi, po tem se skrije in sladko piska, dokler ptice ne prileté, na limance se obesijo, in on jih oskubi; enako piskači in gôdci vabijo in kličejo deklice na ples, po tem planejo razujzdaneži čez nje, jim sramožljivost in vse pobožne občutke pomoré, ter jih oskubejo drazega perja svetega divišta. — Na Laškem so nedavnej mladenči ples napravili, pa nobena deklina ni k temu prišla; kajti ondašne ženske so bolj sramožljive kot pa naše. Mladenči začnejo sami med seboj plesati, ali kmalo so se naveličali in rekoč: Kdo bo brez ženstva plesal? so se razšli. Glejte, keršanske deklice! kaj moztvo misli, kadar ples napravlja — vas v zajinke poloviti, sramožljivost in druge pobožne občutke pomoriti in potem svoje nesramne želje spolniti,

Kako da resnično ples v človeku natorno — npravne občutke poduši, imamo zgled v svetem pismu nad Herodijadino hčerjo. V dan Herodovega rojstva je ta ošabno deklina plesala pred njim, in dopadla Herodu; zato ji je s prisego obljubil dati, kar koli bi ga pro-

sila. Ona pa od svoje matere naučena je rekla: Daj mi tukej v skledi glavo Janeza Kerstnika. In kralj je poslal, ter Janeza v ječi ob glavo djal, in glava njegova je bila prinesena v skledi in deklici dana, in ona jo je svoji materi nesla. Mat. 14. Ta ples je troje serce zdivjal: serce matere Herodijade, da je hčeri nasvetovala prositi za smert Janeza Kerstnika; serce hčere plesavke, da je hotla glavo svetnika v skledi imeti; in serce Herodovo, da je velil preroka ob glavo djati. Navadno je, da kralji o rojstnih dnevih in v velikem veselju jetnikom prostost darijo; ali tukaj je bila prerokova smert plačilo plesavki. Kdo bi ne stermel, viditi deklico, ki bi v skledi človekovo glavo vesela deržala? Bi li ne rekel vsaki, da je divjakinja? Vender tukaj jo imate plesavko, ktera se nad kervavo glavo veseli, in svoji kervoločni materi jo nese. — Glejte, to stori ples; on zaduši v človeku vse blage občutke in ga zdivja. Še več. —

2. *Današnji plesi vzrokujejo mnogo velicih grehov.*

Kadar človek svoje pobožne občutke poduši, dirja kot konj in mezeg, ki pameti nimata, za svojo pohotnostjo. Tako se godi plesavcom: zdi se jim, da brez plesa biti ne morejo, in kjer godce zaslišijo, tje hočejo iti. To sami veste. Kolikokrat starši sina ali hčer v spavnico odpravijo, pa po noči jim skoz okno poskakajo in na ples gredó. — Ali takih reči vam praviti ni moj namen, marveč želim vam samo nekterih grehov naštet, ktere ples vzrokuje. —

Omenim prvič domačih tatvin. — Sin ali hlapec morata denarjev imeti, da plesavkam piti vkupita in godcem plačeta. Hči in dekla potrebujete penezov, da svojim fantom ali prav za prav nečistim zapeljiv-

com nekterih spominšim darujete. Od tod pride, da v hiši zmikajo. In gorje staršem, če jih taki nezvesti otroci enkrat pod noge spravijo! tudi siloma jim vzamejo, kar jim za ples služi. Nedavnej je v Benetkah vdova sina imela, kateri ji je vse od hiše odnesel, in z gerdim ženstvom na plesih zapravlil. Zadnič zagleda še zlat perstan na materni roci. Ga hoče imeti, ali mati se mu ga dati vstavlja, rekoč mu, da je spomin na rajncega očeta. Sin pa se veliko ne pomisli, s silo materi perstan iz roke potegne, ji tudi perst zlomi, jo pusti na tleh jokati in gre, ter perstan zapleše. —

Na dalje je na plesu pijančevanje. — Brez vina ali žganja se še ples nikdar deržal ni; in redkekrate se je ples končal, da bi se ne bil nihče opijanil. Da je pa velik greh vpijaniti se, vsi že veste, in kaj še iz pijančevanja pride, niste pozabili. Rečem, da redka plesavka je bila še pridna gospodinja in zvesta žena, in da še noben plesavec ni bil varčen gospodar, zvest mož in dober oče. Poznam človeka, ki je v mladosti veliko plesal in s plesavko se zaročil. Premoženje je bilo ponosno, pa zakon, ki se je bil na plesu sklenil, ni bil srečen. Mož in žena sta se vedno psovala, eden drugemu razujzdanosti opočitala, in družina je prišla na beraško palico. —

Po tem plesu porodi gerde tepeže in uboje. — Nečiste plesavke nimajo nobene stanovitnosti; zdaj se enemu, zdaj drugemu plesavcu prilizujejo in ponujajo, in to vzrokuje tepeže, nekterekreat celo uboje. Če se pa že na plesišču zavolj psice ne skoljejo; gre pa ljubosumni plesavec unega na pot čakati, ga napade, mu glavo razbije, in večkrat celo usmerti. Kako da je to

resnično, sami veste, kajti morebiti jih mnogo poznate, ki so bili iz plesišča v ječo peljani. —

Zadnič, da druge grehe opustim, omenim, da iz plesa pride nečistost. — Poprej sem rekel, da ples natorno-nravne občutke pomori, in glejte, iz tega zviranečistost v djanji. Da bi poti govorile, po katerih plesavec plesavko v terdi noči domu pelje; da bi zvezde govorile, ki nad njima bliščejo; naj bi luna govorila, ki večkrat obledi in za oblake se skrije, naj bi nesramnih del plesavcov in plesavk ne osvetila; mi bi slišali take reči, da bi stermeli. Starši! vas zagotovim, da, ako je vaša hčer divica na ples šla, in v pozno noč domú prišla, ni več divištva domú prinesla — Pa denimo, da je za enkrat tako srečna bila, kako bo pa za naprej? Njeni plesavec začne v hišo hoditi, na potih se ji nastavlja, ali pa celo po noči na okno ji terkati. Kmaló se prijaznost v meseno poželjenje spreoberne in konča z nečistim djanjem; zakaj gotovo je, da nobena plesavka dražega divištva ne obderži in Jezusova nevesta ni.

Glejte, koliko velicnih grehov ples vzrokuje. Kdo zmed vas bo še tako nespameten terdití, da ples ni grešen? Ljubezen med možkim in ženskim spolom se ima začeti pri altarju gospodovem, kadar Jezusov namestnik zakon blagoslovi; ljubezen pa, ki se na plesu sklepa pri godeih, serca oskruni in podjé časno in večno srečo. Kdor divištvo k poroki prinese, stopi po pravi poti v zakon; kdor pa brez devištva k poroki pride, je gnusoba pred Bogom in vsem nebeščanom. Ali vsa, kateri veliko v mladosti pleše, večidel brez diviškega venca v zakonski stan stopi. Oh ti prekleti ples, kolikanj greha ti po svetu vzrokuješ! koliko škode ti člo-

veškim otrokom delaš, v naj sramotniši malopridnost jih pogrezvaš; ti nešteto diviških duš, ktere je mili Jezus s svojo rešnjo kervjo pogubljenja drago odkupil, spet peklu prodaš in v večno nesrečo zakoplješ. Oh ti peklenški ples!! — Še le več. —

3. *Današnji plesi so nekako malikovanje.*

V svetem pismu je čveterokrat od plesa govorjenje. — Kadar so Izraelci skoz rudečo morje šli, je Mozes zahvalno pesem Bogu zapel, in prerokinja Maria, Aronova sestra, je škrepetnico v roke popadla in od veselja zaplesala, in ž njo vred so vse druge ženske rajale. — Ko so Izraelci skrinjo zaveze v Jeruzalem peljali, je kralj David pred skrinjo zaveze od veselja poskakoval. Vsak sprevidi, da v tih dveh priložnostih je govorjenje od svetega veselja, in se z današnjim plesom stvarice ne strinja. — Herodijadna hčer je plesala in za plačilo Janezovo glavo dobila, kakor sem že omenil. — Izraelci so bili v puščavi zlato tele zlili in malikovaje so okoli njega rajali, zato jih je bilo ob enem 23.000 pomorjenih. Exod. 32.

Temu malikovavskemu plesu, kakor so ga Izraelci v puščavi rabili, so današnji plesi močno podobni. — Izraelci so malika — zlato telo — v središče postavili, in okoli njega plesaje so ga častili, ter so tako malikovali. Enako delajo današnji kristjani; zakaj neki cerkven učenik pravi, da plešišče je kolobar, ktereга središče je Satan; po tem takem plešejo kristjani okoli satana, kakor so Izraelci okoli zlatega teleta rajali in malikovali. Izraelci so okoli zlatega teleta plesali, ko so na table deset božjih zapoved čakali, in bi se bili imeli v pobožnem duhu pripravljati, tiste ponižno sprejeti. Današnji krisljani plešejo večidel ob ne-

deljah in praznikih, in tako tiste dni, ktere bi mogli Bogu s hvaležnim sercom posvetiti, jih satanu posveté; zatorej pravi sveti Avguštin: akoravno bi bil velik greh o gospodovih dnevih hlapčevsko delati, je vender še večí greh tiste dni plesati. — Vemo od starih ajdov, da so nektere svoje malike, posebno tiste, ki so naj bolj vmazani bili, s plesom čistili in po plesu njim v čast gerdo ostudnost vganjali. Ravno tako delajo današnji plesavci. Iz božjega tempelna gredó o gospodovih dnevih na plesišče, kjer je altar Satanov; ondi z vpitjem in ukanjem okoli njega rajajo, s pijančevanjem, preklinjevanjem in gerdimi besedami ga časté, zadnič pa še ostudno nesramnost vganjajo, in tako nečistemu duhu aldujejo.

Povejte, ali se ne pravi to malikovati? Gotovo, kdor se s Satanom norčuje, ne more biti božji prijatelj. Zatorej nikjér v svetem pismu ne najdemo, da bi bili apostelni kristjane pred plesom svarili, menim zato, ker jim ni na misel prišlo, da bi se kristjani tako spačiti utegnili, in malikovavski plesavci postali: ali cerkveni učeniški, kteri so tako spačenje v keršanstvu doživeli, so ostre besede zoper ples govorili. Modri Tertuljan pravi, da ples je hudičeva znajdba. Sveti Križostom rečé, da vse kristjane, kteri plešejo, bi se imele od katoliške cerkve odločiti, in nikdar jim ne dovoljiti, da bi k sveti maši priti smeli. Vsi cerkveni zbori ples hudó bičajo, in nektéri ga celo pod štrafo izobčenja prepovedó in kristjanske plesavce hudiču izdajo. In to se je tudi resnično že zgodilo.

V životopisu svetega škofa Eligija beremo sledečo žalostno dogodbo. Nekega dne je ta svetnik v neki vasi blizo Nojonskega mesta prav ostro zoper

nespodobni ples pridigoval. Pa kaj se zgodi? Nekteri hudobneži se pogovorijo, ter grejo sv. škofu navkljub v neko bližno hišo, začnejo plesati in silo nesramno razsajati. Sveti Eligi pohujšljivega plesa in drenja ni mogel prenesti; podá se tedaj v tisto hišo, ves miren jih lepó podučí, opominja in prosi, da bi besede božje, katero so v cerkvi slišali, nikar ne zaničevali; da Bog dolgo prizanaša, pa kadar greh do verha prikipi, toliko hujše vdari. Ali nesramneži so glas škofov le zaničevali, in še hujše razsajali. Zdaj se od svete jeze škofovo lice vname; oberne se proti nebesom, in prosi Boga, naj bi te hudobneže na telesu v daril, da bi bile njih duše pogubljenja rešene. In glej, pri tej priči je bilo petdeset izmed njih od hudega duha obsedenih, hudo martranih, in še le čez leto na škofovo molitvo rešenih. Bili so namreč ti obsedeni vželezje zakovani, da niso sami sebe in drugih pomorili. Celo leto so strašno rjuli. Ob leti jih veli sveti škof v cerkvo privleči. On derži veliko pridigo od pravice in milosti božje, da so se vsi pričujoči v solzah topili. Zadnič zaprosi Boga, naj bi obsedenim plesavcom milostljivo odpustil. V tem hipu vsi obsedeni strašno zarjuvejo, satan jih je popustil in vsi kot mertvi na tla padejo. Tako re-snična dogodba.

Glejte, ali nimam prav, da ples je nekako ma-likovanje, ki človeka satanovi oblasti podverže; zato ker plesavci okoli njega rajajo in ga časté, ravno tako, kakor so Izraëlci zlato tele, kakor so ajdje svoje ostudne malike častili.— Zdaj stopite naprej tisti, ki pravite, da ples ni grešen. Jelite ni grešno, v človeku pobožnih občutkov moriti, ktere mu je sam Bog stvar-nik v serce vcepil? Jelite ni grešno v take veselice

zahajati, kjer se neštevila smertnih grehov godi, kjer se gospodovi dnevi skrunijo, kjer se človek z najgeršimi ostudnostmi ognusi? Kali ni grešno, da se kristjan kakor nekdanji neznabogi obnaša, in tako rekoč malikuje?

Če take reči grešne niso, ni več greha na svetu. In take razsajanja se današnje dni z dovoljenjem viši oblasti godé; razujzdani plesi se smejo očitno napravljati, po keršanskih deželah napravljati, o gospodovih dnevih napravljati, v pričo katoliške cerkve napravljati. Oh časi! kdo mi da dva potoka solz, da objokujem današnje spačene dneve?!

Dragi kristjani! poslušajte še sledečo povestico, in nakanite plesu se za vselej odpovedati: Bil je mladenč poštenih staršev v ples močno zateleban. Dobri starši so ga serčno svarili, pa njih besede so bile bob v steno. Zavoljo velicega razsajanja in nevbogljivosti, zavoljo ponočnega rogoviljenja in družih razuzdanost je bil mladenč v vojaštvo vpisan in je moral k svojemu polku. Ali ondi kmalo hudó zbolí, in kot bolehen za vojaštvo nevgoden, pride spet domu. Bolezen ga je tudi doma bolj in bolj pritiskala in na smertno posteljo plegla. Se spové in vse svete zakramente za smert prejme, pa še obljubo stori, da, ako bi mu Bog dal se ozdraviti, nikdar več plesal ne bo. Ta obljuba, menda, je Bogu dopadla, za nekatere mesce mladenč ozdravi.

Se prigodi, da v bližni vasi ples napravljajo.

Mladenča začne mikati, drugi tovarši ga vabijo, pa obluba ga je vezala. Cel teden ves zamišljen okoli hodi, in ne vé, kaj bi storil. V nedeljo popoldne, ko se je zapeljivi ples počel, in muzika se okoli razmevala, mu ni bilo več prestatl. Vender ostane do večera doma, in še ko so večerjali, ga mati opomni storjene oblube, in oča mu veli spat iti, ter mu reče: sine! dobro veš, kam te je bil ples pripravil, bodi Bogu hvaležen in derži storjeno oblubo. Mladenč molči, se v svojo spavnico podà, ter v posteljo vleže. Ali sadaj se ga hude skušnjave lotijo; zdi se mu, da mu ni mogoče, da bi na ples ne šel. Vstane, tihoma se obleče, in naj bi starši ne vedili, skoz okno iz spavnice skoči, ter dirja na ples. Ali kaj? Ni še storil dvésto korakov poti, kar ga mož v plajšč zavrt sreča, se mu v pot nastavi, ter ga vpraša: „*Kamo greš?*” Mladenč—misleč da je kak navaden mož iz une vasi, mu odgovori: „*Kaj je tebi mar, kamo jaz grem? ti pojdi svojo pot,*” se mu zmuzne, in hoče naprej iti. Pa mišleni mož v plajšču bil je sam Kristus. Se za mladenčem oberne, ter mu reče: „*Ti praviš, kaj je meni mar, kam da greš? Glej moje rane, s kterimi sem te odrešil.*” In razgerne svoj plajšč. *Ti si bil že na smertni postelji, in ako bi bil umerl, ti bi bil pogubljen. Takrat si oblubo storil poboljšati se in grešnega plesa za vselej se varovati. Jaz sem Očeta za te prosil in za del mojih ran ti je s smertjo in pogubljenjem prizanesel. In zdaj si se spet v grešno tovaršijo napravil, ter prelomivši tvojo oblube greš na ples. Ali le pojdi, ta je zadnja tvoja pot.*” Mladenč to slišati, se vplaši, nekoliko postane in se pomisli. Pa muzika za ples mu zabajavno na ušesa doni, pade mu v glavó, da ta bi utegnil kak znanec biti, ki ga je

hotel vstrašiti, naj bi se jutrej z njim norčeval; si da serčnost in gre naprej. Pride do plesišča, zaucka: kuraza fantje! popade nastavljeno plesavko in cap-cap po pôdu. Ali kaj se zgodi? Komej četert ure pleše, že oslabi,—na tla pade; muzika se vstavi,—ga povzdignejo,—mertvud ga je vdaril,—ne govori več. Letijo po duhovnika, naj pride plesavca previdit. Pa ni bilo več časa, na plesu je brez Jezusovega križa in svete luči umerl, in njegova duša je iz plesišča na sodbo šla.— Tako pripoveduje neki goreč misionar „Bankič.”

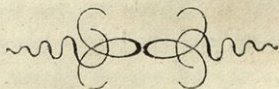
Kdo zmed vas, ljubi poslušavci! bi se podstopil iz plesa na božjo sodbo iti? Kdo bi se prederznil le reči, da za to mu ni mar, ako ga iz plesišča v pokopališče nesejo? Da! gotovo je, kdor čez plesišče v večnost gre, gre naravnost v pekel; in kdor v svoji hiši ples napravlja in derži, vse tiste duše, ktere v njegovo hišo pridejo, hudiču ponuja in prodaja; in vsi godci, kateri muziko za ples delajo, so zlodjevi najemniki, ki popotnico godejo tistim, koji se v pekel napotujejo. Kakšen račun bo za vse te na sodni dan! Jojmeni, kakšina sodba!

K vam se obernem, keršanski mladenči! Bog mi je priča, da vam vsako pošteno veselje iz serca privoščim; ali današnji ples pošten ni, kajti on popači vaše občutljive serca; on vas zdivja, in vas v take grehe zapelje, da ste za vse pozemeljsko življenje nesrečni; in še pred sodbo se vam utegne goditi, kakor se je unemu mladenču godilo, od ktereга sim vam povedal. Zatorej vas lepo prosim, opustite ples, ogibajte se vsake plesavke, in nikdar v hišo, kjer se plesavci gostijo, ne hodite. Če vi mladenči enkrat terdno sklenete ples zapustiti, kmalo bojo pregrehe, s

kterimi se v naših krajih gospodovi dnevi naj bolj skrunijo, večidel odpravljene. Povejte mi, kakšen dobiček ste imeli, po tem ko ste cele noči preplesali? Otožno vest, z gerdimi grehi omadežano serce, vmedene telesne ude; večkrat ste tudi živотно zdravje, vselej pa mnogo denarjev zapravili. Oh! in sodba — kakšna bo vasa sodba? — K vam se obrnem, predrage deklina! Bog mi je priča, da vas priserčno ljubim, pa ne tako, kakor vas svet ljubi, kakor vas tisti ljubijo, ki vas na ples vabijo; marveč jaz vas v Jezusu ljubim. Ste slišale, da vsaka zmed vas, ki na ples hodi, svojo poštenost na prodaj nosi.

Oh plesavke! plesavke! kje je vaše devišstvo, ki ste ga Jezusu dolžne? Da bi vse solze pred seboj vidili, ktere so polile tiste deklina, ki so po plesu nesrečne bile, celo morje bi jih bilo. In kakšina pa je njih večnost?! Oh drage sestre! jaz vas zaprosim pri tej britki matri vašega ženina Jezusa Kristusa, ne dajte se več od sveta slepariti; ne hodite več na plesišče ceptat po rešnji Jezusovi kervi, s katero so vaše duše večnega pogubljenja odkupljene. Odpovejte se plesu in ljubite domačo tihoto. In Jezus Kristus bo vselej vaš ljubitelj, bo vam o pravem času tistega poštenega ženina za vašo roko snubit poslal, ktereга je vam božja previdnost namenila; le ž njim bode te srečne na pozemeljskem potovanju in pa srečne v večnosti. — K vam se obrnem, keršanski starši, očetje in matere! Bog je vas postavil varhe vaših sinov in hčeri. Veste, da iz vaših rok bo On terjal diviške duše vam izročeni h otrok. Spačeni sinovi in oskrunjene hčere so vaša naj večji nesreča; so vaša nesreča že v posvetnem življenju, zakaj vam napeljajo

žalost, ktera do serca seže; vam napeljajo sramoto, ki vas do groba sprejema. Ali kaj še le bo na unem kraju pokopališča, kadar bo sodnik po vaših pogubljenih otrokih vas vprašal? Očetje! ko bi vi z eno stopnjo že v nebesih stali, vaš pogubljeni sin se iz pekla vzdigne in bo terjal rekoč: neusmiljeni oče! daj mi nazaj mojo dušo! Vedil si, da nisem bil domá o nedelskih večerih; vedil si, da sem po plesih in zapeljivih tovaršijah hodil; vedil si, da sem se s plesavkami pečal, pa nič mi nisi rekel, me nisi svaril. Zdaj poverni mi dušo, ktero sem zgubil.— Matere! ako bi vi z eno stopnjo že v nebesih stale, vaša pogubljena hči se iz pekla dvigne in bo tirjala rekoč: neusmiljena mati! daj mi mojo dušo nazaj. Vidila si, kateri mladenči so zavoljo mene v hišo hodili; vidila si, da so me na ples vodili; vidila si, da so z menoj nečistost vganjali, pa nisi nič rekla, še prav si mi dajala in mi pravila, da tako bom ložej ženina dobila. Zdaj poverni mi dušo, ktero sem zgubila. Kaj bo takrat, keršanski starši? zatorej rečem vsem: Odpovejte se plesu, ki je hudičeva služba, in služite pravemu Bogu, da bodete zveličani. Amen.

Kajast, kje so do tega seže; vani napolejso stanajo
li vas do stopa spustimo. Ah, kaj so le po na unem
krajn pokopališču, kadar po sodnik po vseh pogubljajo
nih otrokib vas vprašajo? Očeti! Ko bi vi svojo stopnjo
še v nebesih našli, vas pogubljeno sin so le polje va
digne in po terini tekoe; nenamerni oči! da mi na
vsi moja dnoči? Vidi se, da tistim bil domo o nebesa
ali večeriti; vidi se, da sem po pleših in kapljicah pe
toranjskih hodil; vidi se, da sem se s plešavkami pe
dal, po nič mi nisi reklo, me nisi stali. Nda! poveriti
mi dno, ktero sem izgubil. Mamo! ako bi vi s svo
stopnjo še v nebesih stali, vas pogubljeno sin so in
pelo drigne in po tistih tekoe; nenamerni nati!
da mi moja dno nazaj. Vidi se, kjer stahodajo ravno
mene v hro boditi; vidi se, da so me na hro vodili;
vidila se, da so z menoj nečistoost vprašala, pa nisi
nič rekla, še prav se mi dajala in mi pravila, da tako
bom torej še naprej hodila. Nda! poveriti mi dno, ktero
sem izgubila. Kaj po tistat, kermanski stari? zatoraj
resem vas. Oboje se glori, ki jo bodi vne stne
da, in stne praznu flogu, da bodite svetlani.

Amor.

XVI. POGOVOR.

2. ned. v postu
17. 3. 67.

N e b e s a.

„Prosim, dete! dvigni svoje oči proti nebesom.“ — Tako je rekla Makabejska mati svojemu sinu. II. Mak. VII. 28.

Hudobni Antijoh je bil sedem Makabejskih bratov z njihovo materjo vred k smerti obsodil, ker niso hotli zaničevati Mozesove postave, ne svinskega mesa jesti, in tako zadostiti malopridnemu povelju kervoločnega kralja. Šestero bratov je bilo že v strašnih mukah dušo izdihnili, ostala sta še mlajši sin in mati. Zdaj kralj materi nasvetuje, za se skerbeti in sinka nakloniti, da se dano povelje doverši. Na to se junakinja Mojzesove postave res svojemu ostalemu sinu bliža; pa ne da bi otroka nagovarjala, kralja vbogati, marveč da bi mu serčnost navdahnila, za vero življenje dati, ter mu te besede v svojem domačem jeziku, ki ga hudobni kralj razumel ni, govori: „Moj sin! usmili se me, ki sem te devet mescov pod sercom nosila, in tri leta s svojim mlekom dojila. Prosim, dete! dvigni svoje oči proti nebesom, ter poglej zemljo in vse kar je v njih, in pomisli, da je Bog vse iz nič vstvaril, kakor tudi človeški rod; tako se ne boš bal tega rabeljna, ampak svojih bratov vreden postal; daj se umoriti, da te bom jaz v večnosti s tvojimi brati vred spet dobila.“ — In otrok je serč-

no šel v smert, in življenje dal za domačo Mozesovo postavo.

Z besedami te skerbne matere stopim tudi jaz dans med vas, moji ljubi bratje! ter vam rečem: *Prosim, dvignite svoje oči proti nebesom*. Vse nas je Bog iz nič vstvaril — pa ne za to zemljo, ampak za nebesa. Bog je nas na zemljo postavil — pa le za kratek čas, naj bi se tukaj za nebesa pripravljali. Ne bojte se posvetnjakov — rabeljnov te zemlje; bojte se tistega, ki zamore vašo dušo pogubiti. Bodite vredni svojih bratov, ki so svet zaničevali in se raje umoriti dali, kakor pa da bi grehu služili bili. Nasledujte jih serčno, da bodele tudi vi nebeško diko dosegli, da se bomo vsi enkrat v nebeški milosti vidili.

Mi smo se dosihdob večidel le od reči pogo-varjali, ki se na zemlji in pod zemljo — v peklu — godijo; preselimo se v duhu dans v vesele nebesa, in kar zapopasti moremo, preglejmo imenitno prijetnost, ki jo rajski prebivavci že uživajo, in je tudi nam pripravljena. Če vse nebeško radovanje prav presodimo, kmalo se bo nam gnjusilo nad vsim posvetnim, in obstali si bomo, da smo dosihdob bedaki bili, ker smo se toliko za pozemeljsko trudili, za nebesa pa nič kaj ne skerbili.

To bolj na tanko spoznati, bom vam tri resnice v razsodbo predložil, namreč:

1. *Kakošna je sreča, s katero ta svet nas slepari; in kakošna je pa sreča, ki je v nebesih nam prihranjena;*
2. *Kako se večidel zasluži posvetna sreča, in kako se pa nebeška sreča doseže;*
3. *Kakšen obstoj ima pozemeljska sreča; in koliko časa pa nebeška sreča terpi.*

Resnično! ta pretresba je jako važna, zatorej pa tudi zahteva vaše prave pazljivosti.

1. *Kakošna je sreča tega sveta?* Vprašam tiste, ktere si je ta svet ljubčike izbral; kakšina je sreča tega sveta? Kaj ne, da težko je posvetno srečo doseči? in če se jo tudi doseže, kmalo se človek prepriča, da je le lažnjiva, in da na svetu nič tako goljufivega ni, kakor je ravno domišljena pozemeljska sreča? Ni li res, da posvetna sreča nam nakloni mnogo nevošljivcev, in po tem takem mnogo otožnost? Gotovo! posvetna sreča je zvirik jezer nepokojev za tistega, kateri jo vživa, in pa vzrokuje tistim, ki jo doseči ne morejo, neštivilo zavidov, jez in sovraštva. Prav je imel sv. Krizostom, da v naj visokejših stanih, ki se nam jako srečni zdé, se naj manj sreče vživa; kajti pri naj večim premoženji se ima naj hujših sitnost in nebrojnih hudovoljnost. Naj posvetni otrok samo ene reči pogreši, zadosti mu je, da miru več nima, in vse njegove druge prijetnosti so ostrupenjane. Glejte Saula, prvega izraelskega kralja: Gospod Bog ga je bil iz kmetijskega stana na kraljevi stol čez Hebrejsko ljudstvo povzdignil. Srečen bi bil pač biti moral. Pa zdelo se mu je, da ljudstvo Davida bolj ljubi; to ga je tako žalilo, da nikdar pokojen ni bil.

Res, živeli so na tem svetu taki ljudje, kateri so vsega obilno posedli, kar duh in telo poželita. Oni so bili obdarjeni z vsemi duhovnimi lastnostmi: z modrostjo, zgovornostjo, razumnostjo; kar je ta svet naj

imenitnišega imel, jim je k nogam položil: čast, bogastvo, zlato, srebro in kupe drazih biserov; narodi so se pod njihovim žezlom srečne šteli, in njih imé je slovelo in še slovi od vzhoda do zahoda. (Da! kadar se Salomonovo imé izgovori, se zdi, da pri tem človeku se dobi sveršek vse sreče posvetne; kajti njegova modrost je vse druge učene može dalječ presegla, njegovo bogastvo se ne da zapopasti, imenitnost njegovih poslopov, potrata njegovih pojedin, pozlačena blišečnost njegovih stanovališč se ne da popisati. Neštevilno ljudi je bilo njemu pokornih, iz daljnih krajev so hodili sloveči kralji in blage kraljice njega gledat in poslušat. Z eno besedo, kar človek poželeti more, je on imel. Ali je bil pa srečen? „Ničemernost je vse na svetu in nezadovoljnost duha.“ *Tako je on sam rekel.* Ekl. 4. 16. — Neumnež je slehern, ki svoje serce na ta svet naveže, in se v posvetno srečo zaljubi.

Ako Salomon svoje sreče na tem svetu najšel ni, kdo jo bo pa najšel? Gotovo smemo po tem takem reči, da ali Bog, ki je posvetne reči vstvaril, jih prav poznal ni, če je mislil ž njimi našim željam zadostiti; ali pa da človeškega serca ni prav presodil, če mu je mislil s temi popolnoma vstreči. Kako bi bil dal človeku tolikanj nagnjenja, tolikanj tuhtanja, tolikanj poželenja po sreči, ako bi ne bil tudi neke neskončne dobrote vstvaril, s katero bi naša popolna sreča doveršena bila? Take dobrote pa na tem svetu ne najdemo; zakaj vsake posvetne dobrote se človek s časom naveliča, in vse njegovo življenje se steče v vednem željenju: naj si pridobi kakšnor koli si bodi bogastvo, naj vživa kakoršino koli si bodi prijetnost, naj se povzdigne v kakoršino koli si bodi prijetnost, nikoli покоjen ne bo, mar-

več zmerej bo še dalje želel, zmerej bo še po višem hrepenel. — Vprašaj unega reveža, ki si živeža od hiše do hiše berači, kaj želi? on ti bo rekel, da samo tolikanj, kar mu je za vsakdanji kruh potrebnega. Daj mu to, in on bo že hrepenel po vgodnosti življenja. Kadar pa vgodnost doseže, bo vendar še naprej roké stegaval, tako da čim bolj njegovo premoženje raste, tim bolj raste tudi njegovo željenje po zmerej višem, in cel svet ne more popolnoma zadostiti njegovemu sercu; zakaj doveršene sreče za človeka ta svet nima.

Ker ta svet za človeka zadovoljnosti nima, kje je človekov poklic? Morebiti bi človek za vedno nesrečo vstvarjen biti utegnil? Mi vidimo vse živali na tem svetu do červiča v prahu srečne v stanu, kamor jih je božja previdnost postavila. Vesele so ribe v vodi, ki se v svojem življu igrajo; vesele so ptice v zraku, ki od jutra do večera soglasno prepevajo; vesele so živali na zemlji, ki svoj živež imajo. In samo človek, krona vsega stvarstva, bi utegnil biti vedno nezadovoljen, vselej le nesrečen! Ali je mogoče, da Bog je na človeka pozabil? To misliti bi bila velika pregreha. — Bratje! Gospod Bog je človeku kaj višo srečo namenil, — srečo, koje ta svet nima; srečo, ktera se le po smerti prične in večno terpi, — srečo, ki jo je prerok David zaznamval rekoč: „*Nahranil se bom, kadar se mi bo tvoja čast, o Gospod Bog! razodela.*” Ps. 16. 15. In taka sreča je nam v nebesih prihranjena.

Kakošna je nebeška sreča? — Ne mislite, da bi jaz zamogel vam nebeško srečo popisati. „*Oko ni vidilo, uhó ni slišalo, in v serce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil tem, kateri ga ljubijo.*” 1. Kor. 2. 9. Po besedah preroka Davida je nebeška sreča obilnost

skrivne sladkosti; po nauku sv. Janeza je *skrita mana*; po govorjenju svetega Petra je *čezmerno veselje, ki se ne da zapopasti*; zatorej pravi sveti Avguštin: mi zamoremo povedati, kaj da ni (namreč da ondi je ni najmanjše britkosti) pa v stanu nismo dopovedati, kaj da je nebeška sreča; samo to vemo, da ona obstoji v božjem spoznanji, da sam Bog bo v nebesih naše plačilo, in sicer naše neizmerno večno plačilo.

„*Nebesa so Bog,*“ je rekla nekdanja sveta Terezija; „*ali zamore Bog kaj boljšega nam dati, če se sam sebe nam da?*“ Resnično se ne more večji sreča misliti, kakor je: Boga poznati, ne po njegovih stvareh, ne po njegovih delih, marveč po njegovih svetih lastnostih, po njegovem lastnem obrazu. — Je ni večji sreče od te, Boga gledati, ne več v podobah, ne več pod zagrinjalom svete vere, marveč od obličja v obličje. — Je ni večji sreče memo une — z Bogom se zjediniti, ne več v nepopolni ljubezni, kakor se nam na tem svetu godi, kjer željam našega serca še zmeraj nekaj primanjkuje, marveč v popolno zadostilni in zadovoljni ljubezni, takó da porečemo: *imamo ga, deržimo ga, in ne spustimo ga več, ki smo ga tolikanj poželeli*. In taka sreča nas v nebesih čaka. „*Takrat bomo vidili Boga od obličja v obličje, ga bomo spoznali, kakor smo mi od njega spoznani. Mi bomo vsi z odgernjenim obličjem veličastvo Gospodovo gledali, in bomo od svetlobe do svetlobe, kakor od Duha Gospodovega, v ravno tisto podobo spremenjeni*.“ Tako uči sveti Pavl Korinčane. Mi bomo posedli naj vikši dobroto, ne več s tistimi britkostmi in tugami, ki so nam žalost delale, ko smo posvetne dobrote in pozemeljsko veselje iskali, in so nam vse prijetnosti v tem življenji grenile, mar-

več posedli bomo večno dobroto, in jo vživali brez vsega strahu in naveličanja; posedli bomo večno dobroto, in jo vživali zmerej z večim veseljem in željo, čedalje z večim nagnenjem in vsak hip z večjo gorečnostjo. Mi bomo z Bogom, in On bo naše naj večji obdarilo; mi bomo z Bogom, in tako rekoč sami bogovi. — Glejte, takšen je stan duše v nebesih, takšina sreča je nam pri Bogu prihranjena. „*Tam gori je veselje brez žalosti, mladost brez postaranja, zadovoljnost brez naveličanja, lepota brez spremembe, mir brez pomote, varnost brez strahu, zveličanje brez konca.*” Bonaventura. — Tam gori bo Bog vse solze od naših oči obrisal, ne bo več smerti, ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečin; kajti sam Bog bo z nami, in mi bomo njegovo ljudstvo. Razod. 21. 3.-4. — Tam gori ne bo več ne zavida, ne sovraštva, ne greha, ne strasti nobene, marveč vsi bomo v ljubezni, prijaznosti in sveti edinosti z Bogom vred kraljevali. — V nebesih bo Gospod Bog naš delež, in po drugem nas ne bo mikalo; nebeška sreča bo obilno plačilo za vse naše terpljenje, bo zverhano zadostilo za vse naše serčno željenje; nebeška sreča bo popolna sreča, zakaj vse naše veselje bo dopolnjeno, naše serca bodo mirne, in večna sladkost nas bo presunila. I kako ne! zavpije sveti Avguštín. V nebesih bo božja modrost naša luč, božja pravica naše vodilo, božja učenost naša vižarica, božja neumerjčnost naše oblačilo, božja ljubezen naša postava, božja prijetnost naša hrana, božja sladkost naša pijača, božje poznanje naše življenje! Kakó bi bili žalostni, ker bo Bog naše veselje? kakó vbogi, ker bo Bog naš zaklad? kakó slabotni, ker bo Bog naša podpora? kakó osramoteni, ker bo Bog naša čast? kakó nesrečni, ker bo

Bog naše vse? — Oh neizmerna sreča! Oh mičljivo blagostanje! Oh tristokrat zaželjene nebesa! Oh naša predraga domačija! mi te od dalječ pozdravljamo, po tebi iz globočine serca zdihujemo in težko pričakujemo, da bi se smeli iz te solzne doline v tvoje mične širjave preseliti. Oh da bi kmalo tisti dan napočil, o katerem bo nam glas očetov velil v veselje in gospodovo hišo se preseliti! Nebeški Jeruzalem, mati izvoljenih, sveto gospodovo mesto, draga Jezusova nevesta! oh kakó te ljubijo naše serca! kako naše duše željno hrepené po tvoji nježni imenitnosti!

Povejte mi, dragi poslušavci! kaj se vam od posvetne sreče dozdeva, če jo z nebeško prilikate? Kdo zmed nas bo tak bedak, za posvetno srečo nebeško zastavljati? kdo takó nespameten, na posvetno ničemer-nost svoje serce navezovati in pozabiti na večno pri-jetnost, ki pri nebeškem očetu nas čaka? — (Pa de-nimo, da bi se posvetna sreča le tistim darila, kateri jo zaslužijo, takó bi še častno bilo jo iskati, in mi bi smeli reči: ta človek je kreposten, je pošten, ker je srečen; pa večidel se ravno nasproti godi, čednostni ljudje so na tem svetu nesrečni, mej tem, ko se hu-dobneži vse sreče veselé. Zatorej poglejmo na dalje in presodimo zasluge tistih, ki na tem svetu srečo vživa-jo, po tem pa bomo pretehtali, kakošna je zasluga u-nih, ki se v nebesih radujejo. —

2. *Kako se večidel zasluži posvetna sreča?* — Ta svet prav čudovitno svojo srečo razdaja. Poslušajte, in obstali bodete, da svet je velik krivičnež. — Vsak člo-vek mora spoznati, da v visokem ali žlahnem stanu rojenemu biti ne gré nobena zasluga; vender pa ta svet tako rojstvo v zaslugo šteje, in tiste, ki so rojeni

od plemenitih staršev, če tudi njihovih čednost stvarice podedvali niso, s srečo obdaruje. — Slehern bo obstal, da lizun in klanjalo biti na svetu ni nobena zasluga; vender kdor želi ljubček sveta biti, se mora svojim vikšim prilizovati, se jim do tal vklanjati, se jim hliniti, jih oblagati; in glejte, tak doseže srečo, ima zaštitnikov dovolj, in dobro se mu godi. — Sleden zmed vas sprevidi, da bahač, prederznež in prešernež ničesar ne zaslužijo; vender nekteri ljudje se širokoustno hvalijo s takimi lastnostmi, kojih stvarice ne posedejo, se mislijo dostojne za vsako službo, se ponujejo, celo silijo se v mnoge hiše; in zgodi se, da takó druge osleparijo, se jim v družino vrinejo in srečni so za to življenje. — Vsak mora poterediti, da nevošljivost in zavid ni zasluga; vender glejte, kolikrat se zgodi, da nevošljiveci vse lepe lastnosti na družih opsovajo, ter s strupenimi jeziki jim kruh odjedó, potem pa se sami v ravno tisti prostor, ki je drugim namenjen bil, vsilijo in takó posvetno srečo dosežejo. — Vsakteri mora obstati, da krivičnež in oderuh biti ni nobena zasluga; vender kolikanj jih je na svetu, ki krivično blago uživajo in se mastijo s premoženjem zatiranih vdov in sirot? kolikanj jih je na svetu človekousmertilnih Ahabov, ki so se v vsih stanih polastili posestev nesrečnih Nabotov, in oni so ljubčiki sveta, so srečni, so bogati, so mogočni? — Slehern bo spoznal, da nepoštenost, ostudnost, nesramnost ničesar ne zaslužijo; vender so nekatere osebe, ki se svojim štitnikom in vikšim in gospodarjem tako prikupujejo, da jim njih naj ostudniše želje spolnejo, ter se jim izdajo v naj gerše dela; takó dobro plačene službe imajo, si posvetno premoženje spravljajo in so srečni na svetu. — Zadnič, da

vse rečem, vsi boste z menoj terdili, da hudobne strasti, malopridno pohujšanje, prekletó zapeljevanje, in bogožalne pregrehe niso nobene zasluge; vendar pa jih je mnogo na svetu, ki so po tih hudobijah svojo srečo postavili, so zadušili v sebi vse blage počutke usmiljenja, vse grizenje vesti, ter družega ne poslušajo, kakor glas dobičkarije, druge postave ne poznajo kakor samo postavo sebičnosti, družega Boga nimajo, kakor da so sami svoj Bog, in da svoje malopridnosti popolnoma doveršijo; se mnogoverstno hlinijo, so s pobožnimi pobožni, s pravičnimi pravični, s čednostnimi čednostni, z bogaboječimi bogaboječi, in oni vsega dosti imajo, ter so srečni na svetu. Glejte, takó se večidel zasluži posvetna sreča: žlahtno rojstvo, lizun in klanjalo biti, biti bahač, prederznež in prešernež, biti nevošljivec, krivičnež in oderuh, nepoštenost, ostudnost, z eno besedo: pregreha je tista široka cesta, ki pelje v tempelj posvetne sreče; ta je pot, po kateri ta svet nastilja čast, veselje in bogastvo za svoje prijatle in ljubčike. — Pa obrnimo svoje oči proč od take sramotne poti in dvignimo jih proti nebesom, ter pomislimo:

Kako se doseže nebeška sreča? Med neštevilnimi prebivavci nebeškega Jeruzalema nobenega ne najdemo, kateri bi ne bil s posebno junaško čednostjo zaslužil skoz častne vrata v rajsko veselje iti; med vsimi nebeščani in nebeščankami ga ni nobenega, ki bi ne bil nebeške sreče po pravici dosegel.

Kdo tedaj so tisti prebivavci nebeškega Jeruzalema? Vidim ondi nebrojne trume angelov, ki so v velikih skušnjavih vsegamogočnemu Bogu zvesti ostali, mej tem ko so se drugi zoper Boga prevzeli in v pekel pahneni bili. Na njih čelu vidim nad vsemi povik-

šano prečisto Divico Marijo, ktera, ker je mati Sina Božjega, in lično zerkalo vsih naj bogoljubniših čednost; je vsem nebeščanom kraljica predpostavljena, in stoji naj bližej pri veličastnem prestolu nebeškega kralja. Nekoliko nižej od angelov vidim verne očake in preroke starega zakona, kateri so bili vselej zvesto božji volji podverženi, in so se vas čas svojega življenja na svetu stanovitno deržali nebeškega razodenja, se zoper gerdo malikovanje junaško vojskovali, in goreče zdihovali po prihodu Rešenika. Vidim apostelne in evangeliste, kateri so nevtrudeni sveto vero oznanovali, ter so neizmerno duš v Jezusovo službo vpregli in nebesom pridobili. Vidim nebrojne rajde mučencov in spoznovavcov, katerih ni nobeno terpljenje in tudi smert ne zadrževala od očitnega spoznanja svete izveličavne vere. Vidim krasne čete škofov in učnikov, ki so vso svojo modrost in učenost le v to obračali, sveto vero čisto obderžati. Vidim veliko množico duhovnikov in misionarjev, ki so si vse življenje druge Jezusa poznati učili, ter so božjo čast in sveto službo po vsih krajih sveta razširili. Vidim neštevilne verste puščavnikov in redovnikov, ki so se prostovoljno od hudobnega sveta ločili, v samoto se podali, in za grehe ljudi se pokorili, ter noč in dan svetu za milost iz nebes prosili. Vidim neskončne rajde divic in pobožnih vdov, ktere so na tem svetu v slabotnem spolu sveto nebeško življenje peljale. Vidim v večnem Jeruzalemu veliko trumo, ktere nihče prešteti ne more, iz vsake starosti, vsacega spola, vsacega stana, iz vsih narodov in rodov in ljudstev in jezikov: vidim starčikov, ki so do sivih las čednostno živeli; vidim mladenčev, ki se niso dali nikdar od zapeljivega sveta oslepariti; vidim cesarjev

in kraljev, ki so veči veselje imeli, božje kraljestvo kakor pa svoje gospodarstvo po svetu razširjati; vidim podložnih, ki so bili zvesti deželani, pa tudi zvesti služabniki Kristusovi; vidim sodnikov, ki so na svetu pravico ljubili in krivico sovražili; vidim zakonskih, ki so se na svetu zvestó ljubili, in eden družega k svetemu življenju spodbadali; vidim očetov in mater, ki so svoje dolžnosti do otrok na tanko spolnili; vidim otrok, ki so svoje starše pohlevno in pokorno vbogali; vidim bogatinov in veljakov, ki so radi vbogajme dajali, za vdove in zapuščene sirote skerbeli; vidim vbozih in revežev, ki so serčno svoje stiske terpeli in terpljenje voljno prestajali. — Vsi ti pravični so se vsak v svojem stanu junaško na tem svetu vojskovali, so se vojskovali pod Jezusovim banderom, vsi so s svojim potom — da celo s svojo kervjo — cesto polili, ktera jih je peljala do nebeške časti, in zdaj vsak zmed njih počiva v nebeški domačiji le v senci lovorike, ktero je sam sadil, in nobeden nima družega venca kakor tistega, ki si ga je sam spletel.

Glejte, kristjani! takó se nebeške časti veselijo; takó so nebeško srečo dosegli. V nebesih je ničednosti, ki bi ne bila poplačena, pa tudi ga ni plačila, ktero bi ne bilo zaslužno. — Zdaj presodite, kakšen velik razloček da obstoji med plačilom na tem svetu in med unim v nebesih; pretehtajte, kako ta svet po krivici srečo deli, kako se pa v nebesih vse po pravici godi. — Pa denimo, da bi sreča tega sveta obstoj imela, bi se nekoliko zagovarjati znalo tiste, ki se temu svetu prikupujejo in po posvetni sreči hrepené; ali posvetna sreča le kratek čas terpi, nebeška sreča je pa večna. Premislimo še to.

3. *Kakošen obstoj ima pozemeljska sreča?* Veste, ljubi moji, da na tem svetu ni nobena reč stanovitna in dolgoobstoječa, marveč vse je slabotno, nestalno, minljivo. Naj mogočniši kraljestva, naj večji bogastva, naj imenitniši čast, naj večji prijaznosti, naj slavniji sreča, vse preide, vse preteče, vse mine in nagloma se v nič pogrezne. Kakšino spremenjenje na svetu! kakšna različnost! Zdi se, kakor da bi božje modrosti dopadlo s človeškimi osnovami se šaliti, ker sadaj enega sadaj pa drugega iz visoke stopnje v prah poniža, in druge iz praha povzdigne, ter jih na mesto unih povikša. Koliko ljudi je ves svoj mir darovalo, zdravje zapravilo in še vest si z mnogimi grehi otežilo, samo za tega del, da so z velikim prizadetjem nakviško se porinili; in glej, ko so mislili, da terdno stojé, na! kar na enkrat so v naj občutljiviši revšino pogreznjeni bili. Koliko posvetnežev je iz naj večji sreče v naj večji nesrečo padlo! Manases, Baltazar, Sedekija, Nebohadnekar so iz svetega pisma očitni zgledi. Koliko družin, koliko hiš, ki so imenitne bile in so kupe zakladov imele, smo jih že mi pasti in na beraško palico priti vidili! Gotovo bi bili že velikokrat reči zamogli, kar je David rekel: *Vidil sim hudobneža, on je bil visok kot cedra na Libanu, jaz sem le memo šel, in glej, ni ga bilo več; iskal sem ga, pa še prostora nisem mogel najti, kjer je stal.* " Ps. 36. 35-36. Oh posvetna sreča! kakó nestalna si ti! Oh srečniki tega sveta, kako slabó ste vi zavarjeni! kajti tista božja roka, ki je vas z bogastvom in dobrostanjem obdarila, vas zamore, kadar se naj manj zanesete, v nesrečo in revšino posaditi.

Pa naj posvetna sreča vedna prijatelca ostane,

pri vsem tem koliko časa jo zamoremo uživati? Naj dalje do smerti; zakaj smert je tako neusmiljena, da vse posvetno razdene in konča. Zakladi, bogastvo, čast, modrost, ponosnost, slutba, so njej kakor pleve, ktere v veter raztrese, nas pa v temno zemljo zakoplje, naj bi za vselej za posvetne ničemernosti oči zatisnili in z sperstenjenjem svojega telesa plačali za neumnosti, da smo le po posvetnem hrepeneli. — Glejte, tako se godi posvetnemu človeku; takó kratka je njegova sreča. Da! serce se mora posvetnežu согreti, po vsih kostih mu mora strah šiniti, kadar se spomni, da le do groba, naj dalje do groba njegovo blagostanje terpi, na unkraj pa nikakor ne seže.

Koliko časa terpi pa nebeška sreča? Tam, kjer kratka sreča posvetnih otrok konec vzame, tam začne nebeška sreča božjih služiteljev, in bo brez premembe, brez prikratenja večen obstoj imela; zakaj „*pravični bodo vekomaj živeli.*“ Modr. 5. 16. Veselje hudobnežev preide kot senca, kakor kad, kot mali ropot, ki se razmeva za čas v našem ušesu; preide kot pena na morju, ko jo veter popihlja, in je ni več: pravičnega sreča pa ne bo družega konca imela, kakor večnost; zmerite njeno dolgost, če ste v stanu, in boste zvedili, koliko časa bo pravičnega sreča terpela. „*Pravični bodo vekomaj živeli.*“ Imenitni spomini prevzetnežev svetá bodo yničeni, ti veki bodo pretekli, vse se bo spremenilo, nebo in zemlja bosta prešla; sreča pravičnih pa bo za vselej obstala — bo večna. Pravičnih delež je vesela večnost in večno veselje. Pravični so v nebesih popolnoma srečni v božjem spoznanju, v ljubezni božji in v vživanju božjega bitja, in vso neograjeno večnost ne bodo kar za en hip manj

srečni; nestrohljiv, neognušen in nezvenljiv je njih venec.

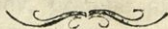
Taka torej je nebeška sreča: popolna sreča, koja vsem našim željam zadosti; pravična sreča, koja bo samo unim dana, kateri jo vredno zaslužijo; stanovitna sreča, koja se nikdar ne zgubi. Zdaj spoznajte, kakšini bedaki so vsi, kateri puhlo, krivično in menljivo posvetno srečo iščejo, za popolno, pravično in večno nebeško srečo pa nič kaj se ne potrudijo.

O času svetega Avgušтина je živela v Rimu gospá visoko slovečega stana, imenovana Melania. Bila je kristjana, pa ker tudi bogata, mlada in lepega obraza, se ji je takó godilo, kakor mnogim njenega spola; od zapeljivega svetá omamljena se je bila prevzetnosti vdala, je ljubila sjajnost v obleki, je iskala dopasti, ter je močno gizdavo živela. V svoji družini je imela mladenčá Volusiana, ki je bil še ajd. Po opravilih grě ta za več časa iz Rima v Milan, in se ondi spozná s svetim Avguštinom. Avguštin je Volusiana pokristjaniti skusil, pa ajd se mu ni vdal. Med tem, ko se Volusian v Milanu mudi, Melania domá neki dan nebesa premišljuje. To premišlovanje njo tako močno gane, da očividno spozna veliko bedakost, posvetno srečo za nebeško veselje izmenjati, ter se ově, da pervo opravilo je za nebesa skrbeti, in da za nebesa ni nobena zamená predraga. — Nasledek tega je bil, da Melania se je popolnoma spreobrnila, posvetnemu lišpu se od-

povedala in začela s svojim velikim premoženjem vbo-
gim radodarno pomagati. Pride Volusian iz Milana do-
mú in najde vse spremenjeno po hiši, močno se začudi
in reče: Melania! kaj je to? Ona pa mu odgovori: Glej,
to so nebesa storile. Mu dopové po tem, kako ji je spo-
min na večno življenje in nebeško srečo v živo do ser-
ca segnil in ga prosi, naj bi se tudi on pokristjanil, da
bi bil nebeške prijetnosti deležen. In zgodilo se je, —
Volusian se je dal kerstiti. — Toliko je spomin na ne-
besa učinil: Melanio je na pravo pot zavernil in pa
neznaboga Volusiana sveti cerkvi pridobil. —

Da! ljubi moji bratje! nebesa so lepe, so ime-
nitne, so vesele, so srečne; vsa posvetna sreča se ne
da z naj majnšo nebeško srečo primeriti. Mi svesti
zdihnimo s svetim Avguštinom: Oh ljubeznjive nebesa!
oh prežlahtno kraljestvo, kjer je sam Bog kralj, kjer
je resnica postava, kjer je večnost razsodna osoda! Oh
čudovitno mesto! kjer je toliko svetnikov, kolikor je pre-
bivavcov; kjer je toliko kraljev, kolikor mestnjanov;
kjer je dan brez noči, pomlad brez zime, veselje brez
žalosti, prijetnost brez naveličanja, bogastvo brez strahu,
in ljudje brez prevzetije. — Dvignite, ljubi moji! svoje
oči nakviško in preišklujte nebesa, kakor je storila
Melania. Kmalo se bo vam nad vsem posvetnim gnju-
silo. Glejte, naši bratje in sestre se že ondi nebeške časti
radujejo. Tudi nas kliče Jezus iz nebeškega prestola re-
koč: Ljubi moji bratje! krepkó se vojskujte v solzni doli-
ni, jaz sem vam že pripravil pri svojem Očetu častne ven-
ce. Še kratek čas poterpите, in dosegli jih bode. Ne vtru-
dite se, vsa vaša žalost, vse vaše stiske, vse vaše bolečine
se bodo spremenile v neizrečeno veselje v nebeškem
raju. Vaše plačilo bo obilno v nebesih. Mat. 5. 12.

Kdaj, o moj Bog! bomo to zemljo zapustili in se podali v tiste rajske zavode — pred božje obličje? Oh srečna domačija, nebeški Jeruzalem! že misliti na te se nam serca prijetno tajajo. Da! moja prava roka naj odreveni, moj jezik naj oterpne, ako jaz kolikdaj na te, mila očetnjava! pozabim. Preblagi Sion! zapopadek vsega veselja, cil in konec vsega hrepenenja! oh! da bi se v tem hipu nebeške vrata odperle, in nas v rajske naročje sprejele; naj bi se mi vstopili pred kraljevi prestol trojedinega Boga, in nebeškega Očeta gledali od obličja v obličje; naj bi pokleknili pred milega Jezusa, in se mu za naše rešenje ponižno zahvalili; naj bi pozdravili svojo ljubeznjivo mater prečisto Mario Devico; naj bi se uverstili v mične kardela angelov in svetnikov in trikrat sveto zapeli. — Ali — jojmene, ta srečna ura za nas ni še prišla, mi se moramo še le potiti v tem prognanstvu. Kakor so nekdanj Izraelci v babilonski sužnosti okoli bregov babilonskih rek žalostni posedali, tako tudi mi še posedamo na brege derečih rek tega življenja; in kakor so oni svoje harpe in druge godbine orodja na verbi obešali in na domači Jeruzalem mislili: tako se tudi mi vsemu posvetnemu veselju odpovedujmo, ter mislimo le na svojo nebeško domačijo, in željno tisto uro pričakujemo, ki bo nas iz sadanje sužnosti peljala v nebeški Jeruzalem, kjer se bodo naše serca v jezeroglasnem zapetju v večno ljubezen razlile. Oh da bi taka sreča vse nas enkrat v nebesih združila! Amen.

Kdaj o moj Bog! bom to zemljo zapustil in
 se podal v tate rajsko karode — pred božjo obličjo
 Oh srečna domovina! nebeski Jeruzalem! se misli na
 te se nam serce prijetno rajajo. Dal moja prava roka
 naj odloči, moj jezik naj odloči, ako jaz kolikrat
 na te, mila očetjstva! pozabim. Pridrži! Sion! zapo-
 dek vsega veselja, cil in konec vsega trpčnosti! Oh!
 da bi se v tem hipu nebesa vrle odprle in nas v
 rajsko naravo sprejele; naj bi se mi vstopil pred kral-
 jevi prestol trojednega Boga, in nebeskega Očeta glo-
 dali od obličja v obličje; naj bi pokleknil pred mile-
 ga Jaxusa in se mu za naše rešenje ponizno zahvali-
 li; naj bi posredovali svojo ljubeznivo mater, prečeto
 Marijo Devico; naj bi se uvertali v milno karde in
 golov in svetilov in trkati avto zapeli. — Ali v
 jopance, ta sreča nra za nas ni se prišla, mi se no-
 tamo se jo potiti v tem proganjanju. Kakor so nekda
 Izraelci v babilonski sužnosti, okoli bregov babilonske
 tek zalostni posedali, tako tudi mi se posedamo na
 bregu deročih tek tega življenja; in kakor so oni svoje
 barpe in druge godbine orodja na verbi odessli in na
 domači Jeruzalem mislili, tako se tudi mi vsam nos-
 vetaum vsejti odgovorjamo, ter mislimo lo na svojo
 nebesko domovino in željno tisto vro priklajemo. Bi
 do nas iz ahanje sužnosti poljale v nebeski Jeruzalem,
 kjer se bode naše serce v jexeroglasnem zapetu v
 večno ljubezen razlilo. Oh da bi takra sreča vse nas
 enkrat v nebesih zahvatila! Amen.

*Suschni donek
v Logu 1868*

Potovanje proti nebesom.

„Prosim vas, da spodobno živite po poklicu, h kateremu ste poklicani.“

Sv. Pavl do Efežanov IV. 1.

Popotniki smo na tem svetu; kajti nimamo tukej obstoječega mesta, temuč prihodnjega iščemo; proti nebesom se naše oči obračajo; ker vera in zaved nam pravita, da tam gori je naša obstoječa očetnjava, — da tam gori smo domá v veselih nebesih, kjer prava, pravična in večna sreča nas čaka. — Dobro so to zastopili mnogi božji prijatli; zatoorej so rekli, da, ko proti nebesom pogledajo in ondašnih prijetnost se spomnejo, se jim nad vsem posvetnim gabi. Naš poklic so nebesa in vsi svesti rečemo z apostelnom svetim Pavlom, *„da naše prebivanje je v nebesih, od koder tudi zveličarja čakamo Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri bo premenil naše revno teló, ker ga bo vpodobil svojemu častitljivemu telesu po moči, s katero si tudi zamore podvreči vse reči.“* Fil. 3. 20 - 21.

Pa tudi ta svet ima svoje lepote in krasne mi-ke; vidijo se tukaj namreč radostni potoki in reke, veličastne visočine hribov, prelepe planjave, prijetni logi in čudovitne natorne dragosti; se vidijo imenitne poslopja kraljev, nježni verti in razne druge častne slove-

snosti; vidi se, če v nebo pogledaš, zlato solnce in jezer družih blišočih zvezd, ki se mikavno okoli solnea krožijo kakor okoli svojega kralja. Takih časnih krasnost omamljen bi kmalo človek svoje serce na ti svet navezal, pozabivši na svoj čeznatorni poklic; bi lahko začel nespodobno živeti, in delati se nevrednega svete cerkve, v katero je bil po svetem kerstu sprejet, ter bi utegnil zgubiti prihodno zveličanje, ki mu je v nebeški domovini pripravljeno; zatorej svari sveti Pavl vse kristjane zoper tako zmoto, ker pravi: „ *Prosim vas, da spodobno živite po poklicu, h kateremu ste poklicani.* ”

Spet se najdejo ljudje, ki bi radi vse slasti tega sveta vživali, pa tudi nebeške domačije ne zgubili, oni tako rekoč z enim očesom na zemljo, z drugim pa proti nebesom gledajo; eno roko stegujejo po posvetnem veselji, drugo pa po nebeški diki. Da se tudi ti motijo, jim sam Jezus pové, ker je rekel: „ *Nihče ne more dvema gospodoma služiti. Ne morete služiti Bogu in mamonu.* ” Mat. 6.

Tudi tem veljajo apostelnove besede: Prosim vas, da spodobno živite po poklicu, h kateremu ste poklicani. — Stojte v Gospodu. — Iščite naj poprej Božjega kraljestva.

Ker sem vam v zadnjem pogovoru pokazal, kakšna sreča v nebesih nas čaka; se mi pristojno zdi, vam naše potovanje proti nebesom popisati, naj bi slehern zmed vas spoznal, ali res po svojem poklicu spodobno živi, ali je na pravi poti v nebeško domačijo; in rečem, da ob poti, po kateri se proti nebesom prav popotuje, stoji troje znamenj, vsako s svojim napisom.

Pervo znamenje ima napis: Varuj se greha;

Drugo znamenje ima napis: Delaj dobro;

3. *Tretje znamenje ima napis: Poterpi voljno vse zopernosti.*

Kdor prav popotuje, mora memo tih znamenj iti, in te važne nauke v življenji spolnovati. — Pogovorimo se od tega bolj na tanko.

Popotniki smo v nebeško domačijo. — Vsak popotnik, ki želi iz ene dežele v drugo dospeti, se mora na svoji poti z veliko modrostjo tolovajev, sovražnikov, zapeljivih tovaršev, in razbojnikov ogibati; se mora s potrebno brašno, z obleko, z obuvalom, celó z orožjem skerbno previditi; se mora tudi s serčnostjo navdati, vse težave, sitnosti in zoperne zalezovanja, ki se na poti le pogostoma naključijo, voljno prestajati. Mi kristjani ne popotujemo iz ene v drugo pozemeljsko deželo, marveč naše potovanje pelje iz posvetne dežele v večno očetnjavo; naša pot je veliko daljši, je močno nevarna, je zelo težka, zakaj sam Jezus pravi od nje: kako ozke so vrata, in tesna je pot, ktera pelje v življenje, in malo jih je, kateri jo najdejo. Mat. 7. 13. Mi si moramo veliko skerb dati, da po ti poti varno gremo, ker vemo, da „*nebeško kraljestvo silo terpi, in silni ga na se potegnejo*“ Mat. 11. 12.

Da se torej nihče zmed vas motil ne bo misleč, da je na pravi poti, mej tem ko po široki cesti v pogubljenje korači; sem rekel, da po poti, ki v nebeško domačijo pelje, troje znamenj vsako s svojim napisom stoji, tik katerih naše potovanje v zveličanje kaže.

Pervo znamenje ima napis: Varuj se greha. —

je greh? Velik greh je tisti hudobni tolovaj, kateri dušo nam umori, ravno tako, kakor razbojnik telo usmerti. Se prepričamo iz svetega pisma: Kadar je gospod Bog pervima človekoma prepovedal sadu od zaznamvanega drevesa jesti, jima je tudi rekel: kateri dan bosta od njega jedla, bosta smerti umerla. Adam in Eva sta od prepovedanega sadu jedla, pa vender nista umerla; zakaj vemo, da Adam je še devet sto let potem živel. Torej se ni božja zažugana kazen spolnila? Pač, spolnila se je; Adam in Eva sta umerla na duši, pravi Korneli a Lapide; in ta dušna smert je v tem obstala, da prva človeka sta prijaznost in gnado božjo zgubila, ter pogubljenju zapadla; (zatorej uči prerok David, da „*kdor hudobijo ljubi, svojo dušo sovraži*“ Ps. 10., ker vsaka hudobija je po besedah modrega Siraha na obedve plati oster meč, ki neozdravljivo rano vseče. Ekl. 31. 2.

Glejte, tak strašen tolovaj je velik greh; on s svojo hudobijo kakor z ostrim mečem človeško dušo vsmerti, ter jo pusti mertvo na poti v nebeško domačijo ležati, celo oropano vse gnade in prijaznosti božje jo verže pod pot, ter jo zaplete v hudičeve zaderge. Zatorej, moji predragi! varujte se smertnega greha, ako želite v nebesa priti. Ako bi vi z edinim smertnim grehom ves svet pridobiti zamogli, ga ne smeste storiti; zakaj, kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi? govori sam Jezus. Mat. 17. 26. Ako bi vi z edinim velikim grehom vse druge ljudi, karkoli jih je na svetu, proti nebesom napotiti zamogli, ga storiti nimate; zakaj vi svoje duše nikdar za nobeno ceno vsmertiti ne smeste po Jezusovih besedah, ker pravi:

kakošno menjo bo človek dal za svojo dušo? (On di.) —

(To so dobro vsi svetniki spoznali in se modró greha varovali. Tako beremo od svete Benefride divice, da, ko je jo kraljevič Jadok v njeni stanici zalezal, je ona skoz okno skočila in v bližno cerkvo tekla. Jadok za njo dirja ter jo pred altarjem prebode, ker se mu ni hotla vdati. Pa hudobnež ni brez kazni ostal. Božja roka ga je zadela in ondi mertvega na tla stegnila, Benefrida pa je čudopolno spet oživel. — Od svete Margarite, ki je v nekem samostanu z mnogimi drugimi devicami bivala, beremo, da, ko so ajdovski vojšaki v kloster priderli, je ona svojim tovaršicam svet dala, samim sebi noše odrezati, naj bi se pred posiljeno nečistostjo zavarovale. Ona je prva samo sebe tako pogerčila, vse druge so po njenem zgledu storile, in ohranile so si devištvo. Tako so se svetniki in svetnice velikega greha varovali, in so prišli v nebesa. Posnemajmo jih. —

Pa ni še zadosti, da se le velikega, smertnega greha varjemo, marveč tudi majhnih grehov se moramo bati. Res je sicer, da mali grehi, čeravno so še tako številni, duše nikoli ne umoré, pa gorečnost do napredovanja v pobožnosti nji spodmaknejo, ter človeka storé lenega popotnika v nebeško domačijo; da celo, ker mali grehi sčasoma v velike zapeljejo po besedah modrega Siracida, ker pravi: Kdor ne porajta majhnih reči, bo sčasoma padel, Ekl. 19. 1. se utegne zgoditi, da kdor se malih grehov ne varuje, nikdar ne bo do nebes došel; zakaj vemo, da le kdor je zvest v majhnih rečeh, bo čez veliko postavljen, kakor nas sveti evangelj uči. Mat. 25. Mi smo dolžni tudi malega greha tako se bati,

da, pravi sveti Tomaž, ako bi z malo lažo dušo svojega bližnega zveličati zamogli, ne smemo je izustiti. —

Pa, žalibog! čemu vam pravim, da se imate malih grehov varovati; saj vaši učeniki vas celo pregovoriti ne morejo, da bi se vi smertnim grehom odrekli, akoravno vam pogostoma s svetim Pavlom na uho vpijejo rekoč: plačilo za greh je smert. Rim. 6. 23. Poglejmo okoli po svetu, kaj vidimo? Vidimo, da skoraj ves svet je v černo meglo prekletega greha zagernjen, vidimo ljudi po grehu plavati, kot ribe po vodi; vidimo med kristjani gerdo nečistost in nesramnost, vidimo med njimi peklenške sovražtva in zdražbe; vidimo med svojimi rojaki hudobno jezo, nevošljivost in zavid; vidimo med svojimi tarani malepridne boje, krege in razpertije; vidimo med svojimi brati živinsko pijančevanje in požrešnost; vidimo med svojimi duhovnimi otroci take, ki od perve mladosti do zadnje ure na smertni postelji nikdar greha prosti niso bili; zakaj komej so se dans pri sveti pokori greha spovedali, že so se jutrej spet z grehom oskrunili. Oh nesrečni taki kristjani! ali so oni popotniki na pravi stezi v nebeško domačijo? Vi nebeški svetniki! povejte jim vi, ali se po tej poti v nebesa pride? „*Nikakor,*“ zavpijejo vsi nebeščani, ta pot v nebesa ne pelje, marveč le v pekel. In vi kristjani mislite po tej poti v zveličanje priti? Prazne nade! zašli ste, bratje! Vi morate greh zapustiti, ali pa nebesom, za ktere imate po veri pravico, za vselej slovo dati. Zberite si, kar je vam drago. Jaz vas zagotovem, da nikdar v nebeško domovino ne pridete, če se ne povernete na pot, ob kateri znamenje stoji z napisom: varujte se greha, in če po tej resnici ne živite. —

Drugo znamenje ob poti v nebesa ima napis: Delaj dobro.

V nebeško domačijo priti ni še zadosti, da so samo greha varujemo, marveč moramo tudi dobro delati, kakor nas uči keršanska pravica, ki se glasi: „*varuj se hudega in delaj dobro.*” Sam Jezus pravi: „*V nebeško kraljestvo pojdejo, kateri dopolnejo voljo mojega Očeta, ki je v nebesih.*” Mat. 7. 21. Volja nebeškega Očeta pa je, da vsak človek po svoji zmožnosti dobro dela in s talenti, ki mu jih je Bog dal, kupčuje; zatorej je bil uni hlapec iz svetega evangelija, kateri je svoj talent v zemljo skril, psovan in veržen v vunanjo temo. Mat. 25. — Dobre dela so tako rekoč duhovna brašna za na pot v veselo večnost, so obleka in obuvalo, ki nas pred božjim obličjem prijetne storé, zatorej govori sveti Jakop: „*Kaj pomaga, moji bratje, če kdo pravi, da ima vero, del pa ni ma? Ga bo li vera mogla zveličati*” Jak. 2. 14. Vse bomo zapustili, samo naše dobre dela bodo nas pred sodbo sprejele. Blagor nam! če bomo dobrih del bogati na nebeške vrata poterkali, mili Jezus se bo nam oglasil ter nam prijazno poreče: „*Pridite, blagodarjeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, katero je vam pripravljeno od začetka sveta.*” Mat. 25. 34.

Pa ktere so tiste dobre dela, ki smo jih dolžni dopernašati? Vem, da dela ljubezni bo bližnega so pred vsemi drugimi Bogu všeč. Kdor po sveti veri in s čistim namenom bližnemu dobro dela, mu rad v sili pomaga in usmiljenje ž njim ima, mu bo Bog gnado dal tako živeti in umreti, da v nebesa pride; zakaj usmiljenje stori človeka Bogu podobnega, pravi sveti Tomaž, ker božje usmiljenje vse druge dela pre-

seže, in ker je božje usmiljenje nam v zgled predpostavljeno po Jezusovih besedah: *Bodite usmiljeni, kakor je vaš Oče usmiljen.* Luk. 6. 36. — Ali kar nas grešnike zadene, se mi zdi, da so perve na versti dela pokore; zakaj nam veljajo Jezusove besede: „*Ako se ne spokorite, bodete vsi pogubljeni.*” Da! dela pokore so nam potrebne, in akoravno smo greh zapustili, če pokore ne delamo, ne gremo po pravi poti in nebeške domačije vidili ne bomo. In čim veči so bile naše nekdanje zmote, čim bolj smo Boga žalili, čim večkrat smo grešili, tim ostrejši se moramo pokoriti, tim gorečiji imamo spokorne dela opravljati. Ah! veliko imamo zdihovati, veliko se postiti, veliko milošine storiti, če hočemo božjo jezo vtolažiti. Ne rečem preveč: Vse naše prihodnje življenje mora biti neprestana versta spokornih del, ako hočemo v nebesa priti. Če meni ne verujete, vprašajte tiste svetnike in svetnice, ki so bili na tem svetu v greh zabredli in so po poti pokore v zveličanje prišli; vprašajte jih, kako so se pokorili. Sveti Peter se je vse življenje jokal; Magdalena se je do smerti pokorila, Maria Egipčanka je do zadnjega zdihleja v puščavi bivala; Margarita Kortonska je vedno obleko spokornice nosila. Ti naj vam povedó, ali vi proti nebesom popotujete. — Da bodete pa prav očitvidno spoznali, kako mora pokora velikosti greha primerjena biti, poslušajte sledečo dogodbo:

Ko je kervoločni rimski cesar Dioklecian kristjane grozovitno preganjal in strašno moril, zasledijo cesarjevi beriči tudi svetega Marcelina, ki je ti čas na Petrovem stolu sedel, in kot papež rimsko katoliško cerkvo vladal. Ga vjamejo in pred cesarja privlečejo. Dioklecian — viditi pred seboj poglavarja vsih kristjanov,

ves zdivjan zareži in zakriči: Marcelin! daruj mojim malikom, ali pa z naj hujšim terpljenjem te bom mučil. Starček se vstraši, in kakor straha omotičen vsiljeno kadilo malikom v dar zažgé. Ali komaj se je ovedil, že ga serce boli, vest ga peče in solze je začel čez greh polivati ter ostro se pokoriti. Ne zadosti. On pokliče vkúpej vse škofe rimske cerkve, in pride v njih zbor ves objokan v spokornem oblačilu, jim razloži svojo pregreho, ter terja biti odstavljen od papeževe časti. Škofi ga tolažijo, ga v Jezusovem imenu greha odvežejo, in mu rečejo, da je tudi Peter grešil, in da njim se ne spodobi, vikšiga poglavarja cerkve soditi, ter ga odstaviti.

Kaj stori Marcelin? Iz sбора škofov gre naravnost pred cesarja Diokleciana, in ga v obraz opsova, da ga je v tako pregreho zapeljal. Razserditi cesar ga vkaže z naj britkejšim terpljenjem umoriti, in Marcelin je bil vesel, da je priložnost imel, z lastno kervjo pregreho iz duše oprati in primerjeno pokoro storiti. Tako je sveti Marcelin zatajenega Boga vtolažil, in nebeške vrata so se mu odperle. Tako so vsi spokorniki, ktere sveta mati katoliška cerkva svetnike časti, po poti vedne pokore nebeško čast dosegli. Oh svetniki in svetnice! lepó se vam zahvalimo, da ste nam pot pokazali, po kateri je nam treba potovati, da tudi mi, ki smo veliki grešniki, v zveličanje pridemo. Vi ste nam živi zgledi, da tudi za nas grešnike stojé še odperte nebeške vrata; ste nam očividne priče, da milost božja je nam še na ponudbo. Oh! pa tudi tožiti moram vam, svetniki in svetnice! da imate malo nasledovcev na sadanjem svetu; duh prave pokore je iz sveta zginil. Oh slepota današnjih kristjanov! z grehom

so dobro znani, ali pokora jim je le prazna beseda. Pri Bogu se vsakdan zadolžimo, ali z dobrimi deli dolg poplačati nobenemu v misel ne pride. Mi vemo, da dobro je moliti, se postiti in milošino storiti; da molitva nam nebeške vrata odpre, da post nam svetih krepost pridobi; da milošina nas smerti reši, grehov očisti ter nam pomaga milost in večno življenje doseči, pa vender smo v tih dobrih delih nezvesti. Mi smo prepričani, da noben grešnik v nebesa ne pride, ako s pokornimi deli božji pravici ne zadosti, pa vender se nočemo takih del oprijeti. Oh kako smo mi neumni! Ako nam pozemeljsk gospod kakšno delo naroči, si mi veliko prizadevamo ga doveršiti, naj bi se mi njegove prijaznosti zagotovili; kar pa je nam nebeški Gospod naročil, nočemo storiti, čeravno vemo, da njegova prijaznost nas večno srečne stori. Ovedimo se svojega bedastva!

Povernimo se v službo večnega Boga in nastopimo spet tisto pot, ob kateri stoji znamenje z napisom: delaj dobro, kajti prepričali smo se, da le po tisti pelje v nebeško domačijo.

Tretje znamenje ob poti v zveličanje ima napis: Poterpi voljno vse zopernosti.

Greha se varovati in z dobrimi deli se venčati je sicer za vsacega kristjana že vesela nada, da se ne bo pogubil; vender pa očitna svedočba njegovega izvoljenja so še le pozemeljske zopernosti n. p. bolezni, vbožstvo, zaničevanje, preganjanje, i. t. d.; zakaj kdor želi z Jezusom v nebesih kraljevati, mora poprej ž njim na zemlji terpeti, kakor je on sam rekel: „*Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji sam sebe, in naj vzame svoj križ in naj hodi za menoj.*“ Mat. 16. 24.

Če kdo po lepi poti v nebesa priti misli, se močno goljfa. Potovanje v nebesa pelje čez hrib Kalvarje, in nihče čez ta hrib brez križa priti ne more. Terpljenje na tem svetu je naj jasniši znamenje, da smo v božji ljubezni, ker apostel nas uči, da ktereга Bog ljubi, tega on tepe. Neki učen mož pravi, da terpljenje je veči dobroti božja, kakor sveta vera; kajti sveto vero je Bog svojim prijatlom in pa tudi neprijatlom ponudil, s terpljenjem pa on le svoje prijatle obiskuje. In prav je imel; sam sveti Pavl to resnico poterdi, ker pravi: *Dano je namreč prijatlom božjim zavolj Kristusa, ne samo da vanj verujejo, ampak tudi da zanj terpe.*" Fil. 1. 28. Terpljenje je zastava za nebeško veselje; terpljenje, pravi sv. Gregor Naciancen, je kraljeva pot v nebesa. Po tem takem, kdor se na tem svetu v terpljenji znajde in voljno pije iz keliha zopernosti, naj se veseli, on po pravi kraljevi poti v nebeško očetnjava popotuje; on ima na čelu znamenje zveličanja; on sicer tukaj zdihuje, pa v nebesih se mu venec veselja plete.

Dobro so svetniki to zastopili, zatorej so oni veseli v terpljenji bili. Od svetega Krizostoma beremo, da on z nekakim pobožnim zavidom od verig svetega Petra govori in želi, da bi tudi njega takošna sreča došla, zavolj Kristusa v železje djanemu biti, ker boljšega ni, kakor je za Kristusa terpeti, pravi ta učenik cerkveni. — Ko je bil sveti Ciprijan k smerti obsojen, ga je tako veselje presunilo, da je rabelnu, kateri mu je imel glavo odsekati, dvajset zlatih podaril. — Ko je sveti Spiridijon od nekega razkačenega človeka po nedolžnem žlepnico prijel, mu je nagloma še uno lice ponudil, da bi dvojen zaslužek imel. — Tako so vsi

svetniki delali, veseli so vse zopernosti prenašali, voljno so se terpljenju podvergli, da, celo hrepeneli so po križih. — Tako delaj tudi ti kristjan, veseli se, kadar te stiske zajmejo; raduj se, kadar te zaničevanje ali preganjanje po nedolžnem zadene; voljno poterpi, kadar se ti bolezni in druge težave na glavo vsujejo; ne brani se križa za Jezusom nositi, ker veš, da vse to je znamenje tvojega poklica v večno življenje.

Ali kaj pravim, da bi ti kristjani voljno in veselo svoj križ nosili Oh ljubeznjivi Jezus! resnično je, da ti imaš veliko prositeljev za svoje kraljestvo, pa malo prijatlov za svoj križ. Vsi želijo se s teboj veseliti, pa malo jih je, ki hočejo s teboj terpeti. Veliko jih je, ki te hvalijo in časte, pa le dokler jim dobro, vse po volji gre; kadar jih pa kakošna nesreča zadene, te zapusté in še žalijo te. Ali ni res, da vsaka kriva beseda tebe kristjan močno razkači, in ti preklinjaš in se rotiš? ali ni res, da majekina nesreča, ktere si večidel sam kriv, te tako zdivja, da se zoper nebesa in svetnike gerdo pregrešiš? Ali ni res, da pičila škoda, ki ti jo je sosed po nevednosti storil, te tako hudo razjezi, da ga vsem peklenščekom zdajaš? Kaj pa vidim, če v vaše hiše stopim? — strašne razpertije in sovražtva med mladim in starim gospodarjem, med nevesto in taščo. Kaj slišim? vedno vjedanje, vedno vkljubovanje, vedno pikanje, tako da se mi zdi, kakor da bi se bil tukaj satan vgnezdil. Od kod vse to? Od tod, ker tukaj keršanske poterpežljivosti ni. Taki ljudje so gotovo le po imenu kristjani, pa nobenega znamenja za zveličanje nimajo. Oh sveta poterpežljivost! kam si sginila, kje si se skrila? poverni se nazaj med naše kristjane; ti hčer nebeška! pridi nas

zopet osrečovat; ti Jezusova nevesta! pridi in sprijazni nas spet s tvojim ženinom, da bomo znamnje na čelu imeli pravih popotnikov v nebeško domačijo.

Glejte, bratje in sestre! te so znamnja, ki ob poti v večno zveličanje stojé, namreč: prvo z napisom: varuj se greha; drugo z naslovom: delaj dobro; tretje z načelom: poterpi voljno vse zopernosti. Kdor se tih derži, ne bo zašel na svojem potovanji, on živi po poklicu, h kateremu je poklican.

Sveti Avguštin pové lepo dogodbo, ki se dobró z našim pogovorom vjema. — Ko se je namreč rimski cesar Teodozi za čas v mestu Treviri pri nekišni ondašni slovesnosti mudil, gresta neki dan dva njegovih visocih služabnikov iz mesta na sprehod. Pomenkvaje se od ene in druge reči prideta v neki samotni gojzd, kjer so v slabi hišici mnogi puščavniki bivali. Radovednost ju napelje, da v puščavnišče stopita, in ondi pregledujeta vbogo pahišje. Na mizi vidita bukve, eden jih vzame v roké, pogleda naslov: „*životopis svetega Antona.*“ Se vsede, in začne brati. Čita in serce se mu nježno taja; čita, in obraz mu začne goreti. Kmalo stopi na nogé in reče svojemu tovaršu: „*Gorje nama! z vsem svojim trudom kaj iščeva družega, kakor samó cesarju dopasti? Midva po drugem ne hrepeniva, kakor po cesarjevi prijaznosti, in če sva tudi srečna bila to prijaznost doseči, kako hitro jo utegneva zgubiti! Pa če jo tudi obderživa, jo le do smerti zavživava. Kako veliko boljša je prijaznost božja! Lahko jo zamoreva v hi-*

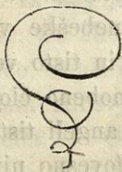
pu doseči, jo zamoreva za vselej obderžati in večno srečna biti. In do zdaj se nisva za božjo prijaznost kar nič potrudila." Izgovori, z rokó ob mizo vdari in reče: Kar mene zadene, ne grem več od tukaj; puščavnik hočem biti, da bom božji prijatelj, da bom večno srečen. Ti pa pojdi in ne nadleguj me v mojih sklepih. Uni tovarš mu odgovori: „*Kako, ali misliš, da si bom jaz zemljo obderžal, tebi pa nebesa pripustil? Nikakor. Ali greva obadva nazaj k cesarju, ali pa obadva tukaj ostaneva.*" Se pogovorita, nju sklep Teodoziju naznani-ta, se pri cesarju poslovita, in v obleko puščavnikov zavijeta in do smerti ondi Bogu služita. Takó sta ta dva dvorana potovanje proti nebesom nastopila. —

Tudi mi, ljubi kristjani! smo dosihdob le za ta svet skerbili, smo le posvetne ničemernosti iskali, smo le v to zemljo zatelebani bili. Veliko smo se trudili, pa le za posvetne zaklade; veliko smo si prizadevali, — pa le za posvetno čast; veliko smo se potili, — pa le za posvetno prijaznost. In kaj je nam ta naša posvetnost koristila? Čisto nič. Še škodvala nam je, da smo imeli vedno otožno serce, nepokojno vest, z grehi oma-dežvano dušo, da je nam zdravje skalila, in vse ure našega življenja ogrenčila. — Oh mi bedaki! da smo ta svet tako ljubili, ki je vender nas le sovražil. Naka, mi nismo po svojem poklicu spodobno živeli. Nakani-mo se tudi mi enkrat posvetnim ničemernostim se od-povedati, in po zgledu unih dveh dvoranov v božjo služ-bo se podati. Saj nismo za ta svet vstvarjeni, marveč naš poklic je veliko imenitniši — mi smo za nebesa vstvarjeni, kjer večno veselje nas čaka. — Res je si-cer, da pot v nebesa je težka, in kdor hoče po njej potovati, mora veliko terpeti, pa saj vemo, da bo tudi

plačilo obilno. Spomnimo se vse dni svojega življenja, kar je sveta Cecilia svojemu umoritелju rekla, da za Kristusa terpeti in umreti se pravi, blato za zlato, prah za krono zmenjati. Kaj stori to, če na tem svetu tudi nekoliko grenkih solz potočimo, saj vemo, da v nebesih je ni več žalosti za dušo, ga ni več terpljenja za telo. Nič ne dé, če se tukaj en malo kervavo poborimo, saj bomo za to v nebesih večno venčani. —

Ljubi bratje in predrage sestre! Pomislimo, če bomo spodobno po svojem poklicu živeli, kakšino veselje bo nas že na smertni postelji — pri koncu našega pozemeljskega potovanja — navdajala, ko si bomo svesti rekli s svetim Pavlom: „*Dobro sim se vojskoval, tek dokončal, vero ohranil. Zdaj mi je prihranjena krona pravice, katero mi bo dal Gospod.*“ Tim. 4. 7-8. Ali kaj še le bo, kadar naša duša iz ječe telesa rešena in se proti nebesom napoti in nji en angel naprot pride, ter jo pozdravi rekoč: „*pridi, Jezusova nevesta! ti boš kronana.*“ Vis. pes. 4. 8. — Ali še le več, — kadar naša duša skoz nebeške vrata stopivši vse rajsko veličastvo zagleda in tisto veselje, katerega še nobeno oko ni vidila in nobeno človeško serce občutilo; — kadar njej nebeški angeli tisto krono prinesejo, katero je zaslužila, in jo slovesno nji na glavo položijo; — kadar bodo po tem nas obdali naši nekdanji prijatli in prijatelje, ki smo jih na zemlji imeli in so pred nami v večnost šli; kadar bomo ondi našli svoje rajnce starše, brate, sestre oblečene v bele dolge oblačila s palmovimi vejami v rokah in ovenčane z nebeškimi venci, in jih spet objemali; — kadar pridruženi v trume vsih izvoljenih bomo zagledali Marijo prečisto Divico, nebes kraljico, in radosti presunjeni se njej v

materno naročje podali; — oh, kdo zamore veselje popisati, kdo blaženost zapopasti, kdo zveličanje dopovedati, ki ga bodo naše duše zavživale? — In kadar bomo tebe, o ljubeznjivi Jezus! pervikrat zagledali od obličja do obličja, kadar bomo vidili tvoje poveljčane rane se sveteti v nebeškem lesketanju sedemkrat žarniši od solnca; kadar bomo tvojo ljubezen neograjeno spoznali, — oh radovanje! neizmerno — nezapopadljivo — večno radovanje! — Oh človeška duša! ti si pač imenitna, da si za tako veselje vstvarjena; — neizrečeno ponosen je tvoj poklic. Zatorej bratje! sestre! varujmo se greha, delajmo dobro, in voljno poterpimo vse pozemeljske zopernosti, da svoj poklic doveršimo; živimo spodobno na tem svetu, da pridemo v nebeško veselje. Amen.

Image, která panna zve, naša vera. Jan. I.
muslan long
1867 5/9 in Bogu.
XVIII. POGOVOR.

Dvoje banderov na svetu.

„Nihče ne more dvema gospodoma služiti. — Ne morete služiti Bogu in mamonu.“

Matevž VI. 24. —

Vse živeče stvari, kar jih je iz stvarnikove roke prišlo, pravi sveti Avguštin, imajo trojeverstno življenje: prvo je živalsko, drugo angelsko, tretje pa človeško. Živalsko življenje se obrača v posvetnih, početnih rečeh, ter obstoji v zadostenji natornemu poželenju; angelsko življenje se obrača v nebeških rečeh in obstoji v vednem obhoji z Bogom. Človeško življenje pa stoji v sredi med obojema, kajti človek ima na sebi nekaj angelskega in nekaj živalskega. Če živi po duhu, se angelom podobnega dela in deležnega njih društva; če pa po mesu živi, se živalim enači, in v živalsko tovarštvo zapade.

Človekov poklic je po duhu živeti, na nebeške reči misliti, Bogu služiti in takó svoje zveličanje opravljati, naj bi po telesni smerti v društvo angeljev prišel, in večno srečen bil. Pa vender jih je veliko ljudi na zemlji, kateri le svojemu mesu strežejo, svojim natornim poželenjam zadostujejo, in čeravno stvarice po poklicu ne živé, vender le upajo v tovaršijo angelov priti in zveličanje doseči. Gotovo ti se motijo, in zlo motijo; zakaj, „nihče ne more dvema gospodoma služiti,“ nihče ne more Bogu in temu svetu služiti; ali bo namreč svet sovražil, in Boga ljubil; ali pa se bo svetá

deržal in Boga zaničeval. „*Ne morete služiti Bogu in mamonu;*“ ni mogoče živeti po duhu in po mesu.

Odkod ta človeška zmota na svetu? — Menim da od malega poznanja duhovne vojske, ki med duhom in mesom terpi vse dni človekovega pozemeljskega življenja; kajti dvojno kraljestvo se na tem svetu razširuje: kraljestvo luči in kraljestvo teme, kraljestvo duha in kraljestvo mesa, kraljestvo gnade in kraljestvo greha, kraljestvo nebeško in kraljestvo peklenško. Kralj nebeškega kraljestva je Jezus Kristus; on svoje bandero slavodobitno razvija, na tem se bere s zlatimi čerkami sledeči napis: „*kratko pozemeljsko terpljenje — večno nebeško veselje,*“ on kliče ljudi po duhu živeti in pod njegovo bandero stopiti. — Kralj peklenškega kraljestva je Lucifer; tudi on svoje bandero na svetu razstavlja, ktero ima z ognjenimi čerkami napis: „*kratko pozemeljsko veselje — večno peklenško terpljenje;*“ on zapeljuje ljudi, jih šunta po mesu živeti, in pod njegovim banderom služiti. —

Pod eno tih banderov mora vsak človek pri seči in enemu tih dveh kraljev služiti; nepristran biti ni mogoče, kar je Jezus očitno učil rekoč: „*Kdor ni z menoj, ta je zoper mene.*“ Mat. 12. 30. in tudi sveti Jakop pravi: „*Kdor koli hoče biti prijatelj tega sveta, postane Božji sovražnik.*“ Jak. 4. 4. Vsak človek mora ali Kristusa ljubiti in Luciferja sovražiti, ali pa Kristusa zaničevati in Luciferja se deržati. In ta je duhovna vojska, v kateri je slehern človek svoje žive pozemeljske dni zapopaden, da po duhu živi in pod Jezusovim banderom služi, ter se bojuje zoper meso, svet in satana, ki ga od Jezusa odpeljati in nesrečnega storiti iščejo.

Dragi moji poslušavci! ktereга vojvoda se vi deržite? ali Jezusa ali Luciferja? Se bojim, da veliko zmed vas jih je v sužnost mesa in v tesne verige greha zakovanih, ter služite pod Satanovim banderom; zatorej sem namenil dans vam razložiti:

1. *veliko nesrečo tistih, ki pod Luciferjevim banderom služijo;*

2. *blago srečo vojšakov pod Jezusovim banderom;* in to iz serčne želje, naj bi vsi spoznali satanovo sleparstvo, in za vselej se Jezusa držali.

Oh Marija! ki si kot prva vojakinja pod križem stala, ko je tvoj ljubeznjivi Sin na tistem umiraje visel, sprosi nam milost, da rešeni iz zapeljivih spôn Luciferjevih se z vsem sercom h Kristusu obrnemo in v križu vekomaj hvalimo.

Vojska! vedna vojska na svetu! Perva vojska se je bila vnela v nebeških planjavah; od ondod se je na zemljo privlekla, in terpela bo do konca svetá. Lucifer se je bil v nebesih zoper Boga spuntal: Gospod Bog je bil namreč nebeškim angeljem razodel svoj večni sklep, da njegov edinorojeni Sin se bo včlovečil, in da počlovečena natora Božjega Sina bo častitljiva nad vsemi drugimi starmi — tudi nad angeli nebeškimi; in glej, Lucifer ni hotel počlovečeni natori Božjega Sina dolžne časti spoznati, zatorej se je med nebeškimi angeli punt zavel. (Rupertus in Joan. I. 8.) Nadangel Mihael se je zoper Luciferja vojskoval, ga zmagal, in Bog je Luciferja z vsemi njegovimi pomagavci

v večni pekel pogreznil. — Lucifer si ni dal pokoja v pekli, marveč, kadar je bil prvi človek vstvarjen, se ga je nevošljivost do njega polastila, in šel ga je v podobi kače zapeljati. Človek se mu je dal oslepariti, in po prvem grehu je bil človeški rod čeznatornih gnad oropan in v natornih gnadah oslavljen. (Beda). Zgodilo se je, da, ker človek ni hotel stvarniku pokoren biti, se je v njem meso zoper duha spuntalo, (Avguštin). Od tod v slehernem človeku vedna vojska in puntanje. Jezus je sicer človeški rod iz satanove oblasti rešil, pa tega puntanja v človeku ni hotel popolnoma vkrotiti; marveč je človeku prostost dal, ali hoče po duhu živeti, rešenja se deležnega storiti in večno srečen biti, ali pa čedalje mesu služiti in se pogubiti. — Takó med Luciferjem in Kristusom vedna vojska na svetu za človeške duše terpi; vsakemu človeku pa je prostost dana, ali pod Luciferjevim ali pa pod Jezusovim banderom služiti; zatorej presodimo

1. veliko nesrečo tistih, kateri pod Luciferjevim banderom služijo. —

Preselimo se s svojimi mislimi v Babilonske planjave, kjer je stalo nekdaž veliko pregrešno mesto enacega imena. Pred očmi vidimo visoki turn Babilonske zmešnjave. Tukaj je bil prvi začetek gerdega malikovanja, tukaj so bili človeški otroci satanu službo opravljati začeli, tukaj je bil Lucifer svoj prestol na zemlji postavil. Mislimo si, da ga še sadaj vidimo, tega peklenskega vojvoda, na verhu Babilonskega turna sedeti, svoje bandero razvijati, svoje hudobne pomagače na vse štiri kraje sveta razpošiljati in povelja jim dajati, naj mu vse ljudi po vesolnem svetu v službo naberejo. Strašen je pogled tega peklenskega zmaja: nje-

gov sedež stoji v sredi žveplastega plamena, na čelu ima znamenje večnega prekletstva, obraz mu gori večne jeze, gerde nevošljivosti in hudobnega sovražtva, in pozna se mu, da družega ne snuje kakor zapeljevati, moriti in pogubljeni. — Gorje jim! kateri se mu vdajo in pod njegovo bandero stopijo, — večna nesreča bo njih žalostna osoda.

Take nesreče se ovarovati, pomislimo: *zakaj želi Lucifer vse ljudi pod svoje bandero klicati?* Odgovor: Ker je poln sovražtva, in išče, koga bi poklal, požerl in pokončal, ter zmetal v veliko tlačilnico Božje jeze. Dvojno sovražtvo Luciferja tlači: sovražtvo do Boga in do človeških otrok. Sovražtvo do Boga zato, ker ga je Bog iz nebes v peklenski brezden pogreznil in njega prevzetneža, ki je svoj prestol nad nebeškimi višavami postaviti mislil, v večno sramoto posadil; zatorej bi on Bogu rad vso čast odvezel, in odvrča ljudi od božje pokoršine in stvarniku dolžnega častenja. Pa Lucifer tudi vse šloveške otroke neizrečeno sovraži, ker Božjo podobo na sebi nosijo, in vč, da so namenjeni tiste nebeške sedeže posesti, in večno veselje, katero je on za vselej zgubil, v nebesih vživati. To vediti se on togoti in divja, ter vse žile napenja, naj bi jih od visocega namena odpeljal in seboj vred nesrečne storil. — Glejte, tacega sovražtva prevzet „*hodi hudič, naš zopernik, kakor rjoveč lev okoli, in vedno išče, koga bi požerl*” pravi sveti Peter I. 5. 8. kliče ljudi pod svoje bandero, zapeljuje, in noč in dan si pokoja ne da. Zatorej bodimo trezni in čujmo, ter vstavljajmo se mu terdni v veri, ktera nas uči, da smo za Boga vstvarjeni, kteremu bodi čast in gospostvo na vse veke.

S čem pa ta peklenski zvijač ljudi slepari? —

Laž je njegovo orožje. On je oče vsih laži, z lažjo se zoper Kristusa vojskuje, ljudi zapeljuje in mori. Kakor hudoben tolovaj, ki hoče popotnika na cesti oropati, se v terdi noči poleg pota za germovjem skrije, in še le, ko popotnik memo grě in se varnega misli, nadnj plane in ga smertno rani; tako peklenski sovražnik daje naj prvič ljudem zastopiti, da ni hudiča, in da duhovniki so ga le zmislili, naj bi ž njim ljudi strašili; po tem pa nadnje plane, jih slepari, zapeljuje in pogubljuje. In ker vč, da človeški otroci na trojni slabosti terpe: „na napuhu življenja, na poželjenju mesa in na poželjenju oči;“ 1. Jan. 2. 16. se jim bliža, ter jih ravno na tih slabostih zapeljuje. — „Eva? zakaj ne jesta od sadu tega drevesa?“ takó je nekđaj peklenska kača prvo ženo v raji ogovorila. „Bog nama je prepovedal rekoč: da bova umerla, če bova jedla,“ odgovori Eva. „Naka!“ zaverne kača, „ne bodeta umerla ne, marveč Bog vč, če bodeta jedla, da bosta vse vedila in Njemu enaka postala; zatorej je vama prepovedal jesti.“ To je bilo zadosti Evino prevzetnost zbuditi, jedla je, in „po satanovi nevošljivosti je smert na zemljo prišla.“ Enako ravna še dandanašnji peklensček z ljudmi; on išče njihovi prevzetnosti podkuriti, jim daja zastopiti, da ni treba vsem pokornim biti, jim na uho šepa, da vsak mora za čast skrbeti in, kar je mogoče, se povišati; tako troši prepire med družine, razpartije med soseske, prekucije v kraljestva in vojske med narode; tako človeške duše mori in pogubljuje. —

2. Peklensčeku je znano, da poželjenje mesa v človeku velike napake vzrokuje, zatorej se mnogoterega pri tem loti, ter mu na uho laže rekoč: „Ni dolžnosti sam sebe zatajevati in mesu odreči, kar poželi; ti bi lahko ob

zdravlje prišel, bi bil sam svoj umorivec; marveč streži svojemu životu, daj mu jesti in piti, daj mu vse, kar terja, naj si zdravlje ohraniš in dolgo živiš." Tako človeka oslepari, meso se spunta zoper duha, zdivja kot konj brez ujkde, človek v naj gerše ostudnosti zabrede in stopi v službo pod Luciferjevim banderom. — „Glej," pravi tretjemu, „kako srečen je, kdor veliko premoženje ima, in si je kupe zlata spravil. Čemu bi bil ti vedno vbožec? saj si tudi ti otrok sveta, katerega je Bog za vse ljudi vstvaril; išči obogateti, stegni rokó, vzemi, kar ti priložnost nanese; ne bodi tako aboten, vsaka majhna reč ni greh." Tako ga zapelje v krivice in goljufije, mu navdahne želje obogateti, in ga v svoje mreže zaplete. — Take in enake so zvijače, s katerimi peklenšček ljudi v greh tlači, v svojo službo vklepa in pod Luciferjevo bandero kliče.

Pa kakšino bo plačilo tistih, kateri se dajo od njega oslepariti? — Kakor je nekđaj peklenški lažnik v puščavi Jezusu govoril, rekoč: vse kraljestva sveta in njih veličastvo ti bom dal, ako pred me padeš in me moliš; enako govori še današnje dni in se usti srečne, bogate, mogočne storiti, kateri mu služijo. Ali glejte ga reveža, v kakšnem stanu se sam znajde: odkar je iz nebes padel, v ognji sedi, in se strašno peče; odkar je Božjo gnado zgubil, se po smerdljivem žveplastem soparji valje. In on obeta srečo, bogastvo, mogočnost! Kdo zamore drugim dati, kar sam nima? „Grešnikova pot je s ternjem nastlana," pravi prerok Ozea 2. 6. Že v tem življenji je gospod Bog posvetno radost in meseno slast s žalostnim grizenjem vesti ogrenčil, razujzdanost je ostrupenil z britkostjo, in hudobno serce je nepokoju izdal. Kaj bo pa še le v večnosti? Kdor Lu-

ciferju služi, bo ž njim vred v peklu gorel, tam kjer je jok, stok, krič in škripanje s zobmi.

Glejte grešniki svetá, to bo vaše plačilo. Vi sami sebe sovražite, ker Luciferju služite; vi ste hudičevi, zakaj „*kdor greh dela, je iz hudiča, ker hudič od začetka greši*“ pravi sveti Janez v svojem prvem pismu 3. 8. Oh nesrečneži! kako dalječ bo še segalo vaše bedaštvo? koliko časa bodele še laž ljubili in za sleparstvom dirjali? Sveta mati katoliška cerkva je pri svetem kerstu vas rešila iz hudičeve sužnosti, vi ste se bili takrat odpovedali hudiču, njegovemu napuhu in njegovim delom; zatorej so bile vaše imena v bukve izvoljenih zapisane, in vi ste bili uversteni med Jezusove vojšake; in sadaj ste se dali spet oslepariti, ste se mu zopet v službo prodali; ste mu prodali svoje duše, svojemu naj hujšemu sovražniku ste jih prodali, za vmazano nečisto veselje ste mu jih prodali, za kratko meseno poželjenje ste mu jih prodali, za ped zemlje — za nekatere peneze — za pešico puhle časti — za nekatere lažnjive besede ste mu svoje duše prodali. Oh nesrečneži! vi služite sadaj pod Luciferjevim banderom in se po grehu valjate; pa vedite, da tudi kmalo se bodele valjali po peklenški žarjavici in v večnem ognji s zobmi škripali; preberite napis na banderu, pod katerim služite: *kratko posvetno veselje — večno peklenško terpljenje*. — Oh zašli bratje! zavedite se; zapustite satanovo službo, on je moritelj vaših duš. On vas je zapeljal, da se sadaj smejete, in ste židane volje; pa vi bodele plakali in jokali, in vašemu joku in stoku ne bo konca ne kraja. Nazaj, drage, z Jezusovo rešnjo kervjo odkupljene duše! povernite se zopet k Jezusu, le pri Njem je večno življenje. — Tega se prepričati premislimo:

2. *blago srečo vojšakov pod Jezusovim banderom.*

Preselimo se v svojih mislih v Jeruzalem, to je mesto svetega miru in sprave. Pred našimi očmi stoji blaženi hrib Kalvarski. Tukaj se je večna Ljubezen Bogu za človeški rod darovala, od tod se je milost Božja nad Adamove otroke razlila. Tukaj je mili Jezus svoj prestol na svetu postavil, tukaj je sedež njegove gnade in neskončnega usmiljenja; tukaj je On svoje kraljestvo na zemlji postavil in svoje bandero zasadil, ktero vihra na vse kraje sveta. Odtod mili Jezus razpošilja svoje angele, apostelne in oznanovávce svetega evangelija, ter jim sporočuje: „*Pojdite po vesolnem svetu, in učite vse narode, in keršujte jih v imenu Boga Očeta in Sina in svetega Duha. Učite jih spolnovati vse, karkoli sim vam zapovedal.*” Mat. 28. 19-20. Blagor jim, kateri se dajo pregovoriti, da pod Jezusovo bandero prisežejo in v njegovo službo stopijo — večna sreča bo njih vesela osoda.

Tega se zagotoviti presodimo, *zakaj mili Jezus ljudi pod svoje bandero vabi?* Odgovor: Dvoja ljubezen ga k temu nagiba: ljubezen do Boga njegovega Očeta, in ljubezen do nas. Jezus svojega nebeškega Očeta ljubi in želi, da bi ga vsi ljudje ljubili, ter mu dolžno čast skazali. On ljubi pa tudi nas, in veselila bi ga naša sreča; zato „*je prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega*” Luk. 19. 10. On je prišel ljudem življenje prinest, in da svoje življenje za nas — svoje ovce. On želi, da bi se vsi ljudje zveličali in k spoznanju resnice prišli.” 1. Tim. 2. 4. Zatorej je nas obdaril z dragimi gnadami, po katerih smo deležni Božje nature, ako se zderžimo spačenega poželenja, ktero je na svetu. — Ljubezen tedaj je edini vzrok Jezusovega prihoda; Bogu

Očetu pridobiti serčnih častiteljev, nas pa posvetiti in zveličati, to je milega Jezusa napotilo, svoje kraljestvo na zemlji postaviti. Oh ljubeznjivi kralj! ti si svoje življenje za nas dal. — Gotovo veči ljubezen se ne da misliti memo te, da kdo življenje za svoje prijatle postavi. In Ti, presladki Jezus! si svojo rešnjo kri prelil, naj bi nas z nebeškim Očetom sprijaznil, naj bi nas zopet posvetil v Božje častitelje; si voljno umerl sramotne smerti na križu, naj bi zmagavno bandero na svetu zastavil, pod katerim služivši bi mi Boga Očeta častili in svoje zveličanje opravljali. Bodi Ti slava in hvala, čast in gospostvo na vse veke! —

Pa kakšino orožje Jezus nam v roké daja, da se bomo pod njegovim banderom krepko vojskovali? Čudno je bilo viditi, ko je pastirček David zoper velikanškega Goljata v dvoboj šel. Bil je prevzetni velikan ves oborožen, David pa si je nabral samó nekterih kamničev v pastirsko mavho, vzame palico in fračo v roké, in zmagal je velikana. Enako je prišel Jezus se vojskovat zoper peklenskega velikana z orožjem ponižnosti, vboštva in terpljenja, in zmagal ga je. Sadaj nam vsem kliče rekoč: „Ako kdo hoče za menoj priti, naj zataji sam sebe, naj vzame svoj križ, in naj hodi za menoj.“ Mat. 16. 24. Križ je tedaj edino orožje, s katerim je treba Jezusovim vojšakom previdenim biti, da se bodo zamogli braniti zalezovanja dušnega sovražnika. Križ ponižnosti, zaničevanja in zasramovanja je svedočba Jezusove ljubezni; zakaj kakor se je bil Kristus ponižal in pokoren postal do smerti križa, tako je on vsem svojim nasledovavcem priporočil ponižnim in pokornim biti na tem svetu. — Križ vboštva, terpljenja in preganjanja je geslo Jezusovih služabnikov. — Križ

zatajevanja samega sebe, krotjenja mesa, zatiranja lastne volje in zadušenja svojih nagonov je znamenje Jezusovih vojšakov. „*Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji sam sebe, in naj vzame svoj križ, in naj hodi za menoj.*” — O Gospod! to govorjenje je terdó, kdo ga more poslušati? Težko je spolniti, kar ti svojim služabnikom nakladaš. Ali Jezus odgovori: „*Nobenega ne silim pod mojim banderom ostati; pa vam povem, da veliko jih je poklicanih, malo pa izvoljenih. Široka je pot, ktera v pogubljenje pelje, in žalibog! veliko jih po nji dirja; ozka pa je steza v večno življenje, in malo jih po nji gré. Ako za menoj hodite, je vaš dobiček; pa vaša škoda, če me zapustite. Nebeško kraljestvo silo terpi, in posedli ga bodo samo tisti, ki si veliko prizadevajo. Hočete tudi vi preč iti?*” Oh Gospod! h komu pojdemo? Ti sam imaš besede večnega življenja. Ti si pot, resnica in življenje; pot po tvojem zgledu, resnica po tvojem nauku, življenje po tvoji gnadi. Mi hočemo sami sebe zatajiti, ponižni in krotki biti; hočemo po tvojem zgledu vse zopernosti svetá voljno terpeti; hočemo po tvojem nauku živeti in vsega greha se varvati; hočemo svoj križ z veseljem za teboj nositi in vedno v tvoji službi ostati. Pomagaj nam, mili Jezus! s tvojo gnado, da bomo vselej tvoji stanovitni vojšaki.

Pa kakšino plačilo bo nam Jezus dal? Veselite se, bratje! sam Jezus bo naše večno plačilo. Res je, da kdor Jezusu služi, na svetu nekoliko terpi; pa tudi v tem terpljenji On nas ne pusti brez tolažbe; marveč je vedno na naši strani, in nam pomaga križ nositi, ter nas podpira svet premagati, kakor ga je On premagal: pa tam gori v nebeškem raji bomo vekomaj ž Njim vred kraljevali, zakaj On sam je rekel: „*Kjer*

sim jaz, tam bo tudi moj služabnik." Jan. 12. 26. Kratko čas bodete na zemlji jokali in žalovali, svet pa se bo veselil, ali vaša žalost se bo v veselje spreobrnila, in vašega veselja vam ne bo nihče odvzel." Jan. 16. 21-22. Veliko jih je že na svetu za Jezusom jokalo, ali vse solze so iz njih oces zbrisane, in z nebeško častjo venci se sadaj pred jagnetovim sedežem večno veselé. Po kratkem terpljenju nastopi za Jezusove služabnike večno slavlje.

Blagor vam Jezusovim vojšakom! Moje usta so odperle do vas, in moje serce je razširjeno. Besed mi vmanjkuje vašo srečo dopovedati. Vi ste namreč temelj živega Boga. Pri vas On prebiva, med vami hodi, on je vaš Bog, in vi ste njegovo ljudstvo. Kmalo bo čas vojskovanja se stekel, in On bo vas sprejel v sveto mesto večnega miru; On bo vaš oče, in vi bote njegovi sinovi in njegove hčere. Blagor vam Jezusovim služabnikom! Vi se deržite bandera, na katerem se napis bere: *kratko posvetno terpljenje — večno nebeško veselje*. Le stanovitni bodite, in vsakdan ponovite prisego, ktero ste pri svetem kerstu storili; to bo vam serčnost dajalo, sleparstvo sveta ložej zmagati; in kadar bo vas kaka skušnjava hudó sukala, zakličite v Jezusa in spomnite se besed svetega Vincenca Ferarskega, kateri pravi, da nebeška čast je tako imenitna, da vse terpljenja sveta bi bile že obilno poplačene, ako bi človek samo eno uro nebeško zveličanje zavžival. Kaj pa še le bo, tako čast vekomaj vživati! Blagor vam Jezusovim nevestam! Z večno ljubeznijo je vas Jezus ljubil, zato je vam pripravil v nebesih tako veselje, kakoršnega ni še nobeno oko vidilo, no-

beno uho slišalo, in še nobeno človeško serce občutilo.

Ljubi kristjani! slišali ste od duhovne vojske, ktera na tem svetu med Jezusom in Luciferjem terpi, in lahko ste spoznali, kateri ljudje služijo pod Jezusovim, kateri pa pod Luciferjevim banderom. Kteri po duhu živé, so Jezusovi vojšaci, in venčani bodo z nebeško krono; kteri pa po mesu živé, so Luciferjevi pajdaši, in padli bodo v peklenko sužnost. Sadaj naj vsak zmed vas rokó na serce položi, in naj mi odkritoserčno pové, pod katerim banderom mu je volja služiti? Vem, da marsikteri bo rekel: rad bi se na svetu veselil, pa vendar po smerti v zveličanje prišel; ali pa po današnjem pogovoru: rad bi na svetu pod Luciferjevim banderom služil, pa vendar večno plačilo z Jezusovimi vojšaci prejel. Ali to ni mogoče. — Na svetu satanu služiti in v večnosti z Jezusom kraljevati, to ne more biti. Zatorej vam povem, kako je nekđaj prerok Elija Izraelsko ljudstvo svaril.

Ko je hudobni Ahab v Izraelu kraljeval, je bilo skorej vse ljudstvo od pravega Boga odpadlo in maliku Balu je služilo; zatorej pa je tudi huda šiba božja Izraelce tepla, tri leta in šest mescov jim Bog ni dal dežja. Po tem skliče prerok Elija ljudstvo na hrib Karmel. Ko se ljudstvo s kraljem vred snide, stopi Elija, še edini prerok pravega Boga, med Izraelce, ter jih vpraša, kako se jim kaj godi, od kar so živega Boga zapustili in Balu služiti jeli. Ljudstvo začne solzé

polivati, in na glas jokati tako, da se je po vsem hribu razmevalo. Zdaj jih prerok posvari rekoč: vse to je prišlo nad vas, ker ste pravega Boga zapustili. Oh nespametno Izraelsko ljudstvo! *Koliko časa še bote vi na dve strani se majali? Če Gospod je Bog, služite mu; če je pa Bal vaš Bog, deržite se njega.*" In ljudstvo mu ni besedice odgovorilo, kajti zavedilo se je svoje pregrehe. Kmaló po tem je vse ljudstvo Gospoda za Boga spoznalo, Balove altarje poderlo, njegove pope pomorilo, in živemu Bogu zopet služiti začelo. In milostljivi Bog jim je dal potrebnega dežja, ter jih je blagoslovil. — Z enakimi besedami se tudi jaz k vam obrnem ter rečem: *Vi nespametni kristjani! koliko časa še bode na dve strani se majali? Če je Jezus vaš kralj, služite mu; če je pa Lucifer vaš Gospod, deržite se njega.* Kaj pomaga na dve strani se majati, s kristjanskim imenom se ponašati, v djanji pa se hudičevega služabnika kazati? k čemu ti je z ustmi Jezusa častiti, v sercu pa prevzetnost, nevošljivost, sovraštvo hraniti? kaj ti hasne na čelu se s svetim križem zaznamovati, druge telesne ude pa nečistosti, nesramnosti, prešeštovanju, pijančevanju, požrešnosti izdajati? Izgovorite se enkrat, komu hočete služiti, ali Kristusu ali Luciferju? Ne bodite več podobni terstu od vetra majenemu. Tukaj ne velja več: „*bi hotel,*“ ampak tukaj mora biti: „*jaz hočem.*“ Nič ne pomaga dobra volja, marveč „*življenje po dobri volji*“ se ima pokazati. Razodenite tedaj očitno svojo voljo, ali hočete pod Jezusovim banderom se vojskavati zoper satana, svet in meso, da večno zveličanje dosežete; ali pa da vam je ljubše pod Satanovim banderom služiti prevzetnosti, mesu in svetu, in pa večno pogubljenim biti. —

Moji preserčni bratje! ne obotavljajte se v Jezusovo službo stopiti. Izraelsko ljudstvo je objokavalo nesrečo, ktera ga je bila pravega Boga zapustivšega zadela. Tudi vi bote na večne čase svojo nesrečo obžalovali, ako se k Jezusu ne povernete; pod trinoštvom peklenskega sovražnika bote vekomaj plakali, in v njegovi sužnosti bote kervave solze točili, pa ne bo več pomoči za vas; zatorej sadaj se mu odpovejte. — Glejte milega Jezusa! on iz križa do vas svoje rokè steguje, in vas vabi k njemu se približati. On želi vas objeti in na svoje ljubeznjivo serce pritisniti. On vas hoče srečne storiti, je poln milosti do vas. — Stopimo, bratje! vsi pod sveti Križ — Jezusovo bandero, in recimo: Evo nas! ljubeznjivi Jezus! kakor smo že enkrat — pri svetem kerstu Tebi služiti prisegli, tako ti prisežemo dans vnovič. Tvoji hočemo biti v življenji in smerti, tebi hočemo služiti v žalosti in terpljenji. Daj nam svojo milost in gnado; podperaj nas s svojo pomočjo, naj bi vselej tebi zvesti ostali, in se vse svoje žive dni v drugem ne hvalili, kakor v križu Gospoda našega Jezusa Kristusa. Amen.

*Praesentes XVIII Sermones nihil continent, quod
fidei cath. adversetur; quapropter libenter permittimus,
ut typis imprimantur.*

Goritiæ die 19. Novembris 1860.

ANDREAS, m. p.

Archiepiscopus.

Præsentos XVIII. Harmonos nihil continent, quod
fidelis coll. abessest; quapropter libenter permittimus,
ut typis imprimantur.

Göttinge die 19. Novembris 1800.

ANDREAS. M. P.

Archidiaconus.

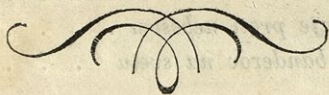
Kazalo I. zvezka:

	Stran
Uvod	5
I. Naše zveličanje je v nevarnosti. Pričetje misiona	13
II. Zakaj nas je Bog na zemljo vstvaril.	31 — 18
III. Do sadaj smo slabó za svojo dušo skerbili .	47
IV. Grešnikova malopridnost	65
V. Nasledki smertnega greha	79 —
VI. Grešnikova spreobrnitva	95
VII. Kôpelj v Jezusovi kervi	111 186
VIII. Trojno duhovno vstajenje.	127
IX. Pokoro odlašati je zlo nevarno	143
X. Grešnikova smert	159 — 18
XI. Grešnik na sodbi	175 — 18
XII. Kaj bo z nami	193 — 18
XIII. Pekel	209 186
XIV. Nečistost	227 186
XV. Ples	245 186
XVI. Nebesa	263 186
XVII. Potovanje proti nebesom	281 186
XVIII. Dvoje banderov na svetu	297 — 186

OPOMBA.

Tiskarnih pogreškov popolnoma se ógniti je težko, posebno, kadar je tiskarju jezik nerazumljiv. Vender pa v tej knjigi jih ni mnogo, in kar jih je, jih bo blagovoljni bravec lahko sam popravil. Samo večí pogreške torej tukej popravimo:

Str. 3. v. 4. *beri*: v Vatikanu. Str. 76. v. 31. položite. Str. 80. v. 26. slišati. Str. 84. v. 10. hudobii. Str. 85. v. 25. zasluženje. Str. 113. v. 16. dela. Str. 217. v. 21. večni ogenj. Str. 253. v. 29. vsak.

Večne Resnice

v

POGOVORIH

za

LJUDSKE MISIONE

p o

SLOVENSKIH DEŽELAH.

Spisal

FIL. JAK. KAFFOL

duhovnik Goriške nadškofije.

II. ZVEZEK.

V GORICI

Založil Karl Sochar

1862.

Večne Resnice

POGOVORI

POSREDOVANJE

PO

POSREDOVANJE

POSREDOVANJE

POSREDOVANJE

POSREDOVANJE

V. GORIČI

Narodna in univerzitetna knjižnica

Natisnil Paternolli.

I. POGOVOR.

Naj nesrečnejši grešnik; — kako mu pomagati.

„Človek, ko je v časti bil, tega ni spoznal, prilikal se je neumni živini in nji se podobnega storil.“

Psalm. XLVIII. 12.

Gospod Bog je človeka v naj večji časti vstvaril, in zmed vseh družih svetnih stvari s posebnimi sprednostmi obdaril, ker mu je predrago nadnatorno gnado dal in z imenitnimi natornimi lastnostmi previdil. „Bog je bil človeka prav vstvaril“ Ekle. 7. 30; kajti telesno občutje bilo je pameti pokorno, človek je svojega stvarnika častil in mu brez mesenega nasprotivanja služil. Pa po grehu prišlo je vse zlo v človeka: kakor se je bila pamet zoper Boga spuntala, tako se je bilo tudi telesno poželenje spuntalo zoper pamet. In nasledki te duhovne prekucije bili so zlo žaliostni: pamet je zatemnila in v spoznanji božjih reči kesna postala, prostovolja je oslabela in dobro delati se ji gabi, telesno spačeno poželenje pa se je zbudilo in močno zdijvalo, naša domišljava je takó nevkontna, da edinega Očenaša nismo kos zmoliti z vednim

spominom v Boga. Z eno besedo — po grehu smo tako pokvarjeni, da v človeku gré vse narobe, in resnično je, da človek je med vsemi družimi živálmí na svetu naj revniši. Kdor je pred grehom Boga ljubil bolj kot sam sebe, po grehu sam sebe bolj ljubi kot Boga, želi svojo voljo povsod spolniti, svojemu poželenju zadostiti in se dá od svojih pohotnost, čeravno so zoper Boga in pamet, žalostno pogospodariti „Človek, ko je v časti bil, tega ni spoznal, prilikal se je neumni živjini in nji se podobnega storil.“

Kako priti v okom taki človeški popačenosti? — Popolnoma ozdravili bomo le takrat, kadar telo slečemo in ta svet zapustimo, toda okrevati pa vender zamoremo takolé, da svoje meso krotimo, svoje neporedno nagnenje zateramo; sami sebe zatajimo in v dobro posilimo; zakaj že star ajd je rekel, da vse človekovo napredovanje v čednosti v tem obstoji, koliko kdo svojo slast berzdá in sam sebi zavkaže. Cerkveni učeni ki so enacih misel, in tudi v svetem pismu od tega beremo; Salamon je namreč rekel, „da potterpežljiv človek je boljši od junaka, in kdor svojemu šercu zavkaže, je močnejši od mestpremagavca.“ Prigov. 16. 32. In Jezus veli slehernemu, ki hoče za Njim hoditi, poprej sam sebe zatajiti.

Vunder pa se najdejo ljudje na svetu, celo kristjanje, ki od tega nič vediti nočejo, marveč vedno le svojemu mesu strežejo in v sužnosti

spāčenega poželenja živē. Da taki pod Luciferjevīm banderom služijo, ste se lahko iz mojega zadnega pogovora prepričali; pa hočem še dans svojo besedo zoper te malopridneže dvigniti, ter poskusiti z božjo pomočjo iz očes jim zdreti veliko bruno, ki jim brani njih naj večjo nesrečo spoznati, in bom svoj pogovor takolē razdelil, da rečem :

I. naj nesrečnejši grešnik je ta, kateri se je v sužnost svojega spačenega poželenja izdal in služi svojemu spridenemu mesu;

II. bom nekterih pripomočkov omenil, kako bi se utegnilo takim nesrečnežem še pomagati.

Mili Jezus! moje besede bi bile prazne, ako jim ti moči ne podeliš, in grešnikovo prizadetje se poboljšati bi bilo zastonj, ako mu ti ne pomagaš. Za oboje se ti ponižno priporočim. Blagovoli mojo prošnjo vslišati.

Grešniki smo vsi, po besedah svetega Janeza, kateri pravi: „ako rečemo, da greha nimamo, sami sebe zapeljujemo, in resnice ni v nas“, 1. Jan. 18.; toda med grešniki in grešniki na svetu je velik razloček, nekteri so majhni drugi pa veliki grešniki. — Pa tudi med velikimi grešniki mnogoverstna razlika obstoji: nekteri so grešniki iz slabosti drugi pa iz hudobije, nekteri so grešili, ker so v tako nesrečne okolišine pri-

šli, drugi pa grešé iz navade; nekteri so še ne davnej v smertne grehe padli, drugi pa so se v grehéh že postarali. — Tudi kar poboljšanje in spokorenje grešnikov vliče, je med njimi razna razmera: nekteri se ložeje drugi pa težeje spreobernejo, nekteri se morajo ojstrejše pokoriti od družih, nekteri menj drugi pa več časa v pokori ostanejo. — Od vseh grešnikov pa naj slabše stoji s tistimi, kteri od hudih strast prevzeti v grehu oterpnejo, in v sponé hude razujzdanosti uvezani za mesenim poželenjem in gerdo telesno pohotnostjo dirjajo. Taki so prav poživinjeni grešniki, njim veljajo Davidove besede: „Človek, ko je v časti bil, tega ni spoznal, poživil se je, in neumni živini se podobnega storil“. Taki so vsega pomilovanja vredni, v veliki nevarnosti večnega pogubljenja; zatoorej rečem:

I. Naj nesrečnejši grešnik je tisti, kteri se je v sužnost svojega spačenega poželenja izdal in svojemu spridenemu mesu služi.

In rešnično! Vsi cerkveni učeniki terdijo, da Bog ne more človeka na svetu bolj vživo štrafati, in svojega sovraštva očividniše mu pokazati, kakor da ga v roke njegovih sovražnikov izdà in v oblasti njegovega mesenega poželenja ter pohotne slasti prepusti. Se prepričamo iz svetega pisma: Gospod Bog se je nekđaj vseh poti poslužil izraelsko ljudstvo sebi pridobiti, z lepim in s hudim ga je k sebi klical, pa zastonj! le nepokorno mu je ostalo; zatoorej se je Gospod očitno nad njim

pritožil in kakor da bi ga bil zadnič preklel, reče po Davidu: „ Moje ljudstvo ne posluša mojega glasú, in Izrael za me ne mara; zatoorej sem ga izdal poželenju njegovega serca, naj gré kakor hoče, naj živi, kakor mu je volja “. Ps. 80. Zatoorej ker Izraelci Bogá slušali niso, in božjega opominjevanja si k sercu niso vzeli, marveč po svoji termi so živeli, jih je Gospod zapustil, naj gredó kamor hočejo, jih je z naj hujšo šibo udaril, ker jih je poželenju njih serc izdal, ter jih je tako rekoč preklel. — Enako beremo v novem zakonu, da je Gospod Bog storil s pervzetnimi ajdovskimi modrijani, kateri so Boga spoznali, pa ne kakor Boga častili in ga hvalili, temuč so se zgubili v svojih mislih in otemnelo je njih nespametno serce. Modre so se imenovali; in so neumni bili. Božja šiba je nad nje prišla: „ Bog jih je prepustil željam njih serc, nečistosti, da so skrunili svoje telesa sami nad seboj; prepustil jih je nesramnim strastim; prepustil jih je spridenemu poželenju, da so delali, kar se ne spodobi. Tako nam sveti Pavel pové. Rom. 1. 21. 29, — Pač strašna kazen božja da kadar človek Boga zapusti, in svoje serce od njega odverne, tudi Bog človeka zapusti, ter ga izdá v sužnost njegovih naj hujših trinogov, kakor so: hudojne želje, nesramne strasti, spačeno poželenje, mesena pohotnost, telesna razujzdanost. Oh kam človek zajde, kadar Boga zapusti! V kakšine ostudne grehe se vtopi. Gorje mu! kdor se v sužnost svojega spačenega pože-

lenja izdá; gorjé mu! kdor svojega mesa krotiti noče. Kakor zdivjan konj, ki s svojim jezdačem od mlake do mlake od prepada do prepada dirja, dokler se ž njim vred ne pogrezne v brezden; tako dela spačeno meseno poželenje s človekom, če ga krotiti ne zna; iz ene pregrehe ga v drugo tira, od ene malopridnosti ga vleče do druge, in mu pokoja ne dá, dokler ga ne zaplete v naj gerše ostudnosti in v večni pekel ne pogrezne, iz kterega ni več rešitve. (Zatorej svari modri Sirah rekoč: „Ne hodi za svojim poželenjem, in ne ubogaj svoje volje; zakaj, ako svoji duši njeno željo spolniš, boš postal veselje svojih sovražnikov“ Ekl. 18. 30 - 31.) Satan, naš sovražnik, nima večega veselja, kakor če vidi, da smo sužnji svojega mesenega pozelenja in hlapci svojih nesramnih strast. Takrat se on smeja, ker vé, da smo bližje pogubljenju kakor vsi drugi grešniki na svetu.)

Pa govorimo bolj očitno. Kteri so ti naj nesrečnejši grešniki? Pervi v versti teh nesrečnežev stojé požrešniki, to je požeruhi in pijanci, kterih Bog je trehuh. Za njim nastopijo lakomniki, kteri imajo za denar tudi dušo naprodaj in so v pozemeljsko zaljubjeni. Za tim se privleče neštévilna rajda nesramnežev in nečistnikov, kteri so polni ostudnih misel, vmazanih željá, zapeljivega govorenja, djanja, mehkužnega smradú, peklenškega kurbanja in loternega prešestovanja, ter se hvalijo svoje sramote. Versto teh nesrečnežev pa

sklencjo nevošljivci, šuntarji, tepežniki, roparji in ubijavci. Od vseh taci in enaci govori sveti Pavel, da ne bodo kraljestva Božjega posedli. Gal. 5. 19 – 22. (Zatorej je prosil modri Siracid v svetem pismu Boga, naj bi ga takih kazen ovarovati blagovolil rekoč; Gospod, Oče in Bog mojega življenja! uzemi od mene vso poželjivost trebuha; ne pripusti, da bi me meseno poželjenje pogospodarilo in ne izdaj me nesramnemu razujzdanemu sercu“! Ekl. 23. 4 —. Takim nesrečnim grešnikom, ki so sužnji mesene holljivosti, se pa godi kot bolniku na zadnjo uro. Kadar namreč zdravnik previdi, da ni več pomoči za bolnika, mu dovolji jesti in piti, kar se mu zljubi; to je znamenje njegove hiterne smerti: tako Gospod Bog s takimi grešniki dela; On jih pusti, naj počnejo, kar jim je rado; naj živé, kakor jim je volja po nesramnosti, kar se jim zljubi, naj hodijo kodar hočejo; nesrečna smert in večno pogubljenje je njih osoda. —

Živel je nedavnej v naših krajih človek, kleri je nam v tej resnici posvariven izgled. V svojem dvajstem letu bil je v vojaštvo vversten. Vojaštva odslužen pride domú. Starši mu lepo premoženje izročé in on se oženi. Od začetka se je še kaj možko obnašal, pa kmalo se pijančevanju izdá, in tej strasti služiti zastavlja in prodaja njivo za njivo, akoravno mu je bil Bog otroke dal. Duhovni pastirji ga svaré, toda nič mu ni zalegla, celó psoval jih je in z baticami jim

žugal. Po tri ali štiri dni je bil pijan, kadar je penezov imel. Posebno pa je nesrečno žganje rad lupal. Pa ne mislite, da bi ta človek ne bil v cerkev hodil: pač, o gospodovih dnevih je sveto mašo obiskoval in še k spovedi nekterekrate prišel, toda vse mu je malo pomagalo, ker je vedno v smertnem grehu živel. Zadnje leto svojega nesrečnega življenja se je celó na božjo pot na Višarje napravil, ali kaj je to zdalo, pijan je prišel domú. In zdi se, da pri tej priložnosti je bil Gospod Bog svojo palico nad njim zlomil ter mu rekel: pojdi kamor hočeš, delaj kar ti je volja. Celi teden po tej božji poti bil je vedno le pijan, in ura mu je bila odbila. Pade mu v glavo, da se mora kopat iti. Vsi pričujoči mu branijo, toda vse zastonj. V pričo družih se sleče, gré v vodo in žaloštno vtoni; nobeden ga ni mogel smerti rešiti. — Strašno je božji jezi zapasti po telesnem poželenji in po strežbi svojemu spačenemu mesu! Gorjé mu, kdor svoje oči od nebes odverne, na ta svet se naveže, in pozabi na božjo sodbo!

Glejte grešniki! ki ste sužnji svojega spačenega poželenja in svojemu spridenemu mesu služite, takšen utegne biti konec tudi vašega življenja. Vi sičér v cerkev hodite, božjo besedo poslušate in ste večkrat nje tudi ganjeni, ali kaj pomaga, ker v mesenem sercu nobenega sadú ne obredi. Vi tudi k spovedi greste, in morebiti že po deset let v tem nesrečnem stanu presvete zakramente prijemljate, ali kaj? namesto iz Jezusove desne strani

si večno življenje zajemati, si zajemate pogubljenje in vedno bolj se v pekel topite; kajti v vašem srcu je ni iskrice božje ljubezni in zadnja koreninica poboljšanja je pri vas vsahnila. Nesrečni bratje! kaj bo z vami? Gotovo, ni ga na svetu bolj pomilovanja vrednega grešnika, kakor ste vi. Kaj bo z vami? Nad nebenim človekom se jeza razserditega Boga tako očitno ne kaže, kakor nad vami. Kaj bo z vami? Noben grešnik se tako težko ne poboljša in spokori, kakor vi. Kaj bo z vami? Pekel je prepoln takih grešnikov, kakoršni ste vi. Kaj bo z vami? — Na nogé, nesrečni bratje! Še je tudi za vas pomoč. Dokler človek na svetu živi, mu ni nad zveličanjem obupati, toda rok križem deržati ne smé. Dvignite glave, odprite ušesa in pazno poslušajte:

II. Bom nekterih pripomočkov omenil, kako bi se še utegnili vam pomagati. —

Pervič je treba terdno voljo imeti se poboljšati. — Želja po kaki reči, pravijo modri, je prva stopinja do njene dosežbe; zakaj kdor resnično željo ima, se bo rad vseh pripomočkov poslužil, doseči kar želi. Po tem takim kdor želi se poboljšati, si bo močno prizadeval svoje strasti zmagati in hudobno spačenost zatreti ter meseno poželenje v sebi zadušiti, ker mu je znano, da se drugače nikdar poboljšal ne bo. Že resna zelja torej bo h poboljšanju koristno pripomagala. in timveč ker nas sveti Ambrož uči, da nad takim človekom ima gospod Bog dopadenje,

ga blagruje ter z gnadami podpira; kakor vemo tudi iz svetega pisma, da Cahej je le želel Jezusa viditi, in Jezus se mu je že na gostijo iti ponudil, in celo njegovo hišo je nebeška sreča došla.

Vender pa pri samej želji ni še ostali. Kdor bi le željo imel in nič družega ne storil, bi bil podoben lačnemu, kteremu se sanja, da dobro jé, pa kadar se zbudi se le lačnega čuti; ali pa je podoben slikanim soldatom na papirju, ki z nagimi meči nad sovražnika derejo, pa nobenega mahleja ne učinijo; namreč želja se mora v djanji spričati in v terdnji volji skazati. Ni zadosti, da grešnik reče; se želim pijančevanja odvaditi, se želim mesenemu poželenju vstavljati; marveč reči mora: jaz hočem pijančevanju se odpovedati, jaz hočem ostudno pregreho zapustiti, jaz se hočem iz nečiste prijaznosti izrezati, jaz se hočem poboljšati, ko naj stane kar rado, hočem in zdaj začnem. — Tudi ni še zadosti, da le za čas tako voljo imamo, pozneje pa zopet upešamo. Sveti Gregor Veliki nam pové, da je telico imenovano Gordiana v samostanu imel. Ta je bila zelo lahkomiselna in si ni veliko skerbi dala vse samostanske poslave na tanjko spolnovati. Kadar je svarjenje zavolj tega dobila, bila je nekaj časa po tem zvesta, pa za nekatere dni se je spet svoji lahkomiselnosti udala. Sveti Gregor jo za tega del močno graja. To velja tudi vam grešniki! Ni zadosti, da po tem ko ste zelo svarivno pridigo slišali,

ali pa ko ste v spovednici opominjevanje dobili, se le za čas greha varjete, marveč vaša volja se poboljšati mora biti za vselej terdna.

In gotovo bo Gospod Bog vam pomagal, če ste zares terdne volje se zveličati. Beremo, da mili Jezus je nekdanj sveti Jeri rekel: Vsakemu pravovernemu sim dal zlato cev, po kterej za- more iz mojega serca gnad sisati, karkoli mu je ljubo; ter jo poduči, da ta zlata cev pomeni terdno voljo in močno željo. Takó smem reči: Brate! če le hočeš, se boš poboljšal; če terdno hočeš, se boš svojih pregreh, ki te v ujzdi deržé, oprostil; če terdno hočeš, boš v dobrem rastel, boš popolnost dosegel. Vse na tem leži, da ti je terdna volja. Bog je zmerom pripravljen ti pomagati. Če pa terdne volje nimaš, je vse zastonj. Naj si drugi prizadevajo karkoli morejo, tebe proti nebesom napotovati, naj ti pridigajo, naj te svaré, nič ne bodo opravili, če ti nečeš. Vzemi si to k sercu, in premisli, da tvoja večnost na tehtnici leži.

Glejte, odtod pride, da se med vami tako malo poboljšanja vidi. Pomankanje terdne volje je tega vzrok. Pridigarji svaré, njih besede marsikteremu do serca segajo. Po vsakej pridigi jih mnogo v sercu misli, poboljšati se mi je treba — poboljšal se bom. Pa pri tem ostane, in dobri sklepi nobenega sadú ne donesejo, ker v sercu terdne volje ni. Zatorej izrecimo enkrat možko besedo: jaz hočem se poboljšati in zdaj začnem,—

Drugič človek mora sam sebi zavkazati.

Slabó se v hiši godí, v kateri dekla zavkazuje in prava gospodinja njo ubogati in ji pokorna biti mora. Ravno takó slabó se s človekom godi, pri katerem spačena poželjivost gospodari, pamet pa vsa vsramotena njo ubogati mora. Pamet ima pri človeku gospodinja biti, spridena volja nji bodi pokorna in vsi drugi neporedni nagoni naj jo spoštujejo; takó bo vse po redu šlo. — Sramotno bi bilo za človeka, ko bi mu kaka neumna živina na glavo ujzdo steknila in ga vlekla, kamor bi hotla. Enako sramotno je, da meseno poželenje človeka na vajet uveže in ga po svetu okoli tira kot nespametneža in trapa. To se nima goditi. Človek mora svoje nagnenja pogospodariti svoje neporedne želje zaterati, svojo spačeno voljo zadušiti, on mora sam sebi zavkazati, Takó uči sveti Pavel, ker pravi: „Hodite po duhu, in ne bote želj mesa spolnili; zakaj meso poželi zoper duha, duh pa zoper mesó, ta dva sta namreč eden drugemu zoper, da ne storite, kar koli hočete“ Gal. 5. 17. In Jezus sam reče: „Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji sam sebe“ kterim besedam sveti Bazili doloži tolé rekoč: ako se svojim slabim željam ne odpoveš, hudobnega nagnenja ne zmagaš in spačene volje ne zadušiš, z eno besedo — sam sebi ne zavkažeš, nikakor za Jezusom ne hodiš, in nikoli pri Njem ne bodeš.

Pravijo, da jelen ima natorno navado vsako kačo, ki jo v gojzdu dobi, umoriti, in kadar

jo je umoril, ga takó močna žeja napade, da kar more leti do bližnega studenca si žejo vgasiti. Na to sveti Avguštin sledečo priliko stori: Kače pri človeku so njegove strasti, njegovi spačeni nagoni, njegove mesene poželjivosti. Kakor jelen, kadar kačo usmerti, po hladnem studencu hrepeni, enako boš ti človek, če sam sebe premagaš in kačo hudobnega poželenja v sebi zadušiš, vedno večjo žejo po studencu večne resnice dobil, boš dobil žejo po čednosti in popolnosti, ti boš začel Boga ljubiti, in tvoja duša bo hrepenela po Njem, kakor žejen jelen po hladnem vrelcu hrepeni. Resnično! človek vselej ko eno ali drugo spačeno poželjivost zmaga, se za stopinjo k Bogu približa, vselej ko sam sebi zavkaže in se v dobro posili si nov biser v svojo nebeško krono vtakne; in kadar bodo ljudje v zatajenji samega sebe tako napredovali, da bodo znali popolnoma se odpovedati svoji volji, takrat tudi pekla več ne bo, pravi sv. Bernard.

Sokratez, močno učen ajd, si je veliko za pošteno življenje prizadeval. Neki dan, ko je on svojim učencom modroslovje razkladal, stopi mož v učilnico, ki je terdil, da iz zvonanjih znamenj zna vsakemu njegovo znotranje nagnenje povedati. „Nu! tako pa povej, kakošnemu spridemu poželenju je vdan naš učenik Sokratez,“, mu reko učenci. Mož ga pogleda, ter začne naštevati: „on je vdan nečistosti, pijančevanju, požrešnosti, jezi“ in še veliko drugih strast našteje. Učenci to sli-

šati, nakviško planejo in ker so svojega učenika poštenega in čednostnega poznali, hočejo unega moža tepsti. Sokratez pa se vès miren dvigne, in reče: Učenci moji! pustite ga, on je prav govoril. Vse to bi bil jaz postal, ako bi se ne bil sam sebe krotil in v čednost posilil.)

Glejte kolikanj človek sam čez sé zamore, če le hoče. Sokratez je bil ajd, in je vender že po natorni moči sam sebi zavkazati vedil; mi pa smo kristjanje, imamo presvete zakramente, po katerih Bog nam gnado daja in s svojo nebeško močjó nas podpira, da smo v stanu svojo spačenost zmagati, sprideno nagnenje krotiti in po duhu živeti. Zatorej se k vam, nesrečni grešniki! ki v sužnost svojega mesenega poželenja zdihujete, obernem in s svetim Pavlom rečem: „Zbudite se, ki spite, in ustanite od mertvih, in Kristus vas bo razsvetil“. Efer. 5. 14. Premagajte sami sebe, zavkažite svoji popačenosti. Saj veste, da ste tudi vi Kristusovi, Kristus pa Božji. Kor. 3. 23. —

Treljič človek mora svoje telo krotiti. —

Naše telo je naš naj večji sovražnik; vse napčnosti, ki se v človeku spočnejo, vse skušnjave, koje se ga polasté, jih le ta sovražnik nagne. Naše telo je naš izdajavec; čim bolj zanj skerbiamo in ga pitamo, tim bolj se on nas pogubiti usti in zoper naše zveličanje zapriseguje; zatorej imamo nad njim vedno stražiti in ga krotiti po zgledu svetega Pavla, kateri sam od sebe pravi: „jaz tarem svoje telo in ga v sužnost devam“. 1 Kar

9. 27.; mi moramo svojemu telesu marsikaj odreči, kar ono poželi, po nauku imenovanega apostelna, ki reče: Kteri so Kristusovi, so svoje meso križali z grehi in željami vred“. Gal. 5. 24. — Dobro so to spoznali svetniki, zatorej beremo od njih, da so svojemu telesu silo delali, ga križali in ž njim kakor z naj večim dušnim nasprotnikom ravnali. Od svetega Doroteja se prepoveduje, da je ojstro svoje telo strahoval in zatorej je močno oslabel. Nekdo ga vpraša, zakaj da njegovo telo tako martra? zato, mu odgovori, ker me hoče ob večno življenje prepraviti. Sveti Bernard se je nad svojim telesom takó jezil, da je večkrat zavpil: proč s tem izdajavcom daše! smert temu posvetnemu prijatelju! smert temu sovražniku Božjemu! smert telesu! na križ ž njim! križanja je vredno! Enako moramo tudi mi svojemu telesu reči ter ga krotiti.

In resnično. Grešniki! pogledjte v svoje pretečeno življenje, zaštelejte si svoje naj ostudniše grehe na perste, in pri vsakem presodite, kdo je vas vanj zapeljal. Našli bote, da vaše telo. Telo je bilo vzrok vašega pijančevanja in požrešnosti; telo je vas zapeljalo v krivice, goljufije in oder-tije; telo je vas pogreznilo v nesramnost, nečistost, prešestovanje in mehkužnost; telo je vas motilo, da niste večkrat juterne in večerne molitve opravljali, da niste k službi božji prišli in svetih naukov poslušali; telo je vas sleparilo, da niste deržali mnogo cerkvenih postav, da ste

še v prepovedanih dnevih meso jedli; z eno besedo telo vas je v grehe zapletlo, katerih se sadaj sramujete, in ne veste, kako bi se jih spokorili: Zatorej na križ s telesom! ono je križanja vredno, ker je izdajavec in ubijavec duše. Križajte ga tako, da ga z vednim delom trudite, in le malo počitka mu daste; križajte ga tako, da mu le vode v pijačo in postnih jedi v hrano daste; krotite ga tako, da ga posilite v take opravila, nad kterimi se mu naj bolj gabi; zavkažite mu, da tistih veselíc nima več zavžvati, pri kterih se je naj rajše znašel; berzdajte ga, in njegovih tern mu nikdar ne spolnite, marveč pameti naj bo vselej poddložno in pokoro naj dela za pretečene grehe, da ne bo po sodnjem dnevu z dušo vred v peklenškem ognji gorelo.

Glejte grešniki, kteri ste se bili spačene-mu poželenju izdali, in ste svojemu spridenemu mesu služili, ti so pripomočki za vaše poboljšanje, namreč: terdno voljo imeti greh zapustiti: vi morate sami sebi zavkazati in svoje telo krotiti. Ako se teh pripomočkov ne poslužite, vaša osoda bo — večna nesreča.

Marsejl je veliko primorsko mesto na Francoskem. Leto 1730 je sloveči misionar Briden v tem mestu sveti mision deržal. Ko je on že nek-

tere dni ondi pridigal, glej, neki večer pride štirideset mestnih mladenčev v njegovo stanovališče, padejo pred misionarja na kolena, in mu takolé govoré: Častiti Oče! Evo nas štirideset razujzdanih mladenčev, ki smo naj večí grešniki v Marselji. Ni je pregrehe, s kojo bi se ne bili oskrnili in pohujšanja smo tolikanj včínili, kolikanj imamo lás na glavi. Ali mi se hočemo z Božjo pomočjo vsi poboljšati, hočemo dano pohujšanje po zmožnosti popraviti, hočemo pokoro delati. Prosimo, častiti Oče! pomagajte nam, storite nam to milost, da boste vi sam nas spovedali. Tukaj imate listek, na katerem so naše imena začerkane, da bodete nas poznal in k spovednici nas klical, kakor se bo vam zljubilo. Prosimo še za to, blagovolite v cerkvi nam prostor odkazati, kjer bi vse ljudstvo nas vidilo, in ker vsi nas za velike očitne grešnike poznajo, naj bi tudi očitno se prepričali, da smo pot spokorenja nastopili. — To slišati se bogaboječi misionar veselja razjoče. Govori mladenčem v serce, jim serčnost daje za dobre sklepe, jih spomni božje neskončne milosti, ter v njih prošnje dovoli. Drugi dan, ko ljudje v cerkvo h misionu pridejo, se vsi začudijo viditi štirideset poznanih grešnikov na odločenem kraju; in kadar zvedó, kaj se je zgodilo, kako da so ti razujzdaneži se spokoriti sklenili so vsi na glas Boga hvalili. Mladenči pa so do enega vsi mož — beseda ostali, in po dokončanem misionu so celó nekteri zmed njih v samostane stopili in ondi do

smerti se pokorili. (Vie du Père Brydaine, missionnaire royal.)

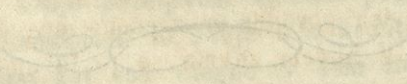
Grešniki! vi naj nesrečnejši grešniki, ki ste dosihdob svojemu spačenemu poželenju služili in s svojimi razujzdanostmi veliko pohujšanja dajali, vam velja izgled imenovanih mladenčev. Vaše imena so sicer že zapisane v bukvah večno pogubljenih; vi sami ste jih s svojimipregrehami v tiste zapisali, in angeli ter svetniki nebeški čez vas kakor čež toliko pogubljenih že žalujejo; vender pa nebeški sodnik sodbe prekletstva nad vami ni še izustil.— Še je vam milost božja na ponudbo. Zbudite se, vstanite iz mlake svojih ostudnost. Gospod vas še le kliče, in morebiti ta mision je zadni glas božji do vas. Stopite enkrat na nogé in zavkažite svoji popačenosti, ktera še toliko časa vas v ujdzi derži. Recite enkrat kakor uni mladenči: mi se hočemo poboljšati, in začnite poboljšanje opravljati. Vi zamorete s pokornimi svoje imena iz bukev pogubljenih zbrisati, se zamorete še vselej Jezusove rešnje kervi vdeležiti in po njej postati dediči nebeškega kraljesta; toda zdramiti se morate in zbrihtati, svojo poželjivost morate pogospodariti, sami sebi zavkazati in svoje telo krotiti.

Vem kaj vas utegne v tem zaderževati; mislite da se vam bodo ljudje posmehovali vas v pokorenji viditi. Ste slišali od unih mladenčev; oni so prosili očitno pokazati, da so pot pokore nastopili. In prav so storili, zakaj tako so že velik del danega pohujšanja popravili. Verujte mi, da

pokoro delati ni še nobenega v sramoto pripravilo, marveč le greh doprinašati, to je za človeka sramotno pred Bogom in svetom. Pa denimo, da bi se vam eden ali drugi nespametnež posmehal, povejte mi kali je vam ljubše z nespametnežem pogubljenim kakor pa s spokorniki zveličanim biti? — Pa od vas tudi očitnega spokorjenja ne terjamo. Glejte spovednice, česar se ondi obtožite, bo pred Bogom in svetom v večno pozabljivost zakopano. In če boste skrivaj pokoro opravljali, se bodo angeli in svetniki nebeški nad vami veselili. Tudi ne zbojte se pred težko pokoro. Jezus je rekel, da njegov jarem je lahek in sladek. Kakor se v jarem vedno po dva vola vklene da ga néseta; tako bo ljubeznivi Jezus vam pomagal polovico jarma pokore nositi, in bo vaše serca s svojo gnado napolnil, da bodete večje veselje v pokori kakor pa ste ga v grehu imeli. Nu grešniki! zbrihtajte se; in možko se obnašajte, nebeška krona bo vaše obilno plačilo Amen.

potem delati ni še nobene v istemolo pri-
vilo, morda le greh doprinesati to, da člove-
ki strahotno greh Bogom in svetom in dobri-
da hi se vam eden ali drugi neupameti s posu-
daval, povzelo ni kati je vasi ljube in upameti
nečem podobnosti kakor pa s apokaliptični svetlo-
bil? Pa ob vas tudi odlična spoznanja, po-
tarnost. Glejte spoznanje, česar se radi obče-
so greh Bogom in svetom v vojni, porabljeni
zakonem in če kati skrivaj poteto porabljeni
se bodo angeli in svetliki nebeški nad vami, va-
sele. Tudi ne podojte se pred teko poteto, ja-
ma se rekel, da njegov jarem je lahek in stadek
kakor se v jarem vedno po dva vola vleče, da
ga nosita: tako, da lahkejši jarem vam pomagal
slojito jarni poteto nositi, in ho vaše serce
s svoje rade napotiti, da bodete svoje veselje
v poteti kakor pa ste v greh inili. In greh
nili skinito se; in morda se omenite, ne-
deski krova ho vaše odlično plačilo Amen.

II. POGOVOR.

Maria - vrata nebeške.

„ *Blagor človeku, kateri me posluša, in kateri čuje pri mojih vratih vsak dan, in streže pri podbojih mojih dūr.* “
Salom. prip. VIII. 35. — *Te besede modrosti Božje se obračajo na Marijo.*

Odkar je bil Gospod Bog v pozemeljskem raju nad pervima človekoma oestro pa pravično sodbo izgovoril in zapeljivo kačo preklel, se je med človeštvom skoz vse veke starega zakona izročilo od neke ženske hranilo po kateri bi imel vès svet oblagrovan biti. Ne samo v judovskih knjigah najdemo to sporočilo skoz in skoz poterjeno, marveč tudi v ajdovskih spisih nahajamo popevke od velike gospé ki bo svetu zlate dobe povernila in kot divica porodila neizrečeno mogočnega vladarja. — V novem zavetu se je to sporočilo izjasnilo. Maria prečista Divica je tista napovedovana ženska. Po njej je vès svet oblagodarjen, kajti rodila je človeštvu Rešenika, Jezusa Kristusa. Zatorej pa tudi je bila Maria skoz vse keršanske dobe visoko češčena in v katoliški cerkvi, in

pravoverni tolikanj zaupajo v njene priprošnje, da je ni na svetu božje veže, v kateri bi Maria svojega spominka ne imela; ali kaj pravim, ni je veže božje —, da, celo smem reči, ni je katoliške družinske hiše, — ali še le bolj resnično, ni ga nobenega pobožnega kristjana, ki bi podobe Mariine pri sebi ne imel, tisto poljuboval in v materno varstvo prečiste Divice se ne izročeval. In prav; zakaj že sveti Antonin je od Marie terdil, da vsi zakladi, ktere Bog čez zemljo razliva, le skoz njene roke tečejo, in da vsi ljudje, ki se iz zemlje do nebes dvigajo, le po njeni priprošnji noter gredó, in da je ona posebna pomočnica vsem na smertno uro. Sveta katoliška cerkva jo imenuje vrata nebeške, in na njo obrača besede modrosti Božje, ktere je Salomon govoril: „Blagor človeku, kateri mene posluša, in kateri čuje pri mojih vratih vsak dan, in streže pri podbojih mojih dúr“.

Ker smo se zadnikrat nakanili, Kristusu služiti naj bi, tudi s Kristusom v nebesih kraljevali, mene dans dolžnost veže, vam povedati: da z lastno močjo tega ne bomo zamogli doveršiti; pa Maria bo nam pomagala na tem svetu služabnikom Kristusovim biti in po smerti v Kristusovo kraljestvo priti; zakaj Maria so nebeške vrata, po katerih nam pomoč iz nebes doide na zemljo, in naše duše pridejo iz zemlje v nebesa. Blagor nam! ako bomo vsak dan čuli pri teh vratih in stregli pri podbojih teh dúr. — Blagor nam! ako se bomo Marii priporočevali. — Od tega bom dans vam go-

voril, in da me bode te ložeje zastopili bom troje resnice vam osnoval namreč :

1. Maria pri Bogu neizrečeuo veliko zamore ;
2. Ona je polna milosti do nas ;
3. Torej zamore in hoče nam odpreti vrata nebeške.

Glej te, tvarina je jako važna, prav pazno poslušajte.

Živel je nedavnej v Veroni na Laškem močno pobožen duhovnik, ki je bil velik častitelj prečiste Divice Marie. Ta je navado imel vsak dan zarano, ko je v cerkvo prišel prvič poklekniti pred veliki altar in ponižno pomoliti presveto rešnje Telo, po tem pa se k altarju matere Božje podati in veselega serca Mario Divico počastiti. Celó nektare krate, kdar mu je kakošna potreba zlo na sercu tičala in se je samega v cerkvi mislil, so ga pred velikim altarjem takolé moliti čuli: Gospod! Gospod! stori mi to milost, daj mi to gnado, saj veš, da je potrebujem. Če mi pa ti Gospod to odrečeš, bom pa šel k materi, (to rekoč je k altarju matere Božje glavo obernil) in svest sem si, da ona mi bo to milost sprosila. — Oh sveta priprostost pa tudi čudna modrost! Ta duhovnik se je popolnoma na Mario zanašal, kakor otrok svojo mater je on Mario ljubil, pa

tudi je ta zvesti služabnik ko dragi Mariini sin mirno v Gospodu zaspal. Šlör.

Tudi mi želimo, da bi Maria nam pomoči za sveto življenje donesla, in nebeške vrata odperla. Bodimo ji zvesti otroci in goreči častitelji, in dosegli bomo, česar je nam potreba; kajti

1. Maria pri Bogu neizrečeno veliko zamore. — Prepričajmo se.

Od vekomaj sèm je bil trojedini Bog sklenil v drugi osebi se včlovečiti in v človeški podobi na zemljo stopiti, pa zemlje in človeka ni bilo še. Kakor je bil Gospod Bog namenil se včlovečiti, si je bil pa tudi od vekomaj sèm Mario za svojo mater izvoljil in do nje je tako ljubezen vedno imel, da na njo je gledal, kadar je zemljo stvaril in nebesa narejal; na njo je gledal, kadar je oblake zgorej pripenjal in voda studentce tehlal; na njo je gledal, kadar je postavljajl meje okoli morja in dno zemlje vterdoval; na njo je gledal, kadar je sonce, luno in zvezde na nebo obešal in dan od teme ločil; na njo je gledal, kadar je prvemu človeku život iz ila delal; z eno besedo — Bog je Mario tako ljubil, da zavolj nje je vès svet vstvaril. To se vam dozdeva čudno, da zavoljo Marie je Bog svet vstvaril, ali te misli je sveti Bernard. (Serm. 7. in Salve reg.)

Še več. — Maria vsa čista vstvarjena in kot naj lepša rožica iz človeške korenine na zemljo postavljena je kakor vsak človek prosto voljo imela. Po tem takem bi se bila ona lahko

božjim sklepom zoperstavila, kakor se mnogoteri ljudje res zoperstavijo. Ko ji je angelj Gabrijel naznanit prišel, da bo Jezusa spočela in mali Božja postala, bi se bila zamogla temu božjemu namenu odreči, in Sin Božji bi se ne bil včlovečil, kakor uči sveti opät Vilhelm, ker pravi: Sin Božji ni hotel mesa od Mariinega mesa uzeti, če ga ni sama dala. Ali ona se je vesela angeljevim besedom udala, je prostovoljno dovolila, da v njenim prečistem telesu se je Jezus včlovečil, ter se je ponižno podverгла vsem žalostim, ktere so jo zavoljo Božjega Sina zadele, in tako si je samega Boga dolžnika storila. Da! sam Bog je Mariini dolžnik, uči sveti Metodi, ker pravi: „Blagor tebi Maria! ker tisti se je pri tebi zadolžil, kateri nam vsem na posodo dajè. Mi vsi smo dolžniki Božji, tvoj dolžnik je pa sam Bog“. (Serm. de Purif. in supplem. Biblioth. p. p. t. 1.) —

Če je torej Maria prečista Divica tako popolna, da že pri njenem rojstvu jo je Gospod Bog z vsim veseljem pozdravil, rekoč ji: „Vstani, moja prijatelca! moja predraga! in pridi; ti si vsa lepa, ti si brez vsega madeža; tebi je ni enake ne na nebu in ne na zemlji“; Visok. pesm. — če je iz ljubezni do nje Gospod Bog vès svet vstvaril; — če je, tako rekoč, sam Bog Mariini dolžnik, kaj pravite, ali ona pri Bogu kaj velja? ali v nebesih kaj zamore? — Gotovo, njene priprošnje veliko veliko nam koristijo. — Preglejmo to resnico še na sledeči način.

Sveta vera nas uči, da imamo v nebesih veliko število prijateljev. Ti so svetniki. Oni v božjem obličji kakor v pisanih bukvah naše potrebe berejo, in milo se jim nad nami stori; oni na obrazu božjem kakor v vsekazalnem zerkalu spoznajo, da jih v pomoč kličemo; na to oni kot naši priserčni prijatelji pred nebeški sedež stopijo, in naše molitve v zlatih posodah pred Boga položijo, sadaj še svoje priprošnje pridenejo, in naši nevrednosti svoje visoke zasluge ter bogoljubne čednosti priložijo, in tak šum božje slave po nebeških širjavah zadoni, da vsegamogočni Bog milostljivo omečen vse prošnje dovoli. In mi dosežemo česar smo prosili: pa dosežemo le po priprošnjah svetnikov. — Vender, čeravno so priprošnje svetnikov tako koristne, samó ena Mariina beseda v nebesih več velja kakor pa priprošnje vseh svetnikov skupej. Tako uči modri Suarez, ker pravi: „Beg bolj ljubi samo prečisto Divico, kakor vse druge svetnike skupej“. (III. par. t. II. disp. 18. sect. 4. §. secunda ratio). Tolikanj zamore Maria pri Bogu. Zatorej pravi sveti Peter Damian, da v Mariinih rokah so vsi zakladi Gospodovega usmiljenja; in sveti Anzelm govori: vemo, da Mariino zasluženje in njena gnada pri Bogu je takšna, da vse, karkoli ona pri Njem opraviti hoče, opraviti zamore; njej je dana vsa moč v nebesih in na zemlji; kar je mogoče razodeti unim, ki nad svojim zveličanjem dvomijo, jim ona razodeti zamore. Oh preblazena Divica Maria! mi te

kraljico nebes in zemlje ponižno pozdravimo; mi veselja stermimo nad tvojo mogočnostjo pri nebeškem Bogu in se ti nisko priklonimo; spoznamo, da ti nam zamoreš nebeške vrata odpreti, zatorej mi ubogi červiči iz zemljiškega praha svoje solzne oči do tebe dvignemo, ter te pohlevno zaprosimo, blagovolji na nas milostljivo se ozreti, ter nas podperati v naši slabosti; govori pri nebeškem Bogu in pri Tvojem Sinu za nas nesrečne grešnike, ter sprosi nam žar božje gnade in Jezusovega usmiljenja. — Zaupajte, grešni bratje! Maria nas ne bo zapustila, kajti.

2. Ona je polna milosti do nas. — Bom vas prepričal.

Vsi, karkoli je nas na svetu, smo otroci prečiste Device; kajti kakor je Eva imenovana mati vseh živih po natornem življenji, je Maria mati vseh živih po življenji gnade, uči sveti Rihard. — Še bolj jasno: — Jezus je naša glava, in mi smo njegovi udje, vsi pravoverni le po Njem, v Njem in ž Njim živimo: ko je Maria mati Jezusova postala, je postala mati celega Njegovega čudorednega telesa in slehernega uda posebej, je po tem takem mati vsacega zmed nas postala. Tako piše sveti Vilhelm. To se pravi, da Maria je naša mati po svoji neizmerni ljubezni pripomagala, da smo v njenem Sinu skoz gnado prerojeni bili. — Prav zastopno: — S križa je mili Jezus Marii Janeza izročil in na mest' sebe v sina dal, rekoč ji: „ Glej tvojega sina “. Vsi cerkveni učeniki pa ter-

diijo, da v Janezu smo mi vsi zapopadeni bili. Med drugimi govori od te resnice prevzvišeni Toletanec takolé: Jezus je nas vse priporočil Mariini skerbi, da k njej kakor k materi in gospej v slednjih potrebah pribežimo; kajti Janez je vse nas obsegel. Tako smo Mariini otroci.

Kakor svoje otroke pa tudi nas vse Maria ljubi, in sicer pravi sveti Peter Damian, da ona nas ljubi z nepremagljivo ljubeznijo. To hoče reči, da z Mariino ljubeznijo do nas se ne dá primeriti ljubezen nobene druge matere, in tudi ne ljubezen vseh družih mater po svetu, da celo vse ljubezni vseh človeških srcá so manjše od Mariine ljubezni do nas „Maria nas ljubi z nepremagljivo ljubeznijo“. To nas uči tudi sveta katoliška čerkva, ker svete besede: „Jaz sem mati čiste ljubezni in straha in spoznanja in svetega upanja. Pri meni je vsa milost pota in resnice, pri meni vse upanje življenja in čednosti“. Sir. 24. 24. Marii na jezik položi. In na drugem mestu nji besede božje modrost izgovoriti dá: Moje veselje je biti s človeškimi otroci. “

Od Mariine ljubeznive milosti do nas se prav očitvidno iz sledečega prepričamo: V tretji knjigi cerkvenih zborov se bere od nekega pisma, ki ga je bil sam Bog iz nebes poslal. To pismo se je našlo na altarju na hribu Kalvarji. Jeruzalemski patriarh ga je dobil, se je več dni postil in še le po tem ga odpečatil. Pismo pa se je takolé glasilo: jaz vsegamogočni Bog sem zapove-

dal nedelje posvečevati, vi pa ste v nedeljah delali in še zdaj delate, zatoorej terja moja pravica vas s kamnjem iz nebes pobiti; terja divje zveri nad vas poslati, naj bi vas pojedle; terja zavoljo vaših pregreh sonce vam odzeti, naj bi v vedni temi ležali; terja vse zeliša in rastline posušiti, da bi vi nobenega pridelka ne imeli; moja pravica zahteva vse pokončati, podreti, pogubiti. Da pa tega nisem še storil, se imate moji ljubeznivi materi Marii prečisti Divici zahvaliti, ktera neprenehoma za vas prosi in mojo pravično jezo kroti".— Tako čudovito pismo božje. — Kaj pravite, se li zamore kaj več od Mariine materne milosti do nas reči? Menim da ne. — Prav je imel sveti German, da jo je takole nagovoril: Nobeden ne bo zveličan kakor po tebi, o preblazena Devica! nobeden ne bo z gnadami obdarovan kakor po tebi, o prečista Gospá! nobeden ne bo zlegov rešen kakor po tebi, o mila mati! nobeden milosti ne doseže kakor po tebi o ljubezniva Maria! Za ktere ti prosiš, ktere ti ljubiš, se ne bodo pogubili, marveč zveličali se bodo. Oh Maria! kdo more zapopasti, kolikanj smo tebi dolžni! Po tebi so nam vrata odperle v nebeško domačijo! In sveti Bazilij vse grešnike nagovori rekoč: Grešnik! ne obupaj, marveč Marii se približaj, njo v pomoč kliči: kajti Bog je njo nam pomočnico v vseh rečéh dal, po Bogu je ona naše edino zaupanje.

Kakšino veselje naše zalostne serca presune, kadar to resnico premišljujemo, in se spom-

nimo, da imamo tako milo pomočnico v nebesih, ki pri Bogu neizrečeno veliko premore in nas preserčno ljubi: da imamo ljubeznivo mater pri vsegamogočnem Bogu, ki je polna milosti do nas. Blagor nam! zdaj vemo kamo zateči, kje pomoči iskati v svoji revšini in nesreči; zdaj vemo komu se v naročje podati, da ne bomo pogubljeni. Boga smo žalili, nismo vredni od njega uslišani biti. Božjo gnado smo že več časa zametovali, si ne upamo do nebes očeš povzdigniti: pa Maria je še polna milosti, polna ljubezni do nas. Oh hladivno mazilo za naše otožne serca! oh! sladka tolažba za našo nepokojno vest! Maria nas ni še zbrisala iz svojega maternega serca. Ta vesela resnica nas nakvisko dvigne, in našemu zaupanju sprijaznim perstom do nebeškega trona pokaže, ter nam reče: še je mogoče nam zveličanim biti, še ena steza je nam v rajsko veselje odperla. — Hiti-mo bratje! to stezo nastopiti; kajti gospodov dan utegne kmalo napočiti: verzimo se ljubeznivi materi Marii v naročje. — Pa jojmene! neka strašna misel mi je serce zabodla. Naši grehi so čez mero veliki. Morebiti je že tudi Maria s svojim Sinom vred nas k večnemu pogubljenju obsodila? Zaupamo da ne, marveč

3. Maria še zamore in hoče nam nebeške vrata odpreti. — Premislimo še to. —

Ko je prerok Izaia gosp. Boga zoper izraelski ljud razježenega vidil, je bitko žaloval, da se nihče ni najdel, ki bi bil zamogel razser-

ditega Boga ukrotiti. „Glej“, tako je prerok Gospodu rekel, „ti si razježen, — in nobenega ni, ki bi ustal in tebe deržal“. Izai 63. 5 - 7. Koliko bolj srečni smo mi od izraelskega ljudstva! Marija je nam tista mogočna varhinja, ktera nas pred božjo jezo zavarvati in nebeškega Očeta nam nakloniti zamore. Na svetu ga ni tako velicega grešnika, kteremu bi ona vsmiljenja sprostiti ne zamogla, uči sv. Bonaventura. Sveta katoliška cerkva je to vedno terdila, zatoorej besede božje modrosti. „Kdor mene najde, bo našel življenje in prijel zveličanje od Gospoda“, Prip. 8 36. na Mario oberne. Prav zastopno od te resnice svetí Rihard piše rekoč: Maria zaderžuje božjo jezo, da se berzo nad nami ne masčuje, zatoorej govori v visoki pesmi: „deržim ga, in ga ne spustim“. — Od te Mariine moči nam sam Gospod Bog po preroku Balamu v lepi priliki pričevanje dá. Svetega Duha navdahnjen je ta prerok sledeče besede izustil: „Bog je izraelsko ljudstvo iz Egipta izpeljal, njegova moč je podobna moči nosoroga“. 4. Moz. buk. 23. 22. Nosorog je velika in silno močna žival. On se le redkokrat ujezi, pa kadar je razkačen, se ne dá ukrotiti drugače kakor če nedolžno deklico prednj postaviš, tako se kmalo potolaži in deklica ga zamore kamorkoli peljati. Prerok je moč Boga priučil moči nosoroga iz edinega vzroka, naj bi mi spoznali, da kakor deklica ukroti razkačenega nosoroga, zamore tudi Maria, nedolžna Divica, Boga,

kadar se čez grešnike razjezi in jih končati žuga, potolažiti in k milosti nakloniti; zatorej pravi sveti Evfrem, da Maria zamore vès svet z Bogom spravili, ona je zavpanje obupajočih, je edina pomočnica vseh, ki so brez pomoči. In sveti Bernard nas nagovarja rokoč: Iščimo pri Bogu usmiljenje in iščimo ga po Marii, kajti kar ona išče, najde in vselej doseže.

Pa tudi svesti si bodimo, da ona vsim, kateri k njej zatečejo, nebeške vrata odpreti hoče. Še nikdar se ni slišalo, da bi zapuščen bil, kdor se je k Marii obrnil, njo v pomoč klical in njeni prošnji se izročeval. Kakor na ženitnini v Kani Galilejski bo ona poprej svojega Sina premorala čudeže storiti, kakor pa da bi svoje varvance brez pomoči pustila. Saj pravi sveti Hilari: bodisi grešnik kakšenkoli, ako se Marii izročuješ in pokoro delaš, nikdar se ne boš pogubil, marveč doloži sveti Bonaventura, kdor vredno Mario časti, bo opravičen in zveličan. — Ali zakaj bodo le drugi nas podučevali v tej resnici, poslušajmo, kaj pravi sama Maria: Ko je bil sin svete Brigite, po imenu Dragotin, umerl, je mater močno skerbelo Dragotinovo zvellčanje. Bila je Tanita serčno Marii vdana; zatorej se z gorečimi prošnjami k njej oberne, tu jo nagovarja, naj bi jo otožne skerbi rešiti in ji stan svojega sina v večnosti naznaniti blagovolila. Se zgodi. Maria se Brigiti med molitvijo prikaže, ter ji reče: „Ne skerbi Brigita, moja prijateljica! duša tvojega sina Dragotina se v nebesih veseli.

On je bil meni izročen, zato rej sem ga na smertno uro pred satanovim zalezovanjem otela, sem pred sodnikom zanj govorila in tolikanj storila, da je zveličan. Brigita! vedi, da nodeden, ki se meni priporočuje, zapuščen ne bo. Grešnikom sprosimo milost in vsmiljenje, spokornikom pa zadobim moč in stanovitnost v spokorenji. Jaz zavarjem vse meni izročene pred pogubljenjem. Glejte resnično je, kar pravi modri Blozi, da ni mogoče, da bi se pogubil, kdor vselej serčno ponižno Mario časti. Maria zamore in boče vsakemu grešniku nebeške vrata odpreti; kdor njo tedaj časti ne bo pogubljen.

Pa zdi se mi, da bi vi radi v zgledu Mariino skerb za grešnike vidili. Hočem jo vam pokazati v osebi svetega Jeronima Emiliana rojenega Benečana. Ta človek je v svojih mladih letih neporedno živel, bil je mnogim napakam vdan, ter je z veliko pohotnostjo svet ljubil. Bil je vversten med vojaštvo njegove mletške ljudovlade, in dosegel je v tem posvetnem stanu višo stopnjo, tako da so ga povelnika izvolili za tabor v Kvaru blizu laškega Tarviža na nemški meji. Ali kaj. Sovražnik napade tabor Kvar, ga zmaga, povelnika Jeronima ujame ter ga odpelje, ga v temno ječo verže. Ondi revež brez vse človeške pomoči milo zdihuje smert pričakovaje. Spomni se na Mario prečisto Divico, in ker je večkrat slišal praviti, da ta mila mati nobenega brez rešitve ne zapusti, ki se njej izročuje, jo začne v pomoč klicati, stori obljubo življenje popolnoma po-

boljšati in vès se v Mariino službo podati, ako bi iz ječe in sovražnikove oblasti rešen bil. In kaj se zgodi? Pri tej priči stopi v njegovo tamnico Maria, ga verig reši, in pelje po sredi sovražnikov v mesto Tarviž. Vsi njegovi znanci se začudijo ko ga zagledajo; on pa gré pred Mariini altar, in ondi verige obesi, v ktere je bil v ječi vklenjen in jih je seboj prinesel. Tako se je Marii zahvalil. Popusti tudi vojaški stan, se podá v Benetke v svoje mesto, in se do smerti v Mariino službo daruje. Pobožno je umerl in sveta katoliška cerkva ga svetnika časti.

Glejte Mariino skerb za grešnike, kateri se k nji obernejo; ona jim čudovitno pomaga, jih reši tudi telesne smerti, ako bi imeli po tisti pogubljeni biti, ter jih ne zapusti, dokler jim nebeške vrata odpré. Prav je imel sveti Bonaventura, da je nčil rekoč: Kakor se noben grešnik zveličati ne more, ako se Marii ne priporočuje, tako se tudi noben grešnik pogubil ne bo, ktereга Maria v svoje varstvo sprejme. — Sadaj obrišimo si solze iz očes, ljubi bratje; in potolažimo se, ker vemo, da Maria hoče in zamore nam milost božjo nakloniti, da hoče in zamore nam nebeške vrata odpreti. Grešnik! grešnica! veselja zauckaj; še ti je mogoč večno zveličanje doseči. Naj si bodo tvoji grehi še tako veliki, ne boj se, Mario v pomoč zakliči, njej se v naročje verzi, onati zamore in hoče pomagati. Spovej se svojih grehov, objokaj jih, poboljšaj se, in svest si bodi, da Maria te bo

pred božjo jezo zabranila. Vidite bratje! da zoper Mariine varvance peklena moč nič ne zamore, in Mariinih prijatelov v peklu ni. Zatorej blagor človeku, kateri njo posluša in čuje pri njenih vratih vsak dan in streže pri podbojih njenih dúr, on bo našel življenje in prejel zveličanje od Gospoda.

Ljubi kristjani! prepričali smo se, da Maria pri Bogu neizrečeno veliko zamore, in da je polna milosti do nas, torej da ona nam zamore in hoče nebeške vrata odpreti. Tudi smo spoznali resnico, da kdor se v Mariino varstvo dene se nikdar pogubil ne bo. Utegne me pa marsikteri vprašati, kako bi se imel Marii priporočevati, naj bi mu ona mila pomočnica biti blagovolila? Hočem vam še to razložiti. —

1. Sveta mati katoliška cerkva nas vsakdan bu-di k Marii zaleči, zatorej trikrat na dan k angel-skemu počesčenju zvoni. Kdor pri tej priložnosti vselej Mario z angeljevimi besedami ponižno počasti, se ji gotovo prikupi. Rimski papeži so celo to pobožnost z odpustki obdarili, in dovolili, da sleherni kristjan, ki bo angelsko počesčenje klečè obmolil, zadobi za vsakbart sto dni odpustka, Če bo pa kdo cel mesec angelsko počesčenje klečè molil in v tem namenu še presvete zakramente prejme, doseže popolni odpustek. —

2. Sleherni zmed vas pozná Mariini Roženkranc. Ta je lepa in močna molitev. Kdor jo opravljaja, ali v družbi, se prav serčno priporoči Materi Božji. Na to molitvo je že mnogo grešnikov — celo na smertno uro — pekla rešenih bilo. Rimski papeži so na molitev sv. Roženkranca odpustke navezali in sicer takole, da sleherni kristjan, ki na blagoslovoljen molek sveti Roženkranc moli, zodobi za vsak „očenaš“ in za vsako „češnenasi Maria“ po sto dni odpustkov. Če pa vsakdan celo sveti Roženkranc zvesto opravljaja, zamore enkrat v letu, kadarkoli mu je rado, popolnega odpustka se udeležiti, ako svete zakramente prejme.

3. Menda ni ga kristjana, kateri bi ne poznal molitve: Česčena si kraljica, ali pa „Pod tvojo pomoč perbežimo, sveta Božja porodnica!“ ali pa milo pesmico „Žatostna je mati stala“ še lepo molitvico svetega Bernarda“ Spomni se, o milostljiva Devica Maria“. Vse te molitve so krepke priporočenja v Mariino varstvo in vsaka posebej ima svoje odpustke po sto dni koliko krat jo zmoliš; una svetega Bernarda ima celo tri sto dni odpustkov, in če jo moliš cel mesec in v mesecu svete zakramente prejmeš, dosežeš tudi popolnoma odpustek.

4. Kdo zmed vas bi ne bil še nič slišal od pobožnih bratovšinj prečiste divice Marie, kakor so namreč bratovšina živega Roženkranca, bratovšina svetega Škapulirja, bratovšina presvetega Mariine-

ga Serca? Veliko veliko grešnikov se je po taccih in enacih bratovšinah že zveličalo; kajti Maria ne more dopustiti, da bi se eden družtvenih svojih bratovšin pogubil. ona ne more dovoliti, da bi duša, ki je bila v pozemljskem življenji ž njenim znanjem zaznamvana, po smerti v peklenskem ognji gorela. Zatorej, kdor si hoče dušo rešiti; naj stopi v eno ali drugo Mariinih bratovšin; naj se dene pod Mariino krilo in svest si bo, da ga bo ona po vozki stezi v zveličanje peljala. Vse te bratovšine so od katoliške cerkve poterjene in z obilnimi odpustki obdarjene.

5. Sveta katoliška cerkva obhaja tudi vsako leto mnogo praznikov v čast Marie Device in tako pravoverne nagovarja materi Božji se izročevati, te dni nji v čast sveto mašo služiti in pa v ti namen svete zakramente prejemati. To je Marii zelo dopadljivo, kakor se je že večkrat sama izgovoriti blagovolila. Kdor njene godovne prav pobožno praznuje, pokaže, da jo otroško ljubi in tudi ona mu bo milostljiva mati.

6. O Mariinih praznikih sveta katoliška cerkva vselej svete Lavretanske litanije pri službi božji rabi. V tej molitvi so naj lepsi Mariini naslovi in njene bogoljubne čednosti s kratkimi besedami kakor v nježen venec složene. Kdor te Lavretanske litanije moli, za vsakokrat tri sto dni odpustka doseže, in se Materi Božjej dobro prikupi. Kdor pa Mariino slavo po teh svetih litanijah vsak dan v celem letu prepeva ali moli, dobi v god

Mariinega spočetja, rojstva, oznanjenja, očiščevanja, popolnoma odpustek, če presvete zakramente prejme.

7. Naj prijetniši mesec v letu je mesec velicega travna ali maja. Ta mesec je pa materi Božjej posvečen. Kdor se želi Mariine ljubezni in njene pomoči udeležiti, ji mora vës ta mesec posvetiti in vsak dan v tem mesecu njej v čast kakšno molitvo ali drugo čednostno delo opravljati. Papež Pij VII. so dovolili, da za vsakdan v Mariinem mesecu, zadobi tri sto dni odpustka vsakteri bo kaj pobožnega v čast prečiste Device storil. Kdor bo pa vse dni celega mesca Mario častil s kakšno si koli bodi pobožnostjo, zadobi enkrat v tem mesecu popolni odpustek, če svete zakramente prejme.

8. Maria si je tudi nekatere prostore izvoljila, kjer z večjo ljubeznijo milost daruje vsem, kateri njo pomoč klicat pridejo. Take Marii odločene kraje imenujemo božje poti matere prečiste Divice. Dobro je in Marii dopadljivo, da človek večkrat v take kraje roma. — Takó imamo mi v naši goriški nadškofiji božjo pot pri Materi prečisti Divici na sveti Gori blizo Gorice. Kdor enkrat v letu na sveto Goro roma in ondi pobožno prejme svete zakramente, ter moli v čast Matere Božje za povikšanje svete katoliške cerkve, se vdeleži popolnega odpustka. In rečem, da veliko grešnikov si je na sveti Gori že milosti sprosilo, da so po varstvu Marie Divice večnemu pogubljenju odšli.

Glejte, ljubi kristjani! tako se zamoremo Marii priporočevati. Pa ne pozabite, da vse te in enake priporočevanja v Mariino varstvo bi nam nič ne hasnile, ako bi mi ne hotli grehu se odpovedati in Mariinih čednost posnemovati. Kdor je grehu vdan, ga Maria ljubiti ne more, in kdor noče po Mariinih zgledih živeti, se ne sme na njeno varstvo zanašati. Oh! da bi jaz zamogel svoj glas tako dvigniti, da bi se po celem svetu razmeval, jaz bi družega ne pridigal kakor samó te besede: „Grešniki! zapustite greh in pribežite k Marii Devici: posnemajte njene svete čednosti in priporočujte se tej milostljivi materi.“ Svest sem si, da ako bi me ubogali, bi se vsi zveličali. — Ne morem teh besedi vsemu svetu oznanovati. Vam ljube moje dohovne ovčice! jih v serce izročim, ter še določim: Bodimo vsi skupej na tem svetu Mariini otroci, in v večnosti se bomo pri svoji mili materi, prečisti Devici Marii, vekomaj veselili Amen.

III. POGOVOR.

Čistost.

Čistost! ti lepa rožica! ti nježno cvetiš v sredi duše in telesa, in s svojim duhom vsega človeka blagolično napolniš, da mirno in veselo njegovi dnevi tečejo in svete ljubezni navdahnjeno serce se le nakviško dviguje! — Čistost! ti ljubezniva čednost, ti v človeku ponosno zmagaš vso meseno hotljivost in ga čez nadzemeljsko povzdigneš v rasjke višave, da so angelom enači in stvarnikovega veličastva veseli! Čistost! ti nebeska hči! ti z rajskimi biseri venčana po svetu okoli hodis, in vse duše, ki se ti vklanjajo, na svojih perutah proti nebesom vzdigaš ter jih v mičnem sprevodu pelješ pred bližeči prestol svojega ženina Jezusa Kristusa! — Oh sveta in čez vse ljubezniva čistost! tvoje stonovališče je med angeli in tvoja domačija so nebesa. „Blagor jim, ki so čistega serca, oni bodo Boga gledali.“ Mat. 5. 8. Oh kako lep je čist zarod v njegovi bliščobi, njegov spomin je večen, on je v časti pred Bogom in ljudmi“. Modr. 4. 1. Čistost, pravijo vsi cerkveni učeniki, je ena najžlahnejših, najljubezniviših, najpopolnših čednost

naše svete vere; ljubitelji čistosti so prvi kinč svete katoliške cerkve so naj ponosnej trop Jezusove čede; zakaj zmed vseh Jezusovih vojšakov, ki se na svetu za čednostno življenje ponašajo, naj težji boj imajo ti, kateri se za čistost borijo, uči sveti Avguštin. Po tem takem pa tudi smemo reči, da kristjanov, ki z deviškim vencom v večnost gredó, v peklu ni, in da naj večji zaup za nebesa ima, kdor se na svetu za čistost poganja.

V zadnjem pogovoru sem vam pokazal, da Maria prečista Divica zamore in hoče nam nebeske vrata odpreti. Mi pa vsi vemo, da Maria je devištvo tako ljubila, da, po besedah cerkvenih učenikov, bi se bila ona raje časti odpovedala Jezusova mati biti, kakor pa da bi bila z zgubo devištva Jezusa spočela in rodila. Gospod Bog je po svoji vsegamogočnosti storil, da je Maria Jezusova mati postala in vselej divica ostala. Iz tega lahko sprevidimo, da, če je Marii devištvo tako drago bilo, se mi po sveti čistosti gotovo njenemu varstvu naj boljše priporočiti utegnemo; zatoorej sem namenil danes vam od čistosti govoriti ter bom razložil:

I. Vzroke za katerih del imamo čistost ljubiti;

II. bom pa pripomočkov omenil, po katerih bi zamogli čisto živeti.

O prečista Devica! Maria brez madeža spočeta! V tebi je vsa naša pomoč, ti si mila varhinja svete čistosti. Po tebi jih je že jezer in jezer premagalo skušnjavo zoper čistost. Ne za-

pusti nas; smo tudi mi cena rešnje kervi tvoje-
ga Sina. Pomagaj nam, da bi drago imenitnost
svetě čistosti prav spoznali, in to angelsko čed-
nost vselej v svojih telesnih posodah hranili ter
svojo dušo neomadežvano obderžali. —

Čistost je sveta čednost, po kateri se človek
zderži vsega prepovedenega, mesenega dopadenja,
po tem ko ga je zmagal, in zmanjšal, ali pa v
sebi zadušil popolnoma vse ragnjenja, ki so ga
k temu vabile. Ta čednost obseže vsega člove-
ka, znotranjega in zvonanjega, dušo in telo. Člo-
vek mora biti čist na telesu, v očéh, v ušesih,
na jeziku, na rokah in na vsih svojih počutkih.
Zatorej spominja sveti Duh rekoč: „Čujte z vso
skerbjo nad svojim sercom in nad vsemi svojimi
počutki“. Prigov. 4. 23. In sveti Pavel Tesalo-
ničane s temi besedami svari: „To je Božja volja
namreč vaše posvečenje, — da vsak zmed vas vé
svoje teló ohraniti v svetosti in časti“. Tes.
4. 3-4. —

Čistost se mnogoversteno razdeli: Ako še
človek nikdar ni okusil mesenega dopadenja, in
je terdno sklenil za vselej se temu odpovedati, ima
deviško čistost. Takim je v nebesih poseben ve-
nec prihranjen. — Kdor je v zakonskem stanu
za čas živel, in po tem ko ga je smert od za-

konskega stana rešila, prav pošteno in zderžno živi, ima vdovsko čistost, ktera pred Bogom veliko velja. — Če je pa kdo nešrečen bil, da od hudih skušnjav zapeljan, je za čas v sebitem stanu nečistosti služil, po tem pa spoznavši svojo pregreho se je nje spokoril in terdno obljubil, nikdar več v kakšino ostudnost ne dovoliti, od tega pravimo, da ima čistost spokornikov. Se ve da takemu človeku ne more sam Bog nikdar več imenitnega devištva poverniti, pa sveti Bernard jih nekoliko potolaži, ker reče: "*perlonga castitas pro virginitate reputatur*" to je: kdor spokorjen veliko časa čisto živi, ž njim bo Gospod Bog milostljivo ravnal in ga bo v zveličanje sprejel kakor une, ki so vedno devištvo ohranili. —

Pa molčimo od vseh družih reči, in preglejmo

I. vzroke, za katerih del moramo čistost ljubiti:

Rečem — prvič — zato, *ker čistost nas stori angetjem enake*. — Nad to resnico ni dvomiti, govori sveti Janez Krizostom, zakaj sam Jezus jo je v svetem evangelji učil rekši: „ob vstajenji se ne bodo ne ženili ne možile, temuč bodo kakor angelji Božji v nebesih“ Mat. 22. 39. Po tih Jezusovih besedah angelje posnemajo, kateri se ne ženijo in ne možijo, torej so angetjem enaki vsi ki čisto živé. Modri Tertuljan pravi, da device se prištevajo angelski družini, in sveti Ciprian je enacih misel. Nobena čodnost, uči Kasian, nas viši ne dvigne kakor čistost, ona nas

poduhovi, nekako pobožji; kajti po njej se mi tako rekoč otresemo kar pozemlskega, telesnega, pokvarjenega na sebi imamo, in postanemo duhovni, nebeški, pobožjeni. Sveti Krizolog enako resnico izgovori z besedami: Kdor v mesu — pa ne po mesu živi, ta ne pelje pozemlskega življenja marveč nebeško. Še viši nad angelsko čistostjo časté cerkveni učeniki človekovo čistost. Nebeški angelji, tako govori sveti Janez Krizostom, nimajo telesnih poželjivost, ne občutijo človeških slabost, so brez mesa in kervi, ne jedó in ne pijejo, in zelo nobena strast jih ne bije. Oni so čisti, pa so čisti brez terpljenja, čistost jih nič ne stane. Človek pa — z mesom obdan — je podveržen mnogim natornim potrebam, in živi na zapeljivem svetu; če hoče čistost ohraniti, se mora vojskovati, se mora sam sebe zmagati, mora spačeno nagnenje v sebi krotiti, se mora vsim satanovim skušnjavam serčno zoperstavljati; njega čistost veliko stane. Iz tega sklene sveti Bernard, da čistost iz človeka angelja stori; čeravno je angeljeva čistost srečnejši od človekove je pa človekova čistost močnejši od angeljeve. Zatorej pristavi sveti Bazilj, da čiste duše bodo svoj prostor v nebesih med naj vikšimi čistimi duhovi imele.

Oh blaga čistost! Resnično je, da ta čednost je naj gotovše znamenje izvoljene duše: ker ona vže na tem svetu posnema angelje v njih čistem življenju, bo tudi med njimi v nebesih svoj sedež dosegla. Oh srečna čista duša! ona še le

na zemlji živi, pa v nebesih angelji nji že zlat venec spletajo ter ji prostor pripravljajo, kjer bo večno veličastne pesmi v sredi angeljev prepevala.

Drugič — moramo čistost ljubiti, ker ta čednost nem nakloni posebno prijaznost in varstvo prečiste Marie Device.

Maria je prva v katoljški cerkvi razvila bandero devištva, pravi sveti Ambrož, in kliče pravoverne obojega spola pod to zveličavno zastavo stopiti, ter se pridružiti k Materi svete čistosti. Po tem takem — kakor mi s posebno prijaznostjo ljubimo tiste, ki so nam podobni, ter jim nekatere dobrote storimo ki jih drugim nam neenakim odrečemo; tako ima tudi prečista Devica do vseh čistih duš, ki so nji podobne okoli nje krožijo, posebno prijaznost in pod krilo svojega močnega varstva jih sprejme. — Sveti Janez Damascenec Mario imenuje *rodovitno sadiko devištva*. Torej — kakor iz sadeža rastejo vejice in se redé po soku, ki ga iz sadike pijejo; tako rastejo iz Mariinega sadeža device in se redé po gnadi, katero jim prečista Devica milostljivo iz nebes donaša. — Sveti Jeronim Mario zove mater vseh devic. Vemo pa da vsaka mati za svoje otroke skerbi in si veliko prizadeva za njih rejo in blagor: tako tudi Maria, mati devic, milo skerbi za svoje čiste sinove in hčere, ter za roko jih pelje memo zanj zapeljivega sveta in po maternem jih varje, da se ne spodtaknejo in v greh padejo.

Povejte mi ljubi kristjani! Kdo zmed vas bi ne želel biti v posebnem varstvu prečiste Device, ker vsi vemo, da nikdar se pogubil ne bo, kdor pod Mariinim krilom stoji? Oh! in ve device ste predrage Mariine hčere, vi mladiči ste njeni pri-serčni sinovi, vi vsi ki čistost ljubite, ste svesti njene posebne prijaznosti! Blagor tebi čisti zarod! v nebesih imaš blago mater, ki ti po svojih služabnikih pomoči na zemljo pošilja, da zamoreš vselej služiti diko nebeško. —

Tretjič - moramo ljubiti zato, ker ona nas Jezusu podobne stori in z Bogom sklene.

Naj očitniše znamenje zveličanja je biti Jezusu podobnim po besedah svetega Pavla, kateri pravi: „ktere je Bog poprej vedil, jih je tudi poprej odločil, da bodo enaki podobi njegovega Sina“ Rim. 8. 29. Po cerkvenih učениkih (Sveti Bazilj in Avguštín) pa so ljubitelji čistosti živa podoba Jezusa Kristusa; zakaj Sin Božji je to čednost tako vosoko cenil, da je hotel Devico za svojo mater, in čistega Jožefa za svojega rednika imeti, in med vsemi apostelni je Janeza zavoljo njegove deviške čistosti naj bolj ljubil. Tako je pokazal, uči sveti Avguštín, da Bog je ljubitelj čistosti; tako je pokazal, pravi sveti Janez Damascenec, da Jezus je kinč in ponos svete čistosti, ne samo v časnosti, ampak tudi v večnosti. V časnosti, ker je bil od matere brez očeta spočet v večnosti, ker je bil od očeta brez matere zarojen. — Kdo bo po tem takem dvomil, da

čiste duše niso Jezusu podobne, saj one na sebi znamnje čednosti nosijo, ktero je Sin Božji tako visoko obrajal? In kdo bo dvomil, da čiste duše niso z Bogom sklenjene; saj so drage Jezusove neveste? Pač, pravi modri Tertuljan, one stojé ž Njim v vožji zavezi kot pozemlske kraljice s svojimi kralji, ker one imajo za ženina kralja vseh kraljev in so mu v doto prinesle svojo čistost, svoje molitve, svoje zalajevanje, svoje ljubeznipolne zdihljeje in vse svoje dobre dela; njih ženin pa jim poverne za vse to svojo ljubezen svoje gnade, serčno veselje, in jim zaup dá za večno zveličanje pri Njem v nebeškem kraljestvu. Sveti Bernard take čiste duše imenuje družice pri Jezusovi mizi in tovaršice v Jezusovem kraljestvu.

Sadaj odgovorite mi kristjani! se li more bolj imenitna čednost misliti memo lepe čistosti? ona nas z angelji enači, nam nakloni posebno prijaznost in varstvo prečiste Device Marije, nas Jezusu podobne stori in z Bogom sklene. — Oh sveta, oh ljubezniva, oh nebeška čistost! kdo te zamore zadosta počastiti! naš jezik je preslab tebi vredno hvalo izgovoriti; tvojo slavo prav dopovedati, bi mogel angelško zgovornost imeti; tvojo lepoto popisati in vso radost razložiti, ki ga človeškemu sercu dajaš, in vso mičnost naznaniti, s ktero ti čiste duše z Bogom sklepaš, bi bilo treba, da bi sam sveti Janez, ljubeznivi apostelj iz nebes prišel in na mesto mene grešnikom tukej govoril. In on se resnično oglasi, ter nam pravi

v svojem skrivnem razodenji rekoč: Vidil sem Jagnje na gori Sionu stati in ž njim njih sto stiri in štirideset tavžent, kateri so imeli njegovo imé, in imé njegovega Očeta zapisano na svojih čelih; in so peli kakor nekako novo pesem pred sedežem, in nihče ni mogel peti pesmi razun unih 144.000, kateri so bili odkupljeni iz zemlje. Ti so, ki se niso z ženami ognusili, device namreč so. Ti hodijo za Jagnjetom, kamor koli gré. Ti so odkupljeni zmed ljudi pervine Bogu in Jagnjetu. Raz. 14. V taki časti tedaj so device in mladiči v nebesih, da pred nebeškim tronom novo pesem pojejo, ktere nihče ne more peti in tudi je ne zastopiti, ki se je le enkrat z nečistostjo ognusil. Oni vedno za Jezusom hodijo, kamor koli gré, in se pri njegovi nebeški mizi z naj slajšo rajsko mano gosté. Oh! srečni, da! trikrat srečni, ki so deviško čistost ohranili!

Zaupam da jih je mnogo med vami, kateri še deviški venec imate; in nadjam se, da vsi ste za sveto čistost navdahnjeni, ter ste v sercu terdno sklenili odsihdob se za to nebeško čednost ponašati, zatoorej ponovite svojo pazljivost!

II. Vam na roko dam pripomočkov, kako bi zamogli čisto živeti.

Pervič je treba imeti serčno željo po čistosti. — Serčna želja čisto živeti človeka nakloni vsega se poslužiti, kar vé, da mu koristi to čednost doseči kakor uni ki želi obogateti, se varje pijančevanja, potrate, in tudi po noči na

svoje dobičke misli, ter vedno snuje, kako bi premoženje spravjal; enako človek, kateri lepo čistost doseči želi, bo poste in molitvo ljubil, bo rad sam sebe zatajeval, bo rad svete nauke poslušal, pobožne bukve čital in vsega se oprijel, kar bi njegovo dušo od posvetnega in nesramnega odpeljevalo in k Bogu povzdigovalo. Tak človek bo večkrat premišljeval imenitnost svete čistosti in goreče Boga prosil, naj bi mu gnado dal to čednost obdržati, ker vé, kar je sveti Avguštin učil, da nobeden čistosti ohraniti ne more, če mu gospod za to svoje pomoči ne blagodari. Človek kateri želi čisto živeti, bo pogostoma premišljeval, kako so svetniki in svetnice božje, čeravno so bili iz mesa in kervi, to čednost ljubili, in po njih zgledih bo terpljenje in smert Jezusa Kristusa vedno pred očmi imel; se bo materi Božji ki je varhinja vse čistosti, izročeval; bo svojega angela varha in tistega svetnika, katerega imé nosi, goreče častil; bo pogostoma k spovedi hodil in zakrament presvetega Rešnega Telesa pobožno prejemal, ker vé, kar cerkveni učeniki pravijo, da ta je kruh izvoljenih in predrago vino, ki device redi. Človek, ki po čistem življenjem hrepeni, bo vsako jutro, preden svojo spavnico zapusti, terden sklep storil cel dan se vsake umazane besede zderžati, svoje oči in ušesa berzdati, na vse svoje misli dobro paziti, in tako se obnašati, kakor da bi vedno Boga pred seboj vidil in kakor da bi mu bilo še tisti dan pred sodni

stol stopiti; zvečer pa, preden se v posteljo vleže, bo na tanko pregledal, ali je bil čez dan zvest v spolnenji davešnjega sklepa. Človek, ki zares želi čistost obderžati, se bo vselej varoval vse nezmernosti v jedi in pijači, posebno se bo žganja in omotivnega vina zderžal, ker ga sveti Duh uči, da v tem je nečistost, on se bo tudi ogibal potepanja in lenobe, ker sveto pismo nam pové da „postopanje je sodomljanske hčere pogubila“ Eceh. 16. 49.

Beremo od čistih hčerá vojvodinje Romilde, da ko so po svojem stanu večkrat v kako tovaršijo iti morale, so si skrivaj sirovega piščančjega mesa pod persi navezale, ki je zagreto smraditi jelo, in vsak se jih je ogibal misleč, to utegne pri tih zelih deklicah naraven kvar biti. Pa one so se tega pripomočka poslužile svojo čistost obvarovati. Tako serčno so to čednost ljubile, tako goreče so želele čisto živeti. Da! resnično je, kdor želje po čistosti ima, ne bo ničesar zamudil, kar mu koristno pomaga to lepo čednost doseči in jo obvarovati. Kdor pa take želje nima, nepremišljeno v en dan živi, se spodtakne in tako žalostno pade, da nikdar več zdrav ne ustane! —

Drugi pripomoček čisto živeti je ponižnost. — Modri Tertuljan prilika ljubitelje čistosti konopohodcem, to je tistim ljudém, ki po vervih lezejo. Oni skerbno pazijo, da ravno hodijo, in vedno svoje oči le pred sé na

verv deržé, da bi slabe stopinje ne storili. V rokah pa nosijo še palico ravnotežja, ki jim pomaga jednakostranim ostati. Ako bi tak vervolezec glavo nakviško dvignil in oči prevzetno okoli obračati jel, brez dvombe bi z vervi padel ter se smertno potolkel. Enako vsi ljubitelji svete čistosti hodijo po nevarni vervi drage čednosti; zatorej morajo skerbno paziti na vsako stopinjo, in vedno pred sé gledati, da varno stopajo, v rokah pa morajo palico svete vere nositi, da svoj život v ravnotveznosti deržt in se v stran ne zapotečejo. Gorjé jim, ako glavo prevzvetno nakviško dvignejo in okoli sebe gledati začnejo ter drugim dopasti iščejo, oni bodo padli z vervi čistosti v nesramnost in smertno se bodo ranili. „Ponižnost je varhinja čistosti,“ je nekdanj pobožen puščavnik rekel. In resnično. Vemo da Gospod Bog ponižne visoko poviša in jih poviša tako, da jih že na tem svetu z naj imenitnišo čednostjo — s sveto čistostjo venča, ter postavi nebeške stražnike, na duri njih duše, da jih nečisti duh ne zalezuje: prevzetneže pa Gospod Bog poniža, in jih tako poniža, da jih pusti v naj gerše grehe — v nečistost pasti ter jih že na tem svetu osramoti in jim pokaže, da če On pri človeku ne straži, ga nečisti duh okrade in oropa. Ponižnost je tak kinč čistosti in devištva, da sveti Bernard si upa terdit, da tudi Mariino devištvo bi brez ponižnosti ne bilo Bogu dopadlo.

Sadaj povejte mi, kako se ulegne z devištvom tistih deklin goditi, ktere vidimo prešerne oblačila si omišljevati, nespodobno se lišpati, pred svetom se prevzetno obnašati? kako stoji z čistostjo unih mladenčev, kteri glave nakviško nosijo, druge ljudi zaničujejo in celó v cerkvi si nektore prostore zberajo? Kako kaj za čistost skerbé tisti kristjani, ki se celo duhovnim prevzetno zoperstavljajo? Gotovo je, da kjer prevzetnost gospodari, tam čistost odide, kdor pa hoče čistost ohraniti, mora ponižnost za njeno varhijnjo imeti.

Tretji pripomoček čistost ohraniti je skerbna opaznost. — In sicer ljubitelj čistosti se nikdar ne smé zanesti ne na drugi spol, ne na svoj spol in tudi ne sam na — se. — Kar drugi spol vliče, mora zatorej skerbno opaznost imeti, ker je znano, da človek je šibek kot slama in biljka, ki jo veter maja in ogenj zažgé. Eva je bila Adama iz paradiža pregnala. Neki pušavnik je rekel, da prijaznost med razločnim spolom, čeravno od začetka se pobožno kaže, le pogostoma konec vzame v nečistem blatu. Sveti Jeronim pravi: ne zanesi se na svoje čiste misli, ker ti nisi ne sveteji od Davida, ne močnejši od Samsona, in tudi ne modreji od Salomona; in oni so padli v tovaršii z drugim spolom. Drugi učenik pravi: jeklo je merzlo, in kremen je merzel, če ju pa nekoliko eno ob drugim tolčeš, ognjene iskre bodo okoli tebe brenčale. —

Nadalje ljubitelj čistosti se ne smé na osebo svojega spola zanesti, kadar se pri njej zapazi nesramno norčevanje, ker utegnili bi se grehi zoper natoro goditi, po katerih se sveto devištvo za vselej zapravi. — Slednič kdor čistost ohraniti želi, mora tudi sam na — se paziti in svoje telo čisto hraniti. Kdor se sam nad svojim telesom pregreši, tempelj Rožji na sebi oskruni; Bog ga bo končal, svari sveti Pavel. 1. Kor. 3 17. — Da! res je, kdor čisto živeti hoče, je v vedni vojski na svetu, boj mu je z drugim spolom, opaznosti mu je treba na njegov spol in varnosti je nima tudi sam pred seboj; zatorej je čisto življenje vedno mučenstvo; pa tudi krona nebeška bo neizrečeno imenitna. To krono doseči si je sveta Evfemia obraz ogerdila, nos pokvarila, in šobe porezala, naj bi le Jezusu ne pa svetu dopadla. Sveti Benedikt se je po špikastem ternju valjal; sveti Bernard se je po zimi v ledeno vodo topil; in tako nadalje so si vsi prijatelji svete čistosti veliko prizadevali za to nebeško čednost, ker dobro so vedili, da, blagor jim, kateri so čistega serca, oni bodo Boga gledali“. Tako delajmo tudi mi. Imejmo serčno željo po čistosti, in prizadevajmo si za lepo življenje, bodimo vselej ponižni in skerbno pazimo na sé in na vse ljudi s kterimi vkupej živimo, da bomo sveto čistost ohranili, ktera nas z nebeškimi angelji enači, nam Mariino posebno prijaznost nakloni in ljubeznivemu Jezusu nas

podobne stori. Blagor nam! tudi mi bomo Boga gledali.

Dragi kristjanje! V življenju svetnikov in svetnic Božjih beremo od mnogih junakov in junakinj svete čistosti; pa naj bi nihče ne mislil, da današnje dni se več ne najde na svetu pobožnih duš, ki bi za sveto čistost življenja ne postavile; hočem od unih molčati in iz sadanje dobe zgled povedati. — Jerica Angerer je živela pred 44 leti s svojimi starši na neki pristavi blizu mesta H... na Tirolskem. Imela je še le 19 let, ko se je bila skazala kakor močna devica in poštena junakinja keršanska. Bila je čedne telesne postave, ali še veliko lepša bila je njena duša. Bila je nedolžna in poštena od mladosti. — Nekega dné jo starši po opraviilih pošljejo v mesto. Bilo je v štiridesetskem postu 23. sušca 1816. Gré tedaj v mesto opravi in se domu verne. Ob desetih dopolne gre gori v goro po samotni gojzdni poti. Še četert ure je bilo do njenih staršev, kar neprevidoma neznan človek iz gošave pride in se ji na pot vstopi. Sekiro ima čez ramo. Bil je hudoben človek in je imel brezbožne namene. Devica se prestraši tega zaleka, še bolj pa, ko vidi, da njeno nedolžnost zalezuje, ker to je njeno čisto dušo z nar večim studom in zamerzo napol-

nilo. Približuje se ji od konca in se prijaznega dela. Jerica pa ga resno in ostro pogleda z očitavnim očesom, kakor je nedolžnim devicom lastno in kakoršnega pogleda nesramnost ne more prenašati; zaverne ga, da noče ž njim nič opraviti imeti, in išče bežati. Hudobnež pa zdaj jame žugati — s smertjo žugati. Deklina prosi in zdihuje. Hudobnež sekiro vzdigne, ji zaseka tri smertne udarce, devica pa ostano stanovitna — pade — in premaga, ker čistost ji je več ko življenje. — Umirajoča še morivcu odpusti. — Ko jo najdejo v logu kervavo in pojemajočo so razločno slišali še iz njenih ust nebeške besede: Odpustim morivcu. — Čez malo časa je med velikimi bolečinami zročila v roké Božje svojo deviško duso. Na mestu, kjer je življenje dala za svojo nedolžnost, so po tem majhno kapelico ali znamenje sozidali in še marsikteri pošten popotnik tukaj moli Oče naš ali mu kane tiha solzica iz očesa, in marsiktera devica se poterdi v resnici, da boljše je življenje zgubiti, kakor pa ob nedolžnost priti. — Morivec bil je mož iz H... Po strašnjim djarju je zbežal. Zasedili pa so ga kmalo — bil je kervano sekiro v logu popustil. — Šli so za njegovimi stopinjami in za sledmi žebjev pri njegovih čevljih. Vjamejo ga in prepričajo. Spozná in je obsojen na obešalo. Pred smertjo je sicer tolažilne znamja pokore dal, toda kar je bil storil, ni mogel več nestorjenega storiti. Preden je bil obešen, je prosil še za par minut odloga. Pri-

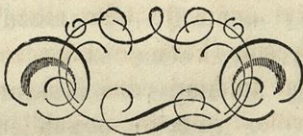
voljili so mu jih. Oberne se k množici in gledavcom ter jim kliče z užaljenim glasom: Ljudje! zgledujte se nad menoj, nečisto poželenje me je na obešalnice pripravilo. Tako resnična dogodba. — Zg. Dan.. 1859.

Glejte kristjanje! da še današnje dni se na svetu take nedolžne duše najdejo, katerim je deviška čistost bolj draga kakor pa življenje, vendar žalosten moram reči, da redke se ravno med nami nahajajo take Jezusu drage neveste. Ustanite deklina! ktera zmed vas je po zgledu Jerice Angerer pripravljena iz ljubezni do Jezusa raje smert storiti kakor pa z dovoljenjem v nečisto pregreho si življenje obraniti? Oh sveta čistost! kamo bežiš? zakaj hočeš ti naše mile slovenske kraje popustiti! ali te naše priljudne livade več ne veselé? Ali ti ne ljubiš več naših z rozicami venčanih goričic? Ali ti ne dopadejo več naši zeleni logi in cveteče dolinice? Ali ti ni več drazega prostora po naših nogradih, po naših pisanih travnikih, po naših nježnih selih, po naših vaséh, po naših hišah? Oh zakaj zapuščaš našo milo Slovenijo? Jo zapuščam zatorej, ker ne najem več čistih senc v svojih stanovanjih; jo zapuščam zato, ker strupena slana nesramnosti žuga vse rožice slovenskih cvetlic pomoriti; jo zapuščam zato, ker gerda nečistost se je med slovenskimi otroci vgnezdila. Zale Slovenke! ste slišale? Nebeška čistost našo domovino zapušča, ker ne najde več deviških senc. Čversti slovenski mladenči! ste

razumeli? Lepa čistost iz naše mile Slovenije be-
ži, ker se ostudna nesramnost med nami vgnez-
duje. Oh predragi časi nekdanjih slovenskih devic
in mladenčev, kamo ste šli? Dvigni se deklina! sto-
pi k rozici, ki na polji cveti. Glej ona cveti in
prijeten duh okoli razširja; in če tudi v jeseni
ocveti in zimski sneg jo pokrije, vender pride
pomlad in iz koreninice enako cveteča rožica spet
izraste. Ti pa, kadar si devištvo zgubila, nikdar
— nikdar več ga ne boš dobila. Oh to je ško-
da, ki se ne dá več popraviti! — Dvigni se mla-
denč! stopi k hrastu, ki že sto let na hribu terd-
no stoji. Pride vihar in ga polomi, pa za petde-
set let iz korenine drugi enaki dob izraste. Ti
pa, kadar mladištvo zapraviš, si zapravlil vse; ne-
čistost ti je sveto mladištvo s koreninami vred
iz duše porula. Oh ta je nesreča, za katero je ni
pomoči! In koliko jih je med nami takih nesreč-
nih deklin — takih nesrečnih mladenčev! Oh ti
prekleta nečistost, da toliko duš Jezusu odpeljaš
in ukradeš! Jokajte z menoj vred čiste device,
da vaš ljubeznivi ženin je tako razžaljen, da nje-
gova presveta rešnja kerv je tako zaničevana, da
prekleta nečistost tolikanj duš oskruni, ktere je
On s svojo brilko smertjo pogubljenja odkupil.
Jokajte z menoj vred dragi slovenski kraji, da
kjer so se nekda razmevali po vaših hribčikih in do-
linah svete čiste pesmi, se zdaj glasi nečisto
prepevanje. Jokaj z menoj cela mila Slovenja, da nek-
daj si bila prijetno selišče nebeške čistosti, zdaj

pa si postala gerdo prebivališče peklenške nečistosti.

Na nogé, moji slovenski bratje! Spomnimo se besed unega hudobneža, ki je bil čisto Jerico Angerer usmertil. On je zapadel pravični kazni in je nam sporočil rekoč: „Ljudje! zgle-
dajte se nad menoj, nečisto poželenje me je na obešalnice pripravilo. Nas pa utegne nečistost še dalje — na peklenške obešalnice pripraviti. Na nogé tedaj, odpovejmo se za vselej ostudni nečistosti, in začnimo sveto čistost ljubiti. Proč od nas vse meseno poželenje! Poklenimo pred Mario prečisto devico in Nji se priporočimo rekoč: O Gospa naša! o mati naša! Tebi se vsi darujemo, in se Tebi vdane skazemo. Tebi posvetimo svoje oči, svoje ušesa, svoje usta, svoje serca, sebe popolnoma vseh. Ker smo tedaj Tvoji, o dobra mati! varuj nas, brani nas, kakor svojo lastnino in posestvo. Amen.

na si postala gerbo predvajačo poklesane neč-
stosti.
Ina noga moj slovenski bratje! Spom-
nimo se besed našega hudobnega, ki je bil čisto
terico Angerer vamerli. On je zapadel pravilni
kaxni in je nam sporočil rekoč: „Ljudje, xpe-
dajte se nam menoj, ničilo podelenje me je na
obsestine pripravlilo. Nas pa včasih nečistost se
daje — na kakšne obsestine pripravlilo. Na
nogo tedaj obpovejmo se na vaselj ostudni na-
čistosti in sečinno sveto čistost ljubiti. Proč od
nas vse meseno hotelonjol Poltarnimo pred lla-
rio prčisto devico in ji se priporočimo rdnost
O Gospa naša! o naši mati! Tebi se vai dani-
jemo, la se Tebi vamo sklanjamo. Tebi postovi-
mo svoje oči, svoje nase, svoje nate, svoje ser-
ca, svoje popolnoma vseh. Ker smo tedaj Tvoji,
o dobra mati! vstaj nas, brani nas, kakor svojo
lastino in postavo. Amen.

IV. POGOVOR.

feria 3. rogation.

28. Mai 1867.

in Logu.

Molitva.

„Resnično vam povem: Ako bote Očeta
kaj prosili v mojem imenu, vam
bo dal. — Prosite in bote prejeli.“

Janez XVI. 23 - 24.

Ljubi kristjanje! serce mi veselja igra,
kadar v svetem evangelji Jezusove mile besede
čitam, da karkoli bomo nebeškega Očeta v Jezu-
sovem imenu prosili, vse bomo prejeli. In ne da bi
bil mili Jezus s to predrago obljubo nas samò
tolažili in v naših stiskah nam le serčnost dajati
mislil, marveč s prisego jo je poterditi blagovolil
rekši: „Resnično, resnično vam povem, da pro-
site in prejeli bode“te. — Po tem takem se nam
ni treba veliko bati za naše zveličanje; orožje,
svoje dušne sovražnike zmagati in nebeško kra-
ljjestvo si vsvojiti, imamo v rokah, to je — molitva.
Molitva je kreposten lek naše dušne slabosti ozdraviti
in strastne nagone zmanjšati, molitva je naj močnejši
pripomoček svetih čednost se udeležiti, molitva je
naj gotovniši ščit peklenskih skušnjav se zavar-
vati; zatorej pravi sveti Nil, da peklenski zmaj

vse žile napenja, da bi ljudi od molitve odvernil, da bi jim molitvo težko storil, da bi jim gorečnost do molitve oduzel. Ta človeški sovražnik dobro vé, da molitva je temelj vsega našega pobožnega življenja, da je podlaga našega zveličanja. Prav je imel sveti Avguštin, ko je izustil, da skrivnost prav živeti je našel, kdor se je prav moliti naučil. — In jaz iz vsega tega skleniti smem, da vi moji predragi kristjanje! ste menda zlo leni bili v molitvi, in še kar ste molili, ste le poverhoma žebrali, ker ste v take gerde pregrehe zabrodili, katerih se sadaj sramujete in kesate. Vi ste se dali od Satana oslepariti, da ste molitvo opustili, in zatorej ste tako nesrečno živeli. — Taka se nima več goditi. Vi se želite popboljšati, odsihdob greha varovati in se zveličati; zatorej pa se morate molitve spet poprijeti; zakaj gotovo je, da le z božjo pripomočjo bote kos novo življenje nastopiti in svoje zveličanje do konca stanovitno opravljati. Za to gnado morate Boga ponižno prositi in brez dvombe jo bote dosegli: sam Jezus jo vam s prisego obljubi rekoč: „Resnično, resnično vam povem: Ako bote Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal. — Do sadaj niste nič prosili v mojem imenu. Prosite, in bote prejeli, da bo vaše veselje dopolnjeno“.

V zadnjem pogovoru smo se prepričali, da lepa čistost nas stori nebesom prijetne, danes pa sem namenil vam gorečo molitvo priporočevati,

ker vem, da ona je lestvica do nebes postavljena, celo da je ključ nebeški. V tem važnem predmetu bom dve resnici osnoval namreč:

I. bom dokazal, da kdorkoli se želi zveličati, mora goreče moliti;

II. naj bi vas v tej resnici še le bolje vterdil, bom moč molitve razložil.

Sveti Duh! daj nam te resnice prav spoznati, in naše serca nagni z novo gorljivostjo se molitve poprijeti, naj bi si svoje dragò odkupljene duše rešili. —

Molitva je djanje svetega nauka, po katerem pametni človek svoje serce k Bogu povzdičuje, časti in hvali, ga za svojega naj višega Gospoda spozná, ter ga ponižno prosi, naj bi se njega usmilil in mu podaril, česar on — revna stvar upotrebuje. Kadar molimo, kot reveži na nebeške vrata terkamo in prosimo, naj bi Bog nam odpreti in mili dar podati blagovolil. Vemo, da gospod Bog po pobožni veljavi med svojimi prositelji razloček dela in svojih gnad po enaki meri vsem ne deli, da celo „vemo, da grešnikov Bog ne usliši, ampak če kdo Njemu služi in njegovo voljo stori, njega usliši“. Jan. 9. 31. Te besede, če jih le poverhoma vzamemo, bi utegnile mojemu nauku nasprotovati, zato rej jih morem razjas-

niti takole: Modri Suerec vse grešnike razdeli trojno; prvi so, ki ne mislijo, da smertne grehe na duši imajo in v mirni vesti živé; drugi so, ki vedó, da so smertno grešili, pa se želé spokoriti in Boga za gnado pravega spokorenja prosijo. Kar te dvojeverstne grešnike vtiče, ni dvo-
miti, da bi njih molitve vslišane ne bile. Tretji grešniki so pa tisti, kateri za svoje smertne grehe vedó, pa so terdovratni in jim ni volja svojih malopridnost se znebiti. Tem veljajo une besede, da grešnikov Bog ne usliši. Od teh bi se utegnilo reči, da njih molitve nič kaj Bogu ne dopadejo. — Kar pa vas, ljubi kristjanje! zadene, smem upati, da takih terdovratnih nespokornežev med vami ni, marveč dozdeva se mi, da vsi, kar je vas tukaj, se želite spokoriti in zveličati, ker veste, da ste za zveličanje vstvarjeni; zatorej vam vsem priporočujem molitvo resnico zastavlja: *Illegitimi*

I. Da kdorkoli se hoče zveličati, mora goreče moliti.

To prav očitvidno spričati rečem, da zmed vseh kar je nas tukaj, nekteri so grešniki drugi pa spokorniki. Grešniki potrebujejo nebeške moči, naj bi se pokorili; spokorniki pa potrebujejo božje gnade, naj bi v spokorenji stanovitni ostali in na poti pobožnosti ne vpešali. Nebeška moč se spokoriti in božja gnada v pobožnosti čedalje napredovati je pa z molitvijo tako tesno sklenjena, da se prva brez druge doseči ne more. Kdor ne moli, se ne bo spokoril, ne bo pobožno živel, torej se ne bo zveličal. *Illegitimi*

Grešniki! brez nebeške pomoči niste kos se pokoriti se ne morete poboljšati. Ne jaz, ampak sveti Avguštin vam to pravi. Tudi terdijo vsi cerkveni učeniki, da Bog svojo pomoč le tistim dari, ki ga za - njo prosijo; to resnico je sam Jezus zaznamval rekoč: „Oče iz nebes jim bo dal dobrega duha, kateri ga prosijo“ Luk. 11. 13. Iz tega lahko spoznaste, kako je vam molitev potrebna. Kakor riba potrebuje vode, da živi, enako potrebujete vi molitve, da se spokorite in poboljšate. Molitva je še edini ključ, s katerim si zamorete vrata do nebeške pomoči za svojo spreobnjenje odpreti; zatoorej vam svest rečem s svetem Tomažem, da vi grešniki imate le tolikanj pomoči za svojo spreobnjenje od božje milosti zaupati, kolikanj molite; če malo molite, malo pomoči; če nič ne molite, nobene pomoči. — Kali ne verujete? Nu pa povejte mi od grešnika, da bi se bil brez molitve spokoril. — Vi ga ne poznate. Tudi jaz ne. Nasproti pa odprimo sveto pismo, ondi najdemo, da pri vsih, katerih spreobnjenje je v tih svetih knjigah začerkano, je bila molitva prvi začetek. Kananejska žena se je spreobrnila, po tem ko je Jezusa molila rekoč: Gospod! pomagaj mi! Mat. 15 — Cahej se je spokoril, ko je iskal Jezusa viditi in v tem namenu na divje figovo drevo zlezal. Luk. 19. — Samarijanka se je spreobrnila, ko je Jezusa prosila rekoč: Gospod! daj mi žive vode, da ne bom več žejna. Jan. 4. — Desni razbojnik se je spokoril, ko je Jezusa pro-

sil njega se spomniti v nebeškem kraljestvu. — In tako dalje so se vsi grešniki spreobrnili in poboljšali le po molitvi. — Grešniki! ste prepričani, da brez molitve je za vas ni pomoči, zatorej morate moliti, ako se hočete zveličati. —

K vam se sada**j** ob**er**nem spokorniki. Vi ste se svojih grehov spovedali, Bog jih je vam milostljivo odpustil, in vi ste se vverstili med spokornike svete katoliške cerkve. Če se želite zveličati, morate stanovitni na poti pobožnosti ostati in ne več grešiti. Za to pa je vam božja gnada potrebna; zakaj s hudimi sovražniki bote opraviti imeli, ki bodo vas zvito nadlegovali in v greh vabili. Gnado do konca starovitnim ostati pravi sveti Augu**š**tin, Bog pa le tistim deli, ki ga za njo prosijo! zatorej je tudi vam molitev potrebna. Če bote goreče molili, bo nebeški Bog vas podpiral, da se bodete zamogli pred prehodnjimi grehi zavarjati, v dobrem terpnim ostati in nebеса bodo vaš delež, bote pa molitev opustili, spet bote v greh padli, in peklu zapadli. — Pa morebiti mislite, da ni taka, da bodete z lastno močjo vse grešne skušnjave zmagali. Glejte svetega Petra. Vès serčen pri zadnji večerji z Jezusom vred za mizo sedi. Pravičen je bil in je svojega učenika serčno ljubil; da! celo terdil je očitno, da, ko bi se ravno vsi nad Jezusom pohujšali, on se nikdar pohujšal ne bo, marveč da raje bo z Jezusom umerl kakor pa ga zatajil. In komej tri ure pozneje ga je iz strahu pred neko slabo

deklo trikrat zaporedoma zatajil. Veste li zakaj? Sveti Avguštín nam pravi, da zatorej, ker je bil molitvo opustil. V vertu Getzemani ko je mili Jezus molil in za stanovitnost v terpljenji nebeškega Očeta prosil, je Peter spal; zatorej je gnado zgubil svojemu učniku žvest ostati. Skušnjava ga je zmagala in padel je. Peter ni molil in zatorej je Jezusa zatajil. Glejte, moji bratje! kako potrebna je molitva. Ako je knez apostelnov zavoljo pomankanja v molitvi v greh padel, kako se bo pa z vami kaj godilo? Oh kolikanj spokornih duš vidimo vsakdan nesrečnih kakor Petra! Jih vidimo, da za čas Bogu služijo, lepe zglede dajejo, svete zakramente rade prejemljajo, pa polagoma pešati začnejo, mlačne prihajajo, pot čednosti zapuščajo, svete zakramente prejemati jih jame merzeti, kmalo padejo, v grehe se pogreznejo in zadnič veliko hujše kot drugi grešniki postanejo. Od kod to? Pomankanje molitve vse to vzrokuje. Od konca začnejo nekatere kratke molitve opuščati, mlačnost raste, kmalo nezveste postanejo še v daljših molitvah, skušnjave čedalje bolj pritiskajo, orožje jih zmagati so iz rok položile, Bog jim gnado odreče, ker ga za-njo ne prosijo, in zadnič se v strašne gerdobe zavalijo, Bog jih zapusti, ker so one Boga zapustile. Resnično, kdor v greb zopet pade po tem, ko je bil iz greha vstal je sam svoje nesreče kriv, ker ni stanovitno molil. Kdor pa se je svojih grehov spovedal, in pot spokorenja

nastopil, zamore za vselej smertnih grehov se varovati in se zveličati, ako stanovitno in goreče moli; zakaj, „resnično resnično vam povem, kar koli bote Očeta v mojem imenu prosili, vam bo dal.“

Iz do sadaj rečenega jasno sprevidimo, da moliti mora, kdor se hoče zveličati. Grešniki morajo moliti, da dosežejo nebeške pomoči grehov se prav spovedati in spokorenje nastopiti; spokorniki pa, kateri so se že svojih grehov spovedali morajo moliti, da jim Bog gnado deli na poti pobožnosti stanovitnim ostati in ne več v grehe pasti.

Ker je molitva tako potrebna, od kod pa pride, da jo današnji kristjanje močno zanemarjajo? od kod pride, da vi, moji bratje! akoravno se v svojih dušnih opravilih nezmožne čutite, svoje moči v molitvi ne iščete? odkod ta vaša slepota, da se k milim nebesom ne obračate in od zgorej doli pomoči ne kličete? Tebi, o ljubeznivi Jezus! se jaz pritožim nad človesko slepoto! tebi, naš skerbni učenik! se pritožim čez grešno lenobo današnih kristjanov! Ti si nam v molitvi mikavnih zgledov zapustil, ti si v tvojem potovanji po svetu goreče molil cele noči si v molitvi prečul, in ne zatorej, kakor da bi bil ti sam nebeške moči potreboval, marveč naj bi bil nas kristjane k molitvi napeljal, ti si hotel, nam pokazati, da mi moramo moliti, da! celo podučil si nas, kako imamo moliti, ker si naj lepšo molitvo „*Očenaš*“

izustil: toda današnji kristjanje nočejo tvojih svetih zgledov posnemovati, in oni, ki povsod nebeških gnad upotrebujejo, so mlačni, so nezvesti, so leni v molitvi, in se vstavljajo tvojemu učilu. Zatorej gorjé vam, ki ste Gospoda zapustili! gorjé vam, ki pozabite svoje molitve na gospodov altar pokladati! gorjé vam, ki se na lažnjivo srečo zanašate, ter nji svoje serca darujete! Božje preklestvo gré vam povsod za petami in bo vas do pekla sprejelo. — Tako vam Gospod žuga, ker ste molitvo opustili. — Da! opustili ste jo; kajti, povejte mi, od 24 ur, ki jih vsak dan ima, koliko jih Bogu darujete? Bom vam jaz povedal. Glejte, uni tergovec misli cel dan na svojo kupčijo, uni kmet na svoje njive, una žena na svoje gospodinstvo, una deklina na svoje veselice, uni mladenč na svoje plese, uni bogatin na svoje zaklade; vsi mislijo le na posvetno, na Boga pa in na molitvo nobeden ne misli. Oh kakó gerda nehvaležnost je na Boga se ne spomniti! kakó grešna slepota je na molitvo pozabiti! kako strašna malopridnost je na zveličanje ne misliti. — Ne rekajte mi, da nimate časa moliti, da ste obloženi z drugimi dolžnostmi in opravili. Vi imate čas za posvetne reči, imate čas za kupčijo, imate čas za grešne veselice, za vse imate čas, samó za molitvo ga nimate; Boga častiti, za gnado spreobnjenja ga prositi, za pomoč pobožnosti se mu priporočevati časa nimate. — Vi imate čas za trgovstvo in kmetijstvo, imate čas

za igre in plese, samo biti poštenim kristjanom časa nimate Bogu dolžno čast skazati in spolniti svojo naj večji dolžnost časa nimate. — Vi imate čas za jesti, piti, spati, samó dušo z molitvijo krepčati nimate časa. Z eno besedo — za vse kar vaše telo poželi, si daste čas, samó za to, kar duša potrebuje nimate časa — Da vse rečem, se pogubiti imate čas, se zveličati pa nimate časa. —

Ljubi bratje! ta napčenost se mora popraviti. Vaš terdni sklep ima biti molitve se spet oprijeti. Zatorej ne hodite zjutrej nikdar iz hiše, preden svojih molitev ne opravite, nikdar se zvečer v posteljo ne vlegajte, preden se Bogu ne priporočite. — Očetje! matere! hišni gospodarji! vaša prva dolžnost je na to paziti, da vaša družina moli — Hodite pogostoma k sveti maši tudi v delovnikih, kar je le mogoče, in nobenega dneva v svojem življenji ne dajte preteči, da bi se Bogu ponižno ne priporočevali ter za njegov blagoslov ga ne prosili; zlasti pa dvignite svoje serca k nebesom vselej, kadar milo zvonenje z cerkvenih stolpov k temu vas vabi. Priporočujte se preblaženi Marii prečisti Divici, ktera je pribežališče grešnikov, izročujte se svojim angelom varhom in svetnikom, katerih imena nosite. — Molite, bratje! v kateremkoli stanu se znajdete, in nikoli ne jenjajte od molitve, kajti gorečnost v molitvi je znamenje izvoljenih; molite, da se bote zveličali; zakaj brez molitve ni mogoče v nebеса priti, pa tudi gorečih molivcov ni v peklu. —

Naj bi vas še le bolj vživo k molitvi spodbodel in tako rokoč primoral tega orožja za zveličanje se poslužiti, bom vam

II. moč prave molitve razložil. — Ponovite svojo pazljivost.

Sveti Avgustin moč molitve s tim popiše, da reče: „ molitva je pot do Boga “. Po tej poti si človek nebesa odpre, predere skoz množice svetnikov in čete angeljev se posili skoz sredo mogočnih rajskih čuvajev do nebeškega trona, zdere iz Božje roke strelo prekletstva, ter prisili vsegamogočno Bitje z njegovega veličastnega prestola stopiti, do človeške slabosti se ponižati in milost mu skazati. Molitva gre nakviško in Božjo milost na zemljo pripelje. Molitva stori človekove besede tako močne, kakor mogočna je Božja beseda. Pač je Božja beseda mogočna. Bog je le rekel: „ bodi “ in svet je bil vstvarjen; tako človek, če le moli in prosi, vse bo dosegel, tega nas Sin Božji zagotovi, rekši: Prosite, karkoli hočete, in se vam bo zgodilo “ Jan. 15. 7, — Da! smem terditi, da po molitvi človekova beseda mogočnejša postane od Božje besede, ker sam Bog, akoravno je neskončno mogočen, se je našim molitvam podvergel, kakor beremo v Jozvetovih bukvah, da „ Gospod uboga človekovi besedi. “ Joz. 10. 14.

Razgernimo sveto pismo. Ktere spričebe najdemo ondi od moči prave molitve? Z molitvijo je Mozes zmago cez Amalekiterje dosegel, ka-

kor ste že večkrat slišali, da je na hribu molil in roké nakviško deržal, v tem ko je na planjavi pod hribom huda bitva med Israelci in Amalekiterji terpela, in ne meč ampak Mozesova molitva je dala Izraelcom zmagati. Moz. buk. 17. — Z molitvijo je Jozve sonce na nebu v njegovem teku ustavil. Joz. 10. — Z molitvijo je Elija na Karmelskem hribu ogenj z nebes poklical mu daritev zažgati ter je dežja sprosil, po tem ko je tri leta in šest mescov huda suša zemljo smodila 3. Kralj. — Z molitvijo si je David sprosil odpuščenja grehov in kralj Ecehia zdaljšanja svojega življenja. Judita je z molitvijo mesto Betuljo rešila, Ester je judovski narod pred poginom otela, Salomon si je visoko modrost sprosil. — Z molitvijo se je Daniel v levnjaku zavarval, da ga niso levi požerli, in trije izraelski mladenči so se v ognjeni peči pred požarom oteli. — Tolikanj je molitva že v starem zakonu veljala. —

In kaj mislite, da v novem zakonu molitev manj velja? — Še le večo moč ima, zakaj zapečaten je z Jezusovo rešnjo kervjo, njena veljava je po Sinu Božjem povikšana, in venčana je z neprecenljivim zasluženjem našega Rešenika. Jezus Kristus je naš srednik in veliki duhovn pri svojem nebeškem Očetu; kar koli bomo v njegovem imenu Očeta prosili, vse bomo dosegli. Le razgernite svete evangelja. Z molitvijo so slepci sprevidili, gluhi so slišali, nemi so spregovorili, hromi so hodili, bolniki so ozdraveli,

gobovi so bili očiščeni, mrtvi so spet k življenju vstajali. — Sveti Peter je bil v ječi zapert, v dve ketini vklenjen, in varhi so pred durmi ječo varovali; sveta cerkva je zanj neprenahama k Bogu molila, in angelj gospodov ga je iz ječe odpeljal. — Z molitvijo postane sveti Pavel iz preganjevalca goreč oznanovavec svete vere. — Z molitvijo je sveti Gregor čudodelnik hrib prestavil. Ko je bil namreč ta svetnik za škofa v Novicenezareji, je bil namenil poleg morja prostorno cerkvo zazidati, toda nek hrib mu je nasprotoval. Kaj stori? Gré po noči na pretesni kraj, poklekne in moli, naj bi Gospod Bog hrib nekoliko odmaknil; in glej, drugo jutro pridejo delavci in najdejo prostora, kar so ga za novo cerkvo potrebovali. —

Sveto Lucijo hudobneži hočejo v nesramni kraj peljati, ji sveto vero in devištvo vzeti, ona moli in kot skala na mestu terdna ostane. — Sveto Nežo hočejo nesramneži oskruniti: ona moli k Bogu, in angelj iz nebes pride njeno devištvo braniti. — In tako dalje imamo nešteto zgledov od moči prave molitve. Resnično je, kar sveti Avgustin pravi, da kadar človek ponižno moli, njegovi zdihljeji in serčni vzdihli se nakviško valijo in kakor soglasna godba in lepò vbrana muzika v Jezusove všesa donijo, ter njegovo milo serce ganejo, ga omeče in presilijo, da On svojo milost in dobroto z vso obilnostjo nad njega razlija. Zatorej kristjan! ne boj se za svoje zveli-

čanje, ako si človek molitve: saj ga ni sovražnika, bodisi še takó strahoviten, da bi ga ti z molitvijo ne vžugal. Vem, da zapeljivi svet, tvoje slabe nagnjenja in peklenšček te hudò motijo in na poti pobožnosti zaderžujejo, pa ne boj se, Gospod je vse to previdil in močno orožje v roke ti dal, da jih boš zmagal. Moli in dušo si boš rešil. Kakor so nekdanj zidovi mesta Jeriho pred trobentnimi glasi se posuli, tako bodo vsi tvoji dušni sovražniki pred molitvijo se zvernili.

Da! celo rečem: z molitvijo bomo nebeškega sodnika zmagali. Oh! nebeški sodnik je ljut sovražnik grešnikov. Komej smo smertno grešili, že se Gospod Bog zoper nas dvigne, nas preganja s strahom pred svojo sodbo, ter nam popolnoma svojo posvečevavno gnado odvzame. Kamo bi se pred Njim skrili? kako njegovo jezo ukrotiti? — Z molitvijo. Oh moj Bog! moč tebe zmagati in ukrotiti, kadar si razžaljen, moramo le od tebe pričakovati. Mi tvojo jezo vtolažimo in tvojo pravico omečimo, če se v molitvi tebi izročimo. Zatorej svetuje sveti Avguštín rekoč: da pred Bogom vtečeš, zateci k Bogu. In tako je storil Mozes. Gospod Bog je bil sklenil vse Israelce v puščavi pokončati, ker so zlato telo molili in malikovali. Mozes se verže pred Boga in ga prosi rekoč: Zakaj se, o Gočpod! nad ljudstvom jeziš, katerega si iz Egipta izpeljal? Molim, prizanesi mu, da ne bodo Egipčani rekli: v puščavo jih je peljal in ondi pomoril „Gospod se Mozesu

oglasí ter mu reče: Pusti me, ne moli za ljudstvo, ga hočem končati, preveč me je žalilo, mu ne morem prizanesti. Pusti me, naj se nad ljudstvom zmaščujem. 2 Moz. buk. 32. Pa zakaj pravi Gospod Mozesu: pustime,“ je li Mozes mogel Bogu braniti ljudstvo štrafati? Sveti Avguštin odgovori: Bog je Mozesu veleval al molitev ga je zadrževala svojo jezo nad ljudstvo izliti. Dokler je Mozes molil, Gospod štrafati ni mogel. Oh kako lepo je bilo viditi. Mozes moli in Bogu tako rekoč roké veže da ljudstva ne morí, Mozes moli, in vsegamogočnemu brani nad Israelci se maščevati; Mozes moli in Gospod je siljen na mesto prekletstva in smerti blagoslov in življenje na ljudstvo rositi — Toliko premore prava molitva!! Še veliko lepše je viditi, da grešnik, kadar ponižno moli in solze poliva, Božje serce omehčuje in nebeško jezo kroti, njegov jezik postane ključ nebes, da si tako rekoč Bogu vkljub zaklade Božje gnade odpré, da njegovi vzdih storijo silo nebeški pravici, jo zmagajo in vkroté. — O kako močna je molitva! ona je tako močna, da vžuga vès svet, da satana potolče, da Boga zmaga in si nebesa vsvoji. „Resnično, resnično vam povem: Karkoli bote Očeta v mojem imenu prosili, vam bo dal. —

Pred blizo tridesetimi leti se je v nekem mestu na Franzoskem ljudski mision obhajal. Glej nekega dne pride mlada deklica k misionarju ter mu žalostna potoži, da njeni oče se nad misionom močno jezi, in ker ga ni mogel ubraniti, zdaj strašno preklinja in še misionarje zdaja; „in vender,“ doloži deklica, „bi to mojemu očetu treba bilo se poboljšati, ker se pred ko ne v grešnem stanu znajde. Jaz in moja mati sve v veliki skerbi za očetevo zveličanje. Prosim, svetujte mi kaj bi bilo storiti“. „Moj otrok! ji reče misionar, ti zamoreš sama pomagati. Ali ne veš, kaj je Jezus rekel, da kar bomo Očeta v njegovem imenu prosili, bo nam dal? Prosi Boga za spreobernenje svojega Očeta, in vslišana boš. — Na to deklica odide. — Za nekatere dni se verne ter misionarju pové, da je vse zastonj, da oče je še bolj nad misionom razkačen, in strašno divja. Sadaj misionar nekoliko resen postane, ter reče: „Otrok! nad tem si kriva. Ako bi bila prav molila, s ponižnim sercom, s terdnim zaupanjem v Jezusovo obljubo in stanovitno molila, tvoj oče bi se bil že spokoril. Pojdi in moli boljši kakor do sadaj — Deklica gre vsa solzna od misionarja pred altar Marije Device, ondi poklekne, svoje roké do matere Božje povzdigne in iz globočine serca za očeta moli. Za dva dni pride misionarju povedat, da oče se je spreobernal, da je pridigo od milosti Božje slišal, in je tako ganjen, da mu je terdna volja z Bogom se

pomiriti in življenje poboljšati. Stöger Himmels-
krone. —

Glejte, kako rešnično je, da molitva vse
premore, da grešnike na pot spokorenja napelje,
ter jim milost Božjo nakloni. Da bi se molitva
bolj goreče opravljala, koliko manj grešnikov bi
bilo na svetu! da bi hišni gospodarji bili prija-
teli molitve, koliko manj greha bi bilo po dru-
žinah! Koliko zgubljenih sinov in zašlih hčerâ bi
se spet na pot pobožnosti povernilo, ako bi
očetje in matere zvestejše molili! Koliko duš bi
se več zveličalo, ako bi kristjanje rajše molili.

Ljubi kristjanje! Vi se pritožite, da se
je vam težko zveličati, ker morate v sredi za-
peljivega sveta živeti, in niste v stanu vseh greš-
nih priložnost se ogibati, ter se vsakdan nove
nevarnosti v greh vam navstavljaajo; orožite se z
molitvijo, in ničesar se vam ne bo bati. — Vi
keršanski očetje pravite, da imate veliko stisk,
križev in zopernost, da vam poterpežljivosti vmanj-
kuje jih voljno preterpeti; oprimate se molitve
in moč bote dobili za vse svoje sitnosti. — Vi
keršanske matere se pritožite, da vaši otroci so
nepokorni, neubogljivi, da vaši zakonski možje
so zapravljivi pijanci; molite za - nje, in Bog bo
njih serca spreobernal, — Vi keršanski mladenči
pravite, da slabo nagnjenje vas hudo bije, da duh
je sicer voljen pa mešo je slabo, da spačeno po-
želenje vam silo dela; molite, in sami čez se bote
zmago dosegli. — Vi keršanske deklina se prito-

žite, da slabe tovaršije vas zalezujejo, da hudobni zgledi vas sleparijo, da svet vas moti; molite, in ničesar se vam ne bo bati. Molitva naj bo vselej v vaših srcih in tako bo gnada in milost božja povsod z vami. Molite, bratje! molite, sestre! in nebesa so vaše. Gospod Bog bo poprej čudež storil, kakor pa vas zapustil; zakaj zaprisegel se je, da karkoli ga bomo prosili, vse bo nam dal. Ta je oporoška, ki jo je mili Jezus s svojo lastno kervjo podpisal. Le molimo, eden za drugega goreče molimo in brez dvombe se bomo večno zveličali. Amen.

...ana! Nar večji sovražnik na svetu ste si tema ... luč.
...noina tema, vgeusne dneva bela luč; privzeti bela luč,
...na beži. Nar večji sovražnik v zlov. življenji sta si življe
...mrt, ki se poskušata za človeka od spričanja v maternim
...do zadnje ure. Kadar se loči duša od telesa. Premaga
...i življenja je konec. Nar hujši sovražnik na duši sta
...in posv. gnada božja. Kadar smrti greh storis, gnada
...duši umoriv, in duša tvoja je mrtva. Kadar pa gnada
...dobiv, greh v svojim srcu zamoriv in tvoja duša po
...tis opet oživi, kar se je nam Kristjonom povikral
...pri sv. Krstu. - Kadar nas je namreč porodila naša klem
...dala nam je čisto življenje; bilo je živo naše telo, naš
...duša pa mrtva. Kadar pa nas je porodila sv. kat.
...cerkev, naša duhovstia mati, dala nam je svet sv. krst
...čisto življenje. Oživela je naša duša prijemča posv.

Čudno bilo je naše prvo telesno rojstvo, vendar
pa je naše drugo duhovno prerojenje skoz sv. krst, ov
w. Paul pravi v 1. korin. listu: Bratje, kateri koli smo
v Jhu smo krščeni v njegovi smrti; kakaj skoz Jea
se greh premagan, in zaslužena nam posr. gnava bo
w. krst smo gnava božja prejele, izvinnu v vsm
greham odmrli in oživil na dšci. Ako smo v krstni

V. POGOVOR.

Tudi majhnih grehov se moramo varovati.

odmrli, tako tudi živimo stanovitno z njim v gnavi bo
nas greh več zmagal ne bo. Krstni je umrl (Paul) za gr

„Kdor ne porajta majhnih reči, bo
sčasoma padel.“ Ekleziastik XIX. 1.

kdaj pa Bogu živi. Tudi mi smo skoz sv. krst grehn o
živimo sedaj daj Bogu v krst. Jez. Gosp. našim. Pokonč

Ljubi kristjani! Strašna reč je pač smer-
ten greh, on nas ljubezni oropa, svetega Duha
od nas spodi, nas odpelje od našega pravega
cilj in konca — od Boga, usmerti našo dušo, nam
nebesa zapré in pekel odpré. Strašna reč je
smerten greh. Tega smo se une dni prepričali,
ko smo grešnikovo malopridnost in pa nasledke
smertnega greha premišljevali. Zaupam, da slehern
zmed vas, dragi bratje! je spoznal gerdobo tega
peklenskega poroda — smertnega greha, in terdno
sklenil se ga na vso moč ogibati, celo raje živ-
ljenje dati, kakor pa samo z edinim smertnim
grehom se še kadaj omadežati.

Ali glejte, moji preserčni bratje! kdor
hoče že na tem svetu pri kakem kralju visoko
čast doseči, mora že v niskih službah zvest biti;
tudi vemo iz svetega evangelija, da le skerbni-

grešnih nagonov sičar ne moremo, pa strahovati sv
grešne nagobe, to moremo. Nas premaga greh, na dšci
zgubimo gnava božja — pravico do sv. nebes, uae dobre v
zgube svoje večno ceno. Premagam o mi, vsehna, lahko

ma hlapecoma je Gospod rekel: „prav, dobra in zvesta hlapca, ker sta bila v malem zvesta, vaj bom čez veliko postavil; pojdiva v veselje svojega gospoda.“ Unemu hlapcu pa, ki z ednim talentom kupčevati ni hotel, mu ga je vzel in še v vnanjo temo ga vergel, Mat. 25. S tem je nas sam Jezus podučil, da ako hočemo s pomočjo božje gnade smernih grehov se varovati in v nebeško veselje priti moramo že v majhnih rečeh zvesti biti, se moramo že majhnih grehov ogibati, si moramo prizadevati že naše majhne vsakdanje majhne slabosti ozdraviti; zakaj slišali ste, kaj modri Siracid pravi: „Kdor ne porajta majhnih reči, bo sčasoma padel“ kdor se majhnih grehov ne varje, bo sčasoma v smertne grehe zabrodil.

Ta resnica je tako očitna, da vsi cerkveni učenci jo v spomin vzamejo, in vse pobožne duše so nje tako prepričane, da usakdan britke solze čez svoje slabosti in čez majhne pregreške drugih ljudi točijo. Ker se pa bojim, da marsikteri zmed vas bi vtegnil to resnico pre malo poznati in si njo k sercu vzeti sim namenil dans vam dokazati, da tudi majhnih grehov se moramo varovati, in sicer iz sledečih vzrokov:

1. Ker tudi majhni grehi Boga razžalijo; 2. ker tudi majhni grehi našo dušo omadežajo in ljubezen ^{božjo} zmanjšajo; 3. ker majhni grehi nam vzrokujejo hude časne kazni; 4. ker majhni

grehi nas malo po malo v smertne grehe napeljejo. — To bom vam razložil, prav pazljivo poslušajte.

Majhen greh je malo prelomljenje božje zapovedi. Po malem grehu se človek sicer ne loči od svojega pravega cilj in konca, in Boga ne zgubi, temuč le oddaljša se od njega nekoliko enako unemu, ki v sonce gleda, pa zmeraj bolj od sonca se oddaljuje. Tak človek sicer posvečavno gnado božjo v sebi obderži, in na poti, ki v nebesa pelje, stoji, pa čisto vseh pripomočkov, ki so nam potrebni k Bogu priti, se ne posluži; zato pravimo, da mali grehi nas za čas zaderžujejo, da k Bogu ne moremo in v večno veselje ne pridemo. In to že bi imelo pobožno dušo pred malimi grehi varovati. Pa presodimo bolj na tanko na sledke malih grehov:

1. Tudi majhni grehi Boga razžalijo.

Veste da Gospod Bog je popolna svetost, zato je on sovraži vsako nepopolnost; mali grehi so pa nepopolnosti božjih stvar, zato je pred Bogom gnusoba. Za tega del pravijo učeniki bogoslovci, da en majhen greh stori Bogu več krivice kakor mu poveljčanje vseh svetnikov skupej slave daja. Vsi cerkveni učeniki terdijo, in sam Bog je sveti Katarini iz Genove razodel, da naj majhni greh je hujši kot pa vsi drugi zlegi skupej na tem svetu, in sicer iz edinega vzroka, ker mali greh Boga razžali. Ako

bi ti po tem takem z majhno lažo zamogel odverniti kervave vojske, hudo lakoto, strašno kugo, velik pogor, ne smeš je storiti, da ne bo Bog razžaljen. Ako bi ti z majčkino grešno jezo doseči mogel poboljšanje vseh grešnikov, spreobrenenje vseh nevernikov, rešenje vseh vernih duš iz vic, ne smeš se ji vdati, da ne bo Bog razžaljen. — Mali greh Boga tako razžali, da, ako bi mogoče bilo, da bi svetnik v nebesih, ki v večnem veselju božje obličje zavživa, z naj majnim grehom se omadežal, bi bil v tistem hipu od božjega obličja odločen in nagloma kot strela pahnjen v težke vice, naj bi ondi v hudem terpljenju se pokoril svoje malenkosti.

In kaj mislite, da je lahko majhnih grehov se spokoriti? Sveti Tomaž in modri Suerec nas učita, da vse človeške dobre dela in vse spokorenje od naše strani niso v stanu božji pravici za edini mali greh zadostiti. In sam Bog je sv. Katarino iz Siene podučil resnice, nji rekoč: Moja hčer! ali ne veš da vse terpljenje, ki bi ga tvoja duša prestati zamogla, bi ne bilo dostojno spokorenje za naj majni greh, zakaj vsako razžalenje, ki se meni, neskončnemu bitju stori, terja neskončno zadostenje? Denimo, vsi nebeščani bi pred božji prestol pokleknili, in svoje zasluge v zadostenje edinega malega greha Bogu podarili, Serafini svojo ljubezen, očaki svojo terdno vero, preroki svojo božjo serčnost, apostelnji svoje goreče oznanovanje sv. evangelja, mučenci

svojo prelito kri, device svoje devištvo, spoznavci svoje spokorenje, in prečista Devica Marija svojo neomadožano svetost, vse bi prazno bilo. Vse te zasluge, vsa ta svetost nimajo dostojnega zadostjenja za samo en mali greh, zakaj nobeden ne more ne za svoj ne za greh svojega bližnjega Bogu zadostiti. Tako razžalenje božje so mali grehi.— In ti človek! tako malo na majhne grehe porajtaš. Pojdi z menoj na hrib Kalvarje, ondi ti hočem pokazati, kako Boga hudò razžalijo tudi majhni grehi. Poglej Jezusa na križu visijočega. On je bil ranjen zavoljo naših hudobij, on je bil ranjen zavoljo naših malopridnost in je umerl zavoljo naših pregreh, in vedi, da tudi zavoljo malih grehov je umerl, naj bi tudi za letè božji pravici zadostil. Iudje so ljubeznivega Jezusa križali, grešnik ga križa z vsakim smertnim grehom. Iudje so pa tudi Jezusa zasramovali, v obraz mu pljuvali in žlepnice dajali, po besedah cerkvenih učnikov tudi ti človek z vsakim malim grehom Jezusa zasramuješ, v obraz ga biješ in v sveto obličje mu pljuvaš. In ti malih grehov ne porajtaš! Torej se tebi zdi le malenkost Jezusa zasramovati, žlepnice mu dajati, v presveti obraz mu pljuvati? Oh človeški otroci, ki slabo imenujete dobro, in dobro kličete slabo, ki temo v luč in luč v temo spreobračate, zakaj ljubite in iščete zmeraj le laž? Gorjé vam, ki hudobijo seboj vlečete kot dolge verige, in s svojimi malimi grehi obračate kakor z ojesi vozá! Spoznajte enkrat res-

nico. Svetniki v nebesih se zbojijo pri spominu na male grehe, senca malega greha angele straši in nebes kraljico osupne; človek! tresi se tudi ti, in jenjaj enkrat nebeškega Očeta z malimi grehi žaliti. —

2. Tudi mali grehi našo dušo omadežajo in ljubezen božjo zmanjšajo.

Vsak majhen greh je madež, nesnaga, gnjusna rana, ostudna goba, ki našo dušo omaže oskruni in onečasti. Te resnice nas podučé cerkveni učeniki. Sveti Bazilj pravi: Majhen greh je nesnaga, ki otemni žar nedolžnosti in zmanjša vrojeno lepôto duše“. Sveti Cezar Arlečan govori: Majhen greh je ostudna goba, ki sicer duše ne umori pa jo vso pokrije s svojo gerdôbo in gnjusobo“. Sveti Avguštin uči: „Mali greh je gerda rana, ki nas v očéh nebeškega ženina nesnažne stori in nevredne njegovih čistih poljubov,“. — Iz tega slehern spozna, kako je treba tega dušnega madeža se varovati. V životopisu svete Katerine iz Genove se bere, da ta svetnica je rekla; ako bi človek gnjusôbo malega greha prav spoznal, svesta sim si, da raje bi živ padel v ognjen plavž kakor pa v edin majhen greh dovoljil. Sveti Janez Krizostom je celo obstal, da bolj ljubo bi mu bilo, da bi ga Satan obsedel, kakor pa da bi v majhen greh dovoljil. Tako so svetniki tudi male grehe živo sovražili: in prav so imeli; zakaj tudi majčken greh je nezvestoba stvari do svojega stvarnika, je djanje proti postavi in zdravi pame-

ti, je rogoviljenje zoper neskončnega dobrotnika, je krivica zoper božjo vsegapričujočnost, in zasluži svojo štrafo, kakor je dvoran kazni vreden, kateri se pred svojim kraljem nespodobno zaderži in dobrega vladarja sramoti. Oh! in mi tolikokrat brez vsega strahú, brez vsega pomislika v take male grehe pademo!

Odtod pride, da mi svetega žara prave božje ljubezni v sebi ne čutimo; mali grehi ti nebeški plamen v našem sercu dan za dnevom manjšajo in so duši ravno to kar vodene kaplje, ki zaporedoma v ogenj cankajo, in ga moré. Zato-rej opominja sveti Lovrenc Justinjan rekoč, da pravi služabnik božji se mora naj manjšega greha ogibati, ako noče kmalo viditi, svojo ljubezen se hladiti in merzlo postajati. In prav je govoril, saj prava ljubezen je nevkontljivo nagnutje in prizadevanje Bogu v vsih tudi v naj majnjih rečéh dopasti; pa ljubezen po svoji natori ne napreduje, se pa manjša; in ona se manjša po malem grehu, zakaj naša volja se naveže na stvar in ljubezen do Boga oslabi, tako se stori začetek ločitve med Bogom in našo dušo, in naša ljubezen se ne le zmanjša, ampak sčasoma se celo zgubi.

Glejte žalostno resnico, da mali grehi nam dušo omadežajo. Presodite sadaj vi, ki na te malenkosti nič kaj ne porajtate, presodite vi, ki male grehe doprinašate, kakor da bi vodo pili, presodite, kako kaj z vašimi dušami stoji. —

3. Mali grehi nam vzrokujejo hude časne kazni.

Veste, da nič omadežanega v večno veselje iti ne more, tako je sam Jezus učil; po tem takem, ako hočemo zveličani biti, se moramo vseh svojih tudi naj manjših grehov spokoriti. To spokorenje je zlo težko, da! celo nemogoče, ako bi ne bil nam mili Jezus s svojo rešnjo kervjo v pomoč prišel; zakaj človek zapade po vsakem malem grehu hudim kaznim, ktere mora ali na tem svetu ali pa po smerti v vicah prestati, če hoče pred božje presveto obličje priti.

Te resnice se prepričati, odprimo sveto pismo in pogledjmo, kako je Gospod Bog že na tem svetu nektare ljudi, celo bi rekel — svoje prijatele zavoljo malih grehov štrafal, naj bi mi enkrat modri postali in popolnoma se varovali Boga žaliti, če hočemo po ravni poti zveličanje doseči. — Mozes ki je bil tako velik ljubitelj božji, da Bog se je ž njim pogovarjal kakor prijatelj s svojim prijatelom, je enkrat v mali greh padel, dvomil je namreč, ali bo iz suhe skale voda tekla, in dvakrat je po skali s svojo čudovitno šibo udaril. In Bog ga je za tega volja s smertjo kaznil. Veselje izraelsko ljudstvo v obljubljeni deželo peljati mu je Bog prekratil, mu ukaže na goro Nebo iti, samo od dalječ lepo deželo ogledati in ondi umreti. V. Moz. buk. 34. — Oza je bil posten mož v Izraelu. O svojem času ukaže kralj David skrinjo zaveze iz Abinadove hiše v hišo Obededoma Getejca peljati. Se napra-

vi nov voz, na voz se skrinja zaveze položi, vprežejo pitanih volov in skrinja zaveze se pelje z veliko častjo. Oza ima povelje voli goniti. Pri-
dejo do stoga Nahonskega, kjer je bila slaba pot, voli nekoliko v stran potegnejo, Ozu se zdi, da voz bi se utegnil zverniti, nagloma stegne svojo roko, in pozabivši, da Bog si zamore sam pomagati in da on se ne sme skrinje zaveze dotakniti, podloži svojo ramo ter božjo skrinjo prideržuje. Gotovo je bilo to le majhen greh, vendar Gospod Bog se je nad Ozom razserdil, ga je udaril in Oza se mertev na tla zgrudi. II. kralj. 6. — Kralj David se nekoliko prevzame in z majhino oholostjo ukaže svojo ljudstvo prešteti. To Boga razžali, mu pošlje kugo v kraljestvo, in 70.000 ljudi poduši. II. Kralj 24. — In enakih izgledov imamo še obilno v svetem pismu. Res je sicer, da zavoljo svojega ljubeznivega Sina Bog Oče z nami več milosti ima, vendar tudi v novi zavezi enakih dogodb ne manjka. Učeni Kasian nam pové, da puščavnik Mozes, velik služabnik božji, je nekdaž nekoliko sam na sé pozabil, in terdo besedo rekel drugemu puščavniku Makarju, in glej kazen božja ga je zadela; Bog je dovoljil, da Mozes je bil od Satana obseden, in hudo terpinčen, dokler se ga ni Bog usmilil in nečistega duha oprostil.

Glejte, tako Bog štrafuje male grehe že na tem svetu. Resnično spoznati moramo, da tudi mali grehi so pred Bogom gnusoba, ker jih on

s smertjo kaznuje, da so zlegi strašni, ker se nebeška pravica tako hudo nad njimi grozi. Kaj pa še le bo na unem svetu — v vicah? Tukaj imamo Boga še očeta, ki z nami milostljivo ravna, na unem kraju pa — v vicah bo samo sodnik, ki bo hotel do zadnjega vinarja poplačen biti. Moj Bog! kaj bo tam, kjer naj manjši greh ne bo brez kazni ostal? Kaj bo tam, kjer so take štrafe za male grehe odmerjene, da so večji memo vsega, kar se zamore na tem svetu terpeti, celo kar se zamore strašnega misliti, kakor cerkveni učeniki terdijo. Oh keršanska duša! spomni se na tisti strašni ogenj, od kterega si že večkrat slišala, da se duše v vicah svojih malih grehov v njem čistijo, in vedi, da z vsakim malim grehom se ga dolžna delaš, se vanj napravljaš, in čim več malih grehov storiš, tem več časa se napravljaš ga prestajati. Moj Bog! mi vse to vemo, in vendar vsakdan v male grehe pademo. Resnično, mi smo bedaki. Ako bi mi vedili, da, če neko pregreho storimo, bomo očitno na tem svetu sožgani, gotovo mi bi se je varovali; in mi terdno vemo, da za male grehe bomo v vicah goreli, pa vendar se jih ne varjemo. Ali se ne pravi to resnično znoreti? Oh slepôta kervavih solz vredna! Oh Gospod razsviti naš um, stvari v našem sercu boljšo voljo, in presuni nas s svojim svetim strahom, daj nam gnado vsega greha se varovati.

4. *Mali grehi nas malo po malem v smertne grehe napeljejo. —*

Gotovo je, da mi se zamoremo le s pomočjo božje gnade vsega greha varovati: Gospod Bog pa nam svoje gnade po nekaki versti in nekterih stopinjah deli; prvič nam dá le nekoliko gnade, in če smo tiste se prav posluživši v malih rečéh zvesti bili, nam podari pa večjo gnado da ž njeno pripomočjo smo kos v velicih skušnjavah stanovitni ostati. Ako mi pa že v malih rečéh zvesti nismo in ž njegovo gnado pridno ne delamo, tudi on nam svoje gnade ne pomnoži in odtod pride, da v večjih skušnjavah pademo in dušo si smertno ranimo. Zatorej pravi modri Sircid: „Kdor malih reči ne porajta, bo sčasoma padel.“ Ekl. 19. 1 in sveti Tomaž uči, da pogosti padci v male grehe so napotvanje v smertne grehe, in pa vsi cerkveni učenci to terdijo. Sveti Avguštin prilika male grehe vodenim kapljam in reče: kakor vodene kaplje, ki zaporedoma v barko cankajo, sčasoma barko potopé, ravno tako pogosti mali grehi dušo slabé in malo po malem jo vtopé v smertne grehe; zatorej opominja rečeni učenik, da ne smemo misliti, da mali grehi so majčkina reč, čeravno so sami na sebi le malenkost, vendar utegnejo po številu velikoča postati; in sveti Gregor doloži rekoč; Vselej gredó mali grehi pred velicimi, in noben človek ne postane naenkrat velik hudobnež, marveč le korakoma pride do gerde pregrehe.

Ali pokaj bom vam to resnico bolj jasno dokazoval, saj jo sami iz lastne skušnje poznate.

Če v svoje življenje pogledate, najdete da le malo po malem ste tako dalječ prišli in v take pregrehe se zavalili, ki so vas pred svetom v sramoto in pred Bogom v sovraštvo pripravili; najdete, da le čas za časom ste vi vest in dušo s takimi malopridnostmi ranili, ki vam sadaj britkost delajo in pred smertjo se tresti storijo; najdete da le od stopinje do stopinje, ste se v take gerdobe pogreznili, ki vam sadaj pozemeljsko življenje grenčijo in s strahom pred večnostjo navdajajo. Oh, da bi moja beseda saj nekoliko zaleгла, s katero pred malimi grehi vse svarim, naj bi v smertne grehe ne padli! Oh! da bi saj mladi ljudje nad vami očitni grešniki izgled si vzeli, kamo da človek pride, če se v prvem začetku malih grehov ne ogiba! da bi mi vsi solze spokornikov vedno premišljevali in tako napotvani bili v majhnih rečéh Bogu zvesti ostati, naj bi nam treba ne bilo takih grenkih solz polivati. — Da! moji ljubi bratje! vam rečem, da kdor se v malih rečéh Boga in njegovih zapoved zvestò ne derži, hudo se mu bo godilo, zakaj večidel se ga šestero dohovnih slabost polasti, namreč: on nima gnade vse prav in pobožno govoriti; on ni v stanu vse prav misliti, zastopiti in zapomniti; on nima gnade vse tako ljubiti kakor se spodobi; on nima moči pravi namen vedno v sercu obuditi, v ti svet se zateleba, in za nebesa si nobenega zaklada ne spravlja: in zadnič on nima gnade duhovne tolažbe, ki je mi v tem življenju

tako pogostoma in posebno pa na smertno uro potrebujemo, marveč njemu se bodo svete besede spolnile, ki jih sam Gospod Bog govori rekoč: „Vi ste zaničevali moje sovete, zatorej se bom tudi jaz vam na vašo smertno uro posmehoval“.

Prigov. 1. Zatorej, moji dragi kristjani! varujmo se majhnih grehov, ker smo se prepričali, da tudi mali grehi Boga razžalijo, da našo dušo omadežajo, in ljubezen božjo zmanjšajo, da nam hude časne kazni vzrokujejo, in malo po malem celo v smertne grehe napeljejo. Varujmo se tudi malih grehov, da si bomo bolj svesti večnega zveličanja.

V životopisih služabnic božjih beremo sledečo mikavno povestico od svete Melanie, ki nam vtegne v lep poduk služiti; Melania, še le pet let stara, je že neporedna živela in polna nespodobnih razvad bila. Sadaj nji še mati odmerje, in ona svojega dobrega očeta Izidora po imenu ker nič slušati noče, vselej in povsod mu odgovarja, jezlja, nobenega človeka pri miru ne pusti, vsakemu vé kak gerd perimek dati, noče moliti, neznano kleti pa gladko zna, v cerkvi se nespodobno zaderži, z eno besodo dete je bilo polno napčenost in slabih razvad. Oče jo sicer z lepo podučuje, svari, prosi, k dobremu priganja z besedo in lepim zgledom, ter za njo k Bogu zdihuje, ker

vedno prosi, da bi jo razsvetlil in ji pravo pogumnost dal, toda vse to ni še nič pomagalo. Okoli dvanajst let stara Melania preiskuje in premeta neke cape po stari skrinji in na dnu tiste najde britko martro, ktero je bila še njena ranjca mati v tisto položila; vzame jo, ogleduje, in kakor da bi ne vedila, kaj je, čigava podoba je, prinese britko martro svojemu očetu, ter ga upraša nemarno kot vselej: Oče kaj pa je to?

Očenji pohlevno odgovori; To je podoba križanega Jezusa našega Odrešenika. Deklič prasha dalje: Kdo pa je Jezus? Oče vës prijazen nji reče: Ljubi otrok kokoljkokrat sem ti že povedal, pa si vselej pozabila. In sadaj jo oče poduči bolj na široko, da Jezus Kristus je sin božji, pravi Bog od vekomaj, da se je zavoljo nas učlovečil, da je zavoljo mojih tvojih in celega sveta grehov na križu umerl. — Dekliču se sicer te besede čudne zdijo ji pa vender nekoliko v serce sežejo, rahleje govori, in skoraj jokaje vpraša očeta: Kdaj sem pa jaz Jezusa toliko razžalila, in kdaj take grehe storila, da bi bil Jezus zavoljo njih na križu umreti mogel? Oče ji odgovori, da je ona že velikokrat Jezusa razžalila, z nespodobnim zaderžanjem v cerkvi, na cesti, ker nikogar pri miru ne pusti, in vsakemu gerde perimke daje, z grehi proti meni, ker me ubogati nočeš, mi le odgovarjaš in jezljaš — Glej otrok! to so grehi, ktere si storila, kteri Jezusa žalijo in vnovič na križ perbijajo. Melania to slišati, se

začne jokati, gnada božja je v nji delati pričela. Ona prosi očeta, da bi ji božjo martro podaril. Oče ji jo dá, in deklíč raspelo vzame, stisne, poljubi ter ž njim v svojo izbico hiti; se v tisto zaklene, celi dan pred Jezusom kleči, prosi odpuščanja, zdihuje in moli tako: „Oh ljubi Jezus! kolikrat sem jaz vender tebe razžalila, (tukaj našteva svoje grehe in spozna ter reče) jaz, jaz sem vzrok, da so te tako neusmiljeno na križ perbili, mučili in umorili; pa ljubi Jezus! ko bi bila jaz to dobro razumela, da te grehi tako žalijo, nikdar bi jih ne bila storila: prizanesi o Gospod! meni in moji nevednosti. Čez nekoliko dni je bila Melania vsa drugačna, vsa spremenjena, vsa poboljšana. Kdar se ji je kaj zopernega primerilo, je pritekla k svojemu Jezusu in njemu je svoj križ tožila. Če jo je kdo razžalil, se ni več jezila, na svojega Jezusa se je spomnila. Očeta je rada ubogala, pobožno in veliko molila in popolnoma se je vseh grehov varovala ter do konca življenja Jezusa zvesta ostala.

Tukaj imate lep izgled, kaj gré vam storiti, če hočete popolnoma prijateli božji biti. Melanine neporednosti so bili le mali grehi, njena mladost nam dá tako soditi; ali kam bi bila prišla, ako bi se ne bila pred Jezusom slabim razvadam odpovedala? — Zmeraj bolj in bolj bi se bila v greh topila, v smertne pregrebi se bila pogreznila, in morebiti bi ne bila nikdar zveličana, nikdar svetnica, marveč nesrečna,

kakor je tolikanj duš nesrečnih, ki so v mladosti po njenem živele. Da bi jaz mogel vam pekel odpreti in vse tiste duše pokazati, ki so nekdam le tako nepremišljeno kakor Melania živele, sčassoma pa v velike grehe zabrodile in zadnič v peklenski ogenj padle, vi bi stermeli in pred malimi grehi se stresli: jaz sem si svest, da vsi bi z enim glasom zaupili: Raje umerjem, kakor še edin mali greh storim. Da bi jaz zamogel vam pokazati tisti prostor v peklenškem brezdnu, kteri je za vsacega zmed vas namenjen, ako se ne bodete majhnih grehov varovali, kakor ga je sveta Terezija vidila: gotovo bi trepetali in celo življenje svoje pretečene male grehe objokavali po zgledu zveličanega Alfonza Rodrigeca, ter noč in dan bi vpili: očisti me gospod mojih skrivnih zmot in zavoljo plujih grehov prizanesi mi.

Ljubi moji bratje! storimo dans pred usmiljenim Jezusom kakor sveta Melania terden sklep vsega tudi naj manjšega greha se varovati, in vedno nad seboj čuti, da ne oči, ne ušesa, ne jezik; nobeden ud našega telesa, in tudi naj manjše gibanje našega serca nas ne zapelje Boga žaliti. Zoperstavimo se vsem skušnjavam, s kterimi nas utegne Satan, ta svet in naše meso moliti, ter vsadimo čez vse ljubezen božjo v svoje serca; če to storimo, pravi sv. Prosper ne bo v nas ničesar več, kar bi še ubogalo vabljenju greha. Pokleknimo po zgledu svete Melanie pred

sveti križ in recimo: Moj Bog! jaz te ljubim
čez vse, in raje hočem pred celim svetom osra-
moten, raje do smerti bolan biti, raje tudi vmreti,
kakor pa z naj manjšim grehom te razžaliti. Se
ti zaprisežem, ljubeznivi Jezus! da, ako bi z majhi-
no jezo ali z majckino lažo odverniti mogel vse
zasramovanje ljudi, in ako bi tudi čast celega sve-
ta in ljubezen vseh ljudi doseči imel, nočem je
storiti, nočem tebe, moj Jezus, nikdar več z naj
manjšim grehom razžaliti. Prizanesi mi, presveta
Trojica! vse moje pretečene tudi naj manjše gre-
he, in ne hodi s svojim služabnikom v sodbo,
preden se jih popolnoma spokorim in v Jezusovi
rešnji kervi čisto omijem. Amen.

sveti križ in rešene. Moj Bog! Jax te hvalim
— vse, in rajsko pred celim svetom osta-
molen, raje do smrti bolan bil, raje tudi vmeri-
— la, pa naj manjšim grehom te razžaliti. Se-
li zaprisežen, pobožni Jezus! ako bi v najši-
no jeto ali v najhujšo jazo odvrtiti mogel vse
razstreljive ljudi, in ako bi tudi čast celoga sve-
ta in jakega vseh ljudi doseči hotel, nočem jo
stoliti, nočem tebe, moj Jezus, nikdar več s naj-
manjšim grehom razžaliti. Trisanesi naj, presvela
Trojica! vse moje pretečene tudi naj manjšo gre-
ho, in ne hodi s svojim slabašnikom v sodbo.
prečen se jih popolnoma spokorn in v Jezusovi
rešitvi krevi čisto očistem. Amen.

VI. POGOVOR.

Jezusova ljubav do nas.

„*Veči ljubezni od té nima nihče, da bi kdo svoje življenje dal za svoje prijatelje.*“ Janez XV. 13.

Ljubezen — ta je naj važniši beseda na svetu in zaznamva žlahtnejše počutke človeških sere. Pervi začetek pa imela je ljubezen v nebesih, ali ne samó v nebesih, marveč celo v naj milostljivšem oserčji nebeškega Očeta, ter je z Bogom vred večna; zakaj Bog je ljubezen, pravi Apostel, On je nas z večno ljubeznijo ljubil. V tej večni ljubezni je Bog človeški rod vstvaril, je zanj skor vse veke pe očetovsko skerbil, in čeravno mu je vedno nepokoren in nehvaležen bil, ga je vender milostljivo pred poginom ohranil in z neštevilnimi dobrotami obdaroval. Še več. Ker je bil človeški zarod po grehu taki nesreči zapadel, ktere se sam po sebi rešiti ni mogel, mu je sam Bog pomagat prišel v drugi osebi presvete Trojice, ter ga je večne nesreče otel in spet z razžaljenim nebom sprijaz-

nil. Sin Božji je za grešnega človeka na zramotnem križu umerl in Očetovo pravico zanj vtolažil. Resnične so besede, da „Bog je svet – človeške otroke – tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da, kdorkoli vanj veruje se ne pogubi, narveč ima večno življenje.“ Jan. 3. 16. Tako, glejte se je večna ljubezen Božja po vesolnem svetu razlila, in kakor nebeška aloe z žlahtno dišavo človeške serca napolnila, da se sadaj njihovi naj svetejši počutki z besedo „ljubeznijo“ zaznamljajo.

Mi poznamo Jezusa Kristusa. On je edinorojeni Sin živega Boga, je Bog in človek skupaj, je naš naj večji dobrotnik; po Njem se je zverhana kupica bozje ljubezni popolnoma nad človeške otroke razlila; kajti On je nas rešil pogube, tako nas ljubil, da je sam sebe za nas dal; „Gal. 2. 20.“ svoje življenje je za nas postavil, smert je za nas storil, svojo presveto rešnjo kri je za naše duše pretil, in „veči ljubezni od té nima nihče, da bi kdo svoje življenje dal za zvoje prijatelje“. Vse naše dobre dela pred Bogom Očetom le tolikanj veljajo, kolikanj so operte na Jezusovo rešenje, tolikanj so deležne Jezusovega zaslužnja, kolikanj so poškropljene z Jezusovo rešnjo kervjo. Nobeden v nebesa priti ne more, kakor po Jezusu, ker on je pot, resnica in življenje. Oh mili Jezus! ti si nas pač neskončno ljubil, da si naš dobri pastir biti blagovolil, da si svoje življenje za nas, svoje ovce dal, in ne pripustiš, da bi peklenski volk nas podavil in razstergal. —

Ljubi kristjanje! dvignite svoje glave, pripravite svoje serca, o Jezusu se hočemo dans pogovarjati — o našem ljubeznivem Jezusu. Včeraj sem vam molitvo priporočaval, pa sem rekel, da vse naše molitve le tolikanj vrednosti imajo, kolikanj jim mili Jezus pridene, ker ste slišali, da kar bomo Očeta v Jezusovem imenu prosili, nam bo dal. Dans tedaj se spodobi, da Jezusovo ljubezen do nas preišljujemo, in da me bote ložeje zastopili, v tem imenitnem predmetu tri resnice zastavim:

1. iz ljubezni do nas se je mili Jezus večlo-večil in naš brat postal;
2. iz ljubezni do nas je več let nebeške res-nice razkladal in naš učenik bil;
3. iz ljubezni do nas je s svojo bitko smert-jo na križu nebeški pravici za nas zadostil in z našimi dušami se zaročil.

Gotovo smem reči, da od teh se ne dá lep-ših resnic vam v premislik osnovati; zatoorej se nadjam, da me bote z vso pazljivostjo poslušali.

Ako bi se vam povedalo od kakega kralja na svetu, da večkrat svoj kraljevi prestol zapustivši se preobleče v oblačila svojih deželjanov in gré obiskat reveže v siromaških bajticah, kakor res beremo od Ljudovita devetega, francoskega

kralja: in ondi med uboge se vsede, po bratovsko se z njimi pogovarja, prijazno jih tolaži, solze jim iz bledih lic briše, ter jih milo uči, kako bi si življenje polajšati utegnili; jim dobroserčno svetuje, kako bi si iz revšine pomagali, ter velike milošine med nesrečne deli, naj bi jih v bolezni ozdravljaj in v ubožtvu obogatil; ako bi se vam od takega kralja še povedalo, da vse svoje premoženje razdá, naj bi dolgove svojih podložnih poplačal, in je v ta namen tudi kraljevsko krono zastavil; pa ker ta ni še tolikanj izdala, da bi ljubljene deželjane vseh sitnih težav rešil, gre in sam sebe za vseh dolg svojih podložnih v poroku dá, ter se prostovoljno veriteljem sužnika stori, naj bi le vsi deželjani prosti in srečni bili; ako bi se vam od takega kralja povedalo, in vas vprašalo: kaj se vam dozdeva, ali je on vreden, da ga vsi ljubijo in in časté? obljubim, da vsi bi z enim glasom odgovorili, gerd nehvaležnež je, kdor ga serčno ne ljubi. — Kar sem le v priliki zastavil, čisto vse in še veliko več storil je za nas ljubeznivi Jezus Kristus. Prepčajmo se:

1. Jezus Kristus se je iz ljubezni do nas včlovečil in naš brat postal. —

V veliki stiski so zdihovali človeški otroci, odkar jih je peklenški okrutnik po vrojenem grehu podjarmil. Vse stvari so se bile zoper človeka spuntale, on je bil hudim boleznim zapadel in smert ga je v oblast dobila, človeški razum

je od dne do dne bolj pešal, pamet jim je žalostno zatemnela, ljudje so po duhovni tamoti taval; spoznanje pravega Boga se je zgubovalo, in Adamovi otroci so neporedniše od živine živeli; od nebes so svoje poglede odvernili, so malikovati začeli, in z naj grešnimi ostudnostmi se skrunili; z eno besedo — od vseh družih stvari na vesolnem svetu so človeški otroci naj nesrečniši bili.

Sin Božji, ki je z Bogom Očetom in svetom Duhom vekoma v nebeški časti kraljeval, viditi neizmerno nesrečo človeštva, se mu milo stori nad revšino po Božji podobi vstvarjenih ljudi, On se ponudi Bogu Očetu nebeški prestol za čas zapustiti, na zemljo stopiti in človeštvo solznega siromaštva oteti. Se sgodi. „Beseda je meso postala in med nami prebivala“. Jan. 1. 13. Jezus se včloveči, iz ljubezni do nas pošlane naš brat, in med nas Adamove otroke prebivat pride, ne zato, da bi nas grešnike strahoval, kaznoval, ali pogubil, marveč naj bi nas naše nesreče rešil, greha očistil, Bogu služiti učil, nam v dušnih in telesnih zadevah nakviško pomagal, s svojo neumerjočnostjo nas oblekel in večno srečo nam daril. On je prišel, pravi sveti Evangelist, da kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje“ Jan. 3. 16. Resnično pri Jezusovem včlovečenju se ne dá misliti družega namena memo njegove neizmerne ljubezni, kajti „Bog ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil, marveč da bi bil svet po njem zveličan“. Jan.

3. 17. Jozus se je ljubeznivo ponižal do človeške slabosti, naj bi človeško do nebeške časti povišal; On — vsegamogočni je postal slaboten, naj bi našo slabost pokrepil; večni je postal vmerljiv, naj bi nas nevmerjoče storil; najsvetejši se je podvergel terpljenju, naj bi nam iz terpljenja do svetosti pomagal; začetek življenja se je smerti podvergel, naj bi našo smert spremenil v večno življenje; Sin Božji postane človekov sin, naj bi mi otroci Božji postali. Tako je Jezusovo včlovečenje popolnost vsega nebeškega blagoslova, vsega našega zveličanja; je vesela dogodba, ktere se spomnivši bi moral vsak clovek na kolena pasti, oči nakviško dvigniti, Boga ponižno počastiti, in vse občutke svojega serca v naj gorkejši ljubezni milemu Jezusu za vselej aldovati.— Jezus, pravi živi Bog, nebeškemu Očetu popolnoma enak, se je iz ljubezni do nas včlovečil, svoj nebeški prestol je zapustil, na zemljo doli stopil, našo človeško natoro na-se vzel in naš brat postal! Da, nezapopadljiva ljubezen Božja! In nam se je dobrota in ljubezen Božja, našega Zveličarja, prikazala. " Tit. O. 4. Da! moj presladki Jezus! tvoja ljubezen do nas človeških otrók je pač neizmerna v visokosti, neizmerna v dolgosti, neizmerna v globokosti, neizmerna v širokosti. Ti, ko si bil v Božji podobi, nisi v rop štel Bogu enak biti, si sam sebe v nič storil, si podobo hlapca na-se vzel, in človeku se vpodobil,, Fel. 2. 6-7.

Grešnik! ali si že kdaj premišljeval to neizmerno Jezusovo ljubezen do tebe, da „Bog ti je poslal Svojega Sina v podobi grešnega mesa“ Rim. 8. 3. naj bi tvoje telo grehu odtergal in ga požlahtnil? „Zatorej o kristjan! spoznaj tvojo vrednost, in ker si po Jezusovem včlovečenji deležen postal Božje nature, varuj se, da se ne vdaš takim mislim in djanjem, ki so nevredne tvoje imenitnosti; marveč skerbno hrani v spominu visoko žlahtnijo, koju ti je Sin Božji s svojim ponižanjem pridobil“ Sv. Leo., Ne pozabi, da človek je dolžan tem bolj Boga častiti in ljubiti, čem bolj se je On zavoljo človeka ponižal in v nič storil.“ Sv. Gregor. —

Grešnik! ali si kdaj že premišlil to ginjaivo resnico, da mili Jezus je iz ljubezni do tebe tvoj brat postal? On je postal tvoj brat zato, naj bi ti po Njem poslavljenje prejel, in sin Božji postal in Boga spet svojega Očeta klicati smel—. Tako uči Apostelj. Gal. 4. 1-7. „Jezus je pervorojeni med mnogimi brati“ Rim. 8. 29. in je naše naj večji ljubezni vreden! po njem namreč prejmemo od Boga dedišno, blagor, opravičenje in večno zveličanje. Oh Jezus! naš mili, predragi brat! ti si neskončno ljubezniv! Ti si nas uboge červiče iz praha dvignil in tako visoko povišal, kakor si sam sebe ponižal, ko si nebeško čast slekel in podobo hlapca na-se vzel. Bodi Ti hvala, slava, čast in ljubezen od vekomaj do vekomaj. —

2. Jezus Kristus je iz ljubezni do nas več let nebeške resnice razkladal in učenik nam bil.

Kot človekov sin in naš hrat je mili Jezus 33 let v našem vmerljivem telesu na svetu živel in vsaka njegova stopinja po tej zemlji bila je z ljubeznivimi dobrotami do nas Adamovih otrok zaznamvana. Jaz bi mogel angeljsk jezik imeti, ako bi hotel vam vse dopovedati, kar je On v času svojega potovanja po svetu človeštvu miloserčno daril: pa tega tudi treba ni, saj se vam vedno po svetem evangelji njegovo ljubeznivo djanje oznanuje in razklada. Samo nekterih dobrot želim omeniti, da bi ljubezen tega nebeškega učenika do nas očitvidno spoznali. —

Sem že rekel, da človeštvo je gerdemu malikovanju služilo, in redki so bili na svetu taki ljudje, ki bi bili pravega Boga še prav spoznali; pa tudi ti so svete postave le po čerki ne pa po duhu deržali. Jezus je prvič človeštvo po svojem izgledu učil, ker je od svojega rojstva do 30. leta v slehernih čednostih ljudém svetil.

V svojem tridesetem letu pa prevzame On očitni učenik biti človeštvu; pokaže vsem ljudem pot proti nebesom, jih podučí v nauku od edinega pravega Boga, kateri je vsacega človeka po svoji podobi vstvaril, vesolni svet premodro vlada, in za človeški rod po očetovo skerbi; jih podučí, da Bog je duh, nenavezan na prostor in čas, da ne terja v dar kervi in mesá, marveč ljubezen

serca, otročjo vdanost, čistost vesti, ponižnost duha in zvesto pokoršino svojim zapovedim; jih podučil, da nebeško vsegamogočno trojedino bitje ne gleda na razločnost stanov in imenitnost oseb, marveč da pri Njem so vsi enaki, žid in nezabog, Grek in Rimljan, kralj in njegov podložni, plemenitaš in njegov sluga, bogatin in njegov suženj. — In človeštvo se je kakor iz spanja zdramilo, spoznalo je neumnost malikovanja, gerdobo svojih darov, malopridnost svojega življenja. Po Jezusu, ki se je po pravici imenoval luč sveta, so se ljudje ovedli, da so med seboj bratje in sestre in otroci edinega neskončno vsmiljenega Očeta nebeškega, da so si eden drugemu dolžni zvestobo, ljubezen, prizanesljivost; so spoznali vrednost človeško in pravico spoštovati začeli, ktere je nebeški stvarnik človeštvu vdihnil. Vesolni svet se je po Jezusovem nauku spremenil, okrutnost, sovraštvo in druge peklenške pošasti so odstopile in duh ljubezni je človeške serca mično prešinil.

Še več. Človeški rod je bil bolen — bolen na duši in deloma tudi na telesu. Tudi v tej zadevi je mili Jezus pomagal. Ne bom veliko od telesnih bolezni, ktere je Jezus samo z besedo ozdravljaj, govoril; ne bom pravil, kolikanj ljudi je nečistega duha rešil, ki jih je hudo terpinčil; ker vse človeštvo mu je sužnje bilo; saj dobro veste, da noben človek, ki se je v težavi k Jezusu približal, ni brez pomoči od njega šel; bom pa kaj več povedal od dušnega zdravila, kojega

je On od Očeta iz nebes na zemljo prinesel. — Adamovi otroci so v strašnih grehah zdihovali, in nihče ni vedil svetovati, kako od teh dušnih bo-
lezen ozdraviti. Sam Jezus je nam to skrivnost razodel. On, ki je bil prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljeno, ni samó pravične, ampak tudi grešnike v zveličanje klical; On, ki je zgrevani Magdaleni velik dolg odpustil, grešnega Caheja z figovega drevesa poklical, in krivičnega Matevža celo med aposteljne vverstil, je presvete zakramente zapostavil in tako vsem grešnikom pot v zveličanje odperl; On je vse zagotovil, da jih hoče s svojo gnado podpirati, naj bi na poti v večno življenje ne opešali; On je vsem zaterdil, da jim hoče veden besednik pri Očetu biti, je obljubil, da kjer je greh velik, tam bo njegova milost še večí, ter je vsem grešnikom svojo besedo dal, da slehern se zamore po njem odpuščanja grehov udeležiti in v večno čast priti. —

Takó se je mili Jezus iz ljubezni do nas vès čas svojega potovanja po zemlji trudil, tako je nebeške resnice človeštvu razkladal in ljudi učil Bogu služiti; tako je nas grešne Adamove otroke tolažil in pot v zveličanje pripravljaj; tako je sam Sin Božji nam učenik biti blagovolil. Oh mili Jezus! tedaj ni bilo zadosti, da je nebeški Oče preroke na svet pošiljal in druge učnike človeštvu dajal? Ne, ni bilo zadosti. Ti sam si hotel presvete nauke svojega Očeta nam razkladati: Ti sam si hotel nebeške resnice v njivo

našega serca sejati; Ti sam si hotel nas učiti, kako bi v večnost dospeli. Ti sam si hotel kot dober pastir nas voditi po zveličavni paši svete vere; Ti sam si hotel nam učenik biti. Tako smo se mi zašli grešniki Tebi smilili. Oh kdo more tvojo ljubezen do nas zapopasti! — In ti nehvaležno ljudstvo! kako pa ti te zveličavne nauke ceniš? kako ta nebeški zaklad, katerega ti je mili Jezus iz nebes donesel, hraniš? Kje so tisti kristjani, da bi svete evangeljske resnice z vso gorečnostjo poslušali, v sercu hranili in po njih živeli? Oh presladki Jezus! ti imaš današnje dni pač malo spoštovavcov na svetu. Pa saj si to sam že previdil, in se vès čas svojega potovanja po svetu nikoli posmehoval nisi, menda zato, ker si dobro vedil, da tvoje svete resnice bodo le pičlo število serčnih sprejeteljev imele. In ti časi so nastopili. Celo kmečki ljudje, ktere je mili Jezus sosebno ljubil in naj več prilik iz njih vsakdanjega življenja v sveti evangelj vpledel, so se v naši dobi tako spačili, da jim ni več mar svete nauke poslušati. Terdovratneži! če Jezusa ljubiti ne bote, na koga pa bote svoje serca navezovali? — Pa pojdemo le dalje s svojim premišljevanjem.

3 Mili Jezus je iz ljubezni do nas s svojo bitko smertjo na križu nebeški pravici za nas zadostil, in z našimi dušami se zaročil.

Božja pravica je terjala smert zagrešanega človeškega rodú; zakaj „brez prelivanja kervi ni odpušanja“ uči sveti Pavel. Tudi to je Jezus

nihic prebopleti ne more... da ne bom govoril, da je bil iz
do nas v kleno rovin - v rovine jasi položen, obrezan
zipek bežati.

—(110)—

storil. Njemu ni bilo zadosti samó naš brat po-
stati in učenik nam biti, marveč je tudi svoje
življenje za nas postavil in presveto rešajo kri
prelil. — V vertu Getzemani On premišluje težko
butaro naših grehov, ktero hoče na svojo ramo
zadreti; premišluje nesrečo Adamovih otrok, za
ktere hoče nebeški pravici zadostiti; premišluje
nehvaležnost človeško in terdovratnost ljudi, ktere
On tako serčno ljubi. Kervavi mertvaški pot se
mu pri tem spominu po milem obrazu cedi, in
— po človeško govoriti — On maja ta hip med da in
ne, med prelivanjem svoje kervi in med ohra-
nenjem svojega življenja; kar privihra angelj z
nebes od božje pravice poslan, ter mu naznani,
da sklenjeno je, ali se mora On smerti vdati, ali
pa človeški otroci morajo pogubljeni biti. In
ljubezen do nas zmaga, reče: naj se zgodi,
prejme iz angeljeve roke kervavi kelih Božje pra-
vice, se nji da v spravni dar za naše pregrehe,
zadere sramotni križ na svojo ramo, ter nese na
njem vse naše malopridnosti na hrib Kalvarje;
ondi ga v z grehom oskrunjeno zemljo zasadi, in
stopi na les, naj bi na lesu pismo našega po-
gubljenja raztergal, ker je bil na lesu Adam vse
svoje otroke satanu izdal. Na križu se On za nas
daruje, in njegova daritev tri ure terpi. On preli-
va svojo presveto kri in za grešnike moli, zdi-
huje in za nas prosi; kliče v božjo milost in
nebesom nas priporočuje; se solzi in joče ter
Božjo pravico za nas omehčuje. Celi naravi se nad

to daritvijo milo stori, sonce otemni, zemlja se trese, hribi trepetajo, doline se šibijo, skale pokajo, grobi se odpirajo. Jezus vpije, Boga kliče, se v smertnih britkostih zvije, pa nebesa le molčé. — Glej, angelj po zraku privihra, k vmirajočemu Jezusu na križu se ponižno vstopi, pobriše z njegovega bledega lica solzico v zlato posodo, nagloma se ž njo proti nebesom dvigne, ondi pred Božjo pravico trikrat na obraz pade, in Jezusovo solzico pred njo položi, in pravica Božja je omehčana, stopi z svojega prestola, nebeške vrata se široko odprejo, ona se podá od angeljev sprejeta naravnost na Golgota, se vstopi pod križ in ondi Božji milosti prijazno roko podá. Rešenje je dognano. — Človeške duše so greha omite, — so postale nebeške neveste — Jezus se je ž njimi zaročil, — je za nje Božji pravici zadostil, — je njih ženin postal. — To viditi Jezus svoje oči do nebes dvigne in govori: „Dopolnjeno je“ glavo nagne in dušo izdihne.

Tako je mili Jezus nas ljubil, da je svoje življenje za nas dal, in „njegova kri je nas naših hudobij omila“ 1. Jan. 17. Mi nismo več svoji, zakaj kupljeni smo za drago ceno „1. Kor. 6. 20. Nismo s strohljivimi rečmi, z zlatom ali srebrom rešeni, ampak z drago kervjo Kristusa kakor neomadežanega in nedolžnega Jagnjeta“, 1. Petr. 1. 18–19. Tako je nas ljubil, da se je hotel z našimi dušami zaročiti, ter je svojo rešnjo kri njim za večno doto podaril; zatorej bo

človek zapustil očeta in mater in za svojim ženinom Jezusom šel. Smerti je vreden, kdor se brani Jezusa ljubiti in Njemu živeti. — Sem stopi keršanska dusa, Jezusova nevesta! poglej svojega ženina; On je od temena do pete iz ljubezni do tebe vès razmesarjen. Ogleduj vse ude njegovega života, ljubezen do tebe ga je vsega raztolkla, razbila. Oh ljubezen, nezapopadljiva ljubezen! Vidim glavo s špikastimi terni razbodeno in s sramotno krono obloženo, zato ker sem jaz toliko svojo glavo nakviško povzdigoval in s prevzetnimi venci jo lišpal. — Vidim presveti obraz s pljunki omadežan, in s pestmi raztolčen, ker sem jaz v posvetni lepoti svojo čast iskal, svojo dušo pa — podobo Božjo — z ostudnimi grehi skrunil. — Vidim premile oči prepolne solz v smertnem zatiru; zato ker sem jaz cez svoje grehe tako malo jokal, in svoje oči pogostoma od Boga proč obračal ter jih v posvetnost vpiral. — Vidim presvete žnablje blede in suhe zavolj velike žeje; zato ker sem jaz le po jedi in pijači hrepenel ter le požrešnosti služil. — Vidim presvete rame vse z biči razmesarjene, in še globoko zarezane pod težo križa; zato ker se jaz branim svoj križ voljno nositi in dolžnosti svojega stanu zvesto spolnovati. — Vidim presvete kolena kervavo omajene, ker je oslavljeni Jezus večkrat pod križem padel, zato ker jaz tolikrat v poprejšne grehe padam. — Vidim presvete roke raztegnjene kot strune na križu, in z žebli razvertane; zato ker

jaz svoje roke tako redkoma k molitvi dvigam, pa jih toliko bolj pogostoma po nečimernosti sveta stegujem. — Vidim svete nogé na križ pribite; zalo ker jaz nočem po gospodovi poti hoditi, marveč raje zahajam v grešne tovarsije in v družbe hudobnežev. — Oh terpljenje mojega ženina Jezusa Kristusa! se li more pod soncom večje terpljenje misliti? Oh! ljubezen mojega milega Jezusa! Veče ljubezni od té nihče nima, da bi dal kdo svoje življenje za svoje prijatle. In to si ti presladki Jezus! storil. Zavolj nas si se včlovečil, zavolj nas si se 33 let po svetu trudil in zadnič si za nas bitko smert storil. Oh ljubezen! neizmerna ljubezen!! nezapopadljiva ljubezen!!! neskončna ljubezen!!!!

V spisih svetega Dionizia Areopagita se bere prelepa povestica od Jezusove ljubezni do grešnikov, ktera se dobro z današnjim pogovorom vjema in tako-lé glasi: Bil je pobožen škof, Karpi imenovan, o svojem času močno vnet za Božjo čast. Nekega dné se mu pové, da ne deleč od njegovega stanovališča je hudoben nezabog kristjana od prave vere odpeljal, in da sadaj obedva zlo pohujšljivo živita. To je za božjo čast vnetega škofa tako razkačilo, da je začel noč in dan Boga prositi, naj bi una hudobneža

končal in živa v pekel vergel, da bi še druge duše pohujšane ne bile. Neki dan, ko tako molitvo opravlja, dvigne svoje oči nakviško, in Jezus se mu na svojem veličastnem sedežu v sredi nebeških angeljev prikaže. Pri tej priči molivši škof svoje oči pobesi in zagleda globok brezden, ki je bil prepoln strupenih gadov. Na kraji brezdna pa visita una dva hudobneža, sta v veliki nevarnosti vanj pasti, se treseta, in roké stegujeta, naj bi jima kdo iz pogina pomagal. To vidi se škof v svoji preveliki gorečnosti k Jezusa oberne, ter ga zaprosi, naj bi ju v prepad potisnil, da bi njegove časti več ne krotila in drugih duš ne pohujševala. Ali kaj se zgodi? Glej, sam Jezus stopi iz svojega prestola, vès milostljiv se unima hudobnežema približa, prejme za roké ter ju od nevarnega prepada proč potegne. Sadaj pa se k škofu oberne ter mu reče: „O Karpi! ako bi ti presodil kolikanj velja edina človeška duša, bi nikdar ne želel njenega pogubljenja. Vedi da jaz ljudi tako serčno ljubim, da sem uvoljen vnovič za-nje terpeti, ko bi jih mogel za vselej pred grehom zavarvati in zveličati. Tako povestica. — Dion. Areop. epist. ad Demophilum.

Glejte grešniki! kako vas mili Jezus ljubi. Njegovemu sercu se ne zdi zadosti, da se je iz nebes na zemljo ponižal; se mu ne zdi še zadosti, da je sveti evangelj nam razkladal in nebeške resnice nam sporočil, ktere kažejo pot v zveličanje; tudi se mu ne zdi še zadosti, da je en-

krat za vse človeške otroke sramotno na križu umerl in jim nebeške vrata razklenil: marveč On je pripravljen še vnovič vso bitko terpljenje prestati, je pripravljen spet kervavi pot potiti, spet bičan in ternovo kronan biti, spet težki križ na hrib Kalvarje nesti in ondi še enkrat svojo presveto kri do zadnje kaplje preliti, samo da bi se grešniki spokorili, greh zapustili, da bi večno srečni, zveličani bili. Oh vselej presladki Jezus! moj um stermi, moja pamet se začudi, moj spomin se zgubi, moj jezik oterpne, samo serce se mi nježno taja, ko mi poveš, da takšino ljubezen do grešnikov imaš.

Kristjani! kdo zmed vas nosi v sebi tako jekleno serce, da bi se Jezusove ljubezni ne omečilo? No! tako skazimo Jezusu svojo hvaležnost in odpovejmo se grehu, kateri Njega tako močno žali. Storimo dans pred svetim križem vpričo Marie, prečiste Device, in vpričo angeljev in svetnikov slovesno obljubo, da od dans zanaprej hočemo le Jezusu služiti, le njemu se darovati, kakor se je On za nas daroval; da hočemo resnično začeti prav po kersansko živeti in vse naše dni Jezusa iz vsega serca ljubiti, ker On nas goreče ljubi. Pristopite pobožne duše! Jezusove neveste, naslonite se tukaj na serce svojega milega ženina in njegove ljubezni se napite. Pristopite vboge, zaničvane, žalostne duše k ljubezni vemu Jezusu, njegovo serce je čudovitna lekarnica za vas, vi bote potolažene, obogatene, razveseljene. Pristopite k Jezusu mlačne duše! njegovo serce jo

ognjišče svete žarjave, vi se bote zagrele, se bote poživile in z novo gorljivostjo svojega ženina se oprijete. — Pristopite tudi vi grešniki! preserčno usmiljenje našega Boga je tudi vam na ponudbo; le serčni pridite k Jezusu. Magdalena je pri Njem usmiljenje našla, desni razbojnik je milost dosegel, in tudi Judež Iškarjot bi se ne bil pogubil, ako bi se bil k njemu obrnil. Njegova desna stran je še vselej vsem spokornim grešnikom odperata, njegova ljubezen do grešnikov je še zmeraj neograjena, „stopite torej z zaupanjem k sedežu gnade, da tudi vi usmiljenje dosežete in milost najdete“. Hebr. 4. 16. — Kali nočete? — Jezusovo ljubezen zaničujete? — Ste v svoje grehe še le zaljubljeni? — Pravica Božja! udari jih, — pogrezni jih v naj nižji pekel. — Ali kaj pravim? kaj prosim? — Jezus noče, da bi jaz grešnikom smert želel, ker On jih ljubi in je prepravljen svoje terpljenje zan-je ponoviti, da bi se le zveličali. Boljše je, da zanje Božjo milost omehčujem rekoč: „Prosim te, pridi na pomoč svojim služabnikom, ktere si z drago kervjo odrešil. Daj jim v časti štetim biti med tvoje svetnike, Zveličaj, Gospod! svoje ljudstvo, in požegnaj svojo erbsino“. Pokleknite bratje! in morebiti se bo Bog usmilil. Povzdignite svoje roke do ljubeznivega Rešnika, in morebiti bo vam milost došla. Molite z menoj rekoč: „Glej nas, o dobrotljivi in presladki Jezus! pred tvoje obličje mi ponižno pokleknemo, in z naj večjo gorečnostjo svoje duše

te prosimo, blagovoli v našem sercu zavneti žive občutke prave vere, terdnega zaupa, goreče ljubezni, serčne grevence čez naše grehe in pa stanovitne volje se poboljšati, med tem ko mi v sercu omečeni in skesani tvojih pet ran pregledujemo in premišljujemo ter pred oči si stavimo, kar je prerok David govoril od Tebe, ljubeznivi Jezus! rekoč: „moje roké in moje nogé so prevertali in vse moje kosti so zašтели“. Amen.

le prošim, blagovoli v našem gorcu zavneti živo
občutke prave vere, terdnega zaupa, goreče ljube-
dnosti, serčne grevnosti čez naše grehe in pa sta-
novine volje se poglobljati, med tem ko mi v ser-
cu omeneči in skesanji tvojih pet ran pregleduje-
mo in premišljujemo ter pred oči si stavimo, kar
je prerok David govoril od Tebe, ljubeznivi Je-
sus! rekoč: „moja roke in moja noge so preve-
tali in vse moje kosti so razlele.“ Amen.

VII. POGOVOR.

Naša ljubav do Jezusa.

„*Ako kdo ne ljubi Gospoda našega Jezusa Kristusa, bodi prekletstvu izdan.*“ I. do Korinčanov XVI. 22.

Ljubezen se ne dá z drugim poplačati kakor z ljubeznijo, hoče reči: kdor nam svoje ljubeznivo sčrcé odpré, temu se drugače zahvaliti ne moremo, kakor da mu tudi mi svoje sčrcé darujemo. — Jezus Kristus nas vse preserčno ljubi, tega smo se v zadnjem pogovoru jasno prepričali, torej seže v našo naj večjo dolžnost, da tudi mi njega nad vsem ljubimo. —

Človeski otroci veliko od ljubezni govoré, in obljubim, da ga ni pod soncom serca, ki bi občutljejev ljubezni ne okusilo: le — ta pa je velik razloček, kakšino ljubezen da ljudje v nedrji hranijo; kajti ljubezen je sveia in svetna, utegne biti poredna in pa pregrešna. — Poglavitno razločivno znamje raznih ljubezen na svetu je to, da vsi občutljeji ljubezni, ki se v človeških sčrcih zbudijo, ako se ne ogrevajo pri ognjeni ljubezni do Jezusa Kristusa, so pregrešni, kristja-

na ognusijo, in ga vlečejo, proti brezdnu večne pogube; zakaj Jezus ima biti kralj slednega kristjanskega serca, in samó tisti žarki, koji spod Jezusovega prestola iz našega serca na svet švigajo, so redni, blagi, sveti, tako da vse, karkoli ljubimo, moramo le v Jezusu ljubiti, če si hočemo svesti biti, da naša ljubezen, pregrešna ni, ne kazni vredna.

Vender kjé najdemo na svetu tisti sveti ogenj naj večje ljubezni do Jezusa v človeških sercih s plamenom goreti? Oh kardelce Jezusovih gorečih ljubiteljev! kako majhno si ti. — Kamo so došli tisti junaci keršanstva, od kterih nam sveti listi pravijo, da so iz ljubezni do Jezusa življenje dali in kri prelili? Jih ni več! samó še kakšina iskrica pod njih pepelom sem ter tje tleje, pa redko! in terditi si upam, da današnji kristjani so večidel merzli v ljubezni do Jezusa. Kristusa. Serca nehvaležne! duše nečiste! jaz bi vam zamogel pred oči postaviti vso ostudnost vaše hudobije, bi zamogel pred vašimi pogledi razgerniti vso preklestvo nebeških višav, bi zamogel vašo terdovratnost z naj geršimi priimki psovati, — pa nočem; besede svetega Pavla so vam že zadosti strašne: „Ako kdo ne ljubi Gospoda našega Jezusa Kristusa, bodi odločen iz cerkvene družbe, bodi preklestvu izdan. Maran ata“ — Gospod bo take sodil. —

Bratje! močno se bojim, da bi pekterega zmed nas te aposteljnove besede zadeti ne utegnile;

zatorej sem namenil dans vas spodbadati k dolžni ljubezni do Jezusa, ter hočem vas podučiti, kako bi zamogli svojo ljubezen Jezusu pokazati in rečem tako — le:

1. da sami sebe in vse svoje djanja Jezusu posvetimo;

2. da skerbno Jezusove nauke poslušamo, in po njih živimo;

3. da radi k sveti maši hodimo, in se pri tej nekervavi daritvi pobožno zadržimo. —

Od tega se bomo bolj obširno pogovarjali.

Sveta ljubezen! ki v nebesih kraljuješ, ponižno se ti priporočim in v pomoč te zakličem. Zastonj bi jaz od tebe govoril, če ti mojega serca ne ogrevaš. Ti me navdahni, ti me presuni, da bom v stanu prav govoriti, in mej tem ko bom govoril, vžgi presveti plamen nebeškega ognja in nagni vse keršanske serca k ljubezni do milega Jezusa.

Kadar sem ter tje kaka hiša goreti začne, vse pohiše skozi okno vun pomečejo in proč odnesejo. Da celo lahko se zapazi, da vs merčes, ki je po hišnem zidovji svoje skroviše imel, od gorele hiše proč hiti, naj bi življenje unesel. — Tako pri človeku: kadar se v njegovem sercu sveti ogenj prave ljubezni do Jezusa vžgé, kmalo

bo vse, kar tej nebeški ljubezni nasprotuje, od sebe vergel, slovo bo dal vsemu, kar Jezusu ne dopade in vès grešni merčes, ki je v njegovih udih stanoval, ga bo zapustil, on pa bo vse svoje življenje tako napotil, da tudi zvanje njegovo obnašanje očitno bo spričevalo, da pod njegovo streho — v sercu — mu živi ogenj ljubezni do Jezusa nježno tleje — Tako se ima tudi pri nas goditi. — Jezus nas preserčno ljubi, je naš brat, naš učenik in ženin naše duše, zatoorej mu hočemo njegovo ljubezen poverniti s svojo gorečo ljubeznijo, se hočemo odpovedati vsemu, kar njega razžali, in vse ostale dni svojega življenja tako se obnašati ter take dela opravljati, po katerih se bo naša ljubezen do Jezusa očitno spričevala. Mi bomo:

1. sami sebe in vse svoje djanja le Jezusu posvetili.

Vse stvari so vstvarjene, naj bi Sina Božjega častile in poveličevale ter mu pokorne in podložne bile, „ker v njem je vse vstvarjeno v nebesih in na zemlji, vidno in nevidno, naj si bodo troni ali gospostva, ali poglavarstva, ali oblasti, vse je po njem in za njega vstvarjeno“. Kol. 1. 16. Bog Oče postavil je Jezusa deležnika vseh reči in žavoljo njega je vse. Hebr. 1. 2. 2. 10. — (Kakor velik kralj, kateri za svojega sina imeniten poslop so zidati veli, ga z vso krasnostjo olepša, in z vsem okinča, kar tiče v ponos kraljeve časti in v svedočbo njegove očetove ljubezni: enako, pravi pobožni Rupert, je Bog Oče

za svojega edinorojenega Sina Jezusa Kristusa ne-
bo in zemljo vstvaril in kraljevi poslop napra-
vil, angelje, ljudi in vse druge stvari mu je v
služabnike odkazal, naj bi njega spoštovali, ga ča-
stili, in ljubili. Posebno pa je bog Oče na svetu
človeka postavil v kraljestvo svojega preljubega
Sina. Kol. 1. 13. in ga v Jezusovo službo na-
menil.

Pa pri človeku je Bog Sin še drugače
njegovo podložnost zaslužil, namreč takó, da se
je z svojega nebeškega prestola do nas ponižal,
zavoljo nas se včlovečil, naš sorodnik in brat po-
stal ter po svoji počlovečeni natori je našo na-
toro posvetil. „Jezus je nas ljubil, in se za nas
dal v dar in klavšino Bogu v prijeten duh“. pravi
sveti Apostelj. Mi nismo več svoji, ampak Je-
zusovi, naše telesa so Jezusovo telo; torej imamo
Jezusu služiti. In kakó mu bomo složili? Hugo
od Svetega Viktorja nas podučí, da takó, če ga
ljubimo. Kdor ga malo ljubi, mu malo služi; kdor
ga močno ljubi, mu veliko služi; kdor ga po-
polnoma ljubi mu popolnoma služi; in mi ga bo-
mo popolnoma ljubili, ako se mu sami sebe da-
rujemo.

Sveti Ignac mučenec je Jezusa tako go-
reče ljubil, da se mu je vsega posvetil. Iz Anti-
johije so ga v Rim peljali, naj bi ondi vmorjen
bil, in on se je tega veselil. V teške verige bil
je zakovan, in on jih je iz ljubezni do Jezusa
rad nosil. Ko ga strašno mučijo, vedno v imé

Jezus! kličo. Ga vprašajo zakaj to imé zmerom izgovarja, in odgovori; zato ker ga v sercu nosim. Mrtvemu serce prerežejo in resnično najdejo v tistem imé Jezusovo z zlatimi čerkami zapisano. — Tako je bil Jezusu posvečen, tako ga je ljubil. — Nam sicer ni treba za Jezusa mučenim biti, pa če ga ljubimo, mnogo prilžnost imamo se mu posvetiti. Slehern zmed nas ima svoj križ. Križi revežev so iz lesa, križi boga- tinov pa so iz zlatá, in križi iz zlatá so težaji memo lesenih križev. Ako tedaj človek z veseljem svoj križ na ramo zadene, sam sebe zataji, in za Jezusom hodi, glejte, tako bo Jezusu svojo ljubezen skazal, tako mu bo služil, tako se mu bo posvetil. — Simon Cirenee je bil prvi v tem Jezusovem nasledovanji. On se je branil križa, pa premorali so ga, da ga je za Jezusom nesil, ali branil se je le zatorej, ker je bil neznabog; pozneje pa ko se je bil pokristjanil, je bil tega vesel, in še sadaj se v nebesih tistega križa veseli, po katerem mu je gnada večnega zveličanja došla in večno se bo veselil. Takšino veselje tudi nas čaka, ako iz ljubezni do Jezusa vsak svoj križ voljno nosimo, in Sina Božjega s svojimi telesi poveljučujemo.

Ker smo za Jezusa vstvarjeni, mu moramo svojo ljubezen pa še takó pokazati, da mu vse svoje djanje posvetimo. Sveta Katerina iz Genua nam v tej resnici lepe nauke daja, ker pravi; Čejem, če pijen, če govorim, če molčim, če spim,

če čujem, če gledam, če poslušam, če mislim, če sim v cerkvi, če sim domá, če sim na polji, če sim bolna, če sim zdrava, če živim ali če umiram, vsi hipi mojega življenja, naj si bodo kakšnorkoli, hočem, da so Jezusu in za Jezusa“. In pri drugi priložnosti ta Jezusova nevesta tako-lé govori: „Ako bi v sebi kako misel, kako željo, kako djanje spoznala, katero bi ne bilo v Jezusovo čast, jaz bi mu hipoma slovo dala, bi ga sovražila, in bi Jezusu terdila, da ni moje“. In prav je imela; zakaj istina je, da vsako naše početje in nehanje, ki ni Jezusu posvečeno, nam stvarice ne hasni za zveličanje po nauku svetega Ambroža, kateri pravi, da le dobro mnenje našemu djanju vrednost daje; in le tiste opravila, koje iz ljubezni do Jezusa doveršimo, so pristojne služabnikom Božjim.

Se pripoveduje sledeče od nekega mladenča: Oče mu umerje in veliko premoženje zapusti. Očetovo truplo v cerkveno rako položijo, pa je tako smraditi jelo, da sin ga mora v drugo mertvišče prenesti. To je mladenča močno oplášilo, zdelo se mu je namreč, da oče bi utegnil pogubljen biti. V strahu, da bi se tudi on ne pogubil, vse svoje premoženje med uboge razdeli. Še več. — Iz strahu pred pogubljenjem stopi celo v samostan in veliko let ondi živi. Večkrat opravi dolgo spoved in svete zakramente pogostoma prejmlje pa samo iz strahu, naj bi se ne pogubil. Mladenč umerje, in razodenje se je imelo, da

on je pogubljen, ker ni nič iz ljubezni do Jezusa, marveč vse le iz strahu pred pogubljenjem opravljaj. Theol. Affect. Bail. —

Nočemo te povestice pretresovati, samo rečem: vsakdan ko ustanemo, pri juterni molitvi posvetimo tudi vse svoje dela, koje utegnemo ta dan opravljati, že zanaprej milemu Jezusu, in pri nobenem svojem djanji ne iščimo svoje časti, ampak le Jezusovo čast; pazimo vedno na svoje serca, da nikdar nobenega opravila ne pričnemo iz gerde sebičnosti, marveč le iz ljubezni do Jezusa, in kadar smo svoje delo prav dognali, ne pripisujmo si sami sebi v zasluženje, marveč rečimo: nevredni služabniki smo. Posvetimo sami sebe in vse svoje djanja Jezusu, živimo in delajmo v Jezusu; Jezus bodi nam v vednem spominu, od njega se pogovarjajmo, njega samega ljubimo in njemu zvestó služimo. —

Mi bomo Jezusu svojo ljubezen pokazali tudi tako:

2. da skerbno njegove nauke poslušamo in po njih živimo.

Pridni hlapci, kateri svojega gospoda ljubijo, ga vselej radi poslušajo, in veliko skerbé njegovo voljo spolnovati, ter vsakdanje dela ravno tako opravljajo, kakor jim jih je on naročil; tudi neumnega razsajenja, nespametnih norčij in celo takih pogovorov se zderžé, od katerih vedó, da gospodarju ne dopadejo. Jezus je naš velik gospod in mi smo njegovi hlapci, njegove dekle. Vemo, da mu

je ljubo, če mi njegove nauke poslušamo; kajti on sam je rekel: „Kdor moje zapovedi ima, in jih spolnuje, tisti je, ki mene ljubi.“ Jan. 14. 21.; vemo, da mu ne moremo bolje svoje ljubezni skazati, kakor če njegove svete resnice v serca vcepljemo in po tistih živimo, ker sam je izustil rekoč: „Ako me kdo ljubi, bo moje besede spolnoval, in moj Oče ga bo ljubil, in bova k njemu pršla in pri njem prebivala.“ Jan. 14. 23.; vemo še več, da poslušavci svetega evangelja so Jezusu tako pri sercu, kakor so mu njegovi rodovinci bili. Ko je nekda v hiši množico učil, glej, mu pride nekdo povedati, da mati in njegovi bratje ga zunej iščejo. Jezus pa mu odgovori: Kdo je moja mati, in kdo so moji bratje? ter roko stegne na svoje učence in reče: Glejte! moja mati, in moji bratje. Kdor koli stori voljo mojega Očeta, kateri je v nebesih, tisti je moj brat, moja sestra, moja mati. Mat. 12. 46–50. Kakor pridni klapci torej in pobožne dekle moramo Jezusa poslušati, ker „on sam imá besede večnega življenja“ Jan. 6. 69. in iz globočine svojega Jezusu vdanega serca imamo pri vsakem učilu zdihniti s svetim Avguštinom rekoč: Tvoja beseda o Gospod! je kruh, ki redi in debeli; je olje ki lepša in razveseluje; je vino, ki opijani, toda tako opijani, da okusimo nebeško slast in se od posvetnega odteržemo. — In kako prijetno je viditi, kadar o gospodovem dnevu se vsi pravoverni iz sosesčine v domači cerkvici snidejo, in duhovni pastir,

kteremu veljajo Jezusove besede: „kdor tebe posluša, mene posluša“, med svojimi ovčicami na leco stopi, sveto evangelje jim zastopno prebere, po tem pa jim tisto razklada in milih Jezusovih resnic jih uči. Slehern ga pazno posluša, vsaka beseda iz njegovih ust kakor sladko mleko serca meči; pravoverni vsi ginjeni svete ljubezni tukaj stojé, njih misli pa se v zamaknjenem duhu nakviško dvigajo, in stermè nebeške milosti do človeškega rodu; oni poslušajo, serce jim gori, in mile solzice, koje se jim po licih vderejo, so javno spričevanje njih blagih serc, so očitno dokazilo njih svete ljubezni in lepe hvaležnosti do Jezusa. Naj bi ptuj človek sem stopil, in zvedil, ker mu poprej še ni bilo znano, da ti ljudje so kristjani, in da vsako nedeljo pridejo Jezusove nauke poslušat, pač bi moral reči, da ti ljudje svojega Jezusa serčno ljubijo. Naj bi tega človeka, ki je prišel iz nekristjanske dežele in nič ne vé od pobožnega življenja ti po naši soseski peljal, od hiše do hiše, po polju in logih, in on bi povsod lepo obnašanje, ljubeznivo prijaznost, mirno poterpežljivost naših sosedov vidil, in ti bi mu še povedal, da sovraštva, nevošljivosti, jeze, preklinjevanja in nobene pregrehe, s koje bi Jezus razžaljen bil, med temi ljudmi ni: oh kako bi se on čudil; obljubim, da on bi se pokristjanil; zakaj mislil bi, da kjer taka ljubezen do Jezusa gospoduje, mora tudi prava sreča domá biti in prav bi sodil, kajti mili Jezus nobenega ne zapusti, kdor

njega ljubi, in če tudi nekaterekrat svoje ljubitelje z britkostmi obišče, jim pa tudi toliko pomoči odkaže, da jim vse le k sreči izide. —

Pa spreobrnimo svoje govorenje. Resnično je, da kdor svete nauke skerbno posluša in po tistih svetó živi, milemu Jezusu svojo ljubezen pokaže. Poglejmo zdaj, kakó se nekteri kristjani v tem obnašajo. Jih hočem tukaj v pogled postaviti, naj bi jih vi poznali in se jih ogibali. — Vas peljem prvič k cerkvi, kjer duhoven ravno pridiga, ali pa keršanski nauk uči. Komaj je učenik govoriti začel, že so jo nekteri proč potegnili, in kakor da bi se božje besede bali, se po hišah poskrijejo, naj raje se v kerčmo vmaknejo, ondi tobak smodijo in čez pridigarja govoré, pa še nikoli ga niso celo pridigo poslušali. — Ti gotovo ne ljubijo Jezusa. — Drugi pri cerkvi ostanejo, pa vès čas učila na strani sedé, eden drugemu šnopati ponujajo, ter se pogovarjajo od hišnih zadev. Učila stvarice ne poslušajo. Tudi pri tih je ni Jezusove ljubezni. — Zopet nekteri v cerkvi sedé, pa pri pridigi dremljejo, za kakem stebrom stojé, pa na druge reči mislijo, na koru sloné, pa le okoli po ženstvu gledajo. Vsem tem ni mar za Jezusov nauk. Kdor je iz Boga, besedo Božjo posluša, je rekel nekdaž Jezus judovskim množicam, zategavoljo taki ne poslušajo, ker iz Boga niso.

Od cerkve vas peljem v sosesko. Tukaj poglejmo skoz okno v pivnico. Kakó po živinske

se tù nekteri vedejo, se napajajo, igrajo, kolnejo, noré in tulijo! Prav bi kerčmar storil, ko bi britko martro znad steno snel in proč nesel; zakaj tukaj ni ljubezni do Jezusa. — Stopimo skrivaj za vogel. Neka množica memo prihuši. Kaj pojejo? Beseda „ljubezen“ se večkrat sliši; pa če prav zastopim, ta pesem velja gerdi nečisti ljubezni. Neko ljubico kličejo; pa ta mora biti prav ostudna nečistnica, ker zlo nesramne reči od nje prepevajo. Tudi pri tih je ni ljubezni do Jezusa. — In tako dalje, ako pregledujemo življenje ljudi, najdemo, da le redki so pravi Jezusovi ljubitelji; kajti le malo kristjanov ima veselje do svetega nauka, še manj pa jih po tistem živi. To premišljevati pobožnega človeka serce boli, in ne more, da bi ne zdihnil: Oh kerščene duše! kako nehvaležne ste vi, da svojega učenika, presladkega Jezusa ne ljubite; saj on je človeštvu naj bogatejši nebeški zaklad donesel, ko mu je luč svet vere prizgal. —

Mi zamoremo dobrotljivemu Jezusu svojo ljubezen še tako pokazati,

3. da radi k sveti maši hodimo in se pri tej nekervavi daritvi pobožno zaderžimo.

„Moje ime bo od vzhoda do zahoda veliko med narodi, na vsih krajih svetá se mu bo aldovalo in čista daritva doprinašala“. Takó je nek-daj gospod Bog govoril po preroku Malahiju 1. 10-11. Ta prerokba se je do besedice spolnila. Pri zadnji večerji je mili Jezus s svojo vsega-

mogočno besedo kruh in vino v svoje telo in kri spremenil, ter je tudi apostelnom in njih naslednikom enako oblast dal rekoč jim: „To storite v moj spomin“ Luk. 22. 19. S temi besedami je Jezus daritvo svete maše zapostavil in Malahijevo prerokvanje se je vresničilo, ker po cellem svetu med vsemi narodi se sveta maša bere in Bogu čista daritva doprinaša.

Sвета maša je naj svetejše opravilo naše edino zveličavne vere, je edina daritev novega zakona. Pa Jezus je rekel: to storite v moj spomin, tako je hotel, da pri vsaki sveti maši mislimo na njegovo bitko terpljenje; da celo sveta maša je resnično ponovljena daritva, ktero je ljubeznivi Jezus na križu svojemu nebeškemu Očetu za vse Adamove otroke vpravil, samo s tem razločkom, da na križu bila je kervava daritev, pri sveti maši pa je nekervava. Ravno tista žertva, in ravno tisti žerec se na naših altarjih po mašnikovem opravilu daruje, kateri se je nekdanj na altarji svetega križa žertvoval s tem razločkom, da na križu je terpel, na altarji pa nič ne terpi.

Vi ste slišali, da mili Jezus se je iz ljubezni do nas na križu daroval in z našimi dušami se zaročil. Za njegovo neskončno ljubezen smo mu z ljubeznijo poverniti dolžni. Ker je On sveto mašo v spomin svojega terpljenja zapostavil, mu nismo v stanu jasneje svojo ljubezen pokazati kakor če radi k tej njegovi nekervavi daritvi hodimo in nanj mislimo. Sveta maša je

prav za prav Jezusova ženitnina z našimi dušami; malopridni hudobnež bi bil, kdor bi se vstavljal na to ženitnino priti. Sveta maša je velika večerja, katero Jezus vsak dan svojim prijatelom napravlja. Gerda nehvaležnost bi bila, se izgovarjati, da ni časa take večerje se udeležiti. — Oh kako prijetno je viditi, kadar soglasno zvonjenje z cerkvenega stolpa naznani, da čas za sveto mašo se bliža, in pravoverni iz raznih selišč proti domači cerkvi hité veselega obraza in pobožnega serca. Kadar do cerkvenih vrat pridejo se ponižno Jezusu priklonijo, z blagoslovljeno vodo se pokrižajo, na odločeno mesto gredo, pobožno pokleknejo in v čast presvetega Rešnjega Telesa nekoliko pomolijo. Sadaj mašnik pred altar stopi in vsi pričujoči svoje pobožne namene z mašnikovimi mislimi sklenejo ter svojo paznost ponové. Mašnik pride k povzdigovanji in Jezus od nebeških angeljev sprejet na oltar stopi: Te resnice prepričani mašnik pred Jezusa na kolena pade, pa kmalo vstane, in s trepečimi rokami vzdigne Jezusa v podobi kruha in vina vsim kristjanom na pogled. — In Jezus in človek se vidita – stvarnik in stvar se pogledata, – eden drugemu svoje serce odpreta; eden do drugega roké stegujeta – Jezusova ljubezen se do človeka ponižuje, človekova ljubezen pa se do Jezusa povzdiguje. — Oh čuda prevelika! oh hip preblagi! oh sladka ljubezen! — Človek pred Jezusom in Jezus pri človeku! sam mašnik v sredi. — Angelji nebeški, ki Jezusa obdajate in na obrazih pred njim le-

žeči ga molite, povejte, ste li vi bolj srečni od človeka? je li vaša ljubezen v nebesih obilniše plačana kakor človekova ljubezen do Jezusa pri sveti maši? — In mili Jezus vès zaklad svoje ljubezni človeku podari, mu povikša posvečujočo gnado, mu odpusti male grehe, in časne kazni mu izbriše, mu podeli moč vsem zapeljivostim se krepko vstavljati, ga zavarje pred časnimi nesrečami in čašo svojega nebeškega blagoslova do dna nad njim izprazne. Blagor svetu! da ima daritvo svete maše! ako bi se ta daritva vedno ne opravljala, že kdaj bi bil vès svet končan. Pa še veliko bolj blagor človeškim otrokom! da jim je po tej presveti daritvi priložnost dana vsak dan na Golgoto stopiti in pričujočim biti Jezusovemu zadostenju za njih grehe; da jim je priložnost dana vsak dan z Jezusom sveto ženitnino obhajati, njih ljubezen mu skazovati in njegovih neizmernih gnad se udeleževati.

Ker je sveta maša naj imenitniša daritev novega zaveta, ker je nebeško sonce naše svete vere in zveršek vse Jezusove ljubezni do človeškega rodu; pokažite ljubi moji! Jezusu vašo ljubezen tako — lé, da vsak čas radi k tej nekervavi daritvi pritečete. Pomislite, da po samó eni sveti maši se bolj časti Božje veličastvo, kakor so vsi angelji in svetniki nebeški zmožni časti mu dati. Zaderžite se pa tudi prav pošteno in pobožno pri tem naj svetejšem pravilu, ker veste, da tukaj se nebesa z zemljo vežejo, in milost Božja nad človeštvom rosi in se v naše serca razliva. —

-013 bo V življenji svetnikov beremo tolikanj lepih zgledov od ljubezni do Jezusa, kolikanj svetnikov štejemo, kajti še nobeden ni brez take ljubezni v nebesa prišel, še manj pa svetnik postal. — Zmed družih hočem vam v zgled postaviti svetega Marina. Evzebi nam pové, da Marin bil je v Cezareji Palestinski domá, bil je premožen in srečen mož in pa kristjan. Se prigodi, da on pri svojem cesarju visoko službo dobi. Njegovi zoperniki ga iz nevošljivosti zatožijo, da je kristjan. Sodnik ga pokliče ter ga vpraša, kakšino vero da imá. Marin mu naravnost odgovori, da ima keršansko vero in celó da je duhovnik. Na to mu sodnik reče: Če je takó, ne moreš službe obderžati, ter mu dá tri ure časa se pomisliti. Marin gré od sodnika domú, pa že na poti ga sreča sluga ondašnjega škofa Teotena, ter mu sporoči, da škof želi ž njim govoriti. Marin gré naravnost k škofu, kateri je že vse vedil: Ta ga prejme za rokó, ga pelje v cerkvo pred altar, mu odgerne na eni strani plajšč, pod katerim je z mečem svoje nove službe opasan bil, na drugi strani pa mu bukve svetega evangelja pred oči postavi, ter mu reče: Marin! zberi si med tvojim mečem in med svetim evangeliem; tvoj meč ti nakloni posvetno čast, sveti evangelj pa ti podari večno čast; če hočeš meč nositi, kojega si z novo službo dobil, bo znamenje, da svet ljubiš, če se pa svetega evangelja deržiš, bo znamenje, da Jezusa ljubiš: zberi si med tvojim mečem in svetim evan-

geljem; meč ti dá imenitnost pred svetom, pred Bogom pa večno prekletstvo; sveti evangelj ti dá zaničevanje in terpljenje na svetu, pred Jezusom pa nebeško slavo in veselje“. Na te besede prejme Marin za sveti evangelj. In sveti škof mu pristavi: Dobro se ga derži, zaupaj v Boga, in zmagal boš. Pokaži Jezusu svojo ljubezen, ker On se je za te umoriti dal“. Spred altarja se Marin naravnost k sodniku poverne, si ondi meč svoje častivne službe odpaše, mu ga pred nogé položi ter reče: kristjan sem, in Jezusovemu evangelju zvest ostanem. Stori z menoj, kar ti je ljubo“. In Marin je bil strašno mučen ter vmorjen. Tako je on Jezusu svojo ljubezen pokazal. —

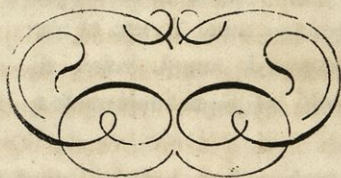
Ljubi kristjani! Kaj nas moti, da smo tako merzli v ljubezni do Jezusa? da se nam tako težko zdi k sveti maši hoditi? da smo tako nemarljivi v poslušanji Božje besede? da smo tako sebični v svojih vsakdanjih opravilih? Svet nas slepari. Za majhen posveten dobiček se veliko potrudimo, dolge poti storimo, hude mraze in velike vročine radi prestanemo; za Jezusovo ljubezen pa in za svoj dušni prid je nam vsako delo pretežko. Za posvetno čast se veliko ponašamo, za Jezusovo čast pa nič ne maramo. Oh kako merzli Jezusovi ljubitelji smo mi! Kali ne veste, da ljubezen do Jezusa je znamenje izvoljenih, da brez tega znamnja nihče ne pride skoz nebeške vrata? „Ako kdo ne ljubi Gospoda našega Jezusa Kristusa, bodi prekletvu izdan“. „Zberite si“ vam

rečem, kakor je škof Teoten rekel sv. Marinu, „zberite si med svetom in Jezusom“. Če bote svet ljubili, bote s svetom pokončani; če bote pa Jezusa ljubili, bote ž njim vred večno kraljevali „. Kdor Jezusa ne ljubi in za njim ne hodi, ne more priti v njegovo kraljestvo.

Bratje! pogledjte z duhovnim očesom proti hribu Golgota. — Jezus — s težkim križem obložen — počasi stopa na tisti hrib, on obnemaguje pod težo in večkrat na tla pada. Glejte ga, prišel je verh hriba vès poten, vès kervav, en malo postoji, in sadaj se — križ na ramah deržaje k nam oberne in z glasno besedo izgovori: kdor me ljubi, za menoj naj hodi“. Dobro so te besede zastopili vsi svetniki. Vedno so ga ljubili vsi svetniki, in za njim hodili.

Perva ga je nasledovala njega ljubezniva mati, prečista devica Maria. Za njo so se verstili apostelni, marterniki, spoznovavci in brezštevilna rajda svetih devic. Vsi, do enega vsi, kateri se v večnosti veselé, so le za Jezusom čez hrib Golgota v nebesa prišli; kajti edina pot derži v nebeške višave, in ta pot pelje čez hrib Kalvarje po stopinjah, koje so z Jezusovo ljubeznijo zaznamvane. Nu! ljubi moji bratje! ali se ne bomo tudi mi uverstili med Jezusove nasledovavce? Pač. — Ljubeznivi Jezus! kamo hočemo iti, če Tebe zapustimo, samó ti imaš besede večnega življenja. Tebi se hočemo popolnoma darovati, tvoje svete nauke hočemo vselej poslušati in po njih

živeti, tvojo neizmerno ljubezen hočemo vedno
premišljevati in vse občutke svojega serca le tebi
posvetiti. Presladki Jezus! ponižno, te prosimo vžgi
naše serca goreče ljubezni do Tebe in daj nam
živim in mrtvim tvojim biti. Amen.

živeti, tvoje neizmerno ljubezen hočemo vedno
premišljovati in vas občutiti svojo serca te tudi
posvetiti. Preselili bomo! ponikno, te prazno vaji
naše serca goreče ljubezni do Tebe in da nam
živim in mrtvim tvojim biti. Amen.

VIII. POGOVOR

Veža Božja.

„Moja hiša se molitve hiša imenuje, vi pa ste jo storili jamo razbojnikov“. Tako je rekel Jezus barantačem v Jeruzalemsken tempelju. Matevž XXI. 13.

Slehern kristjan trojen dom ima: časno hišo, v kateri se je vrodil; srenjsko cerkvo, v kateri se je prerodil in svete nebesa, v katerih se bo spremenil. Na ta trojni dom človek vedno misliti mora, dokler na svetu živi, in nikdar ne pozabiti, da svete nebesa bo le tako posedel, ako se bo v rojstni hiši poštenega, bogaboječega, pobožnega kristjana spričeval, ter posvečevavno gnado in druge svete darove, ki jih je v svoji domači cerkvi od Boga obilno prejel, visoko cenil in zvesto hranil.

Vsak kristjan sam za sé je že tempelj Božji. Gospod Bog v njem prebiva tako, da Božja podoba je za vselej človeku vtisnjena in njegova duša je svetišče živega Boga; serce mu je altar, na katerem je človek dolžan povsod svojemu Bogu darovati in ga častiti; navdih gnade

mu je prižnica, iz ktere mu Gospod vedno označuje svoje zapovedi; in vest mu je sodni stol, mu je zgrevano obtoženje grehov. Po tem takem zamore človek v svoji rojstni hiši prav spodobno Bogu služiti ter ga kakor v njegovem tempeljnu častiti, in vemo, da kdor tega ne stori, njegovo ime bo izbrisano iz števila izvoljenih.— Pa Gospod je hotel zraven takih z mesom obdanih tempeljnov še druge iz kamnja sozidane veže v svojo čast imeti, v katerih blagovoli kakor na svojem prestolu med nami kraljevati in z nebeškimi darovi nas oblagrovati; njemu se je zljubilo iz neizmerne ljubezni do človeških otrok veleti, da v sleherni veči katoliški soseski naj se njegovemu veličastvu cerkva postavi in v njej slava prepeva Božjemu imenu ter sveta služba opravlja.

V taci srenjskih cerkvah hoče on od vsih pravovernih srenjčanov ob enem čast in hvalo sprejemati, in terja, naj se njegovi hiši spodobno svetost vekomaj skazuje; da celo hudò se nad vsemi maščuje, kateri bi z nespodobnim zadržanjem njegovo vežo onečastili, kakor bremo v svetem pismu, da je mili Jezus dvakrat storil z barantači v Jeruzalemskem tempelju: namreč je naredil tepežnico iz vervic, in je izgnal vse, kateri so v tempelju prodajali in kupčevali, in je zvernil mize menjavavcom, in stole tistim, kateri so golobe prodajali, ter jim je rekel: Pisano je: moja hiša se hiša molitve imenuje, vi pa ste jo storili jamo razbojnikov.“

Velika pregreha pač mora biti, če se kdo v Božji veži nespodobno zaderži, ker se je mili Jezus celo nad barantači v Jeruzalemskem tempelju tako močno razserdil. — Naj bi nobeden zmed vas z nespodobnim obnašanjem v cerkvi Jezusa ne razžalil, marveč tudi tako mu svojo ljubezen pokazal, da se bo v Njegovi hiši — v cerkvi — pobožno zaderžal, sem namenil dans vam govoriti od spodobnega spoštovanja gospodovih hiš, ter bom svoj pogovor tako-lé razdelil:

I. Božjim vežam se spodobi čast in spoštovanje, ker v njih Gospod Bog na poseben način stanuje;

II. Božjim vežam smo dolžni čast in spoštovanje, ker v njih posebne gnade od Boga dobivamo.

Ni se čuditi, da iz nebes na zemljo strele švigajo, zakaj strel so vredne vse nespodobnosti, ki se po cerkvah godijo “ pravi sveti Križostom. — Poslušajte prav pazno.

Naš Bog, kateri s svojo vsegamogočno besedo „ hodi “ svet in vse, kar je v njem, vstvaril, in je Gospod nebes in zemlje, ne prebiva v tempeljih, ki so z rokami sozidani, tako je nekdam sveti Pavel v Ateni učil: marveč njegovo

veličastvo je neograjeno; nebesa so mu sedež, zemlja mu je podnožje, vesolni sveti mu je tempelj, vsaka gora mu je altar, sonce, luna, zvezde so mu milionov svetlih lampic v velikem domu prižganih, megla mu je kadilo, ki se vedno proti nebeškemu prestolu vali, in vse rastline od niskega vresa do visoke ciprese so naraven kinč njegovega neizmerne tempeljna.

Vse stvari po neskočni širjavi celega sveta Boga svojega stvarnika časté. Tudi pametni človek zamore, sem že poprej rekel, in je dolžan Boga povsod moliti; kajti „Bog je Duh; in kateri ga molijo, ga morajo v duhu in resnici moliti“ Jan. 4. 24. — Vender se je neskončni Bog človekovi slabosti vgodil, in da bi pozemeljskemu človeku, dokler je na prostor in čas navezan, dolžna Božja častitva polajšana bila, je dovolil sebi v čast odločene tempeljne na svetu postaviti, v katerih s posebno pričujočnostjo biva, zemljanov hvaležne darí radno sprejemlja, dolžno spostovanje blagovoli, vse sebi izročene kristjanje blagoslovi ter jih z nebeškimi dobrotami bogato obdaruje. — Tako stoji skoraj v sleherni katoliški soseski Bogu v čast sveta cerkva pozidana, kakor je nekdam med Izraelci skrinja zaveze stanovala. — Sem rekel, da takim Božjim vežam se spodobi čast in spoštovanje.

I. zato ker v njih Gospod Bog s posebno pričujočnostjo stanuje.

Tega se jasno prepričati pogledjmo nekoliko v stari zakon. — Gospod Bog je bil že v

puščavi Mojzesu vka~~z~~al skrinjo zaveze narediti, jo lepo pozlatiti, in z dragim pertom pokriti. To skrinjo so Izraelci veliko let v puščavi seboj nosili, in kjerkoli se za čas vstavili, v sredi ljudstva so prvi šotor skrinji zaveze postavili. Glejte prvo Božjo vežo. Zatorej je Mozes ponosno smel reči: „ Ni ga toliko imenitnega ljudstva, ktero bi imelo svoje bogove tako blizo, kakor je naš Bog priča vsem našim prošnjam. “ 5. Moz. buk. 4. 7. — Ko so Izraelci obljubljeni deželo si vsvojili, so skrinjo zaveze seboj prinesli in v šotorji jo hranili. Zdaj so jo imeli v Silo-tu, kjer je Heli veliki duhovnik bil. Od tod je prišla Filištejcom v roké, pa ti so jo kmalo nazaj poslali in bila je prenešena v Abinadabovo hišo v Gabaji. Od tod je bila preložena v hišo Obededona Getejca, katerega je Gospod Bog zategadel bogato blagoslovil. Iz Obededonove hiše jo je kralj David z velikim veseljem v svojo kraljevo hišo na jeruzalemskem Sionu prepeljal. — Skrinja zaveze ni imela še svoje hiše, zatorej je pobožni kralj David se napravljal, nji lastno hišo postaviti in Gospod Bogu tempelj sozidati.

Pa glej, prerok Natan mu naznani, da ker je kot vojšak veliko kervi prelil, ni vreden Gospodu miru hišo pozidati, marveč njegov sin Salomon, ki bo v lepem miru kraljeval, je izvoljen to delo speljati. In tako se je zgodilo. Ne bom družega pravil, kakor da pod kraljem Salomonom je po sedemletnem nevtrudenem zidanji tak

imeniten tempelj na gori Moria stal, da je bil čudež sveta imenovan. Zdaj ga Salomon Bogu posvetiti sklene. Skliče vkupej vse starašine v Izraelu, vse vikše v rodovih, vse poglavarje izraelovih otrok in vse Levite ter prenesejo z veliko slovesnostjo skrinjo zaveze iz gore Sion v tempelj, ter jo v svetišče pod perute Kerubinov položijo; in kakor so Leviti s trebentami in piščali soglasno zagodli in prepevali rekoč: „Hvalite Gospoda, on je dober in njegovo vsmiljenje je večno“ glej nebeški oblak je vso Božjo hišo napolnil, in gospodova čast se je po tempelju razgernila. To viditi Salomon na kolena pade, iz globočine srca Boga moli, ter sam sebe in vse ljudstvo Gospodu priporočuje. Ko kralj svoje molitve opravi, pade iz nebes živi ogenj in vse darove vidoma požge. Vse ljudstvo pade stermé na obraze in pričujočega Boga ponižno časti. — Kadar je Salomon posvečenje tempeljna dokončal, se mu pa Gospod Bog v spanji prikaže, ter mu reče: Jaz sem tvojo molitev vslišal, in sem to hišo v svojo posebno stanovanje posvetil, in v njej ima moje ime vekomaj biti, moje oči in moje serce imajo v njej vselej ostati. Kadar bom nebo zaprel, da ne bo dežilo; kadar bom kugo med ljudi poslal in z drugimi šibami deželo obiskoval; če se bo ljudstvo k meni obrnilo, milost prosilo, in hudobnega življenja se pokorilo; ga bom jaz iz nebes vslišal, grehu odpustil in deželo nadlog rešil; zakaj blagovolil bom molitve

tistega kateri me bo na tem mestu molil“. — Tolkani od Jeruzalemskega tempelja. —

Sadaj storimo priliko med Jeruzalemskim tempeljnom in našimi keršansko — katoliškimi cerkvami. Jeruzalemski tempelj bil je prav za prav le senca naših cerkvá. Kar je Malahia napovedoval, da dnevi pridejo, ko se bo Gospodovo imé od sončnega vzhoda do zahoda med narodi veličastilo, in Bogu se po vsih krajih sveta čista in sveta daritev opravljala, se je zgodilo. Ko je Kristus na svetem križu kervavo daritvo za vës svet nebeskemu Očetu opravil in velikopomenljivo besedo „dopolnjeno je“ izgovoril; takrat se je v Jeruzalemskem tempelju zagrinjalo, ki je svetišče zakrivalo od verha do tal razstergalo, sveti evangelj se je po celem svetu razglasil, izveličavni križ se je povsod zasadil, altarji svete daritve so se med vsemi narodi postavili in Božje veže po vsih krajih sveta pozidale, v katerih pravi Bog s posebno pričujočnostjo vsred svojega ljudstva prebiva. In resnično. V skrinji zaveze, ktera se je v svetišču Jeruzalemskega tempelja hranila ste bili dve kamnitni tabli deseterih zapoved, in Mozes jima je bil še pridjal svoje petero bukev: v naših cerkvah se pa hrani in vedno oznanuje sveti evangelj in vsa od Sina Božjega bolj na tanko razložena postava. — V skrinji zaveze se je košček une mane hranil, s katero je Bog izraelske otroke v puščavi več let redil: v naših cerkvah pa v tabernakelnu sam včlovečeni Sin Božji z

dušo in telesom, s kervjo in mesom prebiva, in se vsem pravovernim v duhovno jed in večno življenje zavživati blagovoljno deli. — V Jeruzalemskem tempelju so Bogu le živino v dar klali in sožigali: v naših cerkvah pa se sam Jezus Kristus kot nedolžno jagnje svojemu nebeškemu Očetu za grehe vseh ljudi vedno daruje. — Ako je tedaj Bog rekel od Jerezalemskega tempelja, da si ga je v stanovanje izvolil; kaj moremo še le od naših katoliških cerkvá misliti? Gotovo je v njih Bog na poseben način pričujoč. Da, smem reči, kakor ti človek v svoji rojstni hiši sediš in z mislimi se zdaj tù zdaj tam po svetu znajdeš; tako Jezus, čeravno nebo in zemljo s svojo povsodpričujočnostjo napolni, vendar v presvetem Rešnjem Telesu tukaj posebno kraljuje in kakor v svoji hiši prebiva. Oh ljubeznivi Jezus! kdo je v stanu tvojo ljubezen do človeških otrok zapopasti! Kakor sosed pri sosedu hišo sozida in poleg njega stanuje; tako si ti hotel nam sosed biti, si vsred naše soseske svojo hišo postavil in pri nas bivati blagovoliš. Da resnično, ga ni toliko imenitnega ljudstva, ktero bi tako blizo svoje bogove imelo, kakor smo mi katoličani; kajti svojega Boga Jezusa Kristusa imamo mi svojega milega sosedu.

Pa spreobrnimo svoj pogovor. — Vsi posamezni ljudje in celo narodi so vselej postore visoko častili in spoštovali, kjer so Božje bitje pričujoče mislili: Očak Jakop vès ostrašen na-

kviško plane, ko se mu je bil na poti v plujo de-
želo Bog v spanji prikazal, in je goveril: Resnično,
tukaj Gospod Bog stanuje. — Kako strašen je ta
kraj! Tukaj je Božje prebivališče, tukaj so nebeš-
ke vrata! 1 Moz. buk. 48. Nagloma vzame ka-
men, ki mu je za podglavje bil, ga z oljem po-
lije ter v večni spomin posveti. — Mozes je
čevlje izzul preden se je ognjenemu germu bližal,
iz kterega mu je Gospod govoril, ter je na obraz
padel. — Izraelci so trepetali, ko so prot hribu
Sinaj koračili, na katerem se je Bog v blisku in
gromu oglasoval. Stari Hajdje so svoje tempeljne
tako spoštovali, da v njih niso ne kašljali in ne
se vseknovali. Ko so svoje lažnjive bogove ka-
ko očitno stisko odverniti prosili, so se ženske
na tla vlegale in z lastnimi lasmi njih tempeljne po-
metale. — Od prvih kristjanov vemo, da so Bož-
je veže visoko častili. Kralji so svoje krone iz gla-
ve djali, kadar so v cerkev stopili; nobeden ni smel
z orožjem v cerkvo priti, vrata so kušovali in
pred altarjem se do tal priklanjali. Od matere
svetega Gregorja Nizenskega se bere, da nikdar
ni altarju herbta obernila, nikdar v cerkvi na tla
pljunila. In tako dalje so vsi narodi svoje tem-
peljne častili, samo današnji kristjani so se tako
spridili, da božjim hišam dolžnega spoštovanja
skazati nočejo. Naše cerkve so, kakor pravi sveti
Peter Damian, napolnjene z nevidnimi angelji ne-
beškimi, kateri Jezusu okoli presvetega Rešnjega
Telesa veličastno krono deržé, ponižno ga časté

ter vedno mu „sveto“ prepevajo: današnji kristjani! pa na to nič ne porajlajo, marveč mlade ženstva pridejo v cerkvo vse olišpane in našopirjene, kakor bi bile one altar; in ko bi zamogel v serce mnogih pogledati, vidil bi, da v njih sercu kot v starem červivem siru vse gomzi in mergoli posvetnih misel in nerednih željá, da celo iz nekterih smerdi tudi napuh, zavist, togota, staro sovraštvo in pika na soseda; to je zlató, kadilo in mira, ki se večnemu kralju daruje. V naših cerkvah Gospod prebiva, tukaj se Jezus svojemu nebeškemu Očetu za naše grehe daruje, tukaj je tron usmiljenja Božjega na zemlji postavljen, in namen našega snida na tem mestu je ta, da bi iz nebes po Jezusu Kristusu milost dosegli; ali današnji kristjani tega ne pomislijo, marveč tukaj, kjer bi imeli Boga častiti, ga zaničujejo, kjer bi ga imeli vkrotiti, ga razserdijo, kjer bi ga imeli s solzami omehčevati, ga z napčnostjo razjezijo, in tako na mesti blagoslova preklestvo prejmejo; godi se, kar je sveti Ambrož rekel, da z malimi grehi v cerkvo pridejo, z velikimi grehi pa iz cerkve gredó. Kaj delaš, človek! da olišpano žensko v cerkvi ogleduješ, ali ne trepetaš, da božji tempelj s takšno malopridnostjo onečastiš? Mašnik pred altarjem za tvoje grehe nedolžno jagnje daruje, ti se pa smejaš, se nič ne bojiš, se ne treseš? Oh prederznost! kako bomo zamogli Boga potolažiti? Sv. Krizost. Bratje! ovedite se. V naših cerkvah Gospod Bog s posebno pričujočnostjo stanuje; zato—

rej častite jih, in vbogajte svetega Nila, kateri vas svari, da s takim spoštovanjem v cerkvo hodite, kakor da bi v nebesa šli, ter nič takega v cerkvah ne govorite ali delajte, kar bi posvetno bilo.

II. Božjim vežam smo čast in spoštovanje dolžni, ker v njih redne gnade od Boga prejemljemo.

Na mesto, kjer se mu je dobro godilo, se človek večkrat spomni, in do prostora, kjer ga je kaka sreča, kaka dobrota došla, slehern hvaležno serce ima, ter ga spoštuje. — Ko se je izraelski vojvoda Jozue napravljaj ljudstvo čez reko Jordan peljati in obljubljeno deželo z mečem si vsvojiti, pošlje dva moža skrivaj v mesto Jeriho, naj bi ga ogledovala in kar bi za zmago potrebno bilo, mu sporočila: Jeriholjani zasačijo ogleduha, ju hočejo prijeti in pred ondišnjega kralja peljati, naj bi bila ob glavo djana. Ona pa pobegneta v hišo neke ženske imenovane Rahab, in ondi se poskrijeta. Jeriholjani prihrušijo pred hišo in terjajo, naj jim Rahab izraelska ogleduha izda; Rahab ju prekrije, ter ju ponoči skozi okno v koši po zidu spusti, da sta vbežala. Pa preden ju spusti nju prosi, naj bi Izraelci njeno družino in hišo, kadar bodo mesto zmagali, v miru pustili. Ogleduha obljubita, ter ji velita, ko bodo Izraelci v mesto derli, vervico na okno, skozi katero sta življenje vnesla, pripeti, naj bi Izraelci po tej njeno hišo spoznali in jo spoštovali. Ogleduha prideta k Jozuetu, mu vse dopovesta ter ga

prosita Rahabne hiše in družine ne pokončati. Zdaj se Jozue čez reko Jordan vzdigne in proti mestu Jeriho vojsko pelje. Ko pred mesto pride, se vstavi in sledeč vkaz razglasi: Bog bo nam dal mesto Jeriho v roké. Vse ima pod meč djano biti. Samó Rahabne hiše se ne smé nihče dotakniti, ker ondi sta naša sporočnika prikrita bila. Znamnje te hiše je vervica na oknu pripeta. V hišo, kjer taka vervica iz okna visi, ne smé nihče stopiti. In takó se je zgodilo. Mestno ozidje se je na trobentne glasove posulo, Izraelci só v Jeriho derli in z meči morili, in hudó žgali in vse pokončali; le Rahabna hiša in družina je plenu ostala, je rešena bila; ondi je vervica iz okna visela. Tako so Izraelci hišo spoštovali in častili, v kateri sta dva njih sporočnikov milost našla in smerti rešena bila. Joz. II. in VI.

Obernimo to na vašo farno cerkvo: Tukaj Gospod Bog v sredi svojih angelov in posebno svetnikov, katerim je cerkva v varstvo izročena, včlovečen stanuje, in vse farane s takimi neprecenljivimi darimi in svetimi gnadami osiplja, da pamet jih ni kos razumeti, jezik ne izgovoriti, le serce se mora goreče hvaležnosti do Njega vneti. Da nekaj opomenim. V vaši farni cerkvi ste bili pri prvi stopinji v pozemljsko življenje iz kersne vode in svetega Duha prerojeni, da ste bili večne smerti rešeni in v bukve izvoljenih vpisani. Kerstni kamen je vam veden spominek perve milosti Božje, ko ste tukaj okusili, je

priča vaše kerstne obljube. — V vaši farni cerkvi ste bili že nekolikanj odraščeni pri sveti birmi v pravi veri poterjeni, poterjeni in pomaziljeni v stanovitne vojšake Kristusove. Z vašimi botri vred so bili ti svetniki priče vašega slovesnega vvojašтовanja med Jezusove čete. — V vaši farni cerkvi ste bili prvi in še velikokrat pri zakramentu svete pokore po Jezusovem zasluženju svojih djanskih grehov očiščeni in peklenske oblasti oprosteni. Poglejte spovednice — te sodne stole Božje, in spomnite se, kakšino veselje je vaše serca prešinilo, kadar je vam spovednik v Jezusovem imenu rekel: pojdi moj sin! moja hči! grehi so ti odpuščeni; ne greši več. — Da, mili Jezus je vas po pravem spokorenju tako ljubeznivo sprejel, da vas je ondi k svoji nebeški mizi povabil, ter lastno mesó v jed in presveto rešno kri v pijačo vam predložil. Poglejte sveto mizo, kar angelji nebeški želijo, pa nikdar dosegli ne bodo, to ste vi ondi zaviživali — včlovečenega Boga. — Pa kaj bom dalje pravil? železen jezik bi mogel imeti, da bi vse dopovedal, kar ste v domači cerkvi iz božje roke že prejeli. Tukaj so bili vaši zakoni blagoslovljeni, tukaj bodo vaše žalostne serca razveseljene, tukaj vam duhovni nebeški kruh izveličavnega nauka lomijo, tukaj Bog vaše molitve vslišati blagovoli, od tukaj se nebeški žegen čez vašo družino, pohišvo, polje, živino razliva, tukaj so vam vse gnade na ponudbo, in še nihče ni prišel v domačo cerkvo pomoči iskat, da bi je ne

bil dobil. — Poglejte altar. Kadar kaka velika nesreča proti, kadar se silne stiske vam na glavo vsipljejo, kadar roka Božja vas zavoljo vaših pregreh tepsti in strašno končati žuga in se ne veste kamo obrniti, kako razžaljnega Boga potolažiti, takrat vas milo donenje soglasnih zvonov iz visoke line v domačo cerkvo skliče, vaš mašnik stopi pred altar in po njem se sam Jezus za vas svojemu nebeškemu Očetu daruje. — In nesreča je odvernjena, jeza Božja potolažena, nebo se odpre, in kot hladna juterna rosa nebeški blagoslov na vas spet rosi. — Ali pa kadar eden ali drugi faranov na bolni postelji leži in v cerkvo več priti ne more po božje dari, takrat, kadar se mu zadnja ura bliža in on naj bolj nebeške pomoči potrebuje, sam Jezus ta altar zapusti in ga gre na smertno posteljo obiskat, se mu po duhovniku nese za okrepčavno popotnico in njega dušo posveti v svojo večno nevesto. Da ce'o, kadar je duša že v večnost stopila in telo v grob zibnilo, na tem altarju se Jezus za njo nebeškemu Očetu še le daruje, in za njo v večnost gnade pošilja. Oh dobrote! neštevilne dobrote, ki jih v vaši domači cerkvi prejemljate! Oh milosti! neizmerne milosti, s kojimi vas Bog v vaši farni cerkvi obdaruje! Oh gnade! neprecenljive gnade, s kterimi Božja roka vas v tej hiši posiplja! Kdo bi bil tak nehvaležnež, da bi se vsega tega ne spomnil, kadar sèm pride? kdo bi bil tak malopridnež, da bi tej Božji veži časti in spoštovanja

ne skazoval? Ako so Izraelci Rahabno hišo, kjer na oknu je vervica vihrala v znamenje, da dva izraelska ogleduha sta ondi smerti rešena bila, častito spoštovali; koliko bolj bi imeli kristjanje svoje farne cerkve, v katerih jim je vsak kamenčik znamenje gnad in dobrot, koje so v njih od nebes že prijeli? V svojih domačih cerkvah so večne smerti rešeni, peklenške sužnosti oprosteni, in dediči nebeški postavljeni bili: in ta nebeška dednina jim bo tukaj zmerej bolj zagotovljena; da celo cerkev je predkus nebeškega veselja po besedah svetega Krizostoma, ki pravi: cerkve so majhne nebesa.

Vender pa kolikanj oskrunjevalcev svetih cerkvá!! Serce me boli, si ne upam vam dopovedati vseh nespodobnosti, s kojimi se te majhne nebesa na zemlji onečastijo. Govorite na mesti mene vi zidovi, ki to božjo vežo obdajate in jo od svetnih opravil ločite, kolikanj nespodobnežev ste vidili že čez cerkveni prag stopiti, kateri stvarice pobožnosti niso v sercu imeli, in so tako temu svetemu kraju se bližali, kakor bi bili šli v posvetno hišo. Govorite vi stebri, ki to stropje podpirate, povejte, kolikanj ošabnih malopridnežev ste vidili, ki so s pogledi, spomigljeji, z besedami in še z drugim telesnim gibanjem to sveto mesto sramotili, in tako se obnašali, kakor bi bili v posvetnih grešnih glediščih. Govorite vi altarji, ki ste tron živega Boga na tem kraju, povejte, kolikanj prevzetnih posvetnežev je že pred vami

stalo, kateri so si tukaj perve prostore izberali, vam herbte obračali in po ljudstvu okoli zijali, kakor bi bili hotli očitno pokazati, da jim ni mar za Boga in za svete zakramente, marveč da so prišli semkaj vsem pobožnim se spakavat in od službe Božje jih odvrčvat. Govorite vsi svetniki, katerim je ta cerkva posvečena, govorite vi angelji, kateri na tem kraju svojega Jezusa častite, povejte, kolikanj nesramnežev ste vi v tej Božji veži vidili, ki so z ostudnimi mislimi in nečistimi željami med ženstvom iskali, kar se ne spodobi keršenemu jeziku izgovoriti.

Večni Bog! in ti vse to terpiš? — Takih oskrunjeavcov tvojih svetih hiš ne končaš? — ti dopustiš, da v tvoje svetišče te grešniki zaničevati pridejo? — Pač ti se maščuješ; jim nesrečo v deželo, čez njih polje in v njih rojstne hiše pošiljaš, in naj hujša strafa, s katero jim žugaš, bo večno pogubljenje; kajti pisano je, da oskrunjeavce Božje veže bo zadela strela večnega preklestva. Trepetajte grešniki, ki Boga v njegovo svetišče žalit pridete; trepetajte vsi oskrunovavci cerkvá, zakaj v tistim kraju, kjer bi imeli odpuščanje grehov doseči si sami podpišete sodbo pogubljenja.

V Krotoni, znamenitem mestu na spodnjem Laškem živela je hči bogatih in plemenitih

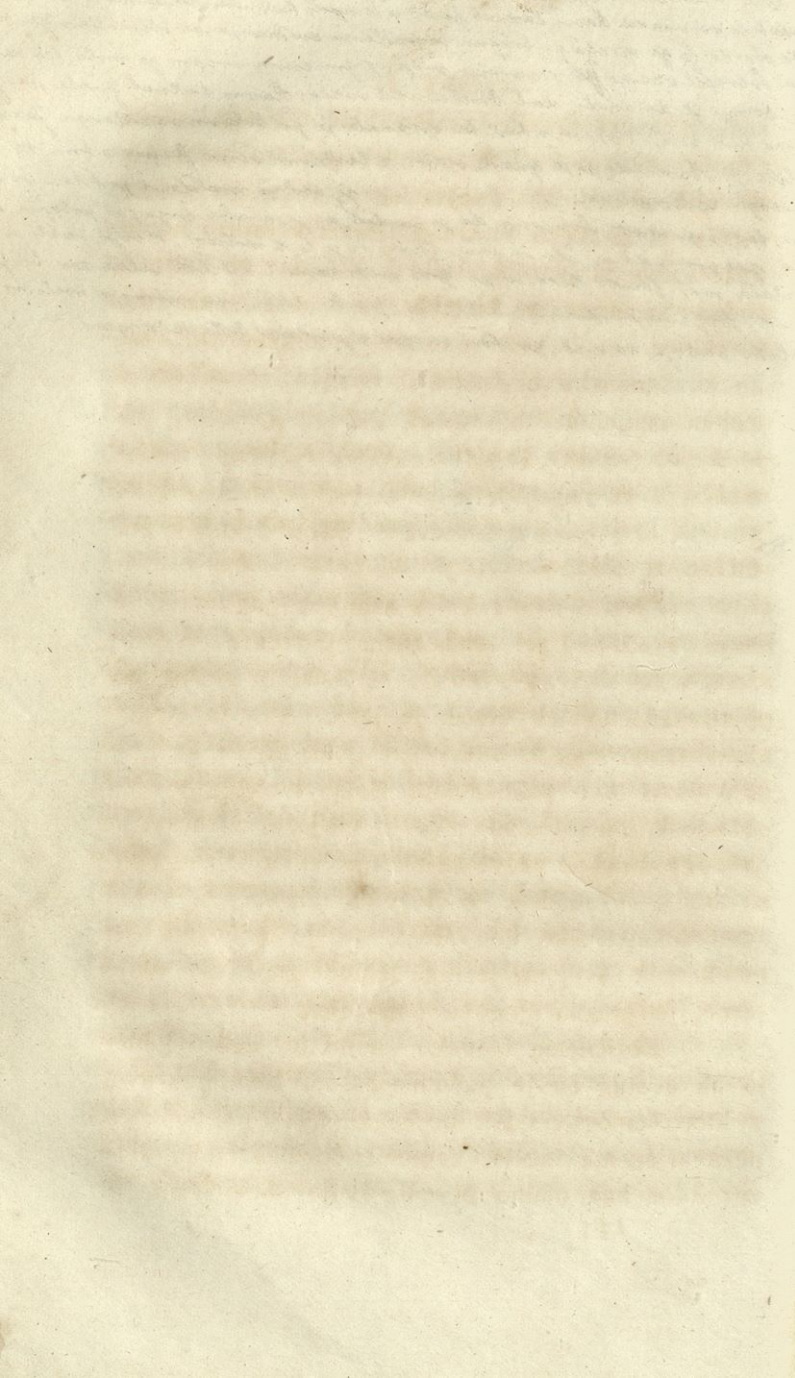
starišev. Ona je bila krasne telesne postave in na svojo lepoto se je kaj ponosno domišljevala. Med drugimi njenimi pregreški bil je naj očitniši ta-lé, da se je vsa našopirjena v čerkvo kazat hodila, ter je druge v pobožnosti motila. Večkrat bila je zategadel posvarjena, pa ni hotla k poštenosti se poverniti. Zatorej jo je štrafa božja zadela. — Neki večer bila je na gostii pri sosedu, kar na enkrat oslabi in omedli tako, da jo morajo domu peljati. Se pošlje po zdravnike, pa slabosti le rastejo; zdravniki celo izgovoré, da ni pomoči za telesno zdravje, naj se pošlje po spovednika in naj se skerbi za dušo. Spovednik pride, ter jo za spoved pripravlja. Deklina ga čudno gleda, pa gnade spokorenja nima, zadnič mu reče: „Ako me Bog takšino hoče imeti kakoršna sem brez spovedi, naj me vzame; če me pa takšino imeti noče, naj me pusti. Reče in spovedniku herbet oberne. Spovednik to slišati, se vstraši, spominja, svari, prosi, žuga in solze poliva. Vse nič ne zda, in spovednik zapusti nespokornico ter skrivaj skoz druge duri odide. Dekličini oče misleč, da hči se bo prav spovedala med tem ko se spovednik s svojo hčerjo pogovarja, pošlje v bližno cerkev sporočiti, naj bi sveto popotnico v hišo prinesli, da bi prepozno ne bilo. Prinesejo Jezusa v presvetem Rešnjem Telesu, ali ko pred hišo pridejo, postane nagloma velik vihar in hišne vrata se s strašnim zabrenčanjem zapró. Hišni slugi priskočijo ter jih

siloma odprejo. Pridejo s sveto propotnico pred sobico bolnično in glej tako rožljanje z verigami, teptanje z nogami in suvanje, tak krič, šum in šunder iz sobice doni, da vsi pričujoči se zbojé in potečejo. Mašnik s sveto popotnico nekoliko postoji, pomisli, kaj je storiti in zadnič se verne s presvetim Rešnim Telesom v cerkvo. Ko mašnik odide tudi šunder v sobici potihne. Sadaj hišni slugi deklinčno spavnico odprejo, in jojmene! Kaj zagledajo? — Po spavnici je vse razmečeno in truplo mrtve hčere nago na tléh leži, tako strašno spremenjeno, da lahko bilo je soditi da pogubljena je nje duša. Hišni oče vse pričujoče v besedo vzame, živemu človeku ne povedati, kar se je zgodilo, in pusti truplo po noči zakopati. Pa ni bilo mogoče dogodbe zakriti. Drugi dan očetu naznanijo, da zemlja je truplo njegove hčere vun vergla. Oče ga vkaže drugod zakopati. Spet ga zemlja izpljune. Ko žalostni oče vidi, da celo zemlja noče trupla njegove hčere kriti, se razserdi ter reče: „Ker je satan dušo nesel, naj si pride še po telo.“ In besede niso bile zastonj rečene. Veliko število peklenščekov pribruši, si truplo zadenejo, ter ga vlečejo v peklenški ogenj, kjer vedno gori in nikoli ne zgori. Tako so se dopolnile besede svetega Pavla: Ako kdo tempelj Božji oskruni, njega bo Bog končal.“ 1. Kor. 3. 17. — (Segneri. Quaresimali).

Ljubljeni kristjani! Pomislite, da kadar bote dušo izdihnili, bodo tudi vaše trupla v to

cerkve prinešene, in tukaj v hladno blagoslovljeno zemljo zakopane. Tukaj bode te na trobentni glas o velikem sodnjem dnevu iskali, tukaj se zopet s svojimi dušami za večno plačilo zjedini. Jojme-ne! kako strašno bi bilo; ako bi vi tisti dan sodbo večnega prekletva našli, našli zato, ker ste se v božjih vežah nespodobno zadržali; kako strašno, ako bi tisti dan tukajšna zemlja vaše trupla izpljunila in viknila: pojdi! dosti časa sem te krila, pojdi v peklenški ogenj, ktere ga si zaslužilo s svojim nespodobnim obnašanjem na tem svetem kraju. Zatorej moji predragi! da bi se z vami ne zgodilo, kakor z uno nesrečno deklino v Krotoni, vas zarotim per vaših občutljivih senc, v katerih vedno Božjo zavest hranite, spoštovajte Božje veže, v njih Gospod Bog s posebno priučnostjo stanuje; vas zarotim pri vaših dušah, ktere so žive podobe Božje, častite svete cerkve, v njih ste že neizmerno gnad od Boga prejeli, vas zarotim pri tisti ljubezni, ki ste jo Jezusu dolžni zadržite se spodobno v svojih srenjskih cerkvah, v njih včlovečeni Jezus kakor ljubeznjivi sosed med vami prebiva; vas zarotim pri vaši časni in večni sreči, obnašajte se v cerkvah povsod in vselej pošteno in pobožno; zakaj vès nebeški blagoslov se le po tih božjih hišah nad človeške otroke po vesolnem svetu razliva. Spoštujte Božje prebivališča med človeškimi otroci na zemlji, da bode te enkrat sprejeti v Božje prebivališča med čistimi duhovi v nebesih. Amen.

IX. POGOVOR.

Jezik.

„Ako kdo méni, da je pobožen, pa ne berzda svojega jezika, temuč zapeljuje svoje serce, je prázna njegova pobožnost“. Sveti Jakop I. 26.

Serce, sem rekel v zadnjem pogovoru, je Božje svetišče pri slehernem človeku. Velike vrata v to skrivno svetišče so usta, in postavljeni stražnik na teh vratih je jezik. Ako ta stražnik skerbno čuje in molčečnost ljubi, dobro se godi s človekovo pobožnostjo, Božje svetišče v sercu neoskrunjeno ostane; če je pa jezik žlabrav, in se povsod rad v posvetne marnje vtika, slabó stoji z Božjim svetiščem v človeku. Zatorej je rekel sveti Jakop: Ako kdo méni, da je pobožen, pa ne berzda svojega jezika, temuč zapeljuje svoje serce, je prázna njegova pobožnost. “

Jezičnemu človeku se ne bo dobro godilo na svetu; on je podoben posodi brez pokrova, v ktero mnogoverstva nesnaga pada; je podoben nezavarjenemu mestu, kamor sovražnik lahko zleze; kdor ima obilno besedi, svojo dušo rani, in

veliko govoriti brez greha ni, uči sveti Duh. — „Kdor se v besedi ne pregreši, je popoln človek.“ Tako je izustil sveti Jakop 3. 2 ; in Gospod Bog je že pri vstvarjenji za to človekovo popolnost skerbil, zatorej je jeziku dvojne duri postavil: zobé in žnablje. Tako hotel je vsacega človeka podučiti, da mu je na svoj jezik — na to nepokojno hudobo, ki je polna smertnega strupa — skerbno paziti in ga posiliti, da, kadar je čas molčati, naj molči, in kadar je čas govoriti, naj le to govori, kar je prav, kar je Bogu v čast, bližnemu v prid in sebi v zveličanje.

Pa jojmene! kje je tisti popolni mož, kteri bi se ne bil v besedi pregrešil? Jezik! ti si sicer le majhen človekov ud, ali ti po svetu veliko hudega vzrokuješ, veliko duš v pogubljenje topiš. Velik dar božji si ti zgovorni jezik, in mило se našemu sercu stori, kadar gluhonemega človeka vidimo, kteri le z kretanjem in znamnjem svoje želje in potrebe naznanuje; vender pa smem reči, da marsikteri človek bi se ložeje zveličal ako bi zgovornega jezika ne imel; zakaj ravno z jezikom se naj več grehov včini, velikokrat Boga razžali, svojega bližnega proti vsej kersanski ljubezni opsova, in pa svojo lastno dušo oskruni.

Ljubljeni kristjanje! V zadnjem pogovoru sem vas prepričal, da Božjemu svetišču v naših cerkvah se spodobi čast in spoštovanje; dans pa vas postavim na vrata do Božjega svetišča, ko-

jega vsak človek v svojem sercu hrani, in kakor sem že omenil, da jezik je na teh vratih od Boga povstavljeni stražnik, bom vam razložil naj očitniše pregrehe, s katerimi si današnji ljudje po svojih jezikih pogostoma serce skrunijo ter so sledeče:

1. laž, 2. opravljanje, 3. preklinovanje, 4. klafanje.

„Kdo postavi stražo pred moje usta, in zapečati moje žnablje, da po njih ne padem v greh in me moj jezik v nesrečo ne pogrezne?“ Tako molil je nekdanj modri Siracid. Pazimo tudi mi na svoj jezik in svoje usta ter prosimo Boga, da bi On vsemu grehu vrata zaperl v naše serca. — Začnem. —

Čudne reči, da človek ne more jezika ukrotiti! Z jezikom hvalimo Boga in Očeta, in ž njim kolnemo ljudi, ki so po Božji podobi vstvarjeni. Iz enih ust pride hvala in kletev. — Ti ga po vesolnem svetu ne najdeš studenca, da bi iz ene luknje sladko in grenko vodo iztakal, in hočeš, da tvoj jezik more tak studenec biti, da sadaj more iz ust sladko vodo — hvalo Božjo —, sadaj pa grenko vodo, gerdo kletev iztakati. To ne more biti.

Bodimo enkrat modri in začnimo svoj jezik berzdati. Če bomo svojemu jeziku zapovedovali, z Božjim kraljestvom v nas se bo kmalo bolje godilo. Posnemajmo unega, kateri svojo možnjo od-

vezuje, naj bi kaj plačal. On prvič na tanko prerajta, kolikanj je dolžen, po tem pa ravno tolikanj denarjev iz mošnje odšteje, kolikanj jih zadosti plačilu. Tako delajmo tudi mi s svojimi besedami, presodimo koliko je potreba govoriti, in ravno toliko besedi izgovorimo, kar jih je dostojno. Posebno pa varujmo se

1. vsake laži

Laž je prostovoljno neresnično govorenje z namenom bližnega slepariti. — Človeka nič takó ne osramoti kakor laž; kajti za resnico je on vstvarjen, resnico slišati ima ušesa, resnico govoriti mu je Bog zgovorni jezik dal, po resnici se svojemu stvarniku bliža, kateri je večna Resnica. Kdor laže, hudiča posnema. Vemo, da hudič je lažnik in oče laži; on je bil perve stariše z lažjo v paradižu osleparil, ker je Evi rekel, da ne bo umerla, ako bo od prepovedanega sadú jedla, marveč da bo celo vse vidila. Zato je mili Jezus lažnjivim farizejem opočital: „Vi ste iz očela hudiča. On ni v resnici ostal, ker ni resnice v njem, kadar laž govori, iz lastnega govori, ker je lastnik in oče laži.“ Jan. 8. 44. In sveti Auguštin temu pristavi rekoč: Z lažmi smo tistej kači podobni, ki je laž na svet prinesla, očetu laži, ki si jo je naj pred v nebesih zmislil, in je bil z vsemi svojimi prijatli v brezdno pahnjen. Oh ti hudobna laž, kako gerda si ti! ti človeka od večne Resnice — od Boga odtergaš in ga storiš otroka peklenskega zmaja; ti kristjana ognjusiš,

ker ga v take hudobije zapelješ, da on serce svojemu bližnjemu zakrije, in z jezikom pa mu take reči pravi, ki se s keršansko resnico stvarice ne strinjajo. Zatorej nas opominja sveti Pavel rekoč: „Pustite vsako laž in slehern naj govori resnico s svojim bližnjem, zakaj mi vsi smo udje med seboj“. Efež 4. 25.

In koliko zlega po svetu so lažniki že vzrokovali. Koliko zmot v naročju svete vere; — koliko kervavih vojsk in puntov med narodi; — koliko prepirov in razpertij med družinami; — koliko sovraštev in togot med posameznimi ljudmi. — Kdo bi mogel vse nezgode in tuge zaštet, ki so po lažnikih od prvega sém, ko je bil peklenski satan v pozemlskem raji, dosihdob svet tlačile in človeštvu britkost delale? — Ali kdo bo tako dalječ nazaj mislil, saj zadosli v današnjo dobo pogledati, in spoznavši, da laž na svetu gospodini in razsaja svest se zdihne: O nesrečno človeštvo! kam si prišlo! in z prerokom Ozeom zakliče: Na svetu ni več resnice. Krivo govorenje in laž in tatvina so kot potop vode priderle. “ Oz. 4. 1. Modrost sedanjega svetá je: serce po hinavsko zakrivati, besedom zvreči pomen, laž za resnico in resnico za laž deržati; da celo — se je tako spačil, da neumnost se zdi odkritoserčno govoriti in nobene zvijače v besedah se ne poslužiti; tako se vresničuje, kar je nek-daj že David rekel: „vsak človek je lažnik,“ Ps. 115.; takó dalječ smo prišli, da ljudje svoje zgovor-

ne jezike, klere jim je Gospod Bog pred vsemi drugimi živalmi dal, naj bi čast in slavo božjo prepevali, eden drugemu resnico razlagali in k dobremu se nagovarjali, v lastno nesrečo porabijo, ker pisano je, da „Gospod sovraži vse, kateri lažnjivo govoré“, Ps. 5, 6. — „lažnjive ustnice so gnjusoba pred Gospodom“, Pregov. 12. 22. — „usta, ki lažejo, dušo moré“. Modr. 1. 11.

Sveti Andrej Avelinski bil je imeniten pravdnik. V bran neke dobre in pravične reči se je enkrat, nekoliko, pa le malo, zlagal. Kmalo potem pa dobi v svetem pismu te — lé besede: Usta, ki lažejo, dušo moré“. To bravšega je tako kesanje zavolj njegove laži prevzelo, da je koj pravdarstvo pustil in mnih postal. — Celo ajdje so lažnike močno zaničevali. Stari Rimljani so lažnikom z razbeljenim železom na čelo znamenje sramote vžigali, da jih je vsak poznal. — Cesar Trajan, neznabog, je lažnike tako sovražil, da je vkažal, jih kot smet človeštva v barko brez jadra in vesla naložiti in tako na široko morje suniti, naj bi se potopili in s svojimi lažmi sveta ne več omadežvali. — Stari Germani so prevržane lažnike obsojevali, v sramotno podobo njih nesramnosti grintovega psa po tergu okrog nositi; češ, da bi jih vsi poznali in zvedili, da grintovi so njihovi jeziki in strupene hudobe. Zatorej svari nek pobožen mož rekoč: z lažnikom nikdar se ne pajdaši, da se njegovega nečistega strupa ne navlečeš. —

Ljubi kristjanje! Ne bodite podobni uri na steni, ktera drugač kaže in drugač bije; marveč kar v svojih seŕcih mislite, to tudi z jeziki govorite; ali pa molčite, če se vam ne zdi pristojno govoriti. Pred vsemi drugimi rečmi naj gré resnica pred vami, kodarkoli hodite; zakaj svoje slabosti z lažmi pokrivati, se pravi tiste poviševati, in kdor čast išče po lažih, je zgubi še kar je ima. Božja Resnica ljubi pri človekih le resnico in lažniki nimajo deleža v nebeškem kraljestvu. —

2. Varujmo se opravljanja.

„Bratje! ne opravljajte eden drugzega“, opominja sveti Jakop 4. 11. in 14. Kdor brata opravlja, ali kdor sodi svojega brata, govori postavi nasproti, in sodi postavu. — Kdo si pa ti, ki sodiš bližnjega“? — Obrekovavec je gnjusoba pred ljudmi“. Pregov. 24. 9. in podpihovavec dobi jezo, sovraštvo in sramoto za svoje plačilo“. Ekl. 5. 17. Opravljivi jezik, tako govori sveti Bernard, je naj bolj ostra sulica in rani tri na enkrat, namreč: enkrat opravljivca samega, po tem tistega, ki ga voljno posluša, in slednič opravljanega.

Opravljivi jezik rani prvič opravljivca samega. Maria, Mozesova sestra, je v puščavi zoper svojega brata govorila, in glej, kar naenkrat postala je vsa gobova. Mozes to zvedivši za njo moli in Bog nji prizanese, pa sedem dni bila je za štrafo od vsega ljudstva odločena. Takó slehern opravljivec si z opravljanjem dušo rani, ker se

z gobami grehov omaže po besedah svetega Pavla, kateri pravi: da opravljivci so Bogu sovražni,, Rim. 1. 3k. si pa tudi sam sebi toliko škodi na posvetni časti, da se ga vsak pošten človek ogiba; kajti podoben je kači, ki v zakritju lazi, in s svojim pikom zavdaja, če se ji bližaš; ogiba se vsak človek opravljivca, ker poznan je stari pregovor, da kar on od drugih nam govori, to bo od nas drugim govoril.

Opravljivi jezik rani drugič tistega, ki ga voljno posluša; kajti zavda mu strupá, ki ga na jeziku imá. Kakor si kača v pozemlskem raji ni le sama sebi božje prekletstvo s svojimi strupenimi besedami privabila, temuč je tudi Evo, ki jo je voljno poslušala, iz raja pregnala; ravno tako kdor slabó od svojega bližnjega govori, ne uniči le svojo dušo, ampak tudi dušo tistega, ki opravljivca posluša. Obadva imata hudiča nemira: opravljivec ga ima na jeziku, kdor posluša pa ga ima v ušesu, in težko je soditi, kdo je več štrafe vreden, ali opravljivec ali poslušavec; zakaj vemo, da bi nihče ne opravljal, ako bi poslušavcev ne imel.

Opravljivi jezik rani tretjič opravljanega, ker njegove slabosti raznaša, poštenje mu krade in dobro imé skruni. Vemo, da dobro ime je bolje od velicih zakladov, in poštenje več velja kot kupi zlatá: zatorej nas opominja sveti Duh za poštenje in dobro imé skrbeti: Ekli. 41. 15. In opravljivec rani opravljanega ravno na tej strani,

zatorej od opravlјivcov pravijo cerkveniki, da so hujši od tatov in roparjev. Resnično je sicer, da človek svojega poštenja nikoli ne zgubi, če ga sam ne zapravi, vendar nič menj ni tudi res, da od opravlјivih besed vselej neki madež ostane.

Glej opravlјivec ! toliko zlo s strupenim jezikom včiniš. Ti na domačem ognjišču sediš, in zoper svojega brata govoriš, takó tri duše ob enem raniš ; ti si ob enem trojen vbivavec. Res je, kar je nekđaj modri pesnik rekel, da kakor v gojzdih so levi in medvedi tako so v vaséh in mestih opravlјivci naj bolj roparske živali. Oh malopridni opravlјivi jeziki ! koliko človeških serc vi razkačite, — koliko solz vzrokujete, — koliko žetve na satanovem polju napravljate ! Bolje bi za vas bilo, da bi bili za vselej v ustih sključeni ostali. Moj Bog ! in koliko jih je med nami takih strupenih jezikov ! Oh ti peklenska kača, ti si pač neštevílo jezikov na svetu v svojo službo podkupila ; zatorej s keršansko ljubeznijo med človeštvom takó slabó stoji.

Moji bratje ! če je kdo med vami, ki se je dosihdob s peklenskim opravlјanjem pečal, jaz ga zarotim pri njegovi neumerjoči duši, naj prekličé vse svoje nekeršanske besede, in berzdo naj vloži svojemu jeziku, da ne bo večno pogubljen. Drugim pa s svetim Jeronimon sledeč so-vét dam : Kadar kakšnega slišite, da svojemu bližnjemu čez čast govori, bežite pred njim, kakor pred strupeno kačo in samega pustite.

3. Varujmo se preklinovanja.

Kdor Boga samega, ali Bogu posvečene osebe in reči, vero, svete zakramente, ali pa še naravnost po Bogu vpeljane prigodke n. p. vremenske nevihte zakramentira, zaničuje, zmerja, zasmehuje in sovražno jim nasprot govori, pravimo da preklinja. — Kdor ljudi sramoti, jih hudičuje, slabo jim prosi, pravimo da kolne. — Kdor godernja nad nespametnimi mrtvimi stvarmi, in nad hudobnimi duhovi, se zoper nje roti in s svojimi razkačenimi ustmi jim gerde besede izgovarja, pravimo da šentuje.

Huda, strašna pregreha je preklinovanje. „Vsak drug greh s preklinovanjem primerjan, je manjši“, pravi sveti Tomaž in sveti Jeronim doloži vzrok rekoč: preklinjavec svoje usta zoper Najvišega odpira. Sin izraelske žene, ki mu je bil Egipčan oče, se je v ležišču v puščavi z Izraelcom prepiral, in pri tej priložnosti božje imé preklinjal. Peljejo ga k Mozesu ter vprašajo, kakšino kaznen zasluži? Mozes ne vé soditi; zatorej ga zaprejo, dokler sam Bog ne naznani, kaj je ž njim storiti. In Gospod se je oglasil — ter Mozesu rekel: Pelji bogokletnika iz tabora, vsi, ki so ga preklinjati slišali, naj položé nanj roké, in vse ljudstvo naj ga kamnja. In zgodilo se je, zakaj Bog je zavkazal, da „kdor Gospodovo imé preklinja, se ima umoriti. Vsa občina ga ima kamnjati, naj bo domač ali tujec“ 3. Mož, 24. In sveti Pavel terdi resnico, da „preklinjevalci ne bodo posedli Bož-

jega kraljestva “ 1. Kor. 6. 10. Preklinjavec! ali se ne bojiš, da bi ogenj iz neba ne padel, in te požerl, ali pa da bi se zemlja pod teboj ne odperla in te požerla. Ne moti samega sebe o človek! Nemogoče je ubežati roki vsegamogočno pravice: Bog se ne dá zasramovati. O hudičev jezik! kaj te vender moti, da njega kolneš in rotiš, ki te je ustvaril, s kervjo lastnega Sina odrešil in s svojim svetim duhom v orodje svoje hvale in časti posvetil? Kako z ustmi vsakdan zavživaš toliko božjih dobrot, z ustmi moliš, z jezikom tvojih ust prejemaš presveto telo svojega Odrešenika, — in ravno s tistim jezikom se prederzueš kleti in Boga rotiti. Jojmene! kakšina malopridnost!!

Pa bo marsikdo rekel: saj jaz ne mislim Boga in božjih reči preklinjati, pa ne morem, da bi v jezi kakšinkrat ne zaklel nad svojim sovražnikom, se ne rotil in čez nesrečne primerke ne šentoval. Prijatelj! ki se tako izgovarjaš, si li pozabil, kar sveti Pavel pravi: „Vsa grenkoba, in serd, in kletva bodi dalječ od vas z vso hudobijo vred“? Efez. 4. 31. — Ti svojega bližnjega kolneš in hudiču izdajaš; — kali se več ne spomniš, koliko je mili Jezus za te in zanj preterpel? Kdor bo svojemu bratu rekel norec, bo podveržen peklenskemu ognju“. Mat. 5. 22. Tako sodbo je sam Jezus storil. Nebeški Oče tvojega sovražnika na svetu terpi in ti prah zemlje! ti živež červov, ti smrad in trohnoba čez

malo ur segaš v njegovo pravico in svojega nasprotnika peklu ponujaš. Pomisli, da kdor človeka kolne, božjo podobo kolne in ne bo brez kazni ostal. — Ti hudičuješ, kadar ti po volji ne gré, ali te kaka nesreča zadene; neumnéž! povej kdo je vladar sveta in posebno človeške osode? Bog je povsod pri tebi, ima vse tvoje lasé štete, in edin ti z glave ne pade brez njegovega vedenja, in ti šentuješ, kadar te on z nesrečami k sebi vabi; ti hudičuješ, kadar te On po nesprot-nih primerljajih opominja, da nisi za ta svet v-stvarjen. Ti bedak se hočeš večnim milim sklepom zoperstavljati, na mesti, da bi se ti Božji volji ponižno vdal, terjaš, da bi se vsegamogočni Gos-pod tvoji posvetni volji podvergel. Glej tako nes-pameten si ti.

Oh in kolikanj pohujšanja pride na svet po preklinjevalcih! koliko nedolžnih serc bo od Boga odpeljanih in peklu prodanih! Neki oče je svojega mladega sina zavoljo majhnega pregreška močno pretepal in zraven še strašno klel. Oče! mu reče otrok, prosim, še hujše me vdarite, pa storite mi dobroto ne me kleti, kaznujte me na telesu, sem zaslužil, pa imejte milost z mojo dušo. Preklenjevalci! zapomnite si to. — Kar mladi ne vejo, jim stari povejo, je star pregovor. Od kod pride da otroci poprej kleti kakor pa deset bož-jih zapoved moliti znajo? Odgovorite si sami.

Dragi kristjanje! Odrecimo se vsaki kletvi in preklinjevalskim jezikom ujzdo denimo. Ako

bi kakšnemu semtertje kletviška beseda iz ust vtekla, posvarite ga vi pričujoči. Vsakdan pri juterni molitvi Boga za gnado prosimo, da bi nam moč dal sami sebe krotiti in preklinjevanja se zderžati.. —

4. Varujmo se klafanja.

„Nobeno hudo govorenje naj iz vaših ust ne pride, temuč tako, kakoršno je dobro k množenju vere, da je poslušavcom v prid“. „Efež. 3. 29. S tem sveti apostelj Pavel nas svari varovali se sleherne vmazane besede, vsacega nespodobnega marnja, slehernega voglarskega pelja; nas svari pred gerdim norčevanjem v govorenji, pred nesramnimi burkami in kvantami, pred ostudnim klobasanjem in keršanskem zabavljanjem; — z eno besedo, nas svari pred klafanjem, ter opominja, da naj se med seboj od tacih reči pogovarjajmo, ki nam v pobožnost in sveto popolnost, v podučenje in vterdenje v ljubezni Božji služijo. In prav; mi smo kristjanje, nasledovavci Kristusovi, nam se ne spodobi kakor malim otrokom se norčevati, še manj pa z klafarskimi rečmi se kratkočasiti in svoje kerščene jezike skruniti z nesramnim in hudečevim klobasanjem, ker vemo, da takó bo Jezus razžaljen in da „za vsako prazno besedo, ki jo bomo izgovorili, bomo odgovor dajali na sodni dan“. Mat. 12. 56.

„Iz obilnosti serca usta govoré“. Mat. 12. 34. je večna resnica. Po tem takem nemo- goče je, da bi čisto serce hranil, kdor rad klafa.

Na glasu se pozna, ali je zvon cel ali pa počen, ali je posoda prazna ali polna; ptica se po petju spozna; takó se tudi človek spozna po govorenji kakšen je v sercu; kajti to on govori, kar mu serce teži. Kdor je od sveta, od sveta govori, in svet ga posluša; kdor je pa od Boga — pobožnega duha, govori od božjih reči in prijatelji božji ga radi poslušajo; zatorej blagor jeziku! zakliče sv. Jeronim, ki ne vé od družega kakor od Božjih reči govoriti. Tako beremo med drugimi svetniki od svete Katarine Senenske, da se nikoli naveličala ni pogovarjati se od Boga; to je bilo njeno veselje, to nji je bolezní polajšalo, to njo v trpljenji tolažilo. Pa današnji kristjanje — s kakšnim govorenjem se oni kratkočasijo? pri vsakdanjem delu s čem se norčujo? po polju in senožetih kako se šaliyo? Angelji varhi! vi veste, ki žalostni za njimi postopate, si ušesa zatiskate in obraze zakrivate. Ti povsod pričujoči Bog jih slišiš in nad njimi se groziš. Klafanje, nesramno klafanje in drugo ostudno klobasanje se okoli njih glasi, se po zraku razmeva; vmazani pogovori in nespodobni marnji se jim iz hudobnega serca cedijo in po gerdem jeziku iz ust razlivajo. Oh malopridni zarod — današnji kristjanje! tako tedaj vi svojega Boga ljubite, tako svojega milega Jezusa častite, da ga za vsakim germom zaničujete, za vsakim voglom žalite, v slehernem kotu zasramujete. Oh klafarske, vmazane hudobe! koliko bolje bi bilo, da bi se vi nikdar ne bili razvezali.

Moji bratje! Zapomnite si, kar sveti Bernard pravi, da nečimerno govorenje kmalo dušo omadežva, in kar rad slišiš, tudi koj storiš „Beseda Kristusova naj prebiva obilno med vami z vso modrostjo; učite in opominjajte se med seboj s psalmi, s hvalnimi, in duhovnimi pesmami, pojte Bogu veseli v svojih sercih“. Kol. 3. 16. Naj potihne med nami vse klafanje, in kar ni v Božjo čast, in kar ni v podučenje bližnjega, in kar ni v naše zveličanje, nikdar se ne govori. Za vselej naj bodo žile porezane vsem lažnjivim, opravljijskim, preklinjeavskim, klafarskim jezikom.

Suri, verjeten pisatelj, nam od nekdanjega nadškofa Duranda sledečo dogodbo pové, iz ktere se jasno prepričamo, kako skerbno je nam paziti na svoje jezike: — Durand je rad poslušal šaljive govore in tudi sam se norčeval s praznimi besedami. Sveti Hugo, tadašnji opat v klunjiškem samostanu, ga je zategadel večkrat prijazno svaril ter mu rekel: ako ti ne opustiš take bedačije, bodeš v vicah gotovo terpeti moral. Nadškof umerje, in kmalo se prikaže nekemu klunjiškemu mnihu Siguinu. Usta je imel vse otekle in ustnice so mu bile strašno spokane. Jokaje prosi mniha, naj gre k opatu Hugu, in naj ga prosi,

da bi zanj molil, ker on se znajde v vicah in veliko terpi, ker ga ni hotel vbogati in šaljive govore opustiti. Siguin pové to opatu, in Hugo naloži sedem mnihom sedem dni za umerlega nadškofa tako se pokoriti, da bi besedice vés ta čas ne govorili. Šestero jih zavkazano vmoknenje zvesto derži, edin pa je nekaj besed govoril. Glej, Durand se vdrugeč Siguinu prikaže, in se pritoži čez nezvestega mniha, ker ni pokore doprinesel in njegovo terpljenje v vicah podalšal. Siguin tudi to Hugu pové, in ta se prepriča, da je gola resnica, ter drugemu mnihu sedemdansko vmolknenje naloži. Ko ga je doprinesel, se Durand v nadškofovi obleki tretjič prikaže, usta in ustnice so mu bile popolnoma ozdravljene, se zahvali opatu in mnihom za rešitvo iz vic, in zgine. (Rodriguez, vie de la perfection)

Premislimo to resnično povestico. — Durand se je le s šaljivimi govori kratkočasil in božja pravica ga je obsodila, v vicah s grenkim terplenjem na ustih in ustnicah plačati za svoje norčevanje. Kaj bo pa z vami, ki ste se z svojimi jeziki že na jezer jezerkrat smertno pregrešili zoper Boga in njegovo resnico, zoper bližnjega in keršansko ljubezen, zoper same sebe in svoje duše? Kaj bo z vami lažniki, opravljivci! preklinjevalci! klafarji!? Menda res bo, kar so stari ajdje pravili, da na tistih udih, s kterimi človek greši, bo v večnosti terpinčen, in vi bote za svoje lažnjive, opravljive, preklinjevalske in

klafarski jeziki v peklenškem ognju viseli in večno se pekli; usta in ustnice se bodo vam žgale in terpljenja ne bo konca ne kralja; ondi bo jok in škripanje z zobmi pa nobene pomoči; vi bote vpili in klicali, naj bi kdo pomočil konec persta v vodo in ohladil vaš jezik, pa tudi te majckine milosti ne boste dosegli; vi boste vpili in klicali v tiste, čez ktere ste na svetu lagali, pa nihče se vam ne bo oglasil; vi boste vpili v tiste, ktere ste na svetu opravljali in svoje opravlanje boste preklicovali, pa nihče vas poslušal ne bo; vi boste klicali v tiste, ktere ste v življenji kleli in jih hudiču izdajali, pa nihče vam odgovoril ne bo; vi bote vpili in klicali v tiste, ktere ste s svojim klafanjem pohujšali in morebiti jih pogubili, pa oni se bodo togotno zoper vas dvignili in vse hudiče zarotili z naj strašnejšo peklenško okrutnostjo vas martrati; vi bote vpili, klicali in vse za odpuščanje prosili, pa za vas ne bo več odpuščanja, ne bo več prizanašanja, ne bo več rešenja.

Ljube keršanske duše! Jezus je vas dragó odkupil od večnega pugubljenja, svojo rešnjo kri je za vas prelil. — In vi hočete svoje duše zopet pogubljenju zastaviti, in za kakšino ceno? — za nektare besede hočete sêvoje duše satanu prodati. Naka, to se nima goditi. Vsi dans s prerokom zakličemo: Jaz sim rekel: vse dni svojega življenja hočem čuti in paziti, da ne bom s svojim jezikom grešil“ Ps. 38. 2. V pričo britke martre mi dans prekličemo vse svoje besede, s

kterimi smo kolikdaj Boga žalili, in prosimo ne-
beškega Očeta za odpuščanje po rešnji kervi
njegovega Sina Jezusa Kristusa; prekličemo vse
svoje besede, s kterimi smo kolikdaj svojega bliž-
njega psovali in prosimo za zamero vse, ktere bi
bili morebiti opravljali, obrekovali ali na kako
drugo vižo jim čast, poštenje in dobro imé kra-
tili; prekličemo vse svoje besede, s kterimi smo
kolikdaj kako pohujšanje dajali, ter prosimo vsa-
cega in slednega, ki bi se bil nad našim govo-
renjem spotikal, naj pozabi kar je od nas nespo-
dobnih gučev slišal. — Mi vsi se dans pred brit-
ko martro zaobljubimo, da hočemo svoje usta za-
tvoriti in pečat na ustnice vložiti, naj bi nikdar
več z besedo ne grešili. Spoznamo, da smo do
sada j otroci bili, smo po otročje govorili, po otročje
umeli, po otročje mislili, pa opustiti hočemo, kar
je bilo otročjega in po možko se obnašati. Ti mi-
li Jezus! nam pomagaj, naše sklepe spolniti, naše
jezike berzdati, naj bi svoje duše rešili. Amen.

X. POGOVOR.

Sveti Križ.

„Bog me varuj, da bi se z drugim hvalil, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa.“

Sveti Pavel, list do Galač. VI. 14.

Ramor koli se oberremo, povsod vidimo le križe. Sveti križi so postavljeni ob potih, so zasajeni po livadah in logih, so povzdignjeni po gričih, gorah in hribih: In obljubim, da je ne najdeš keršanske hiše brez svetega križa; še več, da težko boš katoliškega kristjana dobil, kateri bi svetega križa pri sebi ne nosil. Vsaka molitva se s križem začne in s križem konča. Sveta katoliška cerkva v svojih obredih vse svete opravila s križem blagoslovlja, svete zakramente v znamenju križa deli, in karkoli svojim pravovernim dušozveličavnega priporočuje jim terdi, da le v svetem križu svojo moč ima. In ni čuda; kajti za človeka je vse, kar vidimo; človeka zveličati je namen vseh božjih priprav na svetu, človek pa je po telesu živ

od Boga vstvarjen križ: zatorej bodi povsod in vselej čast in hvala vsakemu križu — mrtvi podobni živega človeka.

Sicer so nekdanji človeški otroci križ zaničevali in sramotili, bil je Judom v pohujšanje in nevernikom v bedaštvo, in naj hudobniši razbojniki so kot smet človeštva na sramotnem križu umorjeni bili; pa zato, ker so bili ljudje svoj poklic zgubili in na svojo vrojeno imenitnost pozabili, so tudi križ — podobo svojega telesa sovražili in zasramovali; ali kadar je Jezus Kristus človeštvo zopet opomnil njegovega poklica, in ga podučil v njegovi vrojeni imenitnosti, kadar si je izvolil sveti križ v smertno posteljo, ter nas na križu rešil večnega pogubljenja, in postavil dediče nebeškega kraljestva, glejte, takrat je sveti križ spet svojo čast dosegel; imenujemo ga sveto žertvo Sina Božjega, s katerim je On očetovo jezo vtolažil in Božjo pravico vkrotil, pravimo mu Jezusovo palico, s katero je satana potolkel in peklensko kraljestvo razbil, zovemo ga ključ nebeški, s katerim si zamoremo rajске vrata razkleniti. Prav je torej imel sveti Pavel rekši: da „nikdar se z drugim hvalil ne bo, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa.“

Ljubljeni bratje! S čim se bomo pa mi hvalili, če ne po zgledu svetega Pavla — s svetim križem? Oh častiti križ! ki si z rešnjo kervjo našega milega Rešenika rudeče polil, ti si zastava našega odrešenja in zveličanja, ti si naš edini

dušni zaklad, ti si živa priča Božje neizmerne ljubezni do nas, ti si zvirk vse nebeške milosti za nas vboge grešnike! Sveti križ, ti si zapopadek vse naše sreče; zatorej „Bog nas varuj, da bi se z drugim hvalili, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa“.

Stopite bližje kristjani! pogledjte sveti križ, katerega ste sadaj v procesii na svojih ramah okoli nosili, mi ga bomo blagoslovljenega pri vaši cerkvi v vedni spomin tega misiona postavili, da bo vam in vaši poštenu fari nezvenljiv studenec neprecenljivih gnad Božjih. Pa preden ga bomo na odločenem kraju v zemljo zasadili, bom vas podučil, česar se imate spomniti vselej, ko bote mimo njega hodili. In da bote ložeje zapomnili, bom samo edino besedo v premislek vam zastavil, namreč: sveti križ je altar, na katerem se je ljubeznivi Jezus svojemu nebeškemu Očetu za naše zveličanje daroval.

Živio Jezus! Živio njegov sveti križ! S temi besedami hočem začeti. —

Neki kralj bil je deklico si pohčeril, pa hudobnež mu jo je odpeljal na samotni otok in ondaj jo več let gojil ter ji pohujšjive uke dajal takò, da kraljeva hčerka začela je prijaznost do-

hudobneža čutiti. Kralj bil je močno žalosten nad zgubo svoje hčerke in pošlje svojega edinega sina po svetu jo iskat. To najde v tem stanu na otoku, ter nji začne praviti, da je kraljeva hčir, da dežela njenega očeta je veliko lepša memo tega otoka, in da za njo je v očetovem kraljestvu jako imenitna krona pripravljena. Deklica ga debelo gleda, čudno se ji dozdeva, kar nji kraljevi sin pravi, pa nad vsem dvomi. Zdaj njo še zapeljivce moti z besedami, da stvarice tako ni kakor kraljevi sin govori. To viditi, kraljevi sin vpričo deklice nektare čudeže stori, naj bi jo k veri posilil. In glej, to je pomagalo. Oči se ji odprejo, kraljevi sin se nji lep, mil in ljubezniv dozdeva in začne ga kot svojega brata ljubiti. Nasproti pa tudi njo kraljevi sin zagotovi svoje vedno goreče ljubezni. Ali kaj? Deklica presodi svoje slabo življenje, in spoznavši svojo gerdobo, svoje slabosti, svojo nesrečo, svojo ostudnost, zdihuje, joče in pravi: ni mogoče, da bi mene kraljevi sin ljubil. On njo tolaži ter se zapriseguje, da ako se poverne k očetu in zapusti zapeljavca, večno njo ljubiti hoče. Deklica se le ne dá pregovoriti, in kaj stori kraljevi sin? čudite se, — on se podverže vsem slabostim, kakoršne kraljeva kčerka na sebi ima, ter se nji popolnoma enacega stori, naj bi jo potolažil in serčnost ji dal; in zadnič pa nji se obljubi, da hoče s svojimi slabostmi nje slabosti ozdraviti in za vse njene pregreške očetu zadostiti, ga potolažiti in tako rekoč ga posiliti, da

jo bo za ljubo hčerko sprejel in takó za drago imel, kakor da bi ne bila nikdar njegovega dvorara zapustila.

Ta kraljeva hčer je naša duša. Peklenski zapeljivec jo je odpeljal od nebeškega kralja in v greh jo pogreznil, ter tako strašno jo pohujšal, da se je malopridnosti veseliti jela. Nebeški Oče pošlje svojega edinorojenega Sina Jezusa Kristusa zgubljeno dušo iskat. Sin Božji se včloveči in naj bi nas svoje večne ljubezni prepričal, naše slabosti na se vzame, in naj bi nas sebi pridobil se nam enacega stori; in naj bi nas v naši nesreči potolažil in serčnost nam navdahnil, je nam obljubil vse naše slabosti s svojimi slabostmi ozdraviti; in naj bi za nas Božji pravici zadostil in z nebeškim očetom nas sprijaznil, je na altarji svetega križa sam sebe daroval. On se je pri tej daritvi vsega vničil, je bil ob enem dar in darovavec, se je za vse človeške duše svojemu Očetu žertoval, in kar koli je bil, in karkoli je imel, je za nas v dar dal.

Stopimo k altarju Jezusovemu — k svetemu križu in presodimo bolj na tanko Jezusovo daritvo.

1. Jezus je daroval na altarju svetega križa, karkoli je posedel, ker se je dal do nazega sleči. —

In resnično. Ko je mili Jezus na hrib Kalvarje težki križ prinesel, so ga rabeljni s strašno okrutnostjo vsega oblačila slekli, in tisti, ki zemljo

s travo in drevje z listjem oblači, čisto nag pred ljudstvom stoji Adam je obleko iskal, ko je grešil, Jezus je pa obleko slekel, ko je za greh se daroval. Nazega so na križ pomerili in pribili, ker vse kar je pozemeljskega imel, je moral za rešenje človeštva dati. In sveti evangelisti povedó, da, ko je Jezus na križu visel in za nas svojo daritvo deprinašal, so vojaki njegove oblačila vzeli, in so naredili štiri dele, vsakemu vojaku del. Suknja pa je bila brez šiva, od verha sceloma stkana; zatorej je niso rezali, ampak vادلali zanj, čigava bode. Jan. 19.

Oh presladki Jezus! kaj neki je tvoje serce čutilo, kadar si nag hudobnemu ljudstvu v posmeh na križu medlel? Oh sonce! tebe vprašam, si li zamoglo tačas svetiti, ko so malopridni rabeljni nazega Jezusa sramotili? Kerubini in vsi nebeški angeli! ki ste skrivaj priče bili tega zasramovanja; ste li mogli terpeti táko satansko psovanje svojega Gospoda, kralja, stvarnika, Boga. — in niste pristopili ter s svojimi perutami ga pred ljudstvom zakrili? — Naka, to se ni godilo zatorej, ker mili Jezus, naj čistejši, naj svetejši, naj ljubeznivši človekov sin, se je hotel vsega znebiti, naj bi nas podučil, da iz ljubezni do nas rad vse daruje, karkoli ima, samó da bi naše duše rešil. — Štiri ajdovski vojaki si med seboj Jezusove oblačila delijo; to pomeni, da ljudje od vsih čveterih delov svetá so deležni Jezusove daritve: pa za Jezusovo suknjo je čvetero vojakov vadla-

lo in pri tej priložnosti je sleherni svoj herbet na različen čveterih delov sveta deržal; to pomeni: suknja brez šiva je edinost svete katolške cerkve, kdor želi od čveterih delov svetá na Jezusovi daritvi delež imeti, se mora za edinost s sveto katoliško cerkvijo ponašati. Štiri vojaki so bili ajdje; to pomeni, da Jezus je jude odvergel in pred njimi ajdovske otroke deležnike svoje daritve na križu postavil. —

Ti ljubeznivi Jezus! si se po tem takem svojega oblačila oropati dal, naj bi plačal za našo sramotno nagoto, v katero je bil greh nas pogreznil; takó si hotel popraviti našo sjajnost v obleki, kateri smo močno podverženi; si hotel popraviti vse pohujšanje, ki smo ga z nespodobnimi oblačili dali. Ti si se dal do nazega sleči, naj bi Bogu zadostil za našo posvetnost, ki nas vedno le za nečimernostjo pozemeljsko vabi, žene, vleče, ter si nam hotel povedati, da ne kdor je prevzetno oblečen, ne kdor zlate perstane na rokah in drage vuhane v ušesih ima, tudi ne kdor v tenčici okoli hodi in olišpano glavo nakviško derži, je pred Bogom kaj vreden; marveč kdor pravo pobožnost in sveto ljubezen v sercu, zgrevano vest v nedriju in pošteno zadržanje na telesu ima, je tvoj ljubček in dragi sobrat ter deležnik tvoje daritve na altarju svetega križa. —

Lakomniki! in vsi, ki samopašni le po posvetnem premoženji hrepenite, ter se vam zdi, da nikoli zadosti nimate kupov zlata in srebra; vi

odertniki revežev, ki s prevelikimi oberstmi zaterate vbogo človeštvo; in ti našopirjeno ženstvo, ki se desetkrat doma v zerkalu ogleduješ, ali ti prevzeta obleka po volji stoji, preden o nedeljah v cerkvo greš; kadar memo tega križa stopate, spomnite se, da Jezus se je na tem altarju iz ljubezni do vas do nazega sleči dal. Ta križ bodi vam učilnica za vaše prihodnje življenje.

2. Jezus je daroval na altarju svetega križa svojo čast, ker se je gerdo zasramovati in zaničevati pustil. —

In res, kaj slišimo na Golgati? okoli Jezusovega križa kaj se godi? Vsa pričujoca množica Jezusa zasmehuje. Veliki duhovni, pismarji, starašini in farizeji sem ter tje po Kalvarji hodijo, se eden z drugim pogovarjajo, na križ gledajo ter se terpečemu Jezusu posmehvajo. Zdej se med judovsko derhal mešajo, s perstom na križ kažejo ter pravijo: Glejte ga: „Drugim je pomagal, sam sebi pa ne more pomagati. Ako je izraelski kralj, naj stopi zdaj s križa in verujemo nanj. V Boga je zaupal; naj ga zdaj reši, če ga rad ima. Saj je rekel: Sin Božji sem“. Mat. 27. 41 – 43. — Vidim, da tudi rimski vojaki se z judi vred zoper Jezusa dvigajo ter ga zasramujejo rekši mu: Ako si ti kralj judovski, pomagaj si“. Luk. 23. 37. — Vidim, da celo popotniki, ki se niso stvarice njegovega obsojenja vdeležili, čez hrib Kalvarje memo križa gredé, postanejo, ga preklinjajo, s svojimi glavami zmajejo ter mu pravijo: Aha, kakó

tempelj Božji podiraš, in v treh dneh spet sozidaš; pomagaj sam sebi! Če si Sin Božji, stopi s križa. Mat. 27. 39 - 40. Z eno bezedo: vsa množica ga sramoti, ga zaničuje, ga preklinja. — Pa kar je za Jezusa še naj bolj sramotno, on med dvema razbojnikoma, kakor naj veči razbojnik, na križu visi, in tudi še ta dva hudodelnika ga psovata. Takó sveti evangelisti povedó, da levi razbojnik ga je preklinjal rekoč: „Ako si ti Kristus, pomagaj sam sebi in nama“. Luk. 23. 39.

Večni Bog! ali ti dopustiš da se tvojemu Sinu, od ktereга si dvakrat očitno rekel, da nad Njim veliko dopadenje imaš, táka krivica na njegovi časti godi? Ali zamoreš pravični Bog! strelo tvoje jeze zadržati, da ne šine takim zasmehovavcom nedolžnega Jezusa na glavo, jih konča in v peklenški brezden pogrezne? Bodo ti preklinjevalci nebeškega kralja brez kazni ostali? Vsegamogočni Jezusov Oče! ali se ne boš maščeval nad sovražniki svojega Sina? Kristjani! ne čudite se nad hudobijo Jezusovih zaničevavčov; kajti zavoljo nas se je vse to godilo. Jezus je takó hotel za našo prevzetnost božji pravici plačati; on se je pustil zasramovati, naj bi popravil, ker smo se mi tolikokrat zoper Boga puntali; on se je dal zaničevati in preklinjevati, naj bi od nas večno kazen odvernili, ker smo z našimi grehi zaslužili večno prekletim in zaničevanim biti; on je na križu svojo čast Bogu daroval, ker mi nismo hotli nebeškemu Bogu prave dolžne časti skazovati.

Prevzetneži! ki vedno le posvetno čast iščete, in povsod, celo po cerkvah si perve se-deže izberate; napuhneži! ki se nikjer, in tudi pred Bogom v božjih vežah ponižati nočete, tako da pred svetim Rešnim Telesom pokleniti se sramujete; in vi vsi, ki neizmerno posvetno bahanje ljubite, ter vas vsaka žaljiva beseda tako razkači, da vse hudiče iz pekla pokličete: kadar memo tega križa stopate, pogledjte nanj in spomnite se, da mili Jezus je na tem altarju svojo čast za nas aldoval. Ta križ bodi vam učilnica kolikanj posvetna čast velja. Išcite Bogu ne pa svetu dopasti.

3. Jezus je daroval na altarju svetega križa svoj život, ker ga je strašnemu terpljenju izdal.

Kar je nekdam prerok od Jezusa govoril, da „od pete do temena bo vès ranjen“, se je zgodilo. Bil je človek terpljenja. Že pri strašnem bičanju bil je vès razmesarjen, pri grozovitnem kronanju mu je bila glava s špikastimi terni razbodena, in bil je s kervjo vès polit — tako, da skorej bi ne bil človeka v njem spoznal; vender mora še težki križ na hrib Kalvarje nesti, če ravno večkrat pod njim omaguje. Vsega oslavljenega privlečejo na Golgato, ondi ga na križ primerijo, roké in nogé mu z žebli prevertajo, vse žile in kite mu poteržejo, vse kosti mu zrušijo in polomili bi mu jih bili, ako bi ne bilo vekomaj sklenjeno da mu imajo cele ostati. Na križ pribitega nakviško dvigajo in z veliko silo v zemljo zasa-

dé. — Jezus! nedolžno jagnje se na altarju zvija, in nebeški pravici za nas se žrtvuje. Vès njegov život je le edina rana, on terpi na vsih svetih udih, terpi na vsih svojih čutilih in terpi tudi na svoji duši veliko žalost in britkost. Nobenega ni, da bi ga tolažil. Pod križem sicer njegova mati Maria stoji; pa meč žalosti je tudi njeno dušo presunil in ona za ljubeznivega sina nobene tolažljive besede nima. — Jezusova daritva na križu tri ure terpi, in On v strašnih bolečinah medli. Zdaj se proti nebesom oberne in z velikim glasom Očeta v pomoč zakliče rekoč. Moj Bog! moj Bog! zakaj si mene zapustil“. Pa tudi od zgorej doli pomoči ne dobi, marveč kelih terpljenja mora do dna izpraznjen biti.

Oh moj Jezus! kolikanj si ti terpel! koliko smertnih žlakov na telesu, koliko žalost na duši! Da! ti si bil človek terpljenja, ti si bil kot zaverženec človeštva ponižan, tepen, sramotno križan.

Grešniki! približajte se k svetemu križu, pogledjte za vas stepenega Jezusa, zaštejte vse žlake na njegovem telesu, presodite njegove rane, one so polne milosti do vas, so polne ljubezni in polne zaupanja. Za vas je On vse to prestal, za vas je On svojo kri do zadnje kaplice prelil. Za vaše grehe je On terpel; z vašimi grehi obložen je na križ stopil, in s terpljenjem svojega presvetega telesa je za vaše hudobije plačal; On se je križanju podvergel, naj bi vas

večnega peklenškega križanja rešil. Grešniki ! spomnite se tega vselej, ko ta sveti križ zagledate. — Pa to ni še vse. Grešniki so bili smerti vredni, in Jezus je umreti moral, da grešniki živé.

4. Jezus je daroval na altarcu svetega križa svoje življenje, ker je za nas sramotno umerl. —

„Nihče mi ne vzame življenja, je nekdaj Jezus rekel, anpak jaz ga sam od sebe dam, in ga imam oblast dati, in ga imam oblast spet vzetí“. Jan. 10. 18. On ni bil siljen za nas umreti, marveč bil je darovan, ko je sam hotel; pa tudi se je njegova smert od smerti vsih družih ljudi močno razločila: Kadar drugi ljudje vmerajo, naj prvič glas zgubé in govoriti jenjajo, potem še le dušo spusté. Jezus pa je o smertni minuti z velikim glasom zavpil in rekel; Oče! v tvoje roké zročim svojo dušo. Tako je hotel pokazati, pravi sveti Tomaž, da mu niso velike болоčine življenja vzele, marveč da ga je sam dal, pa da ga ni dal iz slabosti marveč po mogočnosti, in da ni vmerl, kakor da bi moral marveč, ker je hotel vmreti. — Drug znamenit razloček med Jezusovo in našo smertjo je, da mi poprej dušo izdihnemo, po tem še le glavo nagnemo. Jezus pa je poprej glavo nagnil in še le potem dušo iz sebe dal“ Jan. 19. 30. Mi se smerti bojimo, On pa je smert pozdravil; mi se smerti branimo, On pa jo je pokličal; mi se smerti dokler mogoče zopervstavljamo, On pa se ji je z veseljem pod-

vergel. Jezus je poprej glavo nagnil, takó je podvern timer človeške otroke, ki na zemlji bivajo, in še le potem je življenje za nje dal, prostovoljno ga je dal, iz ljubezni ga je dal. In Božja pravica ni imela ničesar več terjati, Božja milost ni imela ničesar več storiti. Nebeški Oče ni imel ničesar več naložiti. Sin Božji ni imel ničesar več dopolniti. Jezus je življenje dal, in z njegovo smertjo se je sprava med človeštvom in Bogom doveršila in zapečatila. Zemlja se tres e in altar svetega križa, na katerem se je nebeško jagnje zaklalo, se v svojem podstalu maja; velika daritva je doprinešena, iz Jezusovega očesa se zadnja solza po bledem licu polije; Adamov greh je vničen, smert je premagana, nov človešk rod nastopi. Tako se je v smert i Jezusa Kristusa Božja milost in gnada po svetu izlila. —

Grešnik! Poglej na ta križ, presodi Jezusovo terpljenje. Toliko je moral Sin Božji preterpeti, da je za te nebeški pravici zadostil. Presodi Jezusovo smert. Tolika je tvoja duša vredna, da s kervjo Bogačloveka je morala odkupljena biti — Poglej na ta križ, in presodi Jezusovo ljubezen do tebe. Pokaži mi prijatela, ki bi pripravljen bil za te vmreti. Kaj ne, ti ga ne najdeš zmed vsih ljudi na vesolnem svetu? In mili Jezus ti je bil tak prijatel. On je za te svoj život naj grozovitnišemu terpljenju izdal, je za tvojo dušo naj sramotnišo smert storil. Oh Jezus! presladki Jezus! kako si ti grešnike ljubil, ti si

jih brez konca ljubil! — Greh! prekleti greh! ti moraš pač strašna spaka biti, da te drug vničiti ni mogel kakor sam Sin Božji. — In vi moji bratje! bodete li še grehu roko držali, potem ko je vašega ljubeznivega sobrata Jezusa vmoril, potem ko je vašo milo mater Mario z neizmer-
no žalostjo napolnil. — Bratje! kakor bo vas svet zapeljal, kadar bo satan vas motil, kadar bo vaše lastno meso se puntalo zoper pamet, postavo in Boga! pritecite k temu svetemu križu in tukaj primislite, da na tem altarju je Jezus za vas daroval vse, karkoli je posedel, svojo čast, svoj život in svoje življenje in jaz sem vam za to porok, da nikdar več grešili ne bodete; marveč le njemu živeli, ki je za vas na križu vmerl.

Pred mnogimi leti je na francozkem neki mladenč neporedno živel. Njegovi stariši bili so pobožni in premožni, sin pa od slabih tovaršev zapeljan je hudobne terme imel. Roditelji, posebno pa mati, so veliko sôlz zavoljo sina potočili, goreče zanj molili in Bogá prosili, naj bi sinu njegove neporednosti spoznati in se mu pohljšati dal. In materna molitva je oblake prederla. — Nekega večera že požno v noč se sin na pregrešno pot podá. Njegova steza pelja mimo znamenja v

kterem je podoba križanega Jezusa visela. Ko siu do znamnja pride, se ne zmislí svetemu križu se odkriti, ter jo hoče le naprej udariti. Ali kaj? Iz kapelice ga glas pokliče in mu reče: „Sin! odkri se mi“. Mladenča strah spreleti, se trese, kolena mu vtripajo, klobuk iz glave potegne, hoče naprej koračiti, pa ne more, neznana moč ga nazaj derži. Sadaj mu začne glas iz temne kapelice govoriti tako-le: Jaz sem Kristus, tvoj Gospod in Odrešenik. Poznam vse tvoje malopridnosti in Čobro vem, kamo si se zdaj napravil. Tebe nič ne ganejo svarilne besede tvojih staršev, te ne ganejo mile solze tvoje dobre matere. Povej, ali se tudi nikdar ne spomniš moje ljubezni do tebe. Pogledj me; (pri teh besedah se vsa kapelica razsvetli) pogledj me! Zavolj tebe sem nebeško veličastvo zapustil! Kot zveržek človeštva sem se dal na križu sramotno umoriti, naj bi ti večno živel! Zaštej moje žlake, pogledj moje rane, toliko sem jih za tvojo dušo preterpel! In ti za vse to nič ne porajtaš, se po grehu valjaš, se le hudobije veseliš, moje zapovedi zaničuješ, mene sramotiš in še vsakdan me vnovič križaš. Moj sin! ali se ti nič ne smilim? Ti pa se meni močno smiliš, ker se v pogubljenje napravljaš. Le pojdi, kamor si se namenil, prostost imaš, pa vеди, da ti jaz svojo milo roko za vselej odtegnem. „Na te besede se mladenč ové, na kolena pade, in celo noč pred svetim križem svoje grehe objokuje. Zjutrej pride vés spremenjen do-

mu, pové staršim ponočno dogodbo, jih prosi za zamero vsega razžaljenja, ter s solzami jim pokoršino obljubi. In resnično se je mladenč ves poboljšal. Nihče ga ni več v slabih tovaršijah vidil, nihče ga ni več slišal gerdó govoriti ali kleti, in vse žive dni ni staršem besede odgovoril. Vsi so se nad njegovo spreobrnitvijo čudili on pa je Jezusa hvalil in dogodbo svojega poboljšanja vsem pravil. Mile solzice je vselej pri tej priložnosti polival in poslušavce opominjal, Jezusa goreče ljubiti in sveti križ — altar Jezusovega darovanja ponižno častiti. —

Predragi kristjani! Sveti mision se pri vas svojemu koncu bliža; še dva dni in mi bomo vas zapustili: pa mi hočemo vam dati bolj krepkega pridigarja kakor smo mi; pridigarja, ki bo molčé vam vedno v serce govoril; pridigarja, ki bo vas vselej budil pobožno živeti; pridigarja, ki bo vas zmerom naganjal za zveličanje skrbeti, greha se varovati in pokoro delati; pridigarja, ki bo vam vse dni vašega življenja pred oči postavljaj strah smerti, ojstrost božje sodbe, večnost pekla, in veliko vrednost vaše duše. In ta pridigar bo — pričujoči misionski križ, na katerem se je mili Jezus vsega za nas žertvoval. S tega križa bo noč in dan sam Jezus vam govoril rekoč: „Sin! hčer! poglej me! jaz sem nag, vsega sem se zavoljo tebe znebil; jaz sem zasramovan, zavoljo tebe sem se psovati dal; jaz sem vès kervav, zavoljo tebe sem se vsemu terpljenju

izdal; jaz sem na lesu sramotne smerti vmerl, naj bi ti večno živel: Vse to sem storil, naj bi ti meni služil in mi daroval tvojo pamet po terdni veri, tvoje serce po goreči ljubezni, tvoje telo po stanovitnem spokorenju, tvoje dušno življenje po svetih čednostih. Jaz sem se za te daroval, naj bi se meni posvetil.“ Le pogostoma se na ta križ ozirajte, radi k temu križu pritecite, skerbno tega pridigarja poslušajte. —

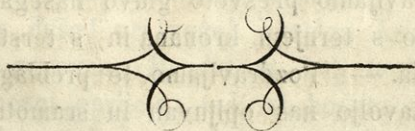
Mladenči! ako se med vami najdejo, ki so gerdo navado ponočnega potepanja in voglarenja imeli, in jim ni nič zalegla svarilna beseda njih starišev, nič opominjevanja njih duhovnikov, nič prošnja njih spovednikov; naj se spomnijo besed Jezusovih, ktere je unemu mladenču na francozkem govoril. Pomislite mladenči, da vaše ponočno rogoviljenje Jezusa žali, da vaše omazane pesmi so žlepnice, ki jih Jezusu za uho dajate. Jenjajte od tako nesramnega djanja in ozirajte se na ta sveti križ, ki je za vas sedež milosti božje. Saj veste, da pri nogah svetega križa so se terdovratni Judje in grozovitni rabeljni omehčali, dajte se tudi vi omehčati, da bodele gnado spokorenja in spreobrnjenja dosegli. — Ljubljene keršanske duše! pri nogah svetega križa sta se Janez in zgrevana Magdalena bolj in bolj Jezusove ljubezni oprijela; tudi vi bodele pri nogah tega križa gnado stanovitosti v dobrem dosegli, bodele dosegli, moč svoje dolžnosti čedalje bolj na tanko spolnovati, bodele dosegli moč vsega

greha se v prihodnič varovati, bote dosegli mir in pokoj in dušno veselje; zatorej le radi in pogostoma h temu križu pritecite vsak dan, vsako uro in ne bojte se ničesar, ne bojte se protivnikov, ne bojte se zasmehovanja hudobnežev, ne bojte se zaničevanja slabih kristjanov, kajti dan bo prišel, veliki dan Gospodov, in znamenje tega svetega križa se bo na nebu prikazalo; takrat bodo vsi vaši nasprotniki omolknili, in obžalovali, da niso živeli kot prijatelji svetega križa. — Oh moji priserčni bratje! pritecite vsak hip k nogam tega križa, in vedite, da če se ga bodele zvesti v življenji deržali, bo sveti križ nas na smertni postelji močno tolažil, in po smerti v naj večno veselje sprejel, kjer bode Jezusu veličastne pesmi nenehama prepevali in za vselej se veselili, da se niste z drugim hvalili kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa. —

Sadaj pa pred sveti križ pokleknimo in križanega Jezusa ponižno pozdravimo s sledečimi besedami in molitvijo:

Pozdravljamo te, kralj Judov! Rešenik sveta! naš Gospod in Bog! ki si za nas križan bil. Pozdravljamo presveto glavo našega Izveličarja, ki je s ternjem kronana in s terstom raztolčena bila. — Pozdravljamo te preblagi obraz! ki si bil zavoljo nas opljuvan in sramotno ožlepan. — Pozdravljamo premile oči, ki so bile s solzami napolnjene; presladke usta, ki so bile z žolčem in jesihom nadajene; prežlahtne ušesa, ki

so morale strašno preklinjevanje in zasramovanje poslušati. — Pozdravljamo ponižni Jezusov herbet, ki je bil za nas grozovito bičan in razmesarjen. — Pozdravljamo prečastite roké, ki so bile na križu razprosterte. — Pozdravljamo svete persi, ki so bile zavaljo nas stréte. — Pozdravljamo veličastno Jezusovo stran, ki je s sulico prebodena bila. — Pozdravljamo svete kolena, ki so se za nas k molitvi pregibale, blage nogé, ki so na križ pribite bile. — Pozdravljamo vso Jezusovo telo, ki je bilo za nas na križ razpeto, ranjeno, in v grob položeno. — Pozdravljamo presveto rešujočo kri, ki se je iz vseh žil za nas vlilo. — Povzdravljamo presveto Jezusovo dušo, ki je bila za nas nebeškemu Očetu izročena. — Mi dans in vselej tebi, mili Jezus! izročimo svojo dušo in življenje, svoje telesa, srca in vse občutke; ti izročimo svoje prijatle, dobrotnike, predpostavljene, sodnike tudi svoje sovražnike, da nas vse varovati in večno zveličati blagovoliš. Amen. —

XI. POGOVOR.

Sprava.

Moji otročiči! Ako je kdo grešil, imamo besednika pri Očetu, Jezusa Kristusa, Pravičnega, in On je sprava za naše grehe; ne samó pa za naše, ampak tudi za grehe vsega sveta.

I. Janez, II. 1-2.

Ljubljeni Kristjanje! že več dni — kar smo ta mision pričeli — vi svoje grehe objokujete, se jih pri sveti spovedi obtožujete in za nje pokoro delate. Danes je pa vsem tistim, ki so že pri spovedi bili, in so se pozneje še kakšnega greha zavedili, naročeno spet k svojemu spovedniku pristopiti, in še vseh pozabljenih grehov se obtožiti, naj bi vaša vest popolnoma čista bila in vaše serce se posvetilo v lepó osnažen tempelj svetega Duha. Takó se danes velika sprava med vami in nebesami doveršuje.

Vender „Bog je le v Kristusu svet seboj spravil“, 2 Kor. 5. 19; naša sprava z nebesami se le v Jezusu dopolni. Nič bi nam ne

hasnilo naših grehov se kesati, se jih spovedati, se jih pokoriti, ako bi ne bil mili Jezus na križu svojemu nebeškemu Očetu za grehe celega sveta zadostil. Kadar zakrament sv. pokore vredno prejmemo, vzame tako rekoč nebeski Bog peró v roko, ga pomoči v rešnji kervi svojega Sina Jezusa Kristusa ter pobriše sodbo našega pogubljenja, „on izbriše, pravi sveti Pavel,“ kar je bilo zoper nas, rokopis postave, kateri nam je bil nasprot, in ga vzame zmed nas, ter ga na križ pribije “ Kol. 2. 14. kakor poplačan dolžen list, ki se dolžniku poverne; naših spokorjenih grehov nam Bog nikdar več pripisal ne bo: na drugi strani pa Bog zopet peró pomoči v rešnji kervi svojega Sina Jezusa Kristusa in podpiše listek naše sprave z nebesami, kakor nas uči sveti Pavel rekoč: Vi, ki ste bili nekđaj deleč, ste se približali v Kristusovi kervi; ker po njem imamo pristop k Očetu “. Efež. 2. 13. in 18. „In on večno živi ter za nas proš“. Heb. 7. 25. — Jezus Kristus torej doveršuje našo spravo z nebeškim Očetom. Ako je kdo grešil, imamo besednika pri Očetu, Jezusa Kristusa, Pravičnega; on je sprava za naše grehe, ne samó pa za naše ampak za grehe vsega sveta “.

Pa ne smem vam kristjanje! zamolčati, da, kdor se hoče Jezusove rešnje kervi vdeležiti in pri Bogu odpuščanje vsega svojega dolga doseči, se mora že na tem svetu s svojim bližnjim pomiriti, in z vsemi ljudmi se spraviti; kajti ni

mogoče Bogu dopasti in pa v vedni razpartii z drugimi ljudmi na svetu živeti, ni mogoče odpuščanje pri Bogu imeti, kdor noče na svetu po zmožnosti svojih grehov popravljati. Sprava z nebom terja spravo na zemlji. — Sprava na zemlji pa zahteva dve reči, namreč: da se bližnjemu storjena škoda po zmožnosti popravi, in pa da se razžalnikom iz serca odpusti.

Da bomo torej Jezusa Kristusa, Pravičnega imeli pri Očetu besednika, da bo On sprava za naše grehe v nebesih, sem namenil danes od sprave na zemlji govoriti ter bom vam razložil:

I. dolžnost bližnjemu storjeno škodo po zmožnosti popraviti;

II. dolžnost razžalnikom vse razžalenja iz serca odpustiti.

Sveti Duh! omehči serca mojih bratov in sester in nakloni jih le za dušno zveličanje skrbeti. Blagodari moč mojim besedom, naj bi pretresle vso posvetno sebičnost.

Živemu človeku pod soncom se ni taka krivica godila kakor našemu Gospodu Jezusu Kristusu vse njegove dni v pozemeljskem popotovanji in posebno pa na hribu Kalvarji: njegovi sovražniki so ga naj prvič čisto vsega oblačila oropali in do nazega slekli; potem so ga na te-

žek križ pomerili in za roke in nogi z britkimi žebli pribili; zadnič so ga na križu visijočega v njegovem neizrečenem terpljenju še zasramovali, psovali in kleli. Cela narava se je nad tako krivico grozila, nebo in zemlja, zdelo se je, da terjata maščevanje nad sovražnike Jezusove, in vsak bi bil mislil, ko je sonce otemneti in zemlja trepetati vidil, da zadnja ura je malopridnim ljudom odbila. In glejte, ko so vse stvari zdihovale nad ljutostjo nečloveško in klicale iz nebes štrafo čez Jezusove sovražnike, med tem je pa sam Jezus vès milostljiv svoje oči iz križa do nebes dvignil ter iz globočine svojega vsmiljenega serca nebeškega Očeta za nje prosil rekoč: „Oče! odpusti jim“, in še zagovarjal jih je rekši: „saj ne vedó, kaj delajo!“ Luk. 23. 34. Oh presvete, milostipolne besede! tistim je On za odpuščenje prosil, od katerih je razžalenja prijemal. On ni porajtal, da so ga morili, ampak porajtal je, da za nje umerje, ter je večno smert z ljubeznivo prošnjo od njih odvrčal. On ni molil samo za svoje preganjevavce in zasramovavce marveč celó za svoje umorivce. Tak besednik je bil Jezus na križu pri nebeškem Očetu, On vedno v nebesih svoje rane Očetu kaže, in je sprava za naše grehe; vender pa je On v nebesih le tolikanj sprava za naše grehe, kolikanj mi na zemlji njegove zglede posnemamo in kar zamoremo svoje krivice popravljamo ter s svojimi bližnjimi se pomirimo. Ako pa nočemo

na zemlji svoje malopridnosti poravnati, kar v naši moči leži, se ne smemo nadjati, da bi On v nebesih sprava za naše grehe bil; zatoorej rečem:

I. naša dolžnost je bližnjemu storjeno škodo po zmožnosti popraviti in ptuje blago poverniti. — Presodimo to. —

Dolžnost storjeno krivico popravljati je občno spoznana; naša lastna pamet jo za pravično in potrebno okliče, Božja in človeška postava jo terja, kdor se nji odtegne, se nima nikdar milosti božje nadjati.

Pravim prvič, da naša lastna pamet zahteva povračanje in popravljanje krivice. In res, uprašam, kaj bi bilo človeško društvo na svetu, ako bi si vsakteri smel vlastiti, kar bi mu dopadlo? bilo bi jama tatov, roparjev, razbojnikov. Močnejši bi napadel šibkejšega, vsega premoženja ga slekel in tudi usmertil bi ga. In ako bi mogoče bilo se zveličati brez povračenja ptujega blaga, brez popravljanja storjene krivice, kako bi se mogla krivičnežem berzda vložiti? Gotovo bi po tem takem ta svet družega ne bil kot pašnik divjih zveri v človeški podobi. Besedi „moje“ in „tvoje“ bi nič ne veljali, med ljudmi bi nebene varnosti ne bilo, razsajenje posvetnežev bi ne imelo ne konca ne kraja.

Kar naša pamet terja, to Božja postava za-kaže. Odprimo sveto pismo, ondi najdemo od samega Boga izgovorjeno, da poverniti se mora ptuje blago in storjena škoda popraviti. „Ako bo

kdo njivo ali vinograd poškodoval, in bo spustil svoje govedo, da ptuje popase, kar ima dobrega na njivi ali v vinogradu, bo povernil, kolikor je škoda cenjena“. Tako je govoril Gospod Bog že v stari zavezi, 2. Moz. 22. 5. — Ko je šel mili Jezus v Cahejevo hišo, je ta krivičnež pred njega stopil in rekel: „Gospod! ako sem koga kaj ogoljfal, povernem čvetero.“ In še le po tem je Jezus njegovo hišo blagoslovil rekši: Dans je ti hiši zveličanje došlo“. S tim je očitno naznanil, da kdor se hoče njegove milosti vdeležiti, mora ptuje blago poverniti. „Ne tatje, ne lakomniki, ne roparji ne bodo posedli Božjega kraljestva“ uči sveti Pavel 1. Kor. 6. 10.; se ve da ne bodo kraljestva nebeškega vidili, ako ne popravijo storjene krivice in se ne spokoré. — Vsi cerkveni učeniki so enacih misel. Med drugimi sveti Auguštín tako-lé govori: „Kdor ptuje reči ne poverne, ko jo zamore poverniti, ne dela pokore, ampak hinavčuje, in ko bi jo tudi resnično delal, ne bo greh odpuščen, ako se ne poverne vkradeno.“ In na drugem mestu pravi: Kar si najdel in ne povernil, si vkradel; Kar si zamogel, si storil, več nisi mogel. in več nisi storil; (le najdel si, pa krivičen si, ker ne poverneš). Oh nesrečni dobiček! denarje dobiš, pa dušo zgubiš; dobiček v žepu, zguba na vesti!

Kdor noče poverniti in krivice popraviti, ne bo zveličan. Nobeden spovednik ga ne more vredno odvezati. Je resnično, da Gospod Bog je

svoje namestnike na zemlji pooblastil ljudem grehe odpuščati in nebeške vrata jim razklepati, in ni je pod soncom takó strašne hudobije, da bi je z Jezusovo kervjo človeku iz duše ne oprali, če se je grešnik skesa, spové in spokori; ali krivičneža, ki noče ptujega blaga po zmožnosti poverniti in storjene škode popraviti, nobeden spovednik, bodisi misionar, škof ali papež, vredno odvezati ne more, in ključí svetega Petra niso v stanu takemu nebeške vrata odpreti. Da celo smem terditi, da sam Bog tacega terdovratnega krivičneža ne more zveličati, ker je enkrat za vselej izustil; da tatje, lakomniki in roparji ne bodo posedli Božjega kraljestva. Ne, krivičneži! objokujte svoje grehe kar hočete; postite se, kar se vam zljubi; molite če vam dopade, noč in dan; hodite k spovedi, kamor se vam dozdeva, vse je zastonj, vse tožbe so prazne, ako ptujega blaga po zmožnosti poverniti nočete, pogubljeni bodete, vi Jezusa Kristusa, Pravičnega nimate besednika pri Očetu, on ni sprava za vaše grehe v nebesih.

Sveti Peter Damian je nam sledečo povestico sporočil, iz ktere se bo lahko vsak prepričal, kako slabo se krivičnežem v večnosti godi: — Neki premožen človek, kojega so vsi prav za poštenega imeli, vmerje. Na smertni postelji se goreče priporočuje v molitve pričujoče zlo pobožne vdove. Vdova, ktera je bila od njega veliko dobrot prijela, obljubi tolika časa zanj moliti, dosler ga iz Vic ne reši. Nekega večera za

vmerlega prav serčno moli, kar glej, naenkrat se zamakne, pred njenimi duhovnimi očmi se pekel odpre, ondi zagleda lojtro postavljeno iz spodnjega v gorenji pekel in na zgornji stopinji gorele lestvice vidi dušo unega človeka, za kterega je že toliko molila. To viditi se vdova vstraši in si ne ve prikazni razložiti, pa kar zasliši glas, kateri nji reče: Ne boj se, zapazi! — Že devet dedov, ki so bili gospodarji v hiši unega človeka, po versti na peklenski lojtri stojé, zadnič vmerli je deseti. Pervi si je bil kos zemlje po krivici vlastil, ki je bil pravična vlastina cerkve v Mecu. Rod za rodom se je branil krivično posestvo poverniti, zatorej vseh deset gospodarjev eden za drugim na lojtri stojé in večne peklenske matre terpé.

Glejte kako resnično je, da kdor si ptuje blago po krivici vlasti, in kdor storjene krivice popraviti noče, nima Jezusa besednika pri Očetu; pekel bo njegova večna osoda; ako se med vami kakšen znajde, kterega bi ne bilo vse to še nič ne omehčalo, mu rečem, kar je nekdaž sveti papež Gregor nekemu posvetnežu pisal: Oh moj dragi brat: pomisli, da vse tvoje krivično premoženje te bo enkrat zapustilo, pa krivice, s kterimi si ga spravil, te nikdar zapustile ne bodo. Kali ni boljše, pravi sveti Bernard, sadaj poverniti z dobrim sercom in krivičnega blaga se sprostiti, kakor pa da boš na smertno uro prisiljen to storil in brez dušnega dobička? Plačaj, kar si dolžan. — Moji bratje! jaz prosim pri Jezusovi lju-

bezni povernite in popravljajte krivice, preden vas smert napade, da ne bo Gospod vas trinogom izdal, ki bodo vas davili, dokler ne plačate vsega dolga. Jaz vas zarotim pri vaših dušah, dajte nazaj tisti kos sveta, ktereга ste si po krivični pravdi vlastili, da ne bo večno na naši duši tičal; plačajte za vašimi rajnci tiste svete maše, ktere so si na smertni postelji oporočili, da ne bodete v večnosti kervavih solz polivali; plačajte dolgove, ktere so vam vaši starši sporočili, zrajtajte zvesto najemnikom zasluženó plačilo, in popravljajte vse bližnjemu storjene škode. Jaz vam dans s prijazno besedo vse to priporočujem, pa kmalo bo prišla smert, in ona bo vam bolj oestro govorila. Lakomniki! vi pijavke človeštva, smert bo vas pritislila in takrat bote nedolžno kri izpljuvali, pa ne bo je več milosti za vas; jok, stok, škripanje z zobmi, večni plamen, večna lakota, večna žeja bo vaša nesrečna osoda. — K vam se še obernem Keršanski otroci, ki bote premoženje svojih starišev enkrat podedovali! Recite svojim starišem, da vi raji vbožci ostanete, kakor pa krivično dedšino od njih prevzamete. Kaj bi vam hasnilo bogaštvo, ako ž njim vred svoje duše pogubite. Naj gredo vsi posvetni zakladi, naj se zgubé vse lepe njive, vsi zeleni travniki, vse dolge in široke senožeti, samó da se duše ne zgubé, ki so z drago Jezusovo kervjo odkupljene. Naj se oddá vse posvetno, nič ne dé samó da Jezusa Kristusa, Pravičnega imamo besednika pri

Očetu, da bo On sprava za naše grehe v nebesih.

Pa ni še zadosti, da bližnjemu storjeno krivico popravimo in ptuje blago povračamo: ampak če hočemo po Jezusu Kristusu odpuščanje svojih grehov doseči,

II. naša dolžnost je svojim sovražnikom vse razžaljenje iz serca odpustiti. — Preglejmo še to.

Dolžnost svojim sovražnikom iz serca odpustiti in nikakor se ne maščevati zavolj razžalenja, je naši popačeni natori sicer zoperna, in zahteva od naše strani dokaj premaganja človekove vrojene napčnosti; pa vendar pamet jo za dobro prizna, in ona človeskemu društvu močno koristi. Denimo, vsak bi smel nad svojimi sovražniki se maševati, kakšino preganjanje bi bilo na svetu, kakšine strašne razpertije bi med ljudmi divjale, človeška kri bi vedno potokama zemljo močila. Deželski sodniki bi ne smeli nikdar sodbe izgovarjati; uradniki bi bili brez poštovanja; mesta, tergi in vasi bi nobenih postav ne imeli; sosed bi sosedu tlačil, po družinah bi sovražtvo gospodarilo, ne slišalo bi se kakor od puntanja, tepeža, zavdajanja in vmorov; gotovo bi ta svet družega ne bil kakor pustinja razkačenih zverin, ki bi se edna drugo hodle in po življenju stregle; kajti človek brez postave je naj hujši divjad. Pa hvala milemu Jezusu! On je prišel človeške otroke osrečiti in je svete besede izustil rekoč: slišali ste, da je bilo rečeno: Ljubi svojega bližnjega in so-

vam povem in novo postavo dam; Ljubite svoje sovražnike, dobro jim storite, kateri vas sovražijo, in molite zanje, ki vas preganjajo in obrekujejo, da bote otroci svojega Očeta, ki je v nebesih, kateri daje svojemu soncu sijati na dobre in hudobne, in da dežiti na pravične in krivične. Zakaj ako tiste ljubite, kateri vas ljubijo, kakošno plačilo bote imeli? Ali ne delajo tega tudi cestninarji? In ako pozdravljate le svoje brate, kaj storite več? Ali ne delajo tega tudi malikonavci? Bodite tedaj popolnoma, kakor je vaš Oče nebeški popolnoma. " Mat. 5. 43-48. "

S temi besedami je vsmiljeni Jezus vsem kristjanom novo postavo dal namreč: sovražnike ljubiti, ter jim dobro storiti; je pa tudi visoko dolžnost zastavil sovražnikom vse razžalenja iz serca odpustiti; zakaj nemogoče je sovražnike ljubiti, če njih razžalenja v sercu hranimo, nemogoče je jim dobro storiti, če piko nanje imamo. In da bi se nobeden ne izgovarjal, da te dolžnosti spolniti ne more, je On sam z izgledom naprej svetil. Njegovi sovražniki so se bili zoper njegovo življenje zaprisegli. Z meči in kolmi so ga šli o polnoči v verti loviti; kot hudodelca so ga k Kajfu zvezanega peljali, kjer je bil v obraz bit in zapljuvan; pri Herodu je bil zaničevan in kot ne-pametnež zasramovan, Pilat ga je dal strašno bičat, vojaki so ga sramotno kronali, in zadnič so ga med dvema razbojnikoma nazega na križ raspeli; mili Jezus jim je pa vse take

in enake razžalenja iz serca odpustil in za svoje vmorivce je še prosil rekoč; Oče odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo. Glejte, da Jezus nič ne terja, kar bi sam ne bil storil, da vsakemu zmed nas je mogoče sovražnikom vse razžalenja odpustiti.

Da celó dolžnost sovražnikom odpustiti je tako ojestro zavkazana, da kdor je ne spolni, ne bo nikdar pri Bogu odpuščanja svojih grehov dosegel, Jezus mu ne bo sprava za njegove grehe, on ne more biti zveličan. „Odpuščajte in vam bo odpuščeno.“ Luk. 7. 37. Ako ljudem odpustite njih grehe (vam storjeno razžalenje), bo tudi vam vaš Oče nebeški odpustil vaše pregrehe: če pa ne odpustite ljudem, tudi vaš Oče ne bo vam odpustil vaših pregreh. “ Mat. 6. 14-15. so besede večne Resnice. In povejte mi, kateri so naj močnejši pripomočki v naročju svete kato-liške cerkve, se zveličati in Božjo jezo vkrotiti? kaj ne: molitva, milošina, daritva svete maše, pokora, spoved. —? In vedite, da vse dobre dela nam stvarice ne hasnejo v odpuščanje naših grehov, nam milosti Božje ne naklonijo in v zveličanje nič ne pomagajo, ako nočemo svojim sovražnikom odpustiti. Prepričajmo se:

Molitva je dobra in smo nekdej rekli, je tako mogočna, da nebesa premaga. Med vsemi molitvami naj dopadljivša Bogu je „Oče naš,“ — Jezus ga je učil. Pa ravno to molitvo opravljati je naj

strašneje za vsacega, ki noče sovražnikom odpustiti; on besede izgovarja „odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom“ in na mesto blagoslova prekletstvo na se kliče, na mesti si prositi odpuščanja grehov si prosi večno sodbo in si sam pogubljenje terja. — Na dalje je pripomoček milosti Božje se vdeležiti. Od nje je sam Jezus rekel: Dajte vbogajme od tega, kar imate, in glejte! vse vam je čisto., Luk. 11. 41. to je, vi bote čisti vseh grehov. In vender, če sovražnikom ne odpustimo, nič nam ne koristi v zveličanje, kakor uči sveti Pavel rekši: „Ko bi razdal vbogim v živež vse svoje premoženje, ljubezni pa bi ne imel, mi nič ne pomaga., 1. Kor. 13. 3. — Po tem je daritev svete maše neizmeren pripomoček se zveličati. Sam Jezus se za naše grehe Bogu Očetu daruje, in pri vsaki sveti maši Gospod Bog brez števila grehov ljudem zbriše. Pa tistemu, ki noče sovražnikom odpustiti, daritva svete maše nobene milosti nebeške ne nakloni. Sam Jezus je to resnico naznanil, ko je rekel: „Ako svoj dar prineseš k altarju, in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti ondi svoj dar pred altarjem, in pojdi poprej spraviti se z bratom, in tedaj pridi in daruj svoj dar., Mat. 5. 23-24. — Vnaprej pokora Boga omehča. Kdor k Jezusovemu križu poklekne, serčno zdihuje in z zgrevanimi solzami Rešnikove nogé moči, zadobi odpuščanje grehov kakor nekdanja Magdalena. Vender le tisti, kateri

svojim sovražnikom poprej razžalenje odpusti; če pa do svojih razžalnikov terdovratno serce imaš, nič ti ne pomaga tvoja pokora, nič tvoji posti, nič tvoje solze; zakaj sveti Jakob piše: Sodba brez usmiljenja tistemu, kateri ne dela usmiljenja., Jak. 2. 13. — Zadnič je spoved od Boga zapostavljena v odpuščanje grehov in spovedniki so od Jezusa pooblasteni grešnike v njegovi kervi vseh madežev čistiti. Ni je pregrehe nobene, bodisi še tako strašna, koje bi spovedniki ne omili. Vender pa moram dostaviti, da spoved je zastonj vsakemu človeku, kateri noče sovražnikom prizanesti; Jezus se je enkrat za vselej zgovoril: „če ne odpustite ljudem, tudi vaš Oče ne bo vam odpustil vaših grehov,“ in ako bi tebe vsi spovedniki odvezali, Jezus te ne odveže tvojih grehov, dokler sovražnikom ne odpustiš. Da celó smem reči, ako bi kdo za sveto vero mučenstvo prestal, življenje dal in mislil s svojo kervjo grehe iz duše oprati in Božje milosti se vdeležiti, motil bi se, če noče sovražnikom odpustiti, — on bi bil pogubljen; kajti sveti Ciprian pravi: Sovražnikom ne odpustiti je tak greh, za kterega se z mučenstvom zadostiti ne more.

Kristanje! Ali se zamore kaj več reči o dolžnosti svojim razžalnikom odpustiti? Dve reči ste vam v zbero; ali s svojimi sovražniki se spraviti — ali pa pogubljenim biti. Sprava ali pogubljenje. — Zberite si kar je vam rado. —

Sovražniki! pogledjte na ta sveti altar; nedolžno jagnje Božje se vsakdan ondi za naše grehe daruje, vi pa odstopite, za vas ondi nobene milosti ni, Jezus ni vaš besednik pri nebeškem očetu, on ni sprava za vaše grehe. — Pogledjte sveto obhajilno mizo, ondi se presveti zakrament Božje ljubezni deli, ondi se Sin Božji s človekom združi, pa vi odstopite, in varujte se Jezusu bližati s sovražnimi serci, vam ni pripuščeno prejeti zakrament Ljubezni. — Pogledjte sveti kerstni kamen, ondi ste bili v otroke Božje posvečeni in vsi kristjani so vas za svoje brate sprejeli, vi ste bili obljubili v sveti ljubezni z vsemi živeti, oni bodo enkrat zoper vas pričali in vas tožili vašega sovražtva, vaše nevošljivosti, vašega razžalenja, vaše togote, vaše vedne vklubljivosti. — Pogledjte sveto spovednico, ondi se zadobi odpuščanje grehov; ali za vas nesrečneži! je ondi ni milosti marveč le sodba brez usmiljenja. — Pogledjte to sveto leco; od tukaj se je vam zmeraj oznanovala dolžnost razžalnikom odpuščati, ta leca ni družega za vas kot sodni stol, iz katerega vas zadene strela preklestva. — Pogledjte te svete evangeljske bukve, iz teh se je vam prizanašanje pridigalo, se je vam volja nebeškega Očeta oznanovala, in sadaj te bukve za vas družega ne obsežejo kot sodbo večnega pogubljenja. — Pogledjte to britko martro, ta je Jezusova podoba, on je za vas križan bil. Ali ga zamorete pogledati, vi, ki ste

svojim razžalnikom maščevanje prisegli. — Ta je vaš Bog. On je prosil za svoje sovražnike in med tem ko je prosil je za vas sodbo pogubljenja izgovoril, ker ga nočete posnemovati. Nehvaležneži ! pogledjte svojega učenika, on se ni maščeval, marveč za svoje sovražnike je kri prelil. Pogledjte ga usmiljenega Rešenika; njegovo serce je odperlo vse razžalnike milostljivo sprejeti. Pogledjte ga ljubeznivega Zveličarja, njegova glava je nagnjena sovražnike miloserčno poljubiti. Poslušajte ga, on vam visoko iz križa kliče : „Ljubite svoje neprijatle, dobro jim storite .. in vaše plačilo bo veliko, in bote otroci Najvišega, zakaj on je dobrotljiv nehvaležnim in hudobnim. Bodite usmiljeni, kakor je vaš Oče usmiljen. Odpuščajte in vam bo odpuščeno S kakoršno méro namreč bote merili, s tako se vam bo odmerjalo.“ Luk. 6. 35-38. — Pogledjte ga še enkrat, in ne pozabite, da on vam vkaže ptuje blago povračati, bližnjim storjeno krivico popravljati; on vam zapoveduje vsem sovražnikom iz serca odpustiti, če ga želite besednika pri Očetu imeti, če hočete, da bo v nebesih sprava za vaše grehe.

Sveti Janez, nekdanji Alesandriški škof, bil je takó milostljiv in miren, da se mu je imé, milošinar“ prilastilo. Prigodi se, da nekega dne

se snide z imenitnim gospodom v Alesandrii od kterega je za gotovo vedil, da se je očitne krivice vdeležil. Sveti škof ne more, da bi krivičnega gospoda ne posvaril; ga spomni toraj smerti in ga prosi, naj bi krivico pred ko mogoče popravil. To je uni človek za zlo vzel in vès togoten odide, še preklinjal je svetega škofa, kakor večidel grešniki navado imajo duhovne zmerjati, ki jih svarijo. Sveti mož pa vse poterpi, molči in za grešnika moli. Na večer tistega dne, ko se je sonce že k zapadu nagibalo, pošlje sveti škof svojega sluga k unemu razježenemu gospodu ter mu veli sporočiti rekoč: „Priatelj! sveti Pavel je učil, „sonce naj ne zajde v vaši jezi“ Efez. 1. 26. škof želi se z vami spraviti, preden noč nastopi in vas povabi, naj bi ga prišel obiskati. Te besede so razježenemu človeku serce tako omečile, da naravnost gre k svetemu škofu in ga klečé za odpuščanje prosi. Še več. Ko je pri škofu razžalenje poravnal, gré pa naravnost k unemu človeku, kteremu je bil krivico storil, in ondi še storjeno škodo popravi. Po tem ko je vse opravil, se verne vès vesel domú in hvali Boga, da mu je po škofovem opominjevanju oči odperl in pogubljenja ga rešil, kteremu je naproti letel.

Ta dogodba seže prav mično v moj namen. Tudi jaz mislim današnji dan, kteri je dan sprave, vam svojega sluga doposlati in pred sončnim zahodom vam sporočiti, da „sonce naj ne zajde v vaši jezi, da sprijaznite se eden z

drugim, da odpustite si razžalenje eden drugemu da popravljajte si storjeno škodo eden drugemu. Pa kdo je moj sluga, nimam klapca. Vem kaj bom storil. Naj bo za danes veliki zvon v stolpu te cerkve moj sluga. Nekoliko pred sončnim zapadom bom tedaj z velikim zvonom zvonil in vas vse prosil poravnati vaše razžalenja, raspertije in sovražtva, bom vas opominjal, da ptuje blago mora povernjeno in storjena krivica popravljena biti, če želite, da bo sonce v božji milosti nad vami zašlo. Če moje današnje besede niso bile v stanu vaših serc pretesti, Bog daj glasu vašega velicega zvona tako moč vas omehčati. Ko bote zvoniti slišali, pomislite, da danš vas klice vaš zvon v nebesa; če ga pa poslušali ne bode, presodite, da na smertni postelji bo vas klical v pekel. In kadar bode te vmerli, bodo vam zvonili in vaš veliki zvon bo takrat milo jokal čez vaše pogubljenje.

Ne, ne, moji bratje! kaj ne, nobeden zmed nas noče pogubljen biti. In ker vemo, da vsaka minuta, ko v jezi in sovraštvu živimo, je za nas zgubljena, prosimo že sadaj eden drugega za odpuščanje in ne čakajmo večernega zvonjenja. Oboernimo se vsi naj prvič k svojemu prečastitemu gosp. fajmoštru, in ker vemo, da smo ga večkrat razžalili, prosimo ga za odpuščanje. Častiti gospod fajmošter! vaše ovčice spoznajo da so vam večkrat nepokorne bile, da so vas večkrat razjezile, da so vam večkrat vkljubovale. Sadaj spoznajo svojo krivico, in terdno obljubijo

vam vselej po dolžnosti spoštovati. V njih imenu vas prosim za odpuščanje. Recite častiti pastir! da svojim ovčicom vse odpustite. (Gospod fajmošter vzame sveto razpelo v roké, stopi pred altar, razloži, kako da ga je v sercu bolelo, kadar je marsikteri njegovim dobroserčnim namenom nasprotoval, in izgovori, da vsem iz serca odpusti pri križanem Jezusu. — Po tem pa tudi on za odpuščanje prosi, ko bi bil semtertje kakšnega razžalil): Lepo se vam zahvalimo, častiti naš skerbni pastir! Mi imamo vam kaj odpustiti, ker spoznamo, da nad vsem smo bili sami krivi. Prosim pa vas častiti gospod! skerbite tudi za naše duše in nikdar ne jenjajte naših napak svariti, naj bi se jih varovati vedili, in se zveličali. — K vam se obernem sosedje! Ki ste razžaljeni bili in že več časa svojim razžalnikom lepega pogleda kazali niste, pred vas poklekнем in prosim za vaše nasprotnike. Glejte oni obžalujejo, da so vam krivico storili, da so čez vas govorili, vas opravljali. Odpustite jim, prizanesite jim, da boste vsi vkupej otroci enega Očeta, ki je v nebesih. — K vam se obernem družinski očetje! — stariši! Vaši sinovi in hčere so vas večkrat razžalili, vas niso vbogali, in so nesrečni postali. Le pogledjte njih nesrečo. Nekteri sinovi so kot zgubljeni sin vse premoženje zapravili, zdravje zgubili; nektore hčere so ob poštenje prišle, so očitno osramotene. Sadaj vam pred oči ne smejo stariši! pred vas poklekнем in za nje prosim.

Bodite jim usmiljeni, vzemite jih zopet pod vašo streho, odpustite jim, da bo tudi vam Bog odpustil. Bratje! sestre! ki ste se do sedaj vedno vjedali in psovali, odpustite se eden drugemu iz serca vse razpertije.

Je morebiti med vami še kakšen, da bi se njegovo serce ne bilo omečilo. Sem naj stopi, to britko martro naj popade, na tla naj jo verže, in z nogami naj jo potapta, zakaj ta britka martra je njemu že tako v pogubljenje. Pa ne, jaz ne dovolim, da bi mojega milega Jezusa onečastil; marveč jaz hočem pero v roko prijeti, ga hočem v Jezusovi kervi omočiti in njemu podpisati sodbo večnega prekletstva. Ne, ne! tega ne storim saj, smo vsi bratje in sestre med seboj, saj smo sobratje Jezusa Kristusa, on je sprava za naše grehe. — Pridite moji priserčni bratje! moje predrage sestre! poljubimo se eden drugega, dajmo si eden drugemu kušlej svete ljubezni, keršanske prijaznosti in mirne sprave, po tem pa pokleknimo pred križ svojega sobrata Jezusa Kristusa, naslonimo se na njegovo milo serce, zdihujmo, jokajmo in polivajmo solze čez vse naše grehe, in nikdar ne jenjajmo v njega klicati in ga prositi rekoč: Ti usmiljeni Jezus si učil: odpuščajte in vam bo odpuščeno. Glej mi smo vsem svojim sovražnikom odpustili, odpusti tudi ti nam naše grehe. Bodi nam besednik pri svojemu Očetu, bodi nam v nebesih sprava za vse naše grehe. Amen. —

XII. POGOVOR

Zakrament presvetega Resnjega Telesa.

» *Jaz sem živi kruh, ki sem iz nebes prišel.*« Tako je rekel sam Jezus Kristus. Janez VI. 51.

Ljubljeni kristjanje! Nadjam se, da vsi ste se o tem svetem misionu z razžaljenim Bogom pomirili, in tudi vse razpartije in sovraštva, ki jih je bil hudobni duh med vami zvijačno vnel, v tem blagem času poravnali in se po keršansko posprijaznili; sadaj se še za veliko opravilo — za sveto obhajilo pripravljajte, ktero ima božji pečat vtisniti vašim terdnim sklepom; za prihodno seže v mojo dolžnost z vami se nekoliko pogovoriti od zakramenta presvetega Rešnjega Telesa.

Pred vsim drugim se mi potrebno zdi vas opomniti vernih katoliških resnic v tem presvetem zakramentu, ktere so sledeče:

Verujemo, da v presvetem zakramentu altarju je hranjeno resnično, pravo in bistveno Jezusovo Telo in kri in pa Njegovo božanstvo.

Verujemo, da v tem zakramentu se čudovitno bistveno spremenjenje kruha in vina opravlja tako, da v podobi kruha in vina po posvečenji stvarice drugega ni kakor samo Jezusovo Telo in njegova kri.

Verujemo, da v vsaki podobi, in bodisi še tako majhina drobtinica kruha ali še tako pičla kapljica vina, je cel Jezus Kristus resnično pričujoč.

Verujemo, da daritev svete maše je prava in resnična, samemu Bogu žertovana daritva. Verujemo, da pri sveti maši se po moči izgovorjenih božjih besed čudovita skrivnost bistvenega spremenjenja zgodi, Jezus se vpričujoči, se alduje in v živež naših duš ondi pričujoč ostane.

Evo vam poglobitve verske resnice v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa.

Na podlagi omenjenih resnic bi vam veliko govoriti imel do presvetega zakramenta altarja; pa vem, da ste že v vseh teh resnicah dobro podučeni, in da sveta pobožnost vaše serca prešine, kadar ta zakrament le imenovati čujete, in da vse vaše občutje svetosti gori, kadar ta zakrament s telesnimi očmi zagledate, in da vaše duše hrepenenijo po zavživanju presvetega Jezusovega Telesa. Prav; zakaj ta zakrament je naj dokazivniše vresničenje naše sve-

te vere, je naj očitniše in naj više znamuje Božje ljubezni do nas, tako da po besedah svetega Avgušтина nam Bog, čeravno je vsegamogočen, več dati ni zamogel, čeravno je neskončno moder, več dati ni vedil, čeravno je neizmerno bogat, več dati ni imel, memo tega, da je On — živi kruh iz nebes doli k nam prišel in v presvetem zakramentu altarja pri nas vedno prebiva. On v tem zakramentu med nami zatorej stanuje, naj bi mi njegovi bili in On naš bil. Kdo bi se ne čudil nad Božjo ljubeznijo?

Bratje! dvignite dans svoje serca više nad vse pozemeljsko, Božjo ljubezen do nas hočemo v presvetem zakramentu altarja preišljevat, in da se bodo vaše serca bolj nježno tajale bogoljubnih občutkov, bom tri svete resnice v tem važnem predmetu zastavil, namreč:

1. v presvetem zakramentu altarja se neprenehoma obhaja Jezusovo včlovečenje;

2. v presvetem zakramentu altarja se vedno ponavlja Jezusova daritev na križu;

3. v presvetem zakramentu altarja se doveršuje Jezusovo popolno zedinjenje s človekom.

Od teh resnic se bom z vami pogovarjal. Pa jojmene! te resnice so neizmerno visoke, človeška pamet jih ni kos razumeti, le verovati jih moramo: Te resnice so pa tudi tako svete, da še angelji bi jih le z nebeško ponižnostjo izgovarjali, jaz pa sem le človek, imam slab in še ognjusen jezik. Kaj mi je torej storiti? — Mili

Jezus! pošlji mi angelja Serafina naj pride, mojega jezika se dotakne in ga posveti, da bi mogel vredno govoriti od naj svetejše skrivnosti naše katoliške vere. — V Božjo pomoč zaupaje hom začel.

Karkoli od Boga svojega Rešnika vemo, vse je mično, milo, veličansko, vse nam pravi le od njegove neskončne ljubezni do človeštva, in naše serca nakviško budi. Zlasti pa se mi v človeškem rešenju tri dogodbe tako imenitne in od Izveličarjeve strani tako ganljive zdijo, da človek, ako bi tudi jekleno serce imel, se ne more hvaležnim nagibom do Rešnika vbrani, kadar jih premišluje. In te so: Jezusovo včlovečenje, njegova bitka smert na križu, in pa da se je sam sebe nam v duhovno jed zapustil. Te so tri dobe v Jezusovem večnem življenju, nad katerimi bi se človeštvo noč in dan čuditi imelo, in vsak človek posebej bi jih v svoje serce z zlatimi čerkami vpisati ter vse svoje žive dni premišljevali moral. In kar je še bolj ganljivo, — te dogodbe se niso enkrat doveršile in potem za večni spomin z mrtvimi čerkami v zgodovino človeštva vpisale, marveč ljubežnjivi Jezus je hotel, da, kar je enkrat osebno in vidoma storil, se ima nevidoma

pa resnično skoz vse čase v katoliški cerkvi go-
diti in zasluženje njegovega rešenja skoz vse ve-
ke človeškim narodom razdavati; zato je za-
krament presvetega Rešnjega Telesa postavil, v
kterem se te tri dogodbe zmeraj ponavljajo, in
jaz rečem:

1. v presvetem zakramentu altarja se ne-
prenehoma obhaja Jezusovo včlovečenje. Premiš-
lujmo to:

Milost Božja je človeške otroke tako
neizmerno ljubila, da pogubljenja jih rešiti je
druga Božja oseba presvete Trojice nebeški pre-
stol zapustila, in se na zemlji včlovečila. Je-
zusovo včlovečenje pod diviški persi prečiste
Marie je že samo na sebi tako znamenito in za
človeški rod tako blagodarno, da v odrešenje
sveta ni mu bilo treba povnavljanja; kajti per-
vega Rešnikovega prihoda na svet se za vselej
derži neskončna rešivna moč, ktera je že dostoj-
na vse človeške slabosti ozdravljati. Se ve da
potem takem bi mi od Jezusovega včlovečenja le
iz svete evangeljske zgodovine vedili. Pa Bogu
se ni zadosti zdelo, da bi človeški narodi od
njegovega včlovečenja eden drugemu le pravili,
marveč hotel je, da naj to milostljivo dogodbo
rod za rodom sam gleda; zato je bil sklenil
za vse veke svoje včlovečenje v presvetem za-
kramentu altarja neprenehoma obhajati. Poslušajte
pervič njegove besede, s kterimi je to obljubil:
„ Resnično, resnično vam povem, moj Oče vam

da pravi kruh iz nebes. Kruh Božji je tisti, kateri je iz nebes prišel, in sveto življenje daje. Jaz sem kruh življenja, kdor k meni pride, ne bo lačen, in kdor v mene veruje, ne bo nikoli žejin., Jan. 6. 32 - 35. — Kar je bil mili Jezus s temi besedami obljubil, je ob letu potem pri zadnji večerji storil: Sveti evangelisti tako-lé povedó: Kadar so večerjali, je Jezus kruh vzel, in ga posvetil in razlomil, ter dal svojim učencem, in je rekel: Vzemite in jejte, to je moje telo, katero bo za vas dano. To storite v moj spomin. Ravno tako je zvel kelih po večerji, se zahvalil in jim dal rekoč: pite iz njega vsi. To je moja kri nove zaveze. Z besedami: To storite kolikokrat bote pili, v moj spomin, je mili Jezus zakrament presvetega Rešnjega Telesa in v enakem hipu daritvo svete maše zapustil, ter je apostelnom in njegovim naslednikom - škofom in mašnikom oblast čez svoje telo dal. Tako je bilo ponovljenje njegovega včlovečenja za vse čase človeštvu podarjeno, in ves svet je bil zagotovljen, da Jezus Kristus resnično in bistveno biva živeč med človeškimi otroci in resnično v podobi kruha in vina, da v presvetem zakramentu altarja ob enem v vseh cerkvah po vesolnem svetu stanuje in bo do konca sveta stanoval. Od te resnice govorijo tudi cerkveni učeniški. Zmed družih sveti Jrenej pravi: „Sam Gospod je spoznal, da kelih je njegova lastna kri, in je zaterdil, da kruh je njegovo resnično Telo.“ In sveti Avguštin doloži: „Kruh se

včloveči, Beseda se včloveči in v zakramentu altarja v človeka pride.“

Angelj Gabriel je nekdam v mestu Nacaretu na okno neke spodnje hišice poterkal in Devico, ki je v hišici posebno molila, pozdravil, ter nji Božjo voljo naznanil, da izvoljena je mati Sina Božjega biti. Devica mu ponižno odgovori: „Glej! d. kla sem Gospodova naj se mi zgodi po tvoji besedi.“ Ko je Devica štiri besede izgovorila: „ naj se mi zgodi, “ kar hipoma se je druga Božja oseba iz naročja svojega nebeškega Očeta dvignila in na zemlji se v prečistem Mariinem telesu včlovečila: enako se še vselej godi; kadar posvečen mašnik na altarju kruh in vino v roké vzame in štiri besede izgovori: “To je moje Telo,, Jezus iz nebes doli stopi na altar, se v kruhu in vinu včloveči. In ker ga ni hipa nobenega, da bi po vesolnem svetu mašniki kruha in vina v rokah ne deržali in teh besed izgovarjali, Jezus vedno iz nebes na zemljo stopa, neprenehoma se včlovečuje. Oh čudež ljubeznivi! kdo ga zamore zapopasti? Dokler na svetu živimo, ta skrivnost nam pričujoči svet v nebesa spreobrača. —

Kristjani! Ali ste kdaj to resnico že premislili? Menim da ne; kajti poznana je vaša mlačnost do presvetega Rešnjega Telesa, in vemo, kako redko vi Jezusa v svetem zakramentu obiskat in počastit hodite. Ko je bil včlovečeni Jezus v Betlehemu rojen in v jasli položen, so prišli

trije modri iz daljne jutrove dežele ga obiskat, častit in molit, ter so mu imenitnih zakladov darovali; pa tudi so visoko gnado dosegli, da prišli so kot neznabogi in vernili se kot pravoverni po drugem potu v svojo deželo. Na altarju včlovečeni Jezus se tukaj v svet tabernakel kakor v jasli položi, pa nobeden ga ne pride obiskat, častit in molit, tukaj v sredi katoliške vasi on stane; pravoverni vedno memo njegove hiše gori in doli, tje in sèm hodijo in letajo, pa nobenega ni, da bi mu memo gredé iz globočine serca rekel: počesčeno in hvaljeno bodi presvete Rešnje Telo v presvetem zakramentu!; da celo! stermite nebesa! tukaj biva mili Jezus med nami kot sosed pri sosedu, in okoli njegove svete hiše se glasé preklinjeavske, klafarske, opravljivske besede, in da rečem vse, skoz okno do svetega altarja ponočne vmazane, ostudne, voglarske pesmi donijo. Večni Bog! in ti vse to poslušáš in molčiš, ti vse to poslušáš in se ne maščuješ, ti vse to poslušáš in takih nespodobnežev ne končaš, ti vse to poslušáš in takih nesramnežev ne pogrezneš v naj nižji pekel. Pač maščuješ se, pa na duhovno vižo, česar se pa današnji posvetni ljudje ne zavedó, ti se maščuješ tako, da jim uma ne razsvetljuješ, da jim dušnega življenja ne množiš, da jim kreposti in svetosti ne dajaš, da jih v žalosti ne tolažiš, da jih v revšini ne podpiraš. In to je naj strašnejši maščevanje, zakaj oni se nikdar na drugo pot ne vernejo ki bi jih v nebeško deželo peljala.

Bratje! nikarte tako; marveč pogostoma in radi pritecite včlovečenega Jezusa v presvetem zakramentu altarja obiskat, častit in hvalit, in če nimate časa večkrat v njegovo hišo stopiti, saj memo gredé se mu ponižno priklonite in svoje serca mu darujte. —

2. V presvetem zakramentu altarja se vedno ponavlja Jezusova daritev na križu. — Presodimo pa to. —

Osemnajst sto let je preteklo, kar je Jezus Kristus na križu veliko daritvo v odrešenje človeških otrok nebeškemu Očetu doprinesel in bitko smert storil. Ta je druga jako važna dogodba iz Rešenikove ljubezni do človeštva. In ta dogodba se tudi vsakdan, vsako uro, vsak hip v presvetem zakramentu altarja slovesno ponavlja, se ponavlja tako, da kakor je množica pred 18 sto leti na hribu Kalvarje priča bila Jezusovega križanja in njegove smerti, je še dandanašnji vsak kristjan priča velike daritve na križu, kolikokrat sveto mašo sluša; zakaj pri vsaki sveti maši je ravno tisti Jezus daritva in ravno tisti Jezus tudi daritelj, da, kakor se je nekdan na altarji križa sam sebe daroval, tako se tudi zdaj sam sebe po mašnikih daruje na naših altarjih. Trid. zbor seja 22. p. 2. Mi sicer s telesnimi očmi vidimo pri altarji posvečenega mašnika, in slišimo s telesnimi ušesi njegove glasne molitve, pa v osebi mašnikovi sam Jezus sveto mašo bere, on sam ponavlja svojo daritvo na križu in se za nas nebeškemu Očetu žrtvuje v podobi kruha in vina, za-

torej se imenuje „večni mašnik po Melkizekovem redu „ Ps. 109. Sveti Krizostom od te resnice prav zastopno tako-le govori: Naš večni mašnik je opravil dar, ki nas očisti, in mi sedaj ravno tisti dar opravljamo, po tem takem je ena in druga daritev pač jednaka. — Človek ne spremeni kruha in vina v telo in kri Jezusa Kristusa, marveč sam Jezus Kristus, kateri je bil za nas križan, to stori; mašnik le obrede obhaja, moč pa in milost vsega-mogočnega Boga vse drugo doveršuje; reče se: *To je moje Telo* in te besede kruh in vino premenijo.

In vse to se godi v presvetem zakramentu altarja; v tem zakramentu se Jezus vedno včlovečuje, v tem on tudi vselej svojo veliko daritvo ponavlja; se vé da ne več na kervavo vižo in ne več pod rokami grozovitnih rabeljnov, marveč po darovajočih mašnikih, ki pri altarji stojé, molijo in v Jezusovem imenu Jezusa nebeškemu Očetu darujejo. — Zbrišite zakrament altarja iz števila zakramentov, in katoliška cerkva nima več nobene daritve, in naša vera ni več prava vera, in Jezus Kristus ni več pričujoč v naših tempelnih, in naši altarji drugzega niso kot groblje merzlega kamnja, in mi nimamo od svojega rešenja drugzega spomina kakor mrtvo čerko v dogodivšini človeštva. Pa hvala večnemu Bogu! Jezus med nami v presvetem zakramentu altarja biva, se neprenehoma včlovečuje in na nasih altarjih vedno ponavlja veliko daritvo, naša katoliška vera je prava edinozveličavna vera, zemlja je blagosvlje-

na, in človeški otroci so rešeni. Prav mično govori od te vesele resnice sveti škof Cezar Arlečan tako-le: Preden je naš Gospod svoje iz Marie Device zarojeno telo spred naših oči vzel in ga v nebesa nesel, se mu je potrebno zdelo svoje telo in kri posvetiti in ga nam v naj svetjšem zakramentu svoje svete cerkve zapustiti, naj bi tako nam priložnost dal, vselej častiti neskončno drago ceno našega zveličanja, s katero je enkrat na križu nas odkupil; in ker mi vsakdan in vsak hip preblazene uspehe rešenja občutimo, je tudi prav, da mi vsak dan Bogu Očetu ceno darujemo, s katero je Jezus za naše rešenje plačal, in da se vedno te daritve spominjamo, ker vedno od nje gnade prejemljamo: ta je resnično edina in popolna daritev, katero imamo z duhovnim in ne pa s telesnim očesom ogledovati, in katero moramo ceniti ne po tem, kar se vidi, marveč po tem kar vera uči.

Kristjani! V presvetem zakramentu altarja se pri sveti maši vedno ponavlja Jezusova daritva na križu. Ali ste vi to resnico dobro presodili? Če ste jo presodili, obljubim, da vaše zadržanje v cerkvi pri sveti maši bo odsihmal bolj pošteno, genljivo. Ko je Jezus na križu prvo veliko daritvo doprinašal, je bila vsa mrtva natora božjega strahu presunjena: sonce je strahu otemnelo, zemlja se je v svojem tečaju tresla, hribi so trepetali, doline so se šibile, skale so pokale; božjega strahu so bili tudi ajdovski vojaki presunjeni, na kolena so

padali, na persa tolkli in rekali: Resnično, ta je sin Božji; da celo. mrtve v grobih je strah božji presunil, sveta groza jih je v njih spanju obšla, vstali so, prišli v sveto mesto in v tempelju Jeruzalemskem se prikazali. Samo malopridni Judje so terdovratni ostali, in kakor da bi za vse te prikazni strahov nič ne marali, so se darovanemu Jezusu posmehovali. Kako, ali bote vi še vselej terdovratne Jude posnemali in pri sveti maši darovanega Jezusa zasramovali s svojim nespodobnim zaderžanjem? ali ne bo strah božji vas prešnil, kadar živega Jezusa nad mašnikovo glavo v presvetem zakramentu zagledate? ne bodete li na koleno padli in kot ajdovski vojaki na persa terkali rekši: resnično, ta je Sin Božji? Grešniki, ki ste unim mrtvim podobni, ali ne bo vas v vašem grešnem spanju groza obšla, in spomnivši se, da tisti Jezus v presvetem zakramentu bo enkrat vaš sodnik, ne bote li iz groba svojih malopridnost vstali in pomoči iskali, preden tisti veliki gospodov dan pride? ali se ne bode v prah pred Jezusom ponižali in iz globočine zgrevanega serca klicali: Jezus, Sin Davidov, vsmi-li se nas? — Pomislite, bratje, da pri vsaki sveti maši, kokor nam sporoči sveti Krizostom, neštevilna množica nebeških angeljev v belem oblačilu altar obdaja, in na svoje obraze padajoči živega Jezusa v presvetem zakramentu časté. po tem pa, kadar duhovnik presveti zakrament okoli nese, povsod ga sprejemljajo z nebeško pobož-

nostjo in za včlovečenim Jezusom sveti sprevod deržé. Zatorej posnemajte te nebeške duhove, in Jezusu dolžno čast skažite, da boste deležni nebeških gnad, ki se iz presvetega zakramenta kakor iz nebeškega vrelca na zemljo cedijo in človeške serca krepčajo. —

3. V presvetem zakramentu se popolnoma doveršuje Jezusovo zjedinjenje s človekom. — Preglejmo še to. —

Da se Bog s človekom sklene, to je pač velik cudež, to človeka neizmerno povikša. In vender se to goditi mora, ako ne, človek ni rešen, se ne bo zveličal; zakaj z Bogom zjedinjen je bil človek v svojem prvem stanu vstvarjen; greh je to zedinjenje raztergal in človeka od Boga ločil. Jezus je prišel človeka rešiti in zveličati, torej ga mora spet z Bogom zjediniti.

In to je On storil v presvetem zakramentu altarja; zakaj ne samo, da se v tem zakramentu vedno včlovečuje in svojo veliko daritvo vselej ponavlja, marveč On je v tem zakramentu tudi samega sebe nam v duhovno hrano sporočil. „Jaz sem živi kruh, ki sem iz nebes prišel“, tako on govori. „Kruh je moje meso. Kdor je moje meso, in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem“, Jan. 6. 51. in 57. S temi besedami je izrečeno naj tanjše združenje Jezusovo s človekom. Kristus nam ne podeluje le samo svoje ljubezni, ampak tudi svojo natoro. Kakor, če se raztopljenemu vosku drug vosek prilije, se oba

popolnoma zmešata; ravno tako je tisti, kateri meso in kri Gospodovo prejme, ž njim tako zjedinjen da je Kristus v njem in on v Kristusu. Oh prečudno zjedinjenje, kdo zamore prav razumiti! Naj jasneje je sam Jezus to razložil, ker je rekel: „kakor jaz živim zavoljo Očeta, tako tudi tisti, ki mene jé, živi zavoljo mene. Jan. 6. 58. Vemo, da Bog Oče je v Bogu Sinu, in da Bog Sin je v Bogu Očetu, – obedva sta le eden; ravno tako zjedinjenje zgodi se po svetem obhajilu, da Jezus je v človeku, in človek je v Jezusu: vender pa prav za prav vse to le po Jezusovi človeški natori; ali, ker smo tako ozko z Jezusovo človeško natoro sklenjeni, se dvigamo še više, se dvigamo tudi do Jezusove Božje natore, in po Jezusovi Božji natori se dvigamo clo do zjedinjenja z Bogom Očetom. Ta visoka resnica se prav zastopno razloži tako-le: Kadar vredno k svetemu obhajilu pristopimo in presveti zakrament altarja prejmemo, se Jezus z nami sklene po svoji človeški natori. To je prva stopinja omenjenega zjedinjenja. Po tem se mi skoz človeško natoro sklenemo tudi z Jezusovo Božjo natoro. Ta je druga stopinja čudorednega zjedinjenja. Zadnič pa mili Jezus nas po svoji Božji natori sklene s svojim nebeškim Očetom. In ta je tretja stopinja doveršenega zjedinjenja. Tako še le je nam zveličanje zagotovljeno; kajti reči smemo, da v Bogu živimo. – Sveti Ciril to resnico prav lepo razjasni. Poslušajte njegove besede: „ V zakramentu altarja

se Sin Božji po telesu z nami sklepa kakor človek, in se tudi po duhu z nami sklepa kakor Bog: z močjo in gnado svojega duha našemu duhu dá novo življenje in ga deležnega stori Božje nature. Jezus Kristus — z nami sklenjen človek in s svojim nebeškim Očetom zjedinjen kakor Bog — je vez našega zjedinjenja z Bogom Očetom; zakaj nemogoče je, da bi se človeška vmerljiva natora do nevmerjočnosti dvignila, ako bi se nevmerljiva natora do nje ne ponižala, sebe je ne deležne storila in iz vmerljivosti do svoje lastne popolnosti je ne povikšala. Mi smo tedaj zjedinjeni z Bogom Očetom po sredniku svojemu Rešeniku; zakaj kadar resnično in bistveno prejmemo Sina, kateri je po svoji večni natori z Očetom zjedinjen, postanemo častitljivi in deležni njegove Božje nature. „

Oh prečudna rešnica! Kakor je bil Adam pred njegovim grehom vseh nedolžen in popolnoma v ljubezni Božji, da sam Bog je iz nebes v paradiž doli stopal in ž njim se pogovarjal; tako je vsak človek po vrednem svetem obhajilu v popolni ljubezni z Bogom sklenjen, in toliko časa v tem srečnem stanu živi, dokler spet ne greši kot nepokorni Adam. Še več smem reči, da človek je po svetem obhajilu še ožje z Bogom sklenjen, kakor je bil Adam v nedolžnem stanu; zakaj Adam je Boga le vidil in ž njim se le pogovarjal; človek pa po vrednem svetem obhajilu je z Bogom zjedinjen, ga v svojem telesu hrani,

je živ tabernakel Božji, je tako rekoč on sam Bog. Čudna resnica, pred katero pamet ostermi, zastopnost se zgubi, samo serce svetega ognja gori! - Zdaj še le razumem besede: „kdor je ta kruh, bo vekomaj živel“, Jan. 6. 59. Ako ne bote jedli mesa sina človekovega, in pili njegove kervi, ne bote imeli življenja v sebi, Jan. 6. 54. „kdor nevredno je in pije si sodbo je in pije, ker ne razloči telesa Gospodovega“, 1. kor. 11. 29. - Edina pot v zveličanje je pogostoma in vredno jesti Jezusovo meso in piti njegovo kri. - Kdor noče tega mesa jesti in te rešne kervi piti, se bo pogubil ravno tako kakor uni, kateri nevredno je in nevredno pije.

Kristjani! ste li vi kdaj to resnico dobro presodili? Kterega merzi v tem življenji z Jezusom se sklepati, ne bo v večnosti nikakor z Bogom zjedinjen. Kterega ne veseli pogosto sveto obhajilo, nima znamenja zveličanja. Oh človeške duše! kako nehvaležne ste do svojega Jezusa! Vi ste pač nezveste neveste do svojega Ženina. Vsak dan On vas na ženitnino vabi, ali vi - posvetne sladnosti zmamljeni - ga nočete vbogati in se mnogo-verstno izgovarjate. Da celo dobro me razumite, Jezus se vsak dan po vaših duhovnikih, ki sredstvo so med vami in Jezusom, na duhovno vižo z vami zjediniti želi; ali tudi na tej poti se mu odtegujete, ker niste v ponižni pokoršini in serčni ljubezni s svojimi duhovniki sklenjeni, in tako se po duhovnikih z Jezusom - z Bogom zjediniti ne

morete. Obžalujte svojo nesrečo in poravnajte svoje razpertije, da bote udje ljubeznivega gospodovega telesa; pogostoma se z Jezusom sklepajte, da bote po njem z Bogom Očetom zjedinjeni in vekomaj živeli.

Kristjanje! poslušajte, kako čudovitno je Gospod v presvetem zakramentu altarja. Bom vam resnično dogodbo iz pretečenega stoletja povedal. Na Francozkem v Bezansonski škofii stoji na priljudnem homcu cerkvice imenovana: K našej Gospej prečisti Devici Marii v Faverni. Vsako leto so se tukaj binkoštni prazniki s posebno slovesnostjo obhajali. Od vseh krajev so romarji prišli svetih odpustkov se vdeležvat. Vsredi cerkve se je lesen altar postavil in lepo okinčal, ter tukaj se presveto Rešnje Telo v moštranci v počesčenje izpostavilo. Se zgodi, da leseni altar se od gorečih svēč ognja vneme in v kakih minutah vpepeli. Ali glejte, čudo preveliko! moštrance in presvete hostje v njej se ogenj kar ne dotakne, in kakor je bilo presveto Rešnje Telo na visokem altarju izpostavljeno, ko altar zgori, ondi ostane na višavi v zraku do binkoštnega torka; sama vsegamogočna roka Božja je moštranco 33 ur nevidoma podpirala in na višavi deržala. Čudež se je okoli razglasil in od vseh krajev so

ljudje vrel v Favarniško cerkvo Božjo vsegamočnost molit. V binkoštni torek pripelje neki bližen duhovnik procesijo v imenovano cerkvo in na velikem altarju sveto mašo bere. Ko mašnik povzdigovanje opravlja in hostijo, potem ko jo je nad glavo ljstvu v pogled povzdignil, spet na altar položi, se začne tudi una presveta hostija v moštranci nad zgorelim altarjem nižati in počasoma se položi na beli telesnik, kojega so bili žepoprej spodi razgernili. Po dokončani sveti maši pa so duhovniki pristopili in v slovesni procesii čudovito presveto hostijo okoli po soski nesli ter jo potem v tabernakelj velicega altarja položili. —

Kdo bo po tem takem še dvomil, da bi v presvetem zakramentu altarja naš včlovečeni Bog resnično pričujoč ne bil? Oh ljubezen! neskončna ljubezen Jezusova do nas vbozih pozemeljskih červičev! Zavoljo nas je On svoje nebeško veličanstvo zapustil ter v človeško natoro se oblekel in še vsakdan v presvetem zakramentu svoje včlovečenje med nami obhaja. Zavolj nas se je On na sramotnem križu svojemu nebeškemu Očetu v spravno daritvo žertvoval, in ta daritva se vedno med nami v presvetem zakramentu ponavlja. Nas za vse čase z nebeškim Bogom Očetom zjedinjati je blagovolil v presvetem zakramentu vselej na zemlji pričujoč biti; svoje meso je nam hotel v jed in svojo kri v pijačo sporočiti. To preseže vse božje ljubezni. Mili Jezus! kako je

to, da ti naš tako ljubiš? kaj ti na človeku dopade, da ga tako cerklaš? kaj so človeški otroci, da jih ti tako milo k sebi kličeš? kako je to, da ti nas prijazno prosiš, naj bi tebi svoje serca podarili? ali ti človeka vpotrebuješ, da ga ljubeznivo vabiš, naj bi se tebi kušniti dal? Moj Jezus! od kod to, da tvoje veselje je biti s človeškimi otroci? Poglej to ljudstvo kako nehvaležno ti je! poglej s kolikimi grehi je omadežano! poglej kako malo tvoje nauke cenijo! poglej kako slabo tvoje zapovedi deržé! poglej koliko jih je zmed te množice, kateri za te nič ne marajo, k sveti maši brez vse ljubezni pridejo in še nespodobno se v cerkvi pred tvojim obličjem zaderžé! poglej tukaj se taki znajdejo, ki vsi merzli in le prisiljeni k tvoji sveti mizi pristopajo! poglej tukaj se celo taki najdejo, ki so te že nevredno prejemali, v presvetem zakramentu že sramotili, kot Judež Jškarjotež ropali in zdajali! Moj Jezus! in kako moreš ti to ljudstvo še ljubiti? Saj je bolj vredno tvoje jeze, tvoje sodbe in tvojega prekletstva kakor pa tvoje ljubezni. Jzgovori torej cezno tvojo sodbo in odidi. — Ne, ne, mili Jezus! marveč blagoslovi nas, omehčaj naše serca, razsvitli nam um, našo voljo k dobremu nagni in daj nam tvojo ljubezen. Saj se morebiti med nami še znajde tvoje ljubezni goreča duša. Zavoljo té bodi nam milostljiv. Ali kaj pravim ena ali druga duša... vsi-do enega vsi se ti zaobljubimo v večno službo, se ti zaprisežmo v večno

ljubezen. Kakor tukaj storimo pred tvojim obličjem, mi nočemo nikolj več te z grehi žaliti. Pomagaj nam mili Jezus! daj nam gnado sveto mision-ko obhajilo vredno opraviti, s teboj se skleniti, z Bogom se zjediniti in vekomaj v božji ljubezni ostati.

Mašniki! častiti Jezusovi namestniki! ki se pripravljate še danes sveto mašo služiti, stopite pred gospodov altar, naj mi svete rešice vidimo, v presvetem zakramentu altarja obhajanje Jezusovega včlovečenja, naj vidimo ponavljanje Jezusove daritve na križu, naj vidimo Jezusovo zjedinenje s človekom. — In ti Gospod Bog! poglej iz svojega svetišča, iz nebeških visav na ta presveti dar, ktereга si daruje naš veliki duhovnik — tvoj Sin Jezus Kristus za grehe svojih bratov, in bodi nam milostljiv zavoljo naših hudobij. Glej, glas kervi našega brata Jezusa kliče k Tebi iz križa. Poto-laži se Gospod! vsmili se Gospod! Hiti nam v pomoč, naš Bog! mi kličemo v tvoje ime. Stori milost naši deželi, stori milost tvojemu ljudstvu, stori nam milost po svojem neskončnem vsmiljenju. Amen.

XIII. POGOVOR.

Priprava za sveto obhajilo.

*„ Iz serca sem želel to velikonočno
jagnje jesti z vami. “ Takó je Jezus
rekel, svojim učencom. “*

Lukež XXII. 15.

Hvala Bogu, Očetu našega Gospoda Jezusa Kristusa! prišel je čas misionskega obhajila, — dan je napočil, da bomo k Jezusovi mizi pristopili in se pogostili presvetega Rešnjega Telesa! Vse nebesa že z veseljem na nas gledajo. —

Mi smo vse dni tega misiona svoje grehe in zmote obžalovali in v nebeško milost klicali; nebeški angelji pa naši duhovni varhi so neprenehoma od nebes do nas in od nas do nebes letali, v zlate posode so naše solze naberali in pred nebeški prestól jih nosili, od ondod so nam odpuščanje in

obilno gnad donášali. Vselej ko je zastaran grešnik pred spovednika pokleknil, se je tudi njegov angelj varh poleg njega vstopil, in desni perst nad ustmi deržaje ge pazno poslušal, ali se bo vseh grehov čisto in skesano obtožil; in kadar je grešnik zadnjo rano svojega serca spovedniku odkril ter terdo obljubil nikdar več ne grešiti, kadar se je vsaj zgrevana solza grešniku po licu pocedila, kar zletel je angelj varh in proti nebesom se dvignil, ondi je vsej nebeški družini veselo novico naznanil, da svojemu varstvu izročena duša se je spokorila, očistila in v božjo prijaznost stopila in po vseh nebeških širjavah se je radost razmevala. Da! moji bratje! ves čas našega misiona so angelji in svetniki na nas gledali in v tretje nebesa je veselje nad našim spokorenjem donelo. — Zlasti dans pa se nebesa radujejo; zakaj kakor zgubljenim pa spet najdenim sinom je nebeški Oče nam gostijo napravil. Miza je že pogernjena, in za mizo sam Jezus sedi, ter nam kliče, kakor je nekda pri zadnji večerji svojim učencom pravil: „ Iz serca sem želel to velikonočno jagnje jesti z vami. “ — Nebeški duhovi v gostih rajdah okoli mize klečé, svojega Gospoda v presvetem zakramentu ponižno molijo, in bi želeli, ako bi jim mogoče bilo, svojega Boga takó vžiti, kakor ga bomo mi povžili. — Maria prečista Devica na desni strani svojega včlovečenega Sina kleči in ga časti ter na vsacega zmed nas, ko se sveti mizi vredno

bliža, vesela gleda, in v svoje materno serce ga zapiše. — Naši angeli varhi pa na strani čakajo, in slehernega, ki z ganjenim sercom od svete mize stopi, prijazno objamejo in poljubijo. — Oh čudopolni pogled! Tukaj se nebesa z zemljo družijo. —

Ali kaj? — oh strašna misel, koja mi v glavo pade; kaj? — ko bi se med nami kdo znašel, da bi ne bil svoje vesti še prav očistil, in se dans kot nekaj Judež Iškarjotež pri zadnji večerji med druge učence v versto pobožnih obhajancov vrinil ter se pregrešnega ropa nad Jezusovem Telesom krivega storil? — Joj! kakšina peklenska prikazen bi bil dans tak človek! Vse nebeško veselje bi taki skalil in sam sebi pa zapečatil sodbo večnega pogubljenja. — „Naka, ni mogoče, da bi se dans med vami, bratje! tak malopridnež znašel. Zatorej si jaz dans tako misel svest iz glave zderem; kajti zaupam, da pravični in vsegamogočni Bog ne bo dovolil, da bi enaka malopridnost današnje veselje kratila. — Nadjam se, da vsi vi, moji predragi bratje! želite dans presveto obhajilo vredno prejeti, z milim Jezusom se skleniti in po Njem z nebeškim Očetom zjediniti. Vidim, da vaše duše zdihujejo po svojem ženinu in kličejo rekoč: Pridi, pridi vsmiljeni Jezus! daj se nam zavžiti: vendar stojte še nekoliko drage Jezusove neveste! ženitnina je sicer že pripravljena, pa preden se za mizo vsedete in z Jezusom poročite, poslu-

šajte še nektare besede in za vse dni svojega življenja jih v sercu ohranite, jaz bom vam pripravo za sveto obhajilo razložil. —

In to hočem storiti v imenu včlovečenega Jezusa, kateri me bo v presvetem zakramentu altarja z vami vred poslušal, ter zaupam, me podpiral s svojim vsegamogočnim blagoslovom.

V božjem Jeruzalemskem tempelju je zlat svečnik stal, kateri je sedem rogljev imel, na zlatih roglih pa je sedem lampic svetlo gorelo v živ spomin, da pravi živi Bog na tem mestu prebiva. Naše serce je tudi Božji tempel, gospod Bog v njem kakor na svojem prestolu prebiva. Do sadaj smo, žalibog! gospod Bogu iz svojega serca slovo dajali in z grehi se omadežvali. Ali hvala Bogu! ovêdéli smo se, spoznali svojo hudobijo in želimo spet Boga Jezusa Kristusa v svoje serca kakor v njegov tempel vpeljati, in njemu se posvetiti. Že postavili smo v svoje serca velik zlat svečnik, ker smo se grehov očistili in v posvečujočo gnado Božjo stopili; da pa ljubeznivi Jezus v naših sercih še ljubše stanovanje dobi, moramo na sedmerih zlatih roglih velikega svečnika posvečujoče gnade Božje prižgati sedem lampic bogoljubnih čednost, naj bodo nježno svetile v čast milemu Jezusu, ki bo kmalo v presvetem

zakramentu Rešnjega Telesa v naše serca prišel. In te so sledeče:

Perva lampica je živa vera v Jezusa.

V presvetem zakramentu altarja je Jezus resnično pričujoč, kakor Bog in človek, pripravljen z nami se skleniti; tukaj On — dobri pastir nas, svoje ovce z lastnim mesom nasituje; On sam je nebeška mana, ki daje večno življenje, je večna Modrost, ktera ima veselje biti med človeškimi otroci. Te resnice mi razumeti ne moremo, je skrivnost, in sicer velika skrivnost naše svete vere, pa verovati jo moramo, in sicer bolj terdno jo verovati kakor da bi jo razumeli; zakaj sam Jezus je rekel; " To je mo je Telo., On je večna Resnica in njegove besede so vsegamo-gočne. Ako bi naša pamet zmožna bila Jezusovo pričujočnost v presvetem zakramentu zapopasti, mi bi se znali v tej važni resnici motiti; ker pa mi to skrivnost na Jezusovo besedo verujemo, smo pred vsako zmoto zavarjeni; zakaj gotovša resnica je, kar Bog uči, kakor pa kar človeška pamet iztuhta. — Po tem takem, kakor so trije modri v Betlehenskem hlevu slabo dete za Boga-človeka spoznali, spoznajmo tudi mi sveto hostjo za včlovečenega Jezusa: kakor je nekdanj sveti Peter v imenu vseh aposteljnov Jezusu rekel: „Ti Kristus, Sin živega Boga;“, recimo tudi mi kadar sveti zakrament prejmemo: Jaz prejmem Kristusa, živega Boga. — "Vi vsi, ki to Telo zavžijete, pomislite in verujte, da Tistega zavžijete,

ki v nebesih kraljuje češčen od angelov v večni mogočnosti. „ Tako opominja sveti Krisostom, in sv. Avguštín doloži; Kdor hoče živeti, naj pristopi, naj veruje, in naj se ž Njim sklène. Zatorej svetuje sveti Pavel rekoč: „Pristopimo (k svetemu obhajilu) s pravim sercom in s polno vero, očiščeni v sercih hude vesti, in oprani na telesu s čisto vodo.“ Hebr. 10. 22. Verujmo stano- vitno, da naš gospod Jezus Kristus je v sveti hostii, kojo prejmemo z duso in s telesom, s kervjo in mesom pričujoč, da njega zavžijemo, ž Njim se popolnoma sklenemo. Tako bomo per- vo lampico na zlatem roglu velikega svečnika posvečujoče gnade Božje v svojem sercu Jezusu v čast prižgali. —

Druga lampica je terdno zavpanje v Jezusa.

Kakor živa vera nam Jezusa v presvetem zakramentu pričujočega pokaže, tako nam terd- no zavpanje pové, da z milim Jezusom se bomo v svetem obhajilu zjedini, da On bo naše sla- bosti ozdravil in nas krepčal, naj bi stanovito potovali po solzni dolini na Sionsk hrib nebeš- kega Jeruzalema. — Glejte, neka žena je dva- najst let na kervotoku terpela, nam sveti Evan- gelji pravi; pa zaup je imela, da bo ozdravljena, ako bi se dodaknila roba Jezusovega oblačila. Ko Jezus v Tairjevo hišo gre, se ga skrivaj dotakne in hipoma je ozdravela. Mat. 9. — Glejte slepca poleg Jeriha. On sliši gnječo memo gredočega ljudstva, vpraša, kaj bi to bilo, in ko zvé, da

Jezus iz Nacareta memo gré, zaup se mu v sercu zbudi, da On ga bo ozdravil, vpije in kliče rekoč: Sin Davidov! vsmili se me! Jezus postoji, ga veli k sebi pripeljati ter ga vpraša: Kaj hočeš, da ti storim. Slepec odgovori: Gospod! stori, da vidim, in pri tej priči je spregledal. Luk.

18. — Tudi mi terpimo na marsikteri duhovni bolezni, smo od marsikterega napčnega nagnenja pogospodarjeni, ki nas hudo bije, nas slepari in zaderžuje na poti pobožnega življenja: pa Jezus zamore nas ozdraviti in duhovne oči nam odpreti, da bomo prav vidili in spoznali vse ničemernosti posvetne; on bo kmalo k nam prišel, bo naše hude poželjenja zmanjšal, da ne bodo nas tako silno v greh tlačile, celo vkrotil jih bo, da ne bodo nas na poti v popolnomast več zaderževale. Zatorej pravi sveti Ambrož: Ako si skušan, imaš mizo zoper vse, ki ti nadlego delajo. In sveti Avguštin prav lepò uči, kakošno moč presveti zakrament daja, ker reče: kakor oroslani, kojim iz ust gori, gremo proč od presvete božje mize, ter smo hudiču strahoviti. In sveti Ciprian uči rekoč: Ktere za boj pripravljamo in jih opominjamo junaško se borili, jih ne pustimo brez orožja, marveč previdimo jih s Kristovim telesom in z rešnjo kervjo. Zatorej le s terdnim zaupom v Jezusa, kateri je pot, resnica in življenje; bližajmo sa k svetemu obhajilu, in v njega se zanesimo, da bo našo slabost okrepčal in močne nas storil za prihodno pobožno življenje; tako bomo drugo

lampico na zlatem roglu velikega svečnika posvečujoče gnade Božje v svojem sercu Jezusa v čast sprižgali. —

Tretja lampica je goreča ljubezen do Jezusa. Neizmerna ljubezen do nas je Jezusa naklonila presveti zakrament altarja zapostaviti, kakor po pravici sveti Janez piše: Ker je svoje ljubil, jih je ljubil do konca "Jan. 13. 1. — Sveto obhajilo je zveršek Jezusove ljubezni do človeških otrok, zakaj vsem je hotel deliti jed ljubezni in serca vernih spremeniti v tempelj Božje ljubezni; zato je prav rekel sv. Frančišk Salezijan, da nikjer se Bog Sin bolj ljubeznivega ne pokaže, kakor v svetem obhajilu. Tukaj je njegova ljubezen neskončna, ker nam samega sebe dá; je nezapopadljiva, nad katero se le čuditi moramo; tukaj je ljubezen ogenj ki ne ugasne, je limbar, ki vedno sveti, je sapa ki zmerej diha. Zatorej, ker mili Jezus tako nas ljubi, bodo li naše serca merzle do Njega ostale? Kdo bo stal zraven ognja ljubezni, da bi se od njega ne vnel? Kdo se bo k svetemu obhajilu brez ljubezni do Jezusa bližal. Ljubezen je svatovsko oblačilo, ki ga mora duša imeti, ko gre k večerji Gospodovi; ljubezen je tista goreča lampica, s katero moramo nebeškega Ženina pričakovati; z ljubeznijo mora biti sprejet, ki se nam je iz ljubezni daroval, in že k svetemu obhajilu stopiti, se pravi v djanji ljubezen do Jezusa pokazati. — Oh! da bi to res bilo! da bi goreča ljubezen do Jezusa vse serca užgala,

ki k sveti mizi pristopajo! da bi ljudi pač enkrat sveta ljubezen napolnila! da bi spoznali vrednost mile ljubezni in njeno sladkost občutili! Gotovo bi se kmalo vës svet spremenil, grehu bi se glava odsekala, človeški otroci bi se prerodili, in zlati časi bi za keršanstvo nastopili. Pa prazne nade! hudoben posveten duh je človeške serca prevzel, jezik od božje ljubezni veliko govori, Jezus pa, ko v serce stopi, ne najde ne duha ne sluha po njegovi ljubezni; zatorej spet zapusti terdovratno serce in človek se v poprejšno življenje poverne. Taka je žalostna osoda jezerkrat jezerih obhajancov. — Varujte se, moji bratje! varujte se biti iz števila unih nesrečnežev; zatorej pripravite serca, in s sveto ljubeznijo do Jezusa ga čakajte. Kdor v ljubezni ostane, ostane v Bogu in Bog v njem. Jezus vam ljubezen skazuje, da k vam pride, in hoče, da mu tudi vi ljubezen skazete. Darujte mu v živi ljubezni vse občutke svojega serca; tako mu bote tretjo lampico na zlatih rogljih velikega svečnika posvečujoče gnade Božje v svojih sercih prižgali.

Četerta lampica je mirna sprava s svojimi bližnji.

Ni mogoče Jezusa ljubiti in svojega bližnjega pa sovražiti, tako uči sv. Janez, ker pravi: Ako kdo reče: Ljubim Boga in sovražim svojega brata, je lažnik. Ako namreč ne ljubi svojega brata, katerega vidi, kako more Boga ljubiti, katerega ne vidi? „ 1. Jan. 4. 20. Kdor po tem takem želi

k svetemu obhajilu vredno stopiti, se mora s svojimi nasprotniki pomiriti, vse sovražne nagibe v svojem sercu podušiti in v keršanski ljubezni z vsimi razžalniki se spraviti. Prav mično nas je v tej dolžnosti sam Jezus podučil, ker je pri zadnji večerji svojega sovražnika Judeža Jškarjota ljubeznivo svaril, in pa svojim učencom rekel: „Novo zapoved vam dam; da se ljubite med seboj; kakor sem jaz vas ljubil, da se tudi vi ljubite med seboj. V tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako bote ljubezen imeli med seboj „ Jan. 13. 34-35.— To zapoved zvesti deržaje so se prvi kristjani pred svetim obhajilom vselej kuševali v znamenje, da gospodov mir med seboj imajo; da se v Jezusu ljubijo. Spomin tega pomirenja in spravnega kuševanja prvih kristjanov pred svetim obhajilom je sveta katoliška cerkva pri sveti maši še obdržala; zatoorej vidite, kadar se peta maša bere, in je več duhovnikov pri altarju, da se nekoliko pred svetim obhajilom eden drugzega objemajo, rekši si: „Mir s teboj. „ In od svetega Janeza milostinarja patriarha v Aleksandrii se pripoveduje, da je bil nekega duhovnika zavoljo njegove napčnosti oestro posvaril, tako da duhovnik se je nad patriarhom jezil Svetnik gre mašo brat, pako pride do svetega obhajila, se spomni, da posvarjeni duhovnik bi vtegnil nanj jezen biti, kaj stori svetnik? Zapusti altar, gre duhovnika iskat, ga prosi za zamero, ter mu reče, da, akoravno je le svojo dolžnost spolnil, ker ga je posvaril,

vender se ni obhajati upal zavedivši se, da ni v vsem ljudmi v božjem miru. Po tem pa je spet k altarji stopil in sveto mašo dokončal. — Se zanesem, da ste se vi, dragi bratje! vsi med seboj pomirili, eden z drugim posprijaznili in sadaj v mirni spravi na sveto obhajilo čakate. Vsi se morate eden drugiega prav keršansko ljubiti, greh pa močno sovražiti. Saj dobro veste, da Bog vam vašega dolga ne odpusti, ako vi svojim dolžnikom, svojim razžalnikom odpustiti nočete; saj veste, da se z Jezusom zjediniti ne morete, ako se niste poprej s svojimi bližnji v ljubezni zjedini. Pa za vse svoje prihodnje žive dni si zapazite, da bote vselej v keršanskem miru in v sveti ljubezni med seboj živili; tako bo četrta lampica na zlatem roglu velikega svečnika posvečujoče gnade Božje v vašem sercu Jezusu v čast vedno gorela.

Peta lampica je sveta ponižnost.

Ko je mili Jezus v stotnikovo hišo iti se napravil, naj bi njegovega hlapca ozdravil, se mu stotnik na pot vstopi, ter mu vès ponižen reče: Gospod! nisem vreden, da greš pod mojo streho, temuč reci le besedo, in moj hlapec bo ozdravljen „Mat. 8. Sveta katoliška cerkva nam prep vsakim obhajilom te besede ponavlja, ter nas spominja, da mi smo slabe, revne, grešne stvari, nikdar vredni Jezusa prijeti; ona nas želi k ponižnosti spodbadati, ker le ponižno in zgrevano serce Bogu dopade. — Naj ličniši opomin svete ponižnosti sam Jezus nam da. On je pri zadnji

večerji svojim učencom noge umival, ter jim reče: Jaz sem vaš Učenik in Gospod, in vender sem vam noge umil; tako morate tudi vi eden drugemu noge umivati. Zgled sem vam dal, da ravno tako tudi vi storite, kakor sem jaz vam storil. — Učite se od mene, ker sem iz serca ponižen. — In resnično. Ako ima človek kdaj vzrok se ponižati, ga ima pri svetem obhajilu; kajti naj veči čudež se tukaj godi: Tisti neskončni Gospod Bog, kterega nebo in zemlja obseči ne more, se v majhino hostijo zakrije in človeku v duhovno jed, v dohovno pijačo ponudi. To je veči čudo, kakor da se je na Jozuetovo besedo sonce v svojem teku vstavilo, kar vender vsi veki občudujejo. In vse to se godi zavoljo človeka. Kako močno bi se mi pred tako neizmerno milostjo Božjo ponižati mogli! Da! zdihniti bi imeli: O Gospod! kdo si ti, in kdo sem jaz? V spoznanji svoje nevrednosti in Gospodove visokosti bi bilo treba vedno klicati: „Gospod! odstopi od mene, ker jaz sem grešen človek! V prahu bi se imeli vselej pred svetim obhajilom valjati in vpiti: Gospod! nisem vreden, da greš pod mojo streho,“ In vender čisti, nebeški duhovi pred svetim Rešnjim Telesom ponižnosti stermé in na obraze padajo, človek pa — nečista stvar svojo glavo nakviško dviga, se okoli svete mize rine in suva, si perve sedeže zbira, se brez vse ponižnosti Jezusovi večerji bliža, se prevzetno za nebeško mizo vsede. Naka! dragi moji! to se nima nikdar več

goditi. Sveta ponižnost naj naše serca presune in strah Božji naj nas pretrese, kadar na Jezusovo ženitnino gremo, tako bomo peto lampico na zlatem roglu velikega svečnika posvečujoče gnade Božje v svojem sercu Jezusu v čast prižgali. —

Šesta lampica je pobožno molenje Jezusa v presvetem zakramentu.

Jezus je Bog, po svoji Božji natori Bogu Očetu popolnoma enak. Kakor Bogu Očetu se tudi Jezusu molenje spodobi. — Ko je bil On nekdaj od rojstva slepega človeka pri kopeli Siloe ozdravil, ga je za neke dniv tempelnu našel, in ko ozdravljeni človek Jezusa spozna, pade pred njega in ga moli. Jan. 9. V presvetem zakramentu je ravno tisti Jezus kakor Bog in človek pričujoč; zatoorej je naša dolžnost pred njega poklekniti in ga moliti. Mi zamoremo sicer Jezusa povsod moliti, pa posebno v presvetem zakramentu; zakaj tukaj se On zavoljo nas tako poniža, da se zdi, kakor bi bil sam na se pozabil, On se znebi vse svoje visokosti, vsega svojega nebeškega veličastva; zatoorej pa seže v našo dolžnost vso mogočno slavo in čast mu dati in pa naj pobožniše ga moliti. Saj je On tisti, v čigar imenu se vklanjajo kolena vseh, ki so v nebesih, in na zemlji in pod zemljo, ki ga časte vse stvarjene reči, ki mu hvalo dajo v isizvoljeni, ki mu kerubini in serafini neprenehoma „Sveto „ kličejo. Njim pridružimo tudi mi svoj slab glas in kličimo: *Sveto čez vse sveto Jezusa Rešnje Telo v sv. zakra-*

mentu. Molimo ga, kakor so ga molili že pastirji pri jaslicah, kakor so ga molili trije modri, kakor so ga molili vselej kristjani pred prejemo, od katerih pove sv. Avguštin, da nihče ga ne prejme, da bi ga popred ne molil. Skažimo vselej in posebno dans Jezusu v presv. zakramentu pobožno molenje, tako bomo šesto lampico na zlatem roglu velikega svečnika posvečujoče gnade Božje v svojem sercu Jezusu v čast prižgali. —

Sedma lampica je serčna želja po Jezusu.

Serčna želja nas še le pripravne stori za obilnost gnad, nas povzdigne čez pozemeljske reči; ta želja je naj višji stopinja ljubezni, ki hrepeni po sklenitvi, po ljubljenim, in Jezusa nakloni z njegovimi predragimi zakladi h nam priti: Stari Simeon je serčno želel Odrešenika viditi, in njegova želja bila je dopolnjena, ko Jezusa v naročje sprejme, od veselja ne najde besedi nebesom se zahvaliti. Cahej želi Jezusa le viditi in zleze na figovo drevo, Jezus pa še v njegovo hišo gre in ondi ostane. — Naš Gospod Jezus Kristus želi z nami se skleniti, zato se je v kruh in vino zakril, v take stvari, kojih mi naj raji zavživamo; pa mi moramo tudi naj serčnejo željo po njem imeti, da se naše serca do Jezusa dvignejo in naša duša njemu prikupi kakor nevesta svojemu ženinu. — Sveta Katarina iz Genove je tako serčno željo imela, da kadar je sveto hostijo v mašnikovih rokah vidila, je klicala: „pospešite se, položite mi Jezusa v naj

znotranje serce „ in kakor iz sebe je bila, dokler ga ni zavžila. — Kje je pa med nami tako hrepenenje? Oh kako je to, da so današnji kristjanje tako prazni gorečih željá po ti nebeški jedi? Tebi o mili Jezus! se pritožim nad grešno mlačnostjo današnjih obhajencov. Ali kaj bom tožil? Saj sam ti veš, kaj sadanje ljudi moti; posvetnost jim je serca obsedela, oni so goreči za vse, kar je pozemeljskega, in so merzli za to, kar je nebeškega, po tem takem so mlačni tudi do Tebe o ljubeznivi Jezus! Oh da bi se naše serca zagrele, s koliko večim veseljem in hrepenenjem, pa tudi s koliko obilnišim sadom bi hodili k Gospodovi mizi; naj veselejši dan bi nam bil dan svetega obhajila. — Zdramite se kristjani! Jezus iz serca želi velikonočno jagnje jesti z vami; pridite mu z enakimi željami naprot; naj se vaše želje z Jezusovo željo združijo, da bodo vaše duše z Jezusom zjedinjene; tako mu bote v svojem sercu sedmo lampico na zlatem roglu velikega svečnika posvečujoče gnade Božje prižgali, in sveti klicali z nevesto visoke pesmi rekoč: Najdli smo ga, ki ga želi naše serce.

Predragi Kristjanje! Jezus se bliža, že terka na vrata našega serca, in kliče naši duši rekoč: odpri mi, moja sestra! moja prijatelca! moja predraga! moja ljubica! — Neveste Jezusove! hitite, lampice prižgajte, in ženinu naproti tecite. Glejta ga ljubeznivega Jezusa v presvetem zakramentu; On svoje roké do vas steguje, in kliče: Sin!

hčer! daj mi tvoje serce, daj se mi objeti, daj se mi poljubiti. Hitite, k Njemu se bližajte, odprite mu svoje serca, ž njim se zjedinite, in vselej njegove neveste ostanite. —

Sveta Katarina Sienska bila je predraga Jezusova nevesta, in polna gorečnosti do presvetega zakramenta. Dostikrat je Kristusa Gospoda v svetem zakramentu v podobi prijaznega deteca vidila. Tako izverstno pobožnost je do presvetega Rešnjega Telesa imela, da velikokrat, ko je pri sveti maši v mašnikovih rokah sveto hostijo vidila, je na glas zdihnila: Oh hrana moje duše! pridi, z mojim sercom se skleni! Vsak dan je k svetemu obhajilu pristopila, pa vsak dan z novo pobožnostjo in s prelivanjem solz. Pri sveti maši in po svetem obhajilu se je večkrat zamaknila. Pa to je posebno čudno bilo, da, ako bi še bolj zamaknjena bila, kadar je čas obhajila nastopil, vselej se je iz zamaknenja zbudila in rekla je, iz zamaknenja zbudila in rekla je, da, ako bi tudi mrtva bila, od mrtvih bi vstala, če bi bilo za voljo svetega obhajila. Se vé, da se je [tudi njej godilo, kakor dandanašnji marsikterim pobožnim dušan; — posvetnjaki so jo hinavko imeli, so je opravljali in preganjali. — V francozkem mestu Avinjonu je nekdanj k svetemu obhajilu pristopila, in po zavžitju presv. Rešnjega Telesa se je v Jezusovo ljubezen zamaknila. Glej, zdaj se njej bližajo neke ondašnje posvetne gospe, in se hočejo prepričati, ali se je res zamaknila, jo s šivankami pi—

kajo, z dolgimi iglami jo v peto zbadajo in vse noge okervavijo; ona pa v zamaknjenem stanu ničesar ne čuti, ljubezen do Jezusa njej v sercu tako močno tleje, da telo brez občuta medli. Ko se pa iz zamaknenja zbudi, hoče na noge stopiti, ali velikih bolečin se na tla zgrudi. Zvedivši vzrok svojih bolečin, spet pred Jezusa v presvetem zakramentu poklekne, ga prosi, naj bi sovražnicam odpustil in njemu svoje bolečine daruje. — Tako je delala ta Jezusova nevesta; tako gorečnost do presvetega zakramenta je imela; tako so v njenem sercu vse lampice svetih čednost Jezusu v čast nježno gorele. —

Kristjanje! kje so pa med vami take do presvetega zakramenta vnete duše? Kje so tiste Jezusu zaljubljene neveste med vami? Ali kaj prašam po sameznih Jezusove ljubezni presunjenih sercih? — za vse je presveti zakrament postavljen, Jezus se želi z vsemi v svetem obhajilu zjediniti, za vse je veliko večerjo neskončne ljubezni napravil, vse je povabil, toda priti nočejo, in se izgovarjajo; pa jim tudi rečem, da se ne bodo vkusili Jezusove nebeške večerje. Pa, kar je še naj bolj žalostno, tudi med tistimi, ki se sveti večerji bližajo, jih je veliko brez svatovskega oblačila. Oh vsmiljeni Jezus! ti se vedno iz tega tabernakelna okoli oziraš, kdo bi prišel, tebi v dar serce podaril, da bi se ti ž njim sklenil in zastavo za večno življenje mu dal: pa človeške serca so ti nehvaležne, keršanske duše so brez tvoje lju-

bezni in kateri se pravoverni imenujejo, so ti tako rekoč brez vere. Oh mili Jezus! kako redke so ti take neveste, kakor ti je bila Katarina Sienska. Tukaj je ni izverstne pobožnosti do presvetega Rešnjega Telesa; tukaj jih je le malo gorečih obhajencov; in ako bi se tudi kaka blaga duša med nami našla, da bi bila Jezusa iskala, in njegova nevesta biti želela, je do sadaj s takimi nasprotniki opraviti imela, da iz sred pohujšanja se ni mogla po svoji volji do Jezusa dvigniti in se ga kot predraga nevesta okleniti. In ti pravični Bog si z nami poterpel; poznal si naše malopridnosti, pa nas nisi s svojo šibo vdaril; vidil si, kako smo pobožnost zaničevali, pa nas nisi končal; vidil si kako smo tvojega Sina sramotili, pa nas nisi večno pogubil. Bodi večna hvala neskončni nebeški milosti!

Preserčni bratje in predrage sestre! Jelite! taka se nima več pri nas goditi? Mi smo se tem svetem misionu v druge kristjane prerodili, in hočemo kakor pravi Jezusovi prijatli živeti. Rečimo in začnimo. To sveto obhajilo hodi Bogu porok, da volja je nam terdna.—Pokleknimo bratje! sestre! pokleknimo pred Jezusa v presvetem Rešnjem Telesom. Zahvalmo se mu, da je z nami dosadaj poterpežljivost imel in prosimo ga za gnado, da bi nas v prihodnjem življenju podperal. Darujmo mu sveto obhajilo za odpuscanje naših pretečenih grehov in za milost v prihodnjih dnevih. Posvetimo se milemu Jzeusu in preden k

svetemu obhajilu pristopimo, v svojem sercu Njemu v čast vseh sedem lampionov omenjenih čednost prižgimo ter recimo:

Vsmiljeni Jezus! mi verujemo, da si tukaj pričujoč v presvetem zakramentu Rešenjega Telesa z dušo in telesom, s kervjo in mesom, ravno tisti, ki v nebesih na desnici Boga Očeta kraljuješ. — Mi zaupamo, da ti mili Jezus! boš naše slabosti ozdravil in naše srca s svojim duhom napolnil. — Ljubeznivi Jezus! mi te ljubimo; pa stori, da te bomo še le bolj ljubili, da nas nič ne bo od tvoje ljubezni ločilo; stori, da vedno le na Tebe mislimo, po Tebi hrepenimo in Tebi zdaj in vselej živimo. — Dobrotljivi Jezus! zavoljo tvoje ljubezni odpustimo vsim svojim sovražnikom in prosimo za odpuščanje vse, ktere smo koli kdaj razžalili, ter želimo v mirni spravi z vsemi ljudmi živeti. — Nu! nasprotniki, razžalniki in sovražniki! so li te besede vam iz srca prišle? Je li res, da si vse odpustite in v mirni spravi med seboj živeti hočete? Pomislite, da pred zadnjo večerjo je Jezus svojemu naj večemu sovražniku — Judežu Jžkarjotu noge umival. Pri tem dobrotljivem Jezusu vas zaprosim, ako bi še kakšina razpértija med vami bila, odpustite si eden drugemu in poljubite se med seboj preden k sveti mizi pristopite. V Jezusovem imenu se sprijaznite, da bo njegova ljubezen v vaših sercih stanovala. Da! vi ste se pomirili, vaše omehčane srca so mi za to porok. — Vse-

gamogočni Jezus! glej mi se pred Teboj ponižamo in spoznamo, da nismo vredni k tvoji mizi stopiti, pa ker smo svojim sovražnikom serca odperli; se nadjamo, da boš tudi ti nam tvoje vsmiljeno serce odperl. — Daj nam o Gospod! svete skrivnosti tvojega telesa in tvoje kervi tako častiti, da sad tvojega odrešenja vedno v sebi čutimo. Molimo te, hvalimo te, častimo te Gospod! edinorojeni Sin Jezus Kristus, Jagnje Božje, sprejmi našo prošnjo, ker ti sam si svet, ti sam si Gospod, ti sam si nar viši v edinosti s sv. Duhom v časti Boga Očeta! — Čas se bliža, hip je nastopil, da se k sveti mizi vsedemo. Oh blagi hip, ki smo ga toliko želeli. Pridi o Jezus, naš kralj, in vzemi v last naše serca, da sam Ti v njih kraljuješ! Pridi o Jezus, naš učenik! in uči nas postavo voljno spolnovati! Pridi Pastir! in pelji nas na dobro pašo k svoji mizi! Pridi Zdravnik! in daj nam samega sebe za zdravilo! Pridi o Prijatelj! in daj nam tvojo večno prijaznost! Pridi o Ženin naših duš! in poroči se z nami za večno življenje. Amen.

XIV. POGOVOR.

Stanovitnost v dobrem.

(DOKONČANJE MISIONA)

„Kdor do konca stanoviten ostane,
bo zveličan.“ Matevž X. 22.

Preljubi bratje! predrage sestre! ponižno se vam priklonim. Sadaj ste z Jezusom sklenjeni, z Bogom zjedinjeni in s svetim Duhom zapečateni, vaše persa so Jezusov tabernakelj, vaše serca Božje svetišče, vaše duše z Jezusom poročene neveste; vi ste živi tempeljni presvete Trojice. Blagor vam! — Zatorej se vam ponižno priklonim in iz globočine svojega serca vas kot Božje otroke pozdravim. S presvetim obhajilom, kterega ste sadaj, nadjam se, vsi vredno opravili, je na- še duhovno prerojenje dognano. Neskončno usmi-

...povedal — ...
...no, tudi žr. človek, ki reči ne porajajo, da, kar je božji, je
...v mesnici poljan, ... — (258.) —

Ijeni gospod Bog je vam vse pretečene grehe vničil, vse zaslužene večne kazni zbrisal in zaupam, tudi časne štrafe odpustil; vi ste sadaj v popolni ljubezni Božji in ste pravi dediči nebeškega kraljestva. Blagor vam! stoteren blagor! —
Vaše imena so spet v bukve izvoljenih vpisane. Vpisane so bile že pri svetem kerstu, pa s svojim malopridnim življenjem ste se bili iz teh zlatih bukev sami zbrisali in v černe bukve pogubljenih začerkali; pa sadaj je moral satan vas zmed svojih služabnikov zbrisati, in nebeški Bog je z rešnjo Jezusovo kervjo vas spet med izvoljene zarisal. Oh bratje! sestré! Besedi mi vmanjkuje vašo srečo vam dopovedati.

Pa ne smem vam prikrivati, neki strah me obhaja, kadar Jezusove besede čitam, ktere je svojim učencom rekel, da „kdor do konca stanovit en vstane, bo zveličan:“ poznam namreč človekove slabosti, in vem, da njegov poglavitni značaj je — nestanovitnost; zato se bojim, da bi marskteri zmed vas lahko v ravne tiste grehe se ne povernil, kterih se je v tem misionu spovedal in se jih dnes kesa. — Sveti Duh pravi: „Sveti človek ostane v modrosti kot sonce — terden, nespametnež se pa kot luna spremenuje“ Ekl. 27. 12. In te besede meni boječnost za vaše duše še povikšujejo; zakaj ne vidim med vami še nobenega svetega človeka, na kterega bi se zanesel, da bo stanovit kot sonce ostal; marveč smem reči, da vsi ste bili nespametneži, ker

ste v nevarnost postavljali svoje zveličanje. Če ravno ste se v tem blagem času spametnili, lahko bi spet nespametni postali in v nekdanje pregrešno življenje se povernili.

Ljubljeni kristjani! Zadnjokrat pred vami stojim, in zadnjokrat moj glas vam skoz ušesa v serce doni; nu! tako poslušajte še mojo zadnjo besedo do vas: Varujte se zopet grešiti. — In da si bode to opominjevanje bolj k sercu vzeli, hočem vam tri važne vzroke razložiti ter rečem: Varujte se zopet grešiti.

1. ker veste, da le kdor do konca stanoviten ostane, bo zveličan;
2. ker gotovo je, da potem se bode težeje spokorili;
3. ker s pervim grehom, ko bi ga še storili, utegne vaš večni pogin sklenjen biti.

Presodimo bolj na tanko te tri strašne pa resnične vzroke, in potem sklenemo naš mision-

Resnično strašna hudobija je to, da človek po svetem obhajili zopet greši: on se tako sterže iz naročja nebeškega Boga in ga iz svojega serca poslovi; on prodá milega Jezusa kot

Judež iškarjotež, in ne za 30 srebernikov marveč za smradljiv greh; on vse svoje dobre dela, s kojimi si je nebesa služil, na enkrat umori in se za prihodno služenje nebes nezmožnega stori. In vender nas žalostna skušnja uči, da večidel vsi kristjani v to strašno hudobijo padajo; mi vidimo namreč ljudi k spovedi hoditi in tudi večkrat v leti sveto obhajilo prijemati, pa ne vidimo, da bi se greh po svetu manjšal marveč še le raste in nobrojno se množi. Kako je to? saj vsak človek pri spovedi obljubi, življenje poboljšati, ker to je prva pogodba milosti božje z grešnikom in edini pogoj odpuščanja obtoženih grehov? To pride od lažnjivih obljub hinavskih spokornikov, s kterimi mislijo spovednike in Boga goljfati, pa le sami sebe goljfajo ter svoje duše zmerej dražje satanu zastavljajo; pride od slabih sklepov nezvestih grešnikov, in od njih spačene volje, po kateri bi radi brez truda Bogu služili. Oni bi se hotli poboljšati — pa se nočejo. Take menda je sveti Bernard v spominu imel, ko je izvestil, da pekel je poln dobrih sklepov. Bog vas varuj med takimi biti. — Zaupam, da kar je vas tukaj, ste vsi s skesanim sercom svoje spovedi opravili in s terdnim predvzetjem nikar več ne grešiti k

svetemu obhajilu pristopili, ter ste namenili svoje zveličanje skerbno opravljati. Vas v tem dobrem sklepu poterdim in pred vso dušno nesrečo zavarovati rečem :

1. Varujte se zopet grešiti, ker veste, da le kdor do konca stanovitno ostane, bo zveličan.

Bog nas je vstvaril in na to zemljo postavil, naj bi tukaj le njemu služili in svoje zveličanje opravljali. Do sadaj smo bili malo zvesti stvarnikovemu blagemu namenu. Bog Oče imel je z nami poterpežljivost, da je nam spoznati naše nezvestobe, milostljivo jih je nam odpustil in nas zopet sprejel v svojo prijaznost in ljubezen kakor spokorjene sinove. Presveto rešnje jagnje ki smo ga pri velikem obhajilu zavžili, je nam zastava očetovega usmiljenja in posvečujoče gnade Božje. Mi smo spet zmožni nebesa si služiti, in le v tem stanu smemo zveličanje zaupati. Sadaj tedaj hvalimo Boga trikrat dobrega, da v naših grehih nas ni končal; povečujmo ga, da je nas zopet posinovil in zvesto mu služimo.

Mi ni neznano, da ^{je dejano} vam bo poboljšano življenje peljati nekoliko težavno stalo; kajti pretečeni grehi so vašo slabo natoro še le bolj popačili, in brez truda ni nobena čednost, brez sebezatajenja nobena zmaga. Pa koliko časa

bole pa mogli
bodete sami sebi silo delali, dokler do konca
morebiti več let?
ne pridete? Morebiti več let; — morebiti samó
eno leto?
eno leto; — morebiti še manj. Kako, ako bi
tista smert, ktero vi še daleč mislite, vam že
prav blizo stala? in ko bi marsikter zmed vas,
ker ni hotel dva, tri, štiri mesce Bogu zvesto
služiti, tisto krono zgubil, ktera je stanovitnim
v dobrem obljubljena? — Ne vem, ali je že
kdaj vam v misel padla una dogodba od Izrael-
cov v puščavi, ktera mora vsakemu serce ga-
niti. Izraelci so do hriba Sinaj prišli, in Mozes
stopi sam na goro Božje zapovedi prejet, ljudstvo
ga pa pod hribom čaka. Mozes se dolgo na
gori mudi, ljudstvu pade v glavo, da ga ne
bo več nazaj. Zdaj si izvolijo družega vodja,
zapusté pravega Boga ter si zlato tele naredé.
Iz poštenih postaneje razujzdani, iz pobožnih
hudobni, iz božjih služabnikov nespametni maliko-
vavci, oni plešejo okoli zlatega teleta in daleč
se razmeva divje veselje, razsajanje in krič.
Kar mahoma pride Mozes iz hriba, vidi maliko-
vanje ljudstva in ostermi, sveta jeza ga prešine,
verže table na tla, da se zdrobé; sune zlatega
malika, da se v prah zavalí; zmerja Arona in
Levite, da vsi trepetajo; pokliče iz nebes straš-

ne strele in v kratkih urah 23,000 Izraelcov razserdilo pomoré in končajo. — Kdo mi ve povedati, koliko časa so bili ti nesrečneži nestanovitni? Samih pet dni. — Že pet in trideset dni so pokorno Mozesa čakali, ko bi bili še pet dni potrpeli, bi ne bili tako žalostne smerti umerli; pa ker niso do konca stanovitni ostali, pokončani so bili in nesrečno pomorjeni.

Kristjanje! Vi ste ^{bili zelo o vrljkan časi} sadaj grehov očiščeni in brez strahu na gospodov prihod čakate. Bodite stanovitni, in ne dajte se zopet v greh zapeljati, da se vam kaj takega ne zgodi kot pomorjenim Izraelcom. Vi ne veste za uro vaše smerti, pa verujte mi, da je bližje kakor vi mislite. Morebiti že stopa ^{ra} z hriba, je že pred vašo hišo, že terka na vaše vrata, že vam reže nit življenja, samo eno slabo stopinjo še storite, samo eno jed še zavžijete, samo še en mahlej in vi ste padli. Kali hočete nepripravljeni pasti? "Gorje jim, kateri so potrpjenje zgubili, in so zapustili pravo pot, ter so se na hudobne poti podali.", Tako govori sveti Duh nestanovitnim. Sir. 2, 16 Gorje jim! gorje jim! Kaj bi bilo z vami, ako bi se bili znajdli v številu unih nesrečnih Izraelcov?

Oh kako zdihovanje! koliko kervavih solz bi skoz celo nesrečno večnost potočili! Vi bi z njimi vred vpili: Zavoljo peterih dni, samo zavoljo peterih nepoterpežljivih dni smo tukaj v večnem ognji, in kratko nestanovitnost plačujemo z neskončno večnostjo., — Zatorej dragi moji! bodite stanovitni v tem, kar ste pri tem misionu obljubili, ker znano je vam, da z Bogom se ni šaliti. Če bo tudi poboljšano življenje kakšenkrat enmalo težko štaló, pomislite, da pričujoče terpljenje je veliko manjši od nebeškega, veselja. Prosite v svojih težavah Boga za pomoč, on je ne bo vam odrekel; dal je vam dobro začeti, dal bo tudi stanovitnim napredovati in srečno končati, toda z Božjo pomočjo morate ^{vam} vaš trud zvesto združiti. Bodite stanovitni do konca, da bote zveličani. —

2. Varujte se zopet grešiti, ker gotovo je, ^{če pač človek v svoje narečje} da potem se bode težeje spokorili. —

Pri tem svetem misionu ste vi dvojno duhovno reč opravili: na eni strani ste se satanske sužnosti oprostili na drugi strani pa ste sopeset v prijaznost z Bogom Očetom stopili in pravico za nebeško dedišno prijeli. Ako bi po tem spet se v grehe vernili, bi nezvesto Boga zapustili, in

proslovoljno se hudiču v oblast podali. Vaše spokorenje bi po tem takem težeje bilo, in sicer od strani satana in od strani razžalenjega Boga.

Od strani satana bi vaše spokorenje težeje bilo, ker on bi spet vjeto dušo silniše posužnjil. Poglejmo to v jasni priliki. Znano vam je, da neverni Turki v Afriki z ljudmi kupčujejo kakor pri nas z živino in tako človeško visoko vrednost sramoté. Kdor ondi na tergu človeka vkupi, mu je njegov suženj, in on ima oblast čez njegovo življenje in smert. Denimo, nesrečen kristjan, ki je grozovitnemu Turku v sužnost padel, se lepe prilicnosti posluži, sužne verige razbije, vteče, k morju hiti, v barko stopi in beži. Kaj ne? on se srečnega ima. Pa če je tako nespameten, da se zopet vjeti dá, kaj mislite, kako se mu bo godilo? V dvojne verige ga bo trinog vklenil, roke in noge mu bo zvezal, v naj tamnišo ječo ga vergel in skerbno ga zovaroval, da mu nikdar več ne ujide. — Tako bo satan z vami storil. Vi ste bili grešniki in ko taki v hudičevi sužnosti. Sadaj ste se lepe priložnosti poslužili, ste se zgrevano spovedali in iz satanske sužnosti zbežali. Hudič bo pa vedno za vami letal in iskal vas zopet vjeti. Kaj bo, če vas spet v sužnost dobi? Prerok Jeremia vam pové: „Da mu več ne ujidete, bo v težko železje vas vklenil „Žal. pes. 37. V dvojne verige bo vas zakoval, v temne ječe bo vas vergel, vse poti bo obstražil, celo do nebes pogledati bo vam branil. „On bo

vas popolnoma obsedel, „ in vsako priložnost se spokoriti bo odvernili. Z eno besedo — poslužil se bo vseh peklenških zvijač, naj bi vas za vselej v sužnosti obderžal in večno pogubil. Glejte, tako bo poboljšati se in spokoriti; zatorej varujte se greha, da mu v oblast ne padete nikdar več.

Pa ne samo od satanove strani marveč tudi od strani nebeškega Boga bi vam spokorenje težeje bilo, ko po tem misionu spet grešite. In tukaj vas opominim, da naše vstajenje od greha se le z božjo pripomočjo godi, ter vprašam: Bo li nebeški Bog nas drugokrat s svojo gnado podperal, ako ga spet zapustimo? bo li nam še moči dal, če sadaj na njegovo ljubezen nič ne porajtamo? Ne vem — dno božje previdnosti mi je neznano, samo rečem, da v svetem pismu ne najdem zgleda, ki bi v tej okolišini nam veliko zaupa dajal, marveč vsi izreki, koje v teh bukvah življenja beremo, nas le strašijo. V bukvah Sirahovih je pisano: Kdor se od pravice v greh poda, tega je Bog meču obsodil., Sir. 26. 27. in Dioniz Karturian razloži: k meču večnega pogubljenja. Sveti Pavel ima v tej zadevi strašne besede. On pravi: „ Ni mogoče, da bi ti, ki so enkrat razsvetljeni bili, in tudi okusili nebeški dar, in se vdeležili svetega Duha, in so padli, da bi se spet ponovili k spreobrnjenju, oni kateri spet križajo sami sebi Sinu Božjega in zasramujejo. „ Hebr. 6. 4 — 6. — Sveti Peter piše kristjanom tako — le: „ Boljše bi bilo za — nje, pota pravice ne spoznati, kakor po

spoznanji spet odstopiti od svete zapovedi, ktera jim je bila izročena? 2. Petr. 2. 21. In cerkveni učeniki so enacih misel. Sveti Auguštin pravi: Prazna je pokora, ktera se z grehi zopet oskruni, in žalovati nič ne pomaga, ako se spet greši. Sveti Krizostom terdi, da kdor od prve nesreče greha rešen se v enako hudobijo poverne, ga gotovo veči štrafa čaka. In res, zasmehovavec je in ne spokornik, kdor to dela, česar se pokori, on grehe ne manjša ampak množi. Sv. Auguštin.

Premislite vse to moji bratje! in lahko spoznaste, da ako se spet v grehe povernete, vam celo malo zaupa za spokorenje ostane. Če vi sadaj božjih zapoved deržali ne bodete, Gospod bo vas k meču pogubljenja obsodil. Ako se bodete še zanaprej iz Boga in njegovih presvetih zakramentov norca delali, večni sodnik vtegne vas kmalo preklestvu izdati. Zatorej, ker je bil nebeški Oče vam tako mitostljiv, da je vas otel sužnosti peklenskega trinoga, da je vam povernil pravico za nebeško kraljestvo, varujte se zopet ga žaliti, marveč vedno ostanite v njegovi ljubezni. Ako bote pa še grešili, vam za gotovo povem, da težko težko se bodete še kdaj spokorili.

3. Varujte se zopet grešiti, ker s prvim grehom, ko bi ga še storili, vtegne vaš večni pogin sklenjen biti. —

Ta vzrok je tako važen, da vse druge prekosi, je pa tudi tako strahoviten, da slehernega človeka oplášiti more, in vender je tako resničen,

da že edin bi zadostil, nas vsega greha v prihodnič zavarovati. Presodimo ga.

Gotovo je, da vse človeške reči so pri Bogu zaštele, pretehtane in razločene. Sveto pismo nas tega doviža; v bukvah modrosti se bere tako-le: „*po tvoji napravi (o Bog) ima vse svoje mero število in tehto*“ Modr. 11.21. Po tem takem Bog ni samo odločil, koliko človeških duš da ima vsak čas na zemlji živeti, marveč tudi vse njih misli, besede in dela so zaštele in tako odmerjene, da v naj spodnji bajtici se to večno število še nikoli ni preskočilo. Iz tega potrebno zvira, da je nebeški Bog že naprej odločil, za koliko grehov da hoče z vsakim človekom poterpeti; tako da kadar človek z enim pregreškom odmerjeno število preskoči, ga pravični Bog brez milosti poginu izda, mu življenje odvzame, ali pa tako zmoti, da ni več spokorenja zmožen. To strašno resnico tudi sveti Avguštin uči, ker reče: „To moramo vediti, da vsacega zmed nas Bog le toliko časa na svetu terpi, dokler ne spolni števila svojih grehov, po spolnjenem številu pa ga nagloma vdari, in odpuščanja mu več ne dá.

V svetem pismu imamo več žalostnih zgledov te strašne resnice. Enega hočem vam v posvarenje razložiti. Izraelci so na potu iz Egipta v obljubljeno deželo večkrat v puščavi grešili. Sadaj so z Mozesom in Bogom nezadovoljni bili, zdaj so malikovali i. t. d. Vselej so bili nekteri štrafani, drugim pa se je prizaneslo, dokler niso prišli do meje ob-

ljubljene dežele. Ondi so zopet grešili, zoper Boga so namreč govorili in hudobno vpili, čemu da jih je iz Egipta izpeljal. Na to se Bog močno razserdi in reče: „Koliko časa me bo neki to ljudstvo še psovalo, s kugo ga hočen vdariti in končati. „ Mozes to slišati, se verže pred Gospoda in goreče prosi za ljudstvo. Gospod se dá omehčati, in odpusti vsem, ki so bili v puščavi rojeni, unim pa, ki so iz Egipta izšli, ne odpusti, marveč razun Jozueta in Kaleba vse pomori. Kdo mi zna povedati, zakaj Bog ni kotel iz Egipta prišlim Izraelcom prizanesti? Sam Bog nam razodene, zato, on reče „ ker so me že desetkrat skušali „ Desetkrat so torej ti nehvaležniki zoper Boga že grešili, število sebi odmerjenih grehov so preskočili, in Gospod jim ni več prizanesel. Glejte, tako je pri Bogu vse zaštetó. Če bi bili ti nesrečneži, ko so deseterokrat grešiti se napravljali, opominjevalca imeli, da bi bil pred nje stopil in jim z močnim glasom zavpil: vstavite se, že devetkrat ste Boga skušali, število vaših grehov je dopolnjeno, do deveterokrat seže milost Božja; — še edin greh in število je preskočeno, — za vas ne bo več vsmiljenja, vi ste končani — obljubljene dežele ne bode te nikdar vidili. — Gotovo bi bili ostermeli, omolknili in nikdar več zoper Boga ne godernjali. Pa kdo bi bil mogel to vedeti, ker je svetišče božjih sklepov pred človekovim pogledom zagernjeno.

Vem, da ni vsakemu človeku enako število grehov odmerjeno; sveti Duh je nas podučil,

da z ednim ima Bog več z drugim pa manj potrpjenja; vender, ker je resnica vterjena, da Gospod tako z vsakim človekom ravna, kdo je vam, ljubi moji! porok, da ni vaš zadnji greh to število dopolnil, in da s pervim grehom, ko bi ga še storili po tem svetem misionu, bi ne preskočili odmerjeno število in si večno pogubljenje podpisali. Oj kristjanje! stopite bližje in povejte, je li vam Bog razodel, kalikokrat še smeste grešiti in v božjo milost zaupati? je li angelja iz nebes k vam poslal, naj bi vas božjega vsmiljenja še leto in leto zagotovil? Premislite, Izraelci so le desetkrat Boga skušali in končani so bili, vi pa ste že več ko desetkrat grešili in še ne trepetate. Jojmene! jaz se za vas tresem; kajti bojim se, da bi s pervim grehom, ko bi ga še storili, odločno število preskočili in v večni pogin se pogreznili.

Moji bratje! ali se bote po tem takem še obotavljali grehu za vselej se odpovedati? Kdo zmed vas bo tako nespameten v večno nevarnost se postavljati? Naj velja kar rado - greha nikdar več ne. Naj gre naše premoženje, naj gre naša posvetna čast, naj gre naše življenje; vse hočemo poterpeti, vse hočemo raji zgubiti, tudi v smert iti, kakor pa zopet grešiti, saj vemo, da vse spet posedemo, če dušo žveličamo. Vbogati hočemo совет modrega Siracida, ki nam vpije: „Potegni se za svojo dušo, in bojuj se za svojo dušo, in bojuj se za resnico do smerti“, Sir. 4. 33.

Kristjanje! Bodite stanovitni v dobrem, in varujte se zopet grešiti, ker zveličan bo le kdor do konca stanovitno ostane; ker težeje bi se spokorili, ako bi zopet v greh padli; ker s prvim grehom, ko bi ga še storili, utegne vaš večni pogin sklenen biti.

H koncu poslušajte še sledečo resnično dogodbo, in vse svoje žive dni jo za posvarenje v spominu imejte: — V životopisu svetega Miklavža Studita se bere, da še le mladeneč bil je vojak ter pod banderom cesarja Nicefora služil. Nicefor bil je v vojsko zapleten in njegovi soldatje morali so zoper sovražnika iti. Tudi Miklavž Studita je potoval proti bojišču in tem več se je podvil, ker je bil častnik in dan boja se je kmalo pričakoval. Se prigodi, da na tisti poti, preden je na bojišče prišel, se za en dan ustavi, naj bi se odpočil in v nekem gradu pri bogati vdovi obnočivališče vzame. Pa ondi se mu je slabo godilo. Vdova, ki je sama v gradu stanovala, je bila služabnica nečistega duha ter je vojšaka zvito zapeljevala v ostudno nečitost. Dobro večerjo mu je napravila, nar močnejšega vina predpoložila, češ, da bi ga takó omotila. Ker pa loternica ni mogla tako svojega namena doseči, se prederzne in z nečistimi besedami ga nagovarja. Sadaj dvi-

gne bogaboječi Miklavž Studita svoje oči proti nebesom in reče: „Kako bi jaz pred Bogom v tako hudobno pregreho dovolil? Jutri že morebiti se bom moral s sovražniki kervavo bojevati, utegnem življenje zgubiti, kako bi pred sodnika v večnost stopil z ostudnim grehom na duši? “ Reče, zapeljivko ostro posvari, in grešni nevarnosti se vmakniti pri tej priči zapusti hišo gerde nečistnice, ter gré svojo pot v terdi noči. Dojde v neko hosto in ondi pod milim nebom na terdih kamnjih celo noč leži, raji ko pod streho zapeljive priložnosti na mehki postelji. Drugi dan naprej korači, pa zgubil je bil pravo pot in na večer spet v gojzdu obleže. Ko se juterne zarje tretjega dne razdanuje, zasliši neki glas bližnega griča, nekdo ga po imenu kliče. Skoči na noge in prot griču korači. Glej, neki starček v nenavadni bleščobi pred njim stoji. Ta ga prime molče za rokó, ga še više na grič pelje, in ondi se mu kaj strašen pogled odpré. Pred njim leži velika planjava vsa z mrtvimi trupli pokrita. Niceforovi vojaki so se bili prednji dans s sovražniki ondi sprejeli in od obeh strani jih je bila polovica mrtvih obležala. Miklavž Studita bojišče zgleduje in stermin. Sadaj neznani starček spregovori in mu reče. „Miklavž! poglej uni prostor na sredi bojišča, in mu ga s perstom pokaže; vidiš vse je z merličí pokrito, samó na tistem mestu ni nobenega; Vedi, da tisti prostor je bil za te namenjen. Ako bi se bil ti uni nečistnici v

gradu vdal, zdaj bi tvoje mrtvo telo ondi ležalo in tvoja duša bi v večnosti bila. Ker si pa stanoviten bil in se čistega ohranil, te je Bog za plačilo še pri življenju obderžal. “ Starček izgovori in zgine. Miklavž Studita hvaležnega serca na kolena pade, se Bogu za njegovo milost lepó zahvali, gre, sleče vojaško obleko, zapusti častno službo pri cesarju, obleče samostansko suknjo in se popolnoma Bogu v službo posveti, ter vmerje v sluhu svetosti. — Glejte tako Gospod Bog stanovitnost v dobrem že na tem sveti plača in tako jo plača v veseli večnosti. —

Ljubi kristjanje ! Mi vas zapustimo, in to dogodbo vam v premislik do smertne ure sporočimo. Kdor zmed vas stanoviten v dobrem ostane bo vesele dni vžival, njegovo serce bo mirno, njegova vest bo pokojna, Gospod bo namreč nebeško večno veselje. Kdor bo pa nestanovitni v dobrem, in se bo zopet v greh povernil, bo imel žalostne dneve, serce mu bo gnjezdo strupenih gadov, vest ga bo vedno grizla, gospod ga bo preklel in kratko življenje bo imel. Nar veci nesreča pa ga čaka v neskončni večnosti. Ondi bo vekomaj obžalovol svojo nestanovitnost, bo sam sebe preklinjal in preklinjal tudi nas misionarje toda nam njegovo preklinjevanje ne bo nič škodovalo, marveč le njega čedalje bolj in bolj težilo; kajti mi smo vam le Božjo besedo oznavali, od ktere je sam Bog izgovoril: Nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bodo pre-

šlé. “ Mat 24. 35, Da celó! mi bomo sodnji dan zoper vse vas nestanovitne pričevali in sodbo vašega pogubljenja podpisovali; zakaj Gospod je nas poslal vam odkritoserčno povedat, da dosedaj ste si le malo, nekteri celó nič, nebesa služili; Gospod je zdaj vas zbudil iz grešnega spanja, on je vas zopet na pravo pot vašega večnega poklica djál; to je bila velika velika Božja milost, ako jo spet zaveržete, boste morali tisti dan od nje odgovor dati, pri tem pa bomo mi pričevali, da ste jo bili prijeli in vaše pogubljenje bo veliko težeje za uno večnost.

Ljubljeni bratje! predrage sestre! Strah nas navdaja, kadar se mi misionarji spomnimo, da sodnji dan bomo mogli zoper vse tiste kristjane pričevati, katerim smo kolikdaj svete misione držali. Moj Bog! kako žalostno bo za nas zoper svoje brate in sestre, koje priserčno ljubimo, se tisti dan dvigniti, in njih pogubljenje terjati, ker po svetih misionih niso hotli stanovitni v dobrem ostati. Jaz se že zdaj tresem spomnivši se na tisti čas, ko bom enega ali družega zmed vas tožiti moral. Bratje! sestre! odvzemite mi ta strah. — Vi mi ga odvzamete, da mi slovesno obljubite, nikdar več ne grešiti in do konca stanovitni ostati. — Priserčni dečki in dekličí! Jezus male k sebi kliče, žegnati če vas otročiče. Pristopite in zaobljubite mi pri tem milem Jezusu, da kakor je on rastel v modrosti in starosti in v gnadi pri Bogu in ljudéh, ga hočete vselej posnemovati,

da bote svoje stariše ljubili, jim pokoršino skazovali radi v cerkev in šolo hodili, svetega nauka pridno se učili, greha za vselej se varovali, radi in pobožno molili in vedno nedolžnost ohranili. Zaobljubite mi, da bode vse svoje žive dni stanovitni v dobrem. — Ljubeznivi fantje in drage deklina! Jezusa mladina veseli, On pobožne rad blagoslovi. Pristopite in zaobljubite mi pri tem svetem križu, da je vam terdna volja, nikdar več ne grešiti. Oh zadosti ste že milega Jezusa žalili, ko ste eden drugega zapeljevali, ko ste se s svetom pečali, ko ste nedolastno zapravljali, ko ste v sebi blage počutke morili. Zaobljubite mi, da hočete odsihmal ponižni, svojim predpostavljanim pokorni biti, s svetimi čednostmi se venčati, neprenehoma moliti in svete zakramente pogostoma prejemati. Živite pošteno, to vam pravo srečo nakloni in bodite stanovitni v dobrem. — Keršanski stariši! hišni gospodarji, družinski očetje in rodovinske matere! Jezus rad v pobožni hiši stanuje, ondi pridne stariše blagruje. Pristopite in pri tej britki martri mi zaobljubite, da hočete svoje družine po pravi poti voditi, in z lepimi zgledi naprej ji svetiti. Zaobljubite mi, da nikdar se nočete grehu vdati, marveč vse svoje težave poterpežljivo prenašati. Zaobljubite mi, da gerdega preklinjevanja, nekeraškega opravljanja in pohujšljivega klafanja nočete nikdar v svojih, na svojem polju, pri svojih poslih in najemnikih terpeti, marveč molitve, pobožni pogovori in svete

pesmi naj se okoli vas glasé. Bodite do konca stanovitni v dobrem. — Vsi kristjani, kateri koli ste se tega misiona vdeležili, prisežite mi pri tem svetem misionskem križu, da nikdar več nočete v greh se poverniti, marveč do konca v dobrem stanovitni ostati, da bote vsi zveličani, da se bomo vsi enkrat na Sionskem hribu pri sveti Trojici spet vidili in večno se veselili. Da! da! vi mi obljubite, in moje serce veselja igra, ker se več ne bojim, da bi siljen bil kakšnega zmed vas na sodni dan tožiti in njegovo sodbo podpisati. Zatorej vam svest rečem s svetim Pavlom: „Sadaj, ko ste prosti od greha, sužnji pa postali Bogu, imate svoj sad, posvečenje, konc pa večno življenje „ Rim. 6. 22.; ter vam dans zadnokrat v imenu presvete rojice nebeški blagoslov dam: Blagoslov vsegamogočnega Boga Očeta, Sina in svetega Duha pridi na vas, in pri vas vselej ostani. Amen.

XV. DOKLADNI POGOVOR.

Starodavnost spovedi.

Pojdite, in skažite se duhovnom „

Lukež XVII. 1.

V svetem evangelju beremo, da deset go-
bovih mož je nekdam v Jezusa klicalo in ga pro-
silo rekoč: *Jezus! učenik, usmili se nas, očisti*
nas! Rešenik bi jih bil lahko samo z besedo oz-
dravil, pa ga ni bila volja, marveč jim veli:
pojdite, in skažite se duhovnom „; po duhovnih je
hotel da imajo biti gob ščiščeni. Lukež. 17.

Pavel je pred svojim spreobnjenjem sveto
keršansko cerkvo ljuto preganjal. On dirja v Da-
mask ondašnje kristjane morit. Na potu ga je na-
nagloma luč z neba osvetila, padel je na tla in
slišal glas, kateri mu reče: *Jaz sem Jezus, ktere-*
rega ti preganjas! Pavel trepetaje in stermé
vpraša: *Gospod! kaj hočeš, da naj storim?* Jezus,
ki ga je tako čudovitno spreobernal, bi mu bil

lahko tudi svojo voljo razodel, pa sam ni hotel; marveč ga pošlje v mesto k duhovnu Ananiju, in po njem še le mu pove, da je Bogu izvoljena posoda, da nese Jezusovo ime pred nevernike in kralje in Izraelove otroke. Djan. apost. 9.

Angelj Gospodov pride h Kornelju, stolniku laške trume v Cezareji in mu reče: *Tvoje molitve in tvoje milošnje so prišle v spomin pred Bogom.* Gospod Bog bi mu bil lahko po angelju tudi svojo voljo razodel, pa ne; timveč vkaže mu po svetega Petra v Jope poslati. Še le veliki duhovnik sveti Peter je Kornelija in vso njegovo družino na pot zveličanja djal. Djan. apost. 10. —

Kristijan! gotovo se vam že dozdeva, kamo merijo vse te svete povestice. Omenjene dogodbe so razne prilike mnogoverstnega obtoženja grehov. Gobovi možje so bili judje, Pavel je bil že spreobrnjen kristjan, Korneli pa je bil ajd, in vsem je le po duhovnih milost došla. Gobovi so bili očiščeni, Pavel je zvedil svoj poklic, Korneli je pot zveličanja nastopil, in vse to, po duhovnih, kakor se današnje dni po spovedi godi.

Vem, da spoved se dozdeva ljudem zlo sitna dolžnost in v 19. stoletju ima spoved veliko nasprotnikov, da celo! med kmeti se nahajajo taki, ki se nad spovedjo hudijo, in nektare krive nauke, kojih so se menda od protestantov naučili, okoli trosijo; zatorej sem namenil od svete spovedi bolj obširno govoriti in bom dans *starodavnost spovedi* pretresoval ter dokazal:

I. da spoved se je pri Izraelcih vsake dobe starega zakona rabila in še današnje dni judje spoved imajo;

II. da spoved se je tudi pri ajdih rabila, in še dandanašnji se malikovarci grehov spovedujejo.

Zvesto poslušajte vse dokazila zastavljenih resnic, in z menoj vred bodete obstali, da spoved je dolžnost, katero je sam Bog človeštvu razodel. Pa ne pozabite, da ne govorim od zakramentne spovedi, od take se bomo še le jutri pomenkvali; marveč dans govorim samo od take spovedi, pri kateri so judje in ajdje svoje grehe spoznavali in se jih obtoževali, naj bi po njih veri odpuščanja se vdeleževali. — Začnem.

Spoved je tako stara kakor svet. Vselej ko človek pred Bogom ponižno spozna, da je grešil, se spove. In dogodivščina človeštva nam pove, da odkar ta svet stoji skoz vse čase so ljudje spoznovali, da kdor je želel pred višim bitjem odpuščanje storjenih grehov doseči in razježene bogove vkrotiti, treba mu je bilo svoje grehe spoznati, se jih obtožiti — se jih spovedati. Pri vsih narodih vesolnega sveta najdemo nekako spoved. Razgernimo zgodovino jn prepričajmo se,

I. da spoved se je pri Judih vsake dobe starega zakona rabila, in da še današnje dni judje spoved imajo.

1: Adam, prvi človek, ko je od prepovedanega sadu jedel, se je Bogu tega greha obtožil. Eva, prva žena, je tudi svoj greh spoznala rekoč: „*Jedla sem od sadu, pa me je kača zapeljala.*“ — Glejte, kakor je bil zakon že pri prvih dveh človekih vpeljan, tako je tudi spoved že pri njih veljavo imela, in kakor je Jezus Kristus v novi zavezi zakon v sveti zakrament povzdignil, tako je spoved v zakrament svete pokore kot potreben del vverstil.

Kar je bil Gospod Bog pervima starišima in vsem njunim naslednikom le navdahnil, jim po Mozesu in po družih svetega duha razvitljenih možéh dá v pisano postavo. „*Vsak mož in vsaka žena,*“ tako govori Gospod Bog v IV. Mozesovih bukvah, „*ki bodeta kakšenkoli greh storila, kateri so med ljudmi navadni, ali pa bodeta po zaničnosti Gospodovo zapoved prelomila in grešila, se imata svojega greha spovedati.*“ Vir sive mulier, cum fecerint ex omnibus peccatis, quae solent hominibus accidere, et per negligentiam suam transgressi fuerint mandatum Domini, atque deliquerint, confitebantur peccatum suum. „Numer 4. 6-7. — V. III. Mozesovih bukvah je pisano: *Duša, ki se bo v kaj zarotila, in se bo pozneje svoje pregrehe zavedila, naj dela pokoro za greh. Naj dela pokoro za greh;*“ te besede se v izvirnem hebrejskem prav za prav tako-le berejo: *in naj se spove tega, v čemur se je pregrešil.* Ravno tako ima kaldejski tekst. V Vulgati pa se bere tako-le:

Anima, quae juraverit et protulerit labiis suis ut, vel male quid faceret, vel bene, et idipsum iuramento et sermone firmaverit, oblitaque postea intellexerit delictum suum, agat poenitentiam pro peccato. Levit. 5. 4-5. — Modri Siracid piše: „*Ne sramuj se v dobro svoje duše resnico govoriti; ne sramuj se torej svojih grehov se spovedati; pa vsakemu človeku se ne zaupaj pri obtožanju svojega greha! Pro anima tua ne confundaris dicere veritatem.... Ne confundaris confiteri peccata tua, et ne te subicias omni homini pro peccato.* „ Eccl. 4. 24 in 31. -- Te besede, pravi mnogoštovani Belarmin, nam očitvidno dokažejo, da Judje so spoved imeli, in da so se svojih grehov celo razločno duhovnom spovedovali; zakaj navadno se človek ne sramuje, kadar se le Bogu svojih grehov toži, ali pa kadar se le na sploh pred drugim človekom za grešnika spozna; marveč sramuje se le takrat, kadar se pred duhovnom razločno svojih grehov spoveduje; in ker modri Siracid pred tako sramožljivostjo Jude svari, je pač soditi, da so oni posebej spoved imeli.

V Salomonovih pripovedstih se čita sledeče: *Kdor svoje pregrehe zakriva, ne more imeti prave veditve, kdor se jih pa spove in jih zapusti, milost doseže.* „ *Qui absconderit scelera sua, non dirigetur; qui autem confessus fuerit et reliquerit ea, misericordiam consequetur.* „ Prov. 10. 13. Častiti Belarmin te besede razklada je reče, da kdor se svojih grehov odkritoserčno človeku - spoved-

niku obtoži, zamore v spovedniku pravega voditelja do Božje milosti najti; ker se pa Bogu grehi zakrivati ne dajo, se iz tega lahko sprevidi, da Salomon tukaj govori od čiste spovedi. Korneli a Lapide je enakih misel. Groti, neki protestant, celo reče pri imenovanem stavku: *Jaz sem tega mnenja, da Judje so se svojih grehov duhovnom na tanko spovedovali.* Grotius in Matth. III. 6.

2. Da se je pri Izraelcih spoved rabila, sodimo tudi iz njihovih darov. Ko je bil Gospod Bog Aronov zarod v duhovstvo posvetil, je tudi postavil, da mora slehern Izraelec za storjeni greh dar prinesiti v roko Aronovega duhovstva; še celo razodel je, kakošen dar se ima za vsak greh posebej darovati, in kateri obredi se morajo pri darovanju spolnovati. Dar in obredi so pa na velikost in število grehov kazali in na razne pregrehe merili. Prosim, kako bi bili judovski duhovni vedili pravi klavni ali žgavni dar izvoliti, kako bi bili mogli zapovedane obrede spolnovati, ako bi jim ne bil darovavec povedal, da želi za ta ali uni greh Bogu darovati, da se hoče tolikanj in tolikanj grehov očistiti? Gotovo je bilo obtoženje grehov pred darovanjem potrebno, kakor smo že poprej dokazali in od ktereга smo rekli, da judovske svete knjige zastopno govoré.

Posebno znamenitna je očitna in velika spoved, kojo so Judje vsako leto enkrat namreč na dan občne sprave obhajali. Veliki duhoven je naj

pervič mladega junca in ovna daroval za grehe duhovnikov in zlasti za svoje pregrehe. Položil je namreč roke na glavo teh žival ter se je svojih in svoje družine grehov spovedal. Potem ste bili živali zaklani in darovani. — Ko je bil ta dar dokončan, mu pripeljejo dva kozla, naj bi bil eden v zahvalni dar Bogu darovan, na družega pa naj bi se grehi vsega ljudstva položili. Veliki duhoven prevzame iz rok prvega veljaka izraelskega ljudstva imenovana dva kozla, odloči s srečko, kateri bo zahvalni dar kateri pa za grehe. Zakolje kozla, ki je bil za dar odločen, na strani altarja, poškropi z njegovo kervjo ljudstvo in svetišče, ter ga Bogu v imenu vsega ljudstva v zahvalni dar sožgé. Sadaj pa stopi k unemu kozlu, mu razprosti nad glavo roke, se spove grehov vsega ljudstva in nanj jih položi; potem ga človeku izroči, naj ga v puščavo pelje in ondi izpusti III. Moz. buk. 16.

Vsi razlagavci svetega pisma pravijo in terdijo, da dva imenovana kozla pomenita grešno judovsko ljudstvo. Kar se je nad unim kozlom, kojega so kakor z grehi obloženega v puščavo odpeljali in ondi prostega izpustili, opravljalo, je očitno naznanilo, da ljudstvo v potrebuje spovedi, naj bi pri Bogu odpuščanje grehov doseglo in prosto postalo.

3. Sem že rekel in vedno terdim, da zraven te slovesne spovedi, kojo so Izraelci v dan občne sprave vsi skupaj po velikem duhovnu ob enem opravljali, so Judje še vsak na samem svojo spo-

ved imeli. In čeravno so se Hebrejci navadno svojim duhovnim grehov tožili, vendar o posebnih okolišinah jim je Gospod Bog prerokov poslal, ki so ljudstvo spovedovali. Ličen zgled te resnice najdemo pri Davidu, katerega je prerok Natan spovedal, in ginljivo ga posvaril, da se je prešestvanja krivega storil in še Uria umoriti dal. Dogodba je vam znana, torej je ne bom ponavljal, samo rečem, da spoved je bila pri Judih skoz vse čase starega zakona ena naj poglobitnejših dolžnost njih vere, zatoorej, ko se je Janez kerstnik, napovedovavec Jezusa Kristusa v puščavi oglašil, je ljudstvo k njemu derlo in s tem se na kerst pokore pripravljalo, da so grehe spovedovali, kakor beremo v svetem evangeliju: *In so bili od njega v Jordanu kerščeni, ki so se obtožili svojih grehov.* „ Mat. 3. 6. —

Pa ne samo v starem zakonu so Judje spoved imeli, marveč tudi po Jezusovem rojstvu vsi, ki se judovske vere derže in Jezusa nočejo Mesia spoznati, razločno obtoženje grehov rabijo. Tako beremo v stari judovski knjigi „ *Beth Midoth* „ da jim je zavkazano čisto in zastopno se obtožiti, kar so nesramnega in grešnega v djanji včini, ako ne njih spoved ni odkritoserčna, njih spokorenje ni zgrevano, oni ne dosežejo odpustčanja in Gospod se bo nad njimi masčeval. In vemo, da Judje, kadar se želijo pokoriti, gredo njih duhovnika (Rabina) obiskat, mu svoje naj skrivneje grehe povedó, in ta jim pokoro naloži;

celo znano je, da pri tej priložnosti nekteri Judje svoje grehe na listek začerkajo naj bi jih ne pozabili. (*Apud Morinum* pag. 130). — Vemo, da današnji Judje se skorej kakor mi kristjanje na smertni postelji spovedujejo. Manj podučeni se bolj na sploh po neki vsejemni šegi obtožijo, drugi bolj modri pa se svojih grehov čisto, razločno spovedajo. (*Calmet, Dict. Bib. zvezek II. pag. 147.*)

Glejte kristjanje! tako stoji s starodavnostjo spovedi pri Judih. Zdi se mi, da poterdivnim dokazilom nima nihče kaj vgovarjati. Spoved je božja vpeljava, je postava, ktero je sam Bog svojemu ljudstvu navdahnul, začela je s prvim človekom, vse čase se je pri Judih rabila in še današnje dni svoj obstoj ima. Ta resnica se ne da ovreči, in vsi nasprotniki spovedi bi mogli že tim dokazilom svoje glave prikloniti in obstati, da obtoženje grehov ima svoj začetek v neskončni milosti tistega, ki je spoved med ljudmi vpeljal — v Bogu, in da ni človeška znajdba. — Pa vem, da obrekovavci svete spovedi so večidel le neverniki — malo od neznabogov razločeni, zatorej jim hočem tudi od te strani nekatere dokazila na prot postaviti, in rečem:

II. *Spoved se je tudi pri ajdih rabila, in še dandanašnji se malikovavci svojih grehov obtožujejo.*

1. Ajdje, ali neznaboge, ali pa malikovavce zovemo tiste ljudstva, ki ne verujejo v pravega edinega Boga, ampak mnogo krivih bogov časté.

Ajdje so odceplenci od judovske vere. Njih početek izvira od časa stavbe babilonskega stolpa. Od te dobe sèm so se po vesolnem svetu razširjali in še današnje dni štejemo na svetu okoli 750 milionov raznih malikovavcov.

Vsim tim nesrečnim ajdovskim narodom, akoravno so vero v pravega Boga zgubili, je vendar globoko v sercu ostala živa zavest, da človek božje milosti vpotrebuje in da tako doseči mu je treba grehov se kesati ter pokoriti. Po tem takem so med svojim dobrim in slabim djanjem pač razloček delali; zavoljo slabih del so se grešnike spoznali, in tistih pokorili, naj bi bogove potolažili. —

V Ateni, poglavitnem mestu gerške dežele, so neznabogi nektare ljudi obojega spola na državne stroške redili, naj bi bili o svojih časih v potolaženje razježenih bogov za ljudstvo darovani. In kadar se je jeza bogov po občni lakoti ali po kužnih boleznih ali po kaki drugi očitni stiski naznanila, so od teh ljudi moža in ženo po mestu okoli peljali, kakor v slovesnem obhodu pred njima godli in potem ju v dar bogovom sožgali. Iz tega sprevidimo, da gerški ajdje so se grešnike obtožovali, in svoje bogove prosili, naj bi namesto njih dva darovana človeka v zadostenje za njihove grehe sprejeti blagovolili.

V Rimu je Romul, prvi vtemelitelj tega mesta, svojega brata Rema z lastno roko ubil; vest ga jame greti, in čeravno mu gre vse po

volji, nima v sercu pokoja, senca njegovega ubitega brata ga povsod sprejemija; on si prizadeva dušno britkost zavolj storjenega bratomora potolažiti, in kakor mu divja pobožnost navdahne, vpelje une žalostne praznike, ki so bili pri rimskih ajdih pod imenom „ *festa lugubria* „, občno poznani. Tako je pokazal, da spoznal je svoj greh, se ga kesal in mu zadostili želel.

2. Obstojim, da te so še le temne dokazila ajdovskih spoved in njih spokorenja. Treba je bolj jasnih svedočeb. — Zgodopisniki terdè, in med njimi hudobni Voltèr, da malikovavci so se spovedovali v slovesnostih orfejskih, cereskih itd; pravijo, da tisti ajdovski popi, kateri so v tih godovih spoved poslušali, so nek ključ na ramnicah nosili, ki je bil znamenje njih molčečnosti. — Na Samotraškem otoku v Arhipelagu so neznabogi čudovitno spravno bogočastje opravljali. Kdor se ga je hotel vdeležiti, se je moral poprej svojih grehov čisto obtožiti. Malikovavski pop, ki je ondašno bogočastsje vodil, se je klical „ Koes „ in je oblast imel tudi od vbojstva odvezati, pa kriva presega se je med poglavitne grehe štela. (*Miroslav Kreuzer*). Med tem ajdovskim bogočastjem na Samotraškem otoku in med našim keršanškim romanjem je spoznati lepa prilika. Kdor se želi na božjih potih odpustkov vdeležiti, se mora svojih grehov čisto spovedati, in navadno imajo duhovni pri božjepotnih cerkvah veči oblast v spovednicah kakor pa drugi mašniki.

V Elevzi, starem mestu na Gerškem, so malikovavci v čast boginje „Ceres“, znamenite duhovne skrivnosti obhajali. Kdor jim je hotel pričujoč biti in se ž njimi soznaniti, se je moral poprej čisto spovedati; celo vemo, da cesar Mark Aureli se je iz tega vzroka velikemu ondašnjemu duhovnu imenovanemu „Hierofant“, svojih grehov obtožil. Če se je kak družtvenik velicega greha krivega storil, je bil od skrivnost odločen; zatorej je eden ondašnjih popov to opravilo imel, da je vse družtvenike vedno spominjal grešne nagone krotiti, za čistost serca skerbeti in vse dela v dobrem namenu opravljati. (*Potovanje Anaharsis.*) Ali se vam ne dozdeva, da imamo tu pred očmi predpodobo današnjih evangelijskih svetov?

Da! resnično je, tudi ajdje so po svoji šegi spoved imeli, in med njihovimi popi najdemo take, ki se niso z drugimi reči pečali kakor s tem, da so spoved poslušali, ter imenovali se „voditelji vesti“, ali pa spovedniki; če je kdo dvomil, ali je kako djanje dovoljeno ali prepovedano, se je ž njimi posvetoval in po njih učilu vedel. Vse to se lepo strinja z našimi katoliškimi spovedniki.

3. Pa ne samo nekdanji ajdje so spoved rabili, marveč najdemo enako šego tudi pri današnjih malikovovskih narodih: — Kitajci so velik malikovavsk narod v Azii. Kadar njih cesar v pričo vsega ljudstva malikom dar opravlja, mno-

goverstne obrede spolnuje, med kterimi je pa tudi neka spoved. On namreč že poprej vse svoje dobre in slabe dela zapiše na košček raza (atlasa), kojega Jupé zovejo; sadaj se altarju bliža, mnogebrate poklekva, kadilo zažiga, vzame Jupé v roke, bere tihoma, kar je nanj začerkal, se terka na persi in obžaluje svoje slabe dela; stori sklep v prihodnič bolj varen biti, položi Jupé v nek kotlič, in kakor bi hotel svoje slabe dela pokončati, pod kotličem ogenj zaneti. (*Tableau religieux de la Chine*;) — Kaj ne, da ta je lična podoba naše spovedi? Kadar se grehov serčno zgrevamo, se jih poboljšati obljubimo, ter se jih odkritoserčno spovemo, ogenj božje ljubezni jih požge in popolnoma vniči. —

Na Tibejskem, ki je velika dežela na jugu azijske Rusije, ima vsak malikovavec svojega spovednika. Kadar k njemu pride, in besede izusti: „*Jaz sem grešil*“, kmalo pop nad njim neko molitvo zmoli, od ktere pravi da mu odpaščanje grehov nakloni. (*Oče Brunet*)

V Perzijanskem kraljestvu se malikovavski popi „*Magi*“ imenujejo in v petero razredov delijo. Tisti zmed njih, ki vedno le spovedujejo in vestne reči sodijo, se kličejo „*Desturans-Destur*.“ Bukve Magov zavkažejo odpustiti vsakemu razžalniku, če se je ponižal in svojega pregreška spovedal. (*Paralleles des Religions, Brunet*). —

Na Cejlonskem otoku živi brojno in močno ajdovsko ljudstvo pod imenom *Singulejci*.

Njih popi „Goni“, imenovani so kakor dušni zdravitelji v visoki časti. Kadar se kak Singulejec spreobrniti in pobožneje živeti nameni, pokliče k sebi zvedenega Gona, se mu da posvariti in podučiti — to je: pri njem spoved opravi, ter ga prosi, naj bi ga v njegovih dobrih sklepah po zmožnosti poterdil. (*Paralleles des Religions.*)

Indiani, zelo številni malikovsky narod v naj gorkejših krajih zemlje, imajo terdno vero, da le kdor se grehov spove, dobi odpuščanje.

V Nittia — Karma, tako se zovejo obredske bukve — (Rituale) Brahmanov, ajdovskega ljudstva v Indii, se nahaja neko žebranje, kteremu ti ajdje moč grehe izbrisati pripisujejo. Molitva se tako-le glasi: „O Sonce! ti si bog molitve; odpusti mi vse grehe, kojih sem se v molitvi krivega storil, vse grehe, ki sem jih storil po noči, z mislimi, z besedami, z djanjem; odpusti mi vse grehe, s kterimi sem se zagrešil zoper svojega bližnjega z obrekovanjem, s krivim pričevanjem, ko sem prepovedane jedi zavžival ali pa od slabih ljudi se z darimi podkupiti dal; odpusti mi vse grehe, v ktere sem padel ali po noči ali po dnevu.“ (*L'abbé Dubois*).

In tako dalje nahajamo, bi rekel, pri vseh narodih, kterim ni še luč svete vere v edinega Boga zasijala in od Jezusovega zveličavnega evangelja nič ne vedo, se današnje dni očitne znamenja nekake spovedi. Iz tega sodimo, da tudi malikovavci, akoravno so celo vero v

pravega Boga zgubili, in slabši kakor judje postali, stvarnikovega navdajenja dolžnosti grehov se obtoževati, nikdar popolnoma overgli niso. Posebno pa se meni čudno zdi, da med ajdovskimi neznabožnimi duhovniki take nahajam, ki se „*duhovni očetje, dušni zdravitelji in spovedniki*“, zovejo. To me zagotovi, da kar je z Božjo podobo vred v človeško dušo vcepljeno, se ne da nikdar več izbrisati; me prepriča, da kar Bog od svojega kraljestva človeški duši vtisne, se globoko vkorenini, če se tudi blato sveta čez vali, vendar ga ne zaduši, le spet požene in človeštvu do stvarnika vnovič pokaže.

Glejte, ljubljene kristjanje! take in enake dokazila imamo od *starodavnosti spovedi*: S prvim človekom se je spoved pričela, vse dobe stare zaveze so judje edino ljudstvo, med katerim se je vera v pravega Boga hranila, spoved rabili, še današnje dni judovski narod spoved ima; ajdje, kadar so od vere v edinega pravega Boga odpadli, od judov se ločili in po vseh gričih in dolih malikovali, so vendar zavest od spovedi seboj nesli, ter vedno se grehov obtoževali in še današnji malikovavci neko spoved pri svojem neznabožnem bogočastju rabijo. — Vse to nam jasno

spričuje, da versko resnico grehov se spovedati je sam Bog človeškim otrokom razodel, da jo je že prvemu človeku razodel, da od Adama sèm se je skoz vse veke v človeškej zavesti ohranila, da Jezus Kristus, ko je spoved priporočaval, ni nič novega učil, nič novega postavil, ampak starodavno obtoženje grehov samo v zakrament nove zaveze povzdignil. To pa nas tudi vabi zmagati vse človeške terme in nagajivosti, in z veseljem podvreči se Božji zapovedi, ktera veli grehov se čisto in odkritoserčno obtoževati, ter ob svojem času iti, in duhovnom se skazati, naj bi smradljivih gob očiščeni bili in nebeške milosti se vdeleževali. Amen.

295

XVI. DOKLADNI POGOVOR.

Spoved v novi zavezi.

Prejmite svetega Duha; kterim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni; in kterim jih bote zaderžali, so jim zaderžani “ Takó je rekel Jezus svojim učencem.

Janez XX. 23.

Vselej ko te velikopomenljive besede v svetem evangelju beremo, se spomnimo na spoved med kristjani, in se čudimo nad visoko oblastjo katoliških duhovnov, da oni ljudem grehe odpuščati ali pa zaderževati zamorejo. In pri teh besedah je še te po svoji rešivni smerti in po svojem častitem vstajenji izgovoril, pa še to-lé, da je poprej v svoje učence dihnil in svetega Duha jim prejeti velel; še to posebno je znamenito da mili Jezus jih je še le potem sodnike grešnikov postavil in pooblastil grehe jim odpu-

ščati ali pa zaderževati. Vse to kaže, da mu je volja bila novo naravno za odpuščenje grehov vpeljati; s tem je naznanil, da v novi zavezi zamorejo grehi le v njegovi britki smerti in naj bi se njegovi namestniki-spovedniki v razsodbi grešnikov in grehov ne motili, dal jim je pomoči in razsvetljenja svojega svetega Duha.

Ko je ljubeznivi Jezus na zemljo stopil, je našel, da ljudje so v spokorenji odpuščanje grehov iskali, in da s pokoro stare zaveze je neka sicer mnogoverstna spoved sklenjena bila, kakor smo v zadnjem poduku slišali. On je bil prišel postavo dopolnit in še doveršit; je pokoro stare zaveze povzdignil v zakrament nove zaveze, in mnogoverstni spovedi jednoličnost dal, ker je svojim pravovernim enkrat za vselej velel duhovnom se grehov obtoževati. In čuda! v tej novi vpeljavi ni bilo v prvi dobi keršanstva nobenega nasprotovanja, ne od strani judov ne od strani ajdov; kajti spoved jim je bila že v navadi, bila jim je naravna postava; zdelo se je, da Jezus jim ni nič novega naložil; v poznejih dobah pa in še v sadanjih časih nekteri ljudje nad ušesno spovedjo veliko revkajo, in marsikteri v svoji nevednosti terdijo, da jeznajdba radovednih duhovnikov. Seveda reveži po temi tavajo. — Naj bi vas, ljubljeni kristjanje, pred zapeljevanjem takih abotnikov zavaroval, hočem vam dans *od spovedi v novej zavezi, toje: od spovedi med kristjani* govoriti in bom dokazal:

I. da ušesno spoved je Jezus Kristus zapovedal;

II. da ušesna spoved se je skoz vse keršanske veke v katoliški cerkvi rabila;

III. bom povedal kaj drugoverniki od naše katoliške spovedi mislijo in govoré.

Molim svetega Duha, naj bi vam razumnost razjasniti blagovolil, da bi vse te resnice prav zastopili, in radi se svete spovedi v zveličanje svojih duš posluževali. Bom začel svoje razlaganje v imenu Marie Device brez madeža spočete.

Spoved v katoliškem pomenu je ponižno in zgrevano obtoženje po svetem kerstu storjenih grehov pred mašnikom k spovedanju pooblastenim nadjaje se zakramentno odvezo prejeti. — Pri spovedi, kakor smo jo zdaj orisali, je na tri reči paziti: 1. da se je treba le tistih grehov obtožiti, kojih smo se po svetem kerstu zadolžili; kajti vsi pred kerstom storjeni grehi so v svetem kerstu popolnoma zbrisani; 2. po svetem kerstu storjenih grehov se imamo le pred mašnikom k spovedanju pooblastenim obtožiti; zakaj vsi duhovni imajo sicer po mašnikovem posvečenju od Jezusa Kristusa jim dano oblast v smertni nevarnosti nas vseh grehov odvezati, pa razun smertne nevarnosti je oblast mašnikov, kar spo-

vedanje utiče, v prid spovedancov mnogo okrajšana; 3. da se spoved zove je treba pred mašnikom grehov se obtožiti v tem namenu, naj bi zakramentno odvezo prejel; kajti, če ne želiš odveze svojih grehov, nikakor spovedi ne opravljaš, marveč se z mašnikom le kakor z drugim prijatelom od svojih slabost pogovarjaš, se zakramenta ne vdeležiš in odpuščanja grehov ne dosežeš. Seveda se terja v dosego svete odveze le ponižno in zgrevano obtoženje grehov in natančna odkritoserčnost. Pa dans nič ne govorim od teh lastnost, marveč, ko sem teh reči samó omenil, grem k zastavljeni predmetni resnici in rečem:

I. da ušesno spoved je Jezus Kristus zapovedal.

1. Te resnice se očividno prepričati razgernimo sveto evangelje. V šestnajstem poglavju evangeljskih bukev svetega Matevža beremo sledeče Jesusove besede, ktere je govoril svetemu Petru rekoč: „ *Ti si Peter, (to je: skala) in na to skalo bom zidal svojo cerkvo, in peklenške vrata je ne bodo zmagale. In tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva in kar koli boš zvezal na zemlji, bo zvezano v nebesih; in kar koli boš razvezal na zemlji, bo razvezano v nebesih; in kar koli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih,* „ Mat. 16 18-19. S temi besedami je Jezus svetega Petra postavil poglavarja svoje čede in mu oblast dal vesolno cerkvo pasti, vladati, voditi, in pa keršanskim dušam nebesa

odperati in zaperati; kajti besedi „zvezati in razvezati“ pomenite „grehe odpuščati ali priderževati. —

V osemnajstem poglavji evangelijskih bukev imenovanih svetega Matevža beremo enako-pomenljive Jezusove besede, ktere je govoril vsem svojim apostelnom ob enim rekoč: *Resnično vam povem, kar koli bote zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in kar koli bote razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.* “Mat. 18. 18. S temi besedami je Kristus vsem svojim apostelnom oblast dal, grehe odpuščati ali priderževati. —

V dvajstem poglavji evangelijskih bukev svetega Janeza beremo une Jezusove besede, katerih sem omenil že v začetku, in nam prav jasno dokažejo, da mili Jezus je svojim učencom oblast dal nad grehi in grešniki, ker je rekel: *“Prejmite svetega Duha; kterim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni; in kterim jih bote zaderžali so jim zaderžani.”* Jan. 20. 22–23. Sveti tridentinski zbor pravi: *ako kdo reče, da te Gospodove besede niso razumeti od oblasti, v zakramentu pokore grehe odpuščati ali zaderževati, kar je katoliška cerkva od začetka razumevala, . . . ta bodi izpahnjen — preklet.* Seja 14. zakonilo 3.

2. Vsak pameten človek lahko razume, da Jezus je dal svojim apostelnom oblast greh odpuščati ali pa zaderževati; vendar, ako bi grešniki dolžnosti ne imeli svojih grehov natanjčno

se obtoževati, bi bila ta oblast smešna, lažljiva, hudobna.

Rečem *pervič*, da brez dolžnosti grehov se spovedovati bi bila apostelnom dana oblast *smešna*. Kaj bote rekli od človeka, kateri se z neko oblastjo hvali, pa se je nikdar ne more poslužiti? Kaj ne, vi se mu bote spakavali, se mu posmehovali? Denimo, da bi k apostelnom nihče ne prišel grehov se spovedat in odveze prosit, in gotovo bi nihče ne prišel, ako bi ga dolžnost spovedi ne vezala; kadaj bi se bili oni oblasti, grehe odpuščati ali pa zadrževati, ali pa zadrževati, posluževali? Nikoli. Potem takem bi bila njih oblast *smešna*.

Rečem *drugič*, da apostelnom dana oblast bi bila brez dolžnosti spovedati se — *lažljiva*. Lažljiva je tista oblast, kterej se sme vsaki spodmakniti, brez da bi se pooblastjeni nad tem pritožiti mogel. In taka bi bila oblast grehe odpuščati brez dolžnosti obtoženja grehov. Malo kdo bi bil k apostelnom prišel in se ponižavni sitnosti podvergel, ako bi vedil, da v gnado Božjo stopiti, ga ne veže ojstra dolžnost svoje grehe jim na uho povedati. In aposteljni bi se ne bili mogli nad tem pritožiti -- bi ne bili mogli grešnikov strahovati. Po tem takem bi bila njih — oblast *lažljiva*.

Rečem *tretjič*, da dana oblast bi bila celo *hudobna*; zakaj Rešenik, ko je svojim učencom rekel: *pojdlte grehe zavezavat ali pa razvezavat*,

ako bi ne bil grešnikom dolžnosti naložil grehov se natanko obtoževati, bi se bil iz apostelnov norca delal. In to bi bilo pač *hudobno*.

Sadaj povejte mi, ali se sme od Božjega Sina misliti, da je svojim ljubljenim učencom *smešno, lažljivo oblast podaril*? ali se sme reči, da je bil do svojih predragih apostelnov *hudoben*? To bi bilo strašno bogokletje. Kdor ima še iskrico zdrave pameti, mora spoznati, da z dano oblastjo apostelnom grehe odpuščati in zadrževati je pač tudi ušesno spoved zapovedal.

3. Pa bo kdo ugovarjal, zakaj ni v svetem evangelji omenjena dolžnost grehov se natanjčno obtožiti? — Nekaj tega ni bilo treba, ker je bila spoved pri Idih že v navadi, kakor smo vidili pri Janezu kerstniku v puščavi, da so mu grešniki svojo vest odkrivali: nekaj pa v svetem evangelji vse zapisano ni, kar je Jezus učil, marveč se hrani v ustmenem izročeni, in pa še posebno kar svete zakramente uliče, so bili sveti evangelisti močno zadržljivi in so večidel le s' kratkimi besedami samega vpostavljenja omenili.

Obstojim, bo marsikter rekel, da aposteljni so oblast prejeli grehe odpuščati ali priderževati in tačasni pravoverni so zavezani bili grehov se jim spovedovati, pa aposteljni so umerli in ž njimi vred je vmerla njih oblast in spovedna dolžnost. — Hudoben bedak tako govori! Jezus ni samo za tiste ljudi, ki so v njegovem stoletji živeli, na

križu terpel, marveč je svojo cerkvo za vse veke v zveličanje vseh ljudi vtemeljal. Kakor je v nebo gredé aposteljne na svetu svoje namestnike postavil, tako je apostelnom velel si namestnike izvoliti z enako oblastjo, kakoršno so sami imeli; saj je Petru rekel: „*Ti, kader se boš nekdaj spreobrnil, poterdi svoje brate.*“ Luk. 22. 32. postavi jih svoje namestnike z vso oblastjo, katero od mene imaš. Namestniki apostelnov so pa škofje in vsi drugi mašniki. Tudi njim veljajo Jezusove besede: „*Glejte! jaz sem z vami vse dni do konca sveta,*“ Mat. 28. 20. in imajo oblast grehe odpuščati ali pa priderževati; torej so kristjani zavezani še vselej grehov se obtoževati in ušesna spoved ima svoj obstoj tudi še po apostolski dobi.

„Spoznam, da so mašniki namestniki apostelnov in vsi z oblastjo grehe odpuščati ali priderževati obdarjeni;“ bo tù pa tam kdo jeclal; pa vprašam; ali bi mašniki ne mogli grehov odpuščati, brez da bi se jim grešniki na uho spovedovali; saj pa vender iz svetega evangelja vemo, da je Jezus marsikakemu grehe odpustil, brez da mu bi bil svojo vest odkril., — Da je mili Jezus zgrevanim grešnikom grehe odpuščal, je resnično; da bi mu bil kdo svoje grehe povedal, mu ni bilo treba, ker Sin Božji je vsegavedoč in pozna vse gube človeškega serca torej se ni mogel motiti v delitvi odveze. Ne tako mašniki. Oni grešniku v serce ne vidijo, njegove vesti ne poznajo, njegovih grehov ne vedo; ako bi brez spoznanja grehov

odvezo delili ali pa jo odrekavali, bi se v velike zmote zapletali; temu bi, naj bodi kar hoče, rekli: "jaz ti tvoje grehe odpustim;," unemu pa bi: "jaz ti tvoje grehe zadržim.," To bi bila gotovo velika zmota. — Resnično je, da Jezus Kristus je svoje aposteljne in njih namestnike — mašnike z besedami: *kterim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih bote zadržali so jim zadržani* "sodnike grehov in grešnikov postavil. Kdor pa hoče prav soditi, mora reč poznati; kdor hoče reč prav poznati, mora pritožbo poslušati; po tem takem ni dvomiti, da v tistem hipu, ko je Jezus mašnikom oblast čez grehe dal, je dal tudi grešnikom zapoved grehov se natanjko pred mašniki obtožiti.

Storimo še sledečo priliko: Neki kralj ne more sam zadostiti vsem pritožbam svojih podložnikov. On poklice pred se naj pravičnejše in vestnejše može iz svojega kraljestva ter jim reče: pojdite po vseh delah mojega kraljestva in sodite ljudstvu pravico. Vam dam vso oblast, katerim bote odpustili, tudi jaz odpustim; ktere bote kaznovali, jih tudi jaz kaznujem. Ti možje gredo, pridejo v razne dežele, in meni nič tebi nič tukaj enega veržejo v ječo, tam družega obesiti dajo, tretjemu prostost daré itd, brez da bi pritožeb poslušali ali kaj izpraševali. Gotovo bi jim kralj njih nesposobnost opočital, ter jim rekel, da s takim obnašanjem zadovoljen biti ne more, da jim je vkažal le po pravici soditi, priče izpraševati, zatožene

poslušati, pritožbe dobro presejati in razsodbe le na podlago pravičnosti izgovarjati. — Enako mašniki. Nebeški kralj Jezus Kristus jih je poslal svoje ljudstvo soditi; in naj bi eden med vas stopil in rekel: Od Boga imam oblast vam nebesa razkleniti ali pa zakleniti, in sadaj bi začel: tebi nebesa razklenem, tebi pa nebesa zaklenem; tebi grehe odpustim, tebi jih pa prideržim; in bi tako zaporedoma nad vsemi svojo sodbo izustil, pa nobenega nič ne poslušal in ne pozvedoval, kakšine grehe ta, kakšine pa uni ima; kaj pravite, bi li Gospod Bog njegovo razsodbo poterdil? Nikakor. — Kdor ni še tako hudoben kot uni protestanski nadpastir, ki je v nekem sboru tri dni poredoma se potegaval za oveljavo, tri dni pa za overženje ušesne spovedi mora obstati, da spoved ni človeška znajdba, marveč da natanjčno obtoženje grehov je sam Jezus zavkazal. Da, brez odkritoserčnega obtoženja ni odpuščanja grehov, ni zveličanja za grešnika. —

II. Ušesna spoved se je skoz vse keršanske veke v katoliški cerkvi rabila.

Kakor ima morje v 24 urah vselej svoj pritok in odtok, tako se godi skoz in skoz tudi s pobožnostjo med ljudmi; zdaj raste zdaj pa hira. Kadar je pobožnost med kristjani rastla, so pogostoma k spovedi hodili; kader je pa hiral, so svete zakramente zanemarali. V trinajstem stoletji so bili katoličani v vdeležvanji zakramenta svete pokore menda zelo mlačni postali; kajti vemo, da

tačas leta 1215 je papež Inocenci III. v Rimu, v veliki cerkvi svetega Janeza Lateranskega občen cerkven sbor deržal, in v tem Lateranskem IV. sboru se je sledeča postava izgovorila: „*Vsak pravoveren obojega spola, ki je še leta pametnega razsodenja dosegel, se mora naj manj enkrat v letu vsih svojih grehov svojemu duhovnemu pastirju sam natanjko spovedati, in naloženo pokoro po svoji moči opravljati . . . če ne, bo v življenji iz cerkve izpahnjen in po smerti ne bo v blagoslovljeno pokopališče zakopan.*„ Ta cerkvena zapoved je dala nekterim nevednežem priložnost blesti, da papež Inocenci III. je še le ušesno spoved vpeljal. Da to mnenje ni resnično, bom dakazal iz cerkvene zgodovine. Hočem iz vsacega keršanskega stoletja kakega poznanega cerkvenega pisatelja v pričo poklicati. Ti naj nam povedo, da od Kristusa sèm se je skoz vse veke nove zaveze v katoljski cerkvi ušesna spoved rabila.

1. stoletje, imenovana doba apostolska. „*Mnogi pravoverni so prišli se obtožit in so svoje djanje povedali.*“ Tako beremo v apostoljskem djanji 19. 18. — Sveti Klement, tretji rimski papež po versti od svetega Petra, v tem veku tako-le govori: „*Dokler smo na tem svetu, pokorimo se iz globočine sercu svojih grehov, da Gospod nas zveliča. Kadar bomo ta svet zapustili ne bo več mogoče tam grehov se spovedati in pokoriti* (S. Clemen. Ep. 2. Cor.)

2. stoletje. Sveti Irenej pové, da nekatere nečiste ženske so bile od nekega Marka zapeljane in so se očitno svojih grehov obtožile. S. Iren. adv. Hæres. L. I. C. 9. —

3. stoletje. Modri Tertuljan piše v tej dobi rekoč: *“Spoved grehe toliko zmanjša kolikor jih hinavsko zakrivanje povikša.”* — *“Ali ti je bolji na skrivnem se pogubiti, kakor pa svojih grehov se obtožiti in zveličanemu biti?”* (Tertull. De Poenit. C. 9. et 10.) — Učeni Origen v tem veku tudi tako le govori: *“Ne smeš greha zakrivati, kojega si storil, Samo na tem veliko leži, da si pravega spovednika izvoljš.”* (Origen. hom. II. in psal. 37.) — *“Prosim, ljubljene bratje!”* tako o času sveti Ciprian piše, *“naj se vsak zmed vas svojega greha spove, dokler je v tem pozemeljskem življenji, dokler mu je spovedati se mogoče, dokler zadostenje kaj velja, dokler gospod Bog po mašnikih dano odvezo blagoroli.”* (S. Cypr. de Lapsis.) —

4. stoletje. V tem veku sta živela velika moža sv. Atanari in Barili. Pervi pravi: *“Ako se še ni razvezala vez tvojih grehov, zaupaj se Jezusovim učencem, oni so vedno pripravljeni te odvezati z oblastjo, ki so jo od Zveličarja prejeli,”* (S. Athan. in Luc.) — Drugi pa uči: *“Potrebno je svoje grehe unim odkriti, kateri so pooblasteni božje skrivnosti deliti.”* (S. Basil. in Regul. quæst. 228. de Poemt. C. 6.) —

5. stoletje Sveti Krizostom, sv. Jeronim, sv. Avguštin so bili veljaki svete modrosti v tej dobi.

Sv. Krizostom piše: "Kdor se pred deželsko sodnijo svojih malopridnost obtoži, bo obsojen ali na smert ali na vizljenje; kdor se pa pred gospodovo sodnijo v spovednici svojih grehov obtoži, se mu da nebeška krona.,, (S. Joan. Chrysost Hom, de Poeni.) —

Sv. Jeronim govori: Skofom in mašnikom je zakrament svete pokore izporočen. Oni imajo ključne nebeškega kraljestva in sodijo ljudstva, preden jih bo Gospod soditi prišel.,, (S. Hieron. t. IV p. 75) —

Sv. Avguštin uči: "Nihče ne rekaj: Jaz se svojih grehov skrivaj pred Bogom pokorim... Ni zadosti le Bogu se spovedati, marveč spovedati se moraš tudi tistim, kateri so oblast ravezati in zavezati prejeli.,, (S. Avguštin. Hom. XXVI.) —

6. stoletje. "Zakaj hranite svoje grehe v skrivališču vesti.,, takó je sveti Gregor Veliki v tej dobi pridigal, "potegnite jih na dan, spovedajte se jih, in po milosercnosti mašnikov bote njih odvezani.,, (S. Greh. Mag. in Joan. XI. 40.) — "Brez spovedi nobeden ne doseže odpuščanja grehov.,, je v tem času učil sv. Janez Klimak.

7. stoletje. "Spoved ozdravi, spoved opraviči, spoved grehom odpuščanje dari vse zarpanje leži v spovedi, v spovedi je usmiljenje, nobeden greh ni tako velik, da bi po spovedi ne bil odpuščen.,, Tako je v tem veku sveti Izidor Hišpanski govoril. (S. Isidor. Hisp. in Comment. LI. C. 10.) —

8. stoletje. Častiti Beda je s svojo modrostjo kinčal to dobo in on od spovedi tako-lé govori: Brez

spovedi se tudi poboljšani grehi odpustiti ne morejo. (Beda in C. Ep. Jacob:)

9. stoletje. *Pravoverni se zatorej svojih grehov pred mašniki obtožijo, ker njim je Gospod dal oblast razvezati in zavezati.,* Takó se čita v keršanskih pudukih v tej dobi spisanih, (Institut. Laic Jonær. Episcopi Aurel. L. I. C 15.) —

10. stoletje. *“Ne boš dosegel zveličanja, ako se ne obtožiš, da si grešil.,* Takó v tem veku govori Rateri, Veronski škof. —

11. stoletje. Sveti Peter Damianski in sv. Anzelm sta v tem veku slovela. Pervi pravi: *“Spoved je pot, brez ktere nobeden (grešnik) k Očetu ne pride.,* Petr. (Dam. Serm. 58.) —

Drugi uči: *Kakor se pri kerstu vrojemi, tako se pri spovedi djanski grehi izbrišejo.,* (S. Anselm. in Elucidario.) —

12. stoletje. V. tem veku je sveti Bernard ljudi k pobožnosti budil, in tako-le učil: *kaj pomaga nekaj svojih grehov se spovedati in nekaj jih zamolčati, na pol se očistiti in na pol pa nesnažen ostati? Ali ni vse Bogu znano? Kako je to, da si prederznete nekatere reči v spovednici unemu zakrivati, kateri je Božji namestnik v velikem zakramentu svete pokore? Oh grešna zmota! vi se ne sramujete vmazati se, in se sramujete očiščeni biti.,* (S. Bern. de Vita Solit. et Epist. 183.) —

Iz vsega tega smo prepričani, da od prvega začetka je skoz dvanajst stoletij katoliška cerkva v vednem posestvu svete ušesne spovedi

bila; torej da je ni še le v trinajstem veku papež Inocenci III. vpeljal, kakor so nekteri sovražniki svete resnice v šestnajstem stoletji bledli in še današnje dni sem ter tje marsikteri hudobneži bledejo. Resnično je, kar je sveti tridentinski sbor dne 25. listopada leta 1551 slovesno izustil rekoč: *Iz postavljenja zakramenta pokore je vesolna cerkva vselej razumevala, da je naš Gospod tudi natanjčno obtoženje grehov zapovedal, in da cela spoved je vsim, ki so po kerstu grešili, po božji postavi potrebna; kajti naš Gospod Jezus Kristus, ko je v nebesa šel, je mašnike svoje namestnike postavil kakor predsednike in sodnike, katerim se morajo vsi smertni grehi povedati, v koje so kristjanji padli, naj bi po oblasti nebeških ključev razsojevali, ali so grehi za odpustiti ali za pridržati; ker vsak lahko spozna, da to sodbo bi mašniki ne bili mogli izgovarjati, ako bi ne bili grehov poznali, in tudi bi ne bili v stanu primerjene pokore nakladati, ko bi bili grešniki le na sploh ne pa posebej in samši svojih grehov se obtoževali.*“ Seja 14. poglavje 5. —

Mislim, da sem zadosti rekel od spovedi v novi zavezi, da tako spoved, kakoršna je sadaj med katoličani v navadi, je sam Jezus postavil in se je skoz vse keršanske veke do sadanje dobe v katoliški cerkvi rabila, in rabila se bo do konca sveta, naj jo nasprotniki psovajo, kar jim je ljubo. Ušesna spoved je in ostane edina pot v odpuščanje grehov - v večno zveličanje.

III. *Kaj mislijo in pravijo drugoverniki od naše katoliške spovedi.*

Kakor so v starem zakonu malikovavci, ko so se od judov ločili, neko zavest od starodavne spovedi seboj vzeli in vedno jo hranili; enako so v novi zavezi vsi drugoverniki, ki so se od svetega debla edinozveličavne katoliške cerkve odcepili, bodisi po svetih obredih kakor razkolniki, ali bodisi celo verskih resnicah kakor krivoverci, katoliško spoved seboj nesli; seveda nekateri se je še sadaj derzijo, n. p. vsi izhodni kristjanje: Gerki, Staroverci, Kopti, Nestorjani Armenci, itd; drugi pa so jo zgubili, n. p. protestanti, pa ne vsi. — Gotovo je da Martin Luter, kateri je bil oznanovavec protestanstva, ušesne spovedi ni popolnoma overgel; on sam pravi: „Jaz bi raji papežovo okrutnost prestajal, kakor pa dovolil, da bi se spoved odpravila.“ In v njegovem malem katekizmu se te besede čitajo: *Pred Bogom se moramo vseh grehov krive spoznati tudi tistih, kojih se ne zavemo; pred spovednikom pa smo dolžni samo tistih grehov se obložiti, ki jih vemo.* V njegovem pismu do Levskih bogoslovcov tako-lé govori: „Jaz rad spoznam, da pokora z oblastjo odveze, ali s ključem, ki razveže je zakrament; kajti nas zagotovi odpuščanja v ljubezni Jezusa Kristusa.“ — Iz tega vidimo, da Luter je spoved čislal, in da protestanti so jo le pozneje zgubili. Pa vsi protestanti spovedi niso overgli. Angležani se na smertni postelji kakor mi spove-

dujejo in njih pastirji jim odvezo delijo. — V Norbegii in Švedii protestanti še današnje dni ušesno spoved rabijo. Kadar ondi grešnik svoje grehe pove, poklekne pred duhovnega pastirja in ta mu odvezo deli rekši: „Z močjo oblasti, ki sem jo od Boga prejel grehe odpuščati, te odvežem.“ — Pa še med nemškimi protestanti današnje dni je velik prepír zavoljo ušesne spovedi. Nekteri jo hočejo spet vpeljati, drugi pa se je branijo. V letu 1800 je protestanški nadzornik Bogoljub Merkel v Ščavnici na Češkem v mali knjižici jasno dokazal, da ušesna spoved jim je po božji postavi potrebna. — Pred šestimi leti je v Lipnici nadzornik ondašnje protestantiške čede močno se poganjal za zopetno vpeljavo ušesne spovedi. On vmerje in njegov naslednik je hud nasprotnik spovedi. Žalostno je v veri živeti, v kateri duhovni pastirji kot nespametni otroci slepo muho lové! Svest rečem z modrim protestantom Leibnic-om: *Resnično, ta je velika dobrota nebeškega Boga, da je svoji cerkvi oblast dal grehe odpuščati in priderževati: to oblast imajo mašniki, in kdor njih službo zaničuje, ni brez greha.*“ (Leib. Systema Theolog.) — In z drugim terdim da *nemogoče je brez spovednice čednost, pravico in nравnost le nekoliko vstanoviti.* (Fitz-Wiliam. Litt. Atticus).

Ljubljeni kristjanje! Sadaj ste se prepicali, da sveto spoved, kakoršno mi opravljamo, je sam Jezus Kristus zapovedal, da taka spoved se je skoz in skoz v naši katoliški cerkvi rabila; in ste slišali, da našej ušesni spovedi tudi drugoverniki vso čast dajo. Čeravno se je ne poslužijo, nič ne dé; mi smemo od njih reči, da spoznati dobro, jim je dano; storiti dobro, jim p ni dano. Mi pa se ponižno zahvalimo Bogu za ta nebeški dar. Gospod je sicer vse prav storil, pa svest rečem, da zmed vsih Božjih dobrot naj večí dobrota je spoved; spoved postavlja je nebeški Oče vso polnost svojega usmiljenja nam podaril, spoved je edini prestol Božji na svetu pri katerem grešni človek milost sprosi; vzemite človeštvu spoved, in vsak človek s pervim grehom, ko ga stori, za vselej večni pogubi zapade. Vekomaj hvala tebi trojedini nebeški Bog! da si se nam vbogim grešnikom ljubeznjivo razodel, in naznanil, kako se zamoremo grehov očistiti in Tebi dopasti; in Tebi, ki si učencom in mašnikom oblast dal rekoč: „*kterim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni; in kterim jih bote zadržali, so jim zadržani,*“ našemu premilemu Jezusu, kteri z Bogom Očetom živiš in kraljuješ v edinosti svetega Duha bodi čast in slava vekomaj. Amen.

*Præsentes sermones n.º 16 nihil continent,
quod fidei cath. vel bonis moribus adversetur.*

*Quapropter libenter permittimus, ut typis
imprimantur.*

Goritiae die XIX Novembris 1860.

ANDREAS *m. p.*

Archiepiscopus.

Kazalo obeh delov II. svezka.

	Stran.
I. <u>Naj nesrečnejši grešnik- kako mu po-</u> <u>magati</u>	3
II. <u>Maria- vrata nebeske</u>	23
III. <u>Čistost</u>	43
IV. <u>Molitva</u>	63
V. <u>Tudi malih grehov se moramo varovati</u>	81
VI. <u>Jezusova ljubezen do nas</u>	99
VII. <u>Naša ljubezen do Jezusa</u>	119
VIII. <u>Veža Božja</u>	139
IX. <u>Jezik</u>	159
X. <u>Sveti križ</u>	178
XI. <u>Sprava</u>	197
XII. <u>Zakrament presv. Rešnjega Telesa</u> .	217
XIII. <u>Priprava za sveto obhajilo</u> . . .	237
XIV. <u>Stanovitnost v dobrem. Dokončanje mi-</u> <u>siona</u>	257
XV. <u>Dokladni Pogovor. Starodavnost spovedi</u>	269
XVI. " " <u>Spoved v novi zavezi</u>	285

Kazalo: obeh delov II. zvezka.

Stran.

I. Naj ustrežnejši grešnik - kako mu po-

magati.

II. Maria - črta nebeske

III. Čistost

IV. Molitev

V. Tudi malih grehov se moramo varovati

VI. Jezusova ljubezen do nas

VII. Nasa ljubezen do Jezusa

VIII. Vesta Božja

IX. Ječim

X. Soča križ

XI. Sprema

XII. Zakrament greha

XIII. Priprava na svetlo

XIV. Stanovitnost v dobri

XV. Dokladi Pogorov. Stanovitnost svetni

XVI. Spoved v novi zavezi

$\frac{7.50}{}$
 30
~~100~~
 120
 484

$\frac{611}{7}$
 74

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

